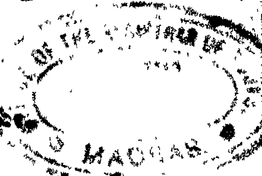
ఓమ్.

పరబ్రహ్మణే నమః.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

ఇది

పెర్వర్గ జమీనాదు

యర్రా రామస్వామి నాయనిచే

రచియింపబడినది.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు.

యీగ్రంథమునందు 1 వ పేజీమొదలు 126 వ పేజీవరకు
గ్రాండ్ యిండస్ట్రియల్ ప్రెస్ ముద్రాక్షరశాల
యందుముద్రించి-

127 మొదలు 381వ పుటవరకున్నగ్రంథాదికల
గ్రంథప్రకాశకున్న-

తెనాలిపుర్ మ॥ డి. వి. రమణారావుపంతులుగారి
శ్రీసౌదామినీ ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపబడినది.

1913.

రిజిష్టర్డు | వెల రూ 2—0—0 | కాపీరైటు.

పీఠిక.

శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా, పరమేశ్వ రా, పరమదయామూర్తివగు శంకరా, బ్రహ్మాదై భూవర్గ్యాకాశములను, సృజించి, నాలుగు యుగముల నేర్పర్చి, అందుకు తగిన, సకల చరాచరభూతములను సృజించి వాటి వాటికి కావలసిన పదార్థములను కలుగజేసిన వాఁడా, "సద్రైనం కేశ వాత్పర" మ్మనియుండుటవలన నీ వొక్కఁడవే ప్రధానమైన దైవము, మొట్టమొదట, బ్రహ్మ వై ప్రపంచము నంతను సృజించను, పిదప రుద్రుఁడవై స ర్వము హరించను, త్రిమూర్త్యాత్మకములో పైన ఉదా హరించిన భూతములను అనంతుఁడవై పోషించను, రుద్రుఁడ వై ద్రుంచను కర్తవైనటువంటివాఁడా, అష్టమూర్త్యంతర్గతమైన ట్టివాఁడా, నిన్ను స్మరించక నుండవాఁడను, ఇట్టి మహా-దేవ-దేవా- నీనుఁదయందు కటాక్షించి, (ము. రా. తోలూరు వా స్తవ్యులైన ఇమదాబత్తుల సుబ్బరాయదాసుగారి ప్రియశిష్యు డగు, మ. రా. పెన్షన్ సుబేదారు నందిగాం రామస్వా మినాయుడుగారు, ప్రియపత్నియు, ప్రస్తుతం రాజమహేంద్రవ రం కాపురస్థురాలు) శిష్యురాలునగు తులశమ్మగారివలన ఉప దేశమున్ను, బ్రహ్మజ్ఞానబోధను నాకనుగ్రహించి నటువలె నీయొక్క కరుణా కటాక్షమువలన సరస్వతీదేవి నానా

ష్కు-యందును నిలిపి రచియింపఁబూనిన బ్రహ్మజ్ఞానానందము
ను సంపూర్తి గావించి ప్రచురింప జేయుటకై ఓ-మహా-దేవ
దేవ-నిత్యాంత, నిశ్చల భక్తితో నీకునమస్కరించుచున్నాడను·

2 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం దైవ అనుగ్రహము
వలన ఉపదేశ మిచ్చిన గురువు కుంకమశోభితురాలైన నంది
గాం తులశమ్మగారికి నేను సదా కృతజ్ఞుడనై యున్నాను·

3 గ్రంథ రచన కిదియే నా-ప్రథమ ప్రయత్నము గ
నుక ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

విధేయుడు
యర్రా రామస్వామి
పెన్షను జమాదార్
రాజమండ్రి

భూతదయాపరుడైనట్టి
ఈశ్వరునకు
నమః-నా-నమస్కారము

ఓమ్

జగద్గురువే నమః

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

గ్రంథ ప్రభావము

భగవంతుని కృపవలన ప్రకాశించుచున్న ఈప్రపంచము చరా—చర—భూతములచే శోభించుచున్నది. వాటి—వాటి—వీర్యాల స్వభావము ఈగ్రంథమువలన విశదమగును.

1 శ్లో॥ (1) చంద్ర—చందనయో ర్మధ్యే శీతలం సాధు సంగతం.

1 శ్లో॥ (2) సూర్య—అగ్న్యోర్మధ్యే—ఉష్ణం—దుర్జన సంగతం.

3 ఈగ్రంథమును చదివినవారు చంద్రుని చందన మధ్యమున్న శీతలమనే సాధు సాంగత్యము నభ్యసించి సూర్య అగ్నిమధ్యమున్న ఉష్ణమువంటి దుర్జన సాంగత్యమును వదలి పావనులగుదురు. పాపము లేనివారగుదురు.

1వ పీఠిక.

4 (1వ పీఠిక.) గ్రంథఆరంభమును గురించి ప్రశ్న ప్రత్యుత్తరము నుపఠించినవారికి మోక్షము అచేత నుండును. గ్రంధసారాంశము ఇందున కనుగొనవచ్చును. 1వ పీఠిక చూడుము,

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అవతారిక.

5 అవతారిక 6 ప్రశ్నములు 22 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు గ్రం ధముగాలము తెలియపర్చును. 1టవ పత్రమునుంచి 6వ పత్రమువరకు చూడుము.

2వ పీఠిక.

6 (2వ పీఠిక) ప్రపంచసృష్టిక్రమమును గురించి వున్న స్తోత్రమును పఠించినవారికి భగవంతుని ప్రాప్తించేవిధము తెలియును. 2వపీఠిక చూడుము. పత్రముసంఖ్య. 7—

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

7 ప్రపంచసృష్టిక్రమము ఆరంభమునుంచి 6ప్రశ్నములు.32సం ఖ్యలుగల పద్ధతులు 1టవ ప్రకరణము చూడుము.

8 శ్రుతి॥ (3) సృష్టేఃపురా—నామరూప—వివర్జితం,జగత్॥ తా॥ సృష్టికిపూర్వము ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదిగానుండెను. శ్రుతి॥ (4) సదేవ, సౌమ్య. ఇదమగ్ర, ఆసీత్॥ ఛాందోగ్యోపనిషత్తు॥ తా॥ సృష్టికిమునుపు ఈప్రపంచము నామరూపములేనిదై కేవలనిర్వి శేష, నిర్వికార, అచలము, విరాటుపరిపూర్ణ బ్రహ్మమైయుండెను. మరియొన్ని—అ—బ్రహ్మమే రెండవవాడు లేక యొక్కటియై యుం డెను.—

9 శ్రుతి॥ (5) చైతన్యము బ్రహ్మ॥ నిరాలంబోపనిషత్తు తా॥ నిర్విశేషశుద్ధజ్ఞానమే అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము. శ్రుతి॥ (6)తత్ పవిత్రం, పరమేశ్వరాఖ్యం॥ అద్వైతరూపం విమలాంబరాధరం॥ పైం గలోపనిషత్తు॥ తా॥ అక్షరబ్రహ్మము పరమపావనమైనది సర్వోత్కృ ష్టమైనది. తనకురెండవ పదార్థములేనిది.ఒక్కటియై వెలుగుచున్నది. ఆకాశమువలె స్వరూపము లేనిది. నిర్వికారమైనది.

10 శ్రుతి॥ (7) స్వయంభూః చతురాననః॥ తా॥ "చతురా ననః"అనగా అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము "స్వయంభూ"తనకు తానే ఉద్భవించినవాడు. ఒకరివల్లసృష్టించ బడనివాడు. పుట్టుగిట్టులు లేని వాడు. శరీరఅవయవాంగములు లేనివాడు, కులగోత్రములు లేనివాడు, పొడుగు, పొట్టి,లావు, సన్నము, గొప్ప, కొంచెము, అణువు అను పోల్చులు, మొదలగునామ రూపములు లేనివాడు, ఇట్టిశుద్ధ నిర్గుణ నిరాకార, నిర్వికార, పరబ్రహ్మమునందు మాయప్రకృతి యనెడు, లేని, మాయ ఒకటి కలిగెను.ఆపరబ్రహ్మము ఆమాయను స్వాధీనము చేసికొని, సూక్ష్మమైన (1) పృథివి, భూతము, (2) జలభూతము, (3)అగ్నిభూతము, (3) వాయుభూతము. (5) ఆకాశభూతము, వీటిలో (1) పృథివికంటె, జలము శ్రేష్ఠమగును. (2) జలముకంటె, అగ్నిఅధికమగును. (3) అగ్నికంటె వాయువు అధికమగును. (4) వాయువుకంటె ఆకాశము అధికమగును. ఇట్లుపంచభూతములుగా ఉద్భవింపచేసెను. ఈపంచభూతముల వలన ప్రపంచమాయెను. ప్రపంచమునందు,శ్రుతి॥ 8 శరీః పంచభూతాని॥ అన్నశ్రుతి చెప్పిన పంచభూతములతో సకల చరా, చర, భూతములను ఉద్భవింపచేసి, బ్రహ్మ. విష్ణు, రుద్రరూప ములతోడ ప్రపంచమునందు సృష్టి, స్థితి, సంహారములు, చేయుచు న్నాడు. ఆఉద్భవించిన పంచభూతములలో శ్రేష్ఠమైన జలభూతము వృద్ధిపొంది భూమ్యాకాశములమధ్య జలప్రళయమువలెనిండి యుం డెను. చీకటిగాయుండెను. మాయవలన భూమినుండి ఉప్పొంగిన జలము నందంతటా ఆ అచలపరిపూర్ణపర బ్రహ్మమే వ్యాపకాత్మగానుండెను.

11 పైనిఉదాహరించిన శ్రుతులలో చెప్పినప్రకారం ప్రపంచ సృష్టిక్రమము తెలియుటకయి 9వ పత్రమునుండి 14వ పత్రమువర కు చూడుము. చూచినమొదల ప్రపంచసృష్టి బ్రహ్మాలక్షణము గుర్తు

బిగినవారగుదురు. మాతువిషయమై 18శవ పత్రము 505 వ సంఖ్యవద్ద తిచూడుము.

12 అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునకు నామములేదని చెప్పినము అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమని చెప్పుటయే ఒకనామముగా నున్నదని శంక రాగా:—

13. అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమను నామము సృష్టిలోబడినట్టి వస్తువులకు గలిగిన నామముల వంటిది కాదు. అయితే లోకుల కంటికి కనబడినట్టి వస్తువుకు గలిగిన నామ మగును.

14 మరిన్ని—లోకులకంటికి కనబడనట్టి దేవునికిబదులుగా, ఒకవిగ్రహమును చూపి, దేవుడొక్కడున్నాడను జ్ఞప్తి పుట్టించునట్టి (ఎరుక.)

15 సృష్టికిపూర్వము రూపనామములులేని నాశరహితమగు వస్తువొకటి తనకుతానే స్వతస్సిద్ధముగా నుండెను. పైనిఉదాహరించిన 8వ సంఖ్యవద్దతిని చూడుము.

16 అవస్తువుకు, పరమపదము, బట్టబయలు విరాటుఅచలము పరిపూర్ణము అనే బ్రహ్మమను నామములుఉపచారవార్తగా ఈగ్రంథమునందున్న మొదటిప్రకరణము ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 12 వ పత్రము 27వ సంఖ్యవద్దతిలో చెప్పిన ప్రకారము ఆర్యులవలన చెప్పబడ్డనామములగును. ఉపచారవార్త అనగా గొప్పమర్యాదగల నామములకు చెప్పబడును. అట్టినామములు అద్భుతముగా ఉద్భవించిన నామరూపములేని వస్తువునకు మనవారి యుగములలో నెవ్వరికిన్ని కలుగజాలదు. అదిఅనగా—తనకుతానే ఉద్భవించినదే పరమపదము. జనన మరణములులేనిదే, పరమపదము. ద్వంద్వములు కానిదే పరమ పదము స్థూల, సూక్ష్మ, శరీరాత్మలు లేనిదే పరమపదము. ఇట్టిదట్టిదని నిర్దేశింపరానిదే పరమపదము. సర్వకాలములయందును, సర్వదేశముల

యందును, సమస్త వస్తువుల యందును, చలించక, నిండి—నిబిడీకృత ముగా నుండునదే పరమపదము. మాయకు జిక్కనిదే పరమపదము. సత్తు, చిత్తుల, సంగతినెరిగియుండు తెలియునదే పరమపదము. భూతభవిష్య ద్వర్తమానములు తెలిసినదే పరమపదము. పరమపదమబ్బబయైన శాశ్వతపరిపూర్ణబ్రహ్మము, అబ్బబయులయిన శాశ్వతపరిపూర్ణబ్ర హ్మమే పరమపదము. అబ్బబయైన శాశ్వతపరిపూర్ణ బ్రహ్మ మే త్రిలోకములను పరిపాలించు చున్నది. ఇదియును నుదాహరించిన శ్రుతులను వ్రాసెదము.

అఖండనిర్ణయము.

17 శ్రుతి॥ (9) నేహనానాస్తి కించన । పురుషాన్న పరం కించిత్, కఠోపనిషత్॥

18 తా॥ ఈజగత్తు బ్రహ్మముకంటెను వేరుగా లేదు. బ్రహ్మము కంటెను అన్యముగా కించిత్ వస్తువైనను లేదు.

19 శ్రుతి॥ (10) ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ। సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ। ఇదంసర్వం యదయమాత్మా। ఆత్మైవేదం సర్వం॥ ఛాందోగ్యోపనిషత్.

20 తా॥ తనకు రెండవపదార్థము లేక సర్వము తాను గానుండునదే బ్రహ్మము ఈ ప్రపంచము సర్వము బ్రహ్మమే! ఈ బ్రహ్మమే ఆత్మగాను నున్నదియే సర్వప్రపంచముగానున్నది.

21 శ్రుతి॥ (11) సర్వం చిన్మాత్రమేవహి, బ్రహ్మైవ సర్వం చిన్మాత్రం। బ్రహ్మమాత్రం జగత్త్రయం॥ తేజోబిందూపనిషత్.

22 తా॥ సర్వచిన్మాత్రమే, సర్వము బ్రహ్మమే, త్రిలోకంబులున్ను బ్రహ్మమే॥

23 శ్రుతి॥ (12) దేవఏకో, నారాయణః॥ నద్వితీయోస్తి, కశ్చిత్। నారాయణ ఏవేదం, సర్వం॥ నారాయణోపనిషత్.

24 తా॥ నారాయణ పరబ్రహ్మము ఒక్కడే, అతనికి రెండవ వస్తువు లేదు. జగత్తుసర్వము అపర బ్రహ్మమే.

25 శ్రుతి॥ (13) చైతన్యంవినా, కించిన్నాస్తి॥ నిరాలంబోప నిషత్తు.

26 తా॥ చైతన్యమే పరబ్రహ్మము దానికి రెండవపదార్థము ఏదిన్ని లేదు. ఈవిషయమై 260వ పత్రిం 208వ సంఖ్యనుంచి యున్న శ్రుతులను శ్లోకములను చూడుము, ఈబ్రహ్మమహత్తు యావత్తుయుం దున్న ప్రపంచసృష్టి— సాంఖ్య— తారక— అమనస్క— పరిపూర్ణ యోగములయందు కనుగొనుము. మోక్షపదవి చెందుము.

ప్రపంచ లయము.

మా త్మ్య గా హి త.

27 శ్రుతి—(14) నదీనాం సాగరోగతిః అనునట్లు సకలనదుల జలము సముద్రములోబడి కలిసిపోవునట్లు సకలచరా—చర—జగత్తు ఆదినిప అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందుండి కలిగెనో, మరల అపరిపూర్ణ బ్రహ్మమహిమచే ప్రళయమువలన అకలిగినసకల చరా—చర, జగత్తునామరూపములు లేక లయమైనవి. పైనిదహరించినట్లు ఆది ని ఏ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు కలిగినవో ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమునందే యిమిడియుండును. ఆయిమిడియుండిన సకలచరా చర జగత్తు నామరూపములు లేనివి మరల ఆ అచలపరిపూర్ణ బ్రహ్మము నందే పుట్టించునామరూపములతోతోచుచు మరల జలప్రళయమువలన నామరూపములు లేక లయించినవి ఆ అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మమునందు యిమిడియుండి ఏక చక్రముగా తిరుగుచున్నను ఆ అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముమాత్రము ఏవికారము లేక ఏకరీతిగానే సత్యముగా నుండును. ఈవిషయమై 11వ పత్రము 12—18 సంఖ్యలవద్దనున్న 216 వవ

త్రము. 710వ సంఖ్యవద్దనిన్ని చూడుము. చూచినమొదల గ్రహింపులోకి రాగలదు.

(1) సాంఖ్యయోగమనగా శరీరలక్షణ పరిభాషమును గురించి..

3వ పీఠిక.

28. (3వ పీఠిక.) సాంఖ్యయోగమునుగురించి యున్న స్తోత్రమును పఠించినవారికి జ్ఞానము తెలివి గలుగును. 3వ పీఠికనుచూడుము— పత్రముసంఖ్య 15—

(2) సాంఖ్యయోగమనగా శరీరఉత్పత్తి

24 ఇంద్రియములుగలది.

29 సాంఖ్యయోగమనే శరీరఉత్పత్తి మొదలైన లక్షణములు అరంభమునుండి 16వ పత్రములు 73 సంఖ్యలు గలపద్ధతులు 2వ ప్రకరణముచూడుము.

30 శృతి॥ (15) సాంఖ్యయోగాత్మ రూపవిచారకంబు॥ శృతి॥(16) సాంఖ్యదేహ విచారణంచ॥ తా॥ శరీరలక్షణఅవయవాంగములు తేటగా తెలియపర్చ బ్రహ్మఇచ్ఛాశక్తిగల వాడని తెలియపర్చును. తెలివిగలుగును. ఇంద్రియజ్ఞానులుగా చేయును. ఇంద్రియములను బలపర్చడమే ఘనిసారము అఇంద్రియముల బలమును తగ్గించడమే బ్రహ్మజ్ఞానము 16వ పత్రమునుండి 40వ పత్రమువరకుచూడుము.

(2) తారకయోగమనగా తత్వజ్ఞాన పరిభాషము.

4వ పీఠిక.

31 (4వ పీఠిక) తారకయోగమును గురించియున్న స్తోత్రమును పఠించినవారు పుణ్యాత్ములగుదురు. 4వ పీఠికను చూడుము. పత్రము సంఖ్య—41

తారకయోగమనగా తత్వజ్ఞానఉత్పత్తి.

32 తారకయోగమనే తత్వజ్ఞానము అరంభమునుండి 177వ పత్రమువరకు 461 సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 3వప్రకరణము చూడుము.

33 లౌకిక, కర్మ, కర్త, క్రియలంబారయక అందువలనే, అంటక మిశ్రమవ్యసనగా సంచరించు విధమున్ను, గృహస్థధర్మమార్గమును జరిపించే విధమున్ను, జనన మరణములు, పునర్జన్మములు, ప్రారబ్ధకర్మములు, పునర్వివాహము, పూర్వజన్మమందు చేసిన (1) పాపము (2) పుణ్యము (3) భక్తి అనుమూడు ఫలములు ఈజన్మమందనుభవించుచు ఈజన్మమందే అంత్యకాలమువరకు చేయునట్టి (1) పాపము, (2) పుణ్యము, (3) భక్తి, అనుమూడును ఆగామిసంచితములుగానుండి అనగా మూటగానుండి పునర్జన్మమందు లభించేవిధము మొదలయినటువంటివి తెలియవచ్చు. కృ॥ (17) "తారకంబు మనస్సాక్షికారకంబు" అను కృతినిబట్టి బ్రహ్మజ్ఞానము సాధించుటకై మనస్సును శుద్ధిచేసే విధమున్ను, ఉల్లమును భక్తిమార్గమువలన రంజింపం జేయును. తత్వజ్ఞానులనుగా జేయును. విమలుడగును. అనగా నిర్మలుడగును. సద్గతిజెందుటకు అర్హుడగును.:—

34 నరకలోకములు ఏడు. వాటి—వాటి—పేర్లతో కనుపర్చును. 41వ పత్రమునుంచి 217వ పత్రమువరకు చూడుము.

3 అమనస్క-యోగమనగా బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రభావము.

5 వ పీఠిక.

35 (5 వ పీఠిక.) అమనస్కమును గురించిన స్తోత్రమును పఠించినవారు బ్రహ్మజ్ఞానము పొందుదురు. మోక్షమార్గము తెలుసుకొనెదరు. (5 వ పీఠికను) చూడుము.—పత్రము సంఖ్య—218.

అమనస్క-యోగమనగా బ్రహ్మజ్ఞానఉత్పత్తి.

36 అమనస్క-యోగమనే బ్రహ్మజ్ఞానము ఆరంభము నుంచి 102వ పత్రములు 420 సంఖ్యలుగల పద్యములు, 4 వ ప్రకరణము చూడుము.

37 శ్రుతి॥ (18) "అనుభవజ్ఞాన మయూర్య మ్ము గాన" అన్నారు కనుకట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును, వేదములను, మూత్రి—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్రసారములతో బీజాక్షరమంత్రములను—పూజ, తీర్థ స్నానములు, పుణ్యక్షేత్రములు, పుణ్యనదులు, శ్రీరాములవారి జననము, రావణుని యుద్ధము. నైగా గ్రంథములు తెలుపును. [illegible] లు, వాటి—వాటి—సేకృతి తెలుపును. పరిమాణము, [illegible] ము. 219వ పత్రమునుంచి 320వ పత్రములవరకు చూడుము.

4 పరిపూర్ణయోగమనగా సకలత్యాగము చేసుకున్న పరిపూర్ణజ్ఞానిపరిభావము.

6వ పీఠిక.

38 (6వపీఠిక) పరిపూర్ణమును గూర్చి ప్రారంభించి ప్రశ్నోత్తరమును పఠించి పరిపూర్ణమును గుర్తెరిగిన వారికి పునర్జన్మము లేదు. 21వపత్రిము చూడుము.

39 పరిపూర్ణమనగా సకలముత్యాగము చేసుకున్న వారికి ఐక్య సంధానము—పారమార్థికము కలుగును—పరిపూర్ణము ఆరంభమునుంచి 51 పత్రములు 164సంఖ్యలుగల పద్ధతులు

5వ ప్రకరణము

40 అనంతగ్రంథ వేద అనుస్మృతులను ననుసరించి చూడగా వాటికి గానున్నవి శ్రుతి (9) ఋగ్వేదోథ యజుర్వేద సామవేదో హ్యథర్వణః తా॥ వేదములు నాలుగు ఆ వేదములసారాంశ శ్రుతులున్ను ఆ వేదములు ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లున్ను, సప్తమహాఋషుల పేర్లున్ను షోడశమహారాజుల పేర్లున్ను, షట్చక్రవర్తుల పేర్లున్ను, అద్యులు ఏర్పర్చిన బ్రహ్మ మొదలు ముఖ్య కల్పిత నామములున్ను। శ్రుతి॥ (20) గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుర్ గురుర్దేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ అను వట్టి గురుపూజకు [illegible] శిష్యుల [illegible] శ్రుతి(21) [illegible]

ప్రాప్తిం అనునట్లు భక్తిని చేకొనినవారు వైకుంఠపదవి పొందుదురని
న్ని భగవచ్ఛాస్త్రగతమున్న తెలియవచ్చును. జీవన్ముక్తులుగా జేయును.
ముక్తికి అర్హులగుదురు. పరమార్థము పొందుదురు అనగా ఎట్టిదైన
నిజస్థితిగలుగును. 321వ పత్రమునుండి 371పత్రముల వరకు చూడుము.

5 భగవంతుని ప్రభావము.

7 వ పీఠిక.

41—(7వపీఠిక) గ్రంథపూర్తి విషయించి స్తోత్రించినస్తోత్రమును పఠించినవారికి జనన—మరణములు నశించి పరమార్థమును పొందుదురు. 7వ పీఠిక చూడుము.

6 గ్రంథపూర్తి ప్రభావము.

42 గ్రంథపూర్తి ఆరంభమునుంచి 8వ పత్రములు 12సంఖ్యలుగల పద్ధతులు 6వ ప్రకరణము.

43॥కు 9॥ (22)గురుమూర్తింసదాధ్యాయేత్ అనునట్లు గురువును ధ్యానించు విధమున్ను ॥కు 7॥ (23)అవని సమస్తజంతునివహంబుల గోప్తగ సత్యుతుండవై అనునట్లు ఈజగమునందున్నసకలచరాచరములను అద్వితుండై పోషించుచున్నట్టి శ్రీభగవంతుని ప్రఖ్యాతిని తెలియపర్చును 376వ పత్రమునుంచి 381పత్రములవరకు చూడుము.

ముఖ్యతాత్పర్యము

ఈగ్రంథమునందున్న:—

44(1) ప్రపంచసృష్టి గ్రహించినవారు మాయనుగుర్తెరిగినవారగుదురు.

45 (1) సాంఖ్యయోగమును గ్రహించినవారు ఇంద్రియజ్ఞానులగుదురు.

46 (2) తారకయోగమున్ను గ్రహించినవారు తత్వజ్ఞానులగుదురు. మోక్షమార్గమును కనుగొనగలుగు సద్గతి పొందుటకు అర్హులగుదురు.

47 (3) అమనస్కయోగమును గ్రహించినవారు బ్రహ్మజ్ఞాను లగుదురు. పరమపదమార్గమును సుజ్ఞానగలరు సిద్ధిని పొందగలరు.

48 (4) పరిపూర్ణయోగమును గ్రహించినవారు ముముక్షుల లగుదురు అనగా సకలం విడువనిచ్చగలవారగుదురు. ముక్తికి అర్హుల గుదురు. అనగా శివాత్మను పరమాత్మలో చేర్చుకొనే వారగుదురు. నిమ లుడు పరిశుద్ధుడగును. విముక్తులగుదురు అనగా సకలంత్యాగము చేసు కున్నవారు బ్రహ్మైక్యమును బొందేవారగుదురు.

49 (5) భగవంతుని ప్రఖ్యాతిని పొగడి స్తుతించినవారు పరమా ర్థము బొందుదురు. వైకుంఠవాసులగుదురు. జనన—మరణము లు నశిం చినవారగుదురు.

50 బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే ఈగ్రంధములో పైనిదాహరించి న యోగములకు ముఖ్యమైనవి (1)సాంఖ్యయోగము (2)తారకయోగ ము(3)అమనస్కయోగము (4)పరిపూర్ణయోగము (5)భగవత్ ప్ర ఖ్యాతియోగముచే పంచరంగులుగా శోభించుచుండును. వీటిలో ఈప్ర పంచము సంభవ—సకల—చరా—చర-- భూతముల కోటిచర్యల స్థియు నున్నవి. గ్రహించినవారు వైకుంఠవాసులగుదురు. వీటినిగ్ర హించనివారు సిద్ధాంతులైనను పండితులైనను వైకుంఠపదవి బొంద జాలరు. వీటినిగ్రహించనివారు భక్తులుగానున్నను మూఢభక్తులనబడు దురు. ఒకరికిబోధించేశక్తి కలుగజాలదు.

సాంఖ్యతాత్పర్యము.

51 ॥క॥(24) కోరినవారల కెల్లను। జేరును కైవల్యపదము నీవరుసము దిగ్గోరని వారల కెల్లను। దూరము మోక్షప్రాప్తి యెన్నిత్రోవలనైనన్॥

జనులగుణములు.

52 వేదాంతసారంబు వేదాంతులెరుగుదురు. విద్యలోసారంబు విద్యార్థులెరుగుదురు, విరాగులకు ప్రేమ కవిహార్చుటకును, గురువృత్తి

కు పేరిమశిష్యులకు బోధించుటకును, సుజనులకు ప్రేమదినశుద్ధి శాంతాదిగుణములు రాజయోగ ప్రేమ దైవమంత్రరసంబును, భగవంతుని పై ప్రేమభక్తులకును భక్తుల పై ప్రేమ భగవంతునకు కలుగుటువలె ఇట్టివారికి కైవల్యపదవి చేరువగానుండును. పామరులకు మోక్షప్రాప్తి దూరముగా నుండునని తెలిపెను—

63. ఈసంసారములోనున్న బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదులలో, బాల్యయౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములలోనున్న వారిందరిలో కలిమి గలవారు ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంధమునుకొనదమునకు జసేయగను—లేమివారుగానున్న వారునుకొని చదివి ముక్తి పొందుటకు ప్రేమగలుగును. భాగ్యలక్ష్మితో సమానమైనదేదియు లేదుగాని సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి యనియు అజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి యనియు రెండుగలవు. వీటిలో సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి వలన మోక్షము ప్రాప్తించును. అజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మి వలన నరకము ప్రాప్తించును.

64 సుజ్ఞానభాగ్యలక్ష్మిని పొంది సుజ్ఞానకార్యములను జరుపువారే సాంప్రదాయకులు. ఎప్పుడున్ను భాగ్యలక్ష్మిని విడువకూడదు. అభాగ్యలక్ష్మిని పొందకూడదు. సామెత॥ జాగ్రతఃభయంనాస్తి అనునట్లు జాగ్రత్తగానున్న వారికి భయములేదు.

కలిమి లేములు కావటికుండలు.

65॥ పద్యం ॥(25) సిరిదావచ్చినవచ్చును। సలలితముగ నారికేళజలముల భంగిన్। సిరిగాపోయినపోవును। కరిమ్రింగిన వెలగపండుగదరా సుమతీ॥

అనునట్లు భాగ్యలక్ష్మి వచ్చునపుడు టెంకాయయందలిజలము వచ్చునట్లువచ్చును. పోవునపుడు యేనుగభక్షించిన వెలగపండులో గుంజుహరించినటువలె హరించిపోవును. ఈ రెండున్ను అశాశ్వతములు. శరీరముతో నశించిపోవును. తనతోకూడ రావు.

56॥ పద్యా (26) వ్యాపించెందక వగవక । ప్రాప్తించిన లేశమైన । పదివేలను మణా । తృప్తిం జెందిన మనుజులు । సప్తద్వీపంబులందు చక్రం బరునే॥

అనువట్టు గృహస్థధర్మములోనున్న వారుగాని ఇతరులుగాని తమ తమకుగలిగే చింతలన్నియు మనస్సునందుంచక తమకు లభించే వస్తువులు లేశమైనను వాటినే గొప్పగా నెంచుకొని తృప్తి జెందిన వారే యోగ్యులు. సిరి—సంపదలు దైవయోగము వలన గలుగును—అనగా—వారి వారి—అదృష్టము వలన గలుగును—చింతించినను లాభము లేదు.

ముక్తిమార్గము

57 తత్త్వము (27) మూడవది ' మ్మలముచ్చటగని—యుప్పొంగకే మనసా॥ ఈ—పాంచభౌతికశరీరము—కాసినప్పుడు—నీ—ప్రాప్తి యేమి మనసా॥మూ॥

58(2) మానవజన్మము—ఎంతో దుర్లభ—మిది యెరుగవె ఓమనసా। ఇంక। హీనజన్మములు—నెత్తక—మోక్షం—చేకూడదు మనసా॥మూడు.

59 (3) హాస్య—అసత్యము—అసూయ—చౌర్యము—వ్యభిచారము మనసా।ఇవి—పరిత్యక్తము నీ—బ్రతుకు నధోగతి పాలు సేయు మనసా॥ మూ॥

60 (4) కామక్రోధ—వికారసర్గము—కడతేర్పకు మనసా। ఈ—భూమి విత్తాదనీ—భోగము స్థిరమని బోర్లబడకే మనసా॥మూ॥

61(5) వారి—వీరిగని—వాకలు బెట్టగ—వలదే ఓ మనసా। నీ—దాడిలోన—నీ చర్యలోను గలతప్పులు నుమనసా॥మూ॥

62 (6) దారాపుత్రాదుల మరి సోదరులపై (అతి) ప్రేమపడకే ఓమనసా। యమదూతలు పిలువగ—తోడు పడరు—బంధువులెవ్వరు మనసా॥మూ॥ అను తత్త్వమును బట్టి ఈగ్రంథమును అనుసరించి చిత్తశుద్ధి

పొందిమోక్షమార్గమును కనుగొనినవారు ధన్యులగుదురు. ఈవిష యములో సద్గోష్టిని వినితూగ్రించవలెను. అనగా మంచిసంభాషణ.

జాగ్రితః భయంనాస్తి ఇందులో రెండు విధములు గలవుఅవి అనగా:— దైవజాగ్రిత। లౌకికజాగ్రిత॥ వీటిరెంటిని మనసావహించు కొని మెలగుచున్నయెడల యేయొక్క కొరత లేక ముప్పుదప్పి పరమ వేదమోక్ష మార్గమునునూదురు. మఱియొక్క—ఎవరికివారే—యమునా తీరే॥ అన్నజనశ్రుతిని కూడా మతిలోనుంచి ఈగ్రంథమునసుసరించి బ హ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గముకనుగొని పరమపదముజెందినవా రేనై కుంతవాసులు.

64 ఈగ్రంథమునందున్న 207—259 పత్రములలోనున్న షట్కర్మలవివరము.

(1) యజన(2) యాజన(3) అధ్యయన (4) అధ్యాపన (5)దాన (6)ప్రతిగ్రహ ఈఆరున్ను షట్కర్మలనబడును.

(1) యజనఅనగా:—యజ్ఞముచేయు హవిస్సులను ఋత్విజులు.

(2)యాజన—అనగా—యజ్ఞము చేయించువారు యజ్ఞమం దుగల అగ్నిహోత్రిమందు హవిస్సులను ఋత్విజులు వ్రేల్చిహోమము చేయుదురు. ఆఫలముయజ్ఞము చేయించేకర్తకు వచ్చునుగాని ఆఋత్విక్కులకు రానేరదు.ఆకర్తకు మోక్షము లేదుగాని పుణ్యలోక మునందు భోగభాగ్యము లనుభవించిన పిదప ఇహలోకమందు పున ర్జన్మములో పురుషుడుగానో స్త్రీగానో జన్మించి మంచిఐశ్వర్య వంతు లగుదురు.

(3) అధ్యయన—అనగా—వేదము లు చదవడము.

(4) అధ్యాపన—అనగా—వేదములు నేర్పించడము.వీరిరువురు వైకుంఠ వాసులగుదురు.

(5)దానమనగా దానమివ్వడము.

(8) ప్రతిగ్రహ అనగా దానముపుచ్చుకొనటము. వీరు చేసిన సుకృత-
ములవలన పుణ్యలోకము నందు భోగ భాగ్యము లనుభవించిన పిదప
ఇహలోకమునందు పునర్జన్మములో పురుషుడుగానో—స్త్రీ—గా
నో జన్మించి మంచి ఐశ్వర్యవంతులగుదురు—.

65 దివ్యమైనట్టివంటి వేదాంతమార్గమును పెడమార్గమున పెట్టి విప
రీత మార్గముగా తెల్పుచు బోధించు వారు కుష్క వేదాంతులన
బడుదురు. కార్య గురువు లనబడుదురు. కృష్ణలీలలనే కామకీర్తనలు వ్రాసి
కవిరాయులు వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది దైవనింద యగును. వ్యభి
చార, జారత్వమున కిది పునాదియగును. అట్టి గ్రంథము పాపమునకు కుదుర
గును. అట్టి గ్రంథములను చూడకూడదు. తాను చెడ్డకోతి వనమంతా చె
రిచినట్లగును. ఆ బోధ॥ శ్రుతి॥(28)= జ్ఞానహీనానాం॥ తా॥ జ్ఞానహీనులకు స
మ్మతించును గాని॥ శ్రుతి॥(29)జ్ఞానచక్షుసాం॥ తా॥ జ్ఞానదృష్టి గలవారికి సం
మతించదు. జ్ఞాన—అజ్ఞాన—బోధ మధ్యనున్న మేలు కీడు లు గ్రంథ
ము ననుసరించి గ్రహించుము

66 శ్రుతి॥ (30)"ఆత్మబుద్ధి సుఖంచైవ"అనునట్లు తన ఆత్మను జ్ఞాన
వెలుతురు వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేర గలరు.

67 శ్రుతి (31)"అజ్ఞానతిమిరాంధస్య"అనునట్లు తన అజ్ఞానమనే
చీకటి వలన కార్యములను జరిగించు కొనువారు కడతేరలేరు.

68 శ్రుతి॥(32)"యద్భావ్యంతద్భవతి॥"అనునంస్కృత భాషలో దీనికి
అనేక అర్థములు గలవు ఎవడటి వాని మనోవికారము వలెనే—తన మ
నోవికారము అటు వలెనే పుట్టును—ఎట్లా తలంచితే—అట్లాగే
అవును.

69 జగములో నున్న కొందరు జనులు మిట్టవేదాంతము నేర్పుకొని
గురువులను భక్తులను గ్రంథములను తిరస్కరించుచు క్రియములను
వచ్చిన గ్రంథమును తనకు తట్టించినంత యమునల గ్రంథము. ల

కానివారిని కానివిన్వక అందుకు తగిన మిట్టవేదాంతము చెప్పుచు తిరిగ
దక్షిణ నిమ్మువారు—నమ్ముదురు. నమ్మనివారు నమ్మరు—ఇట్టి దుర్బోధ
లు చేసే కార్యగురువులు అనగా ఉదర పోషణ జరిగించు కొనువారు న
రక పాలగుదురు సుమా. ఇట్టిశుష్క సోగాసితకుల మిట్ట వేదాంతకు
లనే, కార్యగురువుల, బోధను వినిని నష్టనము. తుదిపోతులు కోరికలు
కోరుదురు.

70 శు|| ప్రి|| (33) కం. దుర్జన సాంగత్యంబున। కష్టంబులు గలిగి వా
రు కడ తేరరుగా। సజ్జన సాంగత్యంబున। సౌఖ్యంబులు కలిగి వారు కడ తే
రుదురె మన సా|| తా|| దుర్జన సాంగత్యంబున కష్టములు కలిగి కడ తేరరు.
సజ్జన సాంగత్యంబున సౌఖ్యములు గలిగి కడ తేరుదురట—

71 గీ—(34) చెడ్డవారితో స్నేహంబు చేసితేని। కీడు తప్పక నరున
కు మూడుచుండు అనువాక్యములను వినిచదివిని బెట్టి||గీ|| (35) మంచివారి
తో మైత్రి ఘటించిరే—మేలు జనులకు కలుగును చాలగాను. అనువా
క్యములను మదిని నిలిపి నడిచినవారే యోగ్యులు.

72 సా|| మె|| (36) సహవాస యోగ్యేన గుణాఢ్యవంతి||అనునట్లు ఎట్టి
సాంగత్యము చేయుదురో అట్టిగుణములు పొందుదురు గావున—

73 హిందూమతస్థులలో ఏకులస్థులవారైనను జ్ఞానశీలురైన గు
రువుల వారివల్ల ఏకులస్థులుగానున్న వారును నిస్సందేహముగా జ్ఞానోప
దేశము పొందిన యెడల చాలా దుర్గుణములు మానును. ఈ గ్రంథము ప
ఠన చేసినందు వలననున్న దుర్గుణములు నశించి సద్గుణములు కలుగును.

74 గురువుల ప్రఖ్యాతి—

జగద్గురు—వనగా—త్రిలోకములు పరిపాలించేవాడు—సృష్టి—స్థి
తి—లయ [illegible] కర్త. నరుల—పాప—పుణ్య—భక్తిని—బట్టి
వారి—వారి—కర్మలకు తగినఫలముల నిచ్చేవాడు—

75 సద్గురువు — | అనగా—పరిపూర్ణజ్ఞానులనగా బ్రహ్మ
76 కారణగురువు— | మహిమను కనుగొనినవారు. సకలం
77 విహితగురువు— | త్యాగముచేసికొని బ్రహ్మనే ధ్యానించు

వారు—వీరే పరిపూర్ణజ్ఞానులు.

78 గురువు—అనగా—జ్ఞానశీలుడు—క్షమ—శాంతి—ఆశాపాశములను ఖండించునట్టి—మోహమార్గమును జ్ఞానపుప్రభుత్వ. గురువును నరుడని భావించకూడదు.

జ్ఞానిలక్షణము

79—ఈగ్రంథముచదివిన మనుజుడు వినినమనుజుడు జ్ఞానశీలతగలగురుబోధ వినినమనుజుడు ఇదిఒప్పు అదితప్పు అనిచెప్పక కపటిన్యాయమార్గమునసే ప్రవర్తించుచుండును. ఎల్లకార్యములయందు స్వభావవిహితమైనబుద్ధితో మెలగుచుండును. అతనికి దేనిపైనను రాగాను—రాగములుండవు. అట్లు మిక్కిలి విరక్తిచేత కార్యములు చేయకయుండడు. అనగా అతడునొకదాని పైనను ఎక్కువఆశలేక కార్యములుజరిపించుకొనుచుండును. అతనికి వైరాగ్యముగాని వాంఛగాని అపరిమితముగానుండదు. అన్నియునుసమముగానే యుండును. ఇతడునెవ్వరి నిదూషింపడు. భూషింపడు. తానేకార్యమునందును కోపపడడు. ఇతరులసమాచారములను తానుచెవియొగ్గిప్రేమతో వినడు. గృహకృత్యములయందున్ను క్రమముగాజరుపుకొనును. జ్ఞానేంద్రియకర్మేంద్రియములనగా—జ్ఞానేంద్రియములనగా (1) చెవులు (2) దేహము (3) నేత్రములు (4) నాలుక (5) ముక్కు—కర్మేంద్రియములనగా (1) నోరు (2) చేతులు (3) కాళ్లు (4) స్త్రీ—పురుషులమర్మస్థానము—వీటిని చెడుకార్యములకు పోనివ్వక వీటికి రాజైనమనస్సును వశపర్చుకొని ఇతరచింతలేక

ద్భుగలిగి వేరుపుతో నుండును. ఇట్లే గృహస్థధర్మమార్గమునందుండు జ్ఞాని యనబడును.

జనులస్వభావము.

80 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవచ్చింతలోనే యుందురు.

81 దుర్జనులు—ఎల్లప్పుడు మన్మథుని కేళీవిలాసమే చాలాగో రుదురు.

82 సజ్జనులు—ఎల్లప్పుడు భగవంతుని నామకీర్తనలు పఠనచేయుచుందురు.

83 దుర్జనులు—ఏవేళను దాసులనుచూచి పరిహాసము చేయుదురు.

84 సజ్జనులు—సకలప్రాణికోట్లను తమవారిగా సమముగానే యెంచుదురు.

85 దుర్జనులు—సకలప్రాణికోట్లను తమవారిగా సమముగా నెంచక అన్యాయపడుదురు.

86 సజ్జనులు—శరణన్నవారిని ప్రాణమైననిచ్చి సంరక్షణచేయుదురు.

87 దుర్జనులు—సకలవాక్యాలు— దుష్టకార్యములచే తమపొట్ట నింపుకొనచుందురు.

88 సజ్జనులు—సంకటములు వడేసంసారమునందు నీతిపరివర్తనగా సంచరించుచు వెంకటవిభులుని వినా వేరొక టెంచరు.

89 దుర్జనులు—సంకటములు వడేసంసారమునందు చాలాకోరికగలవారై వెంకటవిభులుని మరచియుందురు.

90 పైనిచెప్పినప్రకారము సజ్జన—దుర్జనములలో ఇట్టి యెన్నదగిన టువంటిచర్యలున్నవి. గ్రాహించుడు. గ్రాహించి ఈగ్రంథము ననుసరించినందువలన దుర్జన సాంగత్యమును నివర్తిచేసికొని సజ్జనసాంగత్యమును

పొందిశ్రుతి (28) భక్తే మోక్షం విద్యను అనుశ్రుతినిబట్టభక్తినిసాధించువారే పరమపదము జెందగలరు. సత్యజ్ఞానానందుని చెందగలరని అర్థమగును. సజ్జనత్వమే బ్రాహ్మణత్వము, దుర్జనత్వమే చండాలత్వము.

91 వేదశ్రుతి (37) వేదవేదార్థ శబ్దార్థం। త్రైలోక్యం మాతృరూపిణి —

92 ॥తా॥ ఓం ఈ వేదార్థ శబ్దార్థము త్రిలోకములకు తల్లిస్వరూపమయినటువంటిది.

93 వేదశ్రుతి (38) జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ। బుద్ధిసర్వప్రయత్నతః॥

94 ॥తా॥ వేదవాక్యము ను ఎవరు బోధపడుచున్నారో వారు సర్వప్రయత్నములయందున్న బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది—

95 వేదశ్రుతి॥(39) వేదశబ్దంనజానాతి।సర్వథాసర్వశాస్త్రవిత్॥ వేదశబ్దముయొక్క రహస్యము ఎవరెరుగరో వారు ఎన్నిశాస్త్రములు చదివినావృథా అని వేదశాస్త్రములు చెప్పుచుండగా భగవత్స్మరణ జేసితే పాపము లేలవచ్చునని ఆలోచించి ఈగ్రంథమునందు ముద్రించినవేదశ్రుతులనుపఠించి కడతేరవచ్చును. ఎవరైనను వేదములను స్వారాళముగా పఠించవచ్చునని వేదశ్రుతులు పలుకుచున్నవి.ఇదిగాక ఋగ్వేదసారమైన స్తోత్రప్రకరణములలో శూద్రులకు యజుర్వేదవుపదేశములు చేసినదని చెప్పియుండలేదా?అధర్వణ వేదమంత్రములు శూద్రులభ్యసించవలదా? ఈప్రకారముగా కృతయుగము త్రేతాయుగముద్వాపర, యుగములలో వేదములు నాలుగు వర్ణాష్టులున్ను సమముగా అనుష్టించబడియుండగా ఈకలియుగములో మాత్రం వేదములు శూద్రులు పఠనచేయకూడదని చెప్పేమంత్రవేదములు యేమిటియజుర్వేదఅధ్యాయము లోరెండో శ్రుతివాక్యము॥

96॥ శ్రుతి (40) యొధేమాంవాచంకళ్యాణీ—మావధానిజనేభ్యః। బ్రహ్మరాజన్యాభ్యాగుం—శూద్రాయచార్యాయచ—స్వాయంచారణాయచ॥ అనినాలుగు జాతిములు వేదములు పఠన చేయమనియున్న దేయ నిజ్ఞాన వేదపారసంగ్రహము" అన్నగంధములో వ్రిచురపరచియున్నారు ఇదిగాక ఎవరైనను వేదాంతమార్గమును కనుగొనినవారే ద్విజులు అనగా బ్రాహ్మణులు అనగా॥ శ్రు॥ (41) బ్రహ్మజ్ఞానాత్తుబ్రాహ్మణః॥ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారే బ్రాహ్మణులుఅని ఈబ్రహ్మజ్ఞానానంద ము చేత తెల్లముగా తెలియువచ్చుచున్నది. (ఈవిషయమై 260 ప పత్రి 208 వసంఖ్య నుంచి చూడుము.) ఇట్లుండగా శ్రీమహా భారతము అనుశాసనిక పర్వములో శూద్రులవిషయమై ప్రిచురపరచిన వాక్యములను నమ్ముటకు వీలు లేదు. మరిన్ని—శూద్రులవిషయమై వ్రాసినది కపటమాత్రముగా నున్నదనుటకు సందేహము లేదు.

—భగవత్స్మరణ—

97 ॥శ్లో॥ (42) శతవర్షాణిజీవతి। మరణంనిశ్చయంజగత్ ॥ తా॥ జగమునయున్న జీవకోట్లుయావత్తు నూరు సంవత్సరములు జీవించినను మరణమునిశ్చయము. అంతము లేని భగవత్స్మరణకు మించినవస్తువు యేమియు లేదు. గనుక అట్టి కైంకర్యమనే భగత్స్మరణ ఎవరు చేయుచున్నారో అట్టినిజభక్తునియందు భగవంతుడు ప్రిసన్నుడగును. అనగా భగవంతుడు సంతుష్టిని పొందును. విడవలెభక్తి హెచ్చు ఐనట్లైతే అభక్తునకు భగవంతుడు దర్శన మిచ్చును. కైంకర్యమనగా భగవంతుని చేయు సేవయని అర్థమగును.

98—ఈబ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంధపత్రికలను లెక్కించి చూడగా 381 —పత్రములగును. ఈపత్రములలోనున్న సంఖ్యలు 303 రత్నములగును. ఆరత్నములను చదివి జల్లించివెదకి నికరమైన

రత్నమును కనుగొని (మేలిమి బంగారు వస్తువులలో, వజ్ర, వైడూర్య గోమేధిక, మరకత, మాణిక్య, పుష్యరాగ, నీలములు మొదలైనటు వంటివి స్థాపించినటువలె) ఆరత్నమును మనస్సునందు స్థాపించుకొన్న యెడల పరమపదము నొందగలరు. జననమరణములు నశించునని ఈగ్రంథము తెలియపర్చుచున్నది.

99 ఈగ్రంథమునందున్న ఒక్కొక్క సంగతి రత్నములవంటి యని తలంచవచ్చును.

110—ఈగ్రంథము కొనినవారు ఇందున్న బీజాక్షరీ మంత్రములను ఈగ్రంథము వ్రాసిన జ్ఞానశీలతగల గురువు [illegible] శోభితురాలయిననందిగాంతుల శమ్మగారి వలన జ్ఞానోపదేశము పొందినటువలె నభావించుకొని త్రికరణశుద్ధిగా పఠించేవారి శ్రుతి—(4) పునరపి జననం—పునరపి మరణం—అనుశ్రుతినిబట్టి జనన మరణములు నశించిపరమపదము నొందుదురు. ఇటువలెనే ఈగ్రంథమునందున్న వేదశ్రుతులతో నున్న అనేక గ్రంథములలోనున్న పరిచయపరచియున్నారు.

101—॥శ్లో॥ (44) గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః। గురుర్దేవో మహేశ్వరః। గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మా। తస్మై శ్రీగురవే నమః॥

॥తా॥ గురుడే బ్రహ్మ గురుడే విష్ణువు, గురుడే మహేశ్వర సదాశివులు. ఈపంచకర్తలే, సాక్షాత్పర బ్రహ్మస్వరూపుడని గురుని భావించుకొని తస్మైశ్రీ గురవే నమః అనునట్లు గురువులగువారలకు ఎవ్వరైతే నమస్కరించుచున్నారో వారే సత్యజ్ఞానులనబడుదురు—

102— గురువులగు వారలు వాక్యాలముగా ఉపదేశమిచ్చిన మంత్రములను గాని—వారు చేసిన గ్రంథములయందు చెప్పిన మంత్రములుగాని శ్రద్ధగా పఠించినవారు వైకుంఠ వాసులగుదురు.

108 పరమపదము. పరమార్థమునది మహాసౌఖ్యవంతమైన నివముగలిగినది. ప్రకృతిద్వయము లేనిది, అరహస్యము కనుగొని చెప్పు

టుకు అలవికానిది. ఆదినిజాము రూపము లేనిది. తానుసృష్టించినఆద్యాం
వలన ఉపచార వర్తనగా విధాతఅనే అచల పరిపూర్ణ బ్రహ్మ
యని కల్పితనామము వహించిన బ్రహ్మమే స్వయంభువుడు, అనగా
తనకుతానే ఉద్భవించినవాడు, ఒకరివల్ల సృష్టించ బడనివాడు, నిరా
మయుడు, అనగా రోగములు లేనివాడు, నిర్జరుడు అనగా ముదిమిలే
నివాడు, అంతములేనివాడు పుట్టుగిట్టుటలులేనివాడు, అనగా, చా
వుపుట్టుకలులేనివాడు, స్వప్రకాశి, నిర్భయుడు బట్టబయలుగనున్నాడు,
యుగములను భూతములను సృష్టించేవాడు ఆభూతములను పోషించే
వాడు, కడపట, ఆభూతముల కర్మానుసారముసుబట్టి వారి—వారి ఆ
యుస్సుముగించిన తోడనే ప్రాణులను రప్పించుకొను చుండువాడు.
మరల భూతములకు వారి వారి కర్మానుసారమును పట్టి పునర్జన్మము
ఆయుస్సు కలుగచేయువాడు—కలుగచేయనివాడు.

104 పునర్జన్మము లేనివాడు ఒకడే పరమాత్మం ప్రథమదేవత
శివుడనబడును. త్రిమూర్తులు వకరే యగుదురు.

105 యుగములు మారునపుడు వైకుంఠము జెందిన భూత
ములు మరుయుగముకు రాక వైకుంఠ వాసులుగానే భగవత్స్వ రూ
పులుగా నుందురని ఆర్యులు చెప్పిన వాక్యము.

106 యేమోవ్రాసినావనే తలంపు తలచకుడి,యిందున్నగ్రంథ
ఆరంభము 1 టవపేజీనుంచి చదువుడి, ఆనందించుడి. మోక్షము చెం
దుడి. క్షమించుడి.

107 ఈగ్రంథము నెవరు ఎవరు చదివినను ఆవాక్యములు ఒ
కరికి బోధింప నటువలె నున్ను భగవంతునితోను స్మరించి నటువలె
నుండును.

108 ఈగ్రంథము చదివినవారికి వినినవారికి సకలైశ్వర్యపుత్ర
పౌత్రసామ్రాజ్య వృద్ధికలుగును.

109 ఈగ్రంథమును పఠించిన పురుషులకు బాలురకు— స్త్రీలకు బాలికలకు వారి—వారి వాక్కులును మనస్సులును పవిత్రమగును. అత్యంతానంద ప్రదము.

110 గ్రంథప్రభావము. ముగిసెను.

111 ఇహ—పరలోకములకు కర్తయైన

ఈశ్వరునకు

నమః నమస్కారము.

—

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వినాయకుని స్తోత్రం.

తొండము యేకదంతమును తోరపు బొజ్జయు వామహస్త
మున్ మెండుగ మ్రోయు గజ్జెలును మెల్లని చూపుల మం
దహాసమున్ కొండొక గుజ్జురూపమున కోరిన విద్యలకెల్ల
నొజ్జయై యుండెడి పార్వతీ తనయ ఓయి గణాధిపనీకు
మ్రొక్కెదన్

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణు గురుదేవో మహేశ్వరః
గురుస్సాక్షాత్పరబ్రహ్మ తస్మైశ్రీగురువేనమః — 1

శ్లో॥ బ్రహ్మానందం పరమసుఖదం కేవలంజ్ఞానమూర్తిం అను
వేదశ్రుతిని బట్టిన్ని.— 2

శ్లో॥ ఆహారనిద్రాభయమైదునానిసమానమే తత్పశుభిర్నరాణాం
జ్ఞానంనరాణామధికం విశేషోజ్ఞానేనహీనః పశుభిస్సమానః॥
అను స్మృతిని బట్టిన్ని.— 3

4 ॥లా॥ ఈ మానవజన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానముపొంది మోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము, ఆత్మజ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎన్నబడును

5 ఈ కలియుగమునందున్న. మానవజన్మమెత్తుట మూలగుదు అట్లు ఎట్లో జ్ఞానముపొంది మోక్షము సంపాదించుటే ఫలముగనుక అజ్ఞానము తొలగించి సుజ్ఞానము కలుగుటకై అనేక గ్రంథములను పరిశీలించి ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథము వలన మానవులు కడతేరుటకు బ్రహ్మజ్ఞానము తేటతెల్లగా తెలియుటకై సాధారణమైన తెలుగువాడుక మాటలచే ఆ బ్రహ్మజ్ఞానముయొక్క అన్వయం వచనకావ్యముగానున్ను అందున అచ్చటచ్చట (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపమానములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామెతలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టివియునగు నటువంటివి ఉపయోగించి గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నుండి కష్టనష్టములు ద్రవ్యవ్యయము కలుగకనే సునాయాసముగా బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షము చెందుటకై బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథముగా ఏర్పర్చి అన్యులగుటకలన్ సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపబడ్డది

(6) బ్రహ్మజ్ఞానమే పరమపదమునకు ప్రధానమైనదని వేదములు ప్రతిపాదించుచున్నవి.

(7) ఈ బ్రహ్మజ్ఞానమనే బోధ శివమతస్థులకున్ను విష్ణుమతస్థులకున్ను అనుకూలముగా నుండును ఇందులకు సందియము లేదు.

(8) ఈ గ్రంథమునందున్న సంగతులు విన్నవారికి చెవుల కానందమై వెలంగుచుండును.

(9) ఈ గ్రంథమునందున్న శ్లోకములను భక్తితో విన్న మాత్రముననే సత్ఫలము గలుగును.

10 ఈ గ్రంథమును నిత్యము పూజించినను దురితజాలంబులు తొలగిపోవును.

11 హిందువులలో నాలుగు వర్ణముల వారిలో బాల్యయౌవన కౌమార వృద్ధులు మొదలైనవారు పురుషులు స్త్రీలు ఈ గ్రంథమును పొంది ప్రతి రోజున పారాయణము చేసినను వినినను విదేహకైవల్యంబునం బొందుదురనుటకు సందియంబు లేదు.

12 గృహస్థాశ్రమధర్మములయందున్న పెద్దలైనవారు బాలురకు బాలికలకు కూడా ఈ గ్రంథమునందు అన్వయమౌతున్న (1) పతివ్రతాధర్మము, (2) రజోగుణము. (3) తమోగుణము (4) శాంతగుణము (5) జనసమూహములు (6) ఆయుక్తగుణము (7) పుణ్యపాపములు (8) సుఖదుఃఖములు (9) కలిమిలేములు (10) ప్రారబ్ధకర్మములు (11) పునర్జన్మములు (12) మతఆచారములు (13) హింస (14) అహింస (15) అరిషడ్వర్గములు ఆరు (16) రాగద్వేషములు ఏడు (17) ఈషణాత్రయములు. మూడు, (18) ఆశాపాశములు నాలుగు (19) షడ్రుచులు ఆరు (20) మంచి చెడ్డలు (21) స్వర్గనరకములు ఇక ఉండబడ్డటువంటి మేలు కీడు గల సంగతులను బోధించిన మొదల వారికి జ్ఞానము కలిగి యౌవనమునందే సత్కార్యములు చేయక బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుచుందురు ఎవరైనను బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించినవారే బ్రాహ్మణులు బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణో

13 ఈ కలియుగమునందలి జను లెల్లరును నల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయోగధ్యాన ధారణలచేత గడచే రుట మిక్కిలి దుర్లభమని యోచించి 'కలి సంతారణ' పరిషత్తులకు ముదలైన వేదములను పూర్వము నిర్మాణించబడ్డవి. ఆ వేదములను ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన మొదల మోక్షము లభించేలోనుండును

14 సప్తకోటి మంత్రములలో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములచే కలి మానవులు పఠించి కడతేరుటకు సులభమైన వని వేదములు తెలియపర్చుచున్నవి గనుక ఈ కలియుగమునందు ఆ మంత్రములచే పఠించి చాలా భక్తులు కడతేరి యున్నారు. ఆ మంత్రములు ఆ మంత్రములయొక్క మంత్రార్థ, మంత్రమూల, మంత్రసారములతో బోధించిన వేదములను సహా ఈ గ్రంథమునందు సంపూర్తిగా ముద్రించబడెను వాటిని పఠించి మోక్షము సంపాదించవలెను గాని ఇంతకంటె ఎక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు.

15 స్నానముల వివరణము అందుకు తగినమంత్రములు

16 మంత్రములు పఠించుట త్రైకాలములు.

17 అన్నము భుజియించే కాలమందు పఠించె మంత్రము.

18 మోక్షలోకములు 5 నరకలోకములు 5 ఈ లోకములు వాటివాటిపేళ్లతో ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించడమైనవి ఇవిగాక.—

19 ఈ కలియుగమునందు ప్రథమమున చరా—చరములను వెంటని సృష్టికర్త సృష్టించెను వాటి చర్యలన్నియు ఈ గ్రంథ

మునందు ముద్రించబడ్డవి ఈ రెంటివలననే ప్రపంచమున్ను ఈ గ్రంథమున్ను ప్రకాశింప బడుచున్నవి. దీని చూచి లోకు కనుగొన వలయును. దీని చూచి రుచి తెలిసి కొనవలయును..

20 ఈ గ్రంథము మొదటినుంచి తుదవరకు చదివి సారాంశము గ్రహించిన వారికి సువర్ణము దొరుకును. యేమో ప్రాప్తి నాను అనే తలంపు తలువకుడి. శోధించుడి.

21 ఈ గ్రంథమునందున్న ముఖ్య తాత్పర్యము

1 ప్రపంచసృష్టి క్రమము		1వ ప్రకరణము
2 బ్రహ్మలక్షణము		" " "
3 కర్మలక్షణము	సాంఖ్యము	2వ ప్రకరణము
4 తత్వజ్ఞానము	తారకము	3వ ప్రకరణము
5 బ్రహ్మజ్ఞానము	అమనస్కము.	4వ ప్రకరణము
6 బ్రహ్మములో ఐక్యమగుట పరిపూర్ణము		5వ ప్రకరణము

7 (19)వ సంఖ్యనందు చెప్పిన చరాచరముల రెంటి చర్యలు వీటియందున్నవి—వీటికి తగుమైనట్టి (1) ఇతిహాసములు (2) ఉపన్యాసములు (3) వృత్తాంతములు (4) సామెతలు (5) దృష్టాంతములు ఇట్టి మొదలైనట్టివి చాలాగలవు.

22 ఇహలోక ఆనందము, పరలోక ఆనందములని రెండు గలవు చంకలు కొట్టుకుంటూ ఇహలోక ఆనందమహిమ గర్వము పొంది పరలో కూపములో పడి దుఃఖించుటకంటె ఈ గ్రంథమును పొంది ఇహలోకములోనే పరలోక ఆనందము పొంది పరలోకములో సుఖించుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

బ్రహ్మ నిర్మించిన గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గమున నీతి ప్రవర్తకగా సంచరించుచు ఆత్మ జ్ఞానమువలన ప్రపంచమాయాశక్తిని మించి ఎప్పుడును భగవంతుని గాని యాతని చిద్విలాసము బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనబడును. (సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, యోగముల నే ముఖ్యాంగములుగా తెలిసికొనుచు) ముక్తిపొందగలరు

పరమపద మార్గము—వైకుంఠము

ఈ గ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును సాధించుకొననదే పరమపద మార్గము (Salvation) ముక్తి

మోక్ష మార్గము—కైవల్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న మంత్రములను త్రికరణశుద్ధిగా త్రికాలములయందు అనగా ప్రాతః కాలము, మధ్యాహ్న కాలము, సాయంకాలము, లేక ఎప్పుడును, గీత, సిద్ధి, దృష్టి, ధ్యాన, ఈ నాలుగింటిని మనస్సు నందు నిలిపి పఠించదగినదే మోక్షమార్గము.

విదేహ కైవల్యము—బ్రహ్మైక్యము

ఈ గ్రంథము నందున్న సాంఖ్య, తారక, అమనస్క-ముల సారమును భుజించి పరిపూర్ణము పొంది బ్రహ్మములో ఐక్యము పొందిన వైకుంఠమే విదేహ కైవల్యము.

ఈ గ్రంథమును ఎవరు చదివినను ఆ వాక్యములు ఒకరికి బోధించినటువలెనన్ను ఆ భగవంతుని తాను స్మరించినటువలె నుండును ..

అవతారిక ముగిసెను.

2 వ పీఠిక.

ప్రపంచ సృష్టిక్రమము ఆరంభము.

[illegible]

(1) [illegible]

(2) [illegible]

[illegible]

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

మొదటి ప్రకరణము.

ప్రపంచసృష్టిక్రమము.

10 శ్లో॥ సకలంబుల ప్రాణుల సృజించు నెవఁడా, విలాసమునుండవ్వై,

(2) యెవని సమస్త జంతు నివహంబుల బ్రోవగ నచ్యుతుండవై

(3) ప్రమథ జీవసంఘముల ప్రాణముజంపి హరించు రుద్రుడై

యెవని త్రిమూర్తి లోకనాయకుఁ డనంతుని మ్రొక్కి వేడెదఁ

టీ॥ ఈ జగమునందు భూతములను సృష్టించను బ్రహ్మ యైనట్టియు

(2) ఆసృష్టించిన సకల చరాచర జంతువులను పోషించను విష్ణు వైనట్టియు

(3) అట్లు పోషించుచున్న జీవులను చంపుటకు రుద్రుడైనట్టియు యిట్టి త్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపుండైనట్టి భగవంతుని మ్రొక్కి వేడుచున్నాను ఉదిగువనున్న 18 వ సంఖ్యనున్న 8 వ ప్రకరణ తారకములో 6 వ ఇతిహాసమునుచూడండి.

12 శ్లో॥ ఆహారనిద్రా భయమైథునాని। సమానమేతత్పశుభిర్నరాణాం। జ్ఞానంనరాణాం మధికం విశేషో, జ్ఞానేన హీనాః పశుభిస్సమానాః

టీ॥ ఈ మానవ జన్మమెత్తినందుకు జ్ఞానము పొంది మోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము అట్టి జ్ఞానములేని మానవులు పశుప్రాయులని ఎంచబడుదురు.

1 కృతయుగం, త్రేతాయుగం, ద్వాపరయుగం, కలియుగం, ఇవి నాలుగు యుగములని ఎన్నబడును.

2 ఆదిని ఈయుగములు ఎటువలె ఎవనివల్ల ఉత్పత్తి యైనదన్నీ, ఉత్పత్తిచేసినవారు యెటువలె ఉద్భవించిరని గ్రహించుటకై గ్రంథములను చూడగా, ఆగ్రంథములలో అనేకవిధములుగా ప్రచురింపబడియున్న వాటిలోనివి కొన్ని సంగతులున్ను ఈకలియుగమునందున్న ద్వీపాంతరములలో నివసించియున్న పండితజనులవలన వివిధములుగా గ్రంథములలో ప్రచురింపబడిన వాటిలోని కొన్ని సంగతులను, పరిశీలించిచూడగా ఒకటి కొకటి సంబంధించనందున ఈయుగముల ఉత్పత్తిన్ని, ఉత్పత్తిచేసినవారు ఇటువలె ఉద్భవించినారని వక్కాణించుటకు అలవికాదు.

3 తుదకు యోచించగా ఈదిగువ నుదహరించిన ప్రకారము జలప్రళయము నందంతట స్వప్రకాశుండై ఆదిని యుగములను సృష్టించినవిధము ఆసృష్టికర్తకే ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలియును.

4 ఆయన స్వయంభువుడు పరునివల్ల సృష్టించబడనివాడు.

5 ఆభగవంతుండొక్కడే సర్వభూతములయందు రహస్యముగానున్నాడు.

6 మాయాశక్తి ప్రపంచమందంతటను అలుముకొనియున్నది

7 ఆయన మహిమ కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యముకాదు.

8 సర్వప్రపంచమునందు వ్యాపించియున్నాడు.

9 పుణ్యా పాపకర్మములచేతను, మాయచేతను, మొదలు, తుదయు, కనుబడని ప్రపంచముచేతను, అంటబడక, సృష్టికిరాని లయముకు పోని, కేవల జ్ఞాన రూపుచే పరిశుద్ధుడైయున్నాడు

10 సకలచరా—చర—భూతములుండే—ప్రపంచము సం

దు రూపులేని, కేవలజ్ఞానరూపముచే వ్యాపించియున్నాడు.

11 సర్వ ప్రపంచము, లోపల, వెలుపల, ముందు, వెనుక యిరుపార్శ్వముల, క్రింద, మీద, సర్వత్రా పరిపూర్ణముగా అన్ని నిండియున్నట్టియు, పరబ్రహ్మమైనట్టియు, అనగా బాల్య, యవ్వన, కౌమార, వార్ధక్యములు లేనివాడు, మరణము లేనివాడు నాశము లేనివాడు భయములేనివాడై యున్నాడు.

12 నామరూపములచేత ప్రపంచమును సృష్టించి ప్రపంచమును, మరల నామ రూపములు లేక లయము చేయు సర్వబ్రహ్మము మూర్తి మొదలగు వికారములు లేక ఏకరీతిగానే యుండును.

13 ప్రపంచమంతయును ఆయన మహిమచే కలిగిన జలప్రళయము నందంతట వ్యాపకాశుండై లయముచేసిన ప్రపంచమును మరల కలుగచేయు నట్టియు. ఆదిని బీజములుగా విస్తరణము లేకనే మహిమ వలన భూతముల విస్తారాలను సృష్టించి తదుపరి ఆ భూతముల విస్తరణములవలన భూతములను సృష్టించెను. పోషించెను, మ్రింగిబాధించెను. కైవల్యనాయకుని భగవంతుని గొలచెదను.

14 పక్షులకు, పంజరమువలెను, చిత్రములకు వస్త్రదారమువలెను, పుష్పములకు సన్నపురికోసవలెను ప్రపంచమునకును పునాదిగా నుండునట్టి భక్తవత్సలుని ప్రార్థించెదను.

భూమ్యాకాశములను సృష్టించిన విధము.

1 సృష్టికి మునుపు ఈ ప్రపంచము నామరూపములేక జలప్రళయ మహిమగానుండెను ప్రపంచమునగా భూతములు నివసించు స్థలము

16 అంతట తనకు తానే స్వయంభువుడై సృష్టికి ఆది లప్రళయము నందంతట వ్యాపకాశుండై భూమ్యాకాశములను

సృజించెను. వీటి అంతుకనుగొనినవారు లేరు

17 ఆభూమ్యాకాశముల మధ్యను జలముగానున్న చీకటిగా నుండెను.

18. ఆభగవంతుడు ఆజలమును వేరు పర్పదలచి భూమి యొండి యుండుటకున్ను ఆభూమిమీద ద్వీపాంతరములను కలిగించి ఆద్వీపాంతరముల క్రింది భాగమునను ఆద్వీపాంతరముల చుట్టున్ను సముద్రముగా నుండుటకు ఆజలముకు ఆజ్ఞాపించెను. అటువలెనే ఆ జలమాయెను ఆజలమువల్లనే పృథ్వి పండుచున్నది.

19 ఆసముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు.

20 ఆకాశమునందు సూర్య, చంద్ర, నక్షత్రములను, వాయువును అగ్నినిన్ని సృష్టించెను. అప్పట్లో రాత్రి, పగలు, ఆయెను.

21 సూర్యకిరణములవలన వేడిగల వెలుతురు గలిగెను.

22. చంద్రకిరణముల వలన చల్లని వెలుతురు కలిగను.

23 ఆరాత్రి, పగలు, వకరోజుగానున్ను, అట్టి యేడురోజులు వకవారముగానున్ను ముప్పది రోజులు వక నెలగానున్ను అట్టి పండ్రెండు నెలలు సంవత్సరముగానున్ను ఆపరబ్రహ్మమే ప్రపంచమునందంతటా ప్రకాశింపచేసెను.

24 తరువాత భూమియందు సంచరించుటకై సకలచరా—చర—జంతువులను, సృజించుటకు ముందే వారి వాటికి కావలసిన పదార్థములన్ను, కలుగచేసెను. ఆరుఋతువులను ఏర్పర్చెను.

25 తరువాత సకలచరా—చర—జంతువులను వాటి—వారికి—తగిన భాషాంతరములతో సృష్టించెను.

26 ఈవిషయమై 2 వ ప్రకరణ శరీరలక్షణమును చూతుము.

27 ఇట్లు సృజించిన జగమునకాధారభూతుండై ఆయన కృపచే సృష్టించిన మానవులలో విద్యాభ్యాసముపొందిన ఆర్యులచే అనంతనామములు ఆసృష్టి కర్తకు కలిగెను.

28 ఆ అనంత నామములలో ఈగ్రంథమునందున ముద్రించిన

మంత్రములే ప్రధానమైనవని వేదములు ఘోషించుచున్నందున ఆమంత్రములు జపించుచుండు వారికి నమో-నా-నమస్కారము.

29 ఇటువలె స్మరించిన భక్తులకులు ఈ కలిగిన మూడు యుగముల సందర్భన్ను ఈకలియుగము నందున్ను కలిగి యున్నారు.

పరబ్రహ్మలక్షణము

12 శ్లో॥ అచింత్యా వ్యక్తరూపాయ। నిర్గుణాయ గుణాత్మనే।
సమస్తజగదాధార। మూర్తయే బ్రహ్మణేనమః

30 ఆపరబ్రహ్మము పరిపూర్ణమైనది 2 ఒకరిచే సృష్టించబడనది 3 నామరూపము లేనిది 4 కులమతములు లేనిది 5 అభేదముగానున్నది 6 నిరాకారిగానున్నది 7 నిరంజనమైనది 8. సృష్టికి రానిది 9 లయమునకుపోనిది 10 ప్రపంచసృష్టికి లయమునకు కర్తగా నున్నది. 11 ఏకరీతిగానున్నది 12 అఖండజ్ఞానము కలిగినది 13 సత్తుగానున్నది 14 ఆనందముగానున్నది 15 చైతన్యముగా నుండునది 16 అద్వైతముగా నుండునది 17 ప్రత్యగాత్మగానున్నది. 18 ప్రపంచమంతయు తనకు తానే స్వప్రకాశముగానున్నది. 19 సదాశివానముగానుండునది 20 అంతములేనిది 21 నాశనముకానిది 22 శాశ్వతముగా నుండునది 23 సజాతియ 24 విజాతియ 25 స్వగత భేదములు లేనిది. బట్టబయలుగానుండునది యిట్టి బట్టబైలైనట్టి శాశ్వత బ్రహ్మమును ఈ సిద్ధాంతమువలన తెలిసికొన్నవారే ధన్యులు వారే జ్ఞాని వారే మోక్షమునకు అర్హులగుదురు. ఈపర బ్రహ్మమే భగవంతుండనియు ఈశ్వరుండనియు నారాయణుండనియు భక్తవత్సలుండనియు చెప్పబడుచున్నాడు. 32-33 పత్రములను చూడుడు

31 పైని చెప్పిన లక్షణాలతో వేదాంత శబ్దములకు అర్థము.

15 ద్వైతము అనే శబ్దము, భగవంతునకు వేరు, జీవులు. జగత్తు వేరగుటనిన్ని జీవాత్మ పరమాత్మలకు భేదమున్నదను మతము.

16 అద్వైతము అనే శబ్దము, ("ఏకమేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ" బ్రహ్మంబినహా అన్యవస్తువేదియు లేదు "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" సమస్తము బ్రహ్మ మను మతము) అభేదము. భేదము లేదనుట.

17 ప్రత్యగాత్మ అనే శబ్దము, పరమాత్మగాను పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమరసైక్యమును పొందుచుండును అని అర్థము, అభేదము.

-ఏకమేవా-

23 సజాతీయ మనగా సర్వమనుష్య జాతియందే బ్రహ్మ క్షత్రియ, వైశ్య శూద్రాది భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

ద్వితీయం

24 విజాతీయ మనగా, మనుష్యులకును, మృగములకును, పక్షులకును పురుగులకును చెట్లకును రాళ్లకునుగల వేరు వేరు భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

బ్రహ్మ

25 స్వగత మనగా ఒకదేహమందే అవయాంగములు, తల, కన్నులు, చేతులు, మొదలగు నట్టి భేదములు బ్రహ్మకు లేదనుట

32 ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానంద మనే ఈ మొదటి ప్రకరణము యెవ్వరైనను భక్తియుక్తులై త్రికరణశుద్ధిగా దీక్షా। నిష్ఠా। దృష్టి। ధ్యాస। ఈ నాలుగింటిని మనస్సునందు నిలిపి సంపూర్తిగా చదివినను వినినను అట్టి వారలకు ఐశ్వర్య ఆయుస్సు వృద్ధి కీర్తియు కలుగును, మరిన్ని ఈ ప్రకరణము శరీర లక్షణము చూచేటంతి శక్తి కలుగును.

ప్రపంచ సృష్టి క్రమము ముగిసెను.

శివపీఠిక.

సాంఖ్యయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకా సాంబశివా త్రిపుర హరా స్మరహరా పాపవిదూరా పరమకళ్యాణగుణాకరా దయామయా ధర్మనిలయా పరమపావనా పాపహరణా చంద్రచూడావంతసా పరబ్రహ్మస్వరూపుడవైన సదాశివా సర్వలోకపూజితా నాయందు కృపగలవాడవై బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన మొదటిది తమరుస్పష్టించిన "సాంఖ్య" మనే శరీరలక్షణముయొక్క అవయాంగములుతరచి రచియించుటకై "శ్రీలక్ష్మీ" దేవిని నామనస్సుయందునిలిపి అమృత గుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపం జేసి పామరులను ఇంద్రియజ్ఞానులుగాజేయుటకై నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమగోపురాలైన నందిగాం తులశమ్మగారికి నేనుదాస్యరక్షుడనై యున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

విధేయుడు,
యర్రా రామస్వామి,
హెడ్ మజుందార్.

పోషించే విష్ణుభక్తు
సమః నమస్కారము.

అలకట్టుకోట,
రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

2 వ ప్రకరణము.

1 సాంఖ్యము

అనగా

శరీర లక్షణము.

18 గీ॥ చేతులారంగ శివుని పూజింపడేని
నోరునొప్పంగ హరికీర్తి నుడువడేని,
దయయుసత్యంబు, లోనుగా దలచడేని,
కలుగ నేటికి తల్లుల కడుపుచేటు.

ఈ మానవజన్మంబెత్తి నందుకు పరమాత్ముని నామమును స్మరించి మోక్షము సంపాదించుటే ఫలము.

ఈ దిగువ నుదహరించిన «సాంఖ్యము" అనే శరీర లక్షణము ను చదివి, తాత్పర్యమును గ్రహించినయెడల, తేజః పుంజము అనే వెలుతురు, తిమిర సంఘమనే, చీకటిని హరించినటువలె, విద్య" అనే అమృత జ్ఞానము ఆత్మకు లభించి «అవిద్య" అనే లోభగుణము వలన పుట్టిన అజ్ఞానమును నశింపచేయును.

ఆత్మజ్ఞానమువలన మోక్షమార్గమును తెలిసికొనవచ్చును

ఆత్మజ్ఞానములేని యెడల నెన్నివిద్యలన్నియు, సంపాదించిన ధనమంతయు నిష్ప్రయోజనమగును.

1 ఆకాశపంచభూతములు.

1 పృథివి అనగా భూమి

2 అప్పు అనగా నీళ్లు

3 తేజస్సు అనగా అగ్ని

4 వాయువు అనగా గాలి

5 ఆకాశమనగా ఆకాశము

2 జ్ఞానేంద్రియములు.

1 శ్రోత్రము-అనగా-చెవులు.

2 త్వక్కు-అనగా దేహమందు కప్పునచర్మము

3 చక్షువులనగా-నేత్రములు

4 జిహ్వాము-అనగా-నాలుక

5 ఘ్రాణము-అనగా-నాశికము

3 కర్మేంద్రియములు

1 వాక్కు-అనగా-నోరు

2 పాణి-అనగా-చేతులు

3 పాదములు-అనగా-కాళ్లు

4 గుహ్యముఅనగా-స్త్రీపురుషుల మర్మస్థానము

5 పాయు-అనగా-గుదము

4 పంచతన్మాత్రలు

1 శబ్దము-అనగా-ధ్వని

2 స్పర్శము-అనగా-దేహమునకు ఏవస్తువైనా తాకడము

3 రూపము-పరవస్తువు రూపు-రూపము

4 రసములనగా-సారము

5 గంధము-స్థానమీద అరగ తీకేదిగంధము.

5 అంతరేంద్రియములు.

(1) మనస్సు, (2) బుద్ధి, (3) చిత్తము, (4) అహంకారము.

6—ఇవి అన్నియు లెక్కించినయెడల 24 యింద్రియముల గును లేక తత్వములగును ఇవి జడపదార్థములగును దీనినే క్షర మనబడును అనాత్మయన బడును ఈ 24 తత్వములు కదలవు, మెదల వు గనుక "అసత్తుఅనబడును"

7 ఈ 25వ తత్వము "జీవము" ఈ జీవము 24 తత్వములతో చేరినప్పుడు చలనము గలిగి, కాయాపురమనిగాని, క్షేత్రమనిగాని స్థూలశరీరమని గాని, దేహమనిగాని, శరీరమనిగాని, ప్రకృతిఅని గాని అనబడును. ఈ శరీరము నాశమయేవస్తువు గనుక అసత్తు అనబడును.

8 ఈ "జీవి" చిత్తుఅనబడును. చిత్తుఅనగా జ్ఞానస్వరూపుడగుట ఇది నాశనముగాని-వస్తువుగనుక అక్షర మనబడును సత్తు అనబ డును.

9 ఈ శరీరమునకు, రజోగుణము, తమోగుణము, సత్వగు ణము, ఈ మూడుగుణములు కలిగి యుండును.

10 రజోగుణమువల్ల, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మాత్సర్యంబులనే యరిషడ్వర్గములున్ను, సుఖ దుఃఖాదిద్వంద్వములు కలుగుచుండును.

11 తమోగుణమువల్ల, పొరబాటు, భయము, నీచ స్వభా

వము, అలసట నిద్రించుట. మొదలగునవి కలుగుచుండును.

12 సత్వగుణము అనగా శాంతగుణమువల్ల, ధైర్య శక్తియు జ్ఞానమును, శ్రద్ధయు, జాగ్రతయు, దయాసంతోషములను. ఈగుణములు కలుగుచుండును.

13 ఈ25వ తత్వమగు "జీవుడు" 26 వ తత్వమగు పరమాత్మ అనే అమృతమును తానుగా నెరిగి ఆపరమాత్మయే తానైయుండుటయే మోక్షమని చెప్పబడును.

14 లోకములో జనులు ఈ 26 వ తత్వమునే తనలో పరమాత్ముడున్నాడని చెప్పుదురు.

15 ఆ పరమాత్ముని యందు పైన ఉదహరించిన వికారపు గుణములులేవు నిరహంకారిగానున్నాడు సర్వప్రపంచమును వ్యాపించియున్నాడు.

జీవిలక్షణము.

16 ఈ 25 వ తత్వమనెడి "జీవి" లేక ఆత్మ తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు యెటువలె జొచ్చినదియు అసృష్టికర్తకే గోచరముగానుండును. ఈ విషయమై మహా--మహా--గొప్ప తపశ్శాలులు సప్త మహారుషులు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి.

17 అయితే ఈ "జీవి" శిశువను జన్మించి రేచక పూరకంబులనెడు ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు విడుచుచుండును.

18 పూరకం లేక ఉశ్వాస, వెలపలనున్న ప్రాణవాయువును ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా గర్భములోపలకి లాగునపుడు "హంస" అనే శబ్ధమునిచ్చును.

19 రేచకము, లేక నిశ్వాస, అధోరూపముగా అనగా గర్భములోనుంచి వెలటికి విడుచు నపుడు "సోహం" అనే శబ్ధము

నిచ్చును ఈ విషయమై 63 వ సంఖ్యను ముఖ్యముగా చూడుము.

20 వెలపలివాయువు లోపలికి, లోపలివాయువు వెలపలికి పట్టి విడిచినపుడు, ప్రథమది, పూరకం, రెండవది రేచకమనబడును.

21 పైన ఉదహరించిన "హం" అనే శబ్దమునున్ను "సోహం" అనే శబ్దమునున్ను, రెంటిని కలిపిన యెడల "హంసోహం" అనే అజపగాయత్రిమహామంత్రమగు.

22 ఈ "హంస" యే "జీవి" ఈ జీవియే హంసోహం అనే అజపగాయత్రీ మహా మంత్రమును ఇడాపింగళయనెడి "సూర్య చంద్ర నాడుల మార్గమున అనగా నాశికా ద్వారముల గుండా రేచకపూరకంబున తనకు తానే (నేనే బ్రహ్మము నేనే బ్రహ్మము)అని జపించుకొనుచుండును. ఇట్లు జపించుచు పెడచెవిని పెట్టి మోహాంధకారములో చిక్కి ఈ దిగువ 28 దో సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం జననమరణములకు లోబడుచున్నది [illegible]వ సంఖ్యను చూడుము.

23 ఈ "హంస" ప్రభావము ఈ గ్రంథమునందు పరమ రహస్యమంత్రముల పత్రమునందు చూడుము.

24 ఈ "హంస" అనే "జీవి" సకలజంతు దేహ మధ్యంబున సంచరించుచుండుట వల్లనే వారు జీవించి యుందురుగాని, లేకున్న (ప్రేతములనగా) పీనుగులుగా నుందురు.

25 పైన ఉదహరించిన 24 తత్వములయందు రేచక పూరకంబులనెడు, లేక ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు ప్రాణ అపానవాయువులు చొరబడనందున జడపదార్థములుగా కదలక మెదలక నుండును.

26 ఈ 24 తత్వములతో "జీవి" అనే 25 వ తత్వము రేచక, పూరకంబులనెడు, లేక ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలు అనే అజప కుండలి ప్రాణ అపాన వాయువులతో నాశికారంధ్రములగుండా

పొరబడినయెడల ఫలనము గలుగును. ఈ విషయమై 68 వ సంఖ్య చూచునది.

27. ఈ జీవిని (1) ఆత్మ (2) అఖండజ్యోతి (3) జీవనజ్యోతి, (4) పరంజ్యోతి, (5) జ్యోతి (6) హంస (7) పరమహంస అనబడును లక్ష్యార్థము ఇది గర్భములో వుండెవస్తువ కనుబడని వస్తువ.

28 ఈ 25 వ తత్వమనే "జీవి"తో చేరిన 26 వ తత్వము పరమాత్మయని చెప్పబడును. గనుక 35 వ తత్వమనే "జీవి" పరమాత్మ ప్రతిబింబమగునుగాని ఈ "జీవి" అనే ఆత్మ, అంతఃకరణ అనే నాలుగు అంతరింద్రియములు అనగా — మనస్సు — బుద్ధి — చిత్తము — అహంకారము — వీటివలన షాడ్వర్గములనగా, కామ — క్రోధ — లోభ — మోహ — మద — మాత్సర్యములనున్ను, కర్తృత్వ, భోక్తృత్వమనగా, కర్తృత్వ, నేను కర్తను, నాదేహం నా భార్య, నాబిడ్డలు, నాయిల్లు, నాసంపాదన, అని అహంకారము గలిగి, భోక్తృత్వమనగా, ఆసంపాదన ఫలము అనుభవింపుచున్నాననిన్ని, మరిన్ని నేను సంపాదనపరుడను నాకుటుంబమును నేను పోషించువాడను, అని ఆనందమహిమ గర్వముచే, యిట్టి వికారములను కలిగించుకొనెను గావున జననమరణములకు లోబడి మరణించిన తరువాత, ఈ "జీవి" స్వప్నవస్థలో శరీరము యొక్క ప్రతిబింబమును కనుగొని నటువలె తనస్థూల శరీరము విడిచిన తోడనే దయివ మాయ వలన తాను సూక్ష్మ శరీరమును పొంది స్వర్గనరకాదులకు జేరును ఈ విషయములో 3 వ ప్రకరణ పిండోత్పత్తిని చూడుము.

29 ఈ 26 వ తత్వము పరమాత్మ అవ్యక్తుడగును అవ్యక్తము నిష్కళిపుడు అనబడును, అమృతమనియు అనబడును సత్తు అనబడును నిత్యమైన వస్తువ నాశనములేని వస్తువు మూడులోకములకు

ఆధారమయిన పరమాత్మయగును. మూడులోకములనగా పరలోకము యిహలోకము, పాతాళలోకము, లేకస్వర్గలోకము, మర్త్యలోకము, నాగలోకము, లనబడును, మర్త్యలోకమనగా భూలోకము.

30 మనుష్యులు, పశువులు, చతుష్పాదజంతువులు, పురుగులు క్షయమగును ఇది నాశనమయ్యే వస్తువ అసత్తు అనబడును వ్యక్తము. జ్ఞాని అనబడును. మృత్యువు అయ్యే భూతములు.

31 జీవి, దేవ, ఆత్మ, భగవంతుని ప్రతిబింబము గనుక అక్షయుడగును సత్తు అనబడును. చిత్తు అనబడును దీనికి మరణము లేదు. నిలకడ అయినవస్తువు చిత్తు అనగా జ్ఞానస్వరూపడగుట ఈ పైన ఉదహరించిన 29-30-31- ఈ మూటియందున్న విషయములను తెలిసికొనిన వారికి మోక్షము లభించును ఈ గ్రంథము వలన తెలిసికొనవలయును.

32 “జీవి” పైన 28 దో సంఖ్యలో ఉదహరించిన వికారగుణములను కలిగించు కున్నందున అజ్ఞానమనే చీకటిలోపడి పూర్వము చేసిన సంచిత కర్మములను బట్టి గూడు మార్చి జీవి చేసిన సంచిత కర్మములు నశించే వరకు మరివక గూటిలోకి ప్రవేశించుచుండును. దీనినే పునర్జన్మ మనబడును యీవిషయమై మూడవ ప్రకరణ తత్వజ్ఞానము చూడుము

33 ఈ ప్రపంచమునందున జన్మించే జంతువులన్నియు పూర్వసంచిత కర్మములున్న వారవుదురు.

34 పూర్వసంచిత కర్మములేని వారయినట్టయితే బ్రహ్మములో ఐక్యమయి యుందురు ఈ విషయములో 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము చూడుము.

౩౫ ఆకాశ పంచభూతముల చర్యలు.

1 భూమి కఠిన గుణము, మెత్తని గుణము, కలిగియుండును రూపము, రుచి, శబ్ధము, వాసన, అయిదుగుణములు ఈ భూమి వలననే లోకములు స్థావరమై యున్నవి, అధోముఖం లేక అధో కుండలి యనబడును. అనగా క్రిందిభాగమని అర్థము.

2 నీళ్లు భూమియందు పుట్టి సంచరించుచుండును. రూప ము, రుచి శబ్ధము, నాలుగు గుణములు గలవు.

3 అగ్నికి స్పర్శము శబ్ధము రూపము, 3 గుణములు.

4 వాయువు, చలన రూపము గలియుండును, శబ్ధము, స్పర్శ ము 3 గుణములు.

5 ఆకాశము, ప్రోయునపుడు ఆకాశ శబ్ధ రూపమైయుం డును గొప్పశబ్ధము గలుగును ఊర్ధ్వముఖంలేక ఊర్ధ్వకుండలి యన బడును. అనగా పైభాగమని అర్థము

౩౬ (2) జ్ఞానేంద్రియముల చర్యలు.

(1) చెవులు నానావిధ శబ్ధములను వినుచుండును.

(2) దేహచర్మము, ఇది, శీత, ఉష్ణ, మృధువు కఠినం అను నాలుగు విధములగు స్పర్శములను ఎరుగుచుండును.

(3) నేత్రములు, రూపములను యెరుగుచుండును.

(4) నాలుక, ఇది, తీపు, పులుసు, తీవు, చేదు, కారము వగరు అనెడి షడ్రుచులు ఎరుగు చుండును అంగల్లి యుండకుండా గంగను నూరుపట్లు చేయును.

(5) ముక్కు, సుగంధ దుర్గంధములను, ఎరుగుచుండును.

87 (3) కర్మేంద్రియముల చర్యలు.

(1) నోరు మాట్లాడుచు, పాడుచు, దుర్భాషలాడుచు అన్నపానాదులు, మొదలయినవి, భుజించుచుండును.

(2) చేతులు యిచ్చుట, పుచ్చుకొనుట, పుణ్యపాప కార్యములను, నుంచి, చేయును.

(3) కాళ్లు నడుచుట, కూర్చుండుట, నిలుచుట, పనిగట్టుట. తీర్థయాత్రలను, గ్రామాదులకు, పోవుట. ఈ మొదలగు కార్యములను చేయుచుండును.

(4) గుహ్యము, స్త్రీ, పురుషుల యొక్క మర్మస్థానము, ఇది, మూత్రము విడుచుట, సంభోగించుట శుక్ల, శోణితములు విడుచుట, మొదలగు కార్యములను చేయును. శోణితమనగా రక్తము.

(5) పాయువు అనగా గుదము ఇది అపాన వాయువును విడుచుట మల విసర్జనము చేసినమీదట, మరల మూసుకొనును.

88 (4) పంచతన్మాత్రలచర్యలు.

(1) శబ్దము-వ్యోమశబ్దము పుట్టినను, ఆకాశ శబ్దమైయుండును చెవులు వినును.

(2) రూపము-ప్రతి వస్తువ యొక్క రూపము నేత్రములు యెరుగును.

(3) స్పర్శము-ఇది వాయువు యొక్క, తన్మాత్ర. దేహమునకు, యేవస్తువు తాకిన, ఎరుగుచుండును.

(4) రసము-అనగా-ఉప్పు, పులుసు, కారము, చేదు, వగరు, తీపు, వీటి సారము, నాలుక ఎరుగును.

(5) గంధము-సుగంధ సుగంధ మిశ్రదుర్గంధ దుర్గంధ దుర్గంధ మిశ్రసుగంధ, ఈ నాలుగు విధముల వాసనలను, ముక్కు యెరుగును.

39 (5) అంతరింద్రియముల చర్యలు.

(1) మనస్సుశ్శక్తి-ఇది ఒకటిని తలచుట, మరల మరచుట, మొదలయినవి-సంకల్ప వికల్పము లనబడును. కంఠస్థానము నం దుండును. మొదటిది సంకల్పము రెండవది వికల్పము.

(2) బుద్ధి-ఇది యేకార్యము లైనను చేయుటకు నిశ్చయించుచుండును. ముఖస్థానము నందుండును.

(3) చిత్తము-ఇది జ్ఞానేంద్రియములకు చలనము కలిగించి, యింద్రియముల వల్ల కార్యములు చేయించును అనగా కాళ్లు చేతులు మొదలగువాటితో, కార్యములు చేయించును. నాభిస్థాన మందుండును.

(4) అహంకారము-ఇది, నేను, నేను, అని అహంకరించి, యోచన లేక, పాపకర్మములను. చేయించును హృదయస్థాన మందుండును. ఈపైన ఉదహరించిన మనస్సు బుద్ధి చిత్తము అహంకారము ఈ నాలుగింటిని, అంతఃకరణ మని అనబడును. ఈఅంతఃకరణ పీటిని ఆవరించుకుని యున్నది. కామాద్యులకులోనై యున్నది. ఈఅంతఃకరణ నేత్ర స్థానమందును హృదయ స్థానమందును యుండును. ఈవిషయమై 12 వ పత్రము 28 వసంఖ్యను చూడుము.

40 పంచభూతములు శరీరమునందు మిళితమయిన వివరము,

(1) పృథివి-అనగా-భూమి — అరిపాదము

(2) అప్పు-అనగా-జలం — నాలుకయందువున్న గంగ

(3) తేజస్సు-అనగా-అగ్ని — గర్భములోనున్న జ్యోతి లేక జఠరాగ్ని.

(4) వాయువు-అనగా — శ్వాస, ప్రాణి.

(5) ఆకాశం అనగా — బ్రహ్మకపాలం-అనగా-నెత్తి.

ఈ పంచభూతములు అయిదున్ను మిళితమయినందున ఈ ప్రపంచమయినది.

41 చతుర్దశ వాయువులు.

1 ప్రాణవాయువు ఎగువకు నడుచును. భుజించిన పదార్థములను, జీర్ణము చేయును.

2 అపానవాయువు-దిగువకు నడుచును, మలమూత్రములను విడిపించును మరిలను దిద్వానమును నిగిడించుచుండును. దీనినే అధోద్వార మనబడును.

3 వ్యానవాయువు-మానవుడు భుజించు అన్నములు పిప్పివేరు రసముచేసిగా కేయుచుండును, ఈ రసము రక్తమయి దేహమంతట (సర్వాంగములను) వ్యాపించియుండును మరిన్ని అన్నరసము వలన ఇంద్రియములుగలుగును. వృధకమువలన మూత్రముగలుగును.

4 సమానవాయువు-నాభిస్థానమందుండుకొని ఆకలి, దప్పులు, పుట్టించుచుండును.

5 ఉదానవాయువు-అన్నము మ్రింగునట్లు, కక్కునట్లు చేయును.

6 నాగవాయువు-గీతరాగాదులను, చేయించును, స్తంభించును అనగా వల్లుఇగుపు

7 కూర్మవాయువు-ఎక్కిళ్లు, ఆవలింతలు, కన్నుల ముక్కు ఊర్పులనంబును అనగా కునికిపాట్లు చేయించును.

8 కృకరవాయువు-తుమ్మించును.

9 దేవదత్తవాయువు-నవ్వించును.

10 ధనుంజయవాయువు-కర్ణరంధ్రములలో ప్రవేశించి, సముద్రమువలె ఘోషించుచుండి, మరణకాలమున నిర్యాణమయిపోవును.

11 వైరంభ వాయువు-కీళ్లయందుండి, వాత, పైత్య, శ్లేష్మ, రోగములచే, శరీరమును, క్షీణింపచేయుట మొదలుగాగలవి చేయును.

12 ముఖ్యవాయువు మొముకలయందుండి, ముడుచుట, ఈ మొదలగు పనిచేయును

13 అంతర్యామివాయువు-అంతరంగముండి, వాహనమువలె, నడిపించుట మొదలగునవి చేయును.

14 వృష్ణవాయువు-ఆకలి, దాహము నిద్ర, స్త్రీకూటమి గలిగించును మల మూత్రములను, విడిపించును.

42 పంచాగ్నులవివరం.

(1) జ్ఞానాగ్ని-ఆత్మయందుండును. జ్ఞానం
(2) కాలాగ్ని-పాదములయందుండును. తిరిగెడము.
(3) క్షుదాగ్ని-నాభియందుండును. ఆకలి.
(4) శీతాగ్ని-హృదయ మందుండును. శీతలం
(5) కోపాగ్ని-నేత్రములయందుండును. తామసం.

43 పంచకోశములు.అంతరింద్రియములు.

1 అన్నమయకోశము.

అహంకారము (మనస్సు, బుద్ధి చిత్తము) వ్యష్టి,సమిష్టి, భూతములతో గూడిన అన్నమయకోశమనబడును. ఇదే స్థూలాంగము 17 వ పత్రమునందు చూడుము.

వ్యష్టి-అనగా-నీవు-నేను అని అహంకరించుట భిన్నభావము, గలవాడు—సమిష్టి-అనగా-భిన్నభావము. లేనివాడు భూతములు అనగా మనుష్యాదులు. మృగములుపక్షులు వగైరాలు.

2 ప్రాణమయకోశము.

బుద్ధి, పంచప్రాణములతో గూడిన అనగా ప్రాణవాయువు అపాన వాయువు ఉదానవాయువు వ్యానవాయువు సమానవాయువులతో గూడిన ప్రాణమయకోశము. ఇదే సూక్ష్మాంగము. 41 వ సంఖ్యను చూడుము.

3 మనోమయ కోశము.

మనస్సు కర్మేంద్రియములతో గూడినది అనగా వాక్కు-నోరు పాణి-చేతులు పాదములు-కాళ్లు ఉపస్థ మానము గుదము వీటితో గూడిన మనోమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మాంగము. 16 వ పత్రమునందు చూడుము.

4 జ్ఞానమయకోశము.

బుద్ధి, జ్ఞానేంద్రియములతో గూడినది అనగా, శ్రోత్రము చెవులు, త్వక్కు చర్మము, చక్షువు నేత్రములు, జిహ్వ నాలుక వీటితో గూడిన విజ్ఞానమయకోశము ఇదియును సూక్ష్మాంగము.

5 ఆనంద మయ కోశము.

చిత్తము, జ్ఞాతయగు, సమిష్టిని గూడిన, ఆనందమయకోశమగును. అనగా మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము వీటి చెడువృత్తులు మాని జ్ఞానముతో చేరిన మొదల ఆనందమయకోశమగును ఇది శాంతబుద్ధిగల వారియందు సమీపించియుండును.

44 ఈశరీరమునకు మూడు ప్రళయములు

1 వృత్తి ప్రళయము-వృత్తులు పుట్టుచు, గిట్టుచుండును.

2 అవస్థా ప్రళయము-పష్ఠ అవస్థలు.

3 శరీర ప్రళయము-మృతినొందుట

45 ఈ శరీరమునకు షడ్రుచులున్ను వికారములున్ను గలవు.

(1) ఉప్పు (2) పులుసు (3) కారము (4) తీపు (5) చేదు

(6) వగరు ఇవి ఆరు షడ్రుచులు అనబడును.

46 1 ఆకలి, దాహము ఈ రెండున్ను ప్రాణవాయువు యొక్క వికారములు.

2 శోకము, మోహము ఈ రెండున్ను మనస్సు యొక్క వికారములు.

3 చావు, పుట్టుకలు ఈ రెండున్ను స్థూల శరీరము యొక్క వికారములు.

47 పురుష, స్త్రీ, దేవతారూపములు.

మొదటి ప్రకరణము 11-12-సూత్రములయందు చెప్పబడిన ప్రకారం సృష్టికర్త సృష్టించిన 1 ఆకాశమునను, ఆకాశ రాణి అనిన్ని 2 భూమిని, భూమాం దేవి అనిన్ని 3 పగలు ప్రకాశము నిచ్చు సూర్యునకు, సూర్యమండలమనిన్ని 4 రాత్రి వెలుతురు నిచ్చు చంద్రునకు చంద్రమండలమనిన్ని 5 నక్షత్రములకు నక్షత్రమండలమనిన్ని 6 సప్తద్వీపాంతరములనిన్ని 7 సప్తసముద్రములనిన్ని 8 పదునాలుగు భువనములనిన్ని (లోకగా ఈ లేదులోకములనిన్ని) 9 భూమ్యాకాశమధ్యను, ఉత్పత్తి చేసిన గాలికి నధిపతి, వాయు దేవుడనిన్ని 10 అగ్నికి, అధిపతి, అగ్ని దేవుడనిన్ని 11 వర్షము కురిపించను, అధిపతి, ఇంద్రుడనిన్ని 12 జలమున కధిపతి, వరుణ దేవుడనిన్ని 13 ఆహార మిచ్చుటకు, నధిపతి, కుబేరుడనిన్ని 14 చదువన్న శాస్త్రములు, నేర్పించుటకు, సరస్వతీదేవి అనిన్ని; 15 అష్టఐశ్వర్యములకు నధిపతి, లక్ష్మీదేవి అనిన్ని, అష్టకష్టములు నిచ్చుట కధిపతి, శనేశ్వరుడనిన్ని, లేక, మూదేవి అనిన్ని, ప్రపంచసృష్టిక్రమములో 37 వ సంఖ్య యందు చెప్పబడిన ప్రకారం ఆర్యులనగా సకలం తెలిసినవారు ఈ పేరులిడిరి.

(1) వసంతఋతువు అనగా చిగురుకాలము.

(2) గ్రీష్మఋతువు అనగా ఎండాకాలము.

(3) వర్షఋతువు అనగా వర్షకాలము.

(4) శరదృతువు అనగా మంచుకాలము.

(5) హేమంతఋతువు అనగా చలికాలము.

(6) శిశిరఋతువు అనగా వర్షం శీతలం మిశ్రితమైన కాలం.

ఈ 6 కాలములు క్రమముగా వసంతాది ఋతువులు ఇవే నా మములనగా కదువుకుకారణగురువులు. ఇవి దైవమహిమైయున్నవి.

48 సప్తద్వీపములు.	49 సప్తసముద్రములు.
జంబూద్వీపం.	1 లవణా ఉప్పుసముద్రం.
ప్లక్షద్వీపం	2 ఇక్షు చెరుకుపాలసముద్రం
3 శాఖద్వీపం.	3 సురా కల్లుసముద్రం.
4 శాల్మలద్వీపం.	4 సర్పి నేతిసముద్రం.
5 పుష్కరద్వీపం.	5 దధి పెరుగుసముద్రం.
6 కుశద్వీపం.	6 క్షీరా పాల సముద్రం.
7 క్రౌంచద్వీపం.	7 శుద్ధోదక మంచినీళ్లసముద్రం.

50 ఈ రేడు లోకములు.

ఊర్ధ్వలోకములు అనగా మైలోకములు	అధోలోకములు అనగా క్రిందిలోకములు.
1 భూలోకము.	1 అతల.
2 భువర్లోకము.	2 వితల.
3 సువర్లోకము.	3 సుతల.

4 మహర్లోకము.	4 తలాతల.
5 జనర్లోకము.	5 రసాతల.
6 తపోలోకము.	6. మహాతల.
7. సత్యలోకము.	7 పాతాళ

51 అష్టఐశ్వర్యములు.	52 అష్టకష్టములు.
1 దాసీజనము.	1 దాస్యము.
2 భార్య	2 సేవచేయువారు లేకుండుట
3 పుత్రులు.	3 భార్యలేక యుండుట.
4 మిత్రులు.	4 స్వయంకృషి.
5 బంధువులు.	5 చెయి జాచి యడుగుట.
6 వాహనములు.	6 అడిగిన లేదనుట.
7 ధనము.	7 అప్పుబడుట.
8 ధాన్యము.	8 త్రోవ నడుచుట.

పయిన ఉదహరించిన 17 వ సంఖ్యలో పాంచ ప్రధానము, గౌరత, ఉదిగువ నుదహరించడ మయినది.

53 నాడుల వివరము.

1 ఇడానాడి అనగా, చంద్రనాడి, ముక్కుకు ఎడమభాగ ద్వారమనబడును. ఈద్వారము గుండా, శ్వాస, వెలపలివాయువు గర్భములోపలికి లాగును, గర్భములోనుంచి బైటికి విడుచును.

2 పింగళనాడి అనగా, సూర్యనాడి, ముక్కుకు కుడి, భాగ ద్వారమనబడును. ఈ ద్వారముగుండా శ్వాస, వెలపలివాయువు, గర్భము లోపలికి లాగును గర్భములోనుంచి బైటికి విడుచును.

3 ఈ శ్వాస, ఏక నాశికా రంధ్రముగుండా, పొర్లు చూ, వచ్చుచుండును, గాని రెండు నాశికా రంధ్రములగుండా

వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. ఈ నాశికారంధ్రములగుండా (ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా) పైభాగముగా ఉత్ఛ్వాసగర్భములోకి పోవును అటులనే ఆనాశికారంధ్రమునుంచి (అధోరూపముగా అనగా) క్రిందిభాగముగా నిశ్వాసగర్భమునుంచి బయటికి వచ్చును ఇట్లు దినం ఒక్కంటికి సుమారు 21600 సార్లు "హంసోహం" అని జపించుచు--కుడి—యడమ—నాశికారంధ్రములకు—మారి—మారి తిరుగుచుండును. ఈ జీవియొక్క అనిత్య శరీరమునకు వ్యాధులుకలిగియుండును. అందుకు తగిన వనమూలికలు వల్ల వ్యాధినణగును. ఆత్మశ్వాసమునకు యేమూలికయు పనికిరాక పోవును.

54 పంచవన్నెలు.

1 తెలుపు, 2 నలుపు, 3 ఆకుపచ్చ, 4 పసుపు, 5 ఎరుపు వీటి మిశ్రితమువలన, అనేక రంగులు కలుగును అనేకరంగుల పక్షులు, పురుగులు, పుష్పములు, పట్టు. వగైరాలు, వృక్షాదివి. మనుష్యులకు, మృగములకు, పుష్పతనులున చాయగలదు వీటి కన్నిటికి. రూపసౌంధర్యములుగలవు కురూపిరూపములు కూడా గలవు. ఆకాశమునందు అనేక వన్నెలుగలవు ఇదిఅంతయు దైవమాయ ఐయున్నది. వీటి కన్నిటికంటె కపటముల కలిమాయ మించిన వన్నెయగును.

55 పంచాంగగణితము యొక్క మేషరాసులు

1 మేషము	అనగా—మేక	7 తులా	అనగా త్రాసు
2 వృషభము	,, యెద్దు	8 వృశ్చికము	,, తేలు
3 మిధునము	,, జంట	9 ధనస్సు	,, విల్లు
4 కర్కాటకము	,, యండ్రకాయ	10 మకరము	,, మొసలి
5 సింహము	,, సింహము	11 కుంభము	,, కడవ
6 కన్య	,, పడుచు	12 మీనం	,, చేప

56 నవగ్రహములు	57 అష్టదిక్పాలకులు
1 సూర్యుడు	1

2 చంద్రుడు	2 అగ్ని
3 అంగారకుడు	3 భరద్వాజుడు
4 బుధుడు	4 విశ్వామిత్రుడు
5 బృహస్పతి	5 వసుగుడు
6 శుక్రుడు	6 వాయువు
7 శనైశ్వరుడు	7 కుబేరుడు
8 రాహు	8 ఈశానుడు
9 కేతు	

58 అయనములు. చతుర్దిక్కులు అష్టదిక్కులు.

1 ఉత్తరాయణము. | 2 దక్షిణాయణము

1 పూర్వం

సూర్యోదయము

5 పశ్చిమ

7 ఉత్తరం

3 దక్షిణం

అస్తమయము

సూర్యాస్తమయము

59 భూతముల పుట్టుక.

1 అండజములనగా—గుడ్లు—వీటివల్ల—పక్షులు, సర్పములు, కీటకములనగా పురుగులు, తొండలు, బల్లులు చేపలు, నల్లులు, మొదలయినవి, ఇవిగూ బలుగలవి, గుడ్లలో నుంచి ఉద్భవించినవియగును గుడ్లు సంభోగమువల్ల కలిగినవి.

2 పిండజములు లేక జరాయుజములు అనగా పిండములు దీనివలన, నర అనగా మనుష్యులు, మృగ అనగా నాలుగుకాళ్ల జంతువులు అనగా పశు అనగా పశువులు, మర్కటము అనగా కోతి, మార్జాలము అనగా పిల్లి, శునకము అనగా కుక్క మూషక అనగా ఎలుకలు, పందికొక్కులు, ఇంకా ఉండబడ్డ మృగములు మొదలయినవి యోనివల్ల బుట్టినవి అగును పిండములు సంభోగమువల్ల కలిగినవి యగును ఇవి చెవులుగలవి.

3 బుద్బుదములు అనగా నీళ్లమీద బుడగలు దీనివల్ల మత్స్య అనగా చేపలు, కూర్మ అనగా తాబేలు, మండూకము అనగా కప్ప, కీటకములు అనగా పురుగులు కర్కాటకము అనగా యండ్రకాయ, శంఖ అనగా శంఖు, మౌక్తికములు అనగా ముత్యములు మొదలయినవి నీళ్లయందుగలుగును. వీటికి నీళ్లే ఆధారము వీటిలో కొన్ని గుడ్లలోనుంచిన్ని కొన్ని నీటివల్ల ఉద్భవించినవి యగును. కొన్ని వర్షబిందువుల వల్ల, ముత్యములు వగైరాలు ఉద్భవించినవి యగును,

4 స్వేదజములు అనగా చమట నీటివలన, చీరపేలు, పిదుదులు పేలు, మొదలయినవి పుట్టును ఇవిగాక మనము చూచే పురుగులలో, నవధాన్యములయందున్ను, అనేకవిధములయిన వస్తు,

ళులయందును, అణువృక్షంటె అనగా ఆవాలువిత్తనముకంటె మరిన్ని వటబీజమనగా మఱ్ఱి విత్తనముకంటె, చిన్న పురుగుల. ఉత్పత్తి, అసృష్టించే, సృష్టికర్తకే, గోచరము గాని, ఇతరుల నెవ్వరికి గోచరము కాదు.

5 భూరుహములు లేక ఉద్భిజ్జములు అనగా తరులనగా చెట్లు, వృక్షములు, మానులు, లత అనగా పాకేతీగ, గుల్మము అనగాపొద, చిన్న చెట్లు మొదలయినవి, మరిన్ని ధాన్యాదులు మొదలయినవి, విత్తనములు, వలన బుట్టినవి యగును.

6 శిల అనగా రాళ్లు మొదలయినవి, భూమియందు ఉత్పత్తి అయినవి అగును.

60 ఇట్లు సృష్టించిన, సృష్టికర్తను, స్తుతించినందువలన మోక్షము పొందుదురనిన్ని విగ్రహారాధనచేయుట వలన మోక్షము పొందరని స్మృతి చెప్పుచున్నది. ఇట్లుండగా.

61 పారంపార పరంపరముగా "ఆర్యులు" అనగా సకలం తెలిసిన వారు విగ్రహారాధనచేసి, "దక్షిణాం సమర్పయామి" అన్న వచనము చెప్పిన అందున వచ్చే కానుక ఫలితము అనుభవించడము చూడగా మహాఅద్భుతముగా నున్నది నితరుల విషయమున గురించి, విచారింప నేల ఇప్పుడైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది విగ్రహారాధన నివర్తించుకుని, అందుకు బదులు నిర్గుణారాధనము నవలంభించి అనగా భగవంతుండొక్కడేయని తలంచి, అసృష్టించిన, సృష్టికర్తకు "నైవేద్యంసమర్పయామి" అన్న వచనము చెప్పిన వండిన పదార్థములను, ఫల, ఫలాదులను, అయినను అర్పణచేసిఅనగా సమర్పించి భుజించడము వలన మోక్షముగలుగును ఈవిషయమై ఈగ్రంథమున 6 వ పత్రము, 18 వ సంఖ్యనున్ను 4 వప్రకరణములో పరమార

ప్రాశస్త్యమయిన మంత్రముల అర్థము 37 వ సంఖ్యనుచూడుము. మరి న్ని ఈవిషయములో సగుణారాధన—నిర్గుణారాధన అని రెండువిధములైన ఆరాధనలు గలవు

62 సగుణారాధన అనగా పైనచెప్పిన ప్రకారం విగ్రహారాధనయనుటయును విగ్రహారాధనవలన హిందువులు మొక్కులుమొక్కుచుంటివారు — "సేవ"—పూజచేసి అఫలమును. అనుభవించుచున్నారు పైనఉదహరించిన కానుకలమున్నూ, ఈసేవహించినఫలమున్ను ఈ రెండును ఇహలోకసౌఖ్యముకేగాని పరలోకసౌఖ్యమునకుంగాదు

63 నిర్గుణారాధన అనగా విగ్రహారాధన విసర్జించుట, భగవంతుండొక్కడే యని, అగ్రమగును అయనను స్తుతించినందున యేదోషమున్ను కలుగదు గనుక, ఇహ, పర, లోకముల రెంటియందును సౌఖ్యముగలుగును ఈ విషయము 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రథమ పత్రమునందు తెలియపర్చబడియున్నది దయచేసి చూడుము తుదకు, మేలు, కీడు, తెలిసింగి వారి, వారి, యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును

64 భూతములయొక్క పుట్టుక భేదములు:

కదిలెడిజంతువులయందును, కదలకయుండెడి వృక్షాదుల యందును కదిలెడి జంతువులు శ్రేష్ఠమగును,

65 భూతములలో పుట్టుక (1) యోనివలనను (2) గుడ్లవలనను (3) భూమివలనను (4) చెమటవలనను (5) భ్రమరమనేతుమ్మెద, కీటకములు అనే పురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందునుంచి మూతులు కప్పి, ప్రతిదినము, ఆగూటి చుట్టు, ప్రణవనాదమనగా "ఓం" అనే ఝూంకారమును (ప్రయోగించిన మీదట అనగా) చేసిన మీదట పక్వదినములు కాగానే, పురుగులు, తుమ్మెద

స్వరూపములు పొందిన వలనను (6) మలమువలనను (7) నీటి వలనను (8) విత్తనములవల్లన కదలక యుండెడి వృక్షాదులు, 9 శిలారాళ్లు భూమియందును పుట్టినవియగును. ఇట్లు, పుట్టిన జంతువులలో, అనేకములగు కాళ్లు కలిగియు, (2) భూమియందు పాకుటయు (3) నాలుగు కాళ్లు కలిగియు (4) రెండుకాళ్లు గలిగినవియు (5) కొన్నిటికి రెండుకాళ్లు గలిగియు రెక్కలు గలిగినవిగానున్ను, రెక్కలు లేనివిగానున్ను, మరియు (6) కాళ్లు రెక్కలు లేని చెట్లు మొదలగునవన్ని శిలారాళ్లు స్థావరముగానుండును అందు నీమనుష్యులు శ్రేష్ఠమైనదగుగనుక పైన చెప్పిన మనుష్యమనే తుస్సూద విషయములో "భగవంతుని" మహిమను యెంతని కొనియాడవచ్చును. గ్రహించండి.

66 అండాండం, పిండాండం, బ్రహ్మాండం

అనుట బాహ్యము.

అండం పిండం బ్రహ్మాండములు అనుట

అంతర్యార్థము.

బాహ్యము అనగా బట్టబయలుగా కను బడునది.

అండాండం అనగా:— చక్రం గుండ్రనివస్తువ పృథివి కల్లను అవును.

పిండాండం అనగా:—స్థావర జంగములనబడును. అనగా నిలకడగా వున్న వస్తువులు అనగా భూమిలో మొలచేవి అన్నియు కదలని వస్తువులు అచరా అని కూడా అనబడును వీటికి "జీవి" కలదు గాని "అజీవికి" వికారపు గుణములు లేవు.

బ్రహ్మాండ మనగా:—అనేకరంగులు గల ఆకాశము.

67 లక్ష్యార్థము అనగా--బట్టబయలుగా కనుబడునది.

త్రికూటము.

ఖండము అనగా:— 1 కనుగ్రుడ్డు తెల్లనది ఉదకం (1) జ్ఞానశక్తి. ఆ తెలుపులో యెరుపు గీతలు పృథివి (2) క్రియాశక్తి

పిండము అనగా:— 2 కనుగ్రుడ్డులో తెలుపు మధ్యను నల్లనిగ్రుడ్డుగా వుండెడు వస్తువ అగ్ని (3) ఇచ్ఛాశక్తి.

బ్రహ్మాండ మనగా:—3 నల్లని గ్రుడ్డులో మధ్యనున్న బిందువు అనే స్ఫటికపు శిలమువంటి పాప వాయువు (4) ఆదిశక్తి, బిందువుమధ్యనున్న తళతళ యను వెలిగెడి అనే జ్యోతి ఆకాశము (5) పరాశక్తి. ఆజ్యోతి నిష్కళ తాను అనే పరబ్రహ్మం. ఆనిష్కళలోనే పంచవర్ణకిరణములు గలవు ఆనిష్కళయునే కాంతిచేతనే జగత్తు కానవచ్చును ఆనిష్కళయునే శిలమువంటి పాపను

ముక్తికాంత యనబడును ఈపంచ

శక్తులే ఆకాశపంచ భూతములు.

68 శ్లోకం. భ్రమేణాపాం భ్రమేణార్థ్యం భ్రమేణోపాసకం మనః భ్రమేణేశ్వర భావత్వం భ్రమమూల మిదంజగత్ ॥ అని యున్నది గనుక;

భ్రమే భ్రాంతి భ్రాంతే వాంఛ భ్రమే మాయ ఈమాయను వదలవదే పాశ బంధకమనే భ్రాంతి సశరీరులందరును అనగా నాశశరీరము గలవారు భ్రాంతిలోనే యున్నారు అశరీరులకు భ్రాంతి లేదు అనగా బ్రహ్మజ్ఞాని అని అర్థం! సర్వము భ్రమ జగత్తుకంతా భ్రమే మూలముగానున్నది ఈముక్తికాంతమూచే వస్తువులయందు భ్రమగలిగించును అవి యున్నయు "మిథ్య" అనగా నాశనము యేవస్తువులు "దృశ్యం" దృశ్యము" కనుబడది. యావత్తు కల్ల ఈజగత్తు యావత్తు కల్ల మాయకు అంత్యము లేదు ఇట్టిమాయను గుర్తెరుగుటకై ఈగ్రంథమును చూడుము ఈగ్రంథము నందున్న వేదాంతమే భ్రాంతి రహితము వేదాంతమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము ఈబ్రహ్మజ్ఞానమే పరమపదమని గ్రహించినవారు విదేహకైవల్యంబునం బొందుదురనుటకు సందేహము లేదు. విదేహకైవల్యమనగా బ్రహ్మము నందైక్యమగుట జననమరణములు లేవని అర్థము.

జీవాంగతనువులు	70 ఈశ్వరతనువులు.
1 జీవాత్మ	1 ఆనంద
2 పరమాత్మ	2 చిన్మయ
3 అంతరాత్మ	3 చిద్రూప
4 నిర్మలాత్మ	4 శుద్ధ

71 బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

అనగా

గృహస్థాశ్రమములోనుండి ప్రపంచమాయను మరచి యెల్లప్పుడు భగవంతుని కొరకు యాడే చిద్విలాసమే బ్రహ్మజ్ఞానానందమనబడును.

73 సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణమునకు కలిగిన ద్వంద్వములు.

1 జననము మరణము
2 సుఖము దుఃఖము
3 సగుణము నిర్గుణము
4 పుణ్యము పాపము
5 స్వర్గము నరకము
6 సమిష్టి వ్యష్టి
7 ధర్మము అధర్మము
8 ఆకలి దప్పి
9 జ్ఞానము అజ్ఞానము
10 కర్తృత్వము భోక్తృత్వము
11 సత్తుపరమాత్మ చిత్తుజీవాత్మ
12 అవ్యక్తము వ్యక్తము
13 అక్షయుడు క్షయుడు
14 భ్రమ ఆశ భ్రాంతి పొందు
15 కలిమి లేమి
16 వున్నది లేనిది
17 బంధము నిర్బంధము
18 వివేకము అవివేకము
19 శోకము మోహము
20 ఎరుక మరుపు
21 సంకల్పము వికల్పము
22 చేయదగినది చేయరానిది
23 జీవి నిర్జీవి
24 ఆత్మ అంతరాత్మ పరమాత్మ అనాత్మ
25 మేలు కీడు
26 స-శరీరము అ-శరీరము
27 సత్యము అసత్యము
28 రజోగుణము తమోగుణము శాంతము శమము దమము
29 మంచి చెబ్బరి
30 దృక్కు మిథ్య
31 దృశ్యము అదృశ్యము
32 జన్మము పునర్జన్మము
33 స్థూలశరీరము సూక్ష్మశరీరము
34 తేజఃపుంజము తిమిరఘనము
35 వెలుతురు చీకటి
36 విద్య అవిద్య
37 కామక్రోధములు రాగద్వేషములు
38 మోహము విరహ [illegible]

ఈ మొదలగు ద్వంద్వములను ఈ సాంఖ్యమనే శరీరలక్షణ మునందలి ఉన్న వాటిని గ్రహించి శాంతి శమదమాది గుణములు కలిగ్గి ఈ దిగువ నుదహరించిన గురుబోధ ప్రకారము నడచుకున్న మొదల బ్రహ్మజ్ఞానము పొందేమార్గమును కనుగొనగలరు.

73 గురుబోధ

ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమునందున్న 3 వ పత్రము లో, విషయాదుల ఫలసూచికయను మొదటి ప్రకరణము నందున్న ప్రపంచ సృష్టిక్రమము చక్కగా నెరింగి ఈ రెండవ ప్రకరణ "సాంఖ్యము "అనే శరీరలక్షణము" నందు—దృష్టి—నిలిపి—చదివి శరీరములో నుండు పరి—పరి—విధములయిన, శల్యములు కీళ్లు- నరములు—22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, ఈ 7 పత్రములలో నున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైన వాటి పని యేమిటో అని గ్రహించినవారినే ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మరి న్ని, 3 వ ప్రకరణమునందున్న "తారకము" అనే దేహజ్ఞా నము లేక తత్వజ్ఞానము చూచేటంత శక్తిగలుగును వీరిని అభ్యాసికు లనబడుదురు. అభ్యాసికులనగా జ్ఞానబోధ నేర్చుకునే వారవు దురు జ్ఞానబోధః ఆత్మస్వరూపాను భవమును కలుగ చేయు జ్ఞానము ఈ జ్ఞానమును పొందనివారు పామరులనబడుదురు పామరులనగా. భగవద్భక్తులు కారని అర్థమగును జ్ఞానమార్గమున అజ్ఞానులనబడుదురు.

1 "సాంఖ్యముయొక్క"

ప్రథానము ముగిసెను.

మధురమైనటువంటి
పలుకులచే స్తుతింపబడ్డ అన్సృష్టి కర్తకు
నమో—నా—నమస్కారము.

॥ఓంశ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥

4వ పీఠిక

తారకయోగము ఆరంభము.

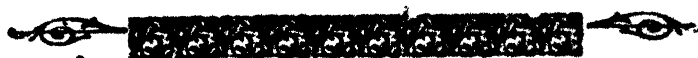
శ్రీ మదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా పరమేశ్వరా పరమపావనా భక్తజనరక్షకా కరుణాకరా దీనజనశరణ్యా దీనరక్షకా దీనపరాయణా దీనబంధో దీనదయాపరమూర్తి భూతదయా పరమూర్తీ నరకాంతకా జనార్దనా పరమపురుషా పరంజ్యోతిస్వరూపా పరంధామా పరాత్పరా సకలకార్య సిద్ధిప్రదా నాయందుదయగలవాడవై బ్రహ్మజ్ఞానానందము లోచేరిన "సాంఖ్య" మనే శరీరలక్షణమును సంపూర్తిగావించి నటువలె, 2 వది "తారక" మనే తత్వజ్ఞానము జననమరణాది విషయములను, పునర్జన్మ ప్రారబ్ధకర్మములు మొదలైనటు వంటివాటిని తరచి రచియించుటకై "సావిత్రి" దేవిని నామన స్సుయందునిలిపి అమృతగుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్యములచే రచియింపజేసి ఇంద్రియజ్ఞానులను తత్వ జ్ఞానులుగా చేయుటకై నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ధ్యానించు చున్నాడను.

2. నాకుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమతోటదొరాలైన నందిగాం తులశమ్మగారికి నేనుసదాకృతజ్ఞడనైయున్నాడను.

3. ఇందలి తప్పులుమన్నింప పండితులుప్రార్థితులు.

విధేయుడు,
యర్రా రామస్వామి,
హెడ్ జమాదార్.
అలకట్టుతోట,
రాజమండ్రి.

భూతదయాపరుడైనట్టి
ఈశ్వరునకు
నమః నమస్కారము.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

3 వ ప్రకరణము.

2 తారకము.

అనగా

దేహాజ్ఞానము లేక తత్వజ్ఞానము

14 శ్లో॥ శ్రీవైకుంఠ పదంబు గోరి మదిలో, సేవింతు నెల్లప్పుడున్
శ్రీవత్సాంకుని నిష్కళంకుని మహా, శేషాహిపర్యంకునిన్
దేవాగ్రామణి నాశ్రితామరమణిన్, సత్యాక్షరధామునిన్
భావాతీతుని భద్రశైలనిలయున్, భద్రేశ్వరున్ రామునిన్

1 ప్రపంచ సృష్టి క్రమము.

12 వ పత్రములో 24-25 సంఖ్యలనందు సకల-చరా-చర- అని ఉదహరించిన వాక్యముల అన్వయం ఈ దిగువ ఉదహరించబడినది.

2 సకల-చరా-చర-అనగా-కదిలెడిగల వస్తువులు సకలభూతములన్ని (2) కదిలెడిగలగనవియున్ను యుస్థావరజంగములన్ని, అర్థమగును. వీటిపుట్టుక విషయమై 33, 35 పత్రములలో 59,64 సంఖ్యలను చూడండి

3 ఈ కలియుగమునందు ఈ రెంటిని సృష్టికర్త సృష్టించెను. ఈ రెంటివలన ఈ కలియుగము ప్రకాశించబడుచున్నది. ఈ రెండింటి గతుల విభజన ఈ దిగువ ఉదహరించబడినది.

1 వ తరగతి.

2 టీ: సకల, అనగా, సకలం, భిన్నం, అని అర్థమగును.

4 చరా అనగా కదిలెడి వస్తువులు అవి అనగా భూతములు అనబడును భూతములు, అనగా, (1) మనుష్యాదులు, (2) జంతువులు లేక మృగములు, (3) పక్షులు (4) సరీసృపములు అనగా, క్రిమి, కీటకములు, పురుగులు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును వీటిలో (1) మనుష్యాదులయందు కొండనాలుకయున్ను, పరమాత్మ ప్రతిబింబమున్ను ఉన్నందున ఆత్మజ్ఞానము కలిగి మాట్లాడగలశక్తి కలిగెను. ఆత్మజ్ఞానము కలిగిన్ను కొండనాలుక లేనియెడల మాట్లాడ శక్తికలుగదు (2 వ ది) జంతువులలోనున్ను (3 వ ది) పక్షులలోనున్ను, పరమాత్మ ప్రతిబింబము లేనందున మాట్లాడేటంత శక్తి కలుగలేదుగాని నాలుక వలన కూత అనే శబ్దము కలిగెను. ఆకూత శబ్దమే వాటికి భాషాంతరము (4 వది) పురుగులు మొదలైనటువంటి వాటికి నేత్రదృష్టి మాత్రం కలదు ఈ భూతములు వారి వాటికి తగిన ఆహారములను భుజించుచుందురు.

2 వ తరగతి.

5 (2) అచరా అనగా కదలనివస్తువులు లేక స్థావరజంగములు అనబడును. స్థావర జంగములనగా (1) తరు (2) లత 3 గుల్మము (4) పర్వతములు మొదలైనవి నాలుగు విధములగును ఉద్భిజ్జమై నేలను వ్రక్కలించు కొని పుట్టిన వాటిలో తరు అనగా వృక్షములు (2 వది) లత అనగా పాకేతీగ (3 వది) గుల్మము అనగా పొద, చిన్నచెట్లు కసవు (4 వది) పర్వతములు అనగా కొండలు

చెట్లవివరము

మొదలైనవాటికి "జీవి" కలదు గాని ఆత్మజ్ఞానము లేదు. అనాత్మ యనబడును

ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము అనగా భూమియందు చెట్లవేరులను కలిసి రసమగును. చెట్టు మొదటనుండి కొనవరకు చెట్టునంతటా వ్యాపించుచునూ పోవును. ఆ చెట్టు ఆరసమును తనవేరులచేతను ఆకులచేతను ఆకర్షించును రావిమొక్కను, వేపమొక్కను కలిపి, భూమిలో మొలవేసిన మొదల, ఈ రెండున్ను కలిసి ఎదుగును. ఒకవృక్షము మీది జంటలలో మరిఒక వృక్షపు, విత్తనము పడిన మొదల మొక్క మొలుచును. గాని అంతగా పెద్ద చెట్టు కానేరదు. దీనిని "బదనిక" అనబడును. చెట్ల మీదికి తీగలు గల చెట్లు పెన వేసుకొంటూ పాకును మామిడి మొక్కకును ముదురుమామిడి చిన్నకొమ్మను కలిపిన మొదల అంటుమామిడి అనబడును. చెట్ల కొమ్మలు గాలివలన ఒకటి కొకటి రాపాడిన మొదల అగ్ని ఉత్పత్తి యగును. ప్రపంచమునందుండు, వృక్షము లన్ని రకములని చెప్పతరముగాదు ఈ చెట్ల యందు మొండిపోకుటచేత. వాడుటయు, వాయువువలన. కదలుట, శక్తియు కలుగును ఈ చెట్లలో వివిధములైన చెట్లుగలవు ఈ చెట్లు, ఆకులు, పుష్పములు, వివిధములైనట్టి రంగులుగలవిగానుండును. ఈ చెట్లలో సువాసన, పుష్పములు గల చెట్లు గలవు మరిఒక విచిత్రము కలదు. అది అనగా గుల్మము అనే మూలికములు గల చిన్న చెట్లు భూమియందు ఉత్పత్తి ఐనవాటికి స్పర్శ తగిలినను ఆకులు ముడుచుకొనును మరల కొంతసేపటికి ఎప్పటివలెనే ఆ ఆకులువికసించును. దీనిని స్పర్శకన్నిక అనబడును. మరిన్ని ఒక చిన్న

చెట్టు గలదు దాని ఆకులు దూల శరీరమునకు తగిలిన తొకల దుర దగలుగును. దీనివల్ల కొద్ది బాధకలుగును. దీని పేరు దూల గొండి చెట్టు, అనబడును. ఈ చెట్ల వేరులు, దుంపలు, తీగెలు, బెరడు, ఆకులు పుష్పములు, కాయలు, పండ్లు, పాలు, రసము, జిగురు వీటిని వనమూలికలు అనబడును వీటిని బట్టి ఔషధములను పర్పరుచుదురు. "జీవిమొక్క- అనిత్య శరీరమునకు" వ్యాధులు కలుగును. ఈ వనమూలికల ఔషధముల వలన వ్యాధులు స్వస్థమగును. అంత్యశ్వాసమునకు యేవనమూలిక ఔషధము పనికిరాకపోవును. ఈ చెట్లకున్న వ్యాధులు గలవు. చావున్ను కలదు ఈ ప్రపంచమునందున్న చెట్ల "సంఖ్య" సృష్టించిన సృష్టికర్త అంతరంగమున నుండును. గాని, సప్తమహా ఋషులునహా కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ చెట్లవేరులు, దుంపలు, తీగెలు, ఆకులు, పుష్పములు కాయలు, పండ్లు, నీటిమీద తేలుచున్న చెట్ల కూరలు. కసవువగైరాలు, మానవులకును. మృగములకును, పక్షులకును, పురుగులకును. వారి వారికి తగిన ఆహారములగును. వీటికిన్ని వ్యాధులు, చావుగలదు.

7 వీటికి ఈ ఆహారము లేనా ! మరియేమైనా, ఆహారములు గలవా అని శంకరాగా యిందుకు ఉదాహారణములు.

12 వ పత్రము-24 వ సంఖ్యానందున్న 42 వ పత్రములో 4 వ సంఖ్యానందున్న.—

1 టవ తరగతిలో

1 మానవుల

ఆహార విషయమై పున్న వాటి వివరము.

8 (1) మానవులలో (1) పంచపదార్థములు (2) పిండివంట్ల

లు (3) అన్నపానీయములు, ముదలైనటువంటివిన్ని (4) సాధాన్యము లనగా పప్పువగైరాలున్ను (5) కాయకూరలు (6) కందమూల పదార్థములు (7) ఫలఫలాదులు, ఇవిగాక, వారివారికి ఇష్టమైన (8) మాంసము (9) చేపలు వగైరాలు (10) షడ్రుచులు అనగా కారము, ఉప్పు, పులుసు, తీపు, చేదు. వగరు వగైరాలు, భక్షించుచుందురు. సుగంధ వాసనలలో మునుగుచుందురు. (11) మధుపానము వగైరాలు త్రాగుదురు. మఱికొన్ని అరణ్య ప్రదేశములలో నున్నవారిలో కొందరు నరమాంస భక్షణచేయుదురు.

2 వీటిలో మధుపానము, నీచపదార్థములను, నివర్తించి, మిగతపదార్థములను, భుజించుచున్నవారు, శ్రేష్ఠులగుదురు. మఱికొన్ని ఉత్తములగుదురు.

ఈమానవులలో వున్నతమైన చాయ రూప సౌదర్యములు గలవు కురూపములు కూడాకలవు వారికి వివిధములైన గుణములు కూడా కలవు.

2 మృగముల

ఆహారవిషయము

9 (1) చతుష్పాద జంతువులలో అనగా నాలుగు కాళ్లజంతువులు (1) చెట్ల కొమ్మలపట్టున్ను చిన్నకొమ్మలు, ఆకులు, కాయకూరలు, ఫలాదులు, సాధాన్యములు, తీపివస్తువులు, పిండివంటలు, తవుడు, కసవు వగైరాలను భుజించుచుండును. జలము, కముగు, త్రాగును.

(2) పులులు వగైరాలు, మాంసము మాత్రము భక్షించును, జలము త్రాగును.

(3) కుక్కలు వగైరాలు, అన్నపానీయములు పిండివంటలు

ఫలాదులు, కూరలు, మాంసము, మత్స్యములు, వగైరాలను, భక్షించును.

(4) ఎలుగుగొడ్డు, అన్నపానీయములు, కందమూల, పదార్థములు పండ్లు వగైరాలు, భక్షించును. పుట్టలలోనున్న చీమలను పీల్చును. తేనె త్రాగును. మధుపానము వగైరాలు, త్రాగును.

5 పందులు వగైరాలు, మలము, అన్నపానీయములు, కందమూల పదార్థములు, పండ్లు, తవుడు భక్షించును. గేదెలువలె బురదలో ద్రొర్లును వీటిని పంచమహాపాతకులనబడును.

10 (2) ఈ జంతువులలో, మధుపానము, నీచు పదార్థములను నివర్తించి మిగత పదార్థములను భక్షించునవి శ్రేష్ఠమగును. ఇవి మధ్యమం

ఈ జంతువులలో, వివిధములైన జంతువులు ఉన్నవి వీటికి వివిధములైన గుణములున్ను కలిగిఉన్నవి,

3 పక్షుల,

ఆహారవిషయమై

11 (1) పక్షులు, అన్నపానీయములు, ఫలాదులు, తీపు, మాంసము మత్స్యములను, పురుగులను, భక్షించును మధుపానమును త్రాగును ఈపక్షులు, పురుగులను భక్షించనియెడల మనుష్యులకు, మృగములకు పురుగులవల్ల చాలా హానికలుగును. ఇవి యేఅధమం.

12 (2) పక్షులలో, ఫలాదులు భక్షించినవి శ్రేష్ఠమగును.

ఈ పక్షులలో వివిధములైన పక్షులు ఉన్నవి. వీటికి వివిధములైన గుణములు కలవు.

4 పురుగుల,

ఆహారవిషయము

13 (1) ఫలాదులలోనున్ను, చెట్లయందున్ను, ఆకులయందున్ను, కసవులోనున్ను కాగపువస్తువులలోనున్ను, పుస్తకములలోనున్ను మట్టిలో పుట్టిన చెదలున్ను వస్త్రములయందున్ను తేనెటీగలు, సాధాన్యములలో ఉద్భవించిన పురుగులు శ్రేష్ఠమగును. ఇవి ఏటియందు పుట్టినవైనా వాటినే భక్షించును ఇవి అందునే నశించును పురుగులలో ఉత్తమైనవి అగును.

14 (2) చెమటవలననున్ను జలములోనున్ను భూమిలోనున్ను నీచువస్తువులలోనున్ను, భూతములశరీరమునందున్ను పుట్టినవి, పురుగులను పురుగులు చేపలను చేపలు, తినును నీచువస్తువులో పుట్టినవి ఆనీచువస్తువునే తినును, నశించును ఈపురుగులుపశరీరమునందు పుట్టిన నులిశరీరరక్తమును పీల్చును. నల్లులు నరశరీరరక్తమును పీల్చును దోమలు వగైరాలు భూతములశరీరరక్తమును పీల్చును. ఇవి మధ్యమమగును.

15 (3) మలములోనున్ను, బురదుగుంటలలోనున్ను భూతముల గర్భములలోనున్ను, పుట్టినవి, పంచమహాపాతకులనబడును. ఇవి అధమం ఈ 3 రకములు ఏవస్తువునందు పుట్టినవైనా ఆవస్తువుననే తినును ఆరక్తమునే పీల్చును అందునే నశించును.

16 ఈపైని ఉదహరించిన నాలుగు వర్ణములలో కాయకూరపదార్థములు, ఫలాదులు భక్షించినవి. శ్రేష్ఠమైన వర్ణములుగా కనబడుచున్నవి. ఈపురుగులలో వివిధములైన పురుగులుగలవు. వివిధములైన గుణములున్ను కలవు.

భగవంతుడు,

(ఈ పైని ఉదహరించిన మానవులను, మృగములను, పక్షులను, పురుగులను, 42 వ పత్రము 1 టవ లైనగలిలో వివరించిన ప్రకారము ఈ కలియుగమునందు ఈనాలుగు వర్ణములను సృష్టించిన సృష్టికర్త వారి వారి ప్రారబ్ధకర్మాను సారమును బట్టి వారి వారికి తగిన పదార్థములను నిర్ణయించి యున్న వాటిలో మనకు తగిన పదార్థములను భుజించుచు మనము అష్టైశ్వర్యములను, అష్టకష్టములను పొందుచు ఆసృష్టించిన సృష్టికర్తైన మహాదేవుని మనము మరచి అనిత్యమైనటువంటి వ్యాపారములను జరిగించుట వలన వారి వారి కర్మములు వారు వారు అనుభవించగలరని (కోపం తాపం పాపమెరుంగను అన్న తత్వజ్ఞానము చెప్పెను) ఆమహాదేవుడు లేశమాత్రమైన మన యందు కోపముంచక ప్రపంచమును పరిపాలించుచున్నాడు. ఈ విషయమై ఈ దిగువ ఉదహరించిన 29 వ సంఖ్యనందున్న ఆమహాదేవుడు నిర్ణయించిన ఆరు ఋతువులయొక్క చర్యలను శ్రద్ధతో చదివిన యెడల గోచరమగును.

17 ఈ పైని చెప్పిన చెట్ల విషయములో తాటిచెట్టు, ఈతచెట్టు ; కొబ్బరికాయచెట్టు, జీలుగచెట్టు, అన్ని కార్యములకు ఉపయోగించును,)

18 ఈ చెట్లలో టేకు వృక్షము మహాశ్రేష్ఠమైనది అగును ఈ చెట్లవలన గృహాములు వగైరాలు కట్టుకొనెదరు.

19 ఈ చెట్లలో మఱ్ఱి వృక్షము విస్తారమైన నీడనిచ్చును.

20 ఈ చెట్లకు నీరే ఆధారము. గాలి వలన చాలావృద్ధి పొందగలవు. ఈ చెట్లలో సంజీవి అనే వనమూలిక గలదు.

21 సుగంధ వాసనలలో గంధపుప్రూవు మహాప్రసిద్ధమైనది యగును. చెట్లలో విషముగల చెట్లు వున్నవి. సవనౌషధములను మిక్కిలి తోటలలో యున్నది. భూమియందున్నను కొండలయందున్ను గొప్ప అరణ్యములు గలవు. అరణ్యమనగా పైని వివరించిన. చరా—చర—జంతువులు నివసించే స్థలము గును. భయంకరముగా ఉండె భూమియొక్కయున్ను. దిబ్బలమీద ఉండే చెట్లున్ను, చెట్టి అడవి అనబడును. ఈ మొదారిఅనే స్థలములో చెట్లున్ను, ఉదకమున్ను ఉండవు మహానిను ఎడారిఅనే స్థలము యిసుకభూమిగాఉండును. చాలా దూరము బట్టబైలుగా ఉండును.

22 చెట్లనున్ను, తుప్పలనున్ను, నరికి, వంటచెరుకులు క్రింద వాడుకొందురు. ఈ చెట్లను, తుప్పలను, నరికే వాడికి పాపము పొందునా! పొందదా అని శంకరాగా ఇందుకు ఒక యుక్తివాదము చెప్పుటకు కారణమైనది అది అనగా మనుష్యులగువారు ఒకరిని చంపజాలరు. లోకమందుగల సకలకార్యములను ఈశ్వరుని ఆజ్ఞ చేత జరుగుచున్నవి. ఓధర్మరాజా! గొడ్డలిచేతబట్టుకొని చెట్లను నరికెడివాడు, ఆచెట్లను నరికిన పాపమును, పొందునా పొందడు—ఆగొడ్డలిచేత చెట్లను నరికెడి మనుష్యులు అందువచ్చెడి పాపములను పొందరు. అటువలెనే, సమస్త కార్యములను చేయువాడు ఈశ్వరుడనెడి తలంపు మనస్సున దృఢముగా నుంచినను చాలును. అట్టి సంకల్పము మనస్సునందున్న మనుష్యుడు ఘోర దుష్కార్యములైనను కర్మానీనత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. ఓధర్మరాజా! మనము చేయు కర్మ ఫలమంతయు ఈశ్వరునిచేయుచున్నగాని మనది కానేరదు. కర్తృత్వము

యుద్ధము చేసి యుద్ధమందున చచ్చినందున నీకు పాపముకలుగదు ఆచచ్చిన వారియొక్క యే యే కర్మములు వారిని చంపినవో నీకు తెలియదు వారి వారి కర్మములను ఈశ్వరుడు యెరుగును. దానితప్పించుటకు యెవరికిని శక్యముకాదు. వారి వారి పూర్వజన్మములయందు చేయబడిన కర్మములను బట్టి ఈశ్వరుడు వారి వారిని చంపుటకు సిద్ధపడియుండగా నీవు చింతనొంది యుండడము ఒక పిచ్చితనముగానున్నదని వ్యాసుడు ధర్మరాజుతో చెప్పెను. యుద్ధమునందు, చచ్చినవారు స్వర్గలోక సౌఖ్యములను అనుభవింపుచుందురు.

28 చెట్లు కాయకూరలు తెంపరాదని శంకరాగా ఈ పైని ఉదహరించిన ఇతి హాసమును బట్టి చూడగా చెట్లు కాయకూరలు తెంపి భక్షించుటవలన పాపముపొందదు.

చెట్లప్రధానము ముగిసెను.

కొండల వివరము.

24 (4 వది) కొండలనగా పెద్దపెద్ద పాషాణములు రాయి రప్ప గలది ఎత్తుగానుండునది కొండయనబడును. మిక్కిలి యెత్తు లేనిది దిబ్బయనబడును. వీటికి జీవిగలదు. గాని ఆత్మజ్ఞానము లేదు అనాత్మయనబడును.

25 ఈ రాళ్లకు అన్న పానీయములు లేనందున "చమ్మ" అనే వస్తువలేదు. గాని జలమును ఆకర్షించే గుణముగలదు. ఈ రాళ్లయందు అగ్నిగలదు. చిన్నరాయిని చెక్క ఆరాతిమీద దూది నునిచి ఉక్కుబిళ్లతో కొట్టిన యెడల అగ్నికలుగును. ఈ రాతిని చెకుముకిరాయి అనబడును. ఈ భరతఖండమునందు ఆ

గ్నిపెట్టెలు లేకముందు జనులు యీవన్నింటి చెకుముకి రాయివలననే అగ్ని కలుగజేయుచుండిరి. గంధకము పుల్లలతో దీపములు వెలిగించుకొను. రాళ్లతో గోడలు కట్టడములును విగ్రహములు చేయుటకును ఉపయోగమగుచున్నవి. రాళ్లలో పలక రాళ్లు భూమియందు బయలుదేరు చున్నవి. ఆపలక రాళ్లు యిళ్ల మీద కప్పుకున్న చాపల్లలోను, అరుగులమీద పరచుటకును స్లేటుపలకలకును, ముద్దరాళ్ళ రాతిచిప్పలకును ఉపయోగించుచున్నవి. రాళ్లలో వివిధములైన రాళ్లు గలవు. వివిధములైన రంగులు గల రాళ్లున్నవి. రాళ్లలో సువర్ణమయ రాళ్లుకూడావున్నవి. ద్రావకములవలన కరిగించి బంగారము చేయుదురు. పారావార పరంపరముగా అద్భుతమైన వారు శాస్త్రములను బట్టి రాళ్లువున్న స్థలములలో త్రవ్వించి (1) వజ్రములు (2) వైడూర్యములు (3) గోమేధికములు (4) పుష్యరాగములు (5) మరకతములు (6) మాణిక్యములు (7) నీలములు మొదలైనటువంటివి అత్రవ్వీన గనిలో కనిపట్టి తీసి సానపట్టించిన వాటిని విక్రయించుదురు. గొప్ప గొప్ప ధనాఢ్యులు వారివద్ద కొని ఆభరణములయందు పొదిగి పురుషులు స్త్రీలు ధరించుకొనుచున్నారు. మరిన్ని గొప్పగొప్ప పట్టణముల మహారాజులు, రాజులు. వారివారి సింహాసనములకు స్థాపించుకొనుచున్నారు. కొండలయందు బంగారము వెండి, రాగి, ఇత్తడి, సీసము ఇనుము తుక్కు మొదలైనట్టివి అద్యో వస్తువులు దొరుకును. వీటి మిశ్రితమువలన అనేక వస్తువులగును మద్ది బంగారము దొరుకును. దేవుని మహిమను గ్రహించుడి.

పాషాణాదుల ప్రకరణము ముగిసెను.

తీపు జలము విషయమై

26 ప్రపంచమునందు కొండలను భగవంతుడు సృష్టించెను సముద్రములోనున్ను మిట్టమీదనున్ను సృష్టించిన కొండల, రమారమి శిఖరమునుంచి గాని మధ్యనుంచి గాని ఉత్పత్తి యై మధురమైన నటువంటి, తియ్యని, తేట, జలధారలు ఎల్లప్పుడు నెల్లునగా పారుచు నదులలో కలియుచున్నవి. ఆ కొండల క్రింది భాగమునున్ను ద్వీపములలోనున్ను మిట్టమీదనున్ను పట్టణములలోనున్ను గ్రామాదులలోనున్ను అడవి ప్రదేశములలోనున్ను నివసించుచున్న సకల చరా—చరములు చెరువులలో నిండిన వర్షజలము వలననున్ను నదులలో పారే జలము వలనున్ను బావులలో ఊరిన ఊటజలము వలననున్ను జీవించుచుందురు.

27 వర్ష బిందువుల జలము వలన పంటలు వగైరాలు పుష్కలముగా పండును. కొండలయందు చేపలు, పురుగులు వగైరాలు నివసించును. వీటికిన్ని, వ్యాధులు, చావులేదు.

28 పైని ఉదాహరించిన కొండలకు వ్యాధి, చావు, లేదు ప్రపంచము అంత్యమున జలప్రళయము వలన ఆ పర్వతములు నశించును కాలమును అవిషయమై వాటిని సృష్టించిన సృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. పర్వతములలో హిమాలయ పర్వతము గొప్పదియగును.

ముఖ్యతాత్పర్యము:

(పైని వివరించిన, మనుష్యాదులకు, మృగములకు, పశువులకు, పక్షులకు, చెట్లకు, పిపీలికాదులకు, బాల్య, యౌవన, కౌమా

ర, వృద్ధాప్యములు, చావులును. శాస్త్రసంబంధ విషయమై స్పృష్టించిన, సృష్టికర్తకే గోచరముగా ఉండును. వీటిలో జీవరాసులకు మాత్రం ఉచ్ఛ్వాస, నిశ్వాసలు కలవు. జీవరాసులలో మనుష్యులకు మాత్రం, ఆత్మజ్ఞానము కలిగినందున పాపపుణ్యములు కలవు అందుకు తగిన ఫలములు వెంటనే కలిగియున్నవి. మృగములకు, పక్షులకు, పురుగులకు, పూర్వజన్మమందు చేసిన ప్రారబ్ధకర్మ ఫలము అనుభవించవలెనే కాని, ఈ జన్మములయందు వీటికి ఆత్మజ్ఞానము లేనందున, పాప, పుణ్యములు లేవు. వీటికి పూర్వసంచిత కర్మములు నశించే పర్యంతము పుట్టు, గిట్టుటలు కలవు.)

ఋతువులు.

29 శరీరములుగాను 29 వ పత్రములో చెప్పబడిన ప్రకారము ఆరు ఋతువులు జీవరాసుల విషయమై భగవంతుడు ఏర్పరచెను. ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించని మొదల ఏకే కాము మనగా కరువుకు కారణగురువులు క్రమముగా వర్తించక పోవడమునకు కారణమేమనగా మానవజన్మమెత్తిన వారి వలన భగవద్భక్తి తక్కువ వ కపటముల కలిమాయ ఎక్కువవచిన మొదల ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించవని స్పష్టముగా తలంచవచ్చును. మానవుల వలన కపటముల కలిమాయ తక్కువ భగవద్భక్తి హెచ్చినమొదల ఈ ఆరు ఋతువులు క్రమముగా వర్తించును. ఇందుకు సందియము లేదు.

సముద్రము

యొక్క

ప్రభావము.

30 అర్ణవము అనగా సాగరము సముద్రము ఈ సముద్రము, లవణమనే ఉప్పు కదలి లేక ఉప్పు సముద్రముగా నుండును. సముద్రముయొక్క అంతు కనుగొనినవారు లేరు. సప్తమహా ఋషులు సహా కనిపెట్టలేక పోయిరి. సముద్రమునకు అనేకశాఖలు కలవు. శాఖలు అనగా ఉప్పుకాలీలు అనబడును. ఈ ఉప్పు కాలీలు అనగా ఉప్పుకాలువలు నీటిజలమువలన ఉప్పు పండును సముద్రమునకు పోటు పాటుగలదు. పోటు అనగా నీరు ఎచ్చు అగును. పాటు అనగా నీరుతగ్గును. ఈ కాలీలుకూడా అటువలెనే అగును. ఎడతెగక సముద్రమునకు పోటు పాటు ఉండును. కొండలయందున్ను, అడవి ప్రదేశములయందున్ను, గ్రామాదుల యందున్ను, వర్షించె జలము కాలువలుగా నదులలో చేరి సముద్రమునందు కలియును. ఈ నదులకు సముద్రము, తల్లిగర్భమగును. ఈ నదుల జల ప్రవాహమ్ము, సముద్రము ధరించనియెడల ఈ ప్రపంచము ఆ జలము వలన మునిగి పోవును.

31 సముద్రమునందు "రెండు అలలుగలవు." అలలు అనగా కెరటములు. ఈ అలలులో వకటి చిన్నది. మరివకటి పెద్దది. చిన్న అల వడ్డుకు వచ్చినతోడనే దాని వెంటనే పెద్దఅల, దాని మీాద పడును. ఈ రెండు అలలలో, చిన్నది, వెనకకుతగ్గి వళించును. పెద్ద అల దానివెంటనే వెనకకు తగ్గి వళించును. ఈ

లాగునసే యెడ తెగక వస్తూ పోతూ వుండును. మనుష్యుల ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలవలెన పైకి వచ్చును. లోపలికి పోవును. మనుష్యులకు అంత్యశ్వాసగలదు. ఈ కెరటములకు అంత్యశ్వాస లేదు. ఈ కెరటములు, సముద్రము ఒడ్డున మాత్రము గొప్ప ధ్వని నిచ్చును. గాలి వాన వీచినప్పుడు, గాలి వలన గొప్ప గొప్ప అలలువచ్చి ఓడలు వగైరాలను ముంచును. గాలివాన అనగా తుపాను అనబడును. గాలి హెచ్చువిన కొలది కెరటముల ధ్వని హెచ్చుగాగును.

32 సముద్రమునందు ద్వీపములుగలవు. ధాన్యపు పంటలు కాయకూరలు, కందమూల పదార్థములు, వనములు గలవు. వనములలో భరతఖండములో వున్న మృగములు పక్షులకంటె మంచి ఉన్నతమైన ముచ్చటగల పక్షులు మృగములు అనగా సింహములు రాజహంసలు రామచిలుకలు గోరువంకలు గండభేరుండ పక్షులు, అగినిలిన పక్షులు, ఆద్వీపములయందు గలవు. మరికొన్ని వివిధములైన వర్ణములు గల జీవరాసులుగలవు. సముద్రజలములో వివిధములైన జీవరాసులు నివసించుచుండును ఇవి అణువు మాత్రముగా ఉండినను కోట్లకొలది నిలుచుండును. వీటిని మ్రింగి చిన్న చేపలు బ్రతుకును. వాటిని మ్రింగి పెద్దచేపలు మొదలగు జలచరములు జీవించును. నీటియందు జంతువులలో కొన్ని గాలిని పీల్చుటకు నీటినుండి వెలుపలికి రావలసియుండును. ఇందు భల్లూకములు, నీటికుక్కలు, నీటిపిల్లులు, నీటిమనుష్యులు మొదలగునవి పిల్లలకు పాలిచ్చు జంతువులు. చేపలలో తిమింగలము అనేచేప మహాగొప్పది యగును. గాలి పీల్చుకొనుటకు నీటిపైకి వచ్చుచుండినను యితర జంతువులవలె నీటిని విడుచుటలేదు. గొప్ప గొప్ప ఓడలు వగైరాలను ముంచివేయును.

33 భూగోళము చూచుచు భూభాగము ఎంత ఉన్నదో గమనింపుడు జలభాగము, భూభాగముకంటె కనీసము రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని కనుపడునుగదా! బీడుగా ఉండు ఉప్పునీరు ఇంత స్థలము ఆక్రమించుకొనుట యెందుకు ? భూభాగమే ఎక్కువ స్థలమును ఆక్రమించుకొని ఉండినయెడల పైని వివరించిన ప్రకారము ఎంత పంటపండును, ఎన్ని వృక్షములు వృద్ధియగును. ఎన్ని జంతువులు జీవించును, ఎంతమంది జనులకు ఇవి ఉపయోగకరముగా ఉండును. ఇటువంటి సముద్రమునే గొప్పచేసి భూభాగమును ఇరుకుచేసిన సర్వేశ్వరుని అభిప్రాయము ఏమై ఉండవచ్చును.

స్వాతివర్షమునకు ముత్యపుచిప్పలు నోళ్లు తెరచుకొని ఉండు నన్న వచనము చొప్పున ద్వీపముల సముద్రతీరములయందు ముత్యపుచిప్పలలో వర్షబిందువులు పడగానే నోళ్లుమూసికొనును ఆవర్షబిందువులు గట్టిపడి ముత్యములు అగును. పగడములున్ను ఆద్వీపముల యందే ఉత్పత్తిఅగును.

34 కలియుగ మంత్యమున అర్ణవము అనే సముద్రము సృష్టికర్తమహిమ వలన, ఉప్పొంగిన జలప్రళయము నందంతట అసృష్టికర్త స్వప్రకాశకుండై కలియుగమును లయింపుచేసి మరల యేయుగమైనను కలుగచేయునో అసృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును. ప్రస్తుతము అచ్చటచ్చట సముద్రము పొంగిన కెరటముల వలననున్ను నదుల జలప్రవాహము అనగా వరద వలననున్ను పట్టణములు పల్లెటి గ్రామములు నశించడము మనము వినడము చూడడము కూడా కలదు గనుక అసృష్టికర్తమహిమ యెవరున్ను కనుగొనలేరు.

సముద్ర ప్రభావము ముగిసెను.

35 ఇట్లు సృష్టించిన, సకల—చరా—చర—ములు జగము నందుండవలసిన, "నిర్ణయసాక్షి" అన్వేషించిన. సృష్టి కర్త, అంతరంగమున ఉంచునుగాని, ఇతరులకు, గోచరము గాను, చెప్పుటకు అలవి గాను.

సకలచరాచర అనే వాక్యముల అర్థము ముగిసెను.

---

36 పైని వివరింపబడిన, భూతములలో, ఎట్టివారైనను కాలము గిట్టించిన పోవనే, గ్రంథమునందున్న 3 వ ప్రక రణ 6-7 వ ఇతిహాసములలో, మృత్యుదేవతా ప్రభావములో చెప్పి నట్లు మృత్యుదేవత వలలో చిక్కి- స్వర్గ నరకాదులకుచేరి వారు వారు చేసిన పూర్వసంచిత కర్మములనుబట్టి, మరల పునర్జన్మములో నరజన్మమై, జన్మించిన వారికి, లభించిన, సుఖ, దుఃఖంబులను, గురించి, (ప్రారబ్ధకర్మము అనుభవించక, సిద్ధింపదు ఎవ్వరికైనను అన్న తత్వజ్ఞానము నెఱిఁగి) పూర్వప్రారబ్ధసంచిత కర్మఫలమని, గ్రహించుకొని, ఈ జన్మమందైనను, సత్కర్మ చేసుకొని తాను, మరల పునర్జన్మము పొందకుండుటకై, చరా—చర—ప్రపంచ మునకు, అధిపతియగు, పరబ్రహ్మమును, స్మరించుచు. మరియు, జ్ఞానమయముల నెడి, యొందుకిట్లయందు, విజ్ఞానము నెడి, అగ్నిని, ప్రజ్వల పర్చిన యెడల, ముదిమి చావులు మొదలగు దుఃఖములు లేని అమృతత్వ రూపమగు మోక్ష స్థానము లభించి పునర్జన్మమనే జనన మరణములు నశించును.

37 ఈ గ్రంథము నందున్న, విషయసూచికయందున్న 2 వ ప్రకరణ "సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము" లోనుండు పది-పది-విధ ములైన, శల్యములు, కీళ్లు, నరములు, 22, 23, 24, 25, 26, 27,

37, ఈ 7 పత్రములలోనున్న ఇంద్రియముల చర్యలు మొదలైనవాటి పనియేమిటో అని గ్రహించవలెను. గ్రహించినవారినే ఇంద్రియ జ్ఞానానుభవము, తెలిసిన వారనబడుదురు. మరియు, పరబ్రహ్మ స్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొన్న వారనబడుదురు. పిమ్మట పైని దిగువ ఉదాహరించిన "తారకమనే" దేహజ్ఞానము, లేక తత్వజ్ఞానానుభవమునందు "దృష్టి" నిలిపి, చదివి, జనన, మరణముల, తాత్పర్యమును గ్రహించవలెను. మరియు, మనస్సును పరిశుద్ధము చేయునట్టిది యగును. పిమ్మట కపటముల కలిమాయను మరచి "అవ్యక్తమనే దివ్యజ్ఞానమునకై" "అవిద్యయనే అజ్ఞానము నుండి" నివర్తించు ఉపాయమును ఈ గ్రంథమువలన నెరిగి నివర్తించుకొని అమనస్కమనే పరబ్రహ్మముయొక్క జ్ఞానమును పొంది, సచ్చిదానందము, పొందడము కంటె, సర్వోత్తమమైన సుఖము మరి ఒకటి లేదు.

38 "అవ్యక్తము" శ్రేష్ఠమగు ధర్మస్వరూపమని వేదములు చెప్పుచున్నవి.

39 ఈ విషయమై "సాంఖ్యము అనే శరీరలక్షణము"

20 వ పత్రములో 29 39 సంఖ్యలందు చూడుడి.

40 "వ్యక్తము అవ్యక్తము" అని ఈ రెంటిని తెలియని వారికి మోక్షమార్గము లభింపనేరదు.

41 అవ్యక్తమనగా అమృతమనియు చెప్పబడును ఇట్టిట్టిదని చెప్పరానిదని కూడా అర్థమగును.

42 వ్యక్తమనగా మాయాకార్యములకు వికారములగును. ఈ విషయమై 20 వ పత్రము 30 వ సంఖ్యలో చూడుడి ఇటువలె ఈ గ్రంథమును తరచిచూడగాచూడగా ఈ గ్రంథములో సువర్ణము దొరుకును.

పిండోత్పత్తి

43 మొదటి ప్రకరణము, 11 వ ప్రశ్నయందు 13 వ సంఖ్య యందు వివరించబడిన ప్రకారము సృష్టికర్త ఆది బీజమనగా విత్తనముతో కలసి అయుతమోదమువలన 'మంటిలో' స్త్రీ, పురుషరూపములుగా, జీవరాసులను, ఒక్కొక్క జతగా, సృష్టించి, అటుతరువాత, ఆజీవరాసుల బీజములవలన మిగిలిన జీవరాసులను, సృష్టించిన వాటిలో మానవులు పుట్టిన విధము ఈ దిగువ నుదాహరించబడుచున్నది.

44 ప్రథమమందు స్త్రీని నారీ అనియు, పురుషుని నరుడనియు అనబడెను. శరీరము మంటిలో పుట్టినది గనుక మంటిలో కలిసి పోతున్నది

45 ధాన్యాదుల వలన అన్నము అయెను, అన్నము ఆహారము అయెను, పంచపదార్థములు అయెను అనగా భక్ష్యము, భోజ్యము, లేహ్యము, చోష్యము, అన్నపానీయంబులనగా, పరమాన్నము పులగము, పాయసము, హల్వా, అమృతము, మొదలైనటువంటి పదార్థములగును. భుజించే వస్తువులలో అమృతమును, స్తుతించే వస్తువులలో, సృష్టికర్త, నామామృతమును, ఈ రెంటికంటె, మధురమైనటువంటి పదార్థములు మరిలేవు. అన్నము అనగా ధాన్యపదార్థములు. పానీయములు అనగా త్రాగతగినవి అన్నియు అని అర్థమగును. మరియు, పిండివంటలు ఫలహారములు, నానాయకూరలు, (1) లవణము (2) కారము (3) పులుసు (4) వగరు (5) చేదు (6) తీపు మొదలగు, షడ్రసంబులను అనుభవించగా, ఉదరాగ్నియందుపడి (1) మాంసము (2) రక్తము (3) క్రొవ్వు, మదము, జిడ్డు, (4) మజ్జ అనుమూలగ మెదడు (5) శల్యములు (6) నరములు (7) శుక్లము మొదలగు సప్తధాతువుల యుక్తంబై యుండుచు, శుక్లము, తెల్లగను, చిక్కనిదై జిగటగనుండును

చూచి మొగవాని ఒకబొట్టు వీర్యమును తెచ్చి మైక్రాస్కోపు అనగా, భూతదర్పణయంత్రము అనే అద్దముతో పరీక్షించి చూచి నట్టైతే అందు మహాసన్నని నూలుపోగులువంటి జీవ రేణువులు కానంబడును. వేడిమిచే ఆసన్నపోగులు కదులు చుండును. ఈ జీవరేణువులే జీవికి మూలాధారము. ఇవియే రక్తనరములు.

46 కాముని అనగా, పురుషుని, స్త్రీ సంభోగాంతమున, 2 వ ప్రకరణ 20, 21, వ పత్రములలో 28, 29, 31, సంఖ్యల యందు చెప్పబడిన, "సత్తు" "చిత్తులు" రెండున్ను, కలిసి, జ్ఞాన స్వరూపమగు ఆత్మ ప్రకాశము, శుక్లమునందు వ్యాపించుట వలన శుక్లము, స్త్రీ యొక్క స్థానమునుంచి, గర్భాశయమున, ఉదయించు లింగరూపమగు, గ్రుడ్డులో, శుక్లముచే, గర్భమును కలిగించును.

47 కామునివలన, సర్వభూతోత్పత్తి ఆయెను. సత్తు చిత్తుల సంధానమే, యానందము ఇదియే తత్పదము త్వంపదము అసిపదము ఈ మూడు పదములు. తత్వమసియగును. ఇదియే సచ్చిదానందము. సచ్చిదానందమే జన్మరహితము అని అర్థమగును. 5 వ ప్రకరణము నందున్న మహావాక్యములను చూడుడి.

48 జీవరేణువులు, అనే, శుక్లము. శోణితము, శుక్లము అనగా, ఇంద్రియము, లేక వీర్యము, శోణితము అనగా, రక్తము, ఈ రెండున్ను అగ్రుడ్డులోగూడి, ఒకరాత్రి నీటిబుగ్గపొందంబున నుండి మూడుదినములకు గుజగుజలై ఏడుదినములకు, పసపసలై అర్ధమాసమునకు పిండంబగును.

49 జీవరేణువులు గ్రుడ్డుతో గూడినపుడే, స్త్రీ, పురుష, శిశు భేదమునకు మూలము ఏర్పడును.

50 రెండవ ప్రకరణ శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రము 6-వ 7-వసంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం 24 తత్వములతో గూడా, 25 వ తత్వమనే "జీవి" చేరి ఒక మానవునకు శిరము ఏర్పడును.

51 "జీవో తల్లి గర్భములోనున్న శిశువు గర్భమునందు ఎట్లు పెరుగుచున్నదో సృష్టించే సృష్టికర్తకే గోచరముగానుండును, ఈ విషయమై మహామహా గొప్ప తపసులు. వేదమహాఋషులు. మునీశ్వరులు యోగులు మహాత్ములు సిద్ధులు శుద్ధసాధులు మొదలైన టువంటి వారు సహా, కనిపెట్టలేక పోయిరి.

2 వ మాసమున బాహువులు ఏర్పడును.

3 వ మాసమున ఉదరము ఏర్పడును.

4 వ మాసమున సర్వాంగములు ఏర్పడును.

5 వ మాసమున "జీవుడు" గర్భమందు కొద్ది కదిలికగా నుండును. జీవుడు సంపూర్ణంబుగా నుండును.

6 వ మాసమున "జీవుడు" కదలుట తల్లికి తెలియును రోమంబులు ఏర్పడును.

7 వ మాసమున నఖంబులు ఏర్పడును.

మాసమున స్పష్టమైన తన జన్మ పరంపరలను తలచుచు, దుఃఖించుచు, పరాత్పరుని ధ్యానించుచుండును.

9 వ మాసము పూర్ణముకాగానే పసిశిశువై జననంబునకు సిద్ధముగా నుండును."

52 స్థూలశరీరము.

శిశువుయొక్క స్థూల శరీరము సృష్టికర్త యొకడు మాత్రముదానిని చేయగలడు. దానిలోని ప్రతిభాగమును ఆయన యొక్క జ్ఞానమును దయాకరము బుద్ధిని గనుబడుచున్నది. దానికి పదునొకటి ద్వారములు గలవు ద్వారములనగా రంధ్రములనబడును,

ద్వారముల వివరణము

నేత్రములు రెండు నాసిక ద్వారములు రెండు చెవులు రెండు

నోరు ఒకటి గుదద్వారము ఒకటి మర్మస్థానమునకు ఒకటి నాభి
స్థానము ఒకటి బ్రహ్మకపాలము ఒకటి ఇవి అన్నియు లెక్కించగా
పదునొకటి ద్వారములగును. సాధారణముగా జనులు ఈ దేహ
మునందు నవద్వారములున్నవని చెప్పెదరు గాని కపాల
మందు ఒక రంధ్రమున్నది. అదియునగా తల్లిగర్భమునుంచి
శిశువు జన్మమయ్యె సమయమందు ఆశిశువుకపాలముమీదనున్న
బ్రహ్మరంధ్రము చర్మముతో కప్పబడి మెత్తగా నుండును. ఆరం
ధ్రమును సాధారణముగా మాడపట్టు అందురు. ఆమాడపట్టు
మీద ఆముదము వ్రాయుటము వాడుక గలదు. క్రమక్రమ
ముగా ఆరంధ్రముగట్టి బడును.

53 ఒక భగవద్భక్తుడు తన హృదయ కమల కర్ణికా మధ్యము
న బరాత్పరుని నిలుపుకొని యవిచ్ఛిన్నముగా కొంతసేపు ధ్యాన
ముచేసి మడిమల నప్పానస్థానమునమూని, యుచితాసనమున గూ
ర్చుండి, ప్రాణవాయువును మూలాధారమునుండి లేపి, క్రమ
క్రమముగా నాభియందును, హృదయమునందును, వక్షమునందును
కంఠమునందును, భ్రూమధ్యమునందును చేర్చి, కడపట, బ్రహ్మ
రంధ్రమును భేదించుకొని, దివ్యజ్యోతిరూపమున, నగసిపోయి కైవ
ల్యము చేరెనని ఒకగ్రంథమునందు ప్రచురింపబడెను. కాబట్టి
కపాలమునందున్న రంధ్రము బ్రహ్మరంధ్రమని తెలిసికొనుము.

54 నాభిరంధ్రముకూడా శిశువు జననమయ్యె సమయ
మందు మూసికొని పోవును. అందులో చేయున్న పేగుకోసి
వేయబడును.

55 స్త్రీ, పురుషులు, రమించుచుండగా జనులు పుట్టుచు అట్టి
జనులకు చర్మము, మాంసము, రక్తము ఉండి స్త్రీ గుణము

వలన కలుగును, ఎముకలు అందుచుండు మూలుగ, ఉదర నాళములు అనగా రక్తనరములు పురుషుని గుణము వలన కలుగును.

(1) ఎముకల విషయము

ఎముకలలో ప్రధానమైనది మూలాధారము మొదలు కపాలము పర్యంతము, వీణాదండమువలె, బ్రహ్మదండి, మేరువు, వెన్నెముక, అనే వెన్నుపూసయున్నది. దీనిలో మెత్తని మూలుగ ఉన్నది. దీనియందు 24 ఎముకలు చేరియున్నవి. అవియన్నియు నొకటితో నొకటి కూర్పబడియున్నవి. ప్రతిరెండెముకల నడుమను రబ్బరు వంటి మెత్తపదార్థము కలదు. దీనిమూలమున నవి యొకదానితో నొకటి రాచుకొనలేకపోవుటయేగాక మొటువంచినను పటుదారాళముగా వంగును, మరియు దానివంటి 24 ప్రక్కటి ఎముకలు కలవు. రొమ్ముకు ప్రక్కను పన్నెండుగలవు. మరిన్ని దాని వంటి చక్రములున్నవి.

(2) చక్రముల వివరణము.

(1) ఆధార కమలము అనగా గుదస్థానము.
(2) స్వాధిష్ఠకమలము. ... . లింగస్థానము.
(3) మణిపూరకము. .... నాభిస్థానము.
(4) అనాహతకమలము. ... ... హృదయస్థానము.
(5) విశుద్ధ కమలము. ... ... కంఠస్థానము.
(6) ఆజ్ఞేయ కమలము. ... ... భ్రూమధ్యము త్రికూటము
(1) సహస్రారచక్రము బ్రహ్మరంధ్రము.

(3) చతుర్స్థానములు.

(1) భ్రూమధ్యము (2) కంఠము (3) హృదయము (4) నాభి, ఈ నాలుగున్ను చతుర్స్థానములగును.

(4) స్థూలశరీరము నందంతటను ఇంచుమించు 180 కీళ్లుగలవు.

(5) తలలో 63 ను, వెన్నెముకలో 53 ను, చేతులలో భుజము లలోను 64 ను, క్రింది అవయవములలో 60 యును, మొత్తము 240 యెముకలు శరీరములో నున్నవి.

(6) పసి శిశువుగా నున్నపుడు షుమారు 20 పళ్లుండును, వానిని పాల పళ్లనబడును. అవి యూడి పోయిన వెనుక వానికంటెను పెద్దవైన 32 పళ్ళువచ్చును. అన్నిటి కంటెను వెనుకనుండి నాలుగు దంతములు యౌవనము వచ్చువరకు రావు. పైవరుస 6 దంతములును 10 పళ్లును క్రిందివరుస 6 దంతములును 10 పళ్ళును మొత్తము 32 వుండును.

(7) కపాలము కోడిగ్రుడ్డువలెనుండును. దాని యెముకలు ముందునుండి కపాలము క్రిందువరకు కుట్టినట్లు గుమిడియుండును. వానిని జనులు (నుదుటన్ వ్రాసిన వ్రాలుకన్న గలదా అన్న వచనము చొప్పున) బ్రహ్మవ్రాత యని యందురు. మనుష్యుల నుదుటను బ్రహ్మ వ్రాసినట్లు అనుభవించవలెననియు బ్రహ్మవ్రాత నెవరు తప్పించ లేరనియు చెప్పుదురు. యీ విషయమై స్పష్టించిన సృష్టికర్తకే గోచరముగా నుండును.

పర్వర్బ బడినశిరము.

(8) మెడ శిఖరము, లేక శిఖరము, శిఖ తల, శిఖ స్థూల శరీరమునకు శిఖరము. దీనిలో మిక్కిలి మేలైన వస్తువులుంచబడి నవి. దీనికి ద్వారములు గలవు. పైని వివరించిన 53 వ సంఖ్యను చూడుము శిరసు మధ్యనున్న మెదడు మిక్కిలి మెత్తని [illegible] వర్ణము [illegible] యున్నది. ప్ర [illegible] మెదడు ఒకవిధమైన [illegible] మెదడులో [illegible] మెదడు [illegible] చెప్పుదురు.

పైని వివరించిన పుర్రెవూస పైభాగమంతటి మీదను తలయుంచబడినది.

(9) స్థూల శరీర మునందంతటను వెండ్రుకలు కలవు. అయితే అఱచేతులలోను, అఱకాళ్లలోను ఉండవు. తలమీదనవి దట్టముగా యున్నవి. వానికి కుదుళ్లుగలవు వాని చుట్టురక్త నాళము లుండుట వలన అవి పెరుగును. బట్ట తలమీద వెండ్రుకలు నుండవు. వృద్ధాప్యములో కొందరికి వెండ్రుకలువూడి బట్టతలయగును. వెండ్రుకలు తలకు దెబ్బతగలకుండ తలను కాపాడును. గనుకనే పురుషులు, స్త్రీలు, వెండ్రుకలను మిక్కిలి జాగ్రతగా కాపాడుకొన వలయును. తలకు అందము కలిగించును.

(10) స్థూల శరీరమునకు చేతులు ననేకవిధముల ఉపయోగకరముగా నున్నవి. ప్రతి భుజముయెముక మోచెయ్యి వరకు నొకటిగానే యున్నది. మోచెయ్యినుండి మణికట్టువరకు రెండెముకలు కలవు. మోచెయ్యియెముకను మూర చెయ్యి అనబడును. మణికట్టులో 8 యెముకలును హస్తములో 19 యెముకలు గలవు. ప్రతి అఱ చేతికి (5) వ్రేళ్లు కలవు. (1) అంగుష్ఠము లేక బొటనవ్రేలు (2) చూపుడువ్రేలు లేక తర్జనివ్రేలు జుట్టువ్రేలు (3) నడిమివ్రేలు (4) అనామికవ్రేలు పవిత్రమువ్రేలు లేక ఉంగరపువ్రేలు పెండ్లి కుమార్తె తరఫున ఇచ్చిన ఉంగరము (5) చిటికెనవ్రేలు కనిష్ఠకవ్రేలు ప్రతి వ్రేలుకి నాలుగు కణుపులు గలవు. బొటన వ్రేలుకు మాత్రం మూడు కణుపులు గలవు. ప్రతి వ్రేలికి గోళ్లు కలవు. కణుపులవల్ల వ్రేళ్లు ముడుచుటకు వీలుగా నుండును. గోళ్లువున్నందున వస్తువు లైన సులభముగా తీసికొనగలము.

(11) శరీరము నడుమువద్దనుంచి, (1) తొడయెముక (2) కాలి యెముక (3) పాదపు యెముక అనబడును. కాలిమధ్యనున్న కణుపు మోకాలి చిప్ప అనబడును. దీనివల్ల కాలు ముడుచుటకు వీలుగానున్నది. అరిపాదము పల్లముగానున్నది. పాదము

ఒక్కొంటికి 5 వ్రేళ్లు గలవు. పాదములవలన కీళ్లవలన మనము నడువగలము. వ్రేళ్లకు అపాయముకలుగకుండా గోళ్లువున్నవి.

(12) ఎముకలు తేలికగా దంటువలె బోలుగానుండును. బోలుయెముకలలో మజ్జ యనెడి మూలగ ఉండును.

(13) స్థూలశరీరముయొక్క కడుపులో తిత్తివలె నున్నది. మనము భుజించే పదార్థములు గొంతులోనికి కంఠ ద్వారము గుండ గుటకతో ప్రవేశించి పిప్పియయి మలమై రెండవ ద్వారము గుండా బైటికి పోవును. అన్నరసమువల్ల రక్తమున్ను ఇంద్రియమున్ను కలుగును. ఉదకము వలన మూత్రము కలిగి శిశ్నము గుండ బైటికి పోవును. ఇంద్రియము కూడా శిశ్నముగుండ బైటికి పోవును. ఈ విషయమై 25 వ పత్రము 41 వ సంఖ్య చతుర్దశ వాయువులను చూడుము. పేగులు వున్నవాటిలో పెద్దపేగు యించుమించు 18 మూరల పొడుగుయుండును. మొత్తము 30 మూరల పేగులుండును రక్తము, గుండె, కాలిజము, పైత్యపు తిత్తి, శ్లేష్మము, మెదడు, ఇవి యుండును. నరములు చాలా ఉండును. రక్తము రక్తనరములగుండ మాంసమునంతట వ్యాపించును. ("నీరే ప్రాణాధారము" అన్న వచనము చొప్పున) ఈ శరీరములో సుమారు తొమ్మిది భాగముల నీరు ఉండును. మిగత ఒక భాగము ఇతరపదార్థములున్నవి. నీరే పిపీలికములు మొదలు గాగల సమస్త జంతువులకును ఆధారముగా ఉండును ఈ విషయమై 56 వ పత్రము 88 వ సంఖ్యనందు జలభాగము భూభాగముకంటే రెండు రెట్లు ఎక్కువ అని చెప్పియున్నది. పిపీలికములు అనగా పురుగులు

56 శరీరముపై చర్మము

స్థూలశరీరముయావత్తు చర్మముతో కప్పబడియున్నది చర్మము మెత్తగా ఉన్నతమైన ఛాయగలదిగా యున్నది అనగా పంచరంగుల మిశ్రితమైన ఛాయ. చెప్పుటకు అలవి కాదు.

పిండోత్పత్తి [illegible]

శిశుజననము
యొక్క
వివరణము.

57 పైని 59 వ పత్రమునందు చెప్పబడ్డ, పిండము, పంచ భూతములతో సహా శిశువై తల్లిగర్భమునుండి జన్మించే వివరము.

పంచభూతముల వివరము.

(1) పృథివి అనగా భూమి
(2) అప్పు, అపస్సు జలము
(3) తేజస్సు అగిని
(4) వాయువు గాలి
(5) ఆకాశము ఆకాశము

ఈపంచభూతములు శరీరములో యిమిడియున్న విషయము పైని 2 వ ప్రకరణ 24 వ పత్రం 40 వ సంఖ్యను చూచి సమెపిల విశదమగును. స్త్రీ పురుషుల ఈపంచభూతముల వలనను, శుక్ల, శోణితము, వలనను, కోమలాంగిగర్భమందు పైని చెప్పబడిన ప్రకారము పిండమై, రెండవప్రకరణములో శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ అవయవాంగములతో సిటివారివలో మలమూత్ర కుక్షిలో స్థూలశరీరముగా నగుచు నవమాసములు విమలభుక్తాహారములు బ్రహ్మరంధ్రము గుండా భక్షించుచు మతాపితా, శిశువు, జననము చేసిన పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధకర్మములనగా, పుణ్యాపాపములనుబట్టి అందున కష్ట దుఃఖ సుఖభోగము లనుభవించుచు ఈగ్రంథమునందున 4 వ ప్రకరణ బ్రహ్మజ్ఞానములో ప్రసూతవైరాగ్యమునందు వివరించినటువలె, తల్లి యనటువంటి కోమలాంగి చింతించుచు, ప్రసవవేదనను జయించుకొని, శిశువు, మృత్యుదేవతను, తప్పించుకొని, కోమలాంగి, మర్మస్థానమునుండి, స్త్రీ రూపముగానో, లేక పురుష రూపముగానో, జన్మించిన తక్షణమే, శరీ

మాయలో జిక్కి జన్మమేసరకమని, ఘట్టిగా, అఱచి ఏడ్చుచు, శరీరలక్షణమునందు చెప్పబడ్డ, 36 వ తత్వమునున్ను, తానుతల్లి గర్భములోనుండి 8 వ మాసములో తనజన్మపరంపరులను తలచి తలచి దుఃఖించుచుండుటనున్ను, దివ్యజ్ఞానమునున్ను, మఱచి 'స్తనంధయ'

శిశువృద్ధి

చనుపాలుతో చిన్న పాపగా వృద్ధిపొందుచూ "స్వప్న" నిద్రయందు నకప్పుడు, ముఖవర్చస్సు, దుఃఖంచెటట్టున్ను, నవ్వేటట్టున్ను, ఇట్టి చిన్నెలు కలిగించుకొనను. ఎందువలన ఆ-చిన్నపాప దుఃఖించునో, నవ్వునో, ఆ కారణము అంతరంగమునుండి ఆడించే, సృష్టికర్తకే, గోచరముగాని ఇతరులు కనిపెట్టలేకపోయిరి. అటు పిమ్మట ఆ చంటిబిడ్డ 44 వ పత్రములో మానవుల ఆహారవిషయమై చెప్పిన ప్రకారము అన్నపానాదులతో బాల్యమై ప్రభలి యవ్వనమునందు ఆత్మ అంతఃకరణ రాగి ద్వేష, కామాదులకు లోనై "అవిద్య" అనే అజ్ఞానమాయచే పామరంబులందు జిక్కి జిక్కక, నేమము తెలియనివారైనప్పటికి, తెలిసినవారైనప్పటికి, ధన, దారా, పుత్రా, పాత్రి, మిత్ర వాహనాదులతో, మెలదూగుచూ ఉండగా, గాని బీదతికముగా ఉండగా గాని వారి వారి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అనగా పుణ్యపాపములను బట్టి వ్యాధుల వలన, తీరని బాధలనుభవింపుచు ఔషధములవలన వ్యాధులుకుదురుచు కుదఱకను తుదకు మరణవ్యాధి వలన సునాయాసముగా గాని కష్టముగా గాని, స్వగృహమునో, పరూరనో, పయనమునో, ఉదకమందునో, అగ్నియందునో, మొదలైన్ని,

(మరణవ్యాధివలన)

(1) మాతృగర్భ, పిండః.	తల్లి గర్భమందు 1 మాసములోపుగా పిండముగా ఉండగానో, ఇది గడచి
(2) మాతృగర్భ, శిశుః.	తల్లి గర్భమునందు 9 మాసములు లోపుగా శిశువుగా ఉండగానో, ఇదికడచి
(3) స్తనంధయః, స్తనపాః.	తల్లిగర్భమునుంచి జన్మించి 3 సంవత్సరములలోపుగా చన్నుగుడుచు చిన్న పాపగా, దంటిబిడ్డగా, ఉండగానో ఇదిగడచి
(4) బాలః.	అన్నపానాదులు భుజించుచు, 3 సంవత్సరములనుంచి 12 సంవత్సరములకు లోపుగా, పసితనముగా ఉండగానో, ఇది కడచి
(5) మాణవకః, బాలః	12 సంవత్సరములనుంచి 16 సంవత్సరములకులోపునా, పూర్ణ బాల్యముగా ఉండగానో, ఇది గడచి
(6) వయస్థః.	16 సంవత్సరములనుంచి 50 సంవత్సరములకు లోపుగల (ఉత్తమ) యవ్వనమందునో, ఇది కడచి
(7) తరుణః.	50 సంవత్సరములనుంచి 70 సంవత్సరముల లోపుగల (మధ్యమ) ముదిమి కౌమారమందునో, ఇది కడచి
(8) ప్రవయాః, వార్ధక్యః	70 సంవత్సరములనుంచి 80 సంవత్సరముల లోపుగా (అధమ) వార్ధక్యము ముదిమిగా ఉండగానో, ఇది కడచి
(9) వృద్ధః, వర్షీయాన్, వార్ధక్యః	80 సంవత్సరములు పైగా మిక్కిలి వృద్ధ ముదిమిగా ఉండగానో,

ప్రతిరోజనవచ్చే 8 ఝాములలో ఏఝామునవో, ఏనిమి షముననో స్థూలశరీరమునకు గల నవరంధ్రములలో ఏకరంధ్ర ము ద్వారా నిర్ణయప్రకారం ప్రాణవాయువును సూక్ష్మదేహము లేక మాయాదేహమును పొందించి యమదూతలు యముని వద్దకు తీసుకొని వెళ్లి ఒప్పగింతురు (ఆయుష్యము పూర్తిగాని ప్రాణులను తక్షణమే వారి వారి దేహములయందు ప్రవేశపెడుదురు.) ఇట్లు రాని మొదల,

పిమ్మట (1) జలసమాధినో, (2) భూసమాధినో, (3) శ్మశానాగ్నిలో దహించిపోవునో, (4) అరణ్యసమాధినో, ఈస్థూలశరీరము నశించిపోవుట నిశ్చయమని, జగత్తుకంతా, తేటతెల్లనగా తెలియును గావున వారి వారి పూర్వసంచితకర్మములను బట్టి ప్రాణవాయువు స్వర్గనరకాదులకుంచేక "జీవి" బ్రహ్మముసంధైక్యమవని మొదల పునర్జన్మము పొందవలసి వచ్చును. కొందరు చావడము తోనే పిశాచరూపమై మనుష్యులను బాధించుచుందురు. "జీవి" యిటువంటినే జననమరణములవలన బహువెతలు పొందుచు దరిగానక యుండుట నిజముగనుక జన్మమే నరకము, జన్మరహితమే మోక్షము అని ఈగ్రంథమువలన గురుతెఱిగి "సంసార సాగరందుఃఖం" అనే అసత్యవాక్యమువంటి అనగా నిలకడలేని గృహకృత్యములన్నిటియందు నిత్యప్రవర్తనముగా నెరవేర్చుకుంటూ భక్తి శ్రద్ధలతో ఈగ్రంథములోనున్న మంత్రములను, త్రికరణశుద్ధిగా అనగా ఇతర తలంపులు మాని, చెవులతో వినినను గాని వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మనధ్యానము వలన గాని "శివాయ విష్ణురూపాయ శివరూపాయ విష్ణవే" అన్నశ్లోకము చొప్పున శివమతమున్ను, విష్ణుమతమున్ను, [illegible] గురుతు ఫలము ఎంతక మనముంగా స్మరించి

న మొదల గాని లేక వారి వారి ఇష్టప్రకారం (భేదమెంచక) స్మరించి, సచ్చిదానందసుఖమును పొందుటకంటే, సర్వోత్తమ మైన సుఖము మఱియొకటిలేదు. అట్టివారికి నమః నానమస్కారము.

58 స్థూలశరీరముల వివరం.

స్థూలశరీరము, సూక్ష్మశరీరము, కారణ మహాకారణమని నాలుగు శరీరములని చెప్పెదరు కొందరు మూడు అని చెప్పెదరు.

వీటిలో స్థూలశరీరము కనుబడుతూ ఉన్నది స్వప్నా అవస్థలో ఈశరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడుతూ ఉన్నది గనుక సూక్ష్మదేహమని చెప్పవచ్చును. తతిమ్మా వాటిని గురించి వర్ణించుటకు ఏలులేదు. ఈవిషయమై 20 వ పత్రము 28 వ సంఖ్యను చూడుడి.

జనన మరణములు ముగిసెను.

59 పునర్జన్మము విషయమై

పునర్జన్మము లేదని కొందరు వాదించుదురు.

ఇందుకు దృష్టాంతములు

(1) లోకమునందు పూర్ణముగా పాపము చేసినవారు కొందరుందురు.

(2) పుణ్యపాపములు సమముగా చేసినవారు కొందరుందురు.

(3) పుణ్యమధికముగాను, పాపమల్పముగాను చేసినవారు కొందరుందురు.

(4) పాపమెక్కువగాను, పుణ్యము తక్కువగాను చేసిన వారు కొందరుందురు.

60 ఏరికెందరికి వారి వారి (ప్రారబ్ధకర్మమనగా) పాప పుణ్యముల ననుసరించి పునర్జన్మములు గలవు. అందులో మానుషజన్మము తగ్గిన అవయవాంగములలో భిన్నము లేక, కలుగదయ్యే మహాదుర్లభము మరియెన్ని మానుష జన్మములో పురుష జన్మము కలుగుట మహా అరుదు.

61 ఇట్లు జన్మించినవారిలో "ప్రారబ్ధసంచిత కర్మము అనుభవించక విడువాడ దెవ్వరికైనను" అన్న వచనము చెప్పెను

62. (1) "కర్మ" అనగా చేసినపుణ్యపాపములు.

(2) "సంచిత" అనగా పుణ్యపాపములు ప్రోగు అయిన మూట.

(3) "ప్రారబ్ధ" అనగా, అదృష్టము, పుణ్య పాపముల మూటయొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖములు అనుభవించుట

కా। "జీవుడు" పూర్వజన్మమందు యావజ్జీవ పర్యంతం ఆర్జించిన పాప పుణ్యముల యొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖములను ప్రారబ్ధములనుభవించవలయును.

(4) "ఆగామి కర్మమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములనుభవించుచు "జీవి" ఈజన్మమందు ఆర్జించే కర్మములు.

63 ఈకలియుగమునందునే మానవులలోనున్ను మృగములలోనున్ను, పక్షులలోనున్ను, పురుగులలోనున్ను, జనన, మరణములు బట్టిన్ని అందున ప్రాణులనుభవించె, కష్ట, దుఃఖ, సుఖములను బుద్ధిమంతులైనవారు పరిశీలించి చూచినయెడల వేరేదృష్టాంతములు కారక లేకే అయినను ఇందుకు తగిన భవిష్యములు ఉదిగు పటి దావారించదగినది. నమ్మవలసినది.

1 వ ఇతిహాసము.

63 మానవుల రోగుల వివరణము

మానవులలో కొందరికి పుట్టునుంచి గాని, లేక మధ్య కాలములోనుంచిగాని, కుష్టరోగములు, వాతరోగములు, చేతులు కాళ్లు లేకపోవుట, గ్రుడ్డివాళ్లుగా ఉండుట, పిచ్చి ఎత్తుట, మూగగా ఉండుట వివిధములైన కురూపములుగా ఉండుట మూర్చ కలిగియుండుట ఇట్టి మొదలైనట్టి వ్యాధులు కలిగి ఉదిగువ ఉదాహరించిన 76 సంఖ్య ప్రకారం అష్ట దరిద్ర దశవలన అన్నపానాదులు దొరకక, సేవచేయువారు లేక, నరక మలినములో దొర్లుచూ ఉండడమున్ను ఉత్కృష్టకష్టము పొంది మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మరిన్ని ఇంతకష్టములో ఉండిన్ని ఒకప్పుడు వీరికి సంతోషమున్ను కలదు ఇది అటుండనిమ్ము,

64 (2) మరికొందరికి పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు కలిగిన్ని ఉదిగువ ఉదాహరించిన 75 సంఖ్య ప్రకారం అష్టైశ్వర్యముల వలన, అన్నపానాదులున్ను, సేవచేయువారున్ను, నరక మలినములో పడి దొర్లక సుఖ, భోగము, లనుభవించి మృతిపొందడము మనము చూచుచుంటిమి కదా ? మరిన్ని ఒకప్పుడు వీరికి దుఃఖమున్ను, కలదు అనగా ఇంత అష్టైశ్వర్యములు వుండిన్ని ఇట్టి వ్యాధిసంభవించినది అని దుఃఖించుచున్నారు.

: 65 మొదటి వాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టదరిద్రము వలన ఉత్కృష్ట కష్టము పొంది చావడమేమి ?

66 రెండవవాళ్లు రోగులుగా వుండి అష్టైశ్వర్యములు కలిగి భోగభాగ్యములు అనుభవించి చావడమేమి ?

67 కొందరు పుట్టుకనుంచి దేహసౌఖ్య మనుభవించి మధ్య కాలమున వ్యాధిపీడితులైై మరణించడము.

68 కొందరు పుట్టుకనుంచి వ్యాధిపీడితులైై మధ్యకాలమున దేహసౌఖ్య మనుభవించడము.

69 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టైశ్వర్యములోనుండి చావడము

70 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టకష్టములోనుండి చావడము.

71 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టదరిద్రములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టఐశ్వర్యము పొందిచావడము.

72 కొందరు పుట్టుకనుంచి అష్టఐశ్వర్యములోనుండి మధ్యకాలములో అష్టదరిద్రము పొంది చావడము.

73 కొందరు సాధారణమైన కలిమి లేమినుండి చావడము.

74 ఇట్టి మొదలైనటువంటి ద్వంద్వములను యోచించి పునర్జన్మము వున్నది. లేనిది గ్రహించుకొనుడి

(75) అష్టైశ్వర్యములు	76 అష్ట కష్టములు
(1) దాసిజనము	(1) దాస్యము
(2) భార్య, ధార, కళత్రము	(2) సేవచేయువారు లేకుండుట
(3) పుత్రులు	(3) భార్యలేక యుండుట స్త్రీకి పెనిమిటిలేక యుండుట
(4) మిత్రులు	(4) స్వయం కృషి
(5) బంధువులు	(5) చెయిజాచి అడుగుట
(6) వాహనములు	(6) అడిగిన లేదనుట
(7) ధనము	(7) అప్పుబడుట
(8) ధాన్యము	(8) త్రోవనడుచుట.

1 టవ ఇతిహాసము ముగిసెను.

2 వ ఇతిహాసము

77 పునర్జన్మ మనగా మరల పుట్టుక అని అర్థమగును. శుక్ల శోణితములలో పుట్టుట జన్మ మనబడును. పునర్జన్మమువిషయమై, దేవతలు సహా పునర్జన్మము ఉన్నదో లేదోయని సంశయించుచుందురు, అట్టి సంశయము జనులకు కలుగుటతప్పదు. బ్రహ్మజ్ఞానము లేనివారికి పునర్జన్మము కలుగును గాని బ్రహ్మజ్ఞానము కలిగి బ్రహ్మములో ఐక్యమైన వారికి పునర్జన్మముకలుగనేరదు.

78 (1) స్త్రీ, పురుష సంభోగము, (2) పురుషబీజము, (3) స్త్రీయొక్క రక్తము, (4) పూర్వజన్మ కృతకర్మ సంస్కారము, ఇవి నాలుగును గర్భమందు ఆత్మ ప్రవేశించుటకు కారణమగును. అట్టి ఆత్మ అహంకార సంబంధముచేత, జన్మమనెడి నరక మందు పడినవాడై అనేక విధములగు కష్టములను పొందుచున్నాడు. మఱియును అహంకారమువలన కర్మముకలుగును. అజ్ఞానమువలన, అవివేకము, అవివేకము వలన, నేను, నాది, అనెడి, అభిమానము, అభిమానమువలన, కామక్రోధాదులు, కామక్రోధాదులవలన అనేక కర్మములు కలుగును, ఆకర్మములవలన, దేహసంబంధము విడువక ప్రవర్తింప వలసివచ్చును; ఈప్రకారముగా ఇక మీదను అనేక జన్మములు కలుగుచుండును. శుక్లశోణితములతో ఆత్మ చేపుట్టుట జన్మమనబడును. అట్టి శుక్లశోణితములతో జీవుడు కూడుకొని గర్భమందు గలమూత్ర పురీషములలో వృద్ధిబొందుచు తుదకు స్త్రీయొక్క మూత్రస్థానమునుంచి బయలుబడి సంసారదుఃఖమందు మునిగి మనుష్యుడు దుఃఖించుచుండును. మఱియు (1) మనుష్యులు (2) మృగములు (3) పక్షులు (4) పురుగులు పూర్వము చేసిన పాపమునశించే వరకు ఏదో ఒక జన్మమెత్తుచుండును.

3 వ ఇతిహాసము

79 లోకమునందు పాపాత్ములు నిర్నిమిత్తముగా జనులను హింసించి పాపములను గట్టుకొని ఎవరు లోకమునందు కొక్క పశుల సొమ్ము అపహరించిరైనను, ప్రాణహింస చేసిరైనను, పుత్రమిత్ర కళత్రాదులను, మిక్కిలి యక్కర గలిగి మక్కువతో నెంత పోషించినను, తుదకు సర్వమును విడిచి వెళ్ళ వలసినవారు కానొక్కొ గదా ? ఇంతమాత్రమునకు పాపములను గట్టుకొననేల గృహస్థాశ్రమధర్మము నందు మితప్రవర్తనగా సంచరించుచు ఇతరుల హింసించక యితరుల సొమ్ముఅపహరించక తన సంపాదన కొలది బంధువులతో ఆనందించుచు పెద్దల ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది మోక్షమార్గమును నెఱింగి విముక్తుడై కాలము తటస్థించిన తోడనే ముక్తినొంది బ్రహ్మైక్యమైన మరల జననమరణములు పొందజాలడు.

80 ఇది తెలియక మూఢు లనేకులు దుర్మార్గములలో ప్రవేశించిపరులను హింసించి దుర్గతికి పోవుదురు. అనగా పైని ఉదాహరించిన కష్టములను బట్టి ఇహలోక దండనయు, పరలోకమున యమదండనయు కలిగి మఱిన్ని కూడ మూర్ఖవిచేసిన సంచితకర్మములు నశించువరకు మఱియొక గూటిలో ప్రవేశించుచుండును. ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవుగాని ఈమూడు ఇతిహాసములనుబట్టి ఆలోచించి చూచినయెడల ఈవిషయమైయున్న సంశయములు నశించిపోవును. ఇందుకు సందేహము లేదు.

పునర్జన్మముయొక్క ఇతిహాసములు ముగిసెను.

81 ప్రారబ్ధ సంచిత ఆగామి కర్మ ఫలము

(1) "కర్మ" అనగా—చేసిన పుణ్యపాపకర్మములు

(2) "సంచిత" అనగా- పుణ్యపాపముల పోగైనమూట

(3) "ప్రారబ్ధ" మనగా-అదృష్టము పాపపుణ్యములమూట లోని- ఫలము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట

(4) "ఆగామి కర్మమనగా" పూర్వపు సుఖ దుఃఖములను భవించుచు ఈజన్మమందు చేసే పాప పుణ్యములు

82 "ప్రారబ్ధ కర్మము లనుభవించక విడవాడదే వ్యక్తైనను" అన్న వచనము వసిష్ఠ మహాఋషులో బ్రహ్మర్షులు చెప్పినవారు ఏనాటి ఇతరుల నెవ్వరిని విడనాడినది కాదు. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాప కర్మములచేత పిడుగుమీద పిడుగు పడినటువలెను, గున్నవిరిగి మీద పడినటువలెను, భయంకరమైన నట్టి తలంపులు కలుగును. మనుష్యుడు పూర్వ జన్మమందు చేసిన పుణ్యమువల్ల మంచి అదృష్టవంతుడై యుండెనేని తాను తలంచిన పన్ని కార్యములు సమకూడును అష్టైశ్వర్యములు పొందియుండును. పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపమువల్ల దురదృష్టుడై యుండెనేని తాను తలంచిన అన్నియు భగ్నమగును. అష్టదరిద్ర దశ కలిగియుండును.

83 ఇందులో రెండు విధములు గలవు. అవి అనగా కొంత కాలము అష్టైశ్వర్యములు పొంది మరి కొంత కాలము అష్ట దరిద్రము కలిగియుండును.

84 కొంత కాలము అష్టదరిద్రము కలిగి కొంత కాలము అష్టైశ్వర్యములు కలిగి యుండును.

85 పాపపుణ్యములు సమముగా చేసియుండిన సుఖదుఃఖములు రెండున్ను సమముగా కలిసి వచ్చును.

86 చేసే పాప పుణ్యములు రెండున్ను తాను నడుచునప్పుడు కూర్చున్నప్పుడు, పరుండినప్పుడు మరిశించినప్పుడు నీడవలె కూడానే యుండును

4 వ ఇతిహాసము

87 ప్రారబ్ధకర్మ ప్రభావమును చెప్పుటకు ఎవరికి శక్యము కాదు

88 రంజన చెడిపాండవులరి బంజనులై విరటుగొల్వ పాలైరకటా సంజయ విధి నేమందును కుంజర యూధంబు దోమ కుత్తుక జొచ్చెన్

89 కర్మమెవ్వరికైన, కడకుద్రోయగ రాదు ధర్మరాజును తెచ్చి తగనిచోట కంకుభొట్లను జేసెకటకటా దైవంబు యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ, అన్నట్లు

(1) ధర్మరాజు కంకు భొట్లు గానున్ను,

(2) అర్జునుడు రథసారథిగానున్ను,

(3) భీముడు వంటవానిగా నున్ను,

(4) నకులుడు అశ్వశిక్షకుడుగానున్ను,

(5) సహదేవుడు పశువులకాపరిగానున్ను,

(6) ద్రౌపది సైరంధ్రి గానున్ను వీరు ఒక సంవత్సర కాలము అజ్ఞాతవాసము గడుపలేదా ఈశ్వరాజ్ఞకు యేమిచేయగలము ద్వాపరయుగమునందు ఇట్టివారికే ప్రారబ్ధకర్మ తప్పలేదు గదా కలియుగమునందుండువారి విషయమై చెప్పనేల.

పైని ఉదాహరించినవారు త్రేతాయుగమునందు చేసిన కర్మ ద్వాపరయుగమునందు వారు చేసిన యుద్ధములో ననుభవించికాని విదేహకైవల్యంబునం జెందినారు.

శివ ఇతిహాసము

90 ॥ధనము విధిబడిన దైవవశంబు... ...యున్న
నైన, నడవినిరక్షలేని యబలుండు వర్ధిల్లు రక్షితుండు మందిరమ్మున
జచ్చు. అన్న వచనము చొప్పున పురుషుడు పుణ్యాత్ముడైన మొదల
ఆర్జించిన ధనము విధివశమై బడినను మూలమందము. బాలుని
అడవిలో పోషణ జరిగ పోయినను ఆయుష్మంతుడైన మొదల వర్ధిల్లును

91 ఆబాలుడు ధనధాన్యమునందుమూలమూగుచు వున్నప్పటికీ
అల్పాయుష్మంతుడైయుండెనేని, మందిరములో నున్నను జచ్చును
అటువలెనే పురుషుడు గొప్ప ప్రయత్నము చేసి భాగ్యము కలుగు
ననియు అట్టి ప్రయత్నము చేయనందున దరిద్రము కలుగువనియు
తలచకూడదు. అట్లు తలంచుటయే పనికిమాలిన తనమగుచున్న
ది. ఆపురుషుని పూర్వజన్మ కర్మ సంస్కారము వలన సకలము
లభించును. మరికొన్ని నశించును, తాను కర్తనని చెప్పరాదు.

92 పురుషుడు సంపాదన కొరకై ప్రయత్నము చేయువలెను
ప్రయత్నించిన పిమ్మట లభించినను లభించకపోయినను పూర్వసంచి
తకర్మనితలంచి సంతోషించను కూడదు. నొచ్చుకొనను కూడదు.
ఇట్లు కలిగిన సంపాదన లన్నియు నిత్యములుగావని అనిత్యములని
తలంచవలెను. జనులకు కాలవశమున కీడు మేలుకలుగు చున్నవి
గాని ఒకనివల్ల కలిగినవని చెప్పరాదు.

93 ఆగామి కర్మమనగా పూర్వపుసుఖ దుఃఖముల ననుభవింప
చు ఈజన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపముల, ఫలితము ఈ జన్మమం
దు లభించవు. మరుజన్మమునందు ప్రారబ్ధ సంచితకర్మములు బట్టి
లభించును.

94 పునర్జన్మములో అనేక జన్మములు కలవు. మానవులయ్యొగ
ములు, పక్షులు, పురుగులు, మశకములో మొదలు ఫలవ

లోకములో నరకఫలము పొంది యిగత వారివారి ప్రారబ్ధ సంచిత కర్మ
ములను బట్టియుదొక జన్మము ఎత్తవలసివచ్చును ఆజన్మమందు
కష్టదుఃఖ, సుఖములు ప్రాణు లనుభవించవలయును.

91వ కర్మానుభవము తప్పించుటకు ఏవరికిన్ని శక్యముకాదు, ఈ
కలియుగము నందున్న జనన మరణముల బట్టిన్ని అందున ఈ ప్రా
ణు లనుభవించే దుఃఖ సుఖముల బట్టి బుద్ధి మంతులైనవారు
పరిశీలించిచూచినయెడల వేదో దృష్టాంతములు వెదకనేల ఈరీతి
వలనను పరలోకమునందు స్వర్గ నరకములు, పిమ్మట ఇహలో
కమునందు కష్ట దుఃఖ, సుఖకములు, అనుభవించవలయును

(1) కాగల పనులెల్ల కానియ్యమనిన్ని,
(2) రాగలనిందెల్ల రానియ్యమనిన్ని,
(3) పోగలకర్మములంతా పోనివ్వమనిన్ని,
(4) రానున్నది రాకమానదనిన్ని,
(5) పోనున్నది పోకమానదనిన్ని,
(6) కానున్నది కాకమానదనిన్ని,
(7) కానిది కానేరదనిన్ని,
(8) అవవలసిన పనులు అవకమానవనిన్ని
(9) రాకన్ మానవు పోనివృద్ధులు మహారణ్యంబులో
దాగినన్ పోకన్ మానదు దేహ మేవిధమునన్ పోషించి రక్షించి
నన్ అనునట్లు అడవియందున్నను వచ్చెడుఆపదలు రాకమానవనిన్ని దే
హమును నేవిధమును పోషించి రక్షించినను పోయేదేహము కాలము
తటస్థించినతోడనే పోకమానదనిన్ని ఇవియున్ని యుపూర్వజన్మమందు
చేసినప్రారబ్ధసంచితకర్మమువల్లలభించినవిఅని నిశ్చయించుకొనినిర్విచా
రముగానుండి పెద్దలననుసరించి ఈగ్రంథములోనున్న సత్కార్యము
లుచేయుచున్నయెడల భగవన్నరణ త్రికరణశుద్ధి గాయున్ భేద
ము లేకస్మరించినయెడల మోక్షమార్గములభించును.

96 "జాతస్యహి ధ్రువో మృత్యుః" అన్న వచనము చొప్పున, పుట్టినప్పుడే జీవులను మృత్యువు కనిపెట్టుకొని యుండును "ఋణానుబంధరూపేణా పశుపత్నిసుతాలయాః" ఋణానుబంధము తీరగానే వరుస ప్రేమానుబంధము తొలగిపోయి ఎవరెవరి త్రోవల వారు పోవుదురు. ఇందుకై మతిమంతులు చింతించరు కర్మానుసారముగా దేహమునకు జననమరణములు సహజమైయుండును ప్రపంచమునందు జన్మించే జీవరాసులలో ప్రారబ్ధకర్మము లేనివారు లేరు.

97 క॥ "పుట్టినప్పుడే, మృత్యువుపొందియుండు,
చచ్చినప్పుడే జన్మంబు సంభవించు
దీని మాన్పంగ బ్రహ్మాది దేవతులకు
వశముగాకుండు దీనికై వగవనేల.

98 ప్రాణులు పుట్టగానే పుట్టినరోజు మొదలుకొని, ఒక రోజున కొక రోజు ఆయుర్క్షీణము కలుగుటగుర్తు ఉండక మానవులు శిశువు పుట్టగానే సంతోషింతురు.

99 కలియుగమునందున ప్రతివారికి — కష్ట — సుఖములు — రెండున్ను — కలిమి — లేములు — రెండున్ను — కలవు — ఇవి వారివారి ప్రారబ్ధ కర్మములనుబట్టి లభించుచున్నవి.

100 గనుక — సుఖము — కలిమి — కలిగినప్పుడు సంతోషమున్ను కష్టము — లేమి — కలిగినప్పుడు — వ్యసనమున్ను పడకూడదు — వీటిని సమానముగా నెంచి ప్రవర్తించినవాడే ధన్యుడు.

101 జనన — మరణములు — రెండును, అందున కలిగిన, కష్ట దుఃఖములు — రెండున్ను ప్రాణులనుభవించవలెను.

102 ఈ విషయమై చాలా ఇతిహాసములు కలవు గాని ఈ రెండు ఇతిహాసములను బట్టి ఆలోచించి చూచినట్లైతే ఈ విషయమై ఉన్న సంశయములు నశించి పోవును ఇందుకు సందియంబు లేదు.

ప్రారబ్ధకర్మ ఇతిహాసములు ముగిసెను.

మృత్యు దేవత ప్రభావము

సృష్టికర్తయొక్క చర్యలు.

6 వ ఇతిహాసము

౹౹శివకరలీల ప్రాణుల సృజించు నెడన్ కమలాసనుండనై
2 యువనిసమస్త జంతు, నివహంబుల బ్రోవగ నచ్యుతుండనై
3 ప్రవిమలజీవ సంఘముల ప్రాణులజంపహరింపరుద్రుడై
4 యనల త్రిమూర్తులోకకరగునాద్యుననంతుని ప్రొక్కవేడదన్,,

ఈజగమునందు సకలచరాచరములను సృష్టించరు బ్రహ్మావనట్టియు.

(2) అసృష్టించిన సకలచరాచరములను పోషించను విష్ణువైనట్టియు

(3) అట్లు పోషించు మన్ను ష్యప్రాణులను చంపుటకు రుద్రుడైనట్టియు నుట్టి త్రిమూర్త్యాత్మక స్వరూపుండని ఆర్యులచే పరువహించి నభగవంతుండొక్కడే యని గ్రంథమునందు మొదట ప్రపంచ సృష్టి క్రమము 12వ పత్రము 27వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము జగమునకు నాధారభూతుండైన ఆయనకృపచే సృష్టించినమానవుల లోవిద్యాభ్యాసముపొందిన ఆర్యులచే అనగాసకలము తెలిసిన పెద్దలచే అనంతనామములు ఆసృష్టి కర్తకు కలిగెను శివాయవిష్ణురూపాయ శివరూపాయవిష్ణవే శివస్యహృదయంవిష్ణు, విష్ణోశ్చ హృదయంశివః అను వచనము చెప్పినప్రకారము "లోకకర్తను పరికింపదగునుమి.

104 సకలచరా—చరములకు ఆధారమైన, (1) భూమి, (2) జలము (3) అగ్ని, (4) గాలి, (5) ఆకాశము, (6) సూర్యుడు, (7) చంద్రుడు, (8) ఆత్మయనెడిఅష్టమూర్తులైనట్టి—జనన మరణాది వికారములులేని—బ్రహ్మమే—(1) శివుడని, (2) సాంబశివుడని, (3). ఈశ్వరుడని, (4) మహేశ్వరుడని, (5)శివశంభుడని, (6) ఉమాపతియని, (7) రుద్రుడు (8) సదాశివుడని (9) పురహరుడని, (10). కమలాసనుండని, (1) విష్ణువని, (2) నారాయణుండని, (3) గోవిందుడని, (4) అచ్చుతుండని (5)శ్రీరామమూర్తి అని (6) కృష్ణుడని, దేవుండని,భగవంతుడని, భక్తవత్సలుండని ఇట్టి మొదలైనట్టి నామములుగల సృష్టికర్తకునమః నానమస్కారము

105 ఆదిని ప్రపంచము, నామరూపములేక, జలప్రళయముగా నుండెను, స్వయంభువుడైన సృష్టికర్త, ఆజలప్రళయమునందంతట, స్వప్రకాశకుండై, భూమ్యాకాశములను సృజించెను. ఆసృష్టికర్త నిరాకారి గానున్ను, నామరూపములేనివాడుగా నున్నాడు ఇట్లుండగా-ఆసృష్టికర్త "గుణరహితుడా-గుణరహితుడు కాడా"-అన్నశంకరాగా, "ఉట్టికి ఎగరనివారు-స్వర్గమునకు ఎగురుదురా, అన్నట్లు మానవులు ఇట్టి శంక తేవడము మహా అద్భుతముగానున్నది. ఈ విషయమై చక్రమువలె తిరుగుచూ గతించిన నాలుగు యుగములలోనున్న వారిలో, దేవతలు, ఋషులు, షట్చక్రవర్తులు, స్థిరకాల జీవులు, వైకుంఠవాసులు సహా కనిపెట్టలేకపోయిరి. ఈ కీలుకనిపెట్టి నట్లైతే, దైవమని తలంచే వారు యెవరు? గనుకనే ఆయన మహిమను చాలామట్టుకు కనుగొన నివ్వలేదు. మానవులగు వారము ఆ సృష్టికర్తను స్తుతించి "కడతేరే వారమేగాని ఆయన గుణరహితుడని, గుణము కలవాడ"

వర్ణించే అవసరము మనకు లేదు. ఆయన మహిమ ఆ యనకే తెలుసును. ఈ గ్రంథము నందున్న మొదటి ప్రకరణ ప్రపంచ సృష్టిక్రమమును చూచుండి ఈ విషయమును గురించి తన అల్పజ్ఞానము వలన తోచినదిమొదలు బోధపడును.

106 ఇట్లు సృజించిన భూతముల వలన భూభారమైనందున భూమహాదేవి మొరలిడినందున ఆమొరవిని బ్రహ్మ ఒకమృత్యుదేవ తను సృజించి అమృత్యు దేవతతో ఇట్లనెను.

107 «ఓ మృత్యువా! బలాబలములను తోచించక ప్రజ లను సంహరించెడి నిమిత్తమై నీవు పుట్టితివి గనుక, పక్షపాతము లేని దానవై, సకల జంతువులను సంహరింపుచుండుము.

108 ఆ మాటలను మృత్యుదేవతవిని, దుఃఖపడి కన్నులనుండి నీరుకార్చి, అట్లు దుఃఖించుచు నీకు పుట్టిన నేను క్రూరకర్మమగు ప్రజాసంహారమును చేయుదునా? చేయను గనుక పుణ్యకార్యములు చేయుటకు పంపినమొదల, చేయుదునని చెప్పగా, అప్పుడు బ్రహ్మ వృదేమ, ఆ మృత్యుదేవత యొక్క కంటియందు కారెడు నీళ్లను దోసిలచేత పట్టుకొని యిట్లనియె లోకహితము కొరకు ఆ మృత్యు దేవతను అనేకవిధములుగా ప్రార్థించి అప్పుడు ఆ మృత్యుదేవత, గాలిచేత చలించెడి తీగవలె, గడగడవణకుచు, రెండుచేతులను జోడించుకొని నమస్కరించుచు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనియె.

119 ఓ దేవ, దేవ, బ్రహ్మదేవా! నీవలన నేను పుట్టితిని నీవు నాకుతండ్రి వగుదువు నీయంత మహాత్మునకు నేను పుట్టిన దానవై, క్రూరకర్మమయిన ప్రజాసంహారమును చేసినపుడు వారి వారి బంధుజనులు దుఃఖించి అనేక విధములుగా నన్ను తిట్టుచుం దురు. ఆ తిట్లను నేను వినజాలను. గనుక అధర్మముగా ప్రజాసంహారమును చేయుటకు నేను భయపడుదును.

110 ఓ మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! సుఖించియుండెడి ప్రాణులను పెదలు వీచిచంపుటకు నన్నుసృజించెను ఈ పనిచేయుటకు నన్ను పంపెదవు ప్రజాసంహారము చేయుట అధర్మమగును ఆ అధర్మభయముచేత నిన్ను ఆశ్రయించెదను. దుఃఖముచేత పీడింపబడుచున్నాను. నన్ను రక్షింపుము అని యిట్లు ప్రార్థించి నమస్కరించగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

111 ఓ మృత్యువా! ప్రజలను సంహారించుట అధర్మము గాదు. నా ఆజ్ఞప్రకారం నీవు ప్రజలను చంపినయెడల నీకు అధిక పుణ్యము కలుగును. మరియు నీకు నిర్మలమయిన కీర్తియు గలుగగలదు. ఈ ప్రకారముగను పుణ్యకీర్తులు గలుగునట్లుగా నేను, వరమిచ్చెదను. నేను, చేయదలచిన ప్రజాసంహారమునకు నీవు భయపడవలసిన పనిలేదు. భూమివలన పుట్టిన చెట్లు మొదలగునవి ఉద్భిజ్జము లనబడును, చెమట నీటివల్ల పుట్టిన పేలు మొదలగునవి, స్వేదజము లనబడును, గ్రుడ్డువలన బుట్టెడి పక్షులు సర్పములు మొదలగు జంతువులు అండజము లనబడును, మానివలన పుట్టెడి మనుష్యులును, పశ్వాదులును, జరాయుజము లనబడును ఈ నాలుగు విధములయిన భూతకోటులను నీవు సంహరింపుచుండుము. అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా అపుడు మృత్యుదేవత యిట్లనియె.

112 ఓమహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! నీ ఆజ్ఞను నాశిరస్సునయుందుంచుకొని అవశ్యముగా ప్రజలను సంహారింపుచుండెదను ఒకవిన్నపమును చేసికొనెదను చిత్తగింపుము లోభము, క్రోధము, ఈర్ష్యయు, అసూయయు, యీనాలుగు గుణములును జంతువుల శరీరములకు వికారమును కలిగించవలయును అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్పుకొనగా అప్పుడు బ్రహ్మదేవుడు యిట్లనియె.

113 కంటియందు కారిన నీటిని నేను దోసిలతో పట్టియుంచితి నిగదా, ఆకన్నీరు యెన్ని బిందువులై యుండునో, అన్ని బిందువులును, రోగములై జంతువులను బాధింపుచు చంపుచుండును మరియు, కామక్రోధములును, ఆ వ్యాధులకు, సహాయములై జనులను బాధింపుచుండును, అట్టి కామక్రోధములచేతను వ్యాధులచేతను, జనులు చచ్చెదరు నీవు నిమిత్తమాత్రము కలిగి యుండుము. మరియు నీకు వరమిచ్చెద తీసుకొమ్మని, మరియు బ్రహ్మదేవు డిట్లనియె.

114 ఓ, మృత్యువా! నీవు మొగవాడవుగాను ఆడుదానివి గాను, నపుంసకుడవుగాను వుండుము నీవు మొగవానిని చంపినను, ఆడుదానిని చంపినను, నపుంసకుని చంపినను, ఆ పాపములు నీకు రానేరవు నీవు సకలజీవులయందును పక్షపాతము లేనిదానవై, ప్రాణములను తీయుచుండుము అట్లు ప్రాణములను నిష్పక్షపాతము గా తీయుచుంటివేని అధర్మస్వరూపమగును పాపాత్ములను వారి అధర్మమే, చంపుచుండును గనుక, నీవు భయపడక వెళ్ళి సకలభూత ములను కాలపరిపక్వముచేత చంపుచు నిష్పక్షపాతముగా ప్రవర్తింపు చుండుము అని యిట్లు బ్రహ్మదేవుడు చెప్పగా ఆమాటలను మృ త్యుదేవతవిని శాపముకలుగునని డిభయముచేతను పాపము కలుగ దని బ్రహ్మదేవుడు చెప్పిన వాక్యము చేతను ప్రజాసంహారముచేయుట కు సమ్మతించి అప్పటినుంచి మృత్యుదేవత ప్రాణములను అపహ రించుచుండె.

115 అంతట ఆ బ్రహ్మదేవుని వాక్యముల ప్రకారము లో భాదిగుణములను వ్యాధులను జంతువులయొక్క దేహములకు, వి కార రూపములయిన, కీడును కలుగచేయుగా ఆ మృత్యుదేవత, జం తువుల ప్రాణములను తీసుకొనుచున్నది.

7 వ ఇతిహాసము.

116 శాంతముగల గౌతమి అనెడి ఒక బ్రాహ్మణస్త్రీగలదు ఆ స్త్రీయొక్క కొమరుడు సర్పము కరచుటచేత కాలవశమువలన చచ్చె, అట్టి కొమరుని గురించి ఆ గౌతమి దుఃఖించుచుండెను, అపుడు, ఒక కిరాతుడు కోపముచేత ఆ కఱచిన పామును త్రాడులచేత కట్టుకొని వెచ్చి ఆ గౌతమియనెడి స్త్రీయెదుట బెట్టి యీపామును కత్తిచేత రెండు తుండ్లుగా నరికెదను అని చెప్పగా ఆ గౌతమి యిట్లనియె.

117 ఓ, కిరాతుడా! యీపామును చంపవద్దు దైవవశము వల్ల వచ్చిన కీడుకు అవివేకులు దుఃఖింతురుగాని వివేకులగువారు శాంతగుణములు గలిగి సంసారమందు మితప్రవర్తనగా ప్రవర్తించుచు కృతార్థులగుదురు, నీవు యీపామును చంపినయెడల నాకొడుకు మరల బ్రతుకునా! బ్రతుకడు గనుక విడువుమని చెప్పగా కిరాతుడు యిట్లనెను.

118 ఓ, తల్లిగౌతమీ. జనులకు బాధను కలిగించెడి జంతువులను చంపుటవలన, పాపము గలుగనేరదు, గనుక, చంపెదనని పామును చూడగా చంపవద్దని గౌతమిచెప్పె అపుడు కిరాతుడిట్లనియె.

119 ఓ తల్లిగౌతమీ! యీ పామును చంపి జనుల బాధను పోగొట్టెదను అని చెప్పగా.—

120 దయాబుద్ధిగల ఆగౌతమి, పామును చంపుటకు సమ్మతించక పోయె, అప్పుడా పాము కిరాతునితో నిట్లనియె.

121 ఓ కిరాతుడా! నేనేమి తప్పితమును చేయలేదు. మృత్యుదేవత ఆజ్ఞవలన, పిల్లవానిని కఱచితిని, గాని, నాకు నన్నునందు కామ క్రోధాదులు లేవు, ఆపిల్లవాడు కాలవశమున వలన చచ్చెనని నీవు తెలియకయున్నావు, అని చెప్పగా ఆ కిరాతు డిట్లనియె.

122 ఓ సర్పమా! నీవు మృత్యుదేవతవలన ప్రేరింపబడి జనులను కఱచి చంపెదవు. గనుక నీవు మృత్యువునకు సహాయముగానున్నావు. గనుక నిన్ను చంపవచ్చును. అని చెప్పి ఆపుడు పాముయిట్లనియె.

123 ఓ కిరాతుడా! నేను మృత్యువునకు సాధనముగా నుందును, నేను కఱచినను ఆయుస్సుగలవాడు చావడు ఆయుస్సు లేనివాడు నేను కఱవక పోయినను మఱియొక జంతువుచే నయిన ను చావగలడు. గనుక ఒకరిని చంపుటకు నాకు సాధ్యము గాదని పాముచెప్పగా, కిరాతుడిట్లనియె.

124 ఓ సర్పమా! మృత్యుదేవత పంపగా వచ్చి కఱచి తిగాని, బాలుని నేను చంపిన దానను గానని చెప్పెదవు. నీవు చెప్పినది సరికాదు, గనుక, క్రూరజంతువగు నిన్ను చంపినయెడల నాకు పాపము కలుగదు నీవు మృత్యువునకు బుద్ధిగల సాధన ములయి వున్నావు. గనుక, నిన్ను సకల విధములచేతను, చం పుదునేగాని, చంపక విడువనని చెప్పగా, సర్పమిట్లనియె.

125 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువునకు మేము బుద్ధిగల సాధన ములే యగుదుము, యజ్ఞమందు గల అగ్నిహోత్రమందు, హవి స్సులను ఋత్విజులు వేసి హోమము చేయుదురు, ఆ ఫలము, యజ్ఞకర్తకు వచ్చునే గాని ఋత్విజులకు రానేరదు. అటువలె

నే, మాకును చంపినదోషము రానేరదు, అని యిట్లు సర్పము
కిరాతకునితో చెప్పుచుండగా, మృత్యుదేవతవచ్చి, అట్లువచ్చిన
మృత్యుదేవత, పాముతో నిట్లనియె.

126 ఓ సర్పమా! యీ బాలుని చావుకొఱకునన్ను నే
ను పంపినట్లు, యీ బాలుని చావుకొఱకే నన్ను కాలుడు పంపిం
చె, గనుక, యీ బాలుని చావునకు, నీవును నేనును హేతువుల
ముగాము, మఱియు, సూర్య, చంద్ర, అగ్ని భూమి, ఆకాశ, జల,
వాయువు, మొదలగు వస్తువులన్నియు, కాలుని అధీనములోను
న్నవి యగును గనుక, సకలము, కాలుని అధీనమైయుండునని తెలిసి
కొనుము ఇట్లు కాలుని అధీనమునందు సర్వలోకములుండగా, అవి
వేకులగు వారు నన్ను నిందింపుచున్నారు. ఇట్లు నన్నే నిందించి
నపుడు నిన్ను నిందించుట యాశ్చర్యముగాదు, అని యిట్లు మృత్యు
దేవత చెప్పగా సర్ప మిట్లనియె.

127 ఓ మృత్యుదేవతా! నీవలన గుణదోషము, లున్న
వియని నేను చెప్పను, కాలుడు నన్ను పంపించినాడని చెప్పితిని,
నామీదగలిగిన దోషమును నేను పోగొట్టుకొనుట ధర్మమే య
గుగదా, అని చెప్పగా, అపుడు మృత్యువు యిట్లనియె.

128 ఓ సర్పమా! యిక్కడ కాలునియందు దోషము
వున్నదనియు, లేదని చెప్పుటకు నాకు అవశ్యములేదు. దోష
విచారణచేయుటకు నేను తగను, అని యిట్లు మృత్యుదేవత చెప్ప
గా, పాము కిరాతుని మొగముచూచి ఆ కిరాతునితో నిట్లనియె.

129 ఓ కిరాతుడా! కాలుని అధీనమునందుండి, మేము
ఆ కాలుడు చెప్పినట్లు ప్రవర్తింపుచున్నాము, మాకు పాపములు క

గద్య. ఇట్లు చెప్పినప్పుడు, అక్కడికి వారి సంశయమును పోగొట్టుటకు కాలుడువచ్చె, అవచ్చినకాలుడు ఆకిరాతునితో నిట్లనియె.

180 ఓ కిరాతుడా! మృత్యువుయు, నేనును, యీ బాలుని మృతికి కారణులము గాము, యీ బాలుడు పూర్వమునందు యేయే కర్మములను చేసియుండెనో ఆకర్మములవలన, యీ బాలుడు చచ్చెను. మరియు, ప్రతిజంతువునకును, కర్మము, జనన మరణములను, సుఖ, దుఃఖములను, కలిగించుచున్నది. తాను చేసిన కర్మమును, తాను తప్పించుకొనుటకు, అపరమేశ్వరుడగు, శివునికైనను సాధ్యముగాదు, అని యిట్లు కాలుడు చెప్పి, మరల యిట్లనియె, మీరందరును. వాదమును విడువుడు, సకల లోకములకును కర్మమే కారణముగాని మరియొకటి కారణము కాజాలదు, అని యిట్లు కాలుడు చెప్పగా ఆ బ్రాహ్మణస్త్రీయగు గౌతమి, కిరాతకునితో యిట్లనియె.

181 ఓ కిరాతుడా ! నావంటి స్త్రీలు యిటువంటి పుత్రదుఃఖములను కలిగించెడి కర్మములను చేసికొన్నందున, ఇటువంటి దుఃఖములు గలిగినవి. ఇట్లు మరణమును గలిగించెడి కర్మములను చేసినవారలు యిట్లు పుట్టి బాల్యమందే చచ్చుచుందురు, గనుక మీరు వాదించుట వలన, ప్రయోజనము లేదు, సకలజంతువులును కర్మమునకు సమానమగు ఫలములను బొందుచుందురు. ఇందుకు శోకదుఃఖములను విడువుము. శాంతమును ధరించుము అని యిట్లు గౌతమి చెప్పగా కిరాతుడు తెలివి దెచ్చుకొని పామును విడిపించె, అంతట మృత్యుదేవతయు, కాలుడును వెళ్లెఁ.

132 స్త్రీ, పురుషుల చర్యలు.

స్త్రీలలోనున్ను, పురుషులలోనున్ను, నాలుగు తరగతుల వారుగా నున్నారు.

వారెవరనగా.

స్త్రీలలో	పురుషులలో
(1) పద్మిని	(1) ఉత్తముడు
(2) హస్తిని	(2) ఆబద్ధికుడు
(3) చిత్తిని	(3) జారుడు
(4) శంఖిని	(4) చోరుడు

133 పైన తెలుపబడిన స్త్రీ, పురుషులు, వారు వారు చేసే చర్యలు ఆగామి కర్మమనబడును. ఆగామి కర్మమనగా, పూర్వజన్మమందు చేసిన, పుణ్య-పాపములు-యొక్క, ఫలము-కష్ట-సుఖ-దుఃఖములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు, అంత్యకాలము వరకు, చేయునట్టి, పుణ్య-పాపములు-ఆగామి సంచితముగాయుండి మరుజన్మమందు లభించును. అప్పట్లో తన పుణ్యాతిశయముచేత, బ్రహ్మజ్ఞాని అయ్యెడి బ్రహ్మములో ఐక్యమైన యెడల, మరు జన్మము లభించదు. లేదా-పూర్వజన్మమందు గొప్పదశము చేయు కాని పుట్టినవారు అన్నపానములేను బట్టో మంచి గొప్ప అదృష్టవంతులై జన్మించును (తనపుణ్యాతిశయముబాగుగా యుండకేని మరో ఒక జన్మము జన్మించును.)

184 ఈజన్మమందు ఎట్టియన్నంది కొంచెపుల ననుభవించుచు న్నవారు ఉదాసీనులై యుండక నందివడు గాంతే అనునట్లు పూర్వమందు చేసిన పుణ్య ఫలము ఇంత నశ్యమించినదని మనసున వ్యథనొందుకొని ఇక ఎన్నటికైనను బ్రహ్మ గలదివ్యమైన బ్రహ్మలోకా దమ్, తన్ను గృతార్థునేయునని, తలచినను పూర్వానమున్ను, ఉపోషణాదుల నెంత కేవల అనునట్లు పరిశ్రమములు చేయుచు బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది నిష్ఠాగరిష్ఠులైన మొదల బ్రహ్మములో విశ్రమ గుణముతనించియుండుట లేదు. అట్లుగాని మొదల 5 మహాలోకములలో ఒక మహాలోకములో గల భోగభాగ్యములు లభించును.

ప్రారబ్ధకర్మ వల్ల

దేవతాప్రాప్తి

సంభవించుట

185 ప్ర. ఒకడు చాలని కేళ బ్రహ్మజ్ఞానియై, హీనంబు- నగచేయు పని ఎట్లు, నీతులు గాక ఒక పని గ్రహించుచు మహా- వేశ్యల పని చేయనగునా ఐశ్వర్యాత్మక.

ఉ. పూర్వజన్మ ఫలము, శ్రీవ దేవ్యమైన, మూన్పరాదు. కైవసమాయెనేని, విద్య సలిపినను దన్య శిష్యుడైనను, పని చేయ వచ్చు ఐశ్వర్య- భోగ్యములకే పూర్వ కర్మమిప్పుడు కాదు గదా? మానవులకు తప్పదు తప్పదు. గనుక వారి వారి కర్మము పారము

కర్మవలన

పాపపుణ్య-దారిద్ర్యములు

సంభవించుట

186 ఎట్టి జ్ఞానియైనను, పరాంయుకుడైనను, ఆరోగ్యము [illegible] కుటిల కుంటలో పరితప్పనటువలె గాలము తట్టుకొంది

మలో దనే 'అపూర్వకర్మ' అనే మాయవల్ల, ఎట్టి సత్కార్యములైనను చేసి దుష్కార్యములైనను, చేయుచున్నారు. ఇప్పటి కాలములు పూర్వము, కాలము గడచిన యిప్పుడు చింతించినందున ప్రయోజనము లేదు. జరిగిపోయిన దానికి విచారించినందున ఫలమేమి?

మృత్యువు సంభవించుట

137 క. కాలము వచ్చిన తరువాత, కొలదికాలి భాగము భావముతో దగ, కాలము జరిగిన తరువాత, కాలి పోవునట్టి గుణవంతులు. అన్న గ్రుడ్డి చూచిన

ఎట్టి గుణవంతులైనను, కాలము తటస్థించిన తోడనే

(1) జీవహింస (2) ఆత్మహత్య (3) దేహాఘాతముల. వీటిలో ఎట్టి దాని వలన దాని వలన విధిగా అట్టి మృత్యువు సంభవింప చేయును.

---

138 జీవహింసచేసి

(1) మాంసాదులు భక్షించేయుట.

(1) నరుడు-(జంతువు) నరుని చంపి భక్షించుచున్నాడు.

(2) మృగము-(జంతువు) మృగమును చంపి భక్షించుచున్నది.

(3) పక్షి-(జంతువు) పక్షిని చంపి భక్షించుచున్నది.

(4) పురుగు (జంతువు) పురుగును చంపి భక్షించుచున్నది.

వీటిలో కొన్ని ఒకజాతి జంతువులను వేరొకజాతి జంతువు భక్షించి తృప్తి పొందుచున్నది.

139 జీవహింస

(1) నరుడగువాడు-నరుని చంపుచున్నాడు.
(2) నరుడగువాడు-మృగమును చంపుచున్నాడు.
(3) నరుడగువాడు-పక్షిని చంపుచున్నాడు.
(4) నరుడగువాడు-పురుగును చంపుచున్నాడు.

(1) మృగము-నరుని-చంపుచున్నది.
(2) పక్షి-నరుని-చంపుచున్నది.
(3) పురుగు-నరుని-చంపుచున్నది.

వీటిలో కొన్ని ఒకజాతి జంతువు మరొక జాతువును చంపుచూనే వున్నది.

(1) మారియగు నది జీవరాసుల నన్నిటిని చంపుచున్నది.
(2) జీవరాసులన్నియు మారిని చంపుచున్నవి.

140 ఇట్లు చచ్చుచున్న వాటిలో, జీవహింస కాక, దేహావ్యాధులవల్ల మరణములు కూడా కలుగుచున్నవి.

141 ప్రపంచమునందు వ్యాపించిన-చరా-జీవరాసులలో రోజు 1 ట్కి- కోటాన కోట్లు చచ్చుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు కోటానకోట్లు పుట్టుచున్నవి.

142 ప్రపంచమునందు వ్యాపించిన-అచరా-స్థావర జంగములలో రోజు 1 ట్కి- కోటాన కోట్లు నరక బడుచున్నవి. గణించుటకు అలవికాదు. కోటాన కోట్లు మొలచుచున్నవి.

143 పైని ఉదాహరించిన మరణించే వాటి విషయమై వాటి వాటి ప్రారబ్ధ కర్మాను సారముగ బత్తి కాలము తటస్థించిన తోడనే మృత్యుదేవత వలన మరణించుచున్నవి. మృత్యుదేవత వాటియందు నిమిత్త మాత్రముగా

144 పైని ఉదాహరించిన-చరా-చర-ముల వల్లనే ప్రపంచము ప్రకాశింపబడుచున్నది.

145 వీటన్నిటికి అధారభూతుండైన
శ్రీమదఖిలాండ కోటి
బ్రహ్మాండ నాయకుండైన
పరమేశ్వరుడగు
నారాయణమూర్తి కర్తగా నున్నాడు.

146 మానవ జన్మమెత్తి ఇట్టి పరాత్పరుని జ్ఞానహీనత చేత మరచి పామరుడుగా యుండుటకంటె ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆ యనను స్మరించి స్వర్గలోకము చేరి సుఖము నొందుట ఉత్తమం కాదేని, భగవంతుండొక్కడె సృష్టికర్త యని తలంచిన మానవులకు కేవలము పరమార్థము సిద్ధించును.

---

147 అనేక సంవత్సరముల నుండి రాజాజ్ఞ ప్రకారం జీవహింస చేయుటకై నిర్ణయించిన కులస్థులలో తప్పక కులాచారము ప్రకారము జీవహింస చేయుచున్నారు యిప్పుడు జీవ హింసచేయ కూడదని చెప్పుటకు అలవికాదు జనను సర్వభూతములు పూర్వ జన్మమున తాముచేసుకొన్న కర్మమువలన నశించును కాబట్టి జంపినవారు నిమిత్తమాత్రులని పెద్దలు చెప్పుదురు. అది ఎట్లనగా దీపములో పతంగములనె ఎగిరే పురుగులు దోమలతో సమాన మైనటువంటివి దీపము యొక్క కాంతిని చూచి భ్రమసి అందుక

155 కొన్ని వ్యాధులకు మాంస భక్షణమే యాధారమై యుండుట. భగవంతుడు సృష్టించి అందరకు తెలిసిన జంతువులను ప్రేమించుచున్నా డు. అటువంటి మానవులు కూడా తినదగిన జంతువులను హింసచేసి యమాంసమును దేవునకు అర్పణచేయుటకే ఉపయోగించుట పాపమగును.

156 మాంసమును భక్షించని వారు జీవహింస చేయుట పాపమగును అయితే ప్రాణజంతువును హింసించుట దోషము కా నేరదు. యిందుకు ఒక దృష్టాంతము గలదు. అదియెట్లనగా.-

9 వ ఉల్లాసము.

157 భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పుట, ఓ ధర్మరాజా! మను ష్యులెవ్వరు ఒకరిని చంప జాలరు. లోకమందు గల సకలకార్య ములను ఈశ్వరుని ఆజ్ఞచేత జరుగుచున్నవి.

158 ఓ ధర్మరాజా! గొడ్డలి చేతబట్టుకొని చెట్లను నరుకు డు వాడు ఆచెట్టును నరికిన పాపము పొందనా! పొందడు. ఆగొడ్డలి చేత చెట్లునరికెడు మనుష్యులు అందువలనవచ్చెడి పాపములను బొందరు అటువలెనే. సమస్తకార్యములను చేయువాడు ఈశ్వరు డనెడి త లంపు మనమున దృఢముగా నుండిన చాలును.

159 అట్టి జ్ఞానము మనమ్ము నుండిన్న మనుష్యుడు ఎంతటి దుష్కార్యములైనను కర్మాధీనత వలన చేసిన యెడల అట్టి పాపము వానికి రాజాలదు. గనుక వేదవేత్తలగు పెద్దలు వైదిక ములగు పలు కర్మములను ఈశ్వరార్పణ బుద్ధిచే చేయుచుందురు.

160 ఓ ధర్మరాజా! మనము చేయు కర్మఫలమంతయు ఈశ్వరునకే యగునుగాని మనది కానేరదు.

161 ఇట్లు ఈశ్వరార్పణ బుద్ధిచేత కర్మములను చేసిన యెడల అందువలన కలిగెడు పుణ్యపాపఫలములు వానికి అంటజాలవు. మనుజునకు పుణ్యపాపములు అంటని యెడల ముక్తి కలుగుచున్నది.

162 ఈశ్వరార్పణచేయక తాను కర్తనని అభిమానించిన మనుష్యునకు ఆపుణ్యపాపములు లభించుచున్నవి.

అహింసవిషయము

163 తను తనకు సాధ్యమయినంత వరకు జీవహింస చేయక తొలగి వలసినది మాత్రము మనుష్యకర్తవ్యము ఇట్లు తొలగుటయే అహింసయని చెప్పబడును.

164 ఈశ్వరార్పణ లేక తాను వూహించి తానుకర్తనని అభిమానించి దుష్కార్యహింసచేయుట మనుష్యునకు ఆపాపపుణ్యములు లభించుచున్నవి.

165 తనకు తెలియకయే కర్మవచ్చి నాప్రారబ్ధకర్మమని చెప్పవచ్చును.

166 క॥ కరణత్రయంబు చేతను।
నరుడే కర్మంబు సేయు నైష్యోపేతన్।
హరికర్పణమని పలుకుట।
పరువడి సుజ్ఞానమండ్రు పరమమునీంద్రుల్।

తా॥ మనోవాక్కాయములచే నరుడే కర్మంబు చేసిన ఈశ్వరార్పణ చేయుటే నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

2 మత్స్యములను భక్షించుట

విషయము.

167 పారంపార్య పరంపరముగా మత్స్యములను వలల వలన పట్టుటకై జాలర్లు మొదలైనవారుగా ఏర్పడియున్నారు. వీరికుల వృత్తి మీనములు పట్టుటకున్ను ఓడలు, పడవలు, వానిలు నడిపించి జీవనోపాయము జరిగించుకొనుటకై విధాయకముగా నున్నది. వీరిది జీవహింస చేయకూడదని చెప్పుటకు అలవికాదు. అయితే గాలంబున మొగ యెఱ గ్రుచ్చి నీటిపైవిడిన వానియుక్తి మోసంబునకై ఒకమత్స్యము వచ్చి ఆగాలమును మ్రింగిన పిదప ఆగాలము వేసినవాడు ఆమీనము గాలమును మ్రింగిన సైగకని యామీనమును గట్టుపైకి లాగివెయ్యగా ఆమీనము విలవిల తన్నుకొనుచు ప్రాణమొదలను పాపము. అని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇది జీవహింస అని కూడా చెప్పుదురు. జీవహింస ఫలము గాలము వేసిన వాడు అనుభవించవలెను.

168 సముద్ర తీరమున్న కొందరు మానవులు మత్స్యములను భక్షించి జీవించుచున్నారు. గాని ఇతర భక్ష్య, భోజ్య, అన్నము కాయగూరలు కందమూల పదార్థములు మొదలగు వగైరాలు భక్షించుట. ఒకవేళ యీ పదార్థములను బలవంతముగా భక్షింపచేసిన వారికి రెండు మూడురోజులలోగా చచ్చెదరు వీరు నర్క్—కారు అనుమతిలోనున్నారు. వీరు అడవి మనుష్యులు వీరు కోటి అంగుళము నడుము చుట్టు కట్టుకొని మానవులు కాపాడుకొని ఎవరు, వీరు ద్రవ్యము చేతులో పట్టరు వీరికి ద్రవ్య అవసరము లేదు. వీరు వంట వల్ల పట్టి చేపలు పెద్దవిగానుండును అనే ... ము కాల్చికాని తిని ఎదరు. వస్త్రములు అన్న, తిన్న పూలమ్మ,

కారము, తీర్థ, చేమ, పొగరు, బగ్గరాలు వీరి ఆహార్యము అంటకూ-
మధుపానము ఎట్టిదో వీరికి గోచరము లేదు.

169 కలియుగమునందు యిటువంటి వారిని కూడా ద్రైత వము స్మరించి యున్నారు. అయిన మహిమను కనుగొనిన వారు ఎవ్వరు లేరు అష్టైశ్వర్యము ఎంతవారికి యూకవచ్చురు.

3 బోధఅనగా కైపు

కైపువస్తువుల

విషయము.

170 సారాయి, కల్లు, నల్లమందు, గంజాయి, గుడాకు, చుట్టలు, బీడీలు సిగరెట్లు నశ్యం, భంగు, మునగు, తాంబూలము మొదలైనటువంటివి విషావస్తువులగును వీటియందు కాముకము కలిగియున్నది. వీటిని నివర్తి చేసినవాడే ధన్యుడు వీటిని భుజించి భ్రమించినవాడే మూఢుడు. భరించని వాళ్ళు ఈ మొదటివారు దానారించెదు ప్రకారం హీనుడగును.

171 ఇవి పానము చేసినందున మోక్షమార్గము కనుగొన లేరు. వీటివలన ద్రవ్య కర్చును, పరువు హీనత కలుగును.

172 వీటివల్ల అనేకులు ద్రవ్యము ప్రయోజనము కాని దేహబలహీనులై, అష్టదరిద్ర దశను పొంది యున్నారు.

173 అనేకులు ప్రాణహానులై మరణము చెందియున్నారు.

174 అనేకులు శిక్షలు వహించియున్నారు.

175 వీటిని విసర్జించిన వారు అష్టైశ్వర్యము పొంది మోక్షమా-ర్గమును కనుగొనగలరు మోక్షమార్గమును కనుగొనినవారే ధన్యులు

176 సన్యాసులు, భైరాగులు, మొదలైనట్టి వారు గం
పలు యెత్తుకొని జపయోగములలో కష్టపడుచున్నారు. గాని దాని
ఫలము పొందలేరు. వారు మూర్ఖులవలె భూప్రదక్షిణము చేయు
చుండిన దేహ కష్టమే గాని వచ్చు లాభ మెందును లేదు.

177 శ్రీకృష్ణ భక్తులు కోరిన కోరికలు, కొం
డలు మొదలైనవిలో నున్న వారు గంపయు జపయోగించి వత్తిలో
నున్న వారు భగవచ్చింతన చేయగలరా? ఆలోచించుడి.

178 సంసార సముద్రము.

స్త్రీలైనను, పురుషులైనను, గృహస్థులైనను, పెద్దవారైనను
తల్లిదండ్రులైనను, గృహస్థులు చిన్నవారైనను బీదలైనను,
ధనికులైనను, లోకములోనున్న, కుల మతములను వారి వారిని
విడిచిపెట్టి నడచిన స్త్రీ, పురుషులను, దేవుడు కాపాడుచున్నాడు.
ఇట్టి వారు, ఇహలోకమునందు కీర్తియు, పరలోకమునందు భోగ
భాగ్యములు, పొందగలరు.

మనుజుడు, లోకములోనున్న అన్ని వ్యాపారములను గ్రహిం
పవచ్చును. సముద్రమును ఈదవచ్చునుగాని, "సంసారము ఈ
దరాదు, ఇలాంటివానికి శ్రోత వ్యాపారమే" అన్న వచనము
చొప్పున, మహా మహా గొప్ప ఋషులు సహా "సంసారబంధ
మును ఈదలేక" భగవంతుని సేవించుచుండిరని పూర్వపు ఆర్యులు
చెప్పియున్నారు.

ఇట్టి సంసారమునందు ఏలిక చిత్తుడై నిజ ప్రమాణము
గా సంచరించుచు తనను సృష్టించిన భగవంతుని కొనియాడుచున్న
వాడే ధన్యుడు.

179 ఆయుస్సు, చచ్చు[illegible] విషయమై.

ఉ॥ మద్భక్త ఏలికెళ్ల; బహుమాత్రము చోద్యము కేహ ళ్ళుచుగా, చచ్చినవారిని జూచెదరు, చావక మానరు. వారి భంగి నీవచ్చినవారి కేడ్చెదరు, తాపున కొల్లకడాగవచ్చునే ఆయువ్వుల మట్టి వచ్చెక్కి, నేగుట దైవము ప్రాపకోటిగా, అన్నిక్రమముల పుట్టి భర్త, భార్యలు, పుత్ర, మిత్ర, బాంధువర్గములలో చచ్చినవారి విషయము మై, ఇకను చావబోయ్యే వారు రోగములు గొట్టుకొనుచు తలవం క్రుకలు విడబోవుకొని ఆపేక్షగవిలావపడి అనేక విధములుగా ప్రలా పించుచు ఏడ్చుదురు. కొందరు అంత రంగమునందే దుఃఖించుచు మత్తిన్ని «జాతస్య మరణం ధ్రువం అనునట్లు" పుట్టినది చావక్రమ మనము చూచుచున్నాముకదా? తాపున కొల్లకడాగడమునకు వీలు లేదు. ఎప్పుడు పుట్టెనో అప్పుడు ఆయుష్యాంతము ముగించిన తోడనే వెళ్లుటకు విధాయకము. అట్లుండగా ఏడ్పుల వల్లను దుఃఖించుట వల్లను ప్రయోజనము కొంచము లేదు. ఒకరు వంరకు చేసే వారును చనిపోయినారు అనిన్ని లక్ష చనిపోయి వని ఏడ్చుదురేమో ఇందుకు ఇతిహాసములు గలవు.

10 వ ఇతిహాసము

180 క॥ [illegible]
గమబిన్నలమై [illegible]
[illegible]

181 క॥ ఎన్నాళ్ళు [illegible]
[illegible]

కొనుచు శీలారతుడై, అన్న శ్రుతి చొప్పున, పైని చింతించే మా
నవుల విషయమై వారిని సృష్టించిన సృష్టికర్త అనంతుండై వారి
వారి ప్రారబ్ధకర్మాను సారమును బట్టి గర్భములోనున్న శిశువును
ఎటువలె పోషించెనో అటువలెనే వారిని సంరక్షణ చేయును. ద్వం
ద్వము, కలంచినవారై యుండగా వారు చింతించ నవసరము లేదు.

11 వ ఇతిహాసము.

182 గీ॥ ధనము వీధబడిన దైవవశంబున నందు లోపమూ
లమన్న దైన, నడవి రక్షలేని యాబాలుడు వర్ధిల్లు, రక్షితుండు వం
శిరమున నశించు, అన్న శ్రుతిని బట్టి పురుషుడు పుణ్యాత్ముండైన యెడల
ఆర్జించిన ధనము వీధిని బడవేసినను మూలమందును. అడ
విలో బాలునకు పోషణ జరగక పోయినను ఆయుష్మంతుడైన
యెడల వర్ధిల్లును. బాలుడు ధన ధాన్యమునందు దులదూగుచు
న్నప్పటికి అల్పాయుష్మంతుడై యుండినని మందిరములో నశించు
ను జచ్చును, గనుక వ్యసనము పొందినందున లాభము లేదు.

183 నరుడు పుట్టినపుడు సంతోషించడమున్ను చనిపోయి
నపుడు దుఃఖించడము ప్రయోజనము లేదు. రెండున్ను సమము
గానే ఎంచవలెను.

184 మానవులకు వారి వారి కర్మాను సారమును బట్టి
దీర్ఘాయుర్దాయగణన జావాలే, అన్న వాక్యార్థమును బట్టి పూర్ణాయుషు
109 లో పూర్ణాయుర్దాయము కావడమున్ను సుఖమున్ను, కష్ట
మున్ను, సంతోషమున్ను, దుఃఖమున్ను, కలిమి లేములున్ను, జన
న మరణములున్ను, స్వర్గ నరకములు, ఇవి యన్నియు కలుగుచు
న్నవి. గనుక ప్రాయమున భావించవలెను.

185 పశుల జంతువులును కర్మమునకు సమానముగు ఫలములను పొందుచుందురు. గనుకనే, మానవులు శాంతిగుణము గల వారైనను భగవద్భక్తి వలననున్న ముక్తి పొందవలెను ఈ గుణం వారికి లేకున్న మొదలు ముక్తి పొందరు

స్త్రీ

తలిదండ్రులకును భర్తకును

చేయవలసిన శుశ్రూషలు,

186 జీవి తల్లి గర్భమునందు 59-67 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారము నరక కుక్షిలో ప్రవేశించి స్త్రీగా జన్మించి తల్లి పాలు త్రాగి, పెరిగి, బాల్య అవస్థనుంచి కడలి యౌవన దశ పొంది తన తలి దండ్రులకు శుశ్రూషలు చేయుచు; అన్నదమ్ములు అక్క చెల్లెళ్లు, ఇంటా ఉండబడ్డ ఒద్ధాపులు మొదలైన వారితోనున్న (పాటశాలకు వెళ్లుచు) పాటశాలలోనున్న ఉపాధ్యాయునితోనున్న, బాలికలతోనున్న కలహించక వారికి అనుకూలముగా ప్రవర్తించుచుండుట స్త్రీకి విధాయకమైయున్నది. ఇట్లు ప్రవర్తించిన తొడల మంచిసుగుణముగల బాలికయని పేరువహించును.

వివాహమైన పిమ్మట

187 తన భర్తకు ఈ దిగువ ఉదాహరించిన ప్రకారము నాలుగు శుశ్రూషలు చేయుచు భర్తయొక్క అనుమతి ప్రకారం నడుచుకొంటూ ఉండవలయును.

188 వ. మూరము కోయి ఎండబడి, మూలి వచ్చిన ప్రా
నె తుడిచి, దార్లోక పాటకమా ఉంల దాకానదర్కని

> శిష్యుఁడా, యాచకుని కెట్టి వేళనైన, వచ్చినవేళ
> విరామ శయ్యపై యాత్రికుని చిత్తమునకుఁ బ్రీ
> ణించుట ధర్మ మిదియే.

అన్న వచనము పాప్యాన, ధర్మరాజు నుండిగాని, యాచకుని
అలసి వచ్చుచున్న ప్రాణనాయకుని ద్వారపాలకుని వరకు ఎవ
రైనను శిష్యుఁడా అనఁగా.—

(1) శిష్య సుశ్రూష — చెంబుతో జలమునిచ్చి.

(2) స్నాన సుశ్రూష — స్నానము చేయుటకై కావలసిన సు శ్రూషలు చేసి.

(3) ఆహార సుశ్రూష — అన్న పానీయంబులు వడ్డించి ఆయన భుజించు వరకు భక్తి శ్రద్ధలతో నిలువబడి యాహార సుశ్రూషలు చేయుచు ఆయన అన్నపానాదులు భుజించిన తరుణమే

(4) శయ్యా సుశ్రూష — శయ్యపై పరుండుటకై ఆయనకు తగిన సుశ్రూషలు చేసి శయ్యపై ధర్మరాజువున్న పిమ్మట విశ్రమము పొందనగు, అందుకుతగిన సుశ్రూషలు చేయుచు యాచక పురోహితుని పైని వివరించిన నాలుగు సుశ్రూషల వలన వినయముతో చిత్తము రంజిల్ల చేయుట శిష్యుని ధర్మమునైయున్నది. గనుక ఇష్టు చేయుట వలన అతిథి, భూలోకమందును కీర్తియు పరలోకమునందు, భోగభాగ్యములు కలుగుటకు సందేహమిందు లేదు.

189 భర్తనే తనకు దైవముగా భావించుకోవలయును.

మిటన్న. భక్తిపూజ పురస్కారములు చేసినాతల ఆయా కాలము లయందు చేసే పూజలకు తగిన ఫలములు త్రికరణ శుద్ధిగా భక్తి శ్రద్ధలతో చేసిన పనులకు పరలోకమందు ముక్తి పొందగలరు. కాని భక్తిలేని పూజా తెంగులు వ్యర్థమే గాని అనుచున్న గాక భక్తి శ్రద్ధలతో తామున్న పూజ పురస్కారములు చేయవచ్చును.-

మరియొక కాని «పాసిటియల్ల పగలోబురు లగా అనువారు అనునట్లు" స్త్రీలు ప్రాతఃకాలము నందు గృహమునున్న వంట పాత్రలు మొదలైనటువంటి వాటిని శుభ్రపరచి పిమ్మట స్నానము చేసికొని మడిబట్టము కట్టుకొని మతాచారమును బట్టి కుంకుమ బొట్టు పెట్టి వంటపనులు పూర్తికానిదము స్త్రీకి విధాయకమైయున్నది. ఇట్టి ఆచారము అభ్యసించినవారిని మంచి నడిగల వారనబడుదురు. వీరియింట లక్ష్మీతాండవ మాడుచుండును: ఇట్టి ఆచారమును నభ్యసించని వారిని అనాచారులనబడుదురు, వీరియింట [illegible] తాండవ మాడుచుండును.

190 వది గలకు పాతివ్రత్యము ప్రధానమగును. తన పెనిమిటిని పూజించుట ముక్తిమార్గము ఇందుకు ఇతిహాసములు కలవు. అవి ఈదిగువ నుదాహరింపబడుచున్నవి.

12 వ ఇతిహాసము.

191 స్త్రీకి తన భర్తయే ప్రభువగును, గతియగును, అతడే దైవముగా తలచుచు, అతని ఇష్ట ప్రకారము నడుచుకొనవలయును. అట్టి భర్తకంటె దైవము మరి ఒకటి ఇల్లింది తెలిసినను [illegible]

దలేదు. గనుక సౌభాగ్యత గలదానవని స్త్రీయనుగనది తనభర్తకు భక్తురాలై యుండవలెను. అట్టి స్త్రీకి సకల శుభములును కలుగ గలవు,

భర్తనడువడిక

192. చ. నడువడి కొరగాకున్నను, బక్కదైన, కురూపి యైన,
పామరుడైనం ఝటుడైన, రోగియైనను, విడుచుట మర్యా
దగాదు విభుసం సతికి అన్న వచనము చొప్పున

193 ॥తా॥ భర్తయొక్క నడువడి, కొరగాక పోయినను. బక్కదైనను, కురూపిగానున్నను, పామరుడుగానున్నను, ఝటుడైనను, రోగియైనను, తనభర్తకు పైవివరించిన నాలుగు శుశ్రూషలు చేయక విడనాడిన మొదల పాతివ్రత్యమునకు భంగము కలిగి, ఇహలోకమునం దపకీర్తియును, పరలోకమున యమదండనయును కలుగుటకు సందేహ మేమియు లేదు.

194 ఆ॥ ప్రాణనాథ తనదు పతిని గొల్చుటకంటె,
వేరు పనులుగలవె చారు మతికి,
గాన నీదు సేవ గావించుట కాని,
యొండు కోర్కె లేదఖండమూర్తి.

195 తా॥ సర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మ స్వరూపుండైన ఓ ప్రాణనాథా జ్ఞానముగల స్త్రీకి తన మగనికి శుశ్రూషలు చేయుచు ఉండుట కంటె వేరైన పనులు లేవు గనుక నీకు శుశ్రూషలు చేయవలయునను కోరిక తప్ప మఱియొక కోరిక లేదు అని పార్వతీ దేవి పలికె నని తాత్పర్యము

106 ఓ ప్రాణనాథా! పరమేశ్వరా! స్వామీ! స్త్రీయైన
ది తన స్వగృహమును కనిపెట్టుకొని, సర్వదా గృహమందే యుం
డి, భర్తకు కావలసిన, మంచి రుచిగల పదార్థములను చేయుచు
భర్తకు తృప్తి గలిగించుచు తనతో భర్త రమింపదలచి నపుడు
తన హృదయమును భర్తకు నిచ్చుచుండవలయును. మఱియు
భర్త చెప్పిన పనులయందు మాఱు మాటలను చెప్పక ధర్మార్థము
లను కలుగజేసెడి కార్యములను చేయుచు భర్తయొక్క మనస్సును
నొప్పింపక అతని అనుమతి ప్రకారము ప్రవర్తింపు చుండవలయును,
అట్లు ప్రవర్తించెడి స్త్రీ దైవ స్వరూపమగును. అట్టి స్త్రీకి సకల
జనులును నమస్కరింపుచుందురు. మఱియు భర్త తన చేతికి దా
చుటకై యిచ్చిన పదార్థములను దాచిపెట్టి మరల భర్త తెమ్మని
చెప్పినప్పుడు నిష్కపటము చేత ఆపదార్థములను తెచ్చి భర్తకు
యిచ్చుచుండవలయును. మఱియు భర్త తనకు నేపదార్థ మిచ్చి
నను అది తీసికొని సంతోషించవలయును. లేని పదార్థములను
తెచ్చి యిమ్మని భర్తను తొందర పెట్టరాదు. మఱియు యేకాం
త స్థలమందు ఒక పీటయందు కొడుకుతో నైనను కూర్చుండ
కూడదు. అట్లు కూర్చుండిన మొదల తప్పకనింద రాగలదు
మఱియు తన భర్త ధనవంతుడనియు ధనహీనుడనియు, రూపవంతు
డనియు, అరూపియనియు, వివేకియనియు, మూర్ఖుడనియు, రోగ
వంతుడనియు, అరోగియనియు నెంచక యెటువంటి దుర్గుణములు గ
లవారైనను, అట్టి భర్తను పూజించుచు భక్తిపూర్వకముగా ప్రవ
ర్తింపుచుండవలయును. సర్వదా తనభర్తకు మేలు కలిగింపగోరి
ప్రవర్తింపు చుండవలయును. అని పార్వతి చెప్పెను.

197 ఈ ఇతిహాసములను బట్టి స్త్రీలు పతివ్రత ధర్మమార్గముగా ప్రవర్తించిన యెడల ఇహలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

13 వ ఇతిహాసము

198 ఓ ధర్మరాజా? లోకమునందు అనేకులగు స్త్రీలు సౌభాగ్యవతులైయున్నారు. అట్టి పతివ్రతా స్త్రీలవలన, భూమియు అపాయము లేక సుఖవంతమైయుండును, మఱియు పతివ్రతయగు స్త్రీకంటె, దైవము మఱియొకటి లేదు. అనగా పతివ్రతయగు స్త్రీయందు దైవము నివసించియుండు నని తెలిసి కొనుము మంచి గుణవంతురాలగు భార్యవలన, ధర్మార్థకామములనెడి పురుషార్థములు గలుగుచున్నవి. అని భీష్ముడు ధర్మరాజునకు చెప్పెను.

199 పద్యం॥ కలకాల మొక్కగతిగా పూనలతో దారంబు మా
ట్లీ పతిమదిలోనం, వెలుగేమ పురుషుడు కలుగుట,
తొలిజన్మము నోము ఫలము, తోయజ నేత్రి. అ
న్న వచనము చెప్పెను.

200 గా॥ కలకాలమున్ను ఒక్కరీతిగా, పూసలలో దారుబుగుచ్చినటువలె, పతియొక్క మదిలో వెలిగి తిరుగు పురుషుడు కలుగుట, తొలిజన్మములో చేసిన నోము ఫలమని చెప్పుకొనవలెను.

201 నమునకి భోగభాగ్యములు, భోగభాగ్యములు, పుత్ర పౌత్రులు పూర్వజన్మ ఫలమని చెప్పుకొనుచున్నారు. ఇంకొక ఇవ

పోయుట అధర్మమగును. ఇట్టి మందైనను తెలిసి తెలియగా అట్టి భర్తను శుశ్రూషలు చేయుచున్న యెడల ముక్తిమార్గము గలిగి మోక్షము లభించును.

202 పూర్వప్రారబ్ధ కర్మముచే బట్టి మధ్యకాలములో సంభవించిన పైని ఉపహరించిన రోగముల పురుషునకు అట్టి పతివ్రత స్త్రీ భార్యగా సంభవించియుండెనని ఇట్టి తాను చేసిన పూర్వసంచిత కర్మఫలమని యెంచుకొని సంతోషించుచు ఆ భగవంతుని స్మరణ చేయుచు ముక్తిమార్గమును కనుగొన వలయును.

203 వీరుభయులు కలసియుండి గృహకృత్యములు నడిపికుంటూ ఆ భగవంతుని యొల్లప్పుడు స్మరించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందేహమేమియు లేదు.

204 స్త్రీ పురుషులు వివాహమయ్యే కాలమందు క్షేమముగానేయుందురు. వీరి వివాహ కాలమందు అరుంధతి సాక్షిగా మాంగల్యమును కట్టుచున్నారు. ఇట్టి కట్టిన పురుషునకు మధ్యకాలములో వ్యాధిసంభవించి స్త్రీ క్షేమముగా యుండినను, లేక స్త్రీకి వ్యాధి సంభవించి పురుషుడు క్షేమముగా యుండినను వీరుభయులు మరొకరు వివాహమాడుట ధర్మము కాదు. వివాహమాడిన యెడల అఘోరమైన పాపము సంభవించును. ఇట్లు అనేకులు వివాహమాడి యున్నారు. అనేకులువివాహమాడుచున్నారు. పురుషులకు కాదు మరల వివాహము చేసుకొని ప్రస్తుతము స్త్రీలు వివాహము చేసుకొంచున్నారు. [illegible] పురుషులు ధర్మాధర్మములెరుగరు. [illegible] ప్రస్తుతము స్త్రీలు వివాహమాడుచున్నారు. ఇట్టి వారు పాపాత్ములగుదురు [illegible]

పద్మిని స్త్రీ

పతిని పొగడుట.

205 (1) పద్మిని స్త్రీ-పతిసందర్శనము చేయని యీపాపపు కన్నులెందుకనిన్ని, పతిని వినుతింపని యీపాపపు నోరెందుకనిన్ని, పతి వచనములు వినని యీ పాపపు చెవు లెందు కనిన్ని, పతిపదము లొత్తని యీ పాపపు చేతు లెందుకనిన్ని, పతిని నమస్కరించని యీ పాపపు శిరము దేనికనిన్ని, పతిసేవకు ప్రయోగించని యీ పాపపు దేహ మెందుకనిన్ని, తలంచుచు యీపనులు నెరవేర్చుటపద్మిని స్త్రీ లక్షణమగును.

206 (2) హస్తిని-స్త్రీ సంసారమును సాధారణముగా జరుపుకొనుచుండును. హస్తిని స్త్రీలక్షణమగును.

207 (3) చిత్తిని-స్త్రీ వ్యభిచారము చేయును చిత్తిని స్త్రీ లక్షణమగును (పాపాత్మురాలు).

208 (4) శంఖిణి-స్త్రీ తలితండ్రులను భర్తను నిర్లక్ష్యముగా చూచుచుండును. గృహ కృత్యములో వస్తువులను స్వల్పముగా ఖర్చు చేసుకుని దాచుకొనుచుండును. అత్త మామలు చెప్పిన వారిని గద్దించుచు గృహ కృత్యములో యిష్టమైన పనులు చేయుచుండును. కోపమువచ్చినప్పుడు యితర జంతువుల మీదచూపి తిట్టుచుండును. బిడ్డలను కొట్టుచుండును. యిట్టి విషయము లో భర్త గొంతను తిట్టినను కొట్టినను, పెద్దగోలపెట్టి ఎక్కి ఎక్కి ఏడ్చును. పతిమాట అత్తమామల మాటలు వీరి యిం [illegible] సంసారము [illegible]

మే. భర్తయింటనున్న తను ఆగ్రహముగా మాటలాడుచు అతను యిల్లు వెడలినతోడనే సంతోషముగా మాటలాడి వారిం భించుచు ఎల్లప్పుడు ఇంటి వారితోను ఇతరులతోను కలహములను కలిగించుచుండును. యిట్టి స్త్రీవలన ప్రాణహాని కలుగునని అర్యులు చెప్పి యున్నారు ॥సా॥ ॥ స్త్రీతొనవాదులాడకు 'అన్నవచనము వొప్పున' స్త్రీతో వాదాడ॥ నర్మార్గములో॥ తెచ్చినభర్త తా భర్త అట్లు భర్తమాట వినని పక్షమున అట్టి స్త్రీని విసర్జనము ఉత్తమమగును. అట్టి స్త్రీని చేసిన హత్యగాని, ప్రాణహత్య గాని, చేసిన మొగల యిహలోకమునందు శిక్షయు పరలోకమునందు యమదండనయు కలుగును. అట్టి స్త్రీని శిక్షించుటకు భగవంతుడున్నాడని తలంచవలెను. అట్టి స్త్రీని శంఖిణి అనబడును. పాపాత్మురాలు. సాధారణముగా స్త్రీలు అల్పబుద్ధిగల వారగుదురు. పాప విశేషమువల్లనే స్త్రీలుగా బుట్టుదురు స్త్రీజన్మము కంటెను నీచమైనది మరిన్ని లేదు. కనుక ఈ జన్మమందే తన పాతివ్రత్యమును నిలుపుకొని గృహస్థాశ్రమ ధర్మమును క్రమముగా నడుపుచు కేవల జ్ఞానమార్గమును పొందుటే పాతివ్రత్య లక్షణమనబడును. యిట్టి పతివ్రతా శిరోమణులు అనేకులున్నారు

209 మంచిగుణములు.

(1) ఉత్తములు. పురుషులు, స్త్రీలు, శాంతగుణము గల వారగుదురు.

210 చెడుగుణములు

(2) అబద్ధికులు—పురుషులు గాని, స్త్రీలు గాని, మనఃపూర్వకముగా "తెలిసి మరలేదు" అన్న ప్ర

నొప్పిన ఆకయునది ఘాతముతో చిక్కి నిలిచి వివహాకి అధర్మమని చెప్పుటయు,

(3) జారులు “కామాతురాణాం న భయం న లజ్జా” అన్న వాక్యమునుబట్టి భయము లజ్జ విడిచి పరస్త్రీని పురుషుడు ఆపేక్షించుటయు, పరపురుషుని స్త్రీ ఆపేక్షించుటయు,

(4) చోరులు—పురుషుడు గాని స్త్రీ గాని ఆత్మచోరత్వము చేయుటయు ఆత్మప్రవృత్తికన్న ద్రవ్యము అపహరించుటయు “అహింసా పరమో ధర్మః” అన్న శ్రుతిని బడచెవిని బెట్టి జీవహత్యచేయుటయు జీవులను ఇహలోకమునందు శిక్షకున్న పరలోకమునందు యమునిదండనకు పాత్రులై యుందురు ఈవిషయము లో ఈశ్వరార్జున ప్రసంగం జరిగినదని చెప్పబడెను,

211 శ్లో॥ ఒకపతికి జగము వెలయుచు, గుడ్డగానె వాని
కూడిన అంబుధిగనుకుగ, ముఖ్యముగా ముగ్గు
రు కూడిన మగువకిని పట్టుపగులు మక్కలు
ప్రాలుగ,

212 తాత్పర్యం- ఒకపతికి జగము వెలయుచును అట్టివా గుడ్డ గు స్త్రీలుకూడిన మొదల సముద్రము ఒకుకునని అర్థమగును. ముఖ్యముగా ముగ్గురు కూడిన మొదల పట్టి పగిలి మక్కలు ప్రాలున ని అర్థమగును.

213 కులాంతర పనులు చేసి కులముతో తలవంపు తెచ్చు స్త్రీ చాండాలి అనబడును.

214 స్త్రీ, పురుషులతో గాని అన్యపురుషులతో గాని పరిహాసపు సంబంధమైన మాటలున్న, నవ్వు కూడదు. అట్టి విషయములో అనేక ఆసక్తి కలుగును. హాస్యమగును. అని నివృత్తిచేసుకొన్న స్త్రీ పతివ్రతరాలనబడును.

215 శ్లో॥ న పితా నాత్మజో నాత్మా, న మాతా న సఖీజనః।
ఇహ ప్రేత్య చ నారీణాం పతిరేకో గతిస్సదా,

216 తా॥ తండ్రి, తల్లి, బిడ్డలు బంధువులు వీరెవరు భర్త్రా
గ నాథుడు గనుక భర్తను సేవించి మోక్షపదవి
పొందవలెను. పతియే స్త్రీకి మిగుల ముఖ్యసాధనము.

217 శ్లో॥ నాతంత్రీ వాద్యతే వీణా, నాచక్రో వర్తతే రథః,
నాపతిస్సుఖమాప్నోతి, నారీ పుత్రశతైరపి,

218 తా॥ తీగెలేని వీణకు వాద్యములు కలుగునా, చక్రము
లు లేని బండికి నడక గలుగునా? నూరుబాదువులు
పుత్రులున్నను స్త్రీకి పతిలేనియెడల సుఖము కలుగు
నా? కలుగదు గనుక స్త్రీకి పతియే ముఖ్యాధారము

219 శ్లో॥ దరిద్రం వ్యసనం వృద్ధం, వ్యాధితం శీలవర్జితమ్
పతితం కృపణం వాపి, స్త్రీ భర్తారం న త్యజేత్

220 తా॥ వృద్ధాప్యములో దరిద్రము వ్యసనము కలిగినను
వ్యాధిగ్రస్తుడు వ్యాధితో నరకు వ్యసనము చికిత్సయు
లేనుండును.

కత్తితో సమానమైనట్టి నరకబాధలో పడ్డట్టువలె పాపా
త్ముడు నరకకూపములో పడియుండును.
స్త్రీ, భర్తయొక్క సేవలోనే యుండవలయును.

221 శ్లో॥ పితా రక్షతి బాల్యే, భర్తా రక్షతి యౌవనే,
రక్షంతి వార్ధకే పుత్రా, న స్త్రీ స్వాతంత్ర్యమర్హతి,

222 తా॥ బాల్యమందు తండ్రి తల్లి సంరక్షణలో నుండును.
యౌవనమునందు స్త్రీ భర్త సంరక్షణలో నుండును.
వార్ధక్యములో పుత్రుని సంరక్షణలో నుండును.

ఆయుష్షమునకు స్వాతంత్రము చంపడము గాని ఇతర స్వాతంత్రములు లేవు.

223 శ్లో॥ గంధాలంకార తాంబూల పుష్ప ధారణ భూషణం।
నానాభోగ సుఖం చైవ విధవాయాంచ వర్జయేత్॥

224 తా॥ భర్త వలన స్త్రీకి పసుపు కుంకుమ, భూషణం, ద్రవ్య అలంకారములు, సుగంధ వాసన, శయ్యా సుఖములు కలుగు చున్నవి. విధవకు వీటివల్ల ప్రయోజనము ఏమి? తన పూర్వ జన్మ కృత కర్మ సంస్కారమును బట్టి విధవరాలగుట విధాయకమే? పురుషుడుండగా అపురుషుని వివదాడి విధవరాలగుట కూడదు. పాపాత్మురాలగును. ఇందుకు ఒక ఇతిహాసము కలదు.

225 విధవరాల్యా స్త్రీలు పునర్వివాహము చేసుకున్న మొదల పైన ఉదాహరించిన అలంకారముల న్నియు కలుగుచున్నవి.

14 ఇతిహాసము.

226 శ్లో॥ పురుషుడొకవేళ్ల కోపించు బూని సతుల,
బలిమిలు బల్కి కొట్టిన తిరుగబడక,
ఓర్పుకొని యుండి శాంతులై యున్నయెడల,
హితము బోధింపవలయుచో ఇందుముఖులు,

227 తా॥ ఒకవేళ్ల పురుషుడు కోపముచే తిట్టినను కొట్టినను తిరుగబడక శాంతగుణము పొంది ఓర్చుకొని యుండి పురుషుడు శాంతుడై యున్నపుడు వందన మాచరించి ప్రియములైన చటువంటి పలుకులచే ఆయనకు బోధ

పట్టి మతితప్పై యుండుట స్త్రీకి పతివ్రత ధర్మమా
ర్గముగును, అలాగున నిక్క మూఢత్వమును పొంది
హింసిస్తూవున్న మొదలవమార్గ కార్యములు చేయక
తన పెనిమిటికి మాంగల్యము తప్ప వస్త్ర ఆభరణములు
యిచ్చివేసి కట్టుకున్న బట్టతో తన పుట్టింటికి గాని బం
ధువుల యింటికి గాని వెళ్లి తన స్థితి వారికి తెలియ
పర్చి కష్టము గలిగెనని వారి యింటనుండినందున
పెనిమిటి హింసించే ప్రవర్తన యింతటితో నిలచి
పోవును ఇట్టి నడవడికకు ఆ స్త్రీకి దోషములేదు లేక
ఏమి సాహసము నైనా చేసిన మొదల నరకప్రాప్తి ఆస్త్రీకి
సిద్ధించును.

228 ఎప్పటికైనను తన పెనిమిటి సన్మార్గములో ప్రవేశించి తనవద్దకు వచ్చినప్పట్లో తానున్ను తన పెనిమిటి మతిరత్తై యథాప్రకారముగా ఉండవచ్చును.

229 కనవేళ ఆ స్త్రీ తనవద్దనుంచి తెలియచేసి తెలియచేయక ఆబాధ నివృత్తిచేసుకొనుటకై వెళ్ళినప్పుడు ఆ స్త్రీమీద ఏవొక్క అపవాదము పెనిమిటైనవాడు వెయ్యకూడదు. అపవాదము వేసిన మొదల యిహలోకములో దండన లేక పోయినను యమలోకములో దండన కలదు.

230 ఎవరైనను శరణు జొచ్చినవారిని రక్షించవలయును.

231 స్త్రీ యిబడి క్రోధ తలంపు చేసికొని పెనిమిటికి కోపము వచ్చేలాగు చేసినమొదల అట్టి స్త్రీకి నరక ప్రాప్తి సంభవించును.

232 పరమన్నై నమ్మి పురుషుని విడనాడిన స్త్రీ దౌర్భాగ్య స్త్రీ గతియగును. రెండవది నరక ప్రాప్తి సంభవించును.

233 స్త్రీ, పరపురుషుని వద్ద ఆస్త్యైశ్వర్యములు కలిగి నప్పటికి ఏ దరువరకు తప్పక యమ దండన కలదు.

పంచ పతివ్రతలు

224 పతివ్రతలు—(1) అనసూయ (2) రేణుక (3) బృంద (4) అరుంధతి (5) సీతాదేవి.

ఇంతటితో స్త్రీల ప్రకరణము ముగిసెను.

గృహస్థమార్గము

---

225 గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమునున్న మానవుడు స్త్రీ వల్లగాని, తనగృహములో తనయిలాకాలో వున్నవారి వల్లగాని, గృహకృత్యములో గలిగే అనుమానమైన కలిగినయెడల, "అనుమానం పెను భూతమన్న" సామెత చొప్పున, అనుమానమును తన మనస్సులో నుంచక శాంతగుణము వలన తెలిసికొని మందలించడము వుత్తమము.

226 గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమునున్న మానవుడు గృహకృత్యములలో ఏవిషయములోనైనా లోపాలోపములు కనిపెట్టిన యెడల విచారణ చేసి యుక్తము అట్లు చేయకుండా శాంత క్షమ దయాది గుణములను పొంది ధర్మ మార్గము బోధించుట వుత్తమం.

227. గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమున నున్న మానవుడు స్త్రీ యొక్క వ్యభిచార దుర్నడతలు కంటితో చూచినను చేతులతో పట్టినను ఆ స్త్రీ విషయములో అప్పుడు శాంతగుణముపొంది ఆ స్త్రీతో మాట్లాడకుండుట మంచి లేదా ఆ స్త్రీని కాశీకి విడనాడుట వుత్తమం గాని ఆ స్త్రీని చూ హింసగాని ప్రాణహత్యగాని చేయకూడదు. చేసిన యెడల అఘోరమైన పాపము కలుగును ఆ స్త్రీ దుర్నడతను గురించి శిక్షించే వాడు భగవంతుడు కర్త

వై యుండగా మానవుడు శిక్షించుటకు కర్త కాడు. ఇట్లు తొలగుట యు అహింసయని చెప్పబడును. లేదా, రజోగుణమును నవలంబించి ఆ స్త్రీని దేహహింసగాని, ప్రాణహార్యగాని, చేసిన మొదల నాతో కముసంస్థ శిక్షనన్ను యమలోకమున ననుభవింపవలెను.

238 దేహ హింస గాని, ప్రాణహార్యగాని, చేయుట మొదలగు "అహంకారం, పాపకృత్యం" అనునట్లు అహంకరించి, హింస, ప్రాణహార్య చేసిన దే యనబడును. పాపము సంభవించును.

239 దేహ హింస గాని, ప్రాణహార్యగాని, చేయుట మొదల శాంతి, శమ, దమాదిగుణముల వల్ల "అహింసా పరమో ధర్మః" అన్న సూత్రమును బట్టి అహింస యే యనబడును. మోక్షము కలుగును.

240 ఈ విషయములలో ఈశ్వరాజ్ఞ ప్రకారం వారి-వారి కర్మవలన జరిగినవని చెప్పుటకు అలవికాదు. ఇదను ఈ రెంటి మధ్య మున్న భేదమును కనుగొనుటకు ఆ సృష్టించిన సృష్టికర్త తప్ప ఎవ రున్ను కనుగొన లేరు.

241 మానవుని తల్లితండ్రి పుట్టిగా గాని, మానవుని యిష్ట తిగాగాని, వివాహము చేసుకున్న స్త్రీ సాధ్వియుగానున్నను లేక అం ధవికారముగానున్నను, ఆ స్త్రీ వస్త్రాభరణాలు గా పున్నప్పట్లో ఆమె ను విడనాడుట ఆమె మనస్సు ఎంత చింతించుచుండునో, అంతవరకు ఘోరమైన పాపము పొందగలడు.

242 (188) వ సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం అట్టి స్త్రీ మానవునకు భార్యగా సంభవించవలయు నందు అదృష్టమని తలంచుకొని పెనిమిటి భార్యలు అన్యోన్యమైత్రిత్వముగా నున్న మొదల గృహకృత్యములో మేలు కలుగుచుండును. ఇదే యిట్లున్న ఏది మవుడు గృహస్థాశ్రమ ధర్మ మార్గమందు అంటె అంటక అనగా

బురద కుమ్మరి పురుగునకుంట నట్టున్ను, భూవిచింతపండుపై బొబ్బరంటనట్టున్ను, తామరయందు జలమంటనట్టున్ను, యిటువలె వీరిద్దరు సంసారమునందు ప్రవర్తించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమగును ఈ గ్రంథమున గృహస్థాశ్రమ ధర్మములో ముద్రించిన నీతి వాక్యములను చూడుము.

పురుషుని నడవడిక.

243 పురుషుడు స్త్రీలతో యెగతాళి మాటలాడుటయు, విశేషముగా స్త్రీలయందు అనురాగము గలిగి చూచుటయు, ఇవి మొదలగునవి చెడుకార్యములగును. ఇట్లు సుందర స్త్రీల యెడల ప్రవర్తించిన యెడల, ఆ స్త్రీలు అట్టి జనుని మనస్సునందు ప్రవేశించెదరు. సుందర స్త్రీలను చూచినపుడు ఆ స్త్రీల దేహము రక్తమాంసమనియు, యెముకల నరములమయమనియు, వివేకించి చూచిన యెడల ఆ స్త్రీల యందు మనస్సు చిక్కుబడదు.

244 ఇంద్రియములను చెడునడతలకు పోనివ్వని వాడే ధన్యుడగును. పోనిచ్చిన యెడల పాపము సంభవించును.

245 పరస్త్రీలయందు ఆశపడిన పురుషునికి కలిగే ఫలములు ఈ దిగువ నుదాహరించిన పద్యము వలన గ్రహించుకొనుము.

16 వ ఇతిహాసము.

సీ॥ పరకాంతపై యాశపడిన మానవులకు,
వగుబాటు మేనయిన దగని దిగులు.
(2) నిగడు విరుద్ధంబు నాచారహీనత,
చేసొమ్ము పోవుట సిగ్గుచెడుట.
(3) అపకీర్తి బంధుజనాలి దూషించుట,

నీతియు దొలగుట స్వేద చెరుట.

(4) పరలోక భీతి లంపట నొంది మూల్గుట,

పరువు దప్పుట దేహబలము చెరుట.

(5) తనయాలి చేతి పోటున కృశించుట.

దాని వగకు గనుగొనిన జీవంబు గొనుట.

(6) ముజ్జగంబు నేలు వాడిరావణుడైన,

(7) కాని దుర్వృత్తి దగ దేంత వానికైన!

అని వేము గోపాలశతకములో చెప్పినట్లు యింద్రియములను చెరుపదలలకు పోనివ్వనివాడే మోక్షమార్గమును కనగలడు. మానవపాపములు మనల గట్టుకునుట మానుటలేదు.

పురుషుడు,

246 స్త్రీలను మోసపుచ్చినట్లు దిగున నుదాహరించిన పద్యముపలన తెలియబడుచున్నది:

అది అనగా:-

247 గీ॥ ద్వంద్వమ్మరాదమ్మ తెలుగవారికైనగుణము,
ఇచ్ఛకపు మాటలాడి వేడ్కఁజేసినైన,
కూడువేళ్ల నికేమి కామవటంచు,
మాయచేయరు ఎటువంటి మగువనైనా.

248 అన్న స్త్రీవాక్యమును బట్టి చూడగా నిశ్చయమే? పురుషులైన వారిలో కొందరు దుర్మార్గులు మగను మత్తనిగల స్త్రీలను నై చెటి తియ్యాడము వలన మహాపాతకము కలుగును ఆ స్త్రీలకున్ను యమదండనగలదు. ఈ పాపము పెరుగుచుండగా రెండవది అందులో కొందరి స్త్రీలను అధోగతి పాలు చెయ్యడమును గురించి నరకమును చెందుదురు. అధోగతి నిడ స్త్రీలకు పాపము పె

నాగకన్యకలు

256 (1) కాంతామణి (2) చంద్రకాంతామణి (3) పూర్ణచంద్రకాంతామణి (4) పరిపూర్ణ చంద్రకాంతామణి (5) సర్వ పరిపూర్ణచంద్ర కాంతామణి వీరు నాగకన్నియలు

257 ఇట్టి వారివలె ఉన్న కలివేశ్యలను చూచి, పాలి కొక్కి చేపలు చిక్కుడై ఉత్తర పడకను చూడగా:-

258 సా॥ "కించిత్ భోగం భ్రష్టాకారత్వ" మన్న వచనము చెప్పినను సా॥ కామాతురాణాం, నలజ్జ న భయం అన్న వచనము చెప్పినను, సా॥ నూరుని పదపద్మాలుబు పరువక యుందురు దుర్జనులు, అన్న వచనము చెప్పినను సా॥ వినాశకాలే, విపరీతబుద్ధి అనునటువన్ను, మోహాంధకారములో పడి పెట్టిపీగుటకంటె పెద్దలననుసరించి ఈ గ్రంథము వలన సద్గురువైనట్టి బ్రహ్మజ్ఞానమును పొంది మోక్షమార్గమును గ్రహించి కడతేరుట ఉత్తముడగును. పైని వివరించిన మోహపాశములను నివర్తించుకొనినవారే విమలుడు అనగా పరిశుద్ధముగానున్న వాడని అర్థమగును.

259 పైని ఉదాహరించిన అప్సరసలవల్లనున్ను నాగకన్యకలవల్లనున్ను ఋషులు తెలియలేనటువంటి వారు మోసపోయి, తపస్సు, భగ్నము చేసికొనిరి. శుకమహాఋషిమాత్రమే మారుని పంచ బాణములను రామబాణమువలన ఖండించి రంభను జయించుకొనెను.

బాల్యవివాహము

260 శాస్త్రా-చార-పరంపరముగా సిద్ధరరభంధమునందు బ్ర

హ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదులలో, బాలికలకు వివాహము చెయ్యడము వాడుకగా ఉన్నది ఈ వాడుక తప్పించుటకు అలవికాదు. ఇదివరలో ననేకులు అన్యులు పత్రికల వలన ఈ విషయమై ప్రచురపరచియున్నారు ఆ పత్రికలలో ఉన్న సుగుణములైనటువంటి వార్తలను చదివినవారున్ను, విన్నవారున్ను, మేలు, కీడు, విచారించక చెడచెడిని చెట్టి ఎప్పటి ఆచారములోనే అనందించుచున్నారు. ఇకను తలచి మరిచెప్పనేల.

బాల్యములో విధవలగుట

261 పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం బాలికలకు వివాహము చేయుటవలన అనేకులు విధవలై యున్నారు ఎన్నతగముకాదు.

పునర్వివాహవిషయమై

262 కొన్ని సంవత్సరములనుంచి బ్రాహ్మణులలో బాల్యవిధవలుగా ఉన్న స్త్రీలు పున్నవతి దశ పిన్నుట వారి ఇష్ట ప్రకారం వారి కులస్థులలోనే భర్తలను ఏర్పరుచ్చు కొని వివాము చేసుకొనుచున్నారు. ఇది ధర్మకార్యమగును

263 ఇండియా నందంతటా శూద్రులలో మున్నపాటక వర్ణములలో పారా-వార-పరంపరముగా పునర్వివాహములు జరుగుచూనే ఉన్నవి. ఇదిధర్మ మార్గమగును వారి వారి కులస్థులలో శంక లేక పారా వారా పరంపరముగా మిళితముగానే వున్నారు.

264 రాజులు, వెలమలు, రెడ్లు, కమ్మవారు, వెలగాలు మొదలైనట్టివారికి పునర్వివాహము యొక్క తలంపులేనే లేదు. మీరున్ను

బాల్యవిధవలగు స్త్రీలు పుష్పవతి కాగానే పునర్వివాహము చేయుట ధర్మమగును. ఈ స్త్రీలలో, పునర్వివాహమందు ఇష్టమైనవారికి వివాహము చెయ్యవచ్చును. అయిష్టమైనవారికి వివాహము చెయ్యక మానవచ్చును.

265 యౌవనవిధవ స్త్రీలకు పునర్వివాహము చేసుకొనుటకు వారి పెద్దలు వల్ల అనుజ్ఞ పొంది సత్తు పాలించర్యా ముప్పటివరకు పునర్వివాహములు జరిగించుచున్నారు. ఇట్లుండగా వారిలో కొందరు ఆ యాచారమును పూనుకొనక పోవుటయు అధర్మమగును. విధవ స్త్రీలుగా వున్నవారిని చెరశాలలో ఉంచినటుల ఉంచుటయు పాపమగును.

266 విధవస్త్రీలు వారి తల్లిదండ్రుల వద్దగాని అన్నదమ్ముల వద్దగాని బంధువుల వద్దగాని పోషవర్గము జరుగుచూ పెద్ద మొదల వారి అనుమతి కోల్పోని విధముగా తాము చెప్పు వాక్యములను శిరసావహించుకొని కులములో తలవంపులు లేక కుమారి అన్నట్లు గృహకృత్యములు జరుపుకొనుచూ వున్న మొదల వారిని పట్టిని స్త్రీలకంటె ఒకమెట్టు యెక్కువ అనబడుదురు. వీరికి ఇహలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములుగలవు. ఇందుకు సందియంబు లేదు.

267 అపుత్ర అనగా పెనిటి బిడ్డలు ఎవ్వరు ఆధారములేని వారు పునర్వివాహము చేసికొనవచ్చును. లేదా, తాము దుర్మార్గ నడతలు నడువక యోగ్యమైన కూలివనులుగాని, వ్యవహారపనులు, గాని వారి బంధువుల యింట్లలో వుండి, పనిపాటలు చేసికొని బ్రతికిన వారికి ఇహలోక కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకు సమ్మతి:-

16 వ ఇతిహాసము.

283. శృతి॥ "కొలదినోములు నోచి ఎక్కువ ఫలంబులొ దగవచ్చునే" అనునట్లు తక్కువ నోములు నోచి ఎక్కువ ఫలము కావలయునని కోరినయెడల కలుగునా? కలుగదు. మరియును శ్లో॥ "లలాటలిఖితే ప్రాప్తేః" అనునట్లు పూర్వజన్మ పాపకర్మములను బట్టి "బ్రహ్మ" ఎంతనొసట వ్రాసినాడో అంతే ప్రాప్తించును. చింతించినందున ఫలములేదు. మరియును ॥ప॥ అనవుగానివేళ నధికులమనరాదు. కాలముక్కితిరి గరుడరలయు ద్రౌపది ఒకపని తగుబాటుచేయదా? యేమిచేయవచ్చు ఈశ్వరాజ్ఞ" అనునట్లు (దేవకీదేవికే ప్రారబ్ధకర్మ తప్పలేదుకదా? కలియుగమందున్న మానవులకు తప్పునా? తప్పదు. గనుక విధవలలో ఆదరణలేని వారు పునర్వివాహము చేసికొనవచ్చును. లేదా, వ్యవహారము గాని కూలిపనులు గాని లేక . వారిబంధువుల యిండ్లలో పనిపాటులు అనగా ప్రాతఃకాలమున లేచి "శుద్ధికట్టవాండారమ్మనే" చేతబట్టి ఇండ్లవాకిళ్లు తుడిచి గోమయముతో ఇండ్లు వాకిళ్లు శుద్ధిపరచి ముగ్గుపెట్టి పాత్రలు శుచిపరచి స్నానము చేసికొని మడిబట్టకట్టుకొని జలము తెచ్చి వంటప్రయత్నము చేయుట విధవ స్త్రీలకు విధాయకము. ఇట్టి పనులవల్ల ఉదరపోషణ చేసికొన్నందున దోషములేదు. ఇట్టి స్త్రీలకు భూలోకమునందు కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు గలవు. గాన వీరి బంధువులయిండ్లలో మినహా వేరేయితర ఇండ్లలో పనిపాటులు చేసికొని జీవించుచున్నయెడల వారు కాసెపె వాళ్లని పిలువబడుదురు. పూర్వము చేసిన పాపము వలన ఈ పేరు గలుగును. ఈ జన్మమందైనను ఈ పనులు చేసికొంటూ సుగుణవతిగానుండి భగవంతుని ధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమార్గము కలుగును.

269. ఇట్టివారి పుణ్యాతిశయమువలన భాగ్యవంతులుగానుండి కీర్తి అట్టివారు "పురుషార్థమును" వహించి అనగా "ధర్మమార్గమును గ్రహించి" గృహకృత్యములను మిత పవిత్రవగా సంచరించుచు, వారి పుత్రమిత్రాదులనున్ను, చేతిక్రింద నున్న యుద్యోగస్థులనున్ను, దనిదాండ్రనున్ను, మిక్కిలి ప్రేమగా చూచుచు, వారు చేయవలసిన పనులను వారికి చెప్పి "శాంతి" గుణము వలన కనికరముతో వారిచేత పనులు పుచ్చుకుంటూ ॥సామెత॥ "చల్లలో వెన్న కలయనటువలెనున్ను" "వెన్నవాలిక్కకు అంటనటువలెనున్ను" అనునట్లు మనయజమానురాలు మహాశ్రేష్ఠమైన మర్యాదగల దానని పేరువహించిన యెడల, పతివ్రతలకంటె నాక మహాగొప్పది అనబడుదురు. ఇట్టివారు భూలోకమునందు, కీర్తియు, పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు పొందగలరు.

270—॥సామెత॥ "పాపాయ పరపీడనం" ॥ఇందుకు సమ్మతి శ్లోకం॥ "స్మృతి ప్రుధర్మ సంహితా" అన్న స్మృతియనే ధర్మశాస్త్రమునుబట్టి జనులను హింసించినపాపము సంభవించునని అర్థమగును. ఇది గ్రహించినవారు చున్నవారే ధన్యులు.

271—ఈ గ్రంథమునందు 111 వ పత్రం 204 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన "భర్త" భార్యను విడనాడిన విషయమై కొరత ఈ దిగువ నుదాహరించబడియున్నది.

272—వైవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాలమందు ముప్పది ముక్కోటి దేవతలు సాక్షిగానున్ను దేవతాపతివ్రతయగు "అరుంధతీ"యనే నక్షత్రము సాక్షిగానున్ను వధూవరులిరువురున్ను ప్రమాణములు చేయించినటువలె మాంగల్యము కట్టించిన నిబంధనలను మీరుచున్నారు. అది అనగా:—

273—స్త్రీ వ్యాధిగ్రస్తగా నుండినను లేక దుర్మార్గగామి

గానుండిన స్త్రీనిన్ని అట్టిస్త్రీయందు పురుషుడు అయిష్టతపొంది విడ
నాడుట ఉత్తమము కాదు. ఆస్త్రీయొక్క కాలము గడచువరకున్ను తగిన
దోషము ఆపురుషునికి తప్పక తగులుచుండును. ఆపురుషుడు ఎంత
సంపాదన గలవాడైనప్పటికి భార్యను విడనాడిన వాడు పాపాత్ము
డగును. ఆస్త్రీనిర్దోషిగానున్నపుడు భర్త విడవాడు విడనాడ
కూడదు.

274—పురుషుడు విడనాడిన స్త్రీ తలిదండ్రుల వద్దగాని
అన్నదమ్ములవద్దగాని అక్కచెల్లెళ్లవద్దగాని వెళ్లిచేరవలసిన విధా
యకము ఆస్త్రీకి దోషములేదు.

మనవర్తి విషయమై

275—స్త్రీ తల్లితండ్రిగాని అన్నదమ్ములుగాని బంధువులు
గాని, భాగ్యవంతులుగా నుండినను లేక పేదవారుగా నుండినను, మా
నరాజధానివారి ధర్మశాస్త్ర ప్రకారం మనవర్తికి దావాచేసి మన
వర్తి[illegible] బట్టుకొనుటము నీచముకాదు. ధర్మమార్గమగును. పెనిమి
టి సాక్షి ఆస్త్రీకి ఆధారమగును. పెనిమిటి ఆస్త్రీని విడనాడినప్పు
డేకి ఆపెనిమిటినిమనువచాలదు. అందున ఆపెనిమిటికి కొంత దోష
ము నివారణయగును.

276—స్మృతి॥ "దుష్టంగో బాల్య వివాహో యోగాభ్యాసో కృతం
కరః" అనునట్లు బాల్యఅవస్థను విడిచి యౌవన తేనవయస్కులు
వధూవరులిరువురు లేకమృత్యు తైన తమాహాంరవిన వివాహమును
వారు స్వయముగా చేసికొన్న మొదలు ఇష్టమురవస్త్ర ఆస్త్రీకి కలుగ
నేరదు.

277—వధూవరులిరువురకు తెలియచేయక తలిదండ్రులు
అన్నదమ్ములు బంధువులు మొదలైనట్టి వారు చేసిన వివాహము
నకు ఆస్త్రీ కిష్టముండక కలిగెను.

278—ఆస్త్రీయొక్క పెనిమిటికి మనవర్తి యిచ్చుటకు ద్రావ్యము లేని యెడలనున్ను ఉన్నయెడలనున్ను ఆస్త్రీని పోషించే భారము వివాహము చేసిన వారిదేయగును. ఆస్త్రీనియెవరున్ను దురదృష్టురాలని దూషించకూడదు. అతిప్వవివాహము చేసిన వారిదే యగును. ఆస్త్రీని దూషించిన యెడల నాలు యెంతదుఃఖందునో అంత దోషము దూషించిన వారికి తగులును తప్పదు.

స్త్రీ పురుషుల వివాహము

279—పారా—పార—పరంపరముగా బాలురకు, బాలికలకు, వివాహము చేయడము, ఈ భరతఖండమునందు, ముఖ్యాచారముగా ఉన్నది. ఈ సదాచారమును విడనాడి యిది కలియుగము గనుక—స్త్రీ—పుష్పవతి యైన తరువాతనున్ను, శ్లో॥ దుష్టానాం, బాల్య వివాహో అనువచనము తెప్పించి, పురుషునికి 16 సంవత్సరములకు పైగా శ్లో॥ యౌవనో ప్సమంకరి అనువచనము అచరించి, యౌవనమునందు వివాహము చేయుడము ధర్మమార్గము[illegible]. ఈ గ్రంథమునందు 69 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారం 16 సంవత్సరములకు బాల్య వయస్సు వదలి యౌవనము కలుగును. శూద్రికుల స్థులలో కొందరు యిదే ప్రకారముగా జరిగించుచున్నారు.

280—బాలికలకు వివాహము చేసినప్పటికి వారిలో విధవలైన వారికి శ్లో॥ ...నద్వేషి పునర్వివాహా॥ అనునట్లు పునర్వివాహము చేసినందున ఏదోషమున్ను లేదు.

281—స్త్రీ—పురుషులు. ఏకమనస్కులైతే, వివాహము చేసుకొనడము మహోత్తమము.

282—ఈ భరతఖండము నందున్న జనులు ఈ సదాచారములను విడచిపెట్టి, పూర్వపు ఆచారములనే కొని యుండుచున్నారు. అందువలన బాల్యమస్తానములు గలవులమస్తానములను, [illegible]

శాస్త్రములతో విరుద్ధమట్టి న్యాయములు గల ఆచారము మానకపో
వుటము ఉచితముకాదు.

233—పురుషుడు, భార్య చనిపోయిన పిమ్మట మరలవివాహ
ము చేసికొనవచ్చును గాని.—

234—స్త్రీ—పురుషుడు చనిపోయిన పిమ్మట పునర్వివాహ
ము చేసికొనకూడదా?—

235—ఈ విషయమునకై, సుగుణములైనటువంటి ఇతిహాస
ములు గలవు. ఆ ఇతిహాసములను దిగువ నుదహరించడమయినది.
వాటిని బట్టి ఆలోచించుడు.

17 వ ఇతిహాసము.

236—"ఇప్పుడున్న మన రాజధాని వారిలో. ప్రథమవివాహ
మున్ను, పునర్వివాహమున్ను, గాంధర్వ వివాహమువలె, వధూవరు
లిరువురు, ఏకస్థులై వివాహమాడు మన్నారు. మూడు పద్ధతులు
మహామర్మ్యలై ఉవిగానున్నవి. ఘనతి పొందిన జర్మని దేశస్థురాలైన
"లేనింగెన్" అనువారి స్త్రీ విధవరాలైయుండి—ఘనతిపొందిన
కెంటు ప్రభువైన ఎడ్వర్డుగారిని పునర్వివాహము చేసికొనిన
పిమ్మట వారికి ఒక్క కుమార్తె మాత్రము 1819 వ సం॥ మేనెల
24 వ తారీఖున జన్మించెను. ఆచిన్నదియే మొన్నటివరకు మనదేశ
మునకు చక్రవర్తినిగా నుండెను. ఆమె నామధేయము "విక్టోరి
యా" అని ఆమె తల్లిపేరు పెట్టబడెను.

237—మహాఘనము పొందిన లేటు విక్టోరియా చక్రవర్తి
గారు బాల్యమునుంచి మరణించేవరకు "కర్తవ్యో ధర్మపుంగవా"
అను "స్మృతి స్త్రీధర్మసంహితా" యనే ధర్మశాస్త్ర ప్రకారము
చేసిన పునర్వివాహ ప్రభుత్వము చెప్పుటకు అలవిగాదు. మన
స్సి రాజధాని వహించి నప్పటినుంచియున్న సెంకు చేసిన మేలు చెప్ప

తరముగాదు. ఈ చక్రవర్తిగారు తనభర్త భక్తిలోనున్న రాజ్యపరి
పాలలోననున్న దానములోనున్న దైవభక్తిలోనున్న మిక్కిలి కీర్తి
మైనవారని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది. ఈచక్రవర్తిగారిని
యేమన కాని యాడవచ్చును? ఆలోచించుడి! ఈ విక్టోరియారాజ్ఞి
గారవనియందున్న పతివ్రత స్త్రీలకంటె 10 మడుగు లెక్కువ
యగును. ఈమె పరిశుద్ధా ఆత్మమోక్ష పదవి నొందియుండును. ఇం
దుకు సందేహమేమియు లేదు. ఈ మెసంతానములో సంతోషించి
కాలము చేసెను.

288—రెండవది, మహమ్మదీయులలో పారా—వార—ప
రంపరముగా పునర్వివాహాచారముకద్దు.

289—మూడవది, పైని ఉదాహరించిన 262 వ సంఖ్యయం
దు చెప్పినప్రకారం బ్రాహ్మణ వితంతువులలో కొందరు గాంధర్వ
వివాహమువలె వధూ—వరు—లిరువురు—ఏకస్థులై పునర్వివాహ
ము చేసుకొంటున్నారు. మరికొన్ని అచ్చటచ్చట వీరిలోనే పునర్వి
వాహములు జరుగుచూనే యున్నవి.

290—నాలగవది, కోమట్లలోనున్న కొంతకాలము నుంచి
కోరిన వితంతువులకు పునర్వివాహము జరుగుచూనే వున్నది.

291—ఐదవది, పైని ఉదాహరించిన 265 వ సంఖ్యయందు
చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలోనున్న యాదవ విధవరాండ్రిలో
పునర్వివాహము కోరిన వారికి వారి పెద్దలు ఆ—ఆచారమును
జరుపుచూనే వున్నారు.

292—ఆరవది, పైని ఉదాహరించిన 263 వ సంఖ్యయందు
చెప్పిన ప్రకారం శూద్రులలో పాదక కులస్థులలోనున్న పెద్దలు ఆ
లోచించిన ప్రకారం విధవలలో కోరిన వారికి పునర్వివాహము
చేయుచున్నారు.

293—ఇట్టిమేలైనటువంటి ఆచారమును కొందరు విధవాద దేము ఉత్తమము కాదని తలంచవచ్చును.

294—హిందువులలో, పురుషులకు మరల వివాహము చేసికొనుటకు అధికారము కలదుగనుక, ఆ ప్రకారమే వివాహము చేసికొనుచున్నారు.

295—హిందూవర్ణములోని పాటకకులస్థులు మినహా మిగత కులస్థులలో వివాహ విషయమై స్త్రీలకు అధికారము లేనందున విధవలైన వారిలో కొందరికి పునర్వివాహము చేసికొనుటకు మనస్సు యందున్నప్పటికి, కులకట్టడివల్ల పైకి తెలుపక మనస్సునందు కృశించుచున్నారనవచ్చును. వారు కృశించుచున్న మొదల వారిని పోషించేవారికి ఆదోషము తప్పక తగులును. సందేహము లేదు. ఈ దోషమును నివర్తించుకున్నవారే ధన్యులు. ఈ విషయములో ఈ దిగువ నుదాహరించిన 292-293 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూడుము.

296—బ్రాహ్మణులలోనున్నా, కోమట్లలోనున్నా కులకట్టడికిలోబడనివారు, మేలు కలిగించునట్టి పునర్వివాహమును వశ్యసించుచున్నారు. ఇదిధర్మమార్గమగును.

297—కులకట్టడవారున్నా, పైన ఉదాహరించిన 292 సంఖ్య యందు చెప్పిన దుర్గుణముగల పూర్వపు ఆచారమును విడనాడి, 230 లో చెప్పిన ప్రకారం మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహమునే యూచారమును అభ్యసించడము ఉత్తమమగును. ధర్మమార్గమగును.

298—ఈ ధర్మమార్గమును పండితులైనవారున్నా బ్రాహ్మణులుగానున్నవారు ఎవరెవరో ఆలోచించి, మేలుకలిగించునట్టి పునర్వివాహములు జరిగించుచున్నారనవచ్చును. వారు ధర్మాత్ములగుదురు.

299—నిర్వచించిన దుర్గతిని తొలగించుటకై పైని ఉదాహరించిన దుర్గుణములు గలిగినట్టువంటి ఇతిహాసములను జనులకు సర్వజ్ఞానములో తెలుపుటకు కారణమైనదా "తత్త్వ" మనగా (1) పరమాత్మ (2) నిశ్చయించిన సత్యము అర్థమగును (**Knowledge of the eternal truth**)

ముఖ్యతాత్పర్యం

300—ఈ కలియుగమునందు మానవజన్మమెత్తిన వారు మోక్షమార్గము కొరకై మేలుకలిగె ఫలములను పొందవలెనినగాని కీడుగలిగె ఫలముపొందడము అవసరముకాదు.

301—నరునకు ఈ భూమియందు లేశమాత్రమైన హక్కు లేదు. నరునకు గలిగిన, భార్యా పుత్రాదులు మొదలైనవారిని మమకారముతో నెంత పోషించినను, తుదకు సర్వము వదిలి వెళ్లవలసినవాడు తానొక్కడేగదా! తాను యీజన్మమందు చేసిన పుణ్యపాపములు, భార్యా—పుత్రాదులు మొదలైనవారు పంచుకొనజాలరు, ఇంతమాత్రమునకు మేలుగలిగించే పునర్వివాహమనే ఆధారమును అటంక పరచనేల? ఆపాపమును నడికట్టుకొననేల? మనపాపములు మనలనట్టి కుడుపక విడుచుటలేదు. గనుక పైని ఉదాహరించిన వివాహ సంగతులలో మేలు—కీడు—నెఱింగి—మేలుగల ఫలమును పొంది మోక్షమార్గము[illegible]పొందుట ఉత్తమమగును. ఈ విషయమై 76 వ పత్రం 79 సం[illegible]మూడును, ఈ పారమీదిగువ నుదాహరించిన 302 వ సంఖ్యయందున్న 4, 5 సంఖ్యల పరేచ్ఛ అనిచ్ఛ కర్మములనబడును. అనగా ఇతరుల వల్లగాని తెలియకగాని కలిగిన ప్రాప్తము.

పుణ్యపాపముల విషయమై

302 ప్ర (1) పుణ్యమనగా...ఎట్టిది? (5) కర్తవ్యకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(2) పాపమనగా ...ఎట్టిది? (6) అకర్తవ్యకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(3) ప్రారబ్ధకర్మనగా..ఎట్టిది? (7) నిషిద్ధకర్మ అనగా ఎట్టిది?
(4) స్వేచ్ఛకర్మనగా..ఎట్టిది? (8) ఆగామికర్మ అనగా ఎట్టిది?

303—ఈ కర్మములు ఎప్పుడు నశించును? ఉ॥ ఈ పైని దిగువనుదాహరించిన సంఖ్యలనుబట్టి గ్రహించుము.

1 జారత్వవ్యభిచారముల వివరణము.

304—జారత్వ, వ్యభిచారము (1) కొంపలుకూల్చునది (2) నీతిమాలినది (3) కులహీనత గలది (4) భ్రష్టాకారి (5) చండాలి (6) దరిద్రము పొందినది (7) అనాచారము కలిగినది (8) మానభంగముగలది (9) ప్రాణహానిచేయునది (10) లజ్జ, సిగ్గు, లేనిది (11) పరువు, ఉరువు, లేనిది (12) దుర్దశ కలిగినది (13) శిక్షకులోబడినది. (14) అన్నిటికంటె హీనమైనది (15) నీచమైనది, ఇట్టి జారత్వ, వ్యభిచారములకంటె హీనత పని మరేదియు లేదు.

జారత్వ పుట్టుక.

305—ఇట్టి జారత్వమువలన [illegible] భోగమువాళ్లయింట పుట్టినదియగును. భోగమువాళ్లకు ద[illegible]లేదు, భోగముువాళ్లు ఎవ్వరినైనను అంకుమగనిగా చేరదీసుకొనగలరు. మోహాంధకారమైన మృదువాక్యములచే ఆటపాటలచే, సరసల్లాపములచే వానివద్ద ద్రవ్యము అర్జించుకొనినదనుక, అంతా హరించిపోయిన [illegible]ట, వానితో మాటలాడను. ముఖము చిక్కించుకొని పొడదురు. తుదకు [illegible]

దపట్టుకొని సుఖమ్మును అనబడి గెంటి కాయిమానెదరు. కొందరువాని ను ర్యాద నుంచుదురు. వీరిలో కొందరు భగవద్భక్తులుగలరు. వాని ఉద్యో త్తులను భరించినంతన, వానిని సన్మానించి ఆదరించుదురు. వీ రిజన్మ 302—వ సంఖ్యయందున్న శాస్త్రబద్ధకర్మమువల్ల కలిగినదని, చెప్పవచ్చును. మరియొక్క, దిగువ నుదాహరించిన 307 వ సంఖ్యను చూడుము.

వ్యభిచార ప్రభావము.

306—పారావార పరంపరముగా గృహకృత్యములోనున్న వారిలో కొందరు పురుషులు అట్టిపాపిష్టివ్యభిచారములో పడి ॥సా॥ “మరిచెడిపచ్చును ముందు, చేటువచ్చును వెనుక” అనుజనశ్రుతి చొప్పున అష్టదరిద్రముపొంది విఱ్ఱవీగి నశించి పోవుచున్నారు. అట్టివారినిమాచి జ్ఞానులు దురాత్ములు ఆ ఆచారము మానకయు న్నారు. వారి భార్యలు ఎంత దుఃఖించుచుందురో అంత యమదండన ఆ నశించిన పురుషులకు సంభవించును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు, ఈ పాపిష్టి ఆచారము నివర్తిచేయుటకై ఆర్యులు అనేక సామెతలు గ్రంథములయందు తెలిపియున్నారు.

307—॥సామెత॥ “కలియుగ ధర్మమున కండలు పెంచుక కావరముండకపోమనసా!” అన్న తత్వజ్ఞానము చొప్పున, పైని ఉదాహరించిన పురుషులు చేసిన చర్యలు కామముతో కూడిన కండకావర మనబడును. పైనుదాహరించిన 302 సంఖ్యయందున్న ప్రశ్నలకు ఉదాహరణ మిదియే (1) పాపమనబడును. (2) స్వేచ్ఛాపకర్మమనబడును. (3) నిషిద్ధకర్మమనబడును. (4) ఆగామికర్మమనబడును. అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవింపుచు, ఈ జన్మమందే క్రొత్తగా సంపాదించిన పాపములనబడును.

2 జారత్వ వ్యభిచారముల విషయము.

308—శ్లో॥ జారత్వే వ్యభిచారో, పాపకృత్యం అన్నట్లు ము చెప్పిన, పారా—పార—పరంపరముగా, ఇట్టి పాపము, జారత్వ వ్యభిచారములను స్త్రీ, పురుషులలో కొందరభ్యసించి, మాన భంగమై నశించిపోతున్నారు ॥సామెత॥ "నేర్చిన విద్య గాల్చినను పోదనునట్లు" ప్రాణహాని కలిగించే జారత్వ వ్యభిచారములను ఇప్పటికి మానకయున్నారు. ఇట్టి స్త్రీ యొక్క పెనిమిటికి, పురుషుని యొక్క భార్యకు, బంధువులకు నలుగురిలో నగుబాటులు.

309—పైని ఉదాహరించిన స్త్రీలు, వారి పతివ్రత ధర్మమును భంగపరచుకొని జారుతనేటంకు మగని పాలబడడమున్ను, పురుషులు గృహస్థాశ్రమ ధర్మమును విడచివిడి పెట్టికొందరు భార్యలను విడనాడియు విడనాడకయు వ్యభిచారిణి అనే అంకటాలు పాలుబడడము, వీటివలన శిక్షలు పొందడము, ఏమికర్మమో తెలియదు. లోగమువాళ్లు నవ్వుచున్నారు.

310—ఇట్టి పాపకృత్యము విషయములో పరలోకములో యమునిచేత బడి యేమిశిక్షలు పొందుదురో తెలియదు. ఇనను 71 నుంచి 76 వ పత్రిమువరకు ఈ గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం భువిని ప్రజలు అనుభవించే, అష్టకష్టములు, (2) తీరని వ్యాధులు (3) ఛిన్నముగల శరీరములను, వీటిని తలంచి చూచిన మొదల ఏపాపమువల్ల అనుభవించుచున్నారో తెలియదుగాని "మెట్టుకు" పాపమువల్లనే ఆబాధలనుభవించుచున్నారనవచ్చును.

311—ఇట్టి ఘోరకృత్యమైన వ్యాధులను చూచుచు ఉత్తరిష్టాలకారి జారత్వ వ్యభిచారములనే అంకులను మానకయున్నారు.

312—పురుషులు పరస్త్రీలయందు గమనముంచినను అధికారుల వలన శిక్షనున్ను పరలోకములో యమదండన తప్పక గలుగును. ఇట్టి విషయములో ఈ భువిలో అధికారులవల్ల శిక్ష పొందడము మేమును చూచుచున్నాము కదా? ఇకను తెలిపి చెప్పనేల? ఇందుకు సమ్మతి.

313—కోరికలు గోరువారికి ధారణలో నరకముండు" అన్నవచనము చొప్పున పైని ఉదాహరించి స్త్రీ—పురుషుల చర్యలు కోరికలనబడును. 302 సంఖ్యయందున (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ఆగామికర్మలనబడును. అనగా పూర్వజననమందు చేసిన పాపపుణ్యములు ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే కొత్తగా సంపాదించిన పాపములనబడును.

భోగముకాండ్ల విషయమై

314—సానికులస్థులు, భోగము కులస్థులు, గుడిసేటులు అని మూడురకములు గలవారు గలరు.

315—(91-92 వ పత్రములలో చెప్పిన ప్రకారం) వీరిలో నున్ను, పద్మిని, హస్తిని, చిత్తిని, శంఖిని అని పేర్లు గలవారు గలరు.

316—ఆర్యులనగా సకలం తెలిసినవారు. స్త్రీలు చేసే చర్యలను బట్టి అనగా వారి నడతలను బట్టి ఈ పేరు లిడిరిగాని మరి వకటి కాదు.

317—సాని కులస్థులలోనున్న, భోగము కులస్థులలోనున్న కొందరు వివాహములు చేసికొని సంసారులుగానున్న మరికొందరు వ్యభిచారిణులుగా నున్నారు. వ్యభిచారులనగా అంకటాలనబడుదురు.

318—పైని ఉదాహరించిన 200 వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారం సానులలోనున్న భోగముకాండ్లలోనున్న వ్యభిచారిణులుగానున్నవారు అంకటాలనబడుదురు. ఈ అంకటాలయింట పాతంపత్యముగా జరుగుచున్నది.

319—వీరిలో కొందరు నృత్యగీతాది విద్యలలో శిక్షణ హొందినవారు గానుందురు. వీరిలో భగవద్భక్తులు గలరు.

320—వీరిలో నాలుగు వర్ణములలో ఎవరినైనను ఒకరిని ఉంచుకొని వానివల్ల జీవనోపాధి చేయవచ్చును. ద్రవ్యము పుచ్చుకొనవచ్చును.

321—ప్రథమ పురుషుడు తనయిష్ట ప్రకారము విడిచిన మొదల మరి ఒకరిని ఉంచుకొనవచ్చును. ఇటువలె జరిగించుకొన్నయెడ జీవనోపాధి క్రమ ప్రకారము, చేసికొనవచ్చును. తనవద్దనున్న పురుషుని వినహా రెండవ పురుషునితో దుర్నడత సంభాషణలు సంభాషించకూడదు. ఒకరి పుష్ప, ఫలము తింటూ మరియొకరికి కొంగు వేయుట యమదండనకు లోబడవలయును.

322—(2 వ ఆచారము) భోగముది తన గృహమునకు వచ్చే పురుషుని చేరదీసి వాని ద్రవ్యశక్త్యనుసార 106 వ పత్రములో చెప్పిన నాలుగు ముహూర్తములో ఆయన కోరిన కోర్కెలు చేయుచు చిత్తము రంజిల్లచేయుట వలన ఐహికాముష్మిక సుఖము లనుభవించగలదు.

323—ఇట్టి ఆచారముగల భోగమువాళ్లు పతివ్రతలగుదురు. వీరికి మోక్షముగలదు. సందేహమును లేదు. భోగవాళ్లు వారి తండ్రిలను గుర్తెరగని వారగుదురు వీరికి గోత్రములు లేవు. వీరి జన్మ 302 వ సంఖ్యయందున 2 వ సంఖ్య ప్రారబ్ధకర్మలో చేర్చ వచ్చును.

324—వైవాహిక నిబంధన మీరి అనగా వివాహకాల మందు ముప్పది ముక్కోటి దేవతలు సాక్షిగానున్న దేవతా పతివ్రతయగు అరుంధతియనే ఆరంజ్యోతి సాక్షిగానున్న ప్రమాణము లు చేసికొని వివాహమాడిన వారు అట్టి నిబంధనలు మీరకుం

న్నారు. పైని ఉదాహరించిన 111 సంఖ్యలను బట్టిన్నీ ఈ దిగువ నుదాహరించిన 222 సంఖ్యను బట్టిన్నీ పరీక్షించి చూడగా నరకకూపమునకు అర్హులగుటకు సందేహము లేదు.

కాముకుల విషయమై

325—బ్రిహ్మ ఏర్పరచిన గృహస్థాశ్రిమ ధర్మమార్గమును మీరి వివాహమైనవారున్ను, వివాహము కానివారున్ను, పురుషులు చాలామంది స్త్రీలను—స్త్రీలు చాలామంది పురుషులను లేచి కొనిపోవుచున్నారు. ఇది అధర్మమార్గము.

326—"తాను చెడ్డకోతి, వనమంతా చెరిపినట్టు" కవిరాయలలో కొందరు వ్యభిచార కామకీర్తనలు పాడి వెల్లడి చేయుచున్నారు. ఇది వ్యభిచార, జారత్వమునకు పునాది యగును. ఇదిన్నీ అధర్మమార్గము.

4 గుడిసేటుల విషయమై

327—పైని ఉదాహరించిన ప్రికారం, స్త్రీ—పతివ్రిత ధర్మమును భంగపరుచుకొని, జారుడనే జంతు మగనిపాలు పడిగాని లేక, తనంతట తానుగాని, సంసారములోనుంచి బైటికి వచ్చిన స్త్రీ గుడిసేటిది యనబడును. ఇహలోకమునందు శిక్షపొందక పోయినను యమలోకములో తప్పక శిక్షకు అర్హురాలగును. గుడిసేటులలోనున్ను ప్రిణహత్య జరుగుచున్నది.

328—పెనిమిటిని, బంధువులు వగైరాలను, విడనాడినందున ఆస్త్రీకి అపకీర్తికలుగును. సిగ్గుమాలినది అనబడును. ఈ స్త్రీ చేసిన చర్య, ఆగామికర్మ మనబడును. ఆగామి అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన పుణ్యాపాపముల యొక్క ఫలమును, కష్ట, దుఃఖ, సుఖములు, ఈ జన్మమందు అనుభవించుచు ఈ జన్మమందే అంత్యకాలము వరకు చేయునట్టి, పుణ్యాపాపములు, ఆగామి సంచితము గా

ష్యంతి అనగా మూటగానుండి మఱుజన్మమందు లభించును. యిది యే తనంతట తాను క్రొత్తగా చేసిన పాపమనబడును. 302 వ సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛాకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ఆగామికర్మలనబడును. ఇట్టి, స్త్రీపురుషులు, పుణ్యకర్మములుగాని, దైవభక్తిగాని చేసినయడల ఇవిన్నీ ఆగామి సంచితముగా, నుండును. అనగా మూటగానుండును.

329—ఇట్టి స్త్రీ, పురుషులు ఈ జన్మమందు అనుభవించు చున్న పుణ్యపాపములు ఈ జన్మమందే శరీరముతో నశించి పోవును. పిమ్మట మఱల ఏజన్మమందు జన్మించుదురో ఆ జన్మమందు ఈ పైని ఉదాహరించిన 320 వ సంఖ్యయందు క్రొత్తగా చేసినపాప పుణ్య ఫలములనుభవించుదురు. ఇందుకు సందేహ మేమియు లేదు.

330—హా మిత్ర! «కండకావరమున తిరిగే నరులకు దండగయమబాదో రా» అన్న తత్వజ్ఞానము చెప్పిన పైని ఉదాహరించిన, స్త్రీ, చేసిన చర్యకూడ కావరమనబడును.

5 పెంపుడు బిడ్డలవిషయమై

331—గుడిసేటులలో పుట్టిన బిడ్డలలో కొందరిని భోగము వాళ్లు కొని పెంచుకొని వారిలో చేర్చుకొని యుందురు.

332—అనేకులు బిడ్డలు లేనివారు బిడ్డల మీద అపేక్షచే కొని పెంచుకొని యుందురు.

333—ఏబిడ్డనైనను ఒకరియింటపుట్టి, మఱియొకరియింట పెరిగే విషయములో అందుకు తగిన సామెతలు గలవు. అవి అనగా «ప్రారబ్ధకర్మము అనుభవించక, విడనాడ దెవ్వారికైనను అనవట్టున్ను» «యింగాను బంధరూ పేగా» అనునట్లున్ను, «నుదుట వ్రాసిన వ్రాతకన్న గలదా» అనునట్లు—విధి—అని చెప్పవచ్చును.

334—స్వార్ట్ బిడ్డలను పెంచుకునే వారికి దోషములేదు.

335—గుడి సేటులకు పుట్టే బిడ్డల జన్మ 294 సంఖ్యయందున్న ప్రాగ్విభకర్త అని చెప్పవచ్చును.

ముఖ్యతాత్పర్యం

336—స్త్రీలలో పురుషులలో, దుర్సదత చర్యలు జరిగించే చర్యలను బట్టి అర్హులైనవారు ఈ దిగువ నుదాహరించిన పేర్లు ఇడిరి.

1 వ్యభిచార మనగా వ్యభిచారిణి—లంకుటాలు.
2 జారత్వము అనగా జారుడు—లంకుమగడు.
3 చోరత్వము అనగా చోరుడు—దొంగ
4 అనృతము అనగా అబద్ధకుడు—అసత్యమాడేవాడు.

337—పారంపర్యా—స్త్రీ పురుషులు వల్ల జరుగుతూవున్న ఈ పాపిష్టిచర్యలు కలియుగము అంత్యమగునేవరకు నశింపవని తలంచవచ్చును పుట్టులు, గిట్టులు, జరుగుతూనే ఉండును. వీటివలన పాపపుణ్యములు, జరుగుతూనే ఉండును.

338—ఈ పాపిష్టి చర్యలను కలుగచేసి కొనని వారే ధన్యులు.

339—జగమునందు సకల—చరా—చర—జంతువులకు వాటి చర్యలకు, అర్హులు పెట్టిన పేర్లేయగును.

340—ఈ పైని ఉదాహరించిన—3—వ సంఖ్య చోరత్వమున్ను, 4వ సంఖ్య అనృతమున్ను 302 సంఖ్యయందున్న (1) పాపము (3) స్వేచ్ఛకర్త (4) నిషిద్ధకర్త (5) ఆగామి కర్మలో చేరినవి ఉండును.

పురుషుల విషయమై.

341—పురుషుడు పరస్త్రీలతో కూడిన యెడల (1) ఆయుర్హీనత కలుగును. (2) దుఃఖహేతువు గలుగును. (3) ఐశ్వర్యము నుండదు. (4) యశము కాదు. (5) సరసంబు విరసంబగును. (6) సత్యహారము. (7) సౌఖ్యము కలుగనేరదు. (8) పొందు నాశనమగును. (9) భువిలో శిక్షలు కలుగును. 10 యమునిచే కొరత గలుగును. ఇట్టివన్నియు శాస్త్రముల వలన వినుచు పరస్త్రీలను కోరువాడె వెర్రివాడనబడును. భ్రష్టుడనబడును.

స్త్రీల విషయమై.

342—స్త్రీ—పరపురుషునితో కూడిన యెడల (1) చాలా బాధ కలుగును. (2) భువిని నపకీర్తి కలుగును. (3) శరీరము చెడును. (4) బంధుహీనత గలుగును. (5) పొందు నాశనమగును. (6) ఐశ్వర్యము నుండదు. (7) సమితి కాదు. (8) భువిలో శిక్షలు గలుగును. (9) యమలోకదండన కలుగును. ఇట్టి వన్నియు పెద్దలవల్ల వినుచు పరపురుషుని భ్రమించినదే భ్రష్టవనిత యనబడును.

1—జారత్వ వ్యభిచారములు కూడి జరిగె చర్యంగును. సంతిల్లు ప్రాప్తించును.

పాపము.

343—పైని ఉదాహరించిన పాపముల వలననే అష్టదరిద్రములు కలుగును, హింస బాధలు కలుగును. నరకవాసము కలుగును. ఇట్టి పాపములను చేయని వారే ధన్యులగుదురు.

జార చోర వ్యభిచారుల విషయమై.

344—పైని ఉదాహరించిన (1) జారత్వము వల్లనున్ను,

(2) వ్యభిచారత్వము వల్లనున్ను (3) చోరత్వము వల్లనున్ను, (4) ద్వేషమనే పగవల్లనున్ను, (5) దొమ్ములాట మొదలైనట్టి వాటివల్లనున్ను, ఈ ఐదింటిలో స్త్రీ—హత్య—పురుషహత్యలు, జరుగుచున్నవి. (6) ప హత్య జరిగించినవారికి ఇహలోకములోనే విచారణహత్య బహిరంగముగా జరుగుచున్నది. ఈ విషయములో—కాల—మృత్యువనిన్నీ—అకాల—మృత్యువనిన్నీ, చెప్పటకు అలవి కాదు. జనులలో కొందరు ఈ విషయమై అకాల—మృత్యువులనిన్నీ—కొందరు—కాల—మృత్యువులనిన్నీ చెప్పుచు వాదాడెదరు గాని ముఖ్యతాత్పర్యము తెల్సుకొనుటలేదు. కాబట్టి ఈ కిటుకు కనుగొనుటకు వీలుచిక్కదు.

345—కొన్ని గ్రంథముల యందు (1) తాగుబోతుదనము వల్లనున్ను, (2) తిండిపోతుదనమువల్లనున్ను (3) పోకిరితనమువల్లనున్ను (4) దేహబాధవ్యసనమువల్ల, నూతులలో చెరువులలో, గుంటలలో నదులలో పడి చావడము. (5) స్వయముగా హత్యచేసుకొనడము. ఈ అయిదున్ను. అకాల—మృత్యువులని చెప్పియున్నది, గాని ఈ విషయములోనున్ను కాలమృత్యువనిన్నీ అకాల మృత్యువనిన్నీ, వాదించుటకు శంక గలదు.

ప్రపంచమంతటా మాయవేషధారియై సదా—(ఎల్లప్పుడు) జగజ్యోతియై ప్రకాశించుచుండే ఆనిరామయము వెలుగులో ఆయా కాలములయందు జరిగే లయస్థితుల కిటుకు అస్సృష్టికర్తకే గోచరముగానుండును. లయస్థితి కిటుకు అనగా మానవహత్య దీనికి మర్మము అని అర్థమగును. పైని ఉదాహరించిన హత్యవిషయములో ఈ గ్రంథమునందు 118 వ ప్రకరణమందున్న సంఖ్యలు 235 నుండి 240 వరకు ముఖ్యముగా చూడుము.

పృథివిలో ను జన్మమందు
346—జనులకు కలిగే ఫలా ఫలములు.

(1) జనన — మరణములు.
(2) కష్ట — సుఖములు.
(3) సుఖ — దుఃఖములు.
(4) కలిమి — లేములు.
(5) లాభా — (అ) లాభము.
(6) జయా విజయము. — అపజయము.
(7) అష్టైశ్వర్యములు — అష్టదరిద్రములు.
(8) సంపద్గైశ్వర్యములు — సంపద దరిద్రములు.
(9) వ్యాధి పీడితులు — భిన్నముగల దేహములు
(10) సంయోగ — వియోగములు.
(11) యోగా — (అ) యోగములు.
(12) అదృష్టము — దురదృష్టము.
(13) దశ — దుర్దశ.
(14) భాగ్యవంతుడు — నిర్భాగ్యుడు దౌర్భాగ్యుడు
(15) నిష్టా — అనిష్టాదశ యిప్పను ప్రారబ్ధ

దశమున ప్రాప్తించును. గనుక 302 సంఖ్యయందున్న ప్రారబ్ధకర్మ లో చేర్చవచ్చును,

కలిమి విషయమై.

347—కోటీశ్వరుడగనై తినప్పటికీ, హెచ్చుగాసంపదలు వచ్చి నప్పటికీ, ఏనుగ, గుఱ్ఱములు, పల్లకీలు, బండ్లు వగైరాలు ఎక్కినప్ప టికీ, అష్టైశ్వర్యములు గలిగి, భోగభాగ్యములతో తులదూగుచు న్నప్పటికీ, రా,రాజులని రాజులని జమీందారులని, బహద్దరులని

స్త్రీలు, కాంచని బిడ్డలు కలిగించి నప్పటికీ, హెచ్చుగా నైశ్వర్యము
న్నప్పటికీ, భూమివిద్యలు, గోవస్త్రదానములు, అనేక వస్త్రములు, సర్వ
విద్యావంతులై బిరుదులు వచ్చి నప్పటికీ, సకలశాస్త్రములు చదివి శాస్త్ర
విశారదులై నప్పటికీ (ద్రావిడ, కన్నడ, సంస్కృత, ఆంధ్ర). వ్యాకరణ,
వర్ణపరిచ్ఛేద పదపరిచ్ఛేద సులక్షణ సారములు తెలిసినవారై నటువంటివి
చదివి పండితులై కవిరాయులై నప్పటికీ, వేద ఉపనిషత్తుల సార
మును సంగ్రహించి బ్రహ్మజ్ఞానము తెలిసినవారై, గురువులై, వ్ర
బలి నప్పటికీ ।పదకృతి। ఇంతటికంటె కలియు బలము లేదని జనులు
చెప్పినంత మాత్రమున భ్రమింతురు. పూర్వము చేసిన పుణ్యక
ర్మ ఫలమువలన వచ్చిన వన్నీ ఇవియన్నియు శాశ్వతములుగావని
యు అశాశ్వతములనియు "దృశ్య" కంటితో చూచుచున్నవన్నియు
"దృశ్యము" చూడదగినవన్నియు "మిథ్య" అసత్యములని తలంచి
"ముక్తి" నొందుటకై ।కృతి। ।శ్రీ రాగము। "రామునిమఱవకువే మ
నసా! రాముని మఱవకే" అని భక్తులు పాడినటువలెనున్న "ఈశ్వ
రా! పరమేశ్వరా! కరుణించరా" అని పాడినటువలెనున్న, "నమః శి
వాయ మనరా" అనిపాడినటువలెనున్న, ఈ గ్రంథము నందున్న
మంత్రములను పఠించుచు అర్థ త్రయములని మరవక, రాత్రిం
బగల్లు, తీరిక కలవేళలో త్రికరణ శుద్ధిగా అనగా ఇతర తలం
పులు మాని మనస్ఫూర్తిగా ధ్యానించుచున్నయెడల మోక్షమా
ర్గము లభించి జనన మరణములు నశించును. ఈ విషయమై 91–92
వ వృత్తములయందున్న 133, 134 సంఖ్యలను ముఖ్యముగా చూడుము.

లేమివిషయమై.

248.—లేమిత్వము మిక్కిలి వ్యాధి కఠినముగా నున్న
ప్పటికి, అష్టదరిద్రములు కలిగి పేదరికముగానున్న నిరుపేదరికము
గా నున్నప్పటికి ।పదకృతి। "గోచికంటె లేమి లేదని పల్లున్న,

ఇంతకంటే దరిద్రము లేదనునట్లున్నా" తలంచుకొని ఇవి యన్ని యు పూర్వముచేసిన పాపకర్మఫలములని భావించుకొని కాలము గడుపుకుంటూ, ఇవి శాశ్వతములు గావనియు అశాశ్వతములనియు మనము చేసిన పాపములు మనల కట్టి కుడువక విడుచుటలేదని, తలంచుకొని, భరించవలె. స్మరణ! "శివ!—ఈశ్వర!—రామ! కృష్ణ!—గోవిందా!—నారాయణ! యని పలుకుచున్న యెడల మరు జన్మమునందు క్షేమము కలుగును.

349—పైని ఉదాహరించిన వ్యాధులు పెద్దరోగములు, ఈ జన్మముతో నశించిపోవును. ఈ జన్మమందు చేసిన భగవత్స్మరణ ములు జన్మమునందు తలకాచును. పైని ఉదాహరించిన ఉత్కృష్ట కర్మములో నుండి పాపపుణ్యకర్మములు చేసియున్న యెడల అందుకు తగిన జన్మము లెత్తవలసివచ్చును.

350—శివత్వము అనగా బ్రతియుండు శవము అని అ ర్థమగును. దేహమనగా జీవించే పీనుగు అనబడును. కాన పీనుగు గనుక దేహమని యార్యులు పేరులిడిరి.

2—ఈ భువిలో లక్ష్మాధికారియన్ను, భిక్షాధికారియన్ను రెండు పేర్లు గలవు.

3—పూర్వజన్మములో చేసిన పుణ్యకర్మవలన ఈ జన్మమం దు లక్ష్మాధికారియన్ను రెండవది పాపకర్మమువలన భిక్షాధికారియని న్ని వాటి స్థితినిబట్టి యార్యులైన వారు ఈ పేరులిడిరి.

4—అంత్యకాలములో ఈ రెండున్ను, దేహ పతనముతో నశించిపోవును.

5—ఈ రెండు పేర్లున్ను మరుజన్మమున్ను రాకుండుటకై ఈ జన్మమందే అందుకు తగిన ప్రయత్నములు చేసి కొనినవారే ధన్యులగుదురు. ఇందుకు సమ్మతి.

(16)—శ్లో॥ అజాగారియుదాలక్ష్మీ ర్నారికేళ ఫలాంబు వత్ నిర్జగామియదాలక్ష్మీ గ్గజభు క్తకపిత్థవత్ అనుశ్రుతి చెప్పున ॥తా॥ భాగ్యలక్ష్మి వచ్చినప్పుడు టెంకాయ యందలి జలము వచ్చి వెళ్లు భాగ్యలక్ష్మి పోవునప్పుడు ఏనుగ భక్షించిన వెలగపండులోని గుంజు హరించునటువలె హరించిపోవును. ఇది గ్రహించినవారే తెలివిపరులు ఈ రెండున్ను, శరీరమునకు అనిత్యయములే యనబడును.

మానవ జననము.

351—శ్లో॥ దుర్లభోమానుషోదేహః దుర్లభోపురుషాకృతిః॥
దుర్లభోవ్యాధిగ్రస్తో దుర్లభోస అవయాంగ జనః

అన్న శ్లోకము చెప్పున ఈ కలియుగమునందు చరా—కదిలికగల జగములో మానవజన్మమెత్తుటయున్ను, అందులో పురుషజన్మమెత్తుటయున్ను, వ్యాధిగ్రస్తుడుగాక యుండుటయున్ను, అవయాంగములలో చిన్నమౌలేక జన్మించుట మిక్కిలి అరుదు. ఇట్లు జన్మించుట పూర్వజన్మకృత సంస్కారము. కృతమనగా చేయుదము.సంస్కారమనగా వాసనాత్రియం అనగా పూర్వజన్మమందు చేసిన ఫలముఅని అర్థమగును.

షడ్భావవికారణములు.

352—(1) అస్తితే అనగా — స్త్రీ గర్భములో నుండుట.
(2) జాయతే అనగా — స్త్రీ గర్భమునుండి శిశువు భూమిమీద బడుట.
(3) వర్ధతే అనగా — బాలుడు దినదినము వృద్ధిపొందుట.
(4) పరిణమతే అనగా — బాలుడు తలితండ్రులకుముద్దుగాను చూ యౌవనవంతుడగుట.

(5) అపక్షీయతే అనగా బాలుడు వృద్ధాప్యమును బొందిశరీరము దిన దినము క్షీణించుచు వచ్చుట.

(6) వినశ్యతే అనగా క్షీణించుచు వచ్చిన దేహమును విడిచి మరణించుట.

7—శ్లో॥ సర్వస్యగాత్రస్యశిరః ప్రధానం సర్వేంద్రియాణాం నయనం ప్రధానం అనునట్లు దేహమున కంతటికి శిరస్సు ప్రధానం ఇంద్రియము లన్నిటికి కన్నులు ప్రధానము.

353—స్థూల శరీరమునకు అనేక ద్వంద్వములు గలవు. వాటిలో ఈ దిగువ నుదాహరించిన ద్వంద్వములు మహాఘోరమైనవిగా నున్నవి. అవిఎవనగా.

1—పుట్టుమూగగా జన్మించుట. 2 బాల్య యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములో మూగవాడగుట.

2—పుట్టుచెవుడుగా జన్మించుట 2. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్యములో చెవుడు తనము గలుగుట.

3—పుట్టుగ్రుడ్డిగా. జన్మించుట 2 బాల్య, యౌవన, కౌమార. వార్ధక్యములో అంధకుడగుట.

4—ఇట్టి ద్వంద్వములుగల జీవ జంతువులు ప్రపంచమందు పుట్టుట, పూర్వపాప కర్మదుఃఖములువారననుభవించడమే కాక ప్రపంచ గోచరమైన జ్ఞానము సంపాదించుటకే గాని మరి ఒకటికాదు.

354—(1) మూగవాడు మాట్లాడనేరడు.

(2) చెవిటివాడు శబ్దమును వినజాలడు.

(3) జన్మాంధుడు. అనగా పుట్టు గ్రుడ్డివాడు.

భూమ్యాకాశము సకల కళా— తరము లెట్టివో చూడజాలడు.

355—వీరి జన్మము పాపకర్మమని చెప్పవచ్చును.

356—ఇట్టివారిని చూచి దైవమను భగవంతుని స్తుతించుట మేలు కలుగును.

షడూర్ములు.

357—(1) క్షుత్తు ఆకలి (2) పిపాస దాహం (3) నిద్ర (4) శోకము దుఃఖము (5) జననము పుట్టుక (6) మరణము చావు స్థూల శరీరము వీటితో పుట్టినది యగును.

358—ఇట్టి స్థూలాంగంబున, జీవాత్మ—పరమాత్మ—అంతరాత్మ—చిదాత్మ—కమలాత్మ—మొదలగు—పంచాత్మలు—వ్యాపించెను. ఇవి గాక పంచభూతములు గలవు. 14 వ పత్రం 1 వ సంఖ్యయున్ను. 24 వ పత్రం 40 వ సంఖ్యయున్ను చూడుము.

359—ఈ స్థూల శరీరముగలవారిలో, కొందరు 1 క్రూర మనస్సుగలవారును, (2) లోభగుణము గలవారును, (3) దురాచారము గలవారును. (4) లేనిపోని మాటలు చెప్పెడి వారును (5) మందబుద్ధిగలవారును (6) ।పావెత। ఉపకారమునకు అపకారముచ్చినట్లున్ను కృతఘ్నులనబడువారై పాపం బొందునట్లున్ను (7) చేసిన మేలును మరచి ఎదిరించేవారును, (8) అబద్ధమాడుటకు జంకుటకు నేర్పుగల దురాత్ములును (9) కపటము కలిగి ప్రవర్తించెడి వారును (10) అసత్యమాడేవారును, (11) భక్తజనుల బాధించువారును (12) గురువు (13) దైవము (14) వేదములను నమ్మనివారును (15) పరకార్యభేదనము బెట్టి చంపేవారును (16) అవమానములు చేసెడివారును (17) నమ్మించి మోసపుచ్చువారును (18) చేసిన కూలి యివ్వక ఇబ్బందులు కలుగజేసే వారును, (19) ధర్మకార్యములకు విఘాతము చేయువారును, (20) యాచకుల తిరస్కరించు వారును (21) ఆశ పెట్టెడివారును (22) మతములను పాడుచేయువారును (23) సజ్జ

నులు నిందించెడివారును, (24) కొండెములు చెప్పెడివారును (25) సీ ములను బాధించేవారును 26 పెద్దలను గెద్దలని యవమానించే వారు ను ఇట్టిమొదలైనట్టి వారికి, రజ స్తమోగుణములు బాగుగావృద్ధి పొందియున్నవని తెలిసికొనవలెను. ఇట్టి వారికి నరకము సంభవించును. ఇహలోకమునందు శిక్షలు పొందెదరు.

360—(1) నీళ్లలో జాడలను తీయుచేర్చువాడును (2) అశ్రులిం చిన స్త్రీలను నరయువాడును (3) మొగము గని భావము గ్రహిం పజేసినవాడును కొండలు తీయువారగుదురు.

361—అదిగొ భగవంతుని మాయవలన, భూతము సృ ష్టించబడిన తరువాత వారు వారు చేసిన కర్మానుసారమును బట్టి చచ్చి స్వర్గ నరకాదులనుంచి తిరిగి జీవి దశ్యమునవనియుదల మలు:—

362 (1) మానుషజన్మమందునో,

(2) మృగజన్మమందునో,

(3) పక్షిజన్మమందునో,

(4) క్రిమిపురుగుల జన్మమందునో,

363—వారివారి—కర్మానుసారమును బట్టి అయుష్యకరిగి ఏకోయొక జన్మమందు బుట్టుచుండును. ఇట్లుపుట్టిన జంతువులలో మానుష జన్మమైపుట్టినవారిలో వారి—వారి—కర్మానుసారమును బట్టి సుఖఫలమునొక్క భోగభాగ్యములు కష్టఫలమునొక్క దుఃఖములు కలిగుచుండును. శ్రుతి: "అతత్రవతిసర్వభూతాని" అనుశ్రుతినిబట్టి, సకల భూతములను తనవలెనె చూచుచు వీటికన్ని టికి నాధారభూతుండైన శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకుం డైన భగవంతుండొక్కడే సృష్టికర్తయని తలచిన మానవులకు కేవ లము పరమార్థము సిద్ధించును.

364—ఇదిగాక తనువు ఇహసౌఖ్యంబులచే మదాంధుండై

కామాంధకారములో మునిగి తుచ్ఛభోగంబుల ననుభవించుచు తన్న
కు కాలోత్పన్న సంకటములను గుర్తింపక తుదకు గాలమునమ్రింగిన
మీనంబు మిగుల పరితాపంబు చెందునటువలె తాపము చెందుచుం
డును.

365—ఎట్లనగా నొక గ్రామంబున జాలరియొకడు తటా
కంబునందలి మీనంబులబట్టనెంచి వలయు పరికరంబులం గొని
యాతటాకమునం జారబోసి గాలంబున నొక యఱ్రింగిలించి
నీటవైచిన నాయెఱ్ఱమాంసంబునకై యొకమత్స్యంబు, బటనిటు
పొంచి పొంచి దిరుగుచుండుటంగని గాలంబునందు నెట్టి యామీ
నం బితో నిట్లనియె:—

366—«వచ్చావుపో తాత్త, నాకొరకు, వచ్చియున్నాడు నీకొ
రకు నొకయెఱ్ఱయున్నాను నీకొరకు, వచ్చినా వచ్చేవు నాకొ
రకూ» అనెడు మాటలు నామీనంబు వరకు గొనక గాలమును
మ్రింగి విల విల తన్నుకొని మృతినొందిన చందంబున నీప్రపంచ
మునందలి మానవులు పాపకృత్యములను జేయుటవలన తమకు
ముందు యమదండన గలుగునని తెలిపియున్నను కామాంధకార
ముచే నొదలెయుంగక తుదకు మిగుల వగచుచు నశింతురు, కాన భగ
వంతుని భజించనేరని నరజన్మంబు వృథాయయి యున్నది.

367—ఎట్లనిన ॥గీతపద్యం॥ «చేతులారంగ శివుని పూజింపఁ
జేసి నోరు నొవ్వంగ హరికీర్తి నుడువఁడేని దయయు సత్యంబులోను
గాఁదలఁపఁడేని కలుగనేటికి తల్లులకడుపుచేటు.» అనుభాగవత
ప్రమాణమువలన నరజన్మమెత్తినందుకు పరమాత్ముని నామమును
స్మరించి తరించుటకు బదులుగా, నీచజాతియములం జిక్కి మిక్కిలి
ప్రయాసచే ధనమును సమకూర్చి:—

368—॥కందపద్యం॥ «కాననుభవింప నర్థము, మానవ పతి

నేను కొంత మరి భాగవతులు॥—అనినట్లు లోకనమును కానను భ
వింపలేక యితరుల పాలుచేయుచున్నారు. కాబట్టి:—

369—చ॥ "తను తినుపాముబట్టుకొనం దద్వదనంబున్న నుం
డి యీగలం గని తిననేగు కప్పగతిం గాలభుజంగము తన్నుమ్రింగ
గా॥" అను న్యాయంబున నొక కీటకము నంచరించుచుండ నందొక
కప్ప దానిని దినుటకయి యొక పాము తేరుచున్నదాగియుం
డు తరి నా రాత్రిం బవనే నివాసంబుగనున్న పన్నగ మొకటి యా
కప్పను బట్టి భక్షించుచుండె నా యంతకము తనకోటి చేరువ
సంచరించుచున్న ఈగలం బట్టి తినుచున్న గతి దినదినంబును తన
యాయువు క్షీణించుచుండ దెలియక కలకాలమును బ్రతుకుదునని
యెంచి యొకని కలిమికి యోర్వలేక వానిని కష్టపరచి తాను వృ
ద్ధిచెందవలయునని గోరువానిని దైవము తప్పక శిక్షించుననుచుం
దంబును మఱచి దీపమునం బడి నశించు పతంగముల వలెనే నరు
లు కలిమాయలలోన జిక్కి జగత్కర్తయగు శ్రీహరిని మరచి
ఘోరవాది మహానరకంబు లనుభవించుచుందురు.

370—ఇంకతో సమానమైన మఱియొక ఉపాఖ్యానము గ
లదు. అది అనగా:—

371—శ్లో॥ యథా హి గ్రస్తమండూకో ధ్వాంక్షా భక్షితు
మిచ్ఛతి। తథా మృత్యువశో లోకో। భోగాన్ భోక్తు మిహేచ్ఛతి॥

తిండిబోతు.

372 కం॥ పామునోట చిక్కిన కప్ప, దోమలను భక్షింప
నిచ్ఛయించి నట్లు, మనుష్యులుకూడా తిండిబోతులు తినడానికి
ఏదైనా ఉంటే కొందరికి అంతే చాలును. కడుపేవానికి దేవుడు, భో
జనము చూచితే వారి ప్రాణముపోయిన దానిని వదల రనునట్లు, మృ
త్యువునోట చిక్కియుండు జీవులు అస్థిరమైనట్టియు, తుచ్ఛమైనట్టి

యు, వైహారిక భోగములను అనగా విషయ సుఖములను, అపేక్షిం
చుచున్నారు. కాబట్టి విష తుల్యమైన విషయ భోగములను కాంక్షిం
చక ముముక్షువగా నుండి పరమ పురుషార్థమగు మోక్షసిద్ధికై భగవం
తుని ప్రార్థింపవలయును.

పాప పుణ్యముల నశింపు.

302 వ సంఖ్యయందున 6 వ ప్రశ్నకు
ఉదాహరణము.

373—ఈ లోకములో మానవజన్మమెత్తి అనుభవించుచు
న్న పూర్వజన్మపు పాప పుణ్యముల ఫలములు ఈ జన్మమందే శరీ
రముతో నశించిపోవును. ఈ నశించిన శరీర సంస్కారాలయు వరకు
జరిగిన దినములలో అందున్న జీవి మాటల నేమొక్క కర్మములతో
నీశ్వరార్పణయని అంటించుకొనక యుండెనేని, ఆజీవి బ్రహ్మ
ములో నైక్యమై వైకుంఠ పదవిఁ జెందును. ఈ జీవి పరలోక పదవికి
నేగునప్పుడు పరిశుద్ధముగా వెళ్లి చేరవలెను. బాల్యమునుంచి ఏకర్మ
లు చేయక భగవత్ స్మరణ చేయుచున్న యెడల అస్మరణ పాపము
లకు బదులుగా జీవికి తోడుగా నుండును. ఇందుకు సమ్మతి:—

374—శ్లో॥ "యెవరు వెంటరారు చూడు, యమునిచేత
బడిన నాడు భువిని తాను చేసినట్టి పుణ్యపాపములె తోడు" అనున
ట్లు జీవి పరలోక పదవికేగునప్పుడు భగవత్ స్మరణతోడుగా నుం
డునని అర్థం లేదా జీవితో ఈ మాటున్ను చెల్లెను.

375—(2 వది) వదులు పుణ్యకర్మ హెచ్చై పాపకర్మలేనియె
డల పరలోకమునందున్న 5 మోక్షలోకములలో నొక మోక్షలో

ధులో గల భోగభాగ్యములు గలుగును. ఇవియు శాశ్వతములు గావు. మరల నీ లోకములోన గొప్ప ఐశ్వర్యముపొంది, స్త్రీగానో, లేక పురుషునిగానో, జన్మించును.

376—(3 వది) పరుని పుణ్యకర్మ లిగ్గి పాపకర్మ హెచ్చైయుండెనేని, లేక, సమముగా నుండెనేని, వాటి ఫలము లనుభవించుటకై ఈ లోకములో నేదోయొక జీవిగా జన్మించును. ఈ విషయమై పైనిఉదాహరించిన 320, 321 వ సంఖ్యలను చూడుము, మఱియు పునర్జన్మ విషయమై 71 వ పత్రమునందు చూడుము.

377—జీవునకు పునర్జన్మము గలదు. ఇది సర్వశాస్త్ర సమ్మతమైన పద్ధతిగనుక పైని ఉదాహరించిన వాక్యములను ధారాళముగా నమ్మవలసినదే.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

378—జీవి పరలోకమునకు నేగునప్పుడు పుణ్యపాపములు లేనట్టి లేక పరిశుద్ధముగా నున్నయెడల జీవి బ్రహ్మైక్యమొంది జనన మరణములు నశింపు చేసుకొనును.

శూద్రమతములు.

379—సా॥ "ఆత్మాని సర్వభూతాని" అనునట్లు సర్వభూతములయందు ఆత్మనిండి యున్నది.

380—సా॥ "జన్మనా జాయతే శూద్రః" అనునట్లు, తల్లి గర్భమునుంచి పుట్టిన జనులందరు. శూద్రులనబడుదురు

381—సా॥ "అన్నం పరబ్రహ్మ" అనునట్లు, అన్నమును వ్యర్థచేయకూడదు.

382—వ॥ బ్రాహ్మణ బాలకులు వదుగు అయ్యే పర్యంతం శూద్రులుగా భావించబడుదురు.

383—స్త్రీలు అందరు అజ్ఞానముతో గూడుకొన్నవారు గనుక నే శూద్రులని చెప్పబడుదురు.

384—శ్లో॥ "జన్మనా జాయతే శూద్రః॥ కర్మణా జాయతే ద్విజః॥ వేదపాఠంతు విప్రాణాం॥ బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రాహ్మణః"॥

జాతులవిషయమై

385—బ్రాహ్మణః, క్షత్రియః, వైశ్యః, శూద్రః, ఈ నాలుగు జాతులలో బ్రహ్మజ్ఞానము ఎవరైతే పొందుచున్నారో వారే బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

386—కలియుగమునందు పూర్వపు ఆయావర్ణములకు తగిన ధర్మానుష్ఠానములును కర్మములును కులమతములు ఏర్పడ్డవి. ఏకముగా చేయుటకు నెవరికి శక్యముకాదు. కులములు లేవని వాదించుట నిష్ప్రయోజనము. ఎందుకనగా:—

387—ఈ భరతఖండమునందున జనులు వారి వారి వృత్తులను బట్టిన్ని, సీమ, నిష్ఠలను బట్టిన్ని కులములు ఏర్పడినవి. యింతే గాని మరియొకటికాదు. ఇందువ బట్టి కులభేదములు వాదించకూడదు.

388—కులభేదములు లేవని కొందరు వాక్కువల్ల బోధించటముగాని వారు బ్రహ్మజ్ఞానివలె బహిరంగముగా నడిచ్చి ప్రవర్తనలో లేరు వ్యష్టిగానే యున్నారు.

389—స్వమతము వదలి ఇతర మతములలో ప్రవేశించువారు స్వమతమును గాని, ఇతర మతములను గాని నిందించకూడదు.

390—బ్రహ్మజ్ఞాని మాత్రం అభేదముగా నుండును. (కృతి) గీ॥ "జాతిభేదంబు లెంచుట నీతిగాదు॥ జ్ఞానవంతుల జన్మమేజాతంబు॥" ఎందున జూచినా సందులేకుండగా, పొందియున్నట్టిదే విశ్వమునట్టి భగవంతుండొక్కడే గనుక ఆయా కులమతములలో నుండెడిగుణముతో భగవద్ధ్యానము చేసిన మొదల మోక్షము లభిం

చదివి? గనుక వారి—వారి—కులములలోనుండి త్రికరణశుద్ధిగా భగవంతుని నామమును స్తుతించిన తొడల ముల్లభముగా మోక్షము లభించును.

391 క. వర్ణాశ్రమ ధర్మంబుల
నిర్మల కర్మములఁ జేసి నిఖిల జగత్పూ
ర్ణుండు హరియను నాతఁడె
వర్ణింపఁగ భాగవతుఁడు వసుధాధీశా!

392—వారి—వారి—కులధర్మములు తప్పక చేయుచు సమస్తకర్మములు హరికర్పణచేయువాడు భాగవతశ్రేష్ఠుడగును.

393—మనము సకల మతములను గౌరవింపవలయును.

జాతిభేదములు.

394—ఈ భరతఖండమునందు బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య శూద్ర, ఈ నాలుగు జాతులలోనున్న, సముద్రతీరము ద్వీపములలోనున్న జాతులలోనున్న అనేక జాతులు గలవు; వాటికి తగిన భాషాంతరములు, వేరు, మతములు వృత్తులు వేరు, దుస్తులు వేరు, వునికి వేరు. ఈ విషయమై భగవత్ సంకల్పము అనుకోవచ్చును.

395—అడవి మనుష్యులకు దైవ తలంపే లేదు.

ఆస్తికమతము.

396—(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము.

నాస్తికమతము.

397—(1) బౌద్ధమతము (2) చార్వాకమతము (3) యోగసాంఖ్యమతము (4) శైవశాక్తమతము, (5) తార్కికమతము (6) అర్హతమతము (7) పూర్వమీమాంసమతము.

విగ్రహారాధనములు.

398(1) సగుణ అవతార విగ్రహారాధన.

(2) నిర్గుణ అనగా విగ్రహారాధన నిషేధించుట.

(3) సగుణ ఆరాధన (1) బ్రహ్మసమాజము (2) ఆర్యసమాజము అహ్మదీయ్యాలు ఇవి నూతనమతసమాజములు.

మతములు.

399—(1) శివమతం (2) విష్ణుమతం (3) వైష్ణవమతం (4) వీరవైష్ణవమతం (5) శైవవైష్ణవమతం (6) సాతానిమతం.

400—(1) అయ్యారు వైష్ణవ సన్యాసి.

401—(2) బ్రాహ్మణులు—శివమతస్థులు.

(3)—శ్రీవైష్ణవులు వైష్ణవమతస్థులు.

(4)—కంసాలులు. లేక విశ్వబ్రాహ్మణులు వైష్ణవమతంలో చేరినయెడల సీలామంతులనబడుదురు.

(5) వైశ్యులు లేక కోమట్లు వైష్ణవ మతంలో చేరినయెడల త్రియవరకులనబడుదురు.

(6)—శూద్రులు శివమతం వైష్ణవమతం రెండు తెగలు.

(7)—శూద్రులు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వైష్ణవులనబడుదురు.

(8)—మాలవాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల నిశ్చయ్యలు లేక దాసులు సాతానులనబడుదురు.

(9) మాదిగ వాండ్లు వైష్ణవమతములో చేరిన యెడల వారీకులు.

గోత్రముల వివరణము.

402—(1) భరద్వాజ గోత్రం (1) కాశ్యపగోత్రం.

403—(1) నేను పౌరాణికుడను, (2) నేను దఫ్తుకుడను (3) నేను అవధానిని, అనిన విశేష భేదములున్నా, ఇట్టి మొదలైనవి

అన్నియు, స్థూలశరీరము అన్నమయకోశము కంటె, సూక్ష్మ దేహమువలన ఆత్మను ఎంతమాత్రమున్న లేదు.

404—ఆ ఆత్మను తెలియనిదే, "శివో" ఆత్మయనియు, "శివో" పర బ్రహ్మయనియు, పరబ్రహ్మను "శివు" యనియు దిగు వ నుదాహరించిన ప్రశ్నార్థం అర్థము మాయచే సృష్టించిన దేహ మును భేదించుటకు వీలు లేదు.

405—అందుకు తోడించగా త్రిలోకములకు యజమాని భ గవంతుడే ఆధారభూతుడనియు, అంతటి తెలిసి యుండిన్ని, ఆయన సృష్టించిన దేహమును మలినమైనదన్ని, ఇంద్రియములు భేదపర్య దము, నిందించరాదు, శివమతమన్ని విష్ణుమతమన్ని కలహించు ట ద్వైత అజ్ఞాన మీరినవారగుదురు.

406 శ్లో॥ విష్ణుభక్తః శంకరద్వేషీ,
మద్వేషీ శంకర ప్రియః
ఉభయో నరకం యాతి
యావత్ చంద్రదివాకరౌ॥

407 తా॥ విష్ణుభక్తుడుగా ఉండి, శివునిద్వేషించరాదు.
శివభక్తుడుగా ఉండి విష్ణువుని ద్వేషించరాదు.
వీరిద్దరు చంద్రసూర్యులున్నంతవరకు
ఉండేవరకు నరకప్రాప్తులగుదురని—అర్థము.

భగవంతుని.

[illegible]

408—కొందరు హిందూమతస్థులలోనే భగవంతుడు లేడు. [illegible] లేదు, [illegible] లేదు, అని అనుకున్నట్లు వింటున్నాను. [illegible] [illegible].

409—మరియు ఈశ్వరుడు శుద్ధసత్త్వోపాధి గలవాడగుటయు, జీవుడు మలిన సత్త్వోపాధి గలవాడగుట వలన నిట్టి తారతమ్యజ్ఞానాది భేదములకు కారణమైన దనివింటున్నాను.

410—సూర్య కిరణములు భగవంతునివే గనుక సుగంధ దుర్గంధములను, ఆ సూర్యుడే ఆకర్షించుచున్నాడు.

411—ఇదియే గాక ఈ దేహ ఉత్పత్తి ఆయనవల్లనే కలిగినది. ఈ భౌతికముల దేహమెటువంటి దనగా, దుర్గంధ, మలమూత్ర, శుక్ల, శోణిత, మాంసము ఏగాదండము వలె బ్రహ్మరంధ్ర వెన్నెముకల, నరములతో కట్టబడియున్నది. అందుపైని చక్కని చర్మము కప్పబడియున్నది. ఇది అందరికి తేట తెల్లముగా తెలిసి యున్నది.

412—ఇట్టి శరీరమునందు గర్భము కలదు. మధురమైనట్టి అన్నపానాదులు భక్షించినతోడనే గర్భమందు ఇముడి మలినమై పోవుచున్నది. ఆ మలినమైన మలము, గుదముద్వారానున్ను మూత్ర మూత్రస్థానము ద్వారానున్ను విసర్జనము చేయుచున్నది. ఈ జగజ్జాలములు, ఆత్మలు కావు. ఇది యావత్తు సృష్టికర్తమూర్తే గనుక "ఏకమే వాద్వితీయం బ్రహ్మ" "సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ" ఆత్మయే "జీవి" అనియు "శివు" "ఆత్మ" అనియు, "జీవే" "పరబ్రహ్మ" మనియు, "పరబ్రహ్మమే" "జీవి" యగుచున్నట్టున్ను. ఆత్మస్వరూపమగు, నేను -బ్రహ్మము, అపరబ్రహ్మము నేను అన్నట్టున్ను కలియుగమందు అంతయు, కలియుగ మంత్యమున, బ్రహ్మైక్యమై యుండునని ఈ మహిమ యంతయు సృష్టించిన సృష్టికర్తదే గనుక ఆయన మహిమ ఆయనకే తెలుసునని ఈ గ్రంథము యొక్క 10 వ పత్రములో తెలియపర్చడమైనది.

413—అట్లు ఆయన చేసిన వస్తువులను వేరుచేయుటకును

భూతలవిగాదు. అయిన సృష్టించిన దేహమును మలినమైనది. అని చె ప్పుటకున్ను సంతోషించుటకున్ను వీలు లేదు.

414—ఆయన మహిమచే సృష్టించిన దేహమును స్నాన, పానాదులవల్ల, శుద్ధిపరచుచు అన్నపానాదులవల్ల బలపరచుచు వస్త్రములు కట్టుకుని గృహస్థాశ్రమమునందుండి అందుకుంటె అంతర్ కామక్రోధ లోభగుణములు మాని, ఈ గ్రంథమునందు అనుభవములో ముద్రించిన మంత్రములవలన భగవత్ స్మరణ రాత్రింబగల్లు త్రికరణ శుద్ధిగా చేయుటవలన మోక్షము అందుచేత నుండునని తలంచవలెను. ఇదియే ముఖ్యమైన పని గనుక, వేరే గ్రంథములను బ్రహ్మజ్ఞాన విషయమై చూడవలసిన అవసరము లేదు.

415—లోభగుణములను నివృత్తిచేసుకున్నవాని విమలుడు.

స్త్రీలకు పురుషులు రహస్యసంగతులు
తెలుపకుండుటకు సమ్మతి.

415—కుంతీదేవి సూర్యునికి కన్నకర్ణుడు తనకొడుకని ధర్మరాజునకు తెలుపకుందున ధర్మరాజు స్త్రీలకు రహస్య, రక్షణము, లేకుండ శపించుట.

417—సకల లోకములయందు స్త్రీలకు రహస్యమైన విషయమును పరులకు చెప్పక రక్షించుటయందలి శక్తి మనస్సులయందు కలుగకుండ వలయునని ధర్మరాజు శపించెను. గనుక:—

418—"స్త్రీల నోటకుప్పగింప రాగా"దన్న సామెత చొప్పున మనస్సుతో మనస్సు కలిసిన స్త్రీకి నైనను పురుషుని గుట్టు యివ్వకూడదు. రహస్య సంగతులు చెప్పకూడదు. చెప్పకూడదు. చెప్పకూడదు

419—పురుషుడు, స్త్రీలతోనున్ను, పురుషులతోనున్ను, స్త్రీ స్త్రీలతోనున్ను, పురుషులతోనున్ను, వాదాడకూడదు.

మునకు హాస్యబుద్ధితో [illegible] చెప్పుదురు. అటువైని హాస్య
కాని కలుగును. కాలము, బుద్ధి, గొప్ప నష్టమగును. ఒక్కరిగా
తింటకు తృప్తియగును. ఒక్కరిగా ఉన్నందున నలుగురు మెచ్చు
దురు. అనగా వారిని దూషించుదురు: ఈ వాక్యములను మనస్సు
యందుంచిన వారు ధన్యులగుదురు.

రాణివాస గృహస్థధర్మమార్గము.

[illegible]—గార్హస్థ్యధర్మమార్గములోనున్న రాణివాస పుణ్యస్త్రీ
[illegible]కాలము తమదేహ పాతివ్రత్యములను బట్టి కయ్యానుంచి లేని
భర్త కయ్యపై నున్నను లేక రాణివాస స్థలమునందు ఎచ్చోట
నున్నను, ఆయనకు నమస్కారముచేసి గృహకృత్య పనులు నెర
వేర్చుటకై ఆయనవద్ద సెలవు పుచ్చుకొని పనివాళ్ళవద్ద (శ్లో॥ "శాం
తం భూషణం ధురితం మరణం॥" "అన్నవచనము చొప్పున శాంత
గుణముతో, శిక్షాయించి యున్న పనులు వారు చేసేవి కంటితో
చూచుచు పనులుపుచ్చుకుంటూ॥ శ్లో॥ "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యుః
కర్తవ్యో ధర్మసంగ్రహః॥" అను ధర్మశ్రుతిని బట్టి తా మృత్యువు
ఎల్లపుడు దగ్గరయుండును. కాబట్టి ధర్మమార్గమును చేబూని "శ్లో॥
భక్తి మోక్షము జూపును భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుగ
భక్తి బ్రహ్మైశ్వర్యము నొందించును భక్తి నిధ్యానించు వారె ధన్యు
లగుదురు" అన్నవేద సత్యమును బట్టి భక్తిని వహించి "స్వామి,
చల్లలో వెన్నగలయు నటువలెయున్ను, వ్యాపించి దేహ యందంటి
నటువలెనున్ను" గృహకృత్యములు నెరవేర్చుచున్నప్పుడు పనివాళ్ళ
వల్లనున్ను, గ్రామస్థుల వల్లనున్ను మహారాణిగారు మహాకీర్తితో
న మర్యాదగల వారన్ను పతిభక్తిగల వారన్ను పుణ్యాత్మురాల
[illegible] దైవ భక్తిగలవారన్ను ఇహలోకమునందు పేరు వహించుచున్న
[illegible]

క్షించినచో ముక్తి సుఖము ననుభవింపగలదు. కనుక "జనవా కర్తంతు కర్తవ్యం" అని యార్యుల వాక్యము.

గృహస్థ ధర్మమార్గము.

2—గృహస్థ ధర్మమార్గములో నున్న పుణ్యస్త్రీలు ప్రాతః కాలమున మఘ నిద్రనుండి లేచి శయ్యపైనున్న భర్తకు నమస్కారము చేసి గృహకృత్య పనులు నెరవేర్పుటకై ఆయన వద్ద సెలవు పుచ్చుకొని శుద్ధికట్ట నాంచారమ్మను చేతపట్టుకొని ఇండ్లు వాకిండ్లు ఊడిచి పేడతో ఇల్లు వాకిళ్లు కలిపి ముగ్గులు పెట్టి పాత్రలను కడిగి స్నానము చేసి మడిబట్ట కట్టుకొని జలము తెచ్చి కులాచారపు బొట్టు పెట్టుకొని దేవతాప్రయత్నము చేసి ఇంటనున్న వారికంద రికి భోజన తృప్తి చేయుట పుణ్యస్త్రీకి విధాయకమగును. పుణ్యస్త్రీ అనగా పునిస్త్రీ స్త్రీ అనియు ముత్తైదువ అనియు పెనిమిటి గలస్త్రీ అనియు అర్థమగును. శుద్ధికట్ట నాంచారమ్మ అనగా చీపురుకట్ట అనబడును.

3 ।। శ్లో।। కార్యేషు దాసీ కరణేషు మంత్రీ
రూపేచ లక్ష్మీ క్షమయా ధరిత్రీ
స్నేహేచ మాతా శయనేషు వేశ్యా
షట్కర్మయుక్తా కులధర్మపత్నీ

4—తా।। (1) ఇంటి కార్యములయందు దాసివలెను, (2) ఆలోచన యందు మంత్రివలెను, (3) రూపమునందు లక్ష్మివలెను, (4) ఓర్పునందు భూమివలెను (5) స్నేహమునందు తల్లివలెను. (6) శయనమందు వేశ్యవలెను. ఈ ఆరింటి నీ రీతి కలిగియున్నట్టు ప్రవర్తించువారి కులస్త్రీ యనబడును. ఈ వివరము 105 వ పత్రము మొదలుకొని 147 వ పత్రము వరకు సవిస్తరముగా వ్రాయబడెను.

గృహస్థాశ్రమము.

421—భార్య భర్త లిరువురు ఎక్కడనో పుట్టి ఎక్కడనో పెరిగి అరణ్య ప్రదేశమునందు కాచు యుసిరిక కాయలు, సము ద్రజలమునందుండు లవణము చేరి కొట్లు రుచియించునో అట్లే వీ రిరువురు ఒక్కటి యగుచున్నారు: సృష్టికర్త చాతుర్యమును ఏమని కొని యాడవచ్చును. భర్త యగువాడు చక్కగా తోచింది ముం దు తనకు గలుగబోవుటి మంచిగలదై తనభార్య పుత్రబంధువుం యందు ప్రేమగా సంచరించుచు అందరి యందును కరుణగలిగి యుం డుటయు ఓర్పుగలిగి యుండుటయు స్నానము చేయుటయు పూజాపు నమస్కారములు చేయుటయు తమయిష్టప్రకారము వండుకున్న అ న్నము కూరలు. పగ్గిరాలు దేవునకర్పణచేసి ఈ గ్రంథమునందు న్న అనుబంధములో 37 వ సంఖ్యనున్న మంత్రమును చదివి భుజిం చవచ్చును.

422—దిగువ నుదాహరించిన ఇతిహాసములోనున్న ప్రకార ము తామరాకునందు జలమంటనట్టున్ను, అద్దమునందు రూపమంట నట్టున్ను, కుమ్మరి పురుగుకు బురదంటనట్టున్ను, వెన్న జిహ్వాయం దంటనట్టున్ను, చింతపండు పైబొబ్బరంట నట్టున్ను వెన్నతో చల్ల యంటనట్టున్ను, చీకటిదీపము నంటనట్టున్ను, ఆకాశమునకు వాయు వంటనట్టున్ను, బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు నిఖిల వ్య వహారములు చేసి, అంటకుండ నట్లున్న సంసారమునందు కోపము వచ్చి మాట్లాడునప్పుడు మరిపకరు ।పాపెంట। ..మిట్టి పదక మిడిసిరా లక" అనునట్లు, గాక శాంతమువొంది "ఐహిక్యము" అనగా భూ లోక సంబంధమైన కష్టసుఖములను అంటి అంటక జాలినొందక మిత ప్రమాణముగా భార్యా భర్త లిరువురు సమాధానముగా సంచరించుట గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గమగును. శ్రీ రత్నములో

సహవాసము పురుషుడు స్త్రీకి మనోహరముగా నుంచుకొనవలెను.
శ్లో॥ "అమృతం మధురా భార్యా॥"

423—గృహస్థాశ్రమధర్మమార్గము పెద్దలకున్ను, అభ్యా గతులకున్ను, పశువులకున్ను, పురుగులకున్ను, జీవనార్థము కలిగియుండును.

424—గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్న మానవుడు తన భార్య యుండగా "ద్వితీయ వివాహ నిబంధన మేమి" రెండవ వివాహము చేసికొనుట అధర్మమగును. శ్రుతి: "భార్యామూలమిదం గృహం" అనునట్లు గృహమునకు భార్య మూలము.

17 వ ఇతిహాసము.

425 (1) సీ॥ పాలన పత్రమునందు నవిలి యుంటని యట్లు,
అద్దమందున రూపమంటనట్లు,
(2) బురద తామరకుమ్మరపురుగు కంటనియట్లు,
నాజ్యంబు జిహ్వయందంటనట్లు,
(3) ఘనిచింత పండుపైం బొబ్బరంటని యట్లు,
బలుచల్లలో వెన్న గలయనట్లు,
(4) చిత్రభానునందుఁ జీకటి యంటనట్లు,
నాకాశమున వాయువంటనట్లు.

426 (1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచ మందు,
(2) సకల వ్యవహారములు జేసియుంటుకొందు(రు),
(3) రమ్యగుణధామ దాక్షిణ్యమిత్రాయు, సత్య
(4) కామకరుగా లంటమో [illegible] రాజు!

427—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమున ఇటువంటి సంబంధించిన వారే తరించగలరు.

(2) బ్రహ్మచర్యాశ్రమము.

428—గృహస్థాశ్రమధర్మము పొందకుండుటయు, వేద శాస్త్రములు చదువుటయు, హరిభజన చేయుటయు, భిక్షాన్నము భుజిం చుటయు, కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ ద్వేషములు లేకుండుటయు, శాంతి, శమ, దమాది, గుణములు, క లిగియుండుటయు, కాషాయవస్త్రములు ధరించుకొని యుండుటయు, ఒ కస్థలమునందు నిలకడగా నుండుటయు, నిలకడగా యుండ కుండు టయు, ఇది బ్రహ్మచర్యాశ్రమధర్మములగును.

(3) వానప్రస్థాశ్రమము.

429—వానప్రస్థాశ్రమమును గోరువాడు మహారణ్యము వెళ్లి ఫలపల్లాదులు భక్షించుచు, పానీయంబులు త్రావుచు, కౌపీ నము ధరించుకొని, వెండ్రుకలు జడలుగా కావించుకొని, విభూది ధూళి శరీరమునందంతట పూచుకొని, కమండలువును, చేత నుంచు కొని, అడవియందు సంసార సంబంధముతో నుండెడివైనను, లేక నైనను, శాస్త్రములను చదువుచు సంసారమునందు మితి పరివర్తన గా సంచరించుచు, తపస్సాధనములతో గూడి వర్తించుచుండవలెను. ఇది వానప్రస్థాశ్రమధర్మములగును.

(4) సన్యాసాశ్రమము.

430—సన్యాసాశ్రమమును పొందువాడు స్థూలశరీరము నందంతట విభూది పూసుకొన వలయును రాత్రులయందు ఎక్క డనైనను నిద్రాగా పండుకొనవచ్చును. గాని స్థావరముగా నుండ కూడదు. కౌపీనము ధరించుకొని వెండ్రుకలు జడలుగా గావించు కొని కమండలువును చేత[illegible]కొని, సూర్య, చంద్రాదులు వలె లోకముల నంతట ప్రదక్షి[illegible] చేయుచుండవలెను. కామ, క్రోధ, లోభ రాగద్వేషములను గెలిచి, శాంతి, శమ, దమాది, గుణము లను పొందవలెను.

431—ఆహారముకొరకు పాటుపడ్డగాని, లేక భిక్షగాని దొరికిన వస్తువునంతో షించకూడదు. దొరికిన వస్తువు మరుసటిదినముంచ కూడదు. సన్యాసులు సంసారము నివర్తించవలెను. ఇందుకు ఒక సామెత గలదు. అనగా

432—సంసారి తిరిగి చెడ్డాడన్నా, సన్యాసి తిరగక చెడ్డాడని సామెతగలదు.

433—సంసారులగువారు కావి వస్త్రములు ధరించుకొని భిక్షాన్నము భుజించుట విధాయకము. సంసారములో విరక్తులుగానుండవచ్చును. సంసారము లేకనైనను నుండవచ్చును.

434—వైరాగులు శాస్త్రములను చూచి ఇతరులకు బోధనములు చెప్పుచు జీవించడము విధాయకము.

సాధువులు సన్యాసుల వలెనే ప్రవర్తింతురు.

435—పైని ఉదాహరించిన నాలుగు ఆశ్రమములలో గృహస్థ ధర్మము శ్రేష్ఠమైనదని పెద్దలు చెప్పియున్నారు. గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములో నుండి త్రికరణ శుద్ధిగా సృష్టించిన సృష్టికర్త యైన భగవంతుని స్తుతించిన యెడల మోక్షము మాత్రముగా లభించును.

436—(1 వది) అరిషడ్వర్గములు ఆరును, (2 వది) రాగద్వేషములు పదియును, (3 వది) ఈషణత్రయములు మూడును, (4 వది) గుణములు మూడును, (5 వది) ఆశాపాశములు మూడును, వీటిచర్యలతోకూడా ఈ దిగువ నుదాహరించబడినది.

అరిషడ్వర్గముల చర్యలు.

(1 ట వది)

437—(1) కామమనగా [illegible] ఇండ్లు, తోటలు, నాణ్యములు, ధనములు, పశువులు, స్త్రీలు, బిడ్డలగు, వాని పొందు-వగా సంపాదించవలెననెడి చిత్తవృత్తి. దీనివలన నశాలునందు అనేక స్త్రీలను

కచ్చి పెరపెట్టినంతయు, శ్రీకృష్ణమూర్తి వానిని [illegible]. ఈ కా
మములను నివర్తించుటకై వైరాగ్యమును విడువ వలయును. ఎట్లన్న,
స్త్రీ, పురుషుని యొక్క అవయవాంగములు అనగా ముక్కు, [illegible],
రక్తముల్తోనున్న, పరకల్యాకేశ, శ్వాసకొనుమాంసముల్తోనున్న,
మలమూత్రములతోనున్న, దేహము, దుర్గంధములతో, నిండియు
న్నదని. శోధించిన యెడల, స్త్రీ, పురుషులయొక్క కామములు న
శించుచున్నవి. కామములు నశించిన యెడల పరపురుష, పరస్త్రీ గ
మనము నుండ నేరదు. గృహస్థధర్మమార్గముగా వుండటము న్యా
యముగును. పరస్త్రీ, పరపురుష పరియాచకము వలన పాతకము సం
భవించునని శోధించవలయును. స్త్రీ, పురుషుడు గృహస్థమార్గ
ముగా నుండినను వానిని అంటి, అంటకుండా ఇంద్రియములను ని
గ్రహించడము వల్ల శాంతగుణములు గలిగి పరమపదమును బొం
దగలరు. ఇంద్రియములకు చిక్కపడనివాడే ధన్యుడు, మనోవ్యా
పారములను విడచినవాడే ఘనుడు.

438—(2) క్రోధమనగా తాము చేయునట్టి పనులకు విఘ్న
ము చేయు వానిని శిక్షింప వలయునని యుగ్రము గలిగడి చిత్తవృ
త్తి. యిందువలన బకాసురుడు ఏక చక్రపురిని వాసులగు బ్రాహ్మ
ణులను బాధించుచుండ వారల ప్రేరేపణంబున భీముడా రక్కసు
జంపెను. అట్టి క్రోధము మిక్కిలి చెడ్డవలననున్న, మనోనిగ్ర
హము వల్లనున్న, నశింపుచున్నది.

439—(3) లోభమనగా దేహములు అస్థిరమనే వివేకము లే
కుండున తనకు లభించిన పదార్థముల నితరుల కివ్వకూడదను చిత్త
వృత్తి. ఇతరుల వద్ద పుచ్చుకొన్న [illegible] [illegible] [illegible]
ఆ [illegible] నివ్వకట్లు [illegible]. ఇందువలన. [illegible] దుర్యో
ధనుడు తన జ్ఞాతులగు పాండవులకివ్వవలసిన సగభాగము నివ్వనం

[illegible] [illegible] లోదర తన సైన్యముతో కూడ దారి చేరను [illegible] [illegible] మూలము స్థిరములు గాదనెడి వివేకము చేతనున్ను, స ద్దుల సాంగత్యము చేతనున్ను, అట్టి లోభగుణము నశించును.

440—(4) [illegible] ఈ మాతృస్థానములు భూము అనగా (ధనము) ధనధాన్యములు (వాహనము) భార్య (పుత్రులు) బిడ్డలు వీటియందు అజ్ఞానము చేత పుట్టి ప్రేమగల చిత్తవృత్తి. ఇందువలన దశరథ మహారాజు తన భార్యయగు కైక యందలి ప్రేమచేత సత్యశీలాది సద్గుణ విశిష్టుడైన శ్రీరాముని భార్యతో వనా [illegible] లంపి భరతునకు పట్టము గట్టి అందువలన తాను వ్యసనము పొంది మృతిబొందెను, ఇందుకు కారణము కృతయుగమునందు రావణాసురుడు తనలంకలో మునులను, రాక్షసులను హింసించినందున వారి మొరలిని ద్వాపరయుగమునందు రావణుని సంహరించుటకై భగవానుడు రామావతారమున అవతరించెను. గనుక ఇంద్రియ నిగ్రహము వలననున్ను యముని చేత చిక్కినపుడు తన వెంట ఎవరు రారని తెలిసికొనిన మోహము నశించును.

441—(5) మదమనగా సకలసంపదలు గలిగి గర్వాంధుడై నీతిమిచేసినను చెల్లునని తోచెడు చిత్తవృత్తి. ఇందువల్ల జమదగ్ని మహాముని కామధేనువు వలన కార్తవీర్యార్జున నిపుత్రులు [illegible] తండ్రియగు కార్తవీర్యుడును, వీల్లిర అట్టి మదము నశించుటకు సకల సంపదలు తనకు ఎటువలె వృద్ధియైనవి తెలిసి వలన తెలుసుకొన్న మొదల మదము నశించును.

442—(6) మాత్సర్యము అనగా యితరులు తనకంటె నెక్కువ విద్యయును, ఐశ్వర్యమును [illegible], భోగమును, శరీరబలమును, పరాక్రమము, గలవారై [illegible] జూచి ఓర్వజాలక మండిపడు చిత్తవృత్తి. [illegible] [illegible]

చేయ కాదనూయ యోగమందు కృష్ణుని వైభవమును జూచిరో ద్యానంమున చక్రాయుధముచేత గిట్టెను. మాత్సర్యము నశించు విధము పూర్వజన్మ సంచితార్థకులు బట్టి వారికి యిట్టి దైశ్వర్యము లభించినది. అనిన్ని యిపుడు తాను పూర్వజన్మమందు చెప్పిన ఫలితార్థములకు తగిన ఫలము తనకు ఈ జన్మమునందు లభించినది. అది తెలివివల్ల తెలిసికొన్నయెడల మాత్సర్యము నశించును పునర్జన్మము విషయమై ఈ గ్రంథము నందు తత్వజ్ఞానములో తేటగా తెలియపర్చబడ్డది.

రాగద్వేషములచర్యలు.

(2 వది)

443—<u>రాగముఅనగా</u> పరస్త్రీ విషయమై గలిగెడు చిత్తవృత్తి రెండవ భవంబునకై కేపియును రాక్షసికి ఈ దిగువ ఉదాహరించిన మడిసిన హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులు, రావణ. కుంభకర్ణులై సంభవించిన వారిలో రావణుడు, సీతాదేవిని చెరబెట్టినందున విశ్వంభరుందు రఘుకులంబున రాఘవుండై యవతరించి వారిని వధించె ఇంద్రియ నిగ్రహము వలన రాగము నశించును.

444—(2) ద్వేషమనగా పుపకారికి నపకారము చేయవలెననే చిత్తవృత్తి. ఇందువలన, శిశుపాల దంతవక్త్రులు దొల్లి విష్ణుమందిర ద్వారపాలకులు, విప్రశాపంబునం బదభ్రష్టులై, భూతలంబున, హిరణ్య కశిపు, హిరణ్యాక్షులన, దితికి జన్మించి రందుక నిష్టుండైన హిరణ్యాక్షుని, హరి వరాహరూపంబున సంహరించె నగ్రజుండైన హిరణ్య కశిపుండు సోదరుని జంపిన పగకై ద్వేషించినందున నరసింహ మూర్తియైన శ్రీహరిచేత విధతుండయ్యెను, శాంత గుణమువలన, ద్వేషము నశించును,

445—(3) ఈర్ష్యఅనగా నాకువచ్చిన కష్టములు యితరులకు రావలయుననే చిత్తవృత్తి యిందువలన అరుణాక్షుడను వాడు తనతో

[illegible]మునకు రాజునకు దుఃఖములు రాగా అతనిచేత ప్రాణములు
గోలుపోయెను. పూర్వజన్మ ఫలము యెవ్వరికైనా విడువదు. నకులు
డు విరాటునివద్ద అశ్వశిక్షకుడయిన విధములను తెలిసివల్ల తె
లిసికొనినను ఈర్ష్య నశించును.

446—(4) <u>అసూయ యనగా</u> తనకుతగిలిన సుఖములు యిత
రులకు గలుగ రాదను చిత్తవృత్తి. యిందువలన పౌండ్రక దేశపు
రాజు వాసుదేవుడను పేరునాకు దగునుగాని మరియొకనికి దగు
నా యనెడు విరోధముచేత వాసుదేవుడయిన శ్రీకృష్ణమూర్తితో
మత్సరించి వచ్చెను. పూర్వజన్మ ఫలమువల్ల అంతకంటె రెడంతలు
ఫలముగలుగును, మూఢులు అసూయ తలచుదురేగాని, జ్ఞానులు త[illegible]
లవరు నాకంటే యెక్కువ యితరులకు కలుగవలెననే చిత్తవృత్తి
గలవారు ఈర్ష్యపొందరు.

447—(5) <u>దంభమనగా</u> తాను చేసిన పనులు పదిరెంగి
హెచ్చుగా మెచ్చవలయునను, చిత్తవృత్తి. యిందువల్ల అపూర్వుడు
తనయాగమును జూడుమని దుర్వాసునితో బలికిన అతడు యిదిదం
బ మనగా అందుకు అపూర్వుడలిగి దుర్వాసుని దూషించి విఫల
ము నొందెను. గనుక కలిగిన పట్టుకు భూషించుచు, ధరించుచు,
యుండడమే యుక్తము గాని యితరులు మెచ్చుటకు యెక్కువ కా
ర్యాలు చేసిన యడల తుదకు నష్టము సంభవించును; శాంతగుణము
వల్ల దంభము నశించును.

448—(6) <u>దర్పమనగా</u> నేను సర్వవిషయముల యందు సమ
ర్థుడ నాకు సాటియయిన మేటి యేచోటను లేడను చిత్తవృత్తి.
యిందువల్ల త్రిలోక కంటకుడయిన దశకంఠుడు క్రొవ్వి [illegible]
అత్యు[illegible] నాకెవ్వరీడని తిరుగుచుండ విష్ణుదేవుడు శ్రీరాముడై
యుదయించి కదనంబున వానిని వధించెను. తనకు దగిన సమర్థ

తపాటుల గలిగినదని వివేకమువల్ల తెలిసికొనిన తోడనే, దర్పము నశించును.

449—(7) అహంకారమనగా వోరి నన్ను శిక్షించువాడవని అడుగగా నేను (అహం) పట్టినపట్టు "కుందముట్టింపక" పట్టినదును విడిచిపెట్టోట్టి వాడను గాను అని యితరుల నిందించు చిత్త వృత్తి. అహంకారము రజో, తమోగుణములలో చేరి సందున శాంతిగు ణమును పొందిన తోడల అహంకారము నశించును.

450—(8) మమకారముఅనగా ఇది నాది, ఇదినాకు కావల యును. అనుటయే మమకారము మమకారము లేదనుట జ్ఞానానంద సర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము నేను కాబట్టి ఈ దేహాది ప్రపంచ ము ఏదిన్ని నేనుకాను, ఏదిన్ని నాదికాదు. అని తలంచుటే, మమ కారము లేక పోవుట, ఈ రెండు భావములే బంధముక్తులకు కారణ ములు. మమకారము వలన బంధము మమకారము లేక పోవుట దీ ని లక్ష్యము.

451—(9) కోపమనగా ఒకరు చేసిన పనిమీద సమ్మతించ ని చిత్తవృత్తి చండప్రచండముగా వచ్చే కోపము పాపముకు కు దురు. శాంతగుణము లభించిన తోడల కోపము నశించును.

452—(10) రోషమనగా శత్రువుని జయించవలెనని చిత్త వృత్తి మరిన్ని, అనేక దుర్వృత్తులు గలవు అవి తటస్థించిన తోడ ల రోషము కలుగును. శాంతము వలన నశించును. ఇట్టివి ఈ శ్వ రాజ్ఞ ప్రకారము కలిగినవి అని చెప్పకూడదు.

453—మనుష్యుని హృదయము నందు ఇట్టి దుఃఖ విషయ ములు చిక్కు పెట్టుచుండగా జనుడు అయాకార్యములను చేయు చుండునుగాని ముదిమి దావులుచేత తనదేహము నశించెడి విషయ మును తెలియక అజ్ఞానమందు మునిగియున్నాడు. గనుక, ధన, బం

భోగములు, మొదలగునవి యన్నియు స్థిరములు గావని తలచిన యెడల జ్ఞానముగలిగి అజ్ఞానము నశించి మోక్షమార్గము చెందగలరు.

ఈషణత్రయములు.

(3 వది)

454-(1) ధనేషణ అనగా — ధన సంపాదన.

(2) దారేషణ అనగా — వివాహము చేసికొన్న భార్య.

(3) పుత్రేషణ అనగా — బిడ్డలు.

455—పత్రము. — సంఖ్యనందు చెప్పిన ప్రకారం బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు నకల వ్యవహారములు చేసి పైని ఉదాహరించిన వాటియందు. ఇంటి అంటక సంచరించిన వారు తరతే రగలరు.

గుణములు.

(4 వది)

456-(1) రజోగుణము — విషయుల దట్టమగు దుఃఖమును పుట్టించుటకు కారణమగును.

(2) తమోగుణము — అజ్ఞాన భావమును కలిగించుటకు కారణమగును.

(3) సాత్విక గుణము — సౌఖ్యమును పుట్టించుటకు కారణమగును.

ఆకారములు.

(5 వది)

457-(1) మంచి ఆశ — భూముల సంపాదన

(2) స్త్రీల ఆశ — పరస్త్రీ గమనము.
(3) వస్తువుల ఆశ — పంచలోహముల సంపాదన

వీటియందు 8 -38- పీత్రముల 68 సంఖ్యను చెప్పబడిన ప్రకారము నడుచువాడె జ్ఞాని అనబడును.

పంచమలముల
వివరణము.

453—(1) ఆణవమలము (2) కార్మిక మలము (3) మాయిక మలము (4) మాయేయమలము (5) తిరోధాన మలము

1—అణవ మలమనగా బ్రహ్మజ్ఞానము తలంచుచుండగా సంకల్ప వికల్పములను మనస్సుయందు జెప్పించి దానిని మరుగు పర్చును.

2—కార్మిక మలమనగా వేదాంత శాస్త్రవిషయమై ఎవరైనను బోధించుచుండగా శ్రవణముల యందు చొరనివ్వక భేద బుద్ధి గలిగించును

(3)—మాయిక మలమనగా పరబ్రహ్మ విషయిక జ్ఞానవాసనను ఎప్పుడున్ను, తలంచ నివ్వక మోసపుచ్చును.

4—మాయేయిక మలమనగా ఎల్లప్పుడు పాపకార్యముల యందు మనస్సును పోనిచ్చును.

5—తిరోధాన మలమనగా పరబ్రహ్మకంటె వేరుగను అనిత్యమైనటువంటి వస్తువులయందు విగ్రహారాధనలయందు భ్రమకలిగించి పుట్టు గిట్టుటలు దుఃఖముల నుభవింపజేయించును ఈ పంచ మలములు లేనివారే బ్రహ్మజ్ఞానులు వీటిని నివర్తి చేసికొన్నవారె ధన్యులు ఇట్టి చంచల గుణమును తనలో నున్న జ్ఞానాగ్ని వలనే హింస మాత్రమున కట్టివేసిన తొడల బ్రహ్మజ్ఞానము పంచు తీరికగానుండును గాని ఇంతటికన్నా వేరొక్క ఉపాయముచేతను కట్టుబడి కుదిరికగా నుండదు.

459—శ్లో॥ విచిత్రా దేహసంపత్తి । రీశ్వరాయ నివేదితః । పూర్వమేవ కృతా బ్రహ్మ । హస్తపాదాది సంయుతం॥

460—తా॥ మనము జీవించుటకు సాధనముగ, కరచరణాద్యవయవములతో గూడిన విచిత్రమగు దేహసంపత్తి, భగవదనుగ్రహముచే మనకు సిద్ధించెను. ఆయన వలన సిద్ధించిన యీ అవయవ సహితమైన దేహమును జగన్నాథుని విషయమున వినియోగించక పోతిమేని, మనము దానిని, దుర్వినియోగముచేసిన వారమగుదుము. అందుచే యమదండన తప్పదు. కాబట్టి మనము తెలివిగలవారమై వ్యర్థమైన అహంకార మమకారములను పూర్తిగా విడనాడి విషయములనెడి క్రూరవ్యాఘ్రముల బారికదప్పి శ్రీవాసుదేవుని పాదపద్మముల నాశ్రయించవలయును. అందుచే మోక్షము సిద్ధించును. 4వ ప్రకరణ అనువాక్యమును చూడుడు. చూచి దాని భావమును గ్రహించిన వారే ధన్యులు.

దేహము దహించే విషయమై.

461—జీవి ఘటములో ఉండగానే «దేహతీతిదేహః» అనగా దహింపబడునది దేహమని భావము.

462—ఇందుకుసమ్మతి (1) "ఆధ్యాత్మికము" ఆత్మవలన గలిగిన తాపత్రయము (2) ఆధిభౌతిము భౌతికమువలన గలిగిన తాపత్రయము (3) ఆధి దైవికము దైవము వలన గలిగిన తాపత్రయము. ఈ మూటి తాపత్రయాగ్నివల్ల దేహము దహించబడుచున్నది. ఈ మూటినిగ్రహించిన వారే ధన్యులు.

463—ఇట్లు దేహము దహించుచు, కాలము తట్టించిన తోడనే 70 వ పత్రములో చెప్పిన ప్రకారము దేహము లయమై పోతున్నది.

షట్కర్మల వివరణము.

204-(1) ప్రారబ్ధకర్మ అనగా—పాపపుణ్యముల మూటయొక్క ఫలము సుఖ దుఃఖము లనుభవించుట.

(2) స్వేచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు స్వయముగా చేయు పాపపుణ్యములు.

(3) పరేచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు ఒకరివల్ల కలిగిన పాపపుణ్యములు.

(4) అనిచ్ఛకర్మ అనగా—ఈ జన్మమందు తెలియక వచ్చు పాప పుణ్యములు.

(5) నిషిద్ధకర్మ అనగా—పరస్త్రీ గమన నరహత్య పరద్రవ్య చోరత్వము మొదలైనవి.

(6) ఆగామికర్మ అనగా—పూర్వ జన్మమందు చేసిన పాపపుణ్యముల సుఖదుఃఖము లనుభవించుట.

స్వభావము.

205—శ్లో॥ "పితావత్పర పురుషాశ్చ" అనుశ్లోకము చెప్పిన పరపురుషుని తండ్రివలెను శ్లో॥ "మాతృవత్పరదారాశ్చ" అను శ్లోకము చెప్పిన పరస్త్రీని తల్లివలెను. శ్లో॥ "సుతావత్పర యావనాశ్చ" అను శ్లోకము చెప్పిన యావనములో నున్న పరపురుషుని సుతునివలెను ఎవరూ భావించుకొనుచున్నారో వారు తెలివి పరుల నబడుదురు. శ్లో॥ "పరద్రవ్యాణిలోష్టవత్" అనుశ్లోకము చెప్పిన పరద్రవ్యము మంటి పెళ్ల వలెనున్ను శ్లో॥ "ఆత్మవత్సర్వ భూతాని" అను శ్లోకము చెప్పిన సకలభూతములను తనవలె ఎవరు చూచుచున్నారో వారే ఉత్తము లనబడుదురు.

విషయము.

466—శ్లో॥ (1) ఉత్తమం క్షణకోపంచ,
(2) మధ్యమం క్షణబంగరం,
(3) అధమం అహోరాత్రించ,
(4) కపటీ మరణాంతకః

టీ॥ (1) ఉత్తమం క్షణకోపన్య అనగా సత్పురుషుల కోపం నీటి మీద గీతవలె క్షణమాత్రముండునని అర్థము
(2) మధ్యమంక్షణ బంగరం అనగా మధ్యముల కోపము బంగరం తిరిగేటంత సేపువుండునని అర్థము
(3) అధమం అహోరాత్రించ అనగా దుష్టుల కోపం రేత్రి పగలంతటా నుండునని అర్థము.
(4) కపటీ మరణాంతకః అనగా కపటస్థుల కోపం చచ్చేవరకు నుండునని అర్థము.

467—ఇది కలియుగము గనుక ఉత్తమ సత్పురుషులు చేసే కర్మలు వలె నడుచుచున్నవారే ధన్యులు. మీటిన్నీ జనన మరణాద్యవస్థలున్ను, కించిత్ జ్ఞత్వాది స్వల్పగుణములు కలుగచేయకొననివాడే ధన్యుడు.

468—మొదటి ప్రకరణము 23 వ సంఖ్యలో ఉదాహరించిన సంవత్సరము నెలలు వారములు దినములు ఆ సాక్షాత్తు పరబ్రహ్మము వలననే ద్వీపముల నందంతటా విశంబరమైనవి యగును.

469—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు ఆ పరబ్రహ్మము నందె యున్నవి గనుక సకల—చరా—చరములకు కావలసిన పదార్థము లన్నియు వీటి సృష్టికి ముందే కలుగ చేసియుండెను.

470—భూతాత్మయైన బ్రహ్మము మనల నందరిని మనము చేయు కార్యములన్నిటిని. మనకు ప్రారబ్ధకర్మ వలన సంభవించ బోవువాటిని ఎరుగును. కాబట్టి మనము జాగ్రతగా మనలడము

మహోత్తమము. మన దేహమా! భూతాత్మము.

471—భూత భవిష్యద్వర్త మానములు అనగా

(1) భూతకాలము—ఇదివరకు జరిగినట్టిది—అయినది.

(2) భవిష్యత్ కాలము—ఇకను జరగబోవునట్టిది—కాగలది.

(3) వర్తమాన కాలము—ఇప్పుడు జరుగుచున్నట్టిది.—జరుగుచున్నది.

తత్వజ్ఞాన శ్లోకములు.

472 శ్లో॥ సత్సంగత్వే నిస్సంగత్వం నిస్సంగత్వే నిర్మోహత్వం

473 నిర్మోహత్వే నిశ్చల తత్వం నిశ్చల తత్వే జీవన్ముక్తి

474 తా॥ సత్సంగత్వే అనగా భగవచ్చింతన గల మహాపురుషుల స్నేహము దొరుకుటచేత నిస్సంగత్వం అనగా పుత్రమిత్రకళత్రాదులు అంటి అంటక పామర జనులను చేరక యుండుట కలుగును.

475 నిస్సంగత్వే యెప్పుడు పామర జనసాంగత్యము లేక పోవునో నిర్మోహత్వం ధన ధాన్యాదుల యందు గల యభిమానమును విడుచుచున్నాడు.

476 అట్లా నిర్మోహత్వే ధన, ధాన్య, దారా, పుత్రాదుల యందు గల యభిమానమును ఒదిలిన వాడు కాగానే నిశ్చలతత్వం అనగా విషయ రహితుడౌచున్నాడు.

477 ఎప్పుడు నిశ్చల తత్వే విషయ రహితుడౌచున్నాడో నిర్మల జ్ఞానము కలుగును. నిర్మల జ్ఞానము గలిగి సర్వసంగ పరిత్యాగుడగునో యటువంటి వానికి ॥జీవన్ముక్తి॥ సునాయాసముగా విదేహ కైవల్యము చెందకలడు.

478—ఇందు సూక్ష్మార్థ

∴ (1) సత్సంగత్వం	భగవచ్చింత గలవారి స్నేహిత ము.
(2) నిస్సంగత్వం	పుత్ర, మిత్రాదులయందు అంటి అంటక యుండుట.
(3) నిర్మోహత్వం	ధన ధాన్యములు అనిత్య మనిత లంచుట.
(4) నిశ్చల తత్వం	విషయ రహితుడగుట.
(5) జీవన్ముక్తి	నిర్మల జ్ఞానము పరిపూర్ణము.

479 శ్లో॥ 1 జన్మదుఃఖం, జరా దుఃఖం జాయా దుఃఖంపునః పునః
సంసార సాగరం దుఃఖం తస్మాజ్జాగ్రత జాగ్రత॥

480 2 మాతానాస్తి పితానాస్తి నాస్తిబంధు సహోదరాః
అర్థంనాస్తి గృహం నాస్తి తస్మాజ్జాగృధ జాగృధః

481 3 ఆశా యాబద్ధతేలోకో, కర్మణా బహుచింతయా
ఆయుః క్షీణంన జానాతి తస్మాత్ జాగృధ జాగృధః

482 4 కామం క్రోధరేచ లోభంచ, దేహేతిష్టతి తస్కరాః జ్ఞాన రత్నాపహారాయా, తస్మాత్ జాగృధ జాగృధత॥

అష్టమదముల వివరం.

483—కులమదం నేను కులముకు ఎక్కువ గల్వాడననిన్ని దర్పించుట బ్రిహ్మజ్ఞానము విచారించిన యెడల కులగర్వము నశించును.

484—(2) ధనమదం నాకు బాగుగా ధనమున్నదని గర్వించుట తన మనోధనములు, శాశ్వతము గావని ఓడలు బండ్లు అవును బండ్లు ఓడలవును అని తలంచిన యెడల ధనమదం నశించును.

485—(3) బలమదం నే నెల్లెయిన పగసాధించెదననుట తన మనో శాంతమును పొందిన యెడల బలమదం నశించును.

486—(4) విద్యామదం నేను మహా పండితుడనని గర్వించుట సరస్వతి వలన విద్య లభించినదని. యోచించిన యడల విద్యామదం నశించును. శాంత చిత్తత కలిగి యుండవలసినది.

487—(5) రూపమదం నేనుమిగుల రూపవంతుడననిన్ని సౌందర్యవంతుడననిన్ని గర్వించుట. రూప సౌందర్యములు శాశ్వతములు కావనిన్ని వృద్ధరూపమును తలంచిన యెడల రూపమదం అణుగును.

488—యౌవనమదం నేను యౌవన ప్రాయముగల వాడననిన్ని గర్వించుట. యీ దేహం స్థిరముగాదని వ్యాధులను గమనించిన యెడల యౌవనమదం నశించును.

489—రాజ్యమదం నాకు చాలా రాజ్యములున్నవనిన్ని సైన్యము చాలా వున్నవని గర్వించడము యివి యన్ని దైవ అనుగ్రహము వలన పొందినవి. అని తెలిసికొనిన యెడల రాజ్యమదం నశించును..

490—తపోమదం నేను తపస్సు చేయుచున్నానిని అన్నపానాదులువిడిచి వాయు భక్షణచే యుచున్నానని గర్వము సద్గురుమూర్తి కటాక్షమువల్ల తపోగుణం సంభవించినది. అని యోచించిన యెడల తపోమదం నశించును.

తను వ్యసనములు.

491—(1) మనో వ్యసనము (2) ధనవ్యసనము (3) రాజ్య వ్యసనము(4) విశ్వాస వ్యసనము (5) పుత్రావ్యసనము (6) కలహ వ్యసనము (7) తను వ్యసనము (8) సేవకావ్యసనము ఇట్టి వ్యసనములు మనో వ్యసనములనబడును. ఇవి కర్మాధీనత వలన కలుగును.

492—తన్నుతా తెలిసిన వాడు ఇట్టి వ్యసనములను పొందనేరడు. మరియున్ని తాను చేసి నటువంటి సత్కార్యముల వల్లను సద్గురుమూర్తి కటాక్షమువల్ల ఈ వ్యసనములు నశింపగలవు.

లక్ష్మీప్రభావము.

493—(1) విద్యాలక్ష్మి (2) వీర్యలక్ష్మి (3) విజయలక్ష్మి (4) ధాన్యలక్ష్మి (5) ధనలక్ష్మి (6) శాంతలక్ష్మి (7) సౌభాగ్యలక్ష్మి (8) సర్వలక్ష్మి ఈ 8 లక్ష్మీప్రభావములు తాను పూర్వము చేసిన పుణ్య ఫలమువల్ల తనకు లభించునుగాని మరిఒకరి వల్లకాదు. ఈజన్మ మందు చేసిన సత్కార్యములకు గాను దుర్ నడతలకు గాను మరివక జన్మమందు వీటి ఫలము లభించును.

సామెత.

494 (1) మిణుగురు పురుగు సూర్యుని గెలువ వలయు ననియు.
(2) రంకులాడి యరుంధతి పదవికి రావలెననియు
(3) నీటి బుగ్గ సముద్రమును మించవలెననియు
(4) పొగ, మేఘములను మ్రింగవలెననియు
యెంత ప్రయత్నము చేసినను కానేరదు.

ఎఱుక మఱుపుల ప్రభావము.

495—ఎఱుక—అనగా జ్ఞాత ఒకవస్తువ తోచుచుండుట.

496—మఱుపు—అనగా ఒకవస్తువు తోచకుండుట.

దృష్టాంతములు.

497—నిద్రయందుండు నపుడు స్థూల శరీరము యొక్క ప్రతిబింబము కనుబడడము. ఎఱుక అనబడును. లేక మనస్సుచే తెలుసుకొనుట "స్వప్న అవస్థ"

498—నిద్రయందున్నపుడు ఏదిన్నీ తోచకుండుట మఱుపు అనబడును.
లేక మఱుగు "సుషుప్త్యవస్థ"

499—ఈ ఎఱుక—మఱుపులే—సంకల్ప వికల్పములు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

500—చూచిన వస్తువులన్నియు తలంచిన వస్తువు లన్నియు ఎరుక అనబడును. జ్ఞాత అనబడును.

501—చూచిన వస్తువు లన్నియు తలంచిన వస్తువులన్నియు కనుబడనియెడల మఱుపు అనబడు.

502—బ్రహ్మమే ఎఱుక అనబడును.

503—బ్రహ్మము లేనిదే మఱుపు అనబడును.

504—బోధ.

(1) బోధ అనగా	ఒకరి మనస్సునందు పట్టేటట్టు మాటలు చెప్పడము.
(2) బోధ అనగా	కైవు, లేక, నిషా, అనబడును
(3) గురువు అనగా	శ్లోకం ॥గుశబ్ద అంధకారశ్చ. రుశబ్ద స్తన్నిరోధకః అంధకారనిరోధిత్వా ద్గురురిత్యభిధీయతే॥ అనే వచనము చొప్పున ॥గు॥ అనే అక్షరము అనే చీకటిని ॥రు॥ అనే అక్షరము. హరించె వెల్తురు గురువుల అనబడును.
(4) గురుబోధ అనగా	గురువు మాటలను మనస్సునందు పట్టేటట్టు చెప్పడము.
(5) అచల బోధ / వేదాంత బోధ అనగా	॥ఏక మేవాద్వితీయం బ్రహ్మ॥ అన్న సూక్తిని బట్టి బ్రహ్మము తప్ప అన్య వస్తువ లేదని తెలియ చేయుట
(6) సన్మార్గబోధ అనగా	మంచిమాటలు మనస్సునందు పట్టేటట్టు చెప్పుట.

(7) దృక్ బోధ అనగా — పెద్దమాటలు మనస్సునందు పట్టి నట్లు చెప్పుట.

(8) కైవు బోధ అనగా — కైవు వస్తువులలో నున్నగుణాద్ధులు మనస్సు నందు పట్టునట్లు, చెప్పుట.

మాయయొక్క ప్రభావము.

505—(1) సమస్త దేశకాలముల యందును వ్యాపించి యుండక మాయ భగవంతుని గర్భస్థానమున నుండును.

(2)—మాయయొక్క స్వరూపము ఇట్టిట్టిదని చెప్పుటకుం అలవికాదు. మాయే లోకమాత.

(3)—మాయ చరా—చరముల యందు కప్పకొని యున్నది.

(4)—మాయ రెండు మార్గులవలె భ్రమింప జేయుచున్నది.

(5)—భ్రమే మాయ, మాయే భ్రాంతి, మాయేము క్రాంత.

(6)—మాయను గణించుటకు అలవికాదు.

(7)—మాయ భూమి ఆకాశముల మధ్యను వ్రేలుచు కొని యున్నది.

(8)—మాయ యొక్క స్వరూపము గుణాది కయములు కనుగొనిన వారులేరు.

(9)—మాయ యైనటువంటిది వెన్నెలలో «అధ్యారోపయుక్తివలన రజ్జువనే త్రాడునుగాని మరియేవస్తువునుగాని సర్పమువలె నున్ను, చీకటి కాలమందు పాదములకు, పర్పర్పదగిలినను సర్పమనే తలంపు కలిగించి భయము కలిగించును.

(10)—మనుష్యులకు జననమరణములయందు దుఃఖావేశము కలిగించును.

(11)—స్త్రీలయొక్క మాయ ఇట్టిదే అనుకొవచ్చును.

(12)—స్త్రీలయొక్క మాయలో పడినవారు కడతేరుట అరుదు

(13)—స్త్రీలయొక్క మాయ గణించుటకు అలవికాదు.

(14) స్త్రీ ఈ మాయను సా॥ "మాయను నతికే మర్మము లున్నవి" అన్న సామెత చొప్పున, శాంత, గుణముచే అవ్యయుని యొక్క భక్తి వైరాగ్యమనే ఖడ్గముచే ఖండించిన వాడే ధన్యుడు.

మనస్సు విషయమై.

506—మనస్సు యందు రెండు గుణములు గలవు.

అవిఅనగా

507—(1) ఈ సద్గుణము—మంచిబుద్ధి.

508—(2) దుర్గుణము—చెడుబుద్ధి.

509— సద్గుణ, నిర్గుణములను వర్ణించుటకు అలవికాదు. వినను ముఖ్యమైనవి కొన్ని యీ దిగువ నుదాహరించడమైనది.

సద్గుణము విషయమై.

510 (1) మనస్సే సద్గుణములను కలిగించుచున్నది.

(2) మనస్సే దయా ధర్మములను కలిగించుచున్నది.

(3) మనస్సే సంతోష, భోగ భాగ్యములను కలిగించుచున్నది.

(4) మనస్సే భక్తి యందు ప్రేమించ చేయుచున్నది.

(5) మనస్సే మేలు కార్యములు మొదలైనటువంటివి రొనర్పుచున్నది.

(6) మనస్సే సంసార వృక్షమునకు దుంపగానున్నది.

(7) మనస్సే అష్టైశ్వర్యములను కలిగించుచున్నది.

(8) మనస్సే వైకుంఠమును కలిగించుచున్నది.

దుర్గుణముల విషయమై.

511 (1) మనస్సే మహామాయ యనబడును. ఈ మాయే మనస్సు అనబడును.

(2) మనస్సుకు వాత శ్లేష్మాదుల వలన వికారములు కలుగుచుండును.

(3) మనస్సే జనన మరణములు కలిగించును.

(4) మనస్సువల్లనే దుఃఖములు గలుచుండును.

(5) మనస్సువల్లనే సంకల్ప వికల్పములు పుట్టుచుండును.

(6) మనస్సు చంచలమువల్ల పరితపించుచుండును.

(7) మనస్సు ముక్తి కాంతను పొంది భ్రమ, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, ఈ నాలుగింటిని కలిగించును.

(8) మనస్సే బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము, మమకారములు 4 గింటిని, అరిషడ్వర్గములు 6 టిని రాగ ద్వేషములు 7 టిని, అంతఃకరణను ఆవరించువాని లోభాది గుణములుగా మారుచుండును.

(9) మనస్సే నానావిధ కార్యములను జరిపించును.

(10) మనస్సే వ్యాధి పీడితునిగా చేయుచున్నది.

(11) మనస్సే అష్టదరిద్రమును కలిగించుచున్నది.

(12) మనస్సే నరకమును కలిగించుచున్నది

ముఖ్యతాత్పర్యము

ఇట్టి, సద్గుణ దుర్గుణములు గల మనస్సు నానాదిక్కులయందు పరుగెత్తి సంచరించుచుండుటకు యుక్తులు పన్నే సక్కువలెనున్ను, రజ, స్తమో, శాంతగుణములుగలిగిన శుక్కువలెనున్ను, నానావిధ

నే మదము పట్టిన ఏనుగవలెనున్ను, ఇతరుల కష్టార్జితమువల్ల తీసిం
చి అఫలమంతా దాచిపెట్టికొనే బద్ధకమునకును దొంగతనమునకును
లోభత్వముగలిగే ఎలుక వలెనున్ను, గంతులువేసే కోతివలె నానా
విషయముల యందు విచ్చలవిడిగా వ్యాపించి తిరుగుచు భ్రమించు
చుండేమనస్సును తనలోనున్న ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసలనే హంససూత్ర
మునందు కట్టివేసిన మొదల ఎక్కడికి పారిపోక అక్కడనే నెమ్మ
దిగా నుండునుగాని, ఇంతకంటె వేరే ఏ యుక్తి ఉపాయముచేతను
కట్టుపడి కుదురు పడదు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

512 (1) జీవము—ప్రాణవాయువు 68 వ పత్రం 51 వ సంఖ్యనున్న
ప్రకారం ఈ జాలమును కనుగొనుటకు నెవరి
శక్యము కాదు.

513 (2) జ్ఞాత—ఒకదాని తెలిసి కొనుట లేక గ్రహించుట.

514 (2) మనస్సు—తలంచును. తెలిసికొనును "హితము" మీా మ
నస్సు ప్రకారం జరిగించుడి.

515 (3) చిత్తము—మనస్సు కార్యములచేయించును. ఇందుకు "హి
తము" మీా చిత్తప్రకారము జరిగించుడి.

516 (4) బుద్ధి——మరి ఇచ్ఛ తలంపు తెలిసికొనుట ఇందుకు
"సాదృశము" ఏ కార్యము నైనను చేయుట
కు నిశ్చయించును. ఈ మూడున్ను సమిధల
నెడి ఉడుకలగును.

517 (5) అహంకారము—పాపమునకు కుదురు.

మనస్సు వాక్కు-కంఠ
ద్వారము విషయమై,

518—ఉదానవాయువు మనసు, ఇవి రెండును గూడి, ప్రేరే

ష్టిచేయగా ఆ రెంటి వలన వాక్కు కలుగుచున్నది. గనుక ఈ రెంటిలో వాగ్దేవి కంటె మనస్సు అధికమైన దగును ఇందుకు నమ్మతి—

419—ఈ శరీరమునందు స్థావర మనస్సనియు, జంగమ మ నవియు రెండుగలవు. ఆ రెంటిలో స్థావర మనస్సు శరీరము నందుండును. జంగమమనను వాగ్దేవివలన గలిగెడినాగవాయువుతో చేరిన వర్ణమంత్రికంఠ స్వరములు జంగ మన్నని తెలిసికొనుము.

520—ఆజంగ మనస్సు కంటె వాగ్దేవి అధికమైనదగును.

521—వాగ్దేవికంటె స్థావర మనస్సు అధికమైనది యగును.

422—వీటి కన్నిటికి "జీవి" ప్రధానమైనది యగును.

మనస్సు విషయమై

523—జీవి—అనే జ్ఞాతవల్ల మనస్సు చిత్తముగలుగును. మ నస్సు చిత్తమువల్ల బుద్ధి అనే తెలివిగలుగును. తెలివి అనే జ్ఞాన ము వల్ల భక్తి కలుగును. భక్తివిషయమై ఈ గ్రంథమునయున్న అమన స్కము చూడుము భక్తిని చేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయమై.

524—మనస్సు అనే చిత్తము అవివేక బుద్ధి తెచ్చును. అ వివేకమనే అజ్ఞానము అహంకారము తెచ్చును. అహంకారము పా పము తెచ్చును. పాపము నరకము పొందించును. అష్టదరిద్రము తె చ్చును, తీరని వ్యాధులు తెచ్చును, పుట్టుగిట్టుటలు గలుగును. ఇది, గ్రహించి పాపమును చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

పద్యము—"పాపము అష్ట దరిద్రం బిచ్చును, పాపము చిం తించె హింసబాధలనిచ్చున్" పాపము నరకము పొందించును. పాప ము చేకొనని వారే ధన్యులగుదురు.

నాలుక విషయమై.

శ్లో॥ "జిహ్వాగ్రే వర్తతే లక్ష్మీః (2) జిహ్వాగ్రే మిత్రబాంధవాః (3) జిహ్వాగ్రే బంధన ప్రాప్తి (4) జిహ్వాగ్రే మరణంధ్రువం॥"

తా॥ నాలుక వలన సంపత్తు గలుగును. (2) నాలుకవలన చుట్టాలు స్నేహితులు వత్తురు. (3) నాలుకవలన సంకెళ్ల ప్రాప్తియగును. (4) నాలుక వలన చావును గలుగును.

పుణ్యము లభించే మార్గము.

Charity Bgins At home.

525—గృహస్థాశ్రమి ధర్మమునుండి దారాపుత్రాదులను మిత పవిత్రతగా పోషించుచున్నదే దానము వారికి మించని ధర్మము చేయరాదు. శ్లో॥ "కర్తవ్యో ధర్మసంగ్రహః" అను శ్రుతి చొప్పున అష్టైశ్వర్యములు పొందినవారు.

చేయవలసిన దానములు.

(2) భిక్షుకులకు భిక్షయిడిన దానము (3) ధాన్య, అవరాదులు దానము (4) అన్నదానము (5) పంచ భక్ష్యాదులు దానము (6) జలదానము (7) నవకాయ కూరల దానము (8) కంద మూల ఫలాదుల దానము. 9 సువర్ణదానము (10) ధనదానము (11) గోదానము (12) వస్త్రదానము. (13) గృహదానము. (14) గజదానము(15) అశ్వదానము ఈ దానములు రెండున్ను పాత్రాపాత్ర మెఱింగి నడువవలయును. (16) బీదలకు వివాహ నిమిత్తమైన ధనసహాయము (17) పాఠశాల దానము (18)

బీద బాలురకు బాలికలకు విద్య ధన సహాయము (19)గురులోభ సహాయము (20) వంశావళి గురువులకు యిచ్చే దానము (21) సద్గురువులని పేరు వహించిన వారు యితరులకు ఉపదేశముచే దానము (22) పుస్తకముల దానము వేకరికి వృత్తులు నేర్పిన దానము (23) తాను భిక్షయిడ శక్తిలేక పోయినను భిక్షయిడే స్థలము చూపిన దానము (24) పాత్రల దానము (25) పనిముట్ల దానము (26) ఔషధముల దానము (27) హరికథ, సంగీత, సాహిత్య, నృత్య, వినోదముల సత్కార్యములకు వినియోగ పర్చిన ద్రవ్య సహాయము (28) మృతి చెందిన శవముకు ద్రవ్యసహాయము (29) కర్మ సహాయము (30) గురువులను వారి పెద్దలకు మహనీయులకు స్థలసమాపి దానము (31) ముత్తైదువులకు బాలులకు పసుపు కుంకుమ గంధ, అక్షిత, పుష్ప, ఫలాదులు, పరిమళాదులు, వస్త్ర భూషణ, వస్తురాలదానము (32) ఛత్రి, చామర, వింజామర, విసరుకర్రిళ్ల, పాదరక్షల దానము (33) గుళ్లు కట్టించే ద్రవ్య సహాయము. ఇట్టి మొదలైనట్టి దానములు, జనులు వారి వారి శక్తికొలది ఏదానమైనను "ఈశ్వరార్పణ" "బ్రహ్మార్పణ" "రామార్పణ" "కృష్ణార్పణ" యని ఈ నాలుగింటిలో నొక వాక్యము నోట చెప్పుచు, భిక్షదానము యివ్వవలెను. వీటి వలన పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు కలిగి మరు జన్మములో స్త్రీ గానో పురుషుడుగానో జన్మించి అష్టైశ్వర్యములను పొందగలరు. తాను కర్తృత్వమునే శ్లాఘ పాత్రత్వము వహించిన యెడల ఫలములేదు. ఫలములేదు. ఫలములేదు ముమ్మాటికి తెలియ చేయదగినది.

526—పైని ఉదాహరించిన దానములకన్నిటిలో జలదానము మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది యగును ఎటులనగా జలము దప్పిక తీర్చును. సకల వృక్షాది ఓషధులను అనగా చెట్లు మొక్కలను రక్షిం

వు చున్నది. మఱిన్ని, బావులు చెరువులు, కోనేరులు, త్రవ్వించుట ము, చలి పందిళ్లు పెట్టడము, గోవులకు తొట్లు కట్టించి నీరు నివ్వడము, బాటసారులకు సత్రములు కట్టించడము ఇవి ఉన్నంతకాలము ఆ జీవికి పుణ్యము పెరుగుచూనే ఉండును. పుణ్యలోకములో భోగభాగ్యములు పొందుచునే ఉండును. ఇవియన్నియు 302 వ సంఖ్యనందు చెప్పిన పుణ్యకర్మలలో చేర్చబడును.

సత్వగుణమనగా.

శాంతగుణ ప్రభావము.

527—శాంతము శిరోభూషణ మన్నమాట మఱచి పోయి దుష్కర్మాచరణమునకు దలపెట్టి దుర్గతి నొందుట కూడదు.

(2) హింస యన్న జంతువులను వధించుటయే కాదు. ఇతరుల మనస్సు నొప్పించుటయే హింస.

(3) పూజ యన్న నూరక నోటబలుకుట కాదు. మనశ్శుద్ధి కలిగి చేసిన భక్తియే పూజ.

(4) స్నానమన్న గంగలో మునుగుట కాదు. మనస్సున లేశమైన కల్మషము లేకుండుటే స్నానము.

(5) శుచియన్న మడి బట్టలు కట్టుకొనుట కాదు. బుద్ధిమాంద్యమును వదలి పరిశుద్ధ చిత్తముతో నుండుటే శుచి.

(6) పాండిత్యమన్న వేద శాస్త్రముల నభ్యసించి వివాదములకు బూనుకొనుట కాదు. బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది బ్రహ్మానందము ననుభవించుటయే పాండిత్యము కాబట్టి. ముఖ్యముగా శాంతచిత్తత గలిగియుండ వలసినది.

(7) విశ్వామిత్రు డెంతయుడిసి పడినను, వశిష్ఠు డెంత మాత్రమును కోపపడక, మనస్సున శాంతతను వహించి యున్నందు చేగదా యతని కాలాంతరమున సులభముగా జయించినది శాంత

మే బ్రహ్మజ్ఞానము శాంతమే శివముక్తి, శాంతమునకు సమాన
మైన సద్గుణ మొక్కటియు లేదు. శాంతము లేని వాని జన్మము నిరర్థ
కము. మోక్షాపేక్ష గలవానికి మనస్సులో నహంకార మమకార
ము లెప్పుడు నుండకూడదు. అహంకారమమకారములను భ్రాంతిగా
వదులుకొని నిర్మల చిత్తత గలిగియున్న వాడొక్కడే ముముక్షు
వుగాని యితరులుగారు అహంకార మమకారములెంత పర్యంతము
విడువవో అంత పర్యంతము అజ్ఞానాంధ కూపములోనే బడియుండ
వలసి వచ్చును.

528—సత్వగుణము సుఖము నందు గలుపుచున్నది. ముక్తు
డగుచున్నాడు.

529—సత్వగుణము రజో గుణమును తమోగుణమును న
ణచ గలదు.

530—శరీరము నందుండు సమస్త ద్వారములయందుండు
ప్రకాశించుచుండు జ్ఞాన మెప్పుడు కలుగుచున్నదో అప్పుడు సత్వ
గుణము బాగుగా వృద్ధి పొందియున్నదని తెలిసికొనవలెను.

531—శాంతగుణము పుణ్యమునకు కుదురు కోపము కలుగ
కుండుట.

532—శాంతమే బ్రహ్మజ్ఞానము.

533—శమమనగా మనోనిగ్రహము.

534—దమ మనగా ఇంద్రియ నిగ్రహము మంచిగుణము.

తమోగుణ ప్రభావము.

535—తమోగుణము వలన కోపము కలుగును. కోపము వ
లన అహంకార మమకారములు కలుగును. అవివేకము కలుగును,
పరాకు, పామరితనము నిద్ర, మొదలగు వానిచే బంధించును. అత

మానము ప్రాణహాని కలుగును. వీటిని నివర్తించుకొని శాంతి శమదమాది గుణములను పొందిన మొదల మోక్షమార్గమును కనుగొన శక్తి కలుగును. తమోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు అవివేక ఫలము కలుగును. యీవిషయమైన పాపపుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

536—కోపము పాపమునకు కుదురు.

రజోగుణ ప్రభావము.

537—రజోగుణము వలన రాగాదులతో గూడుకొనినదని యు అభిలాషను, అభిమానమును, గలుగ జేయును. రాగమనగా పరస్త్రీ విషయముగా గలిగెడు చిత్తవృత్తి. యిందువలన ప్రాణహా ని కలుగును. అవమానము గలుగు ఈ రజోగుణము వృద్ధిని బొం దిన దగుచుండగా పరద్రవ్యము స్వీకరించుట యందు కనబడు ప్రతివస్తువు నందాశయును గలుగును. యిందువలన రావణుడు జచ్చె ను గనుక వీటిని నివర్తించుకొని, శాంతి, శమ, దమాదిగుణములను పొందిన మొదల మోక్షమార్గమును కనుగొన గల శక్తిగలుగును. రజోగుణముచే కలుగు కర్మమునకు దుఃఖఫలము గలుగును. ఈవి షయమైన పాప, పుణ్యములకు ఈ గ్రంథమునందు 71 వ పత్రము 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

538—రజోగుణము పాపమునకు కుదురు.

539—తమో—రజో—గుణములను బొత్తిగా వదులుకొని శాంతగుణము కలిగి నిర్మల చిత్తత గలియున్న వాడే కదే ముము క్షువులగాని యితరులు గారు.

540—ముముక్షువు అనగా మోక్షము కలుగవలయునని కోరు కోర్కెగలవాడు సకలము[illegible] నిశ్చయగలవాడు.

ముఖ్యతాత్పర్యము.

541-(1) శాంతగుణము వలన జ్ఞానము కలుగును.

(2) రజోగుణము వలన విషయాసక్తి కలుగును.

(3) తమోగుణము వలన విపరీత జ్ఞానమును అవివేకమును కలుగుచున్నది.

542-(1) ఇంద్రియముల కంటె విషయములు శ్రేష్ఠమైనవి యగును.

(2) ఆశబ్దాది విషయముల కంటె మనస్సు శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(3) ఆమనస్సుకంటె బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యగును.

(4) ఆబుద్ధికంటె క్షేత్రజ్ఞుడనెడి ఆత్మ శ్రేష్ఠుడగును.

(5) ఇతర వస్తువులయందు గలబుద్ధికంటె ఆత్మ బుద్ధి శ్రేష్ఠమైనది యని లోక ప్రసిద్ధమైయున్నది.

543—ఇందుకు ఇతిహాసము కలదు అదిఅనగా

శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిసుఖంచైవా.
గురుబుద్ధి ర్విశేషతః
పరబుద్ధి ర్వినాశాయ
స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతకః

అన్నశ్లోకము చెప్పిన ఆత్మబుద్ధివలననే ఇట్టిసంగతులు తెలిసికొని ఆత్మలో ఊహించి పరమార్థమును కనుగొనవలయును. ఈ రహస్యమును కనుగొనినవాడే ధన్యుడు వీడె విముక్తుడు.

మాయపుమాటలు విషయమై

544—వ॥ పురుషులైన్నా, స్త్రీలైన్నా, మాయపుమాటలు, దబ్బులమాట లాడకూడదు. ఆడినవాక్యం తప్పకూడదు. సా॥ «మాటతప్పిన వాడు 'మాలవాడు' అను శ్రుతిని బట్టి మాయపుమాటలం

డి ఏ విషయ మందైనను అడినమాట తప్పకూడదు. వాగ్దత్తము త ప్పిన యెడల పాపమునంభవించును. ఇది సత్యము ఇది తెలియక మానవులలో కొందరు యోచించక విజ్జుపీగు మాటలాడెదరు త రువాత పశ్చాత్తాపమును తెచ్చుకొనెదరు ఇందువలననే మాట ల్లాడు నపుడు యోచనచే మాటలాడ వలయును. ఒకరిచేత చిక్కు పడకూడదు. చిక్కు పడిన యెడల అప్రతిష్ట కలుగును. భూమియందు తృణమాత్రమైనను మనకు హక్కులేదు. నాపొలం నా ఇల్లు నాసొ త్తు నాతోటలనివాదాడెదరు తుదకు భూమియందున్నంత మట్టుకే గాని (తల్లి గర్భమునుంచి జననమైనప్పుడు తెచ్చినదేమియులేదు.) అంత్యకాలములో యమచంచులు చేత బడినపుడు పట్టుకపో యేది యేమీలేదు. ఈ రెండున్ను పుర్ణంకేయని, జనులందరికి తెలిసేయున్న ది. తెలిసిన్నీ అందులో కొందరు అజ్ఞానములో పడి జనులను దుః ఖించెదరు. రారాజులకు సహా ఉన్నంత మట్టుకే గాని ఎందునమున్ను హక్కులేదు. తుదకు యోచించగా భూమికి కర్త భగవంతుడే గాని మరి యొకడు లేడు మనముచూచుచుండగా జనులు చేతులు చాచు కు రిక్తహస్తములతో పరలోకమునకు వెళ్లుచున్నారు. జనులుచూచు చుండగా మనమ చేతులు చాచుకు రిక్తహస్తములతో పరలోక మునకు వెళ్లుచున్నాము. స్థూలశరీరమును ఈ లోకములోనే దహిం ప చేయుచున్నారు. ఇంతమాత్రమునకై, మిట్టి పడనేల! మిడిసిరా

మానవపాపములు

లనేల? తుళ్లిపడనేల? ప్రజలను దుఃఖించనేల! దార్జన్యముచేయనే ల? ఇతరులను బాధపెట్టనేల? అవగా రుణములు తీర్చకపోవుట, దొంగపనులు చేయ తలంచుట, ఇతరుల కిబ్బంది కలుగ చేయుట ఇత రులసొమ్ముహరించుట స్త్రీ—పరపురుషుని గమనించుట పురుషుడు

పరస్త్రీని గమనించుట వ్యవహారములలో మోసపుచ్చుట దురాలో
చనే చేయుట (క్రమము దప్పుట అక్రమముగా నడుచుట చండప్ర)
చండముగా కోపము దెచ్చుకొనుట పాపకార్యములకు సమ్మతించుట
ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి మానస పాపము లనబడును.

చేతులతో చెయ్యబడిన పాపములు.

545—పరస్త్రీలతో భోగించుట, నరహత్యచేయుట కొట్టు
ట తన్నుట కట్టవేయుట దొంగిలించుట తన పశువుల నితరుల చేల
లోనికి విప్పివేయుట చేలగట్లు దున్నుకొనుట ఇతర భూము లపహ
రించుట ఈశ్వరునితో సమానమైనటువంటి తరాజుతో తక్కువ
తూనికె తూచుట తాను ఎక్కువ తూనికె తూచుకొనుట 80 తుల
ములకు తగ్గుగల శేరుతో తూనికెతూచుట తాను రయితులవద్ద నెు
క్కువ వీసెతో తూనిక తూచుకొనుట తక్కువ తూము తక్కువ
కుంచము తక్కువ శేరుతో కొలత కొలుచుట తాను రయితుల వద్ద
ఎక్కువ తూము ఎక్కువ కుంచము ఎక్కువ సేరుతో కొలతకొలు
చుకొనుట సిసలుకానిపిచ్చపడులు కొలతలు నుపయోగించుట కొలత
లో మోసపుచ్చుట ఇట్టివి మొదలై నటువంటివి చేతులతోచేయు పా
పము లనబడును. లేక కాయపాపము లనబడును. కాయమనగా
దేహము సిసలుగా తూనికె తూచడము సిసలుగా కొలతలు కొలవ
డము ధర్మమార్గమగును.

నోటివాచక పాపములు.

546—అసత్యము చెప్పుట అబద్ధము చెప్పుట కఠినముగా
మాట్లాడుట దుర్భాషలాడుట దొమ్మి జరిగించుట అడిన మాట
తప్పుట యిస్తానని ఆశపెట్టుట ఒట్టుపెట్టుకొనుట ఇట్టివి మొదలై నటు

వంటివి వాచక పాపము లనబడును. నోటిమాట పాపములనబడును.

547—ఇట్టి చెడుకార్యములను చేసి, తరువాత పశ్చాత్తాప ము పడనేల? ఇడుములు పడనేల? కోర్టుల్లు పడనేల? చింతించనేల? ప్రాణమును అపాయములో తెచ్చుకొననేల? తుదకు అధికారుల యెదుటకు పోనేల, శిక్షలు పొందనేల? ఇహలోక శిక్షలుగాక పర లోకములో యమదండన కూడాకలదు. ఇందుకు సాక్ష్యము—

548—ఈ మాయ ప్రపంచములో జన్మించి కండకావరము వల్ల ఇట్టి తంత్రములచే అపకీర్తి బాధలు నొందుటకంటె, తత్వం "మురహరి నామము ముదముతో దలచుచు ముక్తి బొందవె ఓ మనసా" అనిపాడినట్లు ఈ గ్రంథము నందున్న మురహరి నామ మును సంతోషములో భజించుచు ముక్తినొందడము ఉత్తమమగు ను. తంత్రమనగా—మాయ—మాయ—అనగా—లేనిది—రా ని—పోనిది.—

తలిదండ్రులు మొదలైనవారి ప్రభావము.

549—(1) మొదటిది తల్లి (2)వ వాడు తండ్రి (3)వ వాడు గురుడు (4)వ వాడు దైవము.

550-(1) దైవముకంటె పదిమడుగు లెక్కువ గురువు గురువు అనగా (1) వంశావళి గురువు (2) బాల్యములో విద్య నేర్పినవారు గురువు (3) వృత్తిపనులు నేర్పినవారు గురువు (4) కారణ మిచ్చినవారు గురువు.

(2) గురువుకంటె పదిమడుగు లెక్కువ తండ్రి.

(3) తండ్రికంటె పదిమడుగు లెక్కువ తల్లి.

(1) కనిపెంచినందున తల్లి మొదటి దైవము.

(2) పాలి సంతరించినందున తండ్రి రెండవ దైవము.

(3) సన్మార్గములో తెచ్చినందున గురువులు మూడవ దైవము.

(4) మోక్షమునిచ్చుట వలన దైవము నాలగవ దైవమని పెద్దలు చెప్పుదురు.

551—నవమాసములు మోసి ప్రసవవేదనచే బాధ పడి తుదకు మహాకష్టముతో కనిపెంచిన తల్లినిన్నీ, నానావిధములైన వ్యధలకు తలయిచ్చిన తండ్రినిన్నీ ఎల్లప్పుడు భార్యయు తానును వారిని సంరక్షణచేసి పూజించుట, ఇహలోకమున కీర్తియు పరలోకమునందు భోగభాగ్యములు కలుగును. ఇట్లునడవని వారికి ఇహలోకమున నపకీర్తియు పరలోకమున యమదండన గలుగును. ఇందుకు సందేహము లేదు.

552 మంచిగుణములు గలవారు.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(1) భగవత ధ్యానముచేసేవారు.	భక్తుడు.	భక్తురాలు.
(2) సత్యముగా ప్రవర్తించువారు.	నీతిమంతుడు.	నీతిమంతురాలు.
(3) మంచికార్యముల గ్రహించువారు.	బుద్ధిమంతుడు.	బుద్ధిమంతురాలు.
(4) శాంత శమ దమ గుణములు గలవారు.	ధీరశాంతుడు.	ధీరశాంతురాలు.
(5) మంచి చెడ్డలు గ్రహించువారు.	తెలివి పరుడు.	తెలివిపరురాలు.
(6) ఆత్మానాత్మలు గ్రహించువారు.	వివేకి జ్ఞాని.	వివేకి జ్ఞాని.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(7) అహంకార మమకారములు లేనివారు.	శాంతుడు.	శాంతురాలు.
(8) ఒకరి యందు ప్రీతి కలిగినవారు.	దయాపరుడు.	దయాపరురాలు.
(9) ఓరవంచనలేక పలుకువారు.	నిఖంటుడు.	నిఖంటురాలు.
(10) అందరిని సమముగా చూచువారు.	సమదృష్టి.	సమదృష్టిరాలు.
(11) ఆపత్కాలమందు ఆదుకొన్నవారు	ఆపద్బాంధవుడు.	ఆపద్బాంధవురాలు
(12) ఒకరి యిబ్బందిని తలంచేవారు.	కనికరుడు.	కనికరస్తురాలు.
(13) సమముగా పంక్తిభోజనము పెట్టువారు.	పక్షపాతములేనివాడు.	పక్షపాతములేనిస్త్రీ
(14) న్యాయముగా ప్రవర్తించే వారు,	న్యాయస్థుడు.	న్యాయస్థురాలు.
(15) సంకల్పము వికల్పము కోరికలు లేనివారు.	జ్ఞాని.	జ్ఞాని.
(16) తప్పిదము పొందనివారు.	నిర్దోషి.	నిర్దోషి.
(17) పరులకు ఉపకారముచేయువారు	ఉపకారి.	ఉపకారురాలు.
(18) మనస్సునందు కపటముంచనివారు.	నిష్కపటి.	నిష్కపటి.
(19) పుణ్యకార్యములు చేయువారు.	పుణ్యాత్ముడు.	పుణ్యాత్మురాలు.

పురుషులు స్త్రీలు ఇట్టియుత్తమ ఫలితము గలిగే ద్వంద్వములను వశ్యకించిన వారు ఇహలోకమునందు ప్రఖ్యాతి కీర్తియు పరలోకమునందు సౌఖ్యభోగ భాగ్యములను పొందగలరు.

553 చెడుగుణములు గలవారు.

	పురుషులు.	స్త్రీలు.
(1) భగవద్ధ్యానము చేయనివారు.	పామరుడు అజ్ఞాని	పామరురాలు.
(2) దూషణస్వభావము గలవారు.	అనమృతి.	అనమృతురాలు.
(3) చెడుకార్యమును పూనువారు.	దురాత్ముడు.	దురాత్మురాలు.
(4) మనస్సునందు కపటముంచువారు.	కపటుడు.	కపటురాలు.
(5) ఇమ్మని గొంటిమాటలాడేవారు.	క్రూరుడు.	క్రూరురాలు.
(6) న్యాయమును తలంచనివారు.	నీతిలేనివాడు.	నీతిలేనిస్త్రీ.
(7) తప్పితమును పొందినవారు.	ద్వేషి.	ద్వేషి.
(8) ఒకరియందు ప్రేమలేనివారు.	నిర్దయుడు.	నిర్దయురాలు.
(9) పంక్తిలోపలి పక్షము చేసేవారు.	పక్షపాతకుడు.	పక్షపాతకి.
(10) మనస్సుయందున్న సంగతి తెలివనివారు.	కుచ్ఛితుడు.	కుచ్ఛితురాలు.

(11) పరులుచేసిన మేలు మరచినవారు.	విశ్వాసఘాతకుడు.	విశ్వాసఘాతకి.
(12) సత్యముతప్పి మాటలాడేవారు.	అసత్యుడు.	అసత్యురాలు.
(13) దుడుకు పనులుచేసే వారు	దుష్టుడు తుంటరి.	దుష్టురాలు.
(14) కొంటె మాటలాడేవారు.	పలుగాకి.	పలుగాకి.
(15) పోకిరి మాటలాడేవారు.	లుచ్ఛా	లుచ్ఛా.
(16) ఘడియకు ఒకతరహాగా మాటాడు వారు.	చపలచిత్తుడు.	చపలచిత్తురాలు.
(17) అసత్యముగా ప్రవర్తించేవారు.	అసత్యుడు	అసత్యురాలు.
(18) ఒకరికి అపకారముచేసేవారు.	కఠినచిత్తుడు	కఠినచిత్తురాలు.
(19) ఒకరితో నొకరు మాట్లాడునప్పుడు క్లేశము తెచ్చువారు.	కల్మషుడు.	కల్మషురాలు.
(20) ఒకరు తెచ్చిన వస్తువును నమ్మనివారు.	అనుమానికుడు అనుమానం	అనుమానకురాలు పెనుభూతము.
(21) పాపకార్యములు చేయువారు.	పాపాత్ముడు.	పాపాత్మురాలు.

పంచమహాపాతకములు.

22—(1) స్వర్ణస్తేయము (2) సురాపానము (3) గురుపత్నీగమనము (4) బ్రహ్మహత్య (5) మహాపాతక సహవాసము యీ 5ను పంచమహాపాతకములనబడును

23—పురుషులు స్త్రీలు ఇట్టిచెడ్డచేష్టలు మొదలైనటువంటివి పూనుకొన్నవారికి భూలోకములో శిక్షయు యమలోకములో నరక దండనకలుగును.

విషజంతువులు.

(24)—వృశ్చికస్యవిషంపుచ్ఛం (2) మక్షికస్యవిషంశిరః (3) తక్షకస్యవిషందంష్ట్రా (4) సర్వాంగందుర్జనేవిషం—తా (1) తేలుకు తోకయందును (2) ఈగకు తలయందును (3) పాముకు కోరలయందును (4) దుర్జనునకు సర్వాంగములయందు విషమునుండును జంతువులకు వీటివలన మృత్యువుగలుగును జంతువులవలన వీటికిమృత్యువు గలుగును వీటికిన్ని జంతువులభయముగలదు. జంతువులకున్నూ వీటి భయముగలదు.

పరువువిషయము.

554—జనశ్రుతి॥ (1) పరువుపోగొట్టదమే—స్త్రీ

(2) పరువుతేవడమే—స్త్రీ.

(3) పరువుపోవడమే—స్త్రీవల్ల

(4) పరువురావడమే—స్త్రీవల్ల

5—ఇది గ్రహించి పరువుతోనున్నవారే స్త్రీలు. ఈ జగమునందు పరువు అనేవస్తువే మహోగొప్పదియగును. ఇట్టి పరువును సంపాదించుకొన్నవారే ధన్యులు జగమునందు పరువుగలవారనిన్నీ అరిందాలు అనిన్నీ పేరు వహించినవారే ధన్యులు.

6—పరువు పురువులేనివారు జగమునందుండి ప్రయోజనము లేదు.

7—పరువుపోవడం క్షణమాత్రం పరువురావడం దినాలపట్టును.

8—పరువు ఎట్లువచ్చును. మంచి నడతవల్ల వచ్చును.

9—అరిందా అనే పేరుపెట్టవచ్చును. వర్ణన సాంకర్యమున క్లి వచ్చును.

పుత్ర—పుత్రీ—సంతానము విషయమై

10 జనులలో సంతానములేదని కొందరు వ్యసనమునొందుచున్నారు. కొందరికి సంతానము కలిగినంతోషించుచున్నారు. కొందరికి సంతానము కలిగి దుఃఖము నొందుచున్నారు. తలిదండ్రులకు సంతానము వలన హీనమృత్యువు కలుగుచున్నది. ఇట్టి సుఖదుఃఖములు మనము చూచుచున్నాము గదా? ఇందుకు సదుక్తి—

11—శ్లో॥ ఏకోపి గుణవాన్ పుత్రో దుష్టైర్న శతైరపి॥

12—టీక॥ తలిదండ్రులను పోషించను ఆయుష్షు కలిగిన కుమారుడొక్కడేచాలును కీర్తివహించను కుమారుడైనను ఒక్కడే చాలును దురాత్ములైనవారు నూరుగురున్నను నేమి ప్రయోజనము ఇట్టివారివల్ల తలిదండ్రులకు హీనమృత్యువు కలుగును ఇందుకు నిదర్శనము.

13—ఏకచంద్ర ప్రకాశేన నక్షత్రైః కిం ప్రయోజనం॥

14—టీక॥ ఒకచంద్రుడుదయమైన లోకమంతా ప్రకాశింపుచున్నది. అచంద్రుడు లేక నక్షత్రము లెన్నియున్నను ప్రయోజనమేమి. యిందుకు ఇది యంతయు తలిదండ్రుల ప్రారబ్ధకర్మమని ఎంచవచ్చును.

శ్లోకములు.

[illegible]—శ్లో॥ వేదమూలమిదం బ్రాహ్మణ్యం భార్యామూలమిదం గృహం కృషిమూలమిదం ధాన్యం। ధనమూలమిదం జగత్॥

తా॥ బ్రాహ్మణ్యమునకు వేదమేమూలము. గృహమునకు భార్యమూలము. ధాన్యమునకు కృషిమూలము. జగత్తునకు ధనమే మూలమనితాత్పర్యము.

శ్లోకములు

556.—శ్లో॥ అనభ్యాసవిషంశాస్త్రం అజీర్ణేభోజనంవి
షందరిద్రస్యవిషంగోష్ఠి. వృద్ధస్యతరుణీవిషం.

తా॥ అభ్యాసములేనివానికి శాస్త్రమువిషము. అజీర్ణముగా
యున్నప్పుడు భోజనమువిషం. దరిద్రునకు వినోదగోష్ఠియేవిషము.
ముసలివానికి పడుచుపెండ్లామువిషము.

557.—శ్లో॥ కోకిలానాంస్వరోరూపం। పాతివ్రత్యంతుయో
షితా విద్యారూపంకురూపాణాం। క్షమారూపంతపస్వినాం.

తా॥ కోవిలకు స్వరమురూపము. స్త్రీలకు పాతివ్రత్యమురూ
పము. కురూపికి విద్యరూపము. తపస్వులకు క్షమరూపము.

విద్యార్థులవిషయమై.

558.—(105వ పత్రము 186వ సంఖ్యనందు చెప్పినప్రకార
ము తల్లిగర్భమునుంచి శిశువుగాజనించి తల్లిపాలుత్రాగి పెరిగి బా
ల్యావస్థనుంచివెడలి యవ్వనదశపొంది తలిదండ్రులు అన్నదమ్ము
లు అప్పచెల్లెళ్లు ఇంకాయింతబద్ధబంధువులు మొదలైనవారితోనున్ను
పాఠశాలకువెళ్లుచు పాఠశాలలోఉన్న ఉపాధ్యాయునితోనున్ను బాలు
రతోనున్ను కలహించక వారికిఅనుకూలముగా ప్రవర్తించుట విద్య
నేర్చుకునే విద్యార్థులకు విధాయుకమైయున్నవి. ఇట్లుప్రవర్తించినవా
డల మంచిమంగుణముగల విద్యార్థులనేపేరువహించగలరు. విద్యార్థిఅ
నగా బడిలోచదువుకునేచిన్నవాడనబడును. విద్యార్థులనగాబడిలోచ
దువుకునే చిన్నవాళ్లనబడుదురు ఈదిగువనుదాహరించిన 560వ సం
ఖ్యలో చెప్పినప్రకారం ఉపాధ్యాయునివల్ల సకల విద్యలునేర్చి సం
పన్నులైనవారుఇదల ఇహలోకమునందు కీర్తిపొందగలరు. ఇందుకున
సుభా. ఆ॥ విద్యధనమిచ్చు తాగర్వత నెలవుచేయు, బంధుజుల
గూర్చు స్నేహిత మైత్రముమును। [illegible] [illegible]

కపరచు, గానమనుజుడు విద్యకై గడగవలయు॥శ్లో॥ శ్లో॥ విద్యాతురా
ణాం ననిద్రానహారం అను శ్లోకము చొప్పున విద్యయందుగాని
సుగ్రంథమునందున్న బ్రహ్మజ్ఞానము యందుగాని అపేక్షగలవారు
నిద్రాహారములందు అంతగాపేక్షించరు. ఇట్లు కష్టపడి విద్యనేర్చిన
మొదల ఐహికాముష్మిక సుఖము లనుభవించగలరు. అనగా ఇహ
పరలోకము లందుగల భోగభాగ్యములు పొందగలరు. ఇందుకునిద
ర్శనము ॥శ్లో॥ అభ్యాసానుసారీవిద్యా, బుద్ధి కర్మానుసారిణీ ఉద్యోగా
నుసారీలక్ష్మీ, ఫలంభాగ్యానుసారిణీ ॥తా॥ అభ్యాసము వలన విద్యవ
చ్చును. కర్మానుసారముగా బుద్ధికలుగును. ఉద్యోగానుసారముగా
నైశ్వర్యము వచ్చును. భాగ్యానుసారముగా ఫలముగలుగును. గను
క ఈగ్రంథమును నమ్మిన వారు పావనులగుదురు. మోక్షమిటచేత
నుండును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు.

గురుబోధ

జీవన్ముక్త లక్షణము.

559—సింహోత్పత్తిలో 60 వ పత్రం 49 వ సంఖ్యయందు వి
వరించిన ప్రకారం తల్లిగర్భములోనున్న పిండమునందున్ను గ్రుడ్ల
లోనున్ను మృగములలోనున్ను పక్షులలోనున్ను ఇతరపురుగుల స్వ
రూపములలో నున్ను స్త్రీ—పురుష నపుంసక స్వరూపములు
కలిగియున్నవి. జీవి పూర్వజన్మ ప్రారబ్ధసంచిత కర్మములను బట్టి
గూడుమార్చి గూటిలో ప్రవేశించినపుడు దేహమందు గలస్త్రీ—
పురుషనపుంసక రూపములను తాననిగ్రహించుకొనునుగాని ,,జీవికి,,
మాత్రం స్వరూపములు లేవు.

560—,,జీవి,, విషయమై 20 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యయందు
వివరించిన ప్రకారం పరమాత్మ ప్రతిబింబమగును.

జీవియొక్క నామములు.

561—(1) జీవి (2) చిత్తుజీవాత్మ జ్ఞానస్వరూపము విద్యయనబడును

562—(1) జీవాత్మ (2) పరమాత్మ (3) అంతరాత్మ (4) చిదాత్మ (5) కమలాత్మ (6) నిర్మలాత్మ (7) ఆత్మ—బుద్ధాత్మ—జీవుడు—ముక్తాత్మ—శివుడు.

563—(1) ఆపోజ్యోతి (2) జీవనజ్యోతి (3) పరంజ్యోతి (4) జ్యోతి.

564—(1) రాజహంస (2) హంస (3) జీవహంస (4) పరమహంస, (5) రాయంచ.

565—(1) ప్రాణము (2) ప్రాణవాయువు (3) ఉచ్ఛ్వాస (4) నిశ్వాసలు ఇవియన్నియు లెక్కించగా 22 నామములగును.

లక్ష్యార్థము కనుబడని వస్తువ.

566—"జీవి" శరీరము నంతటా వ్యాపించియుండును. ఘటము ప్రకృతి కాయము స్థూలశరీరము శరీరము అనగా దేహము "ఓం" కారస్వరూపము అవ్యక్తమని చెప్పబడును.

567—ఈ జీవి ఏ తాను చేసిన పాపపుణ్యములు అంత్యకాలమందు తాను సాక్షిరూపముగా యముని ఎదుట నిలవబడి తెలియచేయును. అందుకు తగిన ఫలములు అనుభవించును.

568—సాంఖ్యమన్న శరీరలక్షణమునందు 17 వ పత్రములో 7 వ సంఖ్యయందు వివరించిన ప్రకారము "అవ్యక్త" తత్వమువలన ఏర్పడిన 25 తత్వములతో "సత్తు" "చిత్తులు" రెండున్ను చేరి శుక్లముందు వ్యాపించి "పిండోత్పత్తిలో" చెప్పినట్లు స్త్రీ మూత్రస్థానము నుంచి పురుష రూపముగానో స్త్రీరూపముగానో జన్మించి తాను తల్లిగర్భములోనుండి ధ్యానించిన పరాత్పరుని దివ్యజ్ఞానమును మ

అది 69 వ పత్రములో వివరించిన ప్రకారం పటికనములో 6 సంవ
త్సరముల ప్రాయములో ఉండగా గురువు వలన విద్యాభ్యాసముపొం
ది పూర్వజన్మములో తాను చేసిన ప్రారబ్ధసంచిత కర్మమును బ
ట్టి సకలవిద్యలు నేర్చి సంపన్నుండై గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గము
నమిత పవిత్రముగా సంచరించుచు "వేదపారాయణ విప్రాణాం" అ
న్నశ్లోకము చెప్పిన యిందున్న వేదాంత వాక్యములను గ్రహించి
"బ్రహ్మజ్ఞానంతు బ్రహ్మణః" అన్నశ్లోకము చెప్పిన అమనస్క
మనే బ్రహ్మజ్ఞానము సద్గురువు వలన పొంది బాల్య యౌవన కౌ
మార వార్ధకములలోగాని "విద్యాతురాణాం సనిద్రా నభోరం అ
న్నశ్లోకముచెప్పిన విద్యయందు అపేక్షగలవాడు నిద్రాహారముల
ను తలంచ నటువలె ఇవి అన్నియు గ్రహించి తనను పుట్టించిన భ
గవంతుని తలంచుచు బ్రహ్మము కనుగొనినవాడే మానవుడనబడు
ను బ్రహ్మప్రాప్తికలుగగలదు.

569—దూషణ, భూషణ తిరస్కారములు రక్తమాంసములు
గల మానవ శరీరమునకేగాని "జీవిఅనే ఆత్మకు లేవు అయితే "జీ
విఅనే ఆత్మ" పుణ్య—పాప—కర్మములనుబట్టి (1) పరలోకము
నందు 6 మోక్షలోకములు గలవు అందున భోగ, భాగ్యములును,
(2) యమలోకమునందు 6 గలవు అందున యమదండనయున్ను, (3)
ఇహలోకమునందు అనగా ఈ భూలోకమునందు జనన మరణము
లు రెండున్ను దుఃఖ సుఖములు రెండున్ను, గలవు. ఇవిమూత్రియుత
ప్పవు అయితే "జీవి" తనపుణ్యాధిక్యముచేత బ్రహ్మములో ఐ
క్యమైనమొదల జనన మరణములు దుఃఖ సుఖములు, నశించును.

570—కొందరు మానవులు, దేహము దహనమై పోయిన్న
దన్ని, ధ్యాన, గాలిలో కలిసి పోవుదని చెప్పుదురు. ఇవి పిచ్చి
మాటలు, పిరికి పామరుల బదులురు. పైని ఉదాహరించిన పటిలో

కములు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించబడెను. తెరచి చూడుము.

571—నానావిధ శాస్త్రములను చదువవలయును. వానిలో భ్రాంతిని విడిచిపెట్టి తత్త్వవివేచనము చేసి ఆత్మయే సత్యమను పరబ్రహ్మమని తెలియవలయును.

572—యజన, యాజన, అధ్యయన, అధ్యాపన, దాన ప్రతిగ్రహ, స్నాన, సంధ్య, జప, తపహోమ—నేమ—యాగ—తీర్థయాత్రాది సకల సత్కర్మములు చేయుట వలన తత్త్వజ్ఞానము కలుగజాలదు. ఆత్మానుభవము కలుగజాలదు.

573—సకలవిద్యలు చదివినందున ఉదరపోషణ కొఱకేగాని ముక్తి పొందజాలరు. ఈ దేహమునందున్న ఆత్మను అంతరంగ దృష్టివలన కనుగొనినయెడల ముక్తిపొందగలరు. అంతరంగ దృష్టి అనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట. మరిన్ని మనోనేత్రమనబడును.

574—దేహమునకే బాహ్య శౌచమనే స్నానాదులు కావలయునుగాని "జీవిఅనే ఆత్మకు శౌచమనే స్నానాదులతో పనిలేదు. దీనికి అంతర పరిశుద్ధజ్ఞాన స్నానమే ఉచితమైయున్నది. దేహస్నానాదుల వలన ఆత్మ పరిశుద్ధుడగుచున్నాడనుట వృథా భ్రమ. స్నానములు బాహ్య దేహస్వాస్థ్యమునకేగాని అంతరాత్మ స్వాస్థ్యమునకు కాదు. "జీవిఅనే ఆత్మకు" జ్ఞానశౌచమే స్వాస్థ్యము. మరిన్ని ఆత్మజ్ఞాన శౌచమువలననే పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇందుకు సాదృశ్యము।

575 తే. "శౌచములు రెండు తెరగులై యెసగు బ్రసిద్ధి,
మృత్తికాజలముల చేత నెనరు బాహ్య-
ములు నాభ్యంతరము శౌచమును గాన,
శుద్ధియును [illegible] బుద్ధియుతులు"

576—టీ॥ బాహ్య పరిశుద్ధమని అంతర పరిశుద్ధ మని శే క భావపరిశుద్ధమని రెండు విధములు.

577—టీ॥ బాహ్య పరిశుద్ధమనగా మృత్తిక అనగా విభూతిచేతను జలముచేతను చేయబడునది బాహ్య పరిశుద్ధము. అంతర పరిశుద్ధమనగా కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మాత్సర్య, రాగ, ద్వేష, డంబములతోనున్న, అవణ, కార్మిక, మాయిక, మాయేయ తిరోధినములనెడు పంచమలములు మొదలైన దుర్గుణ సంఘములతోడను కూడక, మనస్సు నిర్మలమైయుండుటే అంతర పరిశుద్ధమని విజ్ఞానసంపన్నులగు పండితులు పలుకుదురని తాత్పర్యము.

578 శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతే లోకః । నిరాశా పాశబంధకః॥
అత్యాశా పరమందుఃఖం । నిరాశా పరమం సుఖం॥

అనుశృతివలె భిక్ష, భ్రాంతి, వాంఛ, ఆశ, వీటియందు మితపరిమాణముగా సంచరించినవారే ధన్యులు లేక వీటియందు మితపరిమాణము తప్పి అక్రమమునుబట్టి అధికముగా దురాశ వాంఛ చేసిన యెడల కలిగేనష్టము యింతంత యనిచెప్పుటకు అలవికాదు. స్వల్పవిషయములలో సైతము యథార్థముగా నుండవలయును.

579—టీ॥ జీవుడు॥ తనపుణ్యాతిశయమువలన తన్నుతానెరిగి నపుడు సంసార—సుఖ—దుఃఖములు నిత్యములుగావనియు, సకలప్రపంచ పదార్థములు అనిత్యములనియు, చెడుకర్మలను చేయుట అజ్ఞానమనియు అట్లు యోహించి, ॥శృతి॥ ॥అజ్ఞానతిమిరాంధస్య జ్ఞానాం జనశలాకయా॥ అనునట్లు అజ్ఞానమనే చీకటిని జ్ఞానమనే వెలుతురువలన పోగొట్టుకొని మోక్షమును కోరువారు సంసార చక్రమునందు విపరీతముగా సంచరించుచుందురు.

580—అవివేకమువలన అజ్ఞానము, అజ్ఞానమువలన నేను, నాది అనెడి కర్తృత్వ శ్లాఘ ప్రాధాన్యములనెడి అభిమానము, అభిమానమువలన కామ, క్రోధాదులు, రాగద్వేషములు వీటివలన అనేక చెడుకర్మములు చేయుచు "జీవాత్మ" జనన, మరణములను బొందుచుండును. ఇట్లు అనేక జన్మములు ఎత్తుచు దుఃఖించుచుండును. ఈ దిగువ నుదహరించిన నరక ప్రభావము చూతుము.

నరక ప్రభావము.

581—నరకములు వివరణము.

(1) రౌరవము.
(2) మహారౌరవము.
(3) కంటకావనము.
(4) అగ్నికుండము.
(5) పంచకష్టము.

582—అనియిట్లు అయిదు నరకములు గలవు.

ఈ నరకములలో మొదటి దానికంటె రెండవ దానియందు నధికదుఃఖము గలిగియుండును. ఈ ప్రకారమే రెండవదానికంటె, మూడవదానియందును, మూడవనరకముకంటె, నాలుగవ నరకమందును, నాలుగవనరకముకంటె అయిదవ నరకమందును, అధిక దుఃఖములు కలిగియుండును.

583—(1) రౌరవమను నరకము భూమిక్రింద నుండును.
(2) రౌరవముక్రింద మహారౌరవముండును.
(3) మహారౌరవముక్రింద కంటకావనమనెడి నరకముండును.
(4) కంటకావనమనెడి నరకము క్రింద అగ్నికుండముండును.
(5) అగ్నికుండముక్రింద పంచకష్టమనెడి నరకముండును.

584—ఇట్టి అయిదు నరకస్థలములకును పాపకార్యముల కా ర తమ్యములను తెలిసికొని యముడు ఆయాపాపాత్ములను పంపించు చుండును. అంతట ప్రాణులను యమ భటులు తీసికొని పోయి ఆ యానరకములయందుంచి అగ్నిచేత కాల్చుచు కత్తులచేతకోయుచు క్రిములచేతను సర్పములచేతను కట్టివేయుచు కొట్టుచు ప్రాణుల ను బాధింపుచుండురు. మరియు అట్టినరకస్థలములయందు ప్రాణుల ను కుక్కలు కరుచుచు పురుగులు దేహమును తొలుచుచు గ్రద్దలు ముఖమును పొడుచుచు బాధింపుచుండును. మరియు యమదూతలు నానావిధములగు కష్టములు కలిగించుచు బాధింపుచుందురు. ఈ ప్రకారము జనులు తాముచేసినపాపములప్రకారం పైనిచెప్పబడిన అయిదువిధములగు నరకములయందుపడి తమతమ పాపకర్మముల కు ననుభవింపదగిన దుఃఖము లనుభవించి అటుపిమ్మట క్రమముగా మనుష్యులుగాను పురుగులుగాను పక్షులుగాను మృగములుగాను పు ట్టుచు చచ్చుచు పిమ్మట మనుష్యులైపుట్టుదురు. ఈప్రకారము ఇనుము అగ్నియందుకాల్చబడి తనకల్మషమునువిడిచినట్లు ప్రాణులునరకము లచేతను పురుగు, పక్షి, మృగములు మొదలగునవిగా పుట్టుటచేతను తమ తమపాపకాఠిన్యమును పోగొట్టుకొని తుదకు మనుష్యులై మ ళ్లపుట్టుచుందురు. ఇట్లుచెప్పుటచేత మనుష్యజన్మమందుచేయబడిన పుణ్యపాపములవలననే స్వర్గనరకములను పొందునట్లు ఏర్పడుచు న్నదేగాని యితరజన్మములయందుచేయబడిన పుణ్యపాపములనుబట్టి స్వర్గనరకములుకలుగనట్లు స్పష్టమగుచున్నది.

585—ఈ విషయమై ఈ గ్రంథమునందు 25 వ పత్రం 28 వ సంఖ్యక్రింద వ్యాఖ్యాతాత్పర్యముచూడుము.

586—పైనిఉదాహరించిన పాములు కుక్కలు పురుగులు, గ్రద్దలు కాకులు మొదలైనవి నరకధామములోవున్న ప్రాణులను

హింసించ నున్నవించిన ? వారా? [లేక నరకకూపములోకి వెళ్లినపాపాత్ములలో వారేనా? అని అంటారాగా.

587—నరకకూపములోకి వెళ్లిన పాపాత్ములలో వున్నవారికి యగుదురనవచ్చును.

588—ప్రాణులను ప్రాణులే హింసించేలాగు : యమునిఆజ్ఞ ప్రకారం జరిగించుచుందురు.

స్వర్గనరకములవిషయము.

భక్తులవాక్యము. ౬౬.

589—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను లేనేలేదనిన్ని ఈజగమందే పుణ్యాపాపకర్మలు ప్రాణులనుభవించవలయునని "తత్వములు" పాడి ప్రచుర పఱచియున్నారు.

590—కొందరు భక్తులు స్వర్గలోకమున్ను యమలోకమున్ను ఉన్నవనిన్ని ప్రాణులుఅందున పుణ్యపాపకర్మములు అనుభవించి శేషించిన పుణ్యాపాపములు మరుజన్మమందు మానుషజన్మము గానో మృగములుగానో పక్షులుగానో పురుగులుగానో జనింౘి అనుభవించుదురని తత్వములు పాడి ప్రచుర పఱచియున్నారు.

591—కొందరు భక్తులు పునర్జన్మము నున్నయన్ని "తత్వములు" పాడి ప్రచురపఱచి యున్నారు.

592—ఈమాటయందున్న కిటుకు కనుగొనుటకు ఎవరికశక్యకాదు. అన్నృష్టించిన సృష్టికర్త కే గోచరముగా నుండునుగాని ఎవరున్ను కనుగొనలేరు.

593—ఎటులైనను మనము చేసేపనులన్నియు యుక్తమైనవి చేయవలెనుగాని అయుక్తమైనవి తలంపులోకి తేకూడదు.

504—॥సామెత॥ "ఎవరికి వారే యమునాతీరే" అనునట్లు సంసార సముద్రములో పామరులుగానుండి మునిగి తేలుతూ తుదకు 193వ పత్రము 544వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం ॥శృతి॥ ఉ॥ "ఎన్నియుగంబులేగె నరు లెందరు పుట్టిరో వానిలోన సంపన్నులు బుద్ధిమంతులును పండితులెందరు గిట్టిరందు లో। కోన్నతికై పరోపకృతి సొప్పడు ధన్యులు కీర్తినొందగా। నున్నది పుట్టుగిట్టినటు లూరును పేరును లెక్కవారికిన్" ॥ అనుశృతిచొప్పున నున్న ॥కం॥ "మనసాటి వారలెందరో। మనయెదుటనె మరణమొంది మహిగనలేదే।। తనవారెవరో। తానెవ।రనియెడు వాక్యంబువినమె యార్యులు దెలుపన్" అనునట్లు అంత్యకాలమునందు రిక్తహస్తలములతో "జీవి" యమభటులతో స్వర్గనరకాదులకుంజేరిన పిదప ఇహలోకములో విశ్వాసముతో కేశవుని పొగడని పురుషులు స్త్రీలు ఏగతి అగుదురో ఈ గ్రంథమును తరచి చూచినయెడల గ్రహింపులోకి రాగలదు. గనుక బాల్యయౌవన కౌమార వార్ధక్యములోనున్నవారు 1 వ పత్రమునుంచి 14 వ పత్రమువరకు ప్రపంచ సృష్టిక్రమమున్ను 15 నుంచి 40 వ పత్రములలో వివరించిన ప్రకారం "సాంఖ్యయోగమును" గ్రహించినయెడల బ్రహ్మము-ఇట్టిదని తెలిసికొన్నవారనబడుదురు. మరిన్ని 41 వ పత్రముమొదలు ఈ తారకమనే పూర్వయోగము యొక్క అఖరు పత్రమువరకు వున్నసంఖ్యలను దృష్టినిలిపి చదివి జనన మరణములను పునర్జన్మఫలములను పుణ్యపాపములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొన్నయెడల అధ్యాత్మజ్ఞానమనే తత్వజ్ఞానము తెలిసినవారనబడుదురు. మరిన్ని ॥పద్యం॥ తారకంబు మనశ్శుద్ధికారకంబు అనునట్లు తారకమువలన మనస్సు పరిశుద్ధిచేసికొనినవారగుదురు. ఇందుకు నమస్కృతి.

595—గీ॥ తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని। తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృతము। తనువు నీకీతిదఱచియా తత్త్వమెఱిగి। నిత్యముగ నీవు సుఖయింపు నిర్మలాత్మ!

596—"చిన్నతనమునుండి చదువు పెక్కులు చదివి చిత్తునగనలేక చెడుట, ఛీ—ఛీ"—అన్నవచనము చెప్పిన 9 వ పత్రము 12 వ సంఖ్యలలోనున్న 21 వ పత్రము 31 వ సంఖ్యలోనున్న 60 వ పత్రము 46 వ సంఖ్యలోనున్న చెప్పిన ప్రకారము "సత్తు" "చిత్తుల" ప్రభావమునుగ్రహించి రాబోవ్యే అమనస్కమనే పరయోగము యొక్క జ్ఞానమును పొంది సచ్చిదానందము పొందడముకంటె సర్వోత్తమ మయిన సుఖము మఱియొకటి జల్లించి వెదకినను కనుబడలేదు.

పక్షులు భగవంతుని స్తుతించడము.

597—(1)పక్షులలో రాయంచ లేక హంసబృందావనము వద్ద చల్లని జలము గాలి అనుభవించుచు దైవమును తలచి పాడడము మహావినోదముగా నుండునని పెద్దలు చెప్పుదురు. ఇందుకు సాదృశ్యము.

598—(2) వృక్షములు చిగిరించిపుష్పించేవసంత ఋతువుకాలములో చెట్ల కొమ్మలమీద చాతకమనే కోవెల కూర్చుని మహాసంతోషముతో సన్నగొంతుక స్వరముతో భగవత్ స్మరణచే కూయునపుడు వినినవాడు ఎవరైనను భగవత్ స్మరణచేయు గానములలో కోవెల కంఠమువలెనే యున్నదని జనశృతి చెప్పుననున్న ॥శృతి॥ "అత్తవారి ఇంటివద్ద నోరుమూసుకొని పుట్టింటికివచ్చిన సంతోషపాటు" అనిఅడు సామెతచెప్పునను ॥శృతి॥ శ్లో॥ "కోకిలానాం స్వరోరూపం" కోకిలకు స్వరమే రూపము గనుక ఆపాడే "కూత" (శబ్దము) మహావిన సొంపుగానుండునని; ఇటువలెనే.

599—(3) చక్రవాకమనే బ్రహ్మ తాను సూర్యకాంతితో రుమటువలె.

600.—(4) పూర్ణచంద్రుని వెన్నెలకాంతి యందు చకోరమనే పక్షి మంచి చల్లని స్థలమందు నివసించి భగవంతుని మీాద పాడేటటువంటి పాటవిని సందున ఆనందకరముగా నుందువని పెద్దలు చెప్పెదురు. ఇందుకు నొక ఇతిహాసముకలదు. అదిఅనగా.

ఇతిహాసము.

601 (1)సీ॥ మందార మకరంద మాధుర్యమున దేలు మధుపంబు పోవునే మదనములకు,

(2) నిర్మల మందాకినీవీచి కలదూగు రాయంచ చనునె తరంగిణులకు,

(3) లలిత రసాల పల్లవఖాదియై చొక్కు కోయిల చేరునే కుటజములకు,

(4) పూర్ణేందు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక మరుగునే సాంద్ర నీహారములకు,

(5) గీ॥ నంబుజోదరు దివ్యపాదారవింద। చింతనామృత పాన విశేషమత్త। చిత్త మేరీతి నితరుల జేరనేర్చు। వినుత గుణశీల ! మాటలు వేయునేల.

602—పక్షులు ఇటువలె భగవంతుని స్తోత్రముచేయుచుండగా .మానవులలోకొందరు భూరివిద్యలునేర్చిన్నీ అవ్వుట్టించిన సృష్టికర్తయైన భగవంతుని స్తోత్రముచేయకపోవడము అద్భుతముగానున్నది. పామరుల విషయమై మరిచెప్పనేల ?

603—పా॥ పరము సాధింపను బ్రహ్మవిద్యయే విద్య।

604—ఇహము సాధింపను హేమవిద్యయే విద్య।

అన్నసామెతను బట్టి:—

605—పరమనగా—మోక్షముకొరకు బ్రహ్మవిద్యయనే విద్యయును:—

606—ఇహమనగా:—భూలోకముకొరకు హేమవిద్యయనే ద్రవ్యసంపాదనయున్న "ధనమూల మిదం జగత్" అన్నట్లు. ఈ రెంటిని మరువక సాధింపుకొనుచు "రామనామంబు మ॥ ॥ రాజవదము" అనునట్లు ఆశ్రితవత్సలుని భజించుటవలన మోక్షముతప్పక లభించును. మరిన్ని:—

607—"సంసారసాగరందుఃఖం" అనునట్లు ఇందు "జీవితకాలమంతయు పొద్దుగడిపే" "అనునట్లుగాక దీనదయావరధ్యానంబు నిత్యజీవనంబు" అనుపేరి ననుసరించి, భగవంతునిమీదనె ధ్యానముంచి ఏపొద్దు ఇదే దృష్టిగా సంసారమందు మితపరివర్తనగా గడుపుకొనుచుండక అనిత్యమైనట్టి తదితర భాధలనే వ్యవహారములు జనుపుకుంటూఉన్నయెడల ॥సా॥ "అనిత్యాని శరీరాణి" అన్నవచనము చొప్పుననున్ను సా॥ "నిత్యసన్నిహితో మృత్యుః" అనిన్ని సా॥ "దినదినగడం నూరేండ్లు ఆయుసు" అనునట్లున్ను ॥సా॥ "కాలము వ్యర్థంబాయె మృతికాలము సమీపం బాయె" అనునట్లు కాలముతటస్థించి నప్పుడు ఏమిచేయగలరుగావున ॥జనశృతి॥ "గాలి ఉన్నప్పుడే తూర్పుకోవలయును" అని వ్యవసాయదారులు చెప్పినట్లున్ను సా॥ "శుభస్యశీఘ్రం" అన్న వచనము చొప్పున నెప్పుడు చేయవలసిన పనులు నప్పుడే చేయుచు రేపుమాపని జాగుచేయక ॥సా॥ "ఘటము పగిలి ఘటాకాశములో చేరకముందే" అనగా "జీవి" ఘటములో ఉండగానే పైని ఉదహరించినప్రకారం గృహస్థమార్గమునయుండి సా॥ "రామనామకీర్తనం పాపవినాశకారణం" అను వార్త్య ॥ నిజట్టి ఆభగవంతుని స్తుతించుచు, జనన మరణములు నశించే మార్గమును కన్నవారు పరిశుద్ధులగుదురు. అంతట నిశ్చల చిత్తులై ఉండవచ్చును.

608—ఆర్యోక్తిని బట్టి అనగా అభిమాన సూన్యులై వైరాగ్య సంపన్నులై తత్వ వేత్తలై తమ్ముతాము తెలిసికొని ధన్యులైనవారే గదా ఆర్యులనబడుదురు.

609—తమ్ముతాము తెలిసికొనిన వారనగా సాంఖ్య తారకములగ్రహించినవారే తమ్ముతాము తెలిసికొనిన వారనబడుదురు. కాబట్టి ఈ బ్రదుకు అశాశ్వతమని తత్వజ్ఞానమువల్ల కనబడుచున్నది. 70 వ పత్రమునందు చెప్పినప్రకారం ఏక్షణములోనైనను ఈ ఇహలోకమును విడిచి పోవలసివచ్చునని జ్ఞాపకముంచుకొని పరలోకమునకు పోవుటకు సిద్ధముగానున్నవారు మాత్రమే ధన్యులనబడుదురు.

కలియుగమంత్యకాల

జలప్రళయమువిషయమై

610—త్రిమూర్తులలో ప్రథమదేవతయైన "బ్రహ్మ" ఏర్పర్చిన కలియుగ మంత్యకాలమున జలప్రళయ మునకుఅధిపతియైన త్రిమూర్తులలో శివ దేవత "రుద్రుడి" ఆజ్ఞవల్ల అర్ణవమనే సముద్రము చండప్రచండముగా పొంగినజలప్రళయము కలియుగమునంతానశింపు చేయువనిన్నీ, అనశించిన—చరా—చరములను అనంతుండై పోషించిన త్రిమూర్తులలో రెండవదేవత ఏకోనారాయణ మూర్తి గర్భమునందు ఇమిడి యుండుననిన్నీ, ఆఏకోనారాయణ మూర్తి ఆజలప్రళమునందు వటపత్రశయనుడై యుండుననిన్నీ ఆశయనించిన ఏకోనారాయణమూర్తి (సుషుప్తి) నిద్రనూచి జాగ్రదవస్తలోకి ప్రవేశించి నపుడు, త్రిమూర్తులలో ప్రథమ దేవతయైన "బ్రహ్మ" ఎట్టియుగమును ఏర్పర్చునో ఆబ్రహ్మకే గోచరముగా నుండునని ఆర్యుల వాక్యము.

శ్లో॥ "ఏకో దేవః కేశవో వా శివో వా" అనుశ్రుతివాక్యానుదముగ త్రిమూర్తులు ఒకరే బ్రహ్మయని అర్థమగును. బ్రహ్మచర్యలవల్ల అన్యులు ఉపేక్షనిడిరి. అనంత నామములు కల్పితనామ రూపములే యనబడును.

611—జనులారా! (1) భూమికంటె జలభూతము శ్రేష్టమగును (2) జలముకంటె అగ్ని అధికమగును. (3) అగ్నికంటె వాయువు అధికమగును (4) వాయువుకంటె ఆకాశమధికమగును (5) ఆకాశము కంటె అహంకార తత్వము అధికమగును. (6) అహంకార తత్వము కంటె బుద్ధి అధికమగును, (7) బుద్ధికంటె ప్రకృతియనెడి అవ్యక్త తత్వము అధికమగును. (8) వీని అన్నిటికంటె ఆత్మయనెడి పురుషుడు అధికమగును. ఈప్రకారము భూతతత్వములయొక్క హెచ్చుతక్కువులను గ్రహించినవారలు పరంజ్యోతి స్వరూపుడగు పురుషుని తెలిసికొని శాశ్వత సుఖముగల మోక్షమును పొందగలరు.

612—తారకముయొక్క ప్రభావము ముగిసెను.

613—భూతదయా పరుడైనట్టి
పరాత్పరునకు.
నమః నమస్కారము.

614—ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః

ఉపపీఠిక.

అమనస్కయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండ కోటిబ్రహ్మాండనాయకా ఆదిమధ్యాంతరహితా ఆనందరూపా అనాథరక్షకా ఆపద్బాంధవా సదానందా సచ్చిదానందా జనార్దనా నిరాకారా నిరంజనానిర్గుణా అంతములేనివాడా శాశ్వతముగానుండువాడా సజాతీయవిజాతీయస్వగతభేదము లేనివాడా శివవిష్ణుమతస్థుల మధ్యదూరముగానున్న ఈశ్వరా మునిజనవందితా ముక్తిప్రదాయకా నిర్మలనామా సర్వేశ్వరా సత్యసంకల్పా సత్యజనకా శ్లో॥ "దైవాధీనంజగత్సర్వం" అనునట్లు జగత్తుకంతా అధిపతియైనవాడా సర్వలోక పూజ్యుడా దీనునియందు కటాక్షించి తారకయోగమును సంపూర్తిగావించి నటువలె 3 వది అమనస్కమనే బ్రహ్మజ్ఞానమును తెలిపిరచియించుటకై భారతీదేవిని నాహృదయమున నిల్పి సత్యవాక్యములచే రచియింపంజేసి తత్వజ్ఞానులును బ్రహ్మజ్ఞాలుగామార్చి రక్షింప సదానిన్ను వేడుచున్నాను. గురువు కుంకమశోభితురాలైన నందిగాం తులశమ్మగారికి నేను సదాకృతజ్ఞుడనై యున్నాను. ఇందలి తప్పులుమన్నించ పండితులు ప్రార్థితులు.

పుస్తకకర్తకు
నమః నమస్కారము. }

విధేయుడు
యర్రా రామస్వామి,
పెన్షన్ జమాదారు.
అలకట్టుతోట,
రాజమండ్రి,

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

4 వ ప్రకరణము.

అమనసరూము అనగా:

బ్రహ్మజ్ఞానము.

శ్లో॥ గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః । గురుర్దేవో మహేశ్వరః

గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ । తస్మై శ్రీ గురవే నమః॥

ఓం ప్రణవము	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	ఓం అర్థమగును
హంసోహం	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	హంసోహం
శివోహం	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	శివోహం
హరిఓమ్	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	హరిఓమ్.
బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	సృష్టికర్త	సృష్టికర్త	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ
శివుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	శివుడు
రుద్రుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	రుద్రుడు
మహేశ్వరుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	మహేశ్వరుడు
ఈశ్వరుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	ఈశ్వరుడు
సదాశివుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	సదాశివుడు
విష్ణువు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	విష్ణువు.
నారాయణుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	నారాయణుడు
రాముడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	రాముడు
కృష్ణుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	కృష్ణుడు
భగవంతుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	భగవంతుడు
దేవుడు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	దేవుడు
త్రిమూర్తులు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	త్రిమూర్తులు
అష్టమూర్తులు	అనేశబ్దము	బ్రహ్మ	బ్రహ్మ	అనేశబ్దము	అష్టమూర్తులు

2—ఈ బ్రహ్మ మొట్టమొదట ప్రపంచము నంతను సృష్టించను కడపట సర్వమును హరించను కర్తగా నున్నాడు.

3—పద్యం॥ శివకరలీల ప్రాణుల సృజించు నెడర్క కమలాసనుండవై। యనవినము స్తజంతు నిహంబుల బ్రోవగనచ్యుతుండవై ప్రవిమల జీవసంఘముల ప్రాణుల ఁజంప హరింప రుద్రుడై। యవని త్రిమూర్తులొక్కరగు నార్యుననంతుని మ్రొక్కివేడెదన్.

4—భూతములను సృజించను పోషించను చంపను కర్తగా నున్నాడు.

5—బ్రహ్మఅనగా దుష్టభంజన లేక దుష్టసంహారణ సృష్టి రక్షణ లేక భక్తరక్షణ యనబడును.

ప్రణవము అనగా

6—ఓం అనే శబ్దమని అర్థమగును.

సప్తకోటిమంత్రములకు "ప్రణవమే తల్లి" సనకనందన సనత్కుమారనారదాది యోగులు అట్టిప్రవణముతో చేరిన మంత్రములను పఠించుట చేతనే త్రిలోకపూజ్యులైరి.

7—ప్రణవప్రభావము వర్ణింప నెవరికిశక్యముగాదు. ఈదిగువ నుదహరించిన 271 వ సంఖ్యను చూడుము

(1) వేదాంతము,

8—వేదాంతమనగా వేదములందు కడపటజ్ఞాన కాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానమును దృఢముగా బోధించువాక్యములే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

(2) ఉపనిషత్తు.

9—ఉపనిషత్తు అనగా బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియపర్చి అజ్ఞానమును పారద్రోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునదె ఉపనిషత్తులనబడును,

10—ప్రపంచకమునందున్న మానవులు (1) బ్రహ్మచర్యాశ్రమము (2) సన్యాసాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (1) తీర్థయాత్రలు (2) గంగాస్నానములు (3) వ్రతఉపవాసములు (4) భోగములు (1) యోగములు (2) మానయోగములు, (3) పంచముద్రలు (4) త్రివిధ దృష్టులు ఇట్టిమొదలైనట్టివి తెగద్రుంచి ॥పాటితకీర్తన॥ "ఉన్నతావున ఆత్మఉండేది తెలిసితే ఊరూరు, తిరుగనేలా అన్న తత్వజ్ఞాము. చొప్పున ఉన్నతావుననే గృహస్థమార్గమునసుండి కష్ట—నష్ట—వ్రయ్యప్రయము కలుగకయే సునాయాశముగా ఈ గ్రంథము ననుసరించి బ్రహ్మజ్ఞానము వలన మోక్షమార్గము కన్నుగొనగలరు.

బ్రహ్మజ్ఞానముఅనగా.

11—బ్రహ్మ—ప్రపంచ, సృష్టిక్రమము. మొదటిప్రకరణము 13 వ పేజీలో చెప్పిన ప్రకారము (1) విద్యలలో శ్రేష్టమైనవాడు (2) రహాశ్యములో శ్రేష్ఠమైనవాడు (3) ఉత్కృష్టమైనవాడు (4) స్వానుభవమును కలుగచేయువాడు (5) ధర్మమార్గమును తప్పనివాడు (6) స్తుతించుటకు మిక్కిలియలభ్యమైనవాడు (7) పరిశుద్ధమైనవాడు (8) నాశములేనివాడే! "బ్రహ్మ"

జ్ఞానమః

12—ఈగ్రంథము నందున్నవాక్యము లన్నియు "బ్రహ్మజ్ఞాన" మనబడును—మఱిన్ని—:

13—బ్రహ్మజ్ఞానం—రాజయోగానందము అనగా బ్రహ్మజ్ఞానయోగమునుండి గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గమును వదలక ఆత్మజ్ఞానమువలన ప్రపంచ మాయాశక్తిని మఱచి సదా భగవంతునిప్రార్థించేఆనందమే బ్రహ్మజ్ఞానందము రాజయోగానందమన

డును. సాంఖ్య, తారక, అమనస్కములచే ముక్తిరంగులుగా శ్లోకి ల్లుచుండును. రెండవది కులభేదములు లేవనుట—“అభేదం”

ధ్యానయోగమనగా

14—ధ్యానసమయమున నిశ్చలభక్తిని గురిగామనస్సునం దుస్థాపించి సకలబాహ్య విషయముల త్రోసివేసి ఈశ్వరతత్వము నే మాత్రము—“స్ఫురింప”—చేసికొనునో వాడే ధ్యానయోగు లలో నుత్తముడగును—“స్ఫురింప”—అనగా—బంగారపు వస్తు వులలో నవరత్నమును స్థాపించినటువలె—మనస్సునందు—ఈశ్వర తత్వమును స్థాపించుకొనుట అని అర్థమగును—ఇందుకుసమ్మతి ॥గీ॥ తరవతరవంగ బుట్టును తరులనగ్ని। తరవతరవంగ బుట్టును దధిని ఘృ తము।తనువు రాకిలి తరచియూ తత్వమెరిగి। నిత్యముగ నీవు సుఖయిం పుకర్మలాత్మ !

ముక్తివిషయమై.

15—వేలం వెఱ్ఱివలె గురువులవారి వద్ద ఉపదేశముపొందిన ను భూరివిద్యలు అధికప్రశ్నలుచెప్పన్న భావలు, సకలశాస్త్రము లు సంస్కృతములు మొదలైనటువంటివి నేర్చి నప్పటికిన్నీ విగ్రి హారాధనలు దేవతార్చనలు చేసినప్పటికీ శక్తి బలిఆరాధనలుచే సినప్పటికి యోగము మౌనము సాధించినప్పటికి ప్రపంచసృష్టిక్రమ ము బ్రహ్మలక్షణము సాంఖ్య తారకఅమనస్కయోగములు చూ డని మొదల ముక్తుడుకానేరదు.

16—నానావిధములైన గ్రంథములను చదువలేనినికి భ్రాంతిని విడచి పద్యం॥ “నికరమైన మంచి నీల మ్యుటిచాలు తళుకు బెళుకురాళ్లుతట్టెడేల” అనునట్లు ఈగ్రంథము ననుసరించి బ్ర హ్మజ్ఞానము పొంది అజ్ఞానము వలన గలుగు నరకదుఃఖ పాప ములకు మూలమైన చీకటిని నివారణచేసికొని జ్ఞానమనే దేదీప్య

మోసమైన తెలుతురు వలన . అనంద బాష్పములను విడుచుట ఎంత మేలో గ్రహించుడి.

షోడశ కళలు,

17—ఓంకారం 16 విధములుగా భాగింపబడుచున్నది.

(1) అవిద్యాపాదము.

1/1 జాగ్రతలో జాగ్రత.

18 —గురు సన్నిధానమున శాస్త్ర శ్రవణము జేయు సమ యమున నడుగవలసిన విషయముల నెల్లనడిగి తెలిసికొని మరల మరవకుండుట.

2/2 జాగ్రతలో స్వప్న.

19—గురువుల నాశ్రయించి శాస్త్ర విషయముల నాలకించు నపుడు ప్రమాదవశమున నావిషయములు జ్ఞప్తిలోనుండియు నుం డకపోవుట.

3/3 జాగ్రతలో సుషుప్తి.

20 గురువుల వద్ద సద్విషయములను వినవలెనన్నకుతూహ లములు కలిగియు పకిని పూనుకొన్న మీాదట నెచ్చరిక తప్పటచే త విన్నవిషయము లేమియును జ్ఞప్తిలో నిలవక పోవుట.

4/4 జాగ్రతలో తుర్యము.

21—గురువులవద్ద శ్రద్ధతో శ్రవణముచేసినందున వస్తుతత్వ జ్ఞానము కలిగి తెలిసికొన్న వస్తువు నెప్పుడు చింతించుట.

(2) సువిద్యాపాదము.

5/1 స్వప్నములో జాగ్రత.

22—కలగని మేల్కొని కలలో కాగన్నవాని నెల్ల దప్పక

6/2 స్వప్నములో స్వప్నము.

23—కలగని మేల్కొన్న తరువాత, కలయందు కన్న విష యములను మరచియు మరవకుండుట.

7/3 స్వప్నములో సుషుప్తి.

24—కలగని మెలుకువ వచ్చినప్పటికి కలలో గన్నసంగతి ని మఱచి పోవుట.

8/4 స్వప్నములో తురీయము.

25—కలయందు గన్న విషయములను బట్టి కష్ట సుఖములు కలుగు నన్నఫలము నందలి విచారము మాని ఇవియంతయు మనః ప్రవృత్తిగాని మరియొకటి కాదని నిశ్చయించుకొని బ్రహ్మము సం ధానమున నిలకడ గలిగియుండుట.

(౩) ఆనందపాదము.

9/1 సుషుప్తిలో జాగ్రత.

26—సుఖముగా నిద్రపోయి లేచిన తరువాత నిద్ర సుఖ మిట్టిదని తెలియజేయుట.

10/2 సుషుప్తిలో స్వప్నము.

27—సుఖనిద్రచేసి లేచినను దాని సుఖమిట్టిదని తెలిసియు తెలియకుండుట.

11/3 సుషుప్తిలో సుషుప్తి.

28—నిద్రపోయిలేచిన పిమ్మట తత్సుఖమిట్టిదని తోచకుం డుట.

12/4 సుషుప్తిలో తురీయము.

29—సుఖముగా నిద్రపోయినను నిద్రావస్థ యజ్ఞానవిష యమేగాని ప్రజ్ఞాన ఘనప్రత్యగాత్మయైన తనకు విషయముకాదని తెలిసికొనుట.

(4) తురీయాపాదము.

13/1 తురియములో జాగ్రత.

30—బ్రహ్మము నంధానముఛ నున్నప్పుడు జాగ్రదవస్థయొక్క వృత్తులైన క్షుత్పిపాసలు తోచి ప్రపంచ వృత్తికలుగుట.

14/2 తురియములో స్వప్నము.

31—బహ్మ నిష్ఠయందున్నప్పుడు జాగ్రితవస్థావ్యాపారములగు క్షుత్పిపానలుతోచి ప్రపంచ వృత్తినే కలిగి కలగికుండుట.

15/3 తురియములో సుషుప్తి.

32—బ్రహ్మనిష్ఠయందు వికల్ప రహితముగా నుండుట.

16/4 తురియములో తురీయము.

33—జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తులవలన, కలుగు భేదములను అఖండ పరిపూర్ణ నచ్చిదానంద పరబ్రహ్మము తనకంటె అన్యముగాదను వృత్తి భేదమును లేక పరబ్రహ్మమైన తానే తానయియుండుట. మఱియును, పైచెప్పిన 15.భేదములు ఏదిన్ని లేక అఖండ నచ్చిదానంద సర్వ పరిపూర్ణ పరబ్రహ్మము తానే తాని తనకంటె వేరుగా లేదని నిశ్చయము జ్ఞానము కలిగి తాను తానైయుండుట. ఈ 16 వ భాగమే అన్నిటికంటెను ఎక్కువైన స్థితి. ఇంతకంటె ఎక్కుడు అనుభవములేదు. ఇట్లు 15 భాగములలో నుండు ''ఓంకారమౌ'' ప్రకృతియనియు పరాపరబ్రహ్మమనియు జెప్పబడును.

34—పైనిచెప్పబడిన వాటిలోచతుష్పాదములు నాలుగు—స్వప్నఅవస్థలునాలుగు—అవిఅనగా.—

(1)—అవిద్యాపాదము (2) సువిద్యాపాదము (3) ఆనందపాదము (4) తురీయపాదము—ఈ 4 గున్నుచతుష్పాదములనబడును.

(1)—జాగ్రదవస్థ (2)స్వప్నావస్థ (3) సుషుప్త్యవస్థ (4) తురీయావస్థ—ఈ 4 గున్నుస్వప్నావస్థలనబడును.

35—అవస్థాత్రయములవివరము.

(1)—జాగ్రదవస్థ—మెలుకవలో చేయుపనులు.

(2)—స్వప్నావస్థ—కలలోకనుబడేవన్నియు.

(3)—సుషుప్త్యవస్థ—సుఖనిద్ర.

(4)—తురీయము—బ్రహ్మనిష్ఠ.

36 అవస్థాత్రయములవివరము దిగువనుదాహరించడమైనది.

(1) జాగ్రదవస్థ.

(37)—జాగ్రదవస్థఅనగా మెలకువలో చిదాభాస రూపముగల జీవునకు (1) నేత్రము—స్థానము. మేలుకొని ఉన్నప్పట్లో అఖిలశరీరము నంతటా వ్యాపించియున్నను దానివిశేషభాగము నేత్రమునున్నందున నేత్రమేస్థానమని ఎన్నబడ్డది. (2) వైఖరి—అనగా—వాక్కు; (3) స్థూలమనగా—భోగం; (4) క్రియ—అనగా శక్తి; (5) గుణము—అనగా—సాత్వికము; జాగ్రతాభిమానము వల్ల విశ్వుడనిన్నీ, వివరించేజీవుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికిఅక్షరము—అ—కారము; ఈఅక్షరమునకుదేవత విష్ణువట.

(2) స్వప్నఅవస్థ.

38—స్వప్నావస్థ—అనగా—నిద్ర కల మెలకువలో జీవునకు (1) కంఠము—స్థానము; (2) మధ్యమము—అనగా—వాక్కు (3) సూక్ష్మము(వాసనామయము) అనగా—భోగము; (4) జ్ఞానము—అనగా—శక్తి; (5) గుణముఅనగా—రజోగుణము; (6) స్వప్నాభిమానమువల్ల తైజసుడనిన్నీ, ప్రాదిభాసికజీవుడనిన్నీ, స్వప్నకల్పితుడనిన్నీ పేరు; (7) వీటికి—అక్షరము—ఉ—కారము; (8) ఈ అక్షరమునకు దేవత బ్రహ్మఅట.

(3) సుషుప్తి.

39—సుషుప్త్యవస్థ—అనగా—సుఖనిద్రచీకటిలో జీవు

నకు (1) హృదయము—స్థానం; (2) పైనంది—అనగా—వాక్కు (3) ఆనందము—అనగా—భోగము; (4) ద్రవ్యము—అనగాశక్తి (5) గుణము—అనగా—తామసము; (6) సుషుప్త్యాభిమానమువల్ల ప్రాజ్ఞుడన్నీ పారమార్థిక జీవుడన్నీ పేరు; (7) వీటికి—అక్షరము మ—కారము; ఈఅక్షరమునకు దేవత రుద్రుడట.

(4) తురీయవస్థ.

40—తురీయమనగా—బ్రహ్మనిష్ఠ ఈ పైని చెప్పబడ్డమూడవస్థలను అడ్డగించి చేసేభావము తెలిసికొని బ్రహ్మనిష్ఠయందుండుట పరమాత్మతో జీవుడు కలసిపోవుచున్నాడు. ఇట్టివారేవిజ్ఞానులమనిఅనుకోవచ్చును.

41—పైని ఉదాహరించిన—అ—కార—ఉకార—మకారములనే మూడుఅక్షరములు చేరి "ఓం" అనేప్రణవమాయెను ఈ ప్రణవము త్రిమూర్తుల స్వరూపము.

42—ఈ ఓం కారము నుండి, ధాత్రిలోకములున్ను సకల చరా—చరములు స్వరమున్ను పుట్టెను. కాబట్టి ఓం కారమే సర్వము దేహమున్ను జీవుడున్ను ఓం కారస్వరూప మగును.

43—(1) నానాజీవ వాదకట్టళ (2) వేదాంతచూడామణి అనే అరవ గ్రంథములలో పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం అ—కారమునకు దేవత విష్ణువనిన్నీ ఉ—కారమునకు దేవత బ్రహ్మఅనిన్నీ చెప్పియున్నది.

44—తెనుగు గ్రంథములలో అ—కారమునకు దేవతం బ్రహ్మ అనిన్నీ—ఉ—కారమునకు దేవత విష్ణువనిన్నీ చెప్పియున్నది.

45—ఈ రెంటియందున భేదా భేదములు చదివినవారు నిశ్చయము తెలిసికొన వలయునని ప్రార్థన.

46—"ఓం కారంబు ప్రణవము శిరంబు శిరస్సు త్రినేత్రం

ము మూడవ కన్ను. అనగా జ్ఞాననేత్రము. జ్ఞాన నేత్రము అనగా మనో నేత్రము. అంతరంగ దృష్టియనబడును. అంతరంగ దృష్టియనగా ఆత్మలో ఊహించి చూచుట,

భక్తిమార్గములు.

47—భక్తి—అనగా—రెండు, మార్గములు.

(1)—జ్ఞానముతో కూడుకొనునది—భక్తి

(2)—అజ్ఞానముతో కూడుకొనునది—మూఢభక్తి

48—జ్ఞాన—మనగా—ఎనిమిది విధములు.

(1)	ఆత్మజ్ఞానం	(5)	జ్ఞానం
(2)	దేహజ్ఞానం	(6)	సుజ్ఞానం
(3)	తత్వజ్ఞానం	(7)	విజ్ఞానం
(4)	బ్రహ్మజ్ఞానం	(8)	అజ్ఞానం

49—ఆత్మజ్ఞానం—ఆత్మఅనగా (1 వది) బ్రహ్మము (2 వది) జీవుడు (3 వది) మనస్సు జ్ఞానమనగా చదివినది, విన్నది, మనస్సునందు ఊహించి మంచి చెడ్డలు తెలిసికొనడము (తెలివి)

ముఖ్యతాత్పర్యము.

50—(1) ఆత్మజ్ఞానమనగా—మనస్సునందు ఏఒక్క సంగతి, ఊహించి, మంచి, చెడ్డలు, తెలిసికొనడము. ఆత్మజ్ఞానమువలన, దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్వజ్ఞానము కలుగును. తత్వజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన పరిపూర్ణము చెందగలరు.

51—(2) దేహజ్ఞానమనగా దేహముయొక్క వరములు కల్యములు రక్తమాంసము తెలిసికొనడము. బ్రహ్మ ఇట్టిశక్తికలవాడని తెలియబడును, ఈ గ్రంథమునందు 2 వ ప్రకరణ సాంఖ్యమును చూచినదే దేహజ్ఞానము.

52—(3) తత్వజ్ఞానమనగా జనన మరణములు సుఖ, దుఃఖములు మొదలైనటువంటివి తెలిసికొనడము. మనస్సు పరిశుద్ధమగును. 3వ ప్రకరణ తారకమును చూచినదే తత్వజ్ఞానము.

53—(4) బహ్మజ్ఞానమనగా మోక్ష (పదవులు) స్థావరములు గ్రహించడము 3వ ప్రకరణ అమనస్కమే బహ్మజ్ఞానము.

54—(5)జ్ఞానమనగా—దేహజ్ఞానములో 25 తత్వములయందు26వ తత్వము, ఆత్మపరమాత్మ, పరమాత్మఆత్మయని ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొని, తనవల్ల ఎఱుగబడిన దేహేంద్రియాది నానావిధ నామరూప ప్రపంచంబు(దృశ్యం)అనగా చూచినదంతా కల్లనియు, సర్వప్రపంచంబును ఎఱుగుచుండెడు జ్ఞానానందమయుండగు తాను (దృక్కు)అనగా శాశ్వతుడు గాడనియు ప్రపంచంబు, అసత్యంబనియు ఆత్మస్వరూపుడగుతానుసత్యజ్ఞానానందపరబ్రహ్మమయనియు ఎరింగి సకలసందేహములు మాని నిష్కాముండై నిర్వికల్పుండై, ఏతలంపులు లేక కేవలసాక్షి మాత్రుండై ఆత్మధ్యానపరుండై ఆనందించుట జ్ఞానమనబడును. ఆత్మధ్యానమనగా ధ్యానించడము.

55—(6)సుజ్ఞానమనగా—సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్యములు నాలుగింటిని స్వాధీనము చేసుకొన్నయెడల. సుజ్ఞానులగుదురు, మఱిన్ని.—

56—(7)విజ్ఞానమనగా—అగ్నితో సమానమైనటువంటిదిఅరిషడ్వర్గములు ఆరింటిని రాగద్వేషములపదింటిని మలములుమూడింటిని అంటని వారేవిజ్ఞాన సంపన్నులనబడుదురు. ఇట్టిసుజ్ఞాన, విజ్ఞానులే ముదిమిచావులు మొదలగు దుఃఖములు లేనిఅమృతరూపమగు మోక్షస్థానములభించి పునర్జన్మము అనేజనన మరణములు నశించును ఈద్రిగువ నుదహరించిన మంత్రముల సాధనము 264 సంఖ్యను చూడుము.

57—(8)అజ్ఞానము—అనగా దేహాజ్ఞానములో 25 తత్వము లందును 26వ తత్వము ఆత్మ పరమాత్మ పరమాత్మ ఆత్మయని ఆత్మ జ్ఞానము వలన తెలిసికొనలేక దేహమే తానని తలంచి దేహాభి మానము గలవారై కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద మా త్సర్య, ఈర్ష్యా అసూయాది "అవిద్య" అనే దుర్గుణములు గలవారై వ్యభిచార పరహింస చోరత్వ అనే "నిషిద్ధకర్మలు" నాచరించి పాప కార్యములు చేయుచు, ధన, మద, గాఢాంధకార, తాపత్రయము లచే దుఃఖించుచుండుటే అజ్ఞానము. దీనివలన జనన మరణములు తప్పక గలుగును.

పామరుల ప్రభావము.

58—శ్లో॥ పునరపి జననం పునరపి మరణం
పునరపి జననీ జఠరే శయనం

అన్నవచనము చొప్పున పలుమారు చచ్చుచు పుట్టుచుందురు. తమ కాయుష్కాల మింకను విశేషముగా నున్నదన్న భావముచేత నింత వేగిరముగా మోక్షము కొరకు పాటుపడవలసిన దేమని యుపేక్షగ గానుందురు. పామరులుగా నుండడము యుక్తము కాదు. "అనిత్యా ని శరీరాణి" యన్నవచనము చొప్పున ప్రాణయమును కుదిరిక గాని నిలుపుకొని శరీరాభిమానమును వదిలి ధర్మార్థ కామమోక్షములనే ఈ గ్రంథమునందున్న చతుర్విధ పురుషార్థములను గ్రహించవలసినది.

59—మందమతులు కొందరు, "నిత్యం సన్నిహితో మృత్యు" అన్నవచనమును మరచి నేడు చేయవలసిన పని రేపు చేయవ చ్చునినియు రేపు చేయవలసిన పనిని ఆమరునాడు చేయవచ్చునని యు కాలము వ్యర్థపుచ్చుచుందురు.

60—అట్టివారు తుదకు తాము చేయవలసిన కార్యములను ఈ గ్రంథమునందు నుచ్చరించిన త్రికాలములయందు చేయక మృ

ఇష్టదేవత ప్రత్యక్షమైవచ్చి నపుడు సత్కార్యముల నేమియుం చేయక పోతిమి కదా యని విచారపడుదురు. కాబట్టి యెవ్వడు చేయవలసినపని నప్పుడే చేయుట యుక్తము.

61—పాపములనగా—అజ్ఞానము లనబడుదురు. కారణమువలన అజ్ఞానము నశించి జ్ఞానము కలుగును. జ్ఞానమువలన దేహజ్ఞానము కలుగును. దేహజ్ఞానమువలన తత్వజ్ఞానము కలుగును. తత్వజ్ఞానమువలన ఆత్మజ్ఞానము కలుగును, ఆత్మజ్ఞానమువలన బ్రహ్మజ్ఞానము కలుగును. బ్రహ్మజ్ఞానమువలన మోక్షము లభించును. ఇది యంతయు మనస్సునకు సంబంధించి ఈ గ్రంథమునందున్న పంచసృష్టి క్రమము, పరబ్రహ్మలక్షణము, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క పరిపూర్ణములవలన తెలిసికొనుడు. తెలిసికొనిన వారే ధన్యులు. మరియొక్క తే. గీ. "చెడ్డవారితో స్నేహంబు చేసిరేని। కీడు తప్పక సతులకు జూడుముందు" అను శ్రుతిని చెడ చెవిని బెట్టి తే. గీ. మంచివారితో మైత్రి ఘటించిరేని। మేలు జనులకు కలుగును చాలగాను। అను శ్రుతిని మరిచి నిలిపి దుఃఖసాగరములో మునుగుట కంటె సంతోషసాగరంబున మునుగుట ఎంత మేలు కలుగునో గ్రహించుడి.

పురుషార్థముల వివరణము.

62—(1)పురుషార్థము(2)పరమపురుషార్థమని రెండువిధములు.

63—పురుషార్థమనగా ధర్మ అర్థ, కామములు, మూడును పురుషార్థములుగా చెప్పబడును.

64—పరమపురుషార్థమనగా మోక్షమని చెప్పబడును.

65—పైని ఉదాహరించిన పురుషార్థము, పరమ పురుషార్థములలో చేరిన ధర్మము అర్థము కామము మోక్షములనే నాలుగు పురుషార్థములలో సకల ప్రాణికోటులచే ఆచరింపదగినవి మూడు అనగా ధర్మము, అర్థము, కామము.

66—ఈ మూటిలో ఒకదానిని గ్రహించినవాడు అధముడనియు రెంటిని గ్రహించినవాడు మధ్యముడనియు మూటిని గ్రహించినవాడు ఉత్తముడనియు చెప్పవలయును.

67—ధర్మము ధనమునకు ఆధారము. ధనము ధర్మమునకు ఆధారము. ధనమును కామము వెంటనే దగిలియుండును. కనుక ధనము శ్రేష్ఠమైనదని కొనియాడ దగియుండును.

68—ఈ గ్రంథములో ఉదాహరించిన మంత్రములను గురువుల వలన ఉపదేశము పొందినను గాని లేక పొందియున్నను గాని లేక గురువుల ననుసరించుటకు సామర్థ్యము లేని మానవులు ఆ మంత్రములను తమ యిష్టప్రకారం గుర్తిగా త్రికరణశుద్ధిగా మనస్ఫూర్తిగా మనోభేదము లేక పఠించిన యెడల మోక్షము లభించుటకు సందియంబు లేదు. త్రికరణశుద్ధి అనగా ఇతర తలంపులు మాని ఏకాగ్రమగును.

69—శ్లో॥ ॥ఆహారనిద్రా, భయమైథునాని,
సమానమేతత్పశు, భిర్నరాణాం,
జ్ఞానం నరాణా, మధికో విశేషో
జ్ఞానేన హీనాః పశుభిస్సమానాః॥

70—టీ॥ మానవజన్మము గలిగినందుకు ఫలమేమనగా జ్ఞానము పొంది మోక్షము సంపాదించుటయే ఫలము. అట్టి జ్ఞానము లేని మానవులు పశుప్రాయులని చెప్పబడుదురు.

(1) మోక్షపదవుల వివరణము:

71—(1) సాలోక్యము (2) సామీప్యము (3) సారూప్యము (4) సాయుజ్యము అని నాలుగు విధములు.

72—ఈ మోక్షపదవులు ప్రాప్తించుటకు సాధనాంతరముల వివరణము.

73—(1) భక్తి (2) వైరాగ్యము (3) యోగము (4) జ్ఞానములని నాలుగువిధములు.

(4) భక్తివైరాగ్యములవల్ల పొందదగినవి.

74—(1) సాలోక్యమనగా శ్రీ హరిలోకమందు నుండుట.

75—(2) సామీప్యమనగా శ్రీ హరిసాన్నిధ్యమును పొందుట.

76—(3) సారూప్యమనగా శ్రీ హరిచతుర్భుజాదిచిహ్నములు కలవాడై యుండుట.

77—(4) సాయుజ్యమనగా శ్రీ హరి యందైక్యమగుట.

(5) భక్తియొక్క విధములు.

78—(1) బాహ్యభక్తి (2) అనన్యభక్తి (3) ఏకాంతభక్తి

79—మా॥ ఆనుహ్యాద్భావల సఖ్యముగా శ్రవణముగా, దాసత్వముగా, వందనార్చనముగా, సేవయు, నాత్మలో నెరుకయుగా, సంకీర్తనల్, చింతనంబును నీతొమ్మిది భక్తిమార్గముల సర్వాత్ముగా, హరినమ్మిసజ్జనుడై యుండుట భద్రమంచుదలంతుగా సత్యంబు దైత్యోత్తమా!॥ అన్నవచనము చొప్పున:—

(1) బాహ్యభక్తి

80—(1) బాహ్యభక్తి అనగా (1) సఖ్యము (2) శ్రవణము (3) దాసత్వము (4) వందనము (5) అర్చనము (6) సేవయు (7) ఆత్మనివేదనము (8) కీర్తనము (9) చింతనము అనెడి తొమ్మిది విధములు.

నవభక్తుల వివరణము.

1 సఖ్యమనగా.

81—(1) అనకపీరి. భగవంతునియందు భయ భక్తులు కలిగి శ్రద్ధతో భగవత్స్మరణ చేయుట.

2 శ్రవణమనగా.

82—(2) దేవుని చరిత్రంబులు ప్రీతిచే విని ఆనందించుట

3 దాస్యమనగా.

83—(3) ఊడిగము. కొలువు. భగవంతునికి ఊడిగముచే యుట. ఆయనను భక్తిశ్రద్ధలతో మననధ్యానమువల్ల స్మరించుట.

4 వందనమనగా.

84—(4) ప్రార్థించుట. నమస్కరించుట. మొక్కుచు అణకువగా ఆ భగవంతుని ప్రార్థించుట.

5 అర్చనమనగా.

85—(5) మానసపూజ చేయుట.

6 సేవయనగా.

86—(6) హృదయమందున్న భగవంతుని సేవించుట.

7 ఆత్మనివేదనమనగా.

87—(7) తనచిత్తమును భగవంతుని యందు అర్పణచేసి ఇతర సంకల్పము లేమియు లేక నిస్సంకల్పుడై ఏకధ్యానముగా నుండుట.

8 కీర్తనమనగా.

88—(8) శ్రీహరి లీలావినోద చరిత్రమును అత్యాసక్తితో పాడునపుడు దేహపులకాంకురుండై నేత్రములందు ఆనంద బాష్పము లొలుకుచు గద్గదస్వరముతో కీర్తనలు పాడునపుడు ఆ భగవంతు డానందభరితుడై వారితో తాండవమాడుచుండునట.

9 చింతనం అనగా.

89—(9) ఆ భగవంతుని అనంత నామములు అత్యంత చింతతో స్మరించుట.

90—ఈనవ విధభక్తులు బాహ్యభక్తిలక్షణములైయున్నవి. వీటిలో నేదైనను ఒకటి దృఢముగా ఆచరించినయెడల సంసారసాగరమును దాటి కడతేరవచ్చును. ఇట్టిబాహ్యభక్తి శ్రద్ధతో జరుపుచు రాగా అనన్యభక్తికి సాధనమై అట్టి అనన్యభక్తి లభ్యమగుచున్నది.

2 అనన్యభక్తి

91—అనన్యభక్తి అనగా—ప్రపంచమునందున్న సకల—చరా—చరము—లందును భగవంతుడే జీవస్వరూపంబుగా నున్నాడని తెలిసి సదా భగవంతుని భక్తి శ్రద్ధలతో ధ్యానించుట.

92—శ్లో॥ "ఈశ్వరస్సర్వ భూతానాం హృద్దేశేర్జున! తిష్ఠతి,
భ్రామయన్ సర్వభూతాని యంత్రారూఢానిమాయయా"

93—తా॥ ఈశ్వరుడు సర్వభూతముల హృదయమున వసించి సూత్రధారి బొమ్మలనాడించు నట్లు, సమస్తాత్మలను తనమాయచేత భ్రమింపజేయుచున్నాడు,

94—ఆ.వె. "నాకు మేలుగోరు నాభక్తుడగువాడు.
భక్తజనులకేను పరమగతియు,
భక్తుడెందు జనిన బరతెంతు వెనువెంట,
గోవువెంట దగులు గోడెభంగి."

95—తా॥ ఈ గీతముయొక్క అన్వయం స్పష్టముగా తెలియుచున్నది.

96—అట్టి అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తికి సాధనమగుచున్నది.

3 ఏకాంతభక్తి.

97—ఏకాంతభక్తి అనగా—చరా—చర—ప్రపంచమునకు అధిపతియగు పరబ్రహ్మమును ఏకాంతముగా నిశ్చలమై [illegible]

లయును కూర్చుని ధ్యానంబు చేయుచు తన్నిష్ఠమయు స్వాంతులై యుండుట.

98—ఇట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మానందమును అనుభవించుచు శిష్యుల జ్ఞానము కలిగియుండును.

1 త్రివిధభక్తి మార్గములలో మోక్షపదవులు.

యుక్తివివరణము,

99—(1) బాహ్యభక్తి, సాలోక్య, సామీప్యంబులనిచ్చును. అనగా శ్రీహరిలోకమందుండుట శ్రీహరి సాన్నిధ్యమును పొందుట.

100—(2) అనన్యభక్తి సారూప్యంబునిచ్చును. శ్రీహరివలె చతుర్భుజాది చిహ్నములు కలవారై యుండుట.

101—(3) ఏకాంతభక్తి—సాయుజ్యంబు నిచ్చును. అనగా శ్రీహరి యందైక్యమగుట.

102—(1) "బ్రహ్మానందం పరమ సుఖదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం

(2) ద్వంద్వాతీతం గగనసదృశం తత్త్వమస్యాదిలక్ష్యం

(3) ఏకంనిత్యం విమలమచలం సర్వధీసాక్షిభూతం

(4) భావాతీతం త్రిగుణరహితం సద్గురుం తం నమామి."

103—కావున బాహ్యభక్తి అనన్యభక్తికి సాధనము అనన్యభక్తి ఏకాంతభక్తికి సాధనము. అట్టి ఏకాంతభక్తి వలన బ్రహ్మానందమును పొంది సుఖము ననుభవింపగలడు.

104—శ్లో॥ "అన్నపురుషోత్తమంబుకృపావాత్సల్యులై వినయసమన్వితులై । చెప్పుచు బుట్టుమేలు మరల జగద్విత చర్చకుదెలిసిన వారికిం । జెప్పరబుట్టునే పథులు చెప్పిన జైన వివేకపూర్ణ కనేమిచ్చినదైన గానలేకపోయినదైన హరివ్రతబోధనల ॥"

105—కాబట్టి సంసారవిషయోపాసక్తులయందు మిశ్రహీనవ్యక్తి తగానందభేదము చుచనిరతరంముఖ గవంతునిస్మరించుచుండ వలయును.

106—శా. నిన్నున్ గానక నీకథల్ వినక నిన్నేమాఱు కీర్తం
బులన్ నిన్నుం జాలక నిన్ను గొల్వనక నిన్నే వేళ భావింపకే నన్నా!
యూర్జని కేళినాంగణనిధీ! యుష్మత్పదధ్యానవారధీ! యెన్నదిం దిన
ములన్ గ్రమియించితి వృథాయేషాంశము వాదుఁడ్ఁగన్.

1 బాహ్యార్థ భక్తి కలవాడు చేయుకర్మ.

107—స్వవర్ణాశ్రమోచితమైన సకల కర్మలను యథావిధిగా అనుష్ఠించి ఈశ్వరార్పణ చేయుచు ఫలాకాంక్షితుడై యుండును. ఇది ఫలముకోరుటచేత సకామ కర్మమగుచున్నది. ఇట్లు సకామ కర్మలు చేయు బాహ్యార్థభక్తులకు మనశ్శుద్ధిని పొందుట కష్టము కాబట్టి అట్టి వారు మనశ్శుద్ధిలేక పోయినను భక్తితో భగవన్నామోచ్చారణ మనవరతము చేయుచుండవలెను. ఇందుకు సమ్మతి

108—క॥ కర్మంబు లెల్ల జేయుచు
మర్మము దెలుపంగ లేమి మధురిపు పేరన్
పేర్మిని గొనుచుండును
దుర్మదముచిత్తమున్నిలో వెలనున్నన్

109—తా॥ ఇట్లు బాహ్యార్థభక్తి చేయుచు రాను రాను క్రమముగా వృద్ధియై అనన్యార్థభక్తి యగుచున్నది.

2 అనన్యార్థ భక్తి కలవాడు చేయుకర్మ

110—స్వవర్ణాశ్రమోచితకర్మలను శ్రద్ధతో క్రమముగా ఆచరించి కర్మఫలమును కోరక తానుచేయు సకల కర్మలు ఈశ్వరాజ్ఞయని సంగరహితుడై చేయుచుండును.

111—క॥ "వర్ణాశ్రమధర్మంబుల
నిర్ణయకర్మముల విడక నిఖిలజగత్సం
పూర్ణుడు హరియను నాతడె
వర్ణింపగ భాగవతుడు వసుధాధీశా!"

112—తా॥ వారి వారి కులధర్మములు తప్పక చేయుచు న
న్ని కర్మలు ఈశ్వరార్పణచేయువాడు భాగవత శ్రేష్ఠుడగును.

113—ఇట్టి అనన్యభక్తుడు కర్మఫలత్యాగముచేసి కోరికలు లేనివాడై పరిశుద్ధుడగుచున్నాడు. ఇదే నిష్కామకర్మలక్షణము.

114—గీ॥ "కరణత్రయంబునైనను
పరుధ కర్మంబు సేయునయ్యవేళ
నీశ్వరార్పణమని పలుకుట పను
వడి సుజ్ఞానమందు పరమము నిం(దుల్"

115—తా॥ మనోవాక్కాయములచే నరుండే కర్మంబు చేసి నను ఈశ్వరార్పణచేయుటే నిర్మలమైన జ్ఞానమని పెద్దలు చెప్పుచున్నారు.

3 ఏకాంతభక్తిగలవాడు చేయుకర్మ

116—కర్మ ఈశ్వరాజ్ఞ గావున యథా—"విహితః" అనగా విధింపబడిన కర్మలను (ఫలకాంక్షగాక) ఈశ్వరార్పణచేయుచుండును.

117—గృహస్థాశ్రమధర్మ మార్గముననుండి అందున అంటీ అంటక సంచరించుచు భక్తిసంపాదించినవారే ధన్యులు. భక్తి అన్నిమార్గములలో గొప్పది. ఇందుకు సమ్మతి:—

118 సీ. (1) "జలజపత్రము నందు సలిలమంటని యట్లు,
అద్దమందున రూపమంట నట్లు,
(2) బురద యాకుమ్మరపురుగు కంటని యట్లు,
నాట్యంబు జవ్వాయుండంట నట్లు,
(3) భువిచింతపండుపై బొబ్బరంటనియట్లు
బలుచిల్లలో వెన్న గలయనట్లు

(4) భక్తి భావనందు చిక్కుటుండని యట్లు
నాకాశమున వాయువుండు నట్లు

(1) బ్రహ్మవేత్తలు మాయా ప్రపంచమందు
(2) సకల వ్యవహారములు జేసి యంటకుండ్రు
(3) రమ్యగుణ ధామ! భద్రాద్రిరామ! సత్య
కామ కరుణాలలామ! లోకాభిరామ!

119—తా॥ బ్రహ్మవిదుడు ప్రపంచ జ్ఞానము గలవాడైన ప్పుడు బ్రహ్మజ్ఞానమును విడువక యిగువ నుదాహరించిన లౌకిక కర్మములలో నిషిద్ధకర్మ మనగా మిగత మూడుకర్మలు చేయుచు ఆ కర్మఫలముల యందు అభిలాష లేక భక్తితో భగవన్నామోచ్చా రణ విడువక చేయుచున్న యెడల మోక్షమార్గము కనుగొనగలడు.

120—గీ॥ విద్యచే భూషితుండైన వెలయుచున్న! దోషకరి వర్జింపబడు సుమీ దుర్జనుండు చారుమాణిక్య భూషిత శస్తమస్త! కం డైన పన్నగము భయంకరము గాదె?

121—తా॥ శృంగారమైన మాణిక్యమును శిరస్సున ధరించిన సర్పమువద్ద జేరుటకు భయపడులాగుననే కేవల అహంకారముతో నుండు దుర్జనుడు విద్యచే ప్రకాశించుచున్నవాడైనను అట్టివాని వి ద్యను మనము గ్రహించరాదు.

122—కాబట్టి కర్మలతో ప్రయోజనము లేదని తలచరాదు. కర్మవలననే జ్ఞానమును పొందవలయు. కర్మాచరణము వలన జ్ఞాన ము కలుగుట ఎటులనగా పాలలో నెయ్యి కలదు. చెరుకులో పా నకము కలదు. నువ్వులలో నూనె కలదు. పాలు పెరుగుచేసి కవ్వము తో చిలుకుటయను కర్మను చేయుటవలన వెన్నయు తద్ద్వారా నె య్యియు దొరకుచున్నది.

123—. చిలుకను గానుగలో నాడుటవలన బానిన్నము బిరుకుదున్నది. నువ్వులను గానుగలో ఆడుటవలన నూనె దొరుకుచున్నది. అవ్రికారముగానే కర్మాచరణమువలన అంతఃకరణమందు నిగూఢముగానున్న జ్ఞానము సంప్రాప్తమగును. కాబట్టి ఫలాభిసంధి రహితముగా కర్మనాచరింపవలెను.

124—బాహ్యభక్తివలన సాలోక్యమును, నీభక్తి దృఢముగా నున్నయెడల సామీప్యంబును నిచ్చుచున్నది.

125—అనన్యభక్తి సామీప్యమును నిచ్చుచున్నది.

126—ఏకాంతభక్తి సాయుజ్యమును నిచ్చుచున్నది. కాబట్టి భక్తి అన్నివిధములలో గొప్పది. అట్టి భక్తిని బాగుగా సంపాదించవలెను. భక్తుల సాంగత్యము సదాచేయుటవలన భక్తి వృద్ధియగుచున్నది.

127—సాధుసంగతి సకల శుభముల నిచ్చుచుండును.

ప్రారబ్ధకర్మములు.

128—(1) స్వేచ్ఛ—స్వయముగా చేయుకర్మ.

129—(2) పరేచ్ఛ—పరులవల్ల కలిగినకర్మ.

130—(3) అనిచ్ఛ—తెలియక వచ్చుకర్మ.

(1) లౌక్యకర్మములు.

131—కర్మ అనగా పుణ్యకర్మములు పాపకర్మములని రెండు. అవి అనగా మంచి చెడ్డలు లేక పుణ్య, పాపములు (1) మిశ్రకర్మ

(2) లౌకికకర్మ

132—వ్యవహార కార్యములన్నియు లౌకికర్మములని చెప్పబడును.

(3) నైమిత్తికకర్మమనగా.

133—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మ (3) కామ్యకర్మ (4) నిషిద్ధకర్మ (5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మ.

(1) నిత్యకర్మమనగా.

134—స్నాన, సంధ్యావందన, జపః తప, హోమ, దేవతర్పణ, వైశ్వదేవ, అతిథిపూజ, మొదలగునవి,

(2) నైమిత్తికకర్మమనగా

135—ఒకనిమిత్తమును అనుసరించి చేయునది అనగా సంక్రాంతి, ఉత్తరాయణ, దక్షిణాయన, అర్ధోదయ, మహోదయము మొదలగు పర్వదినములయందు కాలము తప్పకుండా, స్నాన జపాదులు చేయుట.

(3) కామ్యకర్మమనగా.

136—అశ్వమేధ, రాజసూయ, పౌండరీక హోమము మొదలగు యజ్ఞములను చేయుట.

(4) నిషిద్ధకర్మమనగా.

137—శాస్త్రములయందు నిషేధింపబడ్డది అనగా పరదవ్యాపహార, పరనింద, పరదారగమన, పరహింస, మద్యపాన, చోర, అన్యాకాదులు ఈ కర్మచేసినట్లయితే నరక ప్రాప్తికలుగును.

(5) ప్రాయశ్చిత్తకర్మమనగా.

138—శాస్త్ర, నిషిద్ధకర్మ లాచరించినందువలన వచ్చిన దోషములను పరిహరించుటకై చేయు కర్మలనగా అరణ్యవాసము జలభక్షణ, వాయుభక్షణ పర్ణభక్షణ తీర్థయాత్ర, చాంద్రాయణ, పంచగవ్యాదికర్మములు చేయుట.

139—ఇట్టి కర్మ లాచరించి నందువలన కలుగు ఫలము లనగా.

140—(1) నిత్యకర్మ (2) నైమిత్తికకర్మములు యావజ్జీవ పర్యంతం చేసినట్టయితే పాపకర్మములు నశించును

141—(3) కామ్యకర్మమువల్ల స్వర్గాది భోగములు కలుగును గాని విదేహకైవల్యము దొరకదు. తిరిగి జన్మమరణము గలుగును.

142—(4) నిషిద్ధ కర్మచేసినట్టయితే నరక ప్రాప్తి కలుగును.

మూఢభక్తి.

143—మూఢభక్తి అనగా ఏకులములో నైనను ఉన్న మనుజులు మూఢులుగానున్నవారు పెద్దలవల్ల వాఙ్మూలముగా అనగా నోటిమాటలవల్ల వినబడిని అనగా భగవంతుండొక్కడే యని అందుకు తగిన మంత్రములని తెల్లవారు దుర్వ్యాస నిర్వాసనలు వదులుతూ ఉన్నట్టువారె నమ్మించిన తొడల తప్పక మోక్షములభించును ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు. అనేకమంది మూఢులు ఒకని అడగా, ఆయన నామమును నమ్మించినవారు కడతేరియున్నారు.

144—కలియుగమునందలి జనులెల్లరును అల్పమతులు నల్పాయుష్కులు గనుక తపోయాగధ్యానధారణలచేత గడతేరుట దుర్లభము, గనుక మోక్షము పొందుటకు భక్తి, జ్ఞానము, ఈ రెండును ముఖ్యసాధనములైయున్నవి, అందులో పూర్వము నారదులు భక్తిసాధనము నవలంబించి ప్రసిద్ధికెక్కిరి. సనకాదులు కేవలము జ్ఞానంబున ప్రసిద్ధిపొందిరి. కావున మనుజులు తమ యధికారానుసారముగా రెంటిలో [illegible] భక్తియైనను నోటి [illegible] సాధింపవలెను. భక్తి [illegible] గాని, అట్టి భక్తి లేక ఏదియును సాధించుటకు సాధ్యముకాదు.

145—క. చిక్కఁడు వ్రతముల గ్రతువుల
జిక్కఁడు దానముల శౌచ శీలతపములం
జిక్కఁడు యుక్తిని భక్తిని
జిక్కినక్రియ నచ్యుతుండు సిద్ధము సుమ్మీ!,

కాబట్టి భక్తి శ్రేష్ఠమైనది,

146—భక్తి అనునది (1) బాహ్యభక్తి (2) ఆంతర్యభక్తి (3) ఏకాంతభక్తి అని మూడువిధంబులు గనుకనే మానవులు శాంతిగుణమువలననున్నూ భగవద్భక్తులవలననున్నూ ముక్తిపొందవలెను. ఈరెంట నొకటి లేకున్న మొదల ముక్తిపొందరు,

147—సీ. సర్వభూతమయుండైన సరసిజాక్షుఁ
డెల్లెడ దనయాత్మయందుండ ననెడివాడు
శంఖచక్రధరుండంచు జనెడివాఁడు
భక్తిభావాభిరతుఁడవో భాగవతుఁడు.

148—తా॥ సమస్తభూతముల యందుండు, పరమాత్మ తన యందును నున్నవాడనియు ఆయనతప్ప వేరెవ్వరును లేదని అభేదబుద్ధితో వర్తించు విశ్వలభక్తిగలవాఁడే, భాగవతుఁడని చెప్పబడుచున్నాడు. ముఖ్యతాత్పర్యములు. మాయాకాంతను జయించినది విరక్తికాంత, విరక్తికాంతను జయించినది భక్తికాంత, భక్తికాంతను జయించినది ముక్తికాంత ఈనాలుగింటిని భుజించినవారలైన భక్తులనబడుదురు.

ముఖ్యతాత్పర్యము

149—(1) భగవద్భక్తియు (2) శాంతగుణము ఇవి గలవారి మనస్సునందు భగవంతుండు నిలిచియుండును.

150—(2) ఈరెంటిలో నొకటి లేకున్నను అజ్ఞానియనబడును [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

151—(రి) ఈగ్రంథమును పఠించి ఈ రెంటిని ప్రార్థనముతో తెచ్చుకున్నవారు వైకుంఠవాసులు.

152—భక్తి అనగా దైవసేవ అని అర్థమగును.

153—శ్లో॥ జిహ్వే కీర్తయ కేశవం మురరిపుం చేతో భజ శ్రీధరం
పాణిద్వంద్వ సమర్చయాచ్యుతకథాః శ్రోత్రద్వయ త్వం శృణు
కృష్ణం లోకయ లోచనద్వయ హరే ర్గచ్ఛాంఘ్రియుగ్మాలయం
జిఘ్ర ఘ్రాణ! ముకుంద పాదతులసిం మూర్ధన్ నమాధోక్షజం.

154—తా॥ అనగా నాలుకచే కేశవుని కీర్తింపుము. మనస్సుచే మురవైరిని భజింపుము. చేతులతో శ్రీధరుని నర్చింపుము. చెవులతో నచ్యుతుని దివ్యచరిత్రములను వినుము. కన్నులతో శ్రీకృష్ణుని దర్శింపుము. పాదములతో శ్రీహరిసన్నిధికి నడచి పొమ్ము. ముక్కుతో ముకుందుని పాదతులసిని అఘ్రాణింపుము. శిరముతో నధోక్షజునికి వందనములు చేయుము.

155—భక్తి మార్గము చూపును భక్తి చింతించు భోగభాగ్యము లిచ్చుగ భక్తి బ్రహ్మైశ్వర్యము చెందించును భక్తినిచేకొనినవారె ధన్యులనగుదురు. తా॥ భక్తిమాత్రమార్గము చూపును. భోగభాగ్యములిచ్చును. బ్రహ్మైశ్వర్యము చెందించును. జనన మరణములు నశింపచేయును. బ్రహ్మైశ్వర్యమనగా వైకుంఠమని అర్థమగును.

భగవంతుని విషయమై

156—భగవంతుడు గుణరహితుడా? గుణసహితుడా? మాయారహితుడా? మాయాసహితుడా? అని శంక రాగా 83 పత్రి 105 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారము మానవులగువారము అన్యష్టించే సృష్టికర్తను స్తుతించిన కడతేరవలసిన వారమేగాని అమహానుభావుడు గుణరహితుడా? గుణసహితుడా? మాయారహితుడా?

ష్టూయోనసహితుడా ?. అని వర్ణించే అవసరములేదు. అలవికాదు. ఈ విషయములనుగురించి తెలిసికొనవలయునని అపేక్షగలిగినట్లయితే ఆత్మజ్ఞానమువలన సాధించిన మొదల బోధపడును. ఇందుకు సమ్మతి:—

157—" వాదభేదములుమాని, బ్రహ్మజ్ఞానముచే బూని అన్నసత్సృత్తినిబట్టి ఈ విషయములో వాదభేదములు నివర్తించి, ఆత్మజ్ఞానమువలన తెలిసికొనదమే ఉత్తమము.

158—సమాధిలక్షణము.

(1)—సమాధి—ఆత్మస్వరూపుడగు నేనేబ్రహ్మము అని ఐక్యధ్యానము దృఢముగా గలిగి సకల మనోవృత్తులు శూన్యమై పలంపులు లేక సకల దృశ్యములు మఱచి నెమ్మదిగా తాను తానై సాక్షిమాత్రముగా నుండుటే సమాధియనబడును.

(2)—నిష్ఠసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేను అని ధ్యానించువాడు, ధ్యానము, ఈ రెంటినీ మఱచి గాలిలేనిచోట కదలక మెదలక యుండు దీపమువలె సకలసంకల్పములు నశించి బ్రహ్మమునందు మనస్సులయించి తాను బ్రహ్మాకారముగా నుండునిష్ఠయే, సమాధియనబడును.

(3)—సవికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేను అని ఏకాంతస్థలమునందు గూర్చుండి చిత్తము నానావిధముల పోకుండ తదేక ధ్యానముగా ధ్యానించుట సంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు సవికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(4)—నిర్వికల్పసమాధి—నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేను అనెడు ధ్యానమున్ను మఱచి మనోబుద్ధులు రెండున్ను శూన్యమై సకలతలంపులు మఱచి దేహాదిప్రపంచము మొదలగు సకలదృ

ర్యములు మఱచి తాను తానై తన్మయుండుగా కేవల చిన్మాత్రు డై సాక్షిగానుండుట అసంప్రజ్ఞాత సమాధియనియు, నిర్వికల్పసమాధియనియు చెప్పబడును.

(5)—నిర్వికల్పసమాధి—నిష్ఠాభ్యాసముచేత అజ్ఞానమయమగు సమస్తహృదయ గ్రంథులు నశించి, అనగా సంకల్పవికల్పములు నశించి కేవల అద్వయ బ్రహ్మమగు ఆత్మసాక్షాత్కారము కలుగును.

(6)—సదా, నిర్వికల్పసమాధి నిష్ఠాభ్యాసము చేయుచు నిర్వికారముగా నుండుటకు ప్రయత్నపడుచుండుము.

(7)—ఈ నిర్వికల్పసమాధిని, ధర్మమేఘమని పెద్దలు చెప్పుదురు. దీనివలన, స్వానుభవానందామృతము అమితముగా వర్షించి దేహవాసన శాస్త్రవాసన ప్రపంచవాసనలనెడు వాసనాత్రయములనెడి తాపము చల్లార్చును.

వాసనాత్రయములు.

159—శ్రు॥ వాసనా ద్వివిధా, ప్రోక్తా । శుద్ధాచ మలినా తథా
మలినా జన్మహేతు స్స్యాత్ । శుద్ధా జన్మవినాశినీ.

శుద్ధవాసన మలినవాసన అని రెండువిధములు.

(1) మలినవాసన.

పాపకార్యములు చేయుట వలన జననమరణములు కలుగుటకు కారణమగా నుండును.

(2) శుద్ధవాసన.

సదా యెల్లప్పుడు భగవత్స్మరణ చేసినందువలన జననమరణములు లేకుండ చేయును.

160—శ్లో॥ లోకవాసనయా జంతో। శాస్త్రవాసనయాపి చ
దేహవాసనయా జ్ఞానం। యథావన్నైవ జాయతే॥

161—లోకవాసన అనియు శాస్త్రవాసన అనియు దేహవాసన అనియు మూడువిధములు.

(1) లోకవాసన.

162—లోకములో తాను చేయు సత్కార్యములవలన తన పేరు ప్రఖ్యాతి పొందవలయునని తలంపే లోకవాసన లేక ప్రపంచ వాసన యనబడును.

(2) శాస్త్రవాసన.

163—తానే సకలశాస్త్రములు చదివినానని గర్వించడమే శాస్త్రవాసన.

(3) దేహవాసన.

164—దేహ పటుత్వము చెడకుండవలయుననియు వృద్ధాప్యము, వ్యాధులు, చావు, మొదలైనవి రాకుండవలయుననియు, వనమూలి కాయకల్పములు మొదలైనవి భక్షించి కాయస్థితి కెందవలయుననెడి దేహాభిమాన తలంపే దేహవాసన యనబడును.

165—పైన ఉదాహరించిన వాసనలు నశించువరకు ఆత్మజ్ఞానము కలుగ జాలదు.

166—గీ॥ జాతిభేదంబు లెన్నుట•నీతిగాదు.
జ్ఞానవంతుల జన్మమే•జాతికంబు
అదియు లేకున్న నన్నియు•వ్యర్థమగును
జ్ఞానశీలంబు నెఱుఁగుము•నిర్మలాత్మ!

తా॥ కులాభిమానము మతాభిమానము దేశాభిమానము ఈ మూఁటిని సమముగా చూచినవారె భిన్నభావము లేనివారగుచుండు

దురు. ౹జన శృతి౹ శ్లో॥ అన్యథాచింతితంకార్యం దైవమన్యత్ర చింతయేత్। తా॥ తాను నొకటితలపదైవ మొకటి తలచును.

167—పైని ఉదాహరించిన లోకవాసన, శాస్త్రవాసన, దేహవాసన, అనెడు మూడువాసనాత్రియములు బంధములనబడును. గనుక నిర్వాసనగానుండుట వలన ముక్తిఁబొందగలరు.

పంచముద్రలు

168—(1) భూచరీముద్ర (2) ఖేచరీముద్ర (3) అంతర్లక్ష్యముద్ర (4) షణ్ముఖీముద్ర (5) సాంభవిముద్ర.

169—కొన్ని గ్రంథములలో వీటిచర్యలు వివిధములుగానున్నవి. ఐనను ఈ ముద్రలు పట్టినందున నేత్రదృష్టి తగ్గి దేహము శుష్కించును. వీటివలన ముక్తిపొందలేరు.

త్రివిధ దృష్టులు.

170—(1) అమావాస్య దృష్టి (2) పాడ్యమి దృష్టి (3) పూర్ణిమదృష్టి ఈ త్రివిధదృష్టులవల్ల నేత్రదృష్టితగ్గిదేహము శుష్కించును. వీటివల్ల ముక్తిపొందనేరరు.

ఆకాశములు.

171—(1) ఘటాకాశము (2) చిదాకాశము (3) ధారాకాశము (4) మహాకాశము (5) హృదయాకాశము. ఈ ఐదును పంచాకాశములనంబడును.

ఆధారములు.

172—(1) మూలాధార (2) స్వాధిష్టాన (3) మణిపూరక (4) అనాహత (5) విశుద్ధ (6) ఆజ్ఞేయములని ఆధారములు ఆరువిధములు.

శరీరములు.

173—(1) స్థూలము (2) సూక్ష్మము (3) కారణము (4) మ

ఘోషాకీర్ణము (5) సమ్మరసము (6) వ్యక్తము. అని లక్ష్యములు (శరీరము) ఆరువిధములు. 71 వ పత్రిం 59 వ సంఖ్యను చూడుము.

174—(1) మంత్రయోగము (2) లయయోగము (3) హఠయోగము (4) రాజయోగము. అని యోగములు నాల్గువిధములు.

175—(1) అణిమ (2) మహిమ (3) గరిమ (4) లఘిమ (5) ప్రాప్తి (6) ప్రాకామ్యము (7) ఈశిత్వము (8) వశిత్వము. అనునవి అష్టసిద్ధులు.

176 తా॥ (1) అణిమాదిసిద్ధి యనగా లేశముకంటె లేశముగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(2) మహిమసిద్ధి యనగా గొప్పవానికంటెగొప్పగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(3) గరిమసిద్ధియనగా గొప్పతనముగా నుండుటకంటెగొప్పగానుండువాడు బ్రహ్మ

(4) లఘిమసిద్ధియనగా తేలిక తేలికకంటె తేలికగానుండువాడు. బ్రహ్మ

(5) ప్రాప్తిసిద్ధి యనగా అనుభవము. అనుభవించేవానికంటె అనుభవించేవాడు భాగ్యవంతునికంటె భాగ్యవంతుడు చక్కనివానికంటె చక్కనివాడు సూర్యచంద్రాదులకంటె తేజోరూపమైనవాడు. బ్రహ్మ

(6) ప్రాకామ్యసిద్ధి అనగా ఇష్టము. బ్రహ్మ తనకోరిక ప్రకారము నిరాటంకముగా విచిత్రముగా జరుపుట.

(7) ఈశత్వమనగా ప్రభువు. సంపన్నులలో ప్రధానసంపన్నుడగు బ్రహ్మ.

(8) వశిత్వమనగా అధీనము. స్వయంభువుడైన బ్రహ్మ తాను సృష్టించిన చరాచరప్రపంచమంతయు తనయధీనముగా నుంచుకొనుట.

అష్టాదశయోగముల పేర్లు

177—విషాదయోగం (2) సాంఖ్యయోగం (3) కర్మయోగం (4) సన్యాసయోగం (5) అభ్యాసయోగం (6) విజ్ఞానయోగం (7) అక్షరపరబ్రహ్మయోగం (8) రాజగుహ్యయోగం (9) విభూతియోగం (10) విశ్వరూపసందర్శనయోగం (11) భక్తియోగం (12) ప్రకృతిపురుషవివేక యోగం (13) గుణత్రయ విభాగయోగం (14) పురాణపురుషోత్తమ విరక్తియోగం (15) దైవాసురసంపద్విభాగయోగం (16) శ్రద్ధాత్రయవిభాగయోగం (17) జ్ఞానయోగం (18) సకలోపనిషత్ప్రవృత్తి పాదన మోక్షయోగం ఈ 18 న్ని అష్టాదశయోగముల పేర్లు.

మద్విధసంబంధములు:

178—జన్యజనకత్వము (2) పాల్య పాలకత్వము (3) ఆధిపత్యదాసత్వము (4) ప్రేర్య ప్రేరకత్వము (5) వేద్య వేదకత్వము (6) అంశాంశకత్వము అను నీయాఱు సంబంధములు గలిగి భక్తిచేయవలయును.

తాత్పర్యం.

179—(1) జన్యజనకత్వమనగా శ్రీనారాయణుడు మనలను పుట్టించువాడు. మనము అవిద్యావృత్తి అనగా అజ్ఞానము వలన తల్లి గర్భమునుండి బుట్టినవారమనుట.

(2) పాల్యపాలకత్వమనగా జ్ఞానభక్తివైరాగ్యము వలన మన మతని జేరవలసిన వారము. అతడు మనలన్ని తనలో జేర్చుకొనువాడనుట.

(3) అధిపత్యదాసత్వమనగా మనము అతని సృష్టికి లోబడిన వారము కాబట్టి అతడు మనలను రక్షించు ప్రభువు, మనము అతని యాజ్ఞకు లోబడినవారమనుట.

(4) ప్రేర్యప్రేరకత్వమనగా మనము చేయు పుణ్యపాపకర్మములకు తగినట్టుగా మనము స్వర్గనరకములను, చేరువారము. అతడు మనలను స్వర్గనరకములందు మన కర్మానుసారముగా చేర్చువాడనుట.

(5) వేద్యవేదకత్వమనగా మనము మన నేత్రములకు కర్ణములకు గోచరించు పదార్థములను ఎరుగువారము. అతడు ఆ పదార్థములను ఎరుగుజ్ఞానమును మనకు గలిగించు వాడనుట.

(6) అంశాంశికత్వమనగా మనము అతని యంశముగా బుట్టినవారము. అతడు మన జన్మములకు ఆశ్రయమయిన వాడనుట. ఈషడ్విధ సంబంధములను దెలిసికొని ఆ భగవంతుని మనము భక్తిచేసిన మొదల అతని యనుగ్రహమువలన మనము బ్రహ్మజ్ఞానము గలిగి ముక్తిపొందగలము.

బోధ.

180—బోధ అనగా ప్రపంచము సర్వము మిథ్యఅనియు ఆత్మస్వరూపుడగు తానే సత్యమయిన బ్రహ్మమనియు తత్వవిచారణవల్ల తెలిసి ఆనందించుట.

ఉపరతి.

181—సకల సంకల్పములు నశించిన పిమ్మట మరల ఏ సంకల్పమున్ను పుట్టకుండా సదా జాగ్రతగా ఆత్మానుసంధానము చేయుటే ఉపరతి యనబడును. ఈ వైరాగ్యబోధ యుపరతులు గలిగి చంచలము లేనట్టి ప్రజ్ఞగలవాడే బ్రహ్మానందమును అనుభవించును.

ఉపనిషత్తు

182— ఉపనిషత్తు అనగా నువ్వులయందు నూనె ఉండునట్లు

వేదములందు కడపట జ్ఞానకాండంబున బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రధమముగా బోధించు వాక్యములే వేదాంతములనియు ఉపనిషత్తులనియు చెప్పబడును.

183—ఉపనిషత్తు అనుశబ్దమునకు అజ్ఞానబీజమగు సంసార వృక్షమును నిర్మూలముగా ఖండించి బ్రహ్మలక్షణమున్ను తద్దైక జ్ఞానమునున్ను బోధించి జననమరణములులేక చేయునది అని వ్యుత్పత్తి అర్థము.

184—బ్రహ్మమిట్టిదని తెలియపరచి అజ్ఞానమును పారద్రోలి బ్రహ్మైక్యమును బోధించునదే ఉపనిషత్తు అనబడును.

185—వేదాంత విచారణయందు అధ్యారోపయుక్తి అపవాదయుక్తి అని రెండుయుక్తులుగలవు. అధ్యారోపము బంధమును అపవాదమును మోక్షమును పొందజేయును. ఇవి విచారించుటవల్లనే తన నిజస్వరూపం తెలిసి ముక్తుడగుచున్నాడుగాన జగత్తు జీవుడు బ్రహ్మము వీని లక్షణంబుల బోధించు నీ రెండుయుక్తులున్ను సదా విచారించుచుండవలయును.

అధ్యారోపయుక్తి.

186—రజ్జువు సర్పముగా దోచునట్లు ఒకవస్తువు మరియొక వస్తువుగా దోచుట అధ్యారోపమనబడును.

అపవాదయుక్తి.

187—కారణము వినా కార్యము లేదనియు కారణమే కార్యముగా తోచుచున్న దనియు చెప్పుట అపవాద యుక్తియనబడును.

బ్రహ్మసాక్షాత్కారము.

188—దేహమే నేను అనెడి అజ్ఞానమున్ను నాకన్ను నాముక్కు నాదేహమనెడి దేహాభిమానమున్ను బ్రహ్మజ్ఞాని ముఖ్యముగా

విడిచిపెట్టవలయును. మానగా, భూనగా తిరస్కారములు కులగోత్రములు జాతినీతులు సుఖదుఃఖంబులు శరీరమునకే గాని ఆత్మస్వరూపమగువానికి నెంత మాత్రముకులేదు. స్త్రీకాదు పురుషుడుకాడు. దేహమునకే కన్ను ముక్కు' చెవులు మొదలగు అవయవములు గలవుగాని ఆత్మస్వరూపుడగువాడు అవయవములు లేనివాడగును సుమా!

189—యోగములకన్నిటికి జ్ఞాన అష్టాంగములు ఉచితాస్పదవి యగును.

190—(1) యమము (2) నియమము (3) ఆసనము (4) ప్రాణాయామము (5) ప్రత్యాహారము (6) ధారణ (7) ధ్యానము (8) సమాధి.

యమము.

191—(1) దేహేంద్రియంబు లందు వైరాగ్యము అనగా యింబులను దాని దాని యిష్టప్రకారము విడిచిపెట్టక జాగ్రతగా నుండుట. ఇదే యమము అనబడును.

నియమము

2 సదా పరబ్రహ్మమునందు ప్రియముగా నుండుట నియమము అనబడును.

ఆసనము.

192—(3) సకలవస్తువులందును ఆశ లేకుండుట ఆసనము అనబడును.

ప్రాణాయామము.

193—(4) జగత్తు సర్వము స్వప్నమువంటి దనియు మిథ్యయనియు, దృఢముగా తలంచుట ప్రాణాయామము అనబడును.

ప్రత్యాహారము.

194—(5) చిత్తమును బాహ్య వ్యాపారములందు పోనియ్యక సదా అంతర్ముఖమున దిప్పుట ప్రత్యాహార మనబడును.

ధారణ.

195—(6) చిత్తమును చలింపక నిశ్చలముగా నిలుపుట ధారణ అనబడును.

ధ్యానము.

196—(7) సత్యజ్ఞానానంద మయమయి సర్వసాక్షిగా నుండు పరబ్రహ్మము నేను నేనే ఆపరబ్రహ్మమనెడు (సోహంభావమే) ధ్యానము అనబడును.

సమాధి.

197—ధ్యానమున్ను సకల తలంపులున్ను సకలదృశ్యములున్ను మఱచి తాను తానై కేవల సాక్షిమాత్రముగా నుండుటసమాధిఅనబడును. ఇవియే జ్ఞాన అష్టాంగములు.

198—పూజవిషయమై

(1) పృథివీ తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః గంధం పరికల్ప యామి నమః

(2) ఆకాశ తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర పుష్ప, అక్షతాః, పరికల్పయామినమః

(3) తేజస తత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్రదీపం దర్శయామినమః

(4) వాయుతత్వాత్మనే శ్రీరామ చంద్ర ధూపం సమర్పయామి, నమః

(5) అమృతతత్వాత్మనే శ్రీరామచంద్ర, అమృతమహా నైవేద్యనారికేళం సమర్పయామి నమః

(6) సత్యశాశ్వతానంత (శ్రీరామచంద్ర) తాంబూలాది దక్షిణ సకల లోకోపకారా పూజాం సమర్పయామి నమః పంచామృత స్నానం సమర్పయామి నమః

(7) ఉపగ్రంథమునందున్న 361–362 సంఖ్యలయందున్న 41–44 సంఖ్యలనున్న మంత్రములను పఠించుచూ అభ్యంగన స్నానము గాని శిరస్స్నానము చేయించి పైని ఉదహరించిన ప్రకారము దేవునికి పూజానమస్కారము చేసి బ్రాహ్మణులకున్ క్రియ నైకృత్య కార్యదానములోను స్న జనములు పైన ఉదహరించిన పూజలో 10వ సంఖ్యయందు తెలిపి వండుకున్న అన్నము కూరలు పండ్లు ఫలహారము పక్వాన్నాలు దేవునికి అర్పణ చేయునది 364 సంఖ్యయందున్న 45-46 సంఖ్యలనున్న మంత్రములు పఠించి ఆ అన్నపదార్థములు భుజించినవారికి మోక్షము చేకూరును.

జ్ఞానపూజ.

119 (1) ధ్యానము (2) ఆవాహనము (3) ఆసనము (4) పాద్యము (5) అర్ఘ్యము (6) స్నానము (7) గంధము (8) అక్షతలు (9) జ్ఞానాక్షతలు (10) పుష్పము (11) జ్ఞానాగ్ని (12) ధూప దీపము (13) నైవేద్యము (14) ప్రదక్షిణము (15) నమస్కారము (16) స్తుతి. వీటి అన్వయం దిగువ నుదహరించడమైనది.

(1) ధ్యానము—నిశ్చింతగానుండుటే ధ్యానము.

(2) ఆవాహనము—సర్వకర్మములను విడచిపెట్టుటే ఆవాహనము.

(3) ఆసనము—బ్రహ్మము సత్యము, జగత్తు మిథ్య. అనెడు నిశ్చలజ్ఞానమే ఆసనము.

(4) పాద్యము—అనన్యభావమే పాద్యము.

(5) అర్ఘ్యము—సదా అనన్యభావముంచుకొనుటే అర్ఘ్యము.

(6) స్నానము—సదా జ్ఞానాకారముగా నుండుటే స్నానము.

(7) గంధము—సర్వము బ్రహ్మమని భావించుటే గంధము.

(8) అక్షత—దృష్టి సదా బ్రహ్మమందు చెదరకుండా ఉండుటే అక్షతలు.

(9) జ్ఞానాప్తి—ఆత్మదర్శనము చేయవలయునను తలంపే జ్ఞానాప్తి.

(10) పుష్పము—ఈజ్ఞానాప్తియే పుష్పము.

(11) జ్ఞానాగ్ని—ఆత్మదృష్టియందు బుద్ధి ఇట్టట్టుకదలకస్థిరముగానుండుటే జ్ఞానాగ్ని.

(12) ధూపము—ఈజ్ఞానాగ్నియే ధూపము—దీపము—(నేతి నేతి)అని నేను దేహముకాదు. నేను మనస్సు జీవుడుకాదు. ప్రపంచము సర్వము నేనుకాదు. ఇన్నిటిని ఎరుగుచుండెడి సర్వసాక్షియగు ఆత్మయే నేననిఎఱింగెడు తత్త్వవివేకమే జ్ఞానసూర్యుండనబడును. ఈజ్ఞానసూర్యుడే దీపము.

(13) నైవేద్యము— నేనే బ్రహ్మము బ్రహ్మమే నేనని సర్వపరిపూర్ణమగు పరబ్రహ్మమందు ఐక్యభావమే నైవేద్యము.

(14) ప్రదక్షిణము— చలనము లేక నిస్సంకల్పముగా నుండుటే ప్రదక్షిణము.

(15) నమస్కారము— సోహంభావమే నమస్కారము.

(16) స్తుతి—నిర్వాసనా మౌనమే స్తుతి. సర్వానందలోపమే విసర్జనము. ఇవియే జ్ఞాని చేయునట్టి షోడశోపచార ఆత్మపూజయనబడును.

బ్రహ్మకుశిష్యులుచేయుశుశ్రూషణలు

1 స్థానశుశ్రూష.

200 ఎనుక మరుపులు లేని యునికితో విచారణ చేయుటయే స్థానశుశ్రూష.

2 అంగశుశ్రూష.

201 సూర్య, చంద్ర, బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రాదులే, కన్నులు మొదలగు నవయవములని విమర్శించియుండుటయే అంగశుశ్రూష.

3 భావశుశ్రూష.

202 పరబ్రహ్మము, త్రికాలసాక్షియైనది. అపరబ్రహ్మమే తానని భావించుటయే భావశుశ్రూష

4 ఆత్మశుశ్రూష.

203 కూటస్థాభిన్నపర బ్రహ్మమైన తనయందు ఆత్మప్రతి ఫలించి తాను గానున్నాననియుండుటయే ఆత్మశుశ్రూష.

గృహకృత్యబంధములు.

---

204 శ్రుతి॥ చిత్తం సంజాయతే—జన్మ జరామరణ—కారణం అనునట్లు మనస్సే జనన మరణములు కలిగించుచుండును.

జననమరణములే బంధము. బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధకములేబంధము. సకలవ్యాపారములు కలుగిచేసి కొనడమేబంధము. తండ్రి, తల్లి, అన్నదమ్ములు, అప్పచెల్లెళ్ళు, భార్య, బిడ్డలు, బంధు, మిత్రులు, ధన, ధాన్యములు, మేడలు, గృహములు, పొలములు, తోటలు, గ్రామములు, వస్తువాహనములు మొదలయినటువంటివి ఇన్నిగల సంసారిగాతలంచుటే బంధము. నేను—నాది—అ

నకి అహంకార మమకారములు గలిగి నేనే యజమానుడను నేనే-
ధార్మికశ్రేష్ఠులు మొదలయినవారిని పోషించువాడనను సంకల్పమే
బంధము. [illegible] కర్తృత్వముచే బంధము. దానధర్మపరో
పకారములు చేయువాడనను తలంపు బంధము. కులగోత్రము
లు, వర్ణాశ్రమాచారములు గలదను సంకల్పమే బంధము. సంక
ల్ప వికల్పములే బంధము. ఆకలి, దప్పికే బంధము. జననమరణ
ములు గలవని భయపడటమే బంధము. "నేను అజ్ఞానిని. నాసాటివారు
లే"రనుతలంపే బంధము. అరిషడ్వర్గములు రాగద్వేషములు ఈషణ
త్రయములు గుణములు, ఆశాపాశములు, పంచమలములు షట్క-
ర్మలు అష్టమదములు, వ్యసనములు మొదలయిన యీవంటివి
బంధము. ఈవిషయము 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174,
176; 179, 180, పత్రములను చూడుము.

(2) శ్రుతి "బంధాయ విషయాసక్తం" అనునట్లు మన
స్సువిషయములందు తగులబడుటవలన పైనిఉదాహరించిన బంధ
ములు ప్రాప్తించును.

(3) శ్రుతి "ముక్త్యై నిర్విషయం స్మృతం" అనునట్లు మనస్సు
విషయములందు తగులుపడకుండుటవలన బంధము ప్రాప్తించదు.
గనుక పై నిఉదాహరించిన వాటియన్నిటియందు అంటిఅంటక నిమి
త్తమాత్రుడుగానుండి సద్గ్రంథము ననుసరించి జ్ఞాన, భక్తి, శాంతి
శమదమాది గుణములను బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి జనన
మరణములు నశింపుచేసికొన్న వాడే బంధరహితుడయి ముక్తి
పొందగలడు.

యోగబంధములు.

205 తీర్థయాత్రలు, గంగాస్నానములు వ్రతఉపవాసము
లు భోగములు నారదీయోగములు మానయోగములు పంచముద్ర

లుగ్రోవిధవృత్తులు వాసనాత్రయములు షట్కర్మలు అనగా యజన
యాజన, అధ్యయన అధ్యాపన, దాన, ప్రతిగ్రహ, ఇవియారు షట్క-
ర్మలు. స్నాన, సంధ్య, జప, తపహోమసేవ— రాగ తీర్థయాత్రాది
సకల సత్కర్మములు మొదలయినట్టివి బంధములు, ఈవిషయమై
207—221—247—248—పత్రములను చూడుము.

యోగబంధరహితము.

206 పైనుదహరించిన వాటియందు దృష్టినిలపక ఉగ్రం
ధమునను సరించి బ్రహ్మజ్ఞానానందమును సాధించి—సునాయాస
ముగా జననమరణములు నశింపచేసికొన్న యోగికే బంధరహితుం
డయి ముక్తిపొందగలడు.

యోగములవిషయమై.

207 ఉ॥ వారధికట్టవచ్చు భగవంతుని కన్నులజూడవచ్చు వ్యా
పారముచేయవచ్చు జడబాగ్నిగణంబుల మ్రింగవచ్చు సం
సారము నీదరాదు జలజాక్షిదనాకిక త్రోవజూపవే
ధారుణి శాశ్వత స్థిరణీశ్వర సాంబశివా మహాప్రభో॥

అని చెప్పినదానిలో బ్రహ్మమేర్పర్చిన సంసారములో మితవ్య
వస్థనగా సంచరించుచు వా[illegible]మాత్రముగా ఉగ్రంధమునందున్న సాం
ఖ్య తారక అమనస్కములనుచదివి దేహమునకు. అలసటగలిగే
యోగములు మాని యోగములను తెగద్రుంచి రాజయోగాఖండము
నే బ్రహ్మజ్ఞానము పొంది ఆభగవంతుని ప్రార్థించి కడతేరినవారే
ధన్యులు.

2 మూగవాడు వాక్కుకొరకై భగవంతుని ధ్యానించుచుండె
ను. ఇట్లుండగా భగవంతుడు ఇచ్చిన వాక్కునులంఘించకూడదను.
వాక్కును బంధించి మౌనముగా భగవంతుని ధ్యానించినందున
మోక్షముపొందజాలరు.

3 దేహమునకు శ్రమగలిగే యోగసాధనము గారక్షిరద్వయ నబడును. దేహమునుబలపరచును. శుష్కింపచేసును. గాని మోక్షముపొందజాలదు,

4 ఈకలియుగమునకు రాజయోగానందమునే బ్రహ్మజ్ఞానము ప్రధానమైనదని వేదములు ఘోషించుచున్నవి. మఱి తెలిది చెప్పనేల. యిందుకునమ్మకమి—ఈగ్రంథమునందు249పత్రం 174 వ సంఖ్యను జెప్పినప్రకారం (1) మంత్రయోగమనియును (2) లయయోగమనియును (3) హఠయోగమనియును (4) రాజయోగమనియును నాలుగువిధములయిన యోగములుగలవు. ఆనాలుగు యోగములలో నీరాజయోగమే శ్రేష్ఠము. ఈరాజయోగమును రెండువిధములుగా పెద్దలుజెప్పుదురు. రాజయోగమనియును. మానరాజయోగమనియును రెండువిధములుగలవు. ఈరెంటిలో రాజయోగమే విశ్రాంతిమార్గము—ఇట్టివిశ్రాంతి మార్గమును నవలంబించిన వారు పరమపదము జెందగలరు. పరమపదమనగా వైకుంఠము.

5 మానరాజ యోగమనగా అధికవింతులు ఆత్మలో నూహించదమేకాని వాక్కుబంధనకాదు. వాక్కుబంధన చేసుకొని చేతులతోసైగచేసినందున ఫలమేమి?—వాక్కుబంధనమున మోక్షమార్గముకనుగొనలేరు. పరమపదము కలుగదు. యోచించుమి—ఈవిషయమయి నాలుగవపరికరణము పూర్తిగాచూచుము.

వేదవాక్య శ్లోకములు.

228 శ్రుతి॥ వేదాంతసారం ప్రథమ స్వరాణాం। త్రియ తత్వసారం ప్రణవ నమామి॥

టీక॥ వేదములకు స్వరాక్షరము. "ఓం" అనే బీజము ప్రథమాక్షరమైయున్నది."హరిః ఓం"యనినాద బ్రహ్మమైన ఓం కారమాది స్వరమునెత్తుకొని శ్రుతులు జదివెదరుగదా?ఆ ఓం కారమందే

వేదములు పుట్టడము. రెండవది—త్రియతత్వ సారం అనుటకు—
త్రియ—మూలతత్వములతో కూడినది. ప్రణవము అనేమూ త్రి
త్రిగుణమాయినది. ఆ వేదసారమనెడి త్రిమూర్తులను పఠనచేసి ధ్యా
నము చున్నాము.

మఱియు బాల్యమునందే గురుసమక్షముగా నక్షరాభ్యా
సముచేసినప్పుడే "ఓం-న-మః-శి-వా-య-సి-ద్ధం-న-మః" యని
తెలుగులోనేర్పినవాక్యము యెవ్విధముగానున్నదో బాగుగ ఆలోచిం
చండి — నాడే అక్షరాభ్యాసము చేసినప్పుడు చెప్పినపదం బున్నదేమ
రిచియుండక యుంటిమి. అపదమే ఈగ్రంథమువలన గురువాక్యం
బుగా దెలుసుకొన్న మహాత్ములు మోక్షమార్గం కనుగొనగలరు. గ
నుక నిందున్న వేదములు చదివిగ్రహించుకొన వచ్చును.

సీ. విద్యనేనను మ్చ యోగ్యత వెలయజేయు
బంధులనుగూర్చు స్నేహితప్రకరమునకు
నైహికాముష్మికసుఖంబులధికపఱచు
గాన మనుజుడు విద్యకై గడగవలయు॥

శ్లో॥ కోకిలానాం స్వరోరూపం। పాతివ్రత్యం తు యోషితాం। వి
ద్యారూపం విరూపాణాం। క్షమా రూపం తపస్వినాం॥

తా॥ కోకిలమునకు స్వరమేరూపము—స్త్రీకి పాతివ్రత్య
మే రూపము—కురూపికి విద్యయే రూపము—యతికి (రేక) తపసికి
శాంతియేరూపము. గనుక విద్యాభ్యాసముపొంది జ్ఞానము అనతెలి
వినిదెచ్చుకొని బ్రహ్మజ్ఞానము ననుసరించి గృహస్థాశ్రమధర్మమా
ర్గమునసుండి అంమన అంటిఅంటక మోక్షమార్గమును కనుగొనిన
వారేధన్యులు.

209 జ్ఞానవేద సారసంగ్రహము.

శ్లో॥ ఉల్లంఘ్య వేదవాక్యాని రౌరవం నరకం వ్రజేత్

టీక॥ వేదవాక్యములను ఎవరు ఉల్లంఘన చేయుచున్నారో వారు రౌరవాది నరకప్రాప్తు లగుచున్నారు.

(2) శ్లో॥ వేదశబ్దమహావాక్యం। విశ్వాసే పాపనాశనం॥

టీక॥ వేదవాక్యము ఉత్కృష్టమైనది అటువంటిది గనుక ఆవేదమునుఎవరు విశ్వసిస్తున్నారో వారికిపాపములు నాశనమౌచున్నవి.

(3) శ్లో॥ తద్బోధా వేదవిశ్వాసః। కర్తవ్యో జ్ఞానబోధనైః॥

టీక॥ ఆవేదమును ఎవరుబోధ చేయుచున్నారో వారు జ్ఞానబోధచేత కర్తవ్యం గలిగినవారగుచున్నారు.

(4) శ్లో॥ పరాత్పరం పరం వేదా। వేదాంతే పరబ్రహ్మణః॥

టీక॥ ఈవేదం పరాత్పరునియొక్క పరిజ్ఞానమిది. ఆవేదంయొక్క-సారమే పరబ్రహ్మమని చెప్పబడుచున్నవి.

(5) శ్లో॥ వేదోక్తాచారహీనశ్చ। వృథావాగ్వాద దుర్గుణః॥

టీక॥ వేదంయొక్క ఆచారం లేనివారు వృథావాగ్వాదముచేత దుర్గుణంగలవాడని చెప్పబడుచున్నది.

(6) శ్లో॥ జ్ఞాతవ్యం వేదవాక్యంచ। బుద్ధిస్సర్వప్రియత్నతః॥

టీక॥ వేదవాక్యమును ఎవరుబోధ చేయుచున్నారో వారు సర్వప్రియత్నములయందున్ను బుద్ధిగలవారని చెప్పబడుచున్నది.

శ్రీ మత్సద్గురుశివానందస్వామిం శ్రీకాశీవిద్యాధ్యాం నమో నమః

అ భే ద ద ర్శ న మ్.

210 వడ్లనుదంచి పొట్టునురాలకొట్టుటవలనవానియందు మొలకలెత్తెడి శక్తి అణగి పోయినట్లు మాయాసంబంధమగు పంచకోశాత్మకమయిన శరీరత్రియ అవస్థాత్రియముల యందు నామనమ్మనవాసనలతోగూడి చలించనీయక విజ్ఞానస్వరూపినిగాచేసిన హేగురు

స్వామి పరబ్రహ్మంబోక్క డగుచు తేజరిల్లుచున్నాడు. బ్రహ్మజ్ఞానముచే నశేకవి శ్రుతి, స్మృతి, సహస్రంబులు బాహాటముగా ఘోషించు చున్నవియు పరిపూర్ణబ్రహ్మ మొదలగు ముప్పదిమూడుకోట్ల దేవతలనియు నారింటి త్రిమూర్తులు శ్రేష్ఠులనియు ఆ త్రిమూర్తులలో నారాయణనామస్మరణ శ్రేష్ఠమని వైష్ణవులు శివనామస్మరణ శ్రేష్ఠమని శైవులు చెప్పెదరు. మరియు కొందరు వైష్ణవ శైవులనక కొందరు పరస్పరముగా కలహించుకొనుచున్నారు.

211 ఏకకే ఈనామముల మహిమయు అభేదార్థంబులున్న పరబ్రహ్మేతరము లేదని ఘోషించు శ్రుతి, స్మృత్యాదుల సారము నా బ్రహ్మవేత్తలు సమన్వయపరచుకొని ఆనందించుచున్నారు.

"బ్రహ్మ" అనుశబ్దాదికత్రయార్థంబుల వలనను పరిది లేని పర మాత్మస్వరూపులముగా నుండియు మరది వేరుగా పరిపక్వముటచే గలుగు అనర్థములను గాలి మబ్బును చెదరగొట్టినట్లు పారద్రోలి "అద్వ యబ్రహ్మము" నుత్కర్షింపజేయుటుల చేయునవియు అయిన శ్రీమ న్నారాయణ శివరుద్రాది నామముల మహిమ యేమనిపలుకుదును? ఆమహిమలిట్టివని నిరూపింప వాగ్బుద్ధీంద్రియ మానసంబులకలవి గావు. వేదశాస్త్రముల కగోచరమైనను "ఈదివ్యనామములలో నొ కటి భవసాగరము నింకజేయు"నని వేదశాస్త్రములు మొరపెట్టుచు న్నవి.

212 నారాయణ పరబ్రహ్మ—నారాయణ నమోస్తుతే—

213 ...... (మహానారాయణోపనిషత్తులో) రామ ఏవ ప రబ్రహ్మ—

214 (రామరహస్యోపనిషత్) శివఏవ స్వయం సాక్షాద్వరి యంబ్రహ్మ—

35

215 (మహోపనిషత్) పురాణాని సమస్తాని—బుధాస్తాత్ర గమాస్తథా—శైవాశ్చవైష్ణవాశ్చైవ—తదుక్తాలిగమాఃఇతి—శో 'తసంహిత—ఇత్యాద్యనేకశ్రుతి, స్మృతులచే, "నారాయణుడే పరబ్రహ్మము"! "శివుడేపరబ్రహ్మము"—"రాముడే పరబ్రహ్మ" మనిఇట్లు బహుముఖములుగా బ్రహ్మత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నవి.

216 సమస్తశాస్త్రములను పరీక్షించి మాటిమాటికి విచారించగా నారాయణుడొకడే ధ్యానింపబడువాడుగా నిశ్చయబడుచున్నాడని వేదవ్యాసుండు మహాభారతాంతరమందు, "ఆలోక్యసర్వశాస్త్రాణి, విచార్యచపునః పునః ఇతి కుక్షిసునిష్పన్నం, ధ్యేయోనారాయణస్సదా" అనిచెప్పియున్నారు. ఇట్లనే ప్రకృతిమీరి మహత్తు కంటె, మహత్స్వరూపముగా వెలుగునట్టి పురాణపురుషుడయిన, శివస్వరూపమును, సమస్తదేవతలు వుపాసించుచున్నారు. అట్టిదేవదేవుడయిన పరమేశ్వరుని సదా ధ్యానించవలెననుటకు, ప్రమాణములు.

217 శ్లో॥ పరాత్పరం యన్మహతో మహాంతం
స్వరూపతేజోమయశాశ్వతం శివం
కవిం పురాణం, పురుషం సనాతనం
మహేశ్వరం, సరసుర్త్రైరుపాస్యం.

(మహోపనిషత్)

సతతం ధ్యాయేద్దేవదేవం సనాతనం,

(శాండిల్యోపనిషత్)

మరియు:— నారాయణఅనెడు మంగళనామమెవనివాక్కుయం దుండునో వానివెంట నారాయణుడు, గోవు,దానిదూడను,అను

నర్తించినట్లు, అనుసరించియుండునని. అనగా, సర్వేశ్వరుడనుటలుగ చేయునని కైలాసయాత్రయందు, శ్రీమహేశ్వరుడు.

శ్లో॥ “నారాయణేతి యస్యాస్తి । దశం నామ మంగళం ।
నారాయణం స్మరన్ స్వామి । వల్లీం గోపి పరాత్పర॥”

అని చెప్పియున్నాడు.

218 మరియు—

“శివుడు ప్రసన్నమూర్తియైనస్వరూపమును గిరిజకున్నట్లు లేని మనోవాంఛా ఫలదాయకుడనియు. ఎవని యొక్క చిత్తము పద్మములవంటివాని. వారలయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టి భక్తులకు యీలోకమందు, సర్వమును స్వాధీనమాయియుండునను —

శివానందలహరియను గ్రంథమునందుండు శ్రీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు—

219 “ప్రసన్నమూర్తిః అగణితఫలదాయకః ఓంనమో నారాయణాయ ఇతిమంత్రోపాసకః వైకుంఠ భవనమ్ గమిష్యతి” అను నారాయణోపనిషద్వాక్యరీతిని, “ఓంనమోనారాయణాయ” అను మంత్రము నుపాసించువాడు వైకుంఠమునుపొందును. అనగా మోక్షములభించును. కలిసంతారణోపనిషత్తులో “ఆదిపురుషుడయిన, భగవంతుడయిన, నారాయణునియొక్క నామము నుచ్చరించిన మాత్రమున కలిదోషమునుపారదోలినవాడగునని బోధించుచున్నది—

220 ఇట్లనే శరభోపనిషత్తులో “ఓంమహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివః” అని సదాస్మరించుటచే మోక్షములభించుచున్నదనియుం

ము వాక్యము—ఓంనమో భగవతే [illegible] మహాదేవాయ శూలినే మహేశ్వరాయ మృత్యుంజయాయ త్రిపురాంతకాయ [illegible] నమో అస్తు శివ [illegible] యస్తస్మై నమః.

---

221 మంత్రము—

శ్లో॥ "హరే రామ హరే రామ। రామ రామ హరే హరే।
హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ। కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే॥"

శ్లో॥ ఇతి షోడశకం నామ్నాం। కలికల్మషనాశనం।
నాతః పరతరోపాయః। సర్వవేదేషు దృశ్యతే॥
ఇతి షోడశకలావృతస్య। జీవస్యావరణవినాశనం తతః।
ప్రకాశతే పరబ్రహ్మ। మేఘాపాయే రవిరశ్మిమండలీవ (ఇతి)॥

"హరేరామ హరేరామ" అను పదియాఱు నామములు కలిదోషమును నాశనము చేయును. ఇంతకన్న యొక్కువ ఉపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు. ఈ పదియాఱు నామములు పదియాఱు కళలచే చుట్టబడియుండు జీవునియొక్క ఆవరణమును నాశనము చేసి, మేఘావరణము పోయినవెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించులాగున పరబ్రహ్మ ప్రకాశము కలుగ జేయును.

222 ఈవిధముగనే

"శ్రీపద శ్రీ రుద్ర మహేశ్రీతి। యస్తు బ్రూయాద్విచక్షణః।
కీర్తనాత్సర్వదేవస్య। సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే॥

223 రుద్రహృదయోపనిషత్తులో—

శ్లో॥ అచింత్యమవ్యక్తమనంతరూపం।
శివం ప్రశాంతమమృతం బ్రహ్మయోనిం।
తమాదిమధ్యాంతవిహీనమేకం।
విభుం చిదానంద మరూప మద్భుతం।

ఉమాసహాయం పరమేశ్వరం ప్రభుం।
త్రిలోచనం నీలకంఠం ప్రశాంతం।
ధ్యాత్వా మునిర్గచ్ఛతి భూతయోనిం।
సమస్తసాక్షిం తమసః పరస్తాత్

కైవల్యోపనిషత్.

శ్రీముక్తి ముక్తి ముక్తియని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విముక్తులగుదురు అనిన్ని, సమస్త జీవతులను పోగిడిన వాడునుకున్న్ని, చింతించుటకు, చూచుటకు శక్యముగానివాడును, అంతములేని రూపముగలవాడుగానున్న (పరిచ్ఛేదింపబడనున్న చేయబడుట డక, అఖండమైయున్నదో అది అనంతం) మంగళస్వరూపిగాను, ఆదిమధ్యాంతరహితుడుగాను మోక్షస్వరూపుడుగాను, మాయాప్రకారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, సర్వవ్యాపకుడుగాను, జ్ఞానానందరూపుడుగాను, ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను; అమృతవిగ్రహముగానున్న, ప్రభువుగాను, త్రినేత్రములు నీలకంఠముగలిగి పార్వతితోగూడియుండెడు పరమేశ్వరుని ధ్యానముచేసి మునిసత్తులు సమస్తమునకు ఉపద్రష్టయు, అజ్ఞానమునకంటె పరమై సమస్తభూతములకు సృష్టించియుండు పరబ్రహ్మమును పొందెదరు.

---

224 మరియు శ్లో॥ జేన ఏకోనారాయణః। నద్వితీయోస్తి కశ్చిత్।
నారాయణుడొక్కడే దేవుడు రెండవవాడు లేదు.

2.5 (నారాయణోపనిషత్)

శ్లో॥ ఏకోవా రుద్రో నద్వితీయాయతస్థు।

రుద్రుడద్వితీయుడగుటవలన బ్రహ్మవేత్తలు, రెండవవస్తువ కొరకు నిలువరపోయిరి.

226 (శ్వేతాశ్వతరోపనిషత్).

శ్లో॥ ఏక ఏవశివోనిత్య। స్తతోన్యత్సకలంమృషా॥

నిత్యుఁడగు శివుఁడొక్కఁడేను. వానికన్యమంతయు లేనిది.

---

227 (శరభోపనిషత్)

అతఃపరంనాన్యదణీయసంహి।
పరాత్పరం యన్మహతో మహాన్తం
యదేకమవ్యక్తమనన్తరూపం
విశ్వంపురాణంతమసఃపరస్తాత్॥

ఏది పరాత్పరమై మహత్తుకంటె మహత్తైనదియో అదిగాక సూక్ష్మమునకంటె సూక్ష్మమైనది దీనికంటె సూక్ష్మమైనది మరేదియు లేదు. అది అజ్ఞానముకంటె పరమందుండునదియును ఇంద్రియములకగోచరమును అనన్తస్వరూపమును ప్రపంచరూపమును ఒకటియు నైయున్నది.

228 (తైత్తిరీయోపనిషత్తు)

శ్లో॥ ఏకస్తథాసర్వభూతాన్తరాత్మరూపం
రూపం ప్రతిరూపోబభూవ

సమస్తభూతములయందుండు ఒకటియైన పరమాత్మ ప్రతి ఆకారమునుగురించి సమానరూపముగలవాఁడై యున్నాఁడు.

శ్లో॥ నిత్యోనిత్యానాంచేతనశ్చేతనానామేకః॥

నశించేవాటిలో నశించనివాఁడై బ్రహ్మాదిసర్వజీవులకు చేతనస్వరూపుఁడై యుండు పరమాత్మయొక్కఁడు రెండవది లేనివస్తువకటే.

229 శ్లో॥ ఏకోదేవ స్సర్వభూతేషుగూఢః

స్వయంప్రకాశ మానుఁడగు పరబ్రహ్మ మొక్కఁడే సర్వభూతములయందు రహస్యముగానున్నాఁడు.

230 శ్లో॥ ఏకోవిష్ణురనేకేషు । జంగమస్థావరేషు చ
తైలాదిలేషు కాష్ఠేషు । వహ్నిః క్షీరే ఘృతంయథా॥

తా॥ నువ్వులయందు నూనె—అగ్నిమథనకాష్ఠలయందు నిప్పు—క్షీరమందునెయ్యివలెనే ఒక్కడగువిష్ణువు జంగమస్థావరాదులయందున్నాడు.

231 (వాసుదేవోపనిషత్॥)

శ్లో॥ ఏక ఏవహి భూతాత్మా భూతేభూతే వ్యవస్థితః। ఏకధా బహుధా చైవ
దృశ్యతే జలచంద్రవత్

తా॥ సర్వస్వరూపుడగు ఒకపరమాత్మ ప్రతిభూతమందున్నవాడయి, జలమందుండుచంద్రునివలెనే, ఏకవిధముగాను బహువిధములుగా చూడబడుచున్నాడు.

232 శ్లో॥ ఏకమేవాద్వితీయం బ్రహ్మ॥

తా॥ సజాతివిజాతి స్వగతభేదరహితముగ ప్రకాశించునది పరబ్రహ్మమొక్కటేను.

233 (అధ్యాత్మోపనిషత్.)

శ్లో॥ సర్వభూతేషు యేనైకం । భావమవ్యయమీక్షతే
అవిభక్తం విభక్తేషు । తజ్జ్ఞానం విద్ధిసాత్త్వికమ్॥

తా॥ ఏజ్ఞానముచేత సమస్తభూతములయందు అఖండమయినట్టిన్ని, నాశనరహితమైనట్టిన్ని, ఏకమైనపరమాత్మస్వరూపమును ఎవ్వడుచూచుచున్నాడో ఆజ్ఞానమును సత్వగుణమువలన పుట్టినదాన్నిగాను తెలియుము.

234 శ్లో॥ ఏకస్సర్వేశ్వరో భగవాన్ । భూతానారాయణప్రభుః

తా॥ సమస్తమువిష్ణుప్రభువగు భగవంతుడయిన నారాయణుడొక్కడేయని తెలిసికొనుము.

235 (మహాభారతము.)

శ్లో॥ ఏకఏవపరోహ్యాత్మా। భూతేష్వాత్మన్యవస్థితః

తా॥ సమస్తభూతములయందుండు నీకు నమస్కారము చేసెను.—

236 (శ్రీవిష్ణుపురాణమ్) ఇత్యాదిశ్లోక స్తుతిపూర్వకముగ మోక్షప్రదపరబ్రహ్మమైన కేశవుడొక్కడే యని నిస్సంశయముగ సిద్ధాంతించెను.—

237 (నిరాలంబోపనిషత్.)

శ్లో॥ శివాయ విష్ణురూపాయ । శివరూపాయ విష్ణవే
శివస్య హృదయం విష్ణుః । విష్ణోశ్చ హృదయం శివః
యథాంతరం న పశ్యామి । తథా మే స్వస్తిరాయుషి
యథాంతరం న భేదాస్స్యుః । శ్శివకేశవయోస్సదా॥

తా॥ విష్ణురూపముగానుండు శివునిగురించిన్ని, శివరూపముగానుండు విష్ణువునుగురించిన్ని—నమస్కారము. శివునియొక్క హృదయమే విష్ణువు. విష్ణువుయొక్క హృదయమే శివుడు. ఎట్లు యిరువురిలో భేదము నాకగుపడదో అట్లు నాకు సంతోషము, ఆయుస్సు కలుగు. గాక శివకేశవులలో భేదము లేదు.

238 శ్లో॥ విష్ణోరన్యం తు పశ్యంతి। యేమాం బ్రహ్మాణమేవచ
కుతర్కమతయో మూఢాః। పచ్యంతే నరకేష్వధః
యేచ మూఢా దురాత్మానో। భిన్నం పశ్యంతి మాం హరేః
బ్రహ్మాణం చ తథా తేషాం। బ్రహ్మహత్యాసమం త్వఘం॥

తా॥ నన్నైనను బ్రహ్మదేవునైనను, విష్ణునికంటె, అన్యముగా యెవరు జూతురో॥ మరియు॥ మామువ్వురకు భేదం బెవ్వరు కల్పింతురో వారలు మహానరకంబులం బొందుదురనియు బ్రహ్మహత్యాదోషమును బొందుదురనియు శ్రీమహేశ్వరుండు చెప్పియున్నారు.

239 (భవిష్యత్పురాణం॥)

శ్లో॥ హరిరేవ శివస్సాక్షా। చ్ఛివ ఏవ హరిస్స్వయం
తయోర్భేదం ప్రకుర్వాణః। ఘోరం నరకం వ్రజేత్॥

తా॥ హరియే సాక్షాత్ శివుడు శివుడే స్వయం హరిస్వరూపుడు ఇరువురకు భేదం ఎవరు కల్పింతురో వారు, రౌరవనరకము పొందుదురు.

శ్రీ

వినాయకచవితిపద్యములు.

240 విఘ్నేశ్వరషోడశనామశ్లోకాః.

(1) సుముఖశ్చైకదంతశ్చ కపిలో గజకర్ణకః।
లంబోదరశ్చవికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః॥

(2) ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః।
వక్రదంతశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కంధపూర్వజః॥

(3) షోడశైతానినామాని యఃపఠేచ్ఛృణుయాదపి।
విద్యారంభేవివాహేచ ప్రవేశేనిర్గమేతథా॥
సంగ్రామేసర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యనజాయతే।

విఘ్నేశ్వరషోడశనామావళిః.

(1) సుముఖాయనమః
(2) ఏకదంతాయనమః
(3) కపిలాయనమః
(4) గజకర్ణికాయనమః
(5) లంబోదరాయనమః
(6) వికటాయనమః
(7) విఘ్నరాజాయనమః
(8) గణాధిపాయనమః
(9) ధూమకేతవేనమః
(10) గణాధ్యక్షాయనమః
(11) ఫాలచంద్రాయనమః
(12) గజాననాయనమః

(13) వక్రతుండాయనమః (15) హేరంబాయనమః

(14) శూర్పకర్ణాయనమః (16) స్కందపూర్వజాయనమః

ఇతి షోడశనామావళి స్సమాప్తః.

---

241. భగవంతుని స్మరించే పద్ధతులు

(1) దీక్ష— మనస్సు పట్టుదలగానుంచుట.

(2) నిష్ఠ—శుచిగానుండుట.

(3) దృష్టి—ఏవస్తువుమీదనైనను భ్రూమధ్యమునుండి నేత్రములనుగురిగానుంచుట.

(4) అంతరంగదృష్టి— } అనగా లోపల "మనోనేత్రక్షేత్రజ్ఞతి"

(5) మనోనేత్రదృష్టి-- } మనోనేత్రముచే చూడబడు నేత్రి

నేత్రమనబడును. మఱియొకటి ఆత్మలో ఊహించుట.

(6) నేత్రదృష్టి—ఏవస్తువున్నా నా కన్నులతో చూడడము.

(7) జ్ఞానదృష్టి—తెలివితో చూచుట.

(8) ధ్యాన—తలంచుట.

(9). అద్వైతమంత్రము—పరమరహస్యమైనమంత్రము రాజయోగము.

(10) ద్వైత తిరుమంత్రము—పరమ రహస్యమైన మంత్రము.

(11) విశిష్టాద్వైతమంత్రము—పరమరహస్యమైనమంత్రము.

(12) నీమము—నీతి—తిన్నటిమార్గము మంచినడత సత్యప్రవర్తనగానడుచుట.

(13) జపము—108 పూసలుగల తులసిమాలతో పరమరహస్యమైన మంత్రమును నేత్రములను మూసుకొని కుడిచేతి అంగుష్టము పవిత్రపువ్రేలు అనగా నడిమి పెద్దవేలు మధ్యనుంచి అరచేత నునిచి రెండువేళ్లగోళ్లు కలిపి కో

మన్యమునుంచి, చిన్న వ్రేళ్ళు మధ్యమునుంచి చిన్నవ్రేళ్ళతో ఒక ఒకపూస మొదటిపూస మొదలుకొని తుదిపూసవరకు ఒకపర్యాయము మంత్రమును మౌనముగా నుచ్చరించుచు జపించుటది జపమనబడును.

(14) ప్రార్థన—పొగడడము— భగవంతుని వేడుకొనుట.

(15) నుతి—
(16) స్తోత్రము—
(17) స్తవము—
} కీర్తి-నిష్ఠ-దృష్టి-ధ్యాన-వీటిని మనస్సు యందు నిలిపి భగవంతుని కొనియాడుట.

(18) స్మరించు—స్మరించు—ఒక వస్తువును తలంచడము. జ్ఞాపకము చేయుట.

(19) స్మరణము భగవంతుని పలుమారు లేక వేమారు జ్ఞాపకములోనికి తెచ్చుకొనుట.

(20) మనోధ్యానము—మనస్సునందు తలంచుట

(21) ఆత్మధ్యానము—ఆత్మతో తలంచుట

(22) వాగ్రూపముగా ధ్యానించుట—నోటితో తలంచుట-ఉచ్చరించుట.

(23) మౌనము—గృహస్థమార్గమునుండి కొంతసేపు పెదవి తెరవక మనస్సున ధ్యానించుటేగాని వాక్కు బంధనకూడదు.

(24) విగ్రహారాధన—విగ్రహమునకు శుద్ధోదక గంధ పుష్ప దీప ధూప అక్షత నారికేళ తాంబూల దక్షిణ పంచామృత పండ్లు ఫలహార అన్నము కూరలు వగైరాల నైవేద్యముల పూజతో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పిన ప్రకారం స్వామికి అర్పణచేయుట.

(25) శ్రీ-అమ్మవార్లు-పోతురాజు మొదలైన విగ్రహ గ్రామ విగ్రహములకు పైన ఉదహరించిన ఆరాధనలతో సేవ హింప అనగా దున్నపోతులను మేకలను కోళ్లను బలియిచ్చుట.

(26) పొలి—కుంభములో దున్నపోతులను మేకలను కోళ్లను నరబలి యిచ్చుట. భరతఖండమునందు ఇప్పటిరాజధానిలో నరబలి నివర్తించినారని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. మరి యిన్ని ఈ రాజధాని మహా (Highness) గొప్పరాజ ధానియగునని జనులు పొగడుచున్నారు. గనుక ఈ రాజ ధాని ఈ యుగము మారేవరకు స్థిరముగనుండునని న మ్మవలసినదే!

(27) (1) దేవాలయములకుగాని (2) గొప్పగొప్ప ప్రభువుల దర్శనమునకుగాని (3) గురు సన్నిధానమునకు వెళ్లినపుడుగాని (4) బంధువర్గ సమూహములకు వెళ్లినప్పుడుగాని (5) స్నేహితుల కలువబోయినపుడుగాని (6) వేశ్య గృహములకు వెళ్లునపుడుగాని రిక్త హస్తములతో వెళ్లుట ఉచితము గాదు. ఐతే వారి వారి అంతస్థును బట్టి నడువవలెను. గొప్ప ప్రభువులకు పుష్పబంతిన్ని నిమ్మపండున్ను వారి చేతికి యిచ్చుట మహా గొప్పమరియాదయగును.

మంత్రములనుజంపి చేవిధము.

243 ఈ కలియుగమునందలి జనులెల్లరును, నల్పమతులునల్పాయుష్కులు గనుక, తపో యోగ ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట ముక్కిలి దుర్లభమని యోచించి కలిసంతారోప నిషత్తుల నేమొదల యిన వేదములునువిర్జయించబడ్డవి—ఆ వేదములను తుగ్రంధమునం దు ముద్రించబడెను. వేదములను చదివిన మొదలే మోక్షము అట చేతనుండునని యోచించుకొనవలయును.

244 అధర్వణంబునందు అనంతనామములకు ఈ గ్రంథమునందు ముద్రించిన మంత్రములే ప్రధానమైనవి. అనివేదములు ఘోషించుచున్నవి—గనుక వాటినిపఠించి మోక్షమార్గము నెరుగవలెను. గాని యింతకంటె యెక్కువ ఉపాయము సమస్తవేదములయందు జల్లించి వెదకి చూచినను కనుపడలేదు.

245 సప్తకోటిమంత్రములలో ఈదిగువముద్రించిన మంత్రములే కలిమానవులు పఠించి కడతేరుటకు సులభమయినవని వేదములు తెలియ పర్చుచున్నవి. గనుక కలియుగమునందు ఈమంత్రములేపఠించి చాలాభక్తులు కడ తేరియున్నారు.

మంత్రములను జపించేవిధము.

246 నానావిధగ్రంథములను చదువ వలయుననెడి భ్రాంతిని విడిచిపెట్టి భగవత్స్మరణచేయుటకు ఆధారమైనట్టి, దీక్ష, నిష్ఠ, ధ్యాన,దృష్టి, ఈనాలుగింటిని మనస్సుయందునిలిపి దిగువనుదహరించిన ప్రకారం మంత్రములను పఠించవలెను.

247 మానవజన్మమందు పుట్టినజనులలో పామరులు గార్హస్థ్యమనగా గృహస్థుడగువాడు, తన, భార్య, పుత్ర,బంధువులతుందు లీలగా సంచరించుచు వ్యాపకములవల్ల తగనిభాధలుపొందుచున్నవారున్ను, మరిన్నిపైని ఉదాహరించిన ప్రకారం కలియుగమునందున్న జనులందరు, నల్పమతులు, స్వల్పాయుష్కులు, గనుక, తపోయోగ, ధ్యాన, ధారణలచేత కడతేరుట యుకాదుగనుక, దిగువనుదహరించిన మంత్రములను, దీక్ష, నిష్ట, ధ్యాన, దృష్టి, ఈనాలుగింటిని నీపూర్ణమనస్సుయందు నిలిపి భక్తి శ్రద్ధలతో త్రికరణశుద్ధిగా అవగా—యితర తలంపులుమాని— చెవులతో వినినగాని, చదివి వాక్కువల్ల ఉచ్చరించుటవల్లగాని మననధ్యానమువలనగాని, ఏ స్త్రీ

మందయినా పులిచర్మముగాని, కృష్ణాజినము అనే లేడిచర్మముగాని;
చిత్రాసనమనగా, వెంట్రుకలతో చేసిన చిత్రాసనముగాని లేదా
తెల్లనిధువాలుమీద పద్మాసనమువలె మఠము వేసుకొని కూర్చుని
108 తులసిపూసలుగల జపమాలతో 242వద్ధతి 12వ సంఖ్యలోవివ
రించిన ప్రకారము జపించవలెను. ఉత్తభూమిమీద కూర్చుని జపించ
కూడదు. గృహస్థాశ్రమస్థులకు పద్మాసనము శ్రేష్టమయినదియగును.
అనగా బాసికపట్టుఅనబడును.

248 శివమంత్రమనిన్ని, విష్ణుమంత్రమనిన్ని వీరియువురకు భేదమెంచక. సమముగా స్మరించినగాని, లేక వారి—వారి—ఇష్టానుసారమైన మంత్రములను త్రికాలములయందు అనగా ప్రాతఃకాలము, మధ్యాహ్నకాలము, సాయంకాలములయందుగాని, లేక తీరుబాటున సమయములయందు ధ్యానించినగాని మోక్షము కరస్థమైయుండును. అనగా చేతనుండును. ఇందుకు సందేహమేమియు లేదు.

249 శివకేశవులలో భేదమేమియు లేదు.

శ్లో॥ శివాయవిష్ణురూపాయ । శివరూపాయవిష్ణవే
శివస్యహృదయంవిష్ణు । ర్విష్ణోశ్చహృదయం శివః
యథాంతరంనపశ్యామి । తథామేస్వస్తిరాయుషి
యథాంతరంనభేదశ్చ । శ్శివకేశవయోస్సదా॥

250 శ్లో॥ ఏకోదేవః కేశవోవా । శివోవాఏకఏవనః॥

తా॥ విష్ణువయినను శివుడయినను నొకడేదేవుడని తలంచుము. వీరియువురకు భేదమెవరు కల్పింతురో వారు రౌరవనరకముం బొందుదురని భవిష్యత్పురాణమునందు చెప్పియున్నది. మంత్రములు జపించేవిధము ముగించబడినది.

---

251 శ్లో॥ (1) క్షుధాతురాణాం న రుచి ర్న పాకం
(2) కామాతురాణాం న భయం న లజ్జా
(3) నిద్రాతురాణాం న సుఖం న శయ్యా
(4) విద్యాతురాణాం న నిద్రా న హారం॥

—.—

252 శ్లో॥ జన్మనా జాయతే శూద్రః । కర్మణా జాయతే ద్విజః ।
వేదపాఠం తు విప్రాణాం । బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః॥

253 శ్లో॥ ఆత్మబుద్ధిస్సుఖం చైవ । గురుబుద్ధిర్విశేషతః
పరబుద్ధిర్వినాశాయ । స్త్రీబుద్ధిః ప్రళయాంతికః॥

254 ఈ శ్లోకములను పఠించి అన్వయమును గ్రహించినవా ము పూర్ణులగుదురు.

౭౯.

పరబ్రహ్మ స్తోత్రము.

255 శ్లో॥ దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనం తు దైవతం
తన్మంత్రం బ్రాహ్మణాధీనం
బ్రాహ్మణో మమ దేవతా॥

256 తా॥ ఈ లోకమంతయు దైవాధీనమై యుండును.
ఆదైవము మంత్రాధీనమై యుండును.
ఆ మంత్రము బ్రాహ్మణాధీనమై యుండును.

257 కాబట్టి బ్రాహ్మణులు నాకు దైవమని కృష్ణమూర్తి
ఆనతిచ్చెను.

258 బ్రాహ్మణులనగా—శ్రుతి॥ శ్లో॥ బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః అనునట్లు బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రాదులు ఈనాలుగు వర్ణములలో ఎవరైనను బ్రహ్మజ్ఞానము పొందినవారె బ్రాహ్మణులనబడుదురు.

259 శ్రుతి శ్లో॥ “ అభ్యాసానుసారీ విద్యా” అనునట్లు అభ్యాసముచేతనే విద్యవచ్చును. గాన ఈదిగువనుదాహరించిన మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారములనెడు మంత్రములను సాధనముచే పఠించినయెడల మోక్షము చేతనుండును.

260 శ్రుతి॥ శ్లో॥ “అనభ్యాసేవిషంమంత్రం” అనునట్లు అభ్యాసములేనివారికి మంత్రమే విషముగానుండును గాన చదివెడి ముఖ్యముగా మంత్రసాధనము నభ్యసించి మోక్షము చెందినవారు ముక్తులగుదురు. వైకుంఠము జేరుదురు.

మంత్ర మంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్రసారములయొక్క అర్థము దిగువ నుదహరించబడినది.

261 “ మంత్ర మంత్రార్థ” మనగా॥ శ్లో॥ “మంత్రాధీనంతు దైవతం” అను వేదశ్రుతినిబట్టి అద్వైతము మంత్రాధీనమై ఉన్నది. మరి యన్ని దైవమే మంత్రమనబడును. ఇట్లు వివరించి చెప్పడమే అర్థమగును”

262 “మంత్రమూల” మనగా అద్వైతముయొక్క చర్యలనబడును.

263 “మంత్రసార” మనగా “మోక్షవైకుంఠములే” మంత్రసారములనబడును.

మంత్రములయొక్క సాధనము.

264 ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రములు మరణకాలమునందు పలికినయెడల పుణ్య పాపములు రెండున్ను నశించి బ్రహ్మ

క్షయము కలుగుచున్నది. సాధారణముగా మంత్రములు మరణకాల మున వాక్కు-యందు రానేరవు గనుక-శ్రుతి—అభ్యాసానుసారిణీ విద్యా''

తా॥ ''అభ్యాసమువలన విద్యవచ్చును''గావున, శ్రీవిద్యా మం త్రములసాధనము నభ్యసించవలయును. శ్రుతి॥ ''అనభ్యాసే విషం శాస్త్రం''—తా॥ ''అభ్యాసములేని వారికి, శాస్త్రమే విషముగా నుండును.''గావున ముఖ్యముగా మంత్రసాధనమునభ్యసించవలయు ను. లేనియెడల పట్టుబడనేరదు. శ్రుతి॥ ''అభ్యాసకాలే విద్యా''అనగా త్వరలో చేసిన అందే మార్గము.

265. కలియుగమునందున్న జనులు శక్తి కొరకు పాటుపడి ద్రవ్యము సంపాదించితేగాని జరుగదు. గనుక ఎప్పుడైతే తీరుబాటు సమయము కలుగుచున్నదో ఆయా వేళలయందు మంత్రములను సాధ నము చేయవలయును.

266 ఎటువలె ననగా—నీ—మెలకువలో—నీ—ఉచ్ఛ్వాస-నిశ్వాస ముల-మార్గముగా ''హంసోహం''అని అజపగాయత్రియనెడి ప్రాణగా యత్రిని జీవాత్మ తనకు తానే—''నేనే—బ్రహ్మము-నేనే బ్రహ్మ ము—అని (నీవు ఎంతపనిలో ఉన్నప్పటికి) ఎట్లు జపించుచుండునో అ టువలెనే నీమనస్సుమంత్రములను జపించుచున్నయెడల మరణకాల మున నీబంధుజనముల, నీవ్యాధిని మరిపించి, నీవాక్కు-మంత్రములు పలుకును.

267 నీవు నిద్రించుచున్నప్పుడు నీ—జీవాత్మ—నయిన శ్ర ద్ధాహారించిన ప్రకారము ఎడతెగక జపించుచునే యుండును.

268 అటువలెనే—నీమనసు—నీమూలములు నిద్రయందు న్న, మరణకాలమున—నీ—నిజ నిద్రలో నున్న, మంత్రము లను జపించుచున్న యెడల (1) నీ జీవాత్మ (2) నీ పుణ్యకర్త

(గీ) పాపకర్మ (4) నీవు పఠించుచున్న మంత్రములు ఈనాటివున్న పరలోకమునకు చెల్లును. అప్పట్టి నీభక్తివల్ల పఠించిన మంత్రములే జల ముచే నీ పుణ్య పాపములు నశించి యున్న మొదల బ్రహ్మైక్యమునం దెందుచున్న జనన మరణములు నశించి వైకుంఠమునందే యుందువు కాబట్టి—

269 చదివినవున్న మంత్రములను ఏదినమునుంచి పఠించు చున్నావో అప్పటినుంచి మరణాంత కాలమువరకు పఠించుచున్న మొదల నీ సాధనముచే—నీ మనస్సుయుండే—ఆ మంత్రములు నిలిచి మరణనిద్రలో పఠించుచూ (పైనిఉదహరించిన ప్రకారము) పరలో కమునకు జతి చేయును. ఈవిషయమై 154 పత్రము 373వ సంఖ్యను చూడుము.

270 ఏమోవ్రాసినాను అనే తలంపు తలుచుకుడి. సమ్మతి "భగవంతునివాచ"

గీ॥ "నన్ను చేరంగదలంచెదు నరులకెల్ల
కర్మశేషంబుగూడదు గానవతని
కర్మయంతయు దీరినగాత్మునను చు
కాచియుంటిరి కర్మములుడిచనిమ్ము॥"

అను శ్రుతి చెప్పిన మానవుడు పూర్వజన్మ కర్మవశంబున సుఖ దుః ఖములు పొందును పైన 264-265-266-267-268-269 సంఖ్యలలో ఉదహరించియున్న ప్రకారం భగవత్ స్మరణ స్ఫురింప చేసికొని ఈజ న్మమునందు చేసిన పుణ్యపాప కర్మలు భక్తివలనే నశింపుచేసుకొనిన మొదల పైని భగవంతుని వాక్యలో ఉదహరించిన ప్రకారము అభగ వంతుడు కాపాడును. మానవుడు పరలోకము చెందినప్పుడు మాన వుడు చేసిన భక్తి విషయమై ఆమానవునకు బ్రహ్మైక్యము కలుగ చేయును.

క॥ భక్తి మోక్షంబిచ్చును
భక్తి దిరించు భోగభాగ్యములిచ్చు
భక్తి బ్రహ్మైక్యంబిడు
భక్తి నిచేకొనని వారి వర్ద్యులు ధరణిన్.

ఈవిషయము శ్రీలుకుడా చెందుచున్నదిగాన శ్రీలుకుడా యీ గ్రంథమునందున్న మంత్రములను సాధనములో నిజి చెప్పుకొనినన్ పదవి చెందవచ్చును.

———

మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్రసారము.

తారకమంత్రమనగా.

ఓమ్

శ్లోకం.

—ప్రశ్న—

271 సర్వోత్కృష్ట మంత్రములకు ప్రణవమే శక్తి. సనకసనందన సనత్కుమార నారదాది యోగులు అష్టాక్షరముతో చేరినమంత్రములను పఠించుటచేతనే. త్రిలోకపూజ్యులైరి. ప్రణవమహిమను వర్ణింపనెవరికి శక్యముకాదు.

272 సకలమంత్రములకు మొదట ప్రణవమనే ఓమ్కారము ప్రధమస్వరముగానున్నది. ఒకపర్యాయము ఓంకారము నుచ్చరించినమాత్రమున—హరి—హర—బ్రహ్మలను—ధ్యానముచేసినట్లగును. వేదములయందు ప్రతిపాదింపబడి యున్నది. అజపగాయత్రిమహామంత్రమగును. అజప అనగా. ప్రకృతి—గాయత్రి—అనగా—ఓం—కారమును నమ్మి యెవరు జపించుచున్నారో వారిని రక్షించు పదనిధానము.

273 అద్వితీయ బ్రహ్మ భగవంతుడని నిశ్చయింపబడినది. ఆభగవంతుడే ఓం కారస్వరూపుడని చెప్పబడును, ఆ ఓం కారము

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రస్థూల—మంత్రసారము.]

"అ-కార-ఉ-కార-మ-కారములు" చేరి ప్రణవమాయెను. అ-కార మనగా-బ్రహ్మయని ఉ-కారమనగా విష్ణు. మకారమనగా మహేశ్వరుడు. దీనినే పెద్దలు ప్రణవమని చెప్పుదురు. ప్రణవమనే ఓంకారమును పరబ్రహ్మమని వేదములు ఘోషించుచున్నవి.

274 అఖిల ప్రపంచ నిర్మాణమునకు నాధారాధేయ రూపముగ నున్నదియు, 'ప్రణవమే' ప్రణవార్థము నెరిగినవారే బ్రహ్మజ్ఞానులనియు మంత్ర తంత్రములెల్ల ప్రాణమైయున్న ప్రణవముయొక్క అర్థమును దెలిసికొనక యాచరించిన జప తపోయోగ ధ్యాన మౌనాది సాధనము లెల్ల నిష్ఫలమగుననియు పెద్దలు చెప్పుదురు.

275 తరువులకు జలమును వనితలకు పాతివ్రత్యమును పురుషులకు వివేకమును గృహములకు పునాదియు నాధారముగానున్నట్లు. సకలమంత్రములకును ప్రణవమనే ఓంకార మాధారముగా నున్నది. ఇందుకు సమ్మతి:—

276 శ్లో॥ ఓంకారం ప్రణవో దేవః ఓంకారం ప్రథమస్వరం
ఓంకారాత్ ప్రభవం సర్వం త్రైలోక్యం సచరాచరం.

277 తా॥ ఈచరాచరాత్మకంబగు త్రిలోకములున్ను, సమస్తమైన వేద వేదాంగాది జ్ఞానంబులును, ఓంకారమువలనే జనియించెను. ఆప్రణవ స్వరూపుండగు పరబ్రహ్మ పంచముఖములై, పంచశక్తులై, పంచభూతములై, పంచవర్ణములై యున్నాడు.

278 శ్లో॥ "పంచబ్రహ్మ పరబ్రహ్మ పంచరూపం తు ఈశ్వరం
పంచభూతాత్మకో ఈశ । పంచవింశతి తత్వతః."

అనియున్నది గనుక సమస్తమునకు సృష్టిస్థితిలయములకు కారణ భూతుండు సర్వేశ్వరుండొక్కడే యని భావము.

279 శ్లో॥ బ్రహ్మవిష్ణుశ్చరుద్రశ్చ । ఈశ్వరశ్చసదా శివః॥

తా॥ బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్ర, ఈశ్వర, సదాశివులు ఈ ఐదుగురున్ను పంచభూత అధి దైవతములని తెలిసికొనవలయును.

280 తత్వం॥ నాదంబతి జాగ్రతగా విను మనసా,
ప్రణవానాదం నాదంబతి జాగ్రతగా వినుమనసా॥"

అని పాడినటువలె, ప్రణవనాదము ఎటువలె ధ్వనించునగా:—
ఇందుకు సమ్మతి:—

281 పద్యం॥ "కీటకమును దెచ్చి భ్రమరము
పాటవమున పరిభ్రమింప భ్రాంతంబై
ఆకీటకము భ్రమరరూపము
పాటించి వహించు గాదె భవయోగమునన్."

అను శృతిసారమున 35 వ పత్రి 60 వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం భ్రమరమనే తుమ్మెద కీటకములు అనేపురుగులను దెచ్చి తాను చేసిన మట్టిగూటియందు నునిచి చూరలుకప్పి ప్రతిదినము ఆగూటిచుట్టు తిరుగుచు ప్రణవనాదం అనగా తనయందున్న ఓం అనే ఝూంకారనాదమును ప్రయోగించినమీదట పక్షదినములు కాగానే పురుగులు తుమ్మెదస్వరూపముల బొంది ఎగిరిపోయినటుకలె ప్రణవమనే ఓంకారనాదము జీవమిచ్చునదని భావము. ఓం-రక్షించునని అర్థమగును.

282 శ్లో॥ "అకారోవహ్నిరిత్యుక్తం । ఉకారస్సూర్య ఉచ్యతే ।
మకారశ్చంద్రయిత్యుక్త । ఏతత్తారక లక్షణమ్."

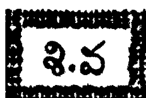
283 తా॥ బ్రహ్మప్రణవమందలి అకార ఉకార మకారములే అగ్ని సూర్య చంద్రులు గాభువ ఆమండలత్రయ మధ్యగతంబై వెలుగునది తారకము అనగా ప్రణవము॥

[మంత్రి-మంత్రార్థ-మంత్రస్థాల-మంత్రసారము]

284 శ్లో॥ అకారం బ్రహ్మరూపంచ
ఉకారం విష్ణురూపకం
మకారం రుద్రరూపంచ
త్రిమూర్తి ప్రణవాత్మకం

టీక॥ ఈ బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రులయందు అంగముగాన విరాట్ అనే ప్రణవము ఓం కారమాయెను.

శ్లో॥ అకారాత్ప్రథవేత్ బ్రహ్మ జాంభవానసంఖ్య ఉకారాత్ప్రథవే దుపేంద్రోహరినాయకః మకారాత్ప్రథవేత్ శివస్తు హనుమాన్ కృతః॥

(1) ద్వ్యక్షరి-రెండు అక్షరముల మంత్రము

285 శివ—అనగా—భువనేశ్వరి—లక్ష్మి—పార్వతి యని అర్థమగును.

286 లోకములో శివ—శివ—యని అందురు. పార్వతిమొదలైనటువంటి వారిని తలంచినట్టగును.

287 (2) శ్లో॥ "శివరూపాయ విష్ణవే" యని వేదములందు చెప్పుచున్నది గావున నదిశివుడనికూడా భావించుకొనవచ్చును. శివ అనగా పైని ఉదాహరించిన ప్రకారం లోకములో "శివ-శివా"యని కలిసి ఎవరైతే పలుకుచున్నారో వారు ఈశ్వరుని పార్వతి మొదలైనటువంటి వారిని కూడా తలంచినవారగుదురు.

288 (3) శివ అనగా శుభప్రదమైనట్టువంటి స్వరమగును.

బ్రహ్మ.

(2) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

289 బ్రహ్మ—అనగా త్రిమూర్తులలో మొట్టమొదట ప్రపంచమునున్ను, భూతములనున్ను విచిత్రముగా సృష్టించిన వాని భావము. శివుడు. లోకేశుడు. భువనత్రయుడు—మూడు లోకములకు [illegible].

విష్ణు.

(3) ద్వ్యక్షరి. రెండుఅక్షరముల మంత్రం.

290 విష్ణు—అనగా—త్రిమూర్తులలో 2 వ దేవత. అనంతుడయి ఆసృష్టించిన భూతములను పోషించు వాడనబడును. విష్వక్సేనుడు.

రుద్రుడు.

(4) త్ర్యక్షరి మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

291 రుద్రుడు—అనగా—త్రిమూర్తులలో 3 వ దేవత. భూతములను చంపను కడపట జగమును హరించువాడనని భావము. శివుడు. సాంబమూర్తి.

292—త్రిమూర్తుల ఒక [illegible] భావము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్రసారము.]

ఈశ్వర

(5) త్ర్యక్షరి. మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

293 ప్రణవ శబ్దమందలి ఈశ్వర ప్రభువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రేశ్వర సదాశివులనబడుదురు. సర్వవ్యాపి అంతటా నిండియున్నవాడు. ప్రపంచమందు అంతరాత్మ అంతర్యామి ఐనవాడు.

294 ఈశ అనగా ప్రభువు.

295 పరమేశ్వరుడు అనగా కేవలము జగత్తుకుప్రభువనే అధిపతి శివుడు.

296 పరమేష్ఠి అనగా కేవలము సాక్షాత్కారముగా బ్రహ్మ

297 కేవలుడు అనగా పరమాత్మ

298 ఇట్టి సుగుణమైనట్టి నామములుగల ఈశ్వరునిధ్యానించిన తొంటల మోక్షము అతిచేరనుండును.

శివుడు

(6) త్ర్యక్షరి— మూడుఅక్షరముల మంత్రం.

299 శివుడు—అనగా—త్రిమూర్త్యాత్మకులలో రుద్రుడై జగమును లయింపుచేయువాడని భావము. మరియున్ను. ప్రసాదోన్ముఖుడైన స్వరూపమును గలిగినట్టిన్ని, లెక్కలేని మనోవాంఛాఫలదాయకుడన్ని, ఎవనియొక్క చిత్తము పద్మములవంటి వాని పాదములయొక్క సేవచేయుచున్నదో అట్టిభక్తునకు ఈలోకమందు, సర్వమును స్వాధీనమై యుండుననుట. శివానందలహరియనుగ్రంథమునందుండు శ్రీమత్ శంకరభగవత్పాదాచార్యుల వాక్యములు.

శివోహం

(7) త్ర్యక్షరి — మూడక్షరముల మంత్రం.

300 శివోహం — అను పదమును పాణినీయంగా సంధి వశమున ఓం అనే శబ్దము మిళితమైయున్నది. అట్టి మహామంత్ర మనును.

శ్లో॥ "శివఏవసదా ధ్యేయః । శ్శివస్సంసారమోచకః"॥

అనుశ్రుతిప్రకారం "శివోహం" అనే మంత్రమును పఠించినయెడల మోక్షము లభించును.

నమశ్శివాయ

(8) పంచాక్షరి — ఐదక్షరముల మంత్రం.

301 నమశ్శివాయ అనగా ఐదైన పంచాక్షరములనబడును. శివాయ — అనగా — శుద్ధపవిత్రస్వరూపమైనటువంటి శివునకు నమః నమస్కారమని భావము.

302 (9) "ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ శివాయ" అనిసదా స్మరించుటచే మోక్షము సంభవించు చున్నదనియుండు వాక్యము:

303 (10) "ఓం మహాగ్రాసాయ మహాదేవాయ, శూలినే, మహేశ్వరాయ, అమృతాయ, త్రిస్త్రరుద్రాయ నమో అస్తు॥ శివఏవసదా ధ్యేయ శ్శివ స్సంసారమోచకః॥ ఇట్లు శరభోపనిషత్తులో చెప్పయున్నది.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్ర సారము.]

జగద్బ్రహ్మాహం

304 "జగద్బ్రహ్మోహం"అను పదములో వాల్మీకులలోనుంచ గానర్థికముగ "హం"అనే శబ్దము యిమిడియున్నది. జగత్తునకంతా బ్రహ్మకర్తయని అర్థమగును. ఇట్టి బ్రహ్మమంత్రమును పఠించిన యెడల మోక్షములభించును.

305 శ్లో॥ శృతి॥ "దైవాధీనం జగత్సర్వం
మంత్రాధీనంతు దైవతం॥"

అను శృతివాక్యప్రకార—

306 తా॥ ఈలోకమంతయు దైవాధీనమైయుండును. దైవము మంత్రాధీనమైయుండును. గనుక ఆమంత్రమును పఠించిన వారికి మోక్షము చేకూరును.

శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ

(12) అష్టాక్షరి—ఎనిమిదక్షరముల మంత్రం

307 "శ్రీ రుద్ర రుద్ర రుద్రాయ"అని ధ్యానించువారు సమస్త పాపములనుండి విడువబడుదురు అనిన్ని సమస్త దేవతలను పొగడినవారగుదురనిన్ని చింతించుటకు చూచుట కలవిగానివాడును, అంతరములేని రూపముగలవాడుగానున్ను, ఏది దేనివల్లనున్ను వేరుపరుపబడక అఖండమైయున్నదో? అది అనంతమంగళ స్వరూపిగాను, ఆదిమధ్యాంత రహితుడుగాను, మోక్షస్వరూపుడుగాను, మూలోత్పత్తి కారణుడుగాను, అద్వితీయుడుగాను, జ్ఞానానంద స్వరూపుడుగాను, ప్రకృతిసంబంధరూపములేనివాడుగాను, అద్భుతవిగ్రహముగానున్ను

ప్రియునిగాను. శిష్యులు [illegible] పరమేశ్వరుని ధ్యానము చేసి మానసికముగా సమస్త[illegible]యు [illegible]ము [illegible] సమస్త భూతములయందు [illegible] మాత్రమును [illegible]; అద్వైత[illegible].

308 (13) [illegible] మహాదేవ. } [illegible]
309 (14) హరహర ఉమాపతి త్రిపురారి. } [illegible]

అని స్మరించిన మోక్షము లభించును.

మ|

(15) [illegible] రామనామముల[illegible].

310 "రా"—యన్న మాత్రమున సకల పాపములు [illegible] పోవుననియు—"మ"—యన్న మాత్రమున అవి తిరిగి లోనికి ప్రవేశింపవనియు పెద్దలు చెప్పెదరు. ఇది సత్యమనుటకు—"రా"—యన్నప్పుడు నోరు తెరచబడుటయు "మ"—యన్నప్పుడు నోరు మూయబడుటయు ముఖ్య నిదర్శనముగా నున్నది. (2) "రా"—యన్న మాత్రమున యముడు గడగడ వణకును. (3) "మ"—యన్న మాత్రమున [illegible]పాశము తెగిపోవును. (4) "రామ"—యన్న మాత్రమున భవబంధములు నశించును. (5) "రామా"—యన్న మాత్రమున సమస్త కర్మలు భస్మమగును. (6) "రామా"—యన్నను సర్వసంపదలు కలుగును. (7) రామ నామస్మరణ చేసెడివారికి మోక్షము కరస్థమైయుండును—అనగా అరచేతిలోనిదై యుండును. (8) తారకనామమను ఔషధము లోకములో వెల్లడిపరచి పామరులనెల్ల నుద్ధరించుట ఉత్తమము గదా!! ధర్మ—అర్థ—కామ—మోక్షములనిచ్చునది.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్ర సారము.]

కృష్ణ.

16 ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

311 కృష్ణా—యని సదా ధ్యానించుటచే మోక్షము లభించును. పుత్రమిత్రకళత్రములు ధనము నెట్టి కృష్ణుని పదములు మనస్సునందు తలంచుచుండువారు అష్టజనులకు అసాధ్యకార్యములయిన ఏ కాలమందయినను భయముగలుగజాలదు. పల్లవిరాయగల వాడయినందున కృష్ణుడని చెప్పబడును.

క. హరియను రెండక్షరములు
హరియించును పాతకంబు లంబుజనాభా
హరి నీ నామ మహత్త్వము
హరియని పొగడంగ వశము హరి శ్రీకృష్ణా.

గోవింద

17 త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

312 గోవిందా—యని సదా ధ్యానించుటచే మోక్షము లభించును: భూమిని పడిపోకుండునట్లు మోయుటచేత గోవిందుడని చెప్పబడును.

రంగ

(18) ద్వ్యక్షరి—రెండక్షరముల మంత్రం.

313 రంగ అనగా విష్ణు, పోషించువాడు, రక్షించువాడు, ఆనందుడు అని అర్థమగును.

పర్యాయ: శ్రీరంగ రంగనాయక, రంగేశ్వర రంగధామ, రంగనివాసా, రంగప్ప రంగమందిర, శృంగారరంగయ్య మమ్ము రక్షింపగదే॥ అనునట్లు రక్షించు వాడనబడును. శ్రీరంగపట్టణమునందు గొప్ప దేవాలయములోనున్న శ్రీరంగనాయకులు అనబడును.

దేవుడు

(19) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

314 దేవుడు అవ్యక్తముగా ఉన్నట్టి వాడనబడును. స్వయంభువు: స్వప్రకాశకుడు జగత్తుకలుగ జేసినవాడు పరిపూర్ణుడు భేదము లేనివాడు. (త్రిమూర్తులు.)

315 ఈ గ్రంథము యావత్తు ఈ పరిపూర్ణుని యొక్క మహిమతో ప్రకాశించుచున్నది.

వరద

(20) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

316 వరద—అనగా విష్ణు. వరమునిచ్చువాడని అర్థమగును. కంచిఅనే పట్టణమునందున్న గొప్పగోపురములగల దేవాలయములోనున్న వరదరాజులుఅనబడును. సంవత్సరమునకు ఒకపర్యాయము గరుడసేవఅనే ఉత్సవము 10 రోజులవరకు జరుగును. గరుడుఅనగా గరుత్మంతుడు, శ్రీకృష్ణుని వాహనము. ఈఉత్సవమునకు అనేక జనులువచ్చుదురు. చెప్పతరముగాదు. చూచితీరవలెను.

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రమూల-మంత్రసారము]

హంసోహం

(21) త్ర్యక్షరి—మూడక్షరముల మంత్రం.

317 'హంసోహం' అనే శబ్దములో హల్లులు లోపింపగా సంధి వశమున ప్రణవమే ప్రధానమైయున్నది. ఆ జపగాయత్రి మంత్రము. జీవియే హంస-హంసయే జీవి అనగా కొంగనున్న హంసనున్న సమముగానుంచు రసన్ని భేదముచిక్కదనిన్నీ పెద్దలు చెప్పెదరు. నీరున్న పాలున్న కలిపి వాటిముందు పెట్టినయెడల పాలనుపీల్చి నీటినివేరుచేయగలశక్తి హంసముక్కుయందున్నది. గనుక హంస పక్షియనబడెను. కొంగకు అంతశక్తి లేనందున కొంగయనబడెను. హంసవిభావము చేయుటకు తెలివికావని పెద్దలు చెప్పుదురు.

318 ఇడానాడి పింగళనాడులనే రెండునాడులుగలవు. అవి అనగా:—

319 ఇడానాడి అనే చంద్రనాడి ముక్కుకు ఎడమభాగద్వారమనబడును.

320 పింగళనాడి అనే సూర్యనాడి ముక్కుకు కుడిభాగమనబడును.

321 రేచకపూరకంబులనెడు నిశ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలు ఏదో యొక ముక్కురంధ్రముగుండా వెళ్లుచు వచ్చుచుండును. గాని రెండు ముక్కురంధ్రములగుండా కలసి వెళ్లుచువచ్చుచుండవు.

322 కుడిముక్కు రంధ్రమునుంచి ఎడమముక్కు రంధ్రముకు ఎడమముక్కు రంధ్రమునుంచి కుడిముక్కు రంధ్రముకున్ను ఇటుల కుడి ఎడమలకు మారి మారి తిరుగుచుండును.

323 శ్లో॥ "ఉచ్ఛ్వాసంచ అకారం" అను శ్రుతి చెప్పిన ప్రకారము లేక ఉచ్ఛ్వాస వెలుపలనున్న వాయువును ఊర్ధ్వరూపముగా అనగా ముక్కు-రంధ్రముగుండా పైభాగముగా గర్భములోకి లాగునపుడు హం అనే శబ్దమునిచ్చును.

324 శ్లో॥ "నిశ్వాసంచ సాకారం" అను శ్రుతి చెప్పిన ప్రకారము లేక నిశ్వాసే అధోరూపముగా అనగా ముక్కు రంధ్రముగుండా గర్భములోనున్న వాయువును బైటికి విడుచునపుడు "సః" అనే శబ్దమునిచ్చును.

325 శ్లో॥ "శ్వాసనిశ్వాసహంసశ్చ" అనుశ్రుతి చెప్పిన ప్రకారం పైని ఉదహరించిన "హం" అనే ఉచ్ఛ్వాసశబ్దమున్ను "సోహం" అనే నిశ్వాసశబ్దమున్ను ఈ రెంటినికలిపినమీదట హంసోహం అనే అజపగాయత్రి మహామంత్రమగును. ఈ హంసయే జీవి ఈ జీవియే హంసోహం అనే అజపగాయత్రి మహామంత్రమును పైని చెప్పిన ముక్కుద్వారములలో ఒకముక్కుద్వారముగా రేచక పూరకంబులనగా నిశ్వాస ఉచ్ఛ్వాసలుగా శ్లో॥ "జీవస్సర్వజపేన్నిత్యం" అను శ్రుతి చెప్పిన జీవి తనకు తానే నేనే బ్రహ్మం నేనేబ్రహ్మంఅని (హంసోహమును) జపించుకొనుచుండును. కుడియెడమలకు మారుచుండును.

326 ఈ "హంసోహం" అనేశబ్దము బ్రహ్మమని అర్థమెరుగక అట్లు జపించుచు బెడచెవినిబెట్టి మోహాంధకారములో చిక్కి 2వ ప్రకరణసాంఖ్యమనే శరీరలక్షణము 20వ పత్రము 87వ సంఖ్యయందు చెప్పినప్రకారం జనన మరణములకు లోబడుచున్నది.

327 ఈ హంసోహం—అనేమంత్రమును జపించినమీదట ఏ దేహాకయివల్యంబును పొందుదురు.

328. శ్లో॥ అకారం నాదరూపంచ। సాకారం బిందురూపకం॥
నాదబిందుశ్చ హంసశ్చ। జీవస్సర్వజపేన్నిత్యం॥

[మంత్ర-మంత్రార్థ-మంత్రమూల-మంత్ర సారము.]

329 శ్లో॥ ఆకారం శివరూపంచ। సాకారం శక్తిరూపకం।
శివశక్త్యా హంసశ్చ। జీవసర్వత్ర పేక్ష్యతం॥.

తా॥ నాదబిందుకళలు రెండున్ను. శివశక్తిరూపములు రెండున్ను, హంసయందున్న కలిగినహంసనుచేరి జీవి జపించుకొను చుండును.

క. ఉపదేశపూర్వకశ్రీగురుని
త్రిపుటీమధ్యంబునందు దీపముతోన
జపియించు రామ మంత్రము
తపియించదను గొన్నవాడు ధన్యుడనఁగున్.

హరిహోం

(22) త్రిపుటి—మూడక్షరముల మంత్రం.

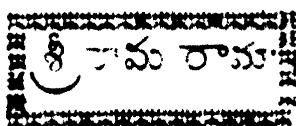
330 హరిహోం—అను పదము పెల్లులు లోపింపగా సంక్షిప్తమున 'ఓం' అనే శబ్దము మిళితమైయున్నది.

హరి—యనగా, హేయగుణముల నెల్ల నిరసించు నిమిత్తమయి "అపహతపాప్మా" అను శ్రుతిచొప్పున పాపములనుహరించువాడని అర్థమగును. "హరిహోం" అను మంత్రమును పఠించిన మొదల మోక్షపదవి తెలియును. "హరిఃఓం" అను మంత్రవాక్యమున, శబ్దము తెలిసికొన్నదిమాదట మఱిచదివి తెలిసికొనవలసిన రహస్యము మరియొకటియున్నదా? లేదు.

నారాయణ

(23) చతురక్షరి—నాలుగక్షరముల మంత్రం.

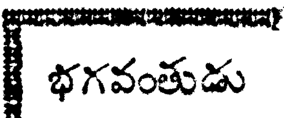
311 నారాయణా—యని స్మరించిన మాత్రమున, కల్లోల మును పారదోలిన వాడగునని బ్రహ్మవైవర్తపురాణములో బోధించు చున్నది. నారాయణుడనే శబ్దమునకు నీరములనగా జలమగును. అయన మనగా స్థానమగును జలమునందు నివసించుటకు ప్రీతిగల యున్నందున జనులు నారాయణుడని చెప్పెదరు.

24 పంచాక్షరి—ఐదక్షరముల మంత్రం.

332 శ్రీరామరామ—యని తలంచిన మొదల చేసిన పూర్వ కర్మములు "కారాకులు రాలినట్లు" అనునట్లు నశించిపోవును.

333 "శ్రీరామ రామయనుచును ఏమానవుడైన సానిదయెత్త మదిలో ఆ రాముని భజించిన కారాకులు రాలినట్లు కర్మములు రాల్లును.

25 పంచాక్షరి—పదక్షరముల మంత్రం

334 భగవంతుడు అనగా మంగళకరమైనటువంటి పంచాక్షర ములవలనను. లోకములను సృష్టించినకర్త యగును.(త్రిమూర్తులు.)

[మంత్ర-తంత్రార్థ-యంత్రప్రయోగ-మంత్ర సారము]

ఓం, హ్రీం, శ్రీం, హాం, సం

హంసపంచాక్షరి.

335 ఈ 'హంసపంచాక్షరి' సాధారణముగా పఠించుటకు అలవి కాదు.

న మో నా రా య ణ

(27) షడక్షరి—ఆరక్షరముల మంత్రం

336 నమోనారాయణా—అని ధ్యానించుచు, నమస్కరించు చున్నవారు తప్పక మోక్షపదవి చెందగలరు.

నమోనారాయణాయ

(28) సప్తాక్షరి—ఏడక్షరముల మంత్రం

337 నమోనారాయణాయ—అని మరణకాలమందు పలికిన మొదలు నట్టిజనులకు బ్రహ్మపదవులు కలుగుచున్నవి. అట్టినారాయణ పదమును మాటిమాటికి వినుచున్నను, తలచినను, పొగడినను, మిక్కిలి మేలు కలుగఁ గలదు. గనుక సర్వదా నారాయణ పదము స్మరించుచుండవలెను. ఆనారాయణునకు భక్తవత్సలుండని పేరు గలిగియున్నది. అందుచేత భక్తులకు కనఁబడఁగలఁడు.

ఓం నమో నారాయణాయ

(29) అష్టాక్షరి—ఎనిమిదక్షరముల మంత్రము

338 ఓం నమో నారాయణాయ—అని సదా స్మరించుటచేత జననమరణములు లేని బ్రహ్మత్వమును విదేహముక్తిని బొందుచున్నారు. మఱియు ఈమంత్రమును ఏవరు ప్రసిద్ధముగా జపించుచున్నారో వారు పూర్ణాయువును బొంది ప్రజాపశ్వైశ్వర్యమును బొందుచున్నారు. ఇట్లు సామవేదమందలి యుపనిషత్తులో బోధించుచున్నది.

339 సాక్షి—కూట—స్థాంతర్యా—మిత్రిత్వనారక్షా "నా లుగును—చేతనా చేతనలు—అనగా—జీవేశ్వరులు—జీవేశ్వరులకు నాధారమైనవాడు—శ్రీమన్నారాయణమూర్తి యొక్కడే యని యున్నదిగావున నైవని నుదాహరించిన అష్టాక్షరీమంత్రము జపించుచున్నవారికి మోక్షము లభించును.

ఓం నమో నిరంజనాయ నమస్తే

(30) ద్వాదశాక్షరి—పన్నెండక్షరముల మంత్రము

340 ఓం నమో నిరంజనాయ నమస్తే—అని పఠించినమాత్రమున మోక్షము తప్పక కలుగును. "ఓం" త్రిమూర్త్యాత్మకమైనటువంటిన్ని—"నిరంజనాయ" చింతలేనటువంటిన్ని నిరాకారుడైన భగవంతునకు "నమస్తే" నమస్కారమని భావము.

[మంత్ర—శాస్త్ర—మంత్రమూల—మాత్ర సారము]

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

(31) ద్వాదశాక్షరీ—పంచదశాక్షరముల మంత్రం.

341 ఓం నమః భగవతే వాసుదేవాయ—అని సదాస్మరించినవారికి విదేహకైవల్యము లభించును. ఈ స్తోత్రము విష్ణుదేవుని మనస్సునకు ప్రియమైయుండును.

342 ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ—అనగా—ఓం శ్రీమన్నారాయణస్తుతమైనటువంటిన్ని, ప్రణవస్వరూపమైనటువంటిన్ని, భగవతే, మాయాశక్తి నిగళించునటువంటిన్ని, వాసుదేవాయ, సకలలోకములు భగవంతునియందు నివసించియున్నందుననున్ను సకలలోకములయందు భగవంతుడు నివసించియున్నవాడున్ను. వాసుదేవుడని చెప్పబడ్డ భగవంతునకు, నమః నమస్కారమని భావము.

343 ద్వాదశాక్షరియనగా—శరీరరహితులయి, కర్త, కర్మ, క్రియలంబారమకు, సంకల్ప, వికల్పములు లేని వారయి, కలిగిన దానితో, భుజించుచు, ధర్మము నిలబరుచుచు, కోరికలు లేనివారయి, యుండుట, అనగా—శాంతము, శమము, దమము, ఉపరతి, తితిక్ష, శ్రద్ధ, సమాధానం, ఈ షట్కంబులో—శాంతము—శమము-దమము మొదలగుగుణములు గలిగి సర్వవములయి యుండుట.

నిర్మలమేకదాబానా । శరీరం నాస్తి కేవలం।
నిరాధరణ పరిపూర్ణం । పరశివోహమస్మి ॥

(2) షోడశాక్షరి—పదునారక్షరముల మంత్రం.

344 శ్లో॥ ఈ మూలంబగు నామ్నాం నీ శరీరమునందు. ఈషో డశాక్షరియుగా—నేను—నాది—నీవు—నీది—నేను—నన్నది—అనునా. న్యాయాలకు జన్మ బడక స్థూల సూక్ష్మ కారణ దేహములను విడుచుట పరమ పదము.

345 (16నామములు 32 అక్షరములు మంత్రం) 32 శ్లో॥ "హరే రామ హరే రామ,
రామ రామ హరే హరే.
హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ,
కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే."

యను పదునారు నామములు కలిదోషములను నాశనము చేయును. ఇంతకన్న యెక్కువ యుపాయము సమస్త వేదములయందు లేదు. ఈ పదియారు నామములు పదియారు కళలచే చుట్టబడియుండు జీవుని యొక్క ఆవరణమును నాశనముచేసి మేఘావరణము పోయిన వెనుక సూర్యమండలము ప్రకాశించునట్లు పరబ్రహ్మము ప్రకాశము కలుగజేయును. ఇట్లు కలిసంతరణోపనిషత్తులో చెప్పియున్నది.

346 (2వది—కలియుగమునందు జనులెల్లరు అల్పాయుష్కులు అల్పమతులు గనుక యోగ ధ్యాన ధారణలచేత గడతేరుట మిక్కిలి కష్టమని ఎంచి యీపదునారు నామములను భక్తితోనుచ్చరించిన మాత్రమున భవసాగరమును గడచి పరమ పదమునొంద ననుగ్రహించితిని భగవానులు ప్రత్యక్షమై, కబీరుదాసునకు చెప్పిరని కబీరుదాసుచరిత్రలో వ్రాయబడియున్నది.

347 (34) శ్లో॥ అష్టాక్షరే నామ్నదళే జపదత్ర । ధ్యాంతరచక్రివర్తి। అనంతకోటి వృత్తసూర్యరూపం ధ్యాయేచ్ఛివం శాంత మఖండ తేజసం॥ ఓం నమో నారాయణాయ। ఓం నమశ్శివాయ॥ "హరేరామ—హరేరామ. రామ రామహరేహరే—హరేకృష్ణ

[మంత్రి-మంత్రార్థ-మంత్రమూల-మంత్రసారము]
హరేకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే" యని యెల్లప్పుడు త్రికరణ శుద్ధిగా నిర్మల మనస్సుతో నేకమనస్సుగా ఈమంత్రములను పఠించినచో మోక్షపదవి సిద్ధించును.

35 మంత్రం.

349 "రామకృష్ణ గోవింద నారాయణా" అని ప్రాతఃకాలమున ఎవరు పఠించు చున్నారో వారు తప్పక పరలోకపదవి చెందుదురు. సందేహము లేదు.

పార్వతీదేవికి ఉపదేశించిన

36 తారకమంత్రం.

349 "రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచు శ్రీ
(2) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచు శ్రీ
(3) రామ రామ రామ రామ—రామ రామ యంచుఁ దే
(4) వ్నామకీర్తనంబుఁ జేసినం గలుంగు మోక్షము".

(ఈమంత్రము—మంత్రార్థ—మంత్రాభిమాన దేవతాస్వరూపంబును నీకు నేఁడాప కేన్న నెఱుఁగ నుపదేశమిచ్చితి నింతకంటె ఘనవిధానంబు లేదు నామనమునందు.

350 తా॥ ఓపార్వతీ! నీకు నేను ఈరామమంత్రముయొక్కయు ఆరామ మంత్రాభిమాన దేవతయగు పరబ్రహ్మయొక్కయు, వ్యాఖ్యానములను బాగుగ బోధించితిని. నామనస్సునం దింతకంటె గొప్పనిక్షేపమదియును లేదని పార్వతీదేవితో నీశ్వరుడు చెప్పెనని తాత్పర్యము" సీతారామాంజనేయ సంవాదము చూడుము.

37 మహాజపమంత్రము.

భీష్ముఁడు ధర్మరాజునకు ఉపదేశించిన మంత్రము.

“శ్లో:—

1 నమో భగవతే వాసుదేవాయ.
2 నమః పురుషోత్తమాయ.
3 నమ స్సర్వలోక గురవే.
4 నమ స్సర్వలోక పిత్రే.
5 నమ స్సర్వలోక పితామహాయ.
6 నమ స్సర్వలోక ప్రపితామహాయ.
7 నమ స్సర్వలోక ప్రధానాయ
8 నమ స్సర్వలోకేశ్వరాయ.
9 నమ స్సర్వలోక విశిష్టాయ.
10 నమ స్సర్వలోక సుఖప్రదాయ..
11 నమ స్సర్వలోక కర్త్రే.
12 నమ స్సర్వలోక భర్త్రే.
13 నమ స్సర్వలోక హర్త్రే.
14 నమ స్సర్వలోక నిధయే.
15 నమ స్సర్వలోక నిదానాయ.
16 నమ స్సర్వలోక హితాయ.
17 నమ స్సర్వలోక హితకరాయ.
18 నమ స్సర్వలోకోద్భవాయ.
19 నమ స్సర్వలోకోద్భవకరాయ.
20 నమో విష్ణవే.
21 ప్రభవిష్ణవే” అని ఇట్లు పఠించుట మహాజపమగును.

351 ఈమహాజపమువలన, సకలపాపములును, భయములును, ఆపదలును, నశించుచున్నవి. శ్రేయములును, ధర్మసిద్ధియు, కలుగుచున్నవి.

38 ఆపత్కాలమందు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించువిధము.

352 (1) పరమేశ్వరా, పార్వతీమనోహరా, పురహరా, స్మరహరా, పాపవిదూరా, పరమకల్యాణగుణాకరా, దయామయా, ధర్మనిలయా, భవబంధవిమోచనా, భక్తవత్సలా, చంద్రచూడావతంసా, భక్తజనరక్షకా, నీకు నమస్కారము, నమస్కారము.

353 (2) పరమదయాళో, ఆపద్బాంధవా, పరమేశ్వరా, నీకు నమస్కారము, నమస్కారము.

[మంత్ర—మంత్రార్థ—మంత్రమూల—మంత్ర పారము.]

354 శుక్రవారము ప్రాతఃకాలము నిద్రించి లేవగనే తోనే ప్రార్థించుచున్నవారికి అపత్కాలములు తొలగిపోవును. సందేహము లేదు. మోక్షము లభించును.

355 వ॥ కబీరుదాసుగారు రామదాసుగారిని ప్రతిదినము రేలు—పగలు—"రామా, రామా" యనిపలుకుమని బోధించిన శ్లోకము.

39 శ్లో॥ శ్రీరామ రామరామేతి । రమే రామే మనోరమే
సహస్రనామతత్తుల్యం । రామనామవరాననే॥

356 వ॥ కబీరుదాసుగారు రామదాసుగారికి నుపదేశించిన రామమంత్రంబును ఇట్లనికొనియాడుచున్నారు.

40 (1) దశరథసుతమంత్రం—దైత్యసంహారమంత్రం.
(2) విబుధవినుతమంత్రం—విశ్వవిఖ్యాతమంత్రం.
(3) మునిగణనుతమంత్రం—ముక్తిమార్గైకమంత్రం.
(4) రఘుపతినిజమంత్రం—రామరామేతిమంత్రం.

357 వ॥ రామదాసుగారు రాములవారిని స్తోత్రించిన శ్లోకము దిగువనుదాహరించబడినది:

41 శ్లో॥ (1) సకలసుకృతరత్నం । సత్యవాక్యార్థరత్నం
(2) శమదమగుణరత్నం। శాశ్వతానందరత్నం
(3) ప్రణవనిలయరత్నం । ప్రస్ఫుటజ్యోతిరత్నం
(4) పరమపదవిరత్నం । పాతుమాం రామరత్నం॥

42 క. యిలలోన రామనామము
సులభంబై వెలుగుచుండ జాలకగబలుకం
గలనాలుక గలుగగ
కల్యాలు మన్నక నరకములను గాంచెద రకటా॥

శ్లో॥ లోకమందు శ్రీరామమంత్రము, సుసూక్ష్మ ముదలయిన కష్టములు లేకనే సులభముగ దొరకుచున్నది. పలుక నాలుకకు చులకనగానున్నది. అయ్యో యిట్లుండినను మూఢులు శ్రీరామనామ స్మరణచేయక, ప్రాలుమాలి వ్యర్థముగ నరకములపాల గుచున్నారని తాత్పర్యము. (సీతారామాంజనేయము చూడుము)

358 ఈపైని ఉదాహరించిన శ్లోకములను మంత్రములను భక్తి శ్రద్ధలతో పఠించుచుండువారికి తప్పక మోక్షము లభించును.

(42) రామకోటి వ్రాయుటకు ఆరంభము.

(1) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(2) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(3) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
(4) రామ రామ రామ రామ రామ రామయంచు శ్రీ
రామకోటి వ్రాసినంత రాదె మోక్షమెదురుగా.

359 ఇట్లు నిశ్చయ మనస్కులై రామకోటి వ్రాసి భద్రాచలములో స్వామివారిగుడిలో సమర్పించి పెట్టువారికి మోక్ష మబ్బి తీరును.

360 స్నానముచేయునపుడు జపము

361 (43). శ్లో॥ అంబ! త్వద్దర్శనాన్ముక్తిః! స్నానాత్ జన్మఫలం।
స్వర్గారోహణసోపాన! మహాపుణ్య తరంగిణి॥

శ్రీవిష్ణు పాదోదకం, పావనంశుభం, గంగాస్నానం క్షేత్యాది కావేరి రంగ మందిరం, పరవాసుదేవ ప్రత్యక్షం గోవిందం, గోవిందం.

362 (44) కేశవా, మాధవా, మధుసూదనా, గోవిందా,

[అనుబంధము మంత్రమంత్రార్థ మంత్రమూల మంత్ర సారము.]
అచ్యుతా, దయాసాగరా, భక్తవత్సలా, అనాథరక్షకా, అప్రమేయస్వరూ
పా, హరిముకుందా, దీనరక్షకా, దీనపోషకా, [illegible], ప
రమాత్మా, సర్వేశా, సాంబశివా, ద్రౌపదీ మానరక్షకా, కుచే
లుని రక్షించినటువలె నన్ను రక్షింపుము, అనాథ ప్రహ్లాదునకు దర్శ
నమిచ్చినటువలె నాకు దర్శనమీయుము. కరిరాజవరదా కాపాడుము.
ము. ఈదిగువ నుదహరించిన స్నానములు చేయుము.

363 (1) అభ్యంగస్నానము—శిరస్స్నానము
(2) కంఠస్నానము—మెడనుండి పాదముల వరకు
(3) నాభిస్నానము—బొడ్డునుండి పాదములవరకు
(4) పాదప్రక్షాళనము—మోకాళ్లనుండి పాదములవరకు

364 అన్నము భుజియించే విధము.

విస్తరిలో వడ్డించియున్న అన్నము—కూరలు—
పచ్చడులు—దేవునికి అర్పణచేయక యే—భుజించుట—పాపమగును.
గనుక ఈదిగువ నుదహరించిన మంత్రమును మూడు పర్యాయములు
స్మరించి భుజింపవలెను.

మంత్రము.

45 శ్లో॥ అన్నం బ్రహ్మరసో విష్ణు । భోక్తా దేవో మహే
శ్వరః

46 ।వ। సకలదోషనివారణ సకలపాపనివారణ, సర్వేశ, సాం
బశివా, సకలమునీవేగనుక నీకే అర్పణ చేయుచున్నాను. నామనస్సు
నీకే సమర్పించెదను.

మంత్రములభాగము
ముగిసెను.

365 ఓం శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః అనెడు మంత్రము పుస్త-
కములు చదివి ముగించినను ప్రసంగించిన నాలోచించి ముగించినను
ఏ కార్యమునైనను ముగించినను అవలంబింపబడునది. ఇట్టి విషయముల
ముగించినపిమ్మట ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః అనియుచ్చరించు మాన్య
చెప్పిన మాత్రమున సకలదోషములు శమించుగాక యని యర్థము.

366 ఏ పుస్తకమునైనా వ్రాసి ముగించిన పిమ్మట ఓం శాంతిః
శాంతిః శాంతిః అని వ్రాయుదురు.

367 మనిషి ప్రతిదినము అన్యాయములతో సమాసమ్ము
సంబంధ వాక్యములను మనస్సునకు తెచ్చు మాత్రాశక్తి పొం-
దగలను. అట్టి మాత్రమునిచ్చునది ప్రణవ మంత్రమని నమ్మకం
చూచుట తప్ప మార్గము లేదు.

368 మోక్షపదవుల వివరము.

(1) నిత్యసూరులతో విలసిల్లుచున్న వైకుంఠము.

(2) ప్రమథగణములతో వర్ధిల్లుచున్న కైలాసము.

(3) బ్రహ్మర్షులతో శోభిల్లుచున్న సత్యలోకము.

(4) దేవతలతో భాసిల్లుచున్న స్వర్గలోకము.

(5) యక్షకిన్నరులతో నలరుచున్న అలకాపురము.

369 ముఖ్యమైనట్టి తీర్థయాత్రలు

హిందుస్థాన దేశ ప్రాంతము.

1—అయోధ్యా
2—మధుర
3—బృందావనం
4—గయా
5—చిత్రకూటం
6—హరిద్వారం
7—బదరీనారాయణం

ఈపట్టణముల యందున్న దేవతలను సేవించుటకై, సన్యాసులు, సాధువులు బైరాగులు, పండారులు నానావిధ దేశస్థులు కోటానకోట్లు ఎడతెగక వెళుచుందురు.

8—కాశీ—కాశీవిశ్వనాథుని సేవించుటకై కోటానకోట్ల జనులు ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు.

9—జగన్నాథం
10—కోనగిరి

జగన్నాథ స్వామిని సేవించుటకై కోటాన కోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు. అలాగునసే కోనగిరి దేవతలింగమును సేవింతురు. మహా గొప్పలింగమని చెప్పుదురు.

370 మరాటిదేశప్రాంతము.

11—పంఢరపురము—విఠోబా అనే కృష్ణమూర్తిని సేవించుటకై కోటానకోట్లుజనం ఎడతెగక వెళ్లుచుందురు.

12—రామటెక్ కొండ—రాములవారిని సేవించుటకై మితములేనిజనం వెళ్లుచుందురు. గొప్పతీర్థము జరుగును.

13—మహాదేవుపాడ్—మహాదేవుల అనే శివుని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు ఒకపర్యాయము జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనంవెళ్లుదురు. ఆకొండనిలువుగానుండును. ఎక్కువారు మహాకష్టము నొందుదురు. కాబట్టిఆకొండఎక్కి స్వామిని సేవించుకొనిఆకొండ దిగినవారు మా రాభ్యాగతుని అద్భుతస్థితియైనట్లు వారల్ని తప్పక అతికష్టా

ములకు కొప్పగించి పెట్టి వారిబంధువులు వచ్చి రాలకు భోజనములు పెట్టి వారివద్ద సెలవు పుచ్చుకొని వెళ్లుదురు.

371 తెలుగు దేశప్రాంతము.

14—సింహాచలం—అప్పన్న అనే వరాహావతారమును సేవించుటకై ఆ ప్రాంతము జనము అప్పుడప్పుడు మొక్కుబళ్లు చెల్లించుటకై వెళ్లుదురు. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవం జరుగును. ఆవరాహావతారమునకు పక్కలో వకబళ్ళెపుపోటువున్నది. ఆగాయమునకు ప్రతిరోజు గంధము అంటించుదురు.

15—భద్రాచలం—రాములవారిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు వకపర్యాయము జరిగేఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. ఎన్నతరముగాదు.

16—అంతర్వేది
సముద్రతీరము
కృష్ణాడిస్ట్రిక్టు } నృసింహస్వామి గొప్ప దేవాలయము గలదు. జనులు సముద్రస్నానములు చేసికొని కోవెలలో నున్న నృసింహస్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము జరిగే ఉత్సవమునకు కోటాన కోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. ఎన్నతరము గాదు. రథఉత్సవము జరుగును.

17—కాళహస్త్రి—సాంబశివాలయముగలదు. ఇందుకొనమ్ము ఉదక్షిణ కాసిగంగ యనుదైవనువర్ణముఖ మహానది, యక్షసుదానవసాధ్యయని యక్షులు తుంబురునారదాదులున్, దక్షుల్యాదైరె సిద్ధులు కృతార్థులు నైన మహాస్థలంబు పంచాక్షరి మంత్రపూరితరసామృతపాత్రల దివ్యక్షేత్రమూ దక్షిణకాళహస్తిధరణీశ్వర సాంబశివా మహాపాత్రోఅన్నకృతిచే వ్యవగొప్పపుణ్యక్షేత్రమగును. సంవత్సరమునకొక గొప్పఉత్సవంజరుగును.

18—తిరుపతికొండ—వేంకటేశ్వరుని సేవించుటకై మొక్కుబడులు చెల్లించుటకై కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుచుందురు.

19—నంది—మూలవిగ్రహము నవదర్శనాలు కలిగియుండును. సంవత్సరమునకు నొక పర్యాయము జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. 10 రోజులుత్సవము జరుగును. కామేశ్వరుడు. ఏకాంబరేశ్వరుడు ఇచ్చట 10 రోజులుత్సవము జరుగును.

372 చెన్నపట్నము జిల్లా ప్రాంతము.

20—అహోబిలం—నృసింహస్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు. నృసింహస్వామి స్తంభమునుండి బయలుదేరి హిరణ్యకశిపుని సంహరించి ప్రహ్లాదుని రక్షించిన స్థలం.

21—శ్రీశైలం—మల్లికార్జునస్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకు మహాశివరాత్రి పండుగ ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

22—శ్రీరంగము—శ్రీరంగనాయకస్వామిని సేవించుటకై కోటానకోట్లు జనం ఎల్లప్పుడు వెళ్ళుచుందురు. అచ్చట బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ ప్రతిరోజు జరుగును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్ప ఉత్సవము జరుగును. అన్నదాన దేవాలయమగును. భూలోకవైకుంఠమనబడును.

23—జంబుకేశ్వరం—అప్పలింగమను స్వామిని సేవించుటకై సంవత్సరమున కొక పర్యాయము జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

24—త్రిచనాపల్లి—తాయుమానస్వామి అనే లింగమును సేవించుటకై సంవత్సరమునకొకసారి జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

25—కుంభకోణం—సార్ఙ్గపాణి, చక్రపాణి, కుంభేశ్వరుడు. వీరిని సేవించుటకై సంవత్సరమునకొక పర్యాయము, [illegible]త్సవము నకు కోటాను కోట్లుజనం వెళ్ళెదరు.

26—తిరువణ్ణామలై—అరుణాచలస్వామి అగ్నిలింగము సంవత్స రమున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును. చాలాజనం వెళ్ళెదరు.

27—[illegible]—తిరుపతి [illegible] విష్ణువు. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

28—తిరువేంద్రపురము—దేవనాయక స్వామి విష్ణువు సంవత్స రమున కొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవము జరుగును.

29—మధుర—మీనాక్షి సుందరస్వామి, శివుడు, ఎల్లప్పుడు ఉత్సవ ములు జరుగుచుండును.

30—మధుర—[illegible] విష్ణువు సంవత్సరమున కొకసారి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

31—మధుర—సుందరరాజస్వామి. విష్ణువు, సంవత్సరమున కొకసారి గొప్పఉత్సవము జరుగును.

32—చిదంబరము—} నటేశమూర్తి శివుడు. గోవింద
33—చిదంబరము—} రాజులుస్వామి వీరిద్దరకు సంవ త్సరమునకొక పర్యాయము గొప్పఉత్సవముజరుగును.

34—రామేశ్వరం—రామలింగస్వామిని సేవించుటకై [illegible] దేశాంతరదిక్కులనుంచి కోటానుకోట్లుజనం సదావచ్చుచుందురు. కాశీగంగాతీర్థమున్ను గోదావరిగంగనున్ను కలిపి రామేశ్వరలింగస్వా మికి అచ్చటతీర్థముతో అభిషేకము చేయించుదురు. అచ్చోటనే ధనుష్కోటి శ్రీరాములవారిని సేవించుదురు.

35—శ్రీవిల్లిపుత్తూర్—వటపత్రశాయి, విష్ణువు, వటపత్రశయనస్థయై యుండును. గొప్ప గోపురముగల దేవాలయము. అర్థ భమునందు, పెరియాళ్వారు—శ్రీఆండాళ్—వీరిరువురు అవతరించినస్థలము.

36—శ్రీవైకుంఠము—వైకుంఠనాథుడు విష్ణువు ప్రతిరోజున గోవు పాలతో అభిషేకమగును. సంవత్సరమున కొక పర్యాయము గొప్ప ఉత్సవము జరుగును.

37—ఆళ్వార్ తిరునగరి—నమ్మాళ్వార్ అవతరించిన స్థలము. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము వైశాఖమాసమందు జరిగే ఉత్సవమునకు కోటానకోట్లు జనం వెళ్ళుదురు.

38—అనంతశయనము—అనంతపద్మనాభస్వామి దేవాలయమందు ప్రతిరోజున సుమారు వెయ్యిబ్రాహ్మణులకు సంతర్పణ జరుగును. ఇది మహాపుణ్యక్షేత్రము.

39—కంచికామాక్షి—మధుర మీనాక్షి, వీరిరువురు అప్పచెల్లెళ్ళు అవుదురు.

పుణ్యనదులు.

40 (1) గంగ (2) యమున (3) సరస్వతి (4) గౌతమి (5) నర్మద (6) కావేరి (7) గోదావరి (8) కృష్ణ (9) తుంగభద్ర (10) ఐరావతి (11) సింధు (12) శోణ (13) తామ్రపర్ణి (14) పుష్కరిణి (15) సువర్ణముఖి (16) పెన్న (17) మహానది (18) తపతి. ఇవియునుగాక ఇంకను పుణ్యనదులుండును.

41 శ్రీరాములవారిజననము.

అయోధ్యాపురమందు ముక్కోటిపవిత్రమైన రఘువంశమున శ్రీరాముడుపుట్టెను, విశ్వామిత్రునకు తోడుపడి అతని యాగ

గయును గొనసాగించుటయును, అహల్యాదేవిశాపమును తీర్చి శివుని విల్లువిఱిచి మాయాసీతను పెండ్లాడుటయును, పరశురామునిభంగ పెట్టి అయోధ్యానగరమున ప్రవేశించుటయును,దండకారణ్యమునకు పోయి విరాధునివధించి చుప్పనాతిముక్కు-ను చెవులను కోయుటయును ఖరుని దూషణుని త్రిశిరుని మొదలయినవారిని వధ చేయుటయు, మాయామృగమైన మారీచునిచంపుటయును, రావణుడుమాయాసీతను ఎత్తుకొని పోవుటయును, జటాయువునకును కబంధునకు మోక్షమిచ్చి శబరిచేత పూజింపబడుటయును,సుగ్రీవునితో స్నేహముచేసి వాలినిచంపుటయును, వానరులుమాయాసీతను వెదుకుటయును,సముద్రమునకు వారధికట్టి లంకాపట్టణమును ముట్టడించి ఘోరయుద్ధమందు తోడబుట్టువులు కొడుకులు ప్రధానులు చుట్టములు స్నేహితులు మొదలయినవారితోడ రావణునిచంపుటయును, విభీషణునకు లంకారాజ్యమున పట్టముకట్టి పుష్పకవిమానమెక్కి-సీతతోడ అయోధ్యాపురమునకువచ్చి శ్రీరాముడు పట్టముకట్టుకొనుట మొదలయిన పనులన్నిటిని నేనేచేసితిని. అట్లుండగా జననమరణాది వికారములు లేనివాడును సర్వలోకవ్యాపకుడును అయిన యీశ్రీరాముడే రావణసంహారాదికార్యములన్నిటిని చేసెనని మూఢులు పలుకుదురని తాత్పర్యము.(సీతారామాంజనేయము చూడుము.)

374 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధన విషయము.

1 సగుణారాధన అనగా, విగ్రహారాధన.

2 నిర్గుణారాధనఅనగా, విగ్రహారాధన విసర్జించుట.

375 సగుణారాధనలో మూడువిధములు గలవు. అవిఏవనగా:

(1) శివ ఆరాధన }
(2) విష్ణు ఆరాధన } శివాద్వైతములు.
(3) శక్తి ఆరాధన — మధ్వద్వైతములు.

376 పిటవిషయము అన్యదైవవారు పారా—వార—పర్యం
తరముగా ఉండేటట్టు గొప్పగొప్ప గోపురములతో దేవాలయము
లను సదాచార సంపన్నుల కొరకు కట్టించి యున్నారని అనుకొన
వచ్చును. యిప్పటికి యింకా అన్యదైవ వారు గుళ్లు కట్టించు చునే
యున్నారు. ఇందులకు ఇతిహాసములు గలవు అవి ఏవనగా.

377 క॥ ఖండింపగలఘనుడెవడని సందేహమువలదుచక్రిపరోక్షప
గతుండై దండింపవెదకిచూచిన, నందందే కలడు దానవాగ్రణి!వింటే॥
అన్న వాక్యోక్తి నిబట్టియు:—

కీర్తన॥ అందిందవెతకనేల ఎందు వెదకిచూచిన, అందందే వసియుం
డును హరి॥ అన్నబ్రహ్మజ్ఞానము చెప్పుచున్నది॥ ప॥ ఆపరాత్ప
రుడు అన్నిటియందు అమరి యున్నాడనే శ్రీవల్ల తెలియబడుచున్నది
గనుక—

378 శిష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో ఉన్న
శిష్టదైవములు.

379 (1) శివదేవాలయములో శివలింగాకారము ఏర్పర్చి

380 (2) విష్ణుదేవాలయములలో విష్ణువిగ్రహములు ఏర్పర్చి
ధూప దీపఫల నైవేద్యములతో విగ్రహారాధన చేయుచు "దత్తగాం
సమర్పయామి" అన్న వచనమునొప్పుక అందునవచ్చే కానుక ఫల
ములు బ్రాహ్మణులైనవారలు అనుభవించు చున్నారు.

దుష్టదైవములు.

(3) దుష్టదైవములకొరకై కట్టించిన దేవాలయములలో వివిధము
లయిన శక్తులను,

(4) వివిధములైన అమ్మవార్లు మొదలగు నటువంటివారిని ఏర్ప
ర్చుచు, దీప, ధూప, ఫల నైవేద్యములను; కర్మవ్రతి అనగా
[illegible] ఫలమనుభవించు చున్నారు.

381 ఆ భగవంతుడు, రక్తమాంసములతో చేసినవాడు ఆయన స్వరూపము ఇట్టిదని తెలుపుటకు వలనుపడదు. ఇట్లుండగా ఆయనకు కల్పితవిగ్రహ స్వరూపముగా ఏర్పాటు [illegible] మహాఆశ్చర్యముగా నున్నది. అదెట్లనగా.—

382 పారంపార్య పరంపరముగా "విగ్రహారాధననున్న" "శక్తిముఖ్యమైన ఆరాధనలనున్న" ఇట్టి ఆరాధనలను చేసేవారికి ఆటంకము పరచకూడదు. వారి వారి ఇష్టానుసారముగా జరిగించుకొననివ్వవలెను. మరియు, వారి వారి సంప్రదాయానుసారముగా, వారు వారు చేసే, నీమ, నిష్ఠలు, ముఖ్యమైనటువంటి వాటినిగూర్చి భేదాభేదములు ఎంచకూడదు.

విగ్రహారాధన విసర్జించే విషయమై.

383 పారంపార్య పరంపరముగా విగ్రహారాధనవలన ఫలమనుభవించేవారు విగ్రహారాధన విసర్జించి నిర్గుణారాధనమునకు రావడమునకు మహా ముక్తి మనస్సు.

384 భూలోక మంతయు యేవరకు విగ్రహారాధన విసర్జించుట కానేరదు.

385 ఈవిషయమై యెంతటి చలనమైన మనస్సు స్థిరముగా నిలుపుటకు సామాన్యులకు సాధ్యము కాదు.

386 మనస్సు నొక చోట కుదురుగా నిలుపువరకు విగ్రహారాధన విసర్జించే ధ్యానము పట్టుపడదు.

387 భరతఖండములోనున్న జనులందరికి నిర్గుణారాధనము తెలుపవలయును, అవతరించిన సృష్టికర్తకు వివరించ మానవులలో ఉన్న జ్ఞానులు ఎందరో వారికి బోధించినను, విగ్రహారాధన ఫల మనుభవించేవారికి వారిబోధ ఏమీ అంటుకొనదు.

388 కారణముననే మహాకార్యము జరుగదన్నట్టు పామరులు తెలిసి తెలియకపోవుటకే దేవాలయములను కట్టించి, అందుల విగ్రహములనుంచి, పామరులవల్ల పూజింపుచు ఉండిన యెడ, కొంత కాలమునకున్నా తెలిసి తెలిసికొని బ్రహ్మజ్ఞానము పొందగలరని పూర్వపు ఆర్యులగువారు ఆలోచించి చేసిరే గాని మరియొకటి కాదని తెలుపుచున్నారు.

389 గృహస్థాశ్రమ ధర్మమార్గములోనున్నవారు, బ్రహ్మజ్ఞాని వద్ద మొదల వారిని అంటే అట్టికి కులపు విగ్రహ సంచ రింపను తన భార్యా పుత్రమిత్ర బంధువులు మొదలయినవారిచేత ఆచారములను విసర్జింపజేయుచు నాలుగుకాళ్ళ నారాయణా, కుల ముకోగోవిందా యనుచు విగ్రహములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానమును వారికి బోధపరిచి సన్మార్గములోనికి వచ్చేలాగు చేసిన యెడల, వారికి వారే ఆత్మజ్ఞానము పొందినను, విగ్రహారాధన, భేదాభేద ములను తెలిసికొని, పామరత్వమును విడిచి విగ్రహారాధనలోనికి క్రమ క్రమముగా ప్రవేశింపగలరు.

390 చిత్తశుద్ధి లేనియెడల విగ్రహారాధన విడచింపేటంత శక్తి కలుగదు.

391 కలకాలము విగ్రహారాధన మున నే ఉన్న యెడల, కడ తేరుట దుర్లభము.

392 జీవుడు తన పుణ్యాతిశయముచేత తన్ను తా నెరిగినపుడు దేహమనిత్యమనియు, సకల పదార్థములన్నియు అసత్యమని నిషిద్ధ కర్మ అనగా, పాపకర్మములు" చేయుట అజ్ఞానమనియు, అట్లు ఊహించి తన కుకప్పిన అజ్ఞానమునకు చీకటిని పోగొట్టుకొని ఇంద్రియ నిగ్రహమనగా. చెవులను, దేహముమీద కప్పిన చర్మమును, నేత్ర ములను, జిహ్వను, ముక్కును, ఈ ఐదింటిని దుర్వ్యయములయందు

పోనివ్వక, పురుషుని వశము చేసుకొని వ్యవహరించుట ఇంద్రియ
నిగ్రహ మనబడును.

303 శాంతి, శమ దమాదిసుగుణములు విషయమై,

(1) శాంతమనగా— కోపము రాకుండుట.

(2) శమమనగా— మనోనిగ్రహమగుట.

(3) దమ మనగా— ఇంద్రియ నిగ్రహమగుట, మంచిగుణము,

304 అన్ని ఆశ్రమములకు భగవద్భక్తి, శాంతము, ఈ రెం
డున్ను ముఖ్యములైయున్నవి.

శాంతి శమ దమాది, గుణములు గలవారే యేకాంతులనబడుదురు.

305 ఏకాంతిక ధర్మమునకు "అహింసా పరమోధర్మః" అన్న
శ్రుతినిబట్టి అహింసయే మూలమని యున్నది.

306 అన్ని ఆశ్రమములకున్ను శాంతము ముఖ్యమై యున్నది.
గనుక శాంతగుణమును వహించి, భక్తిశ్రద్ధలతో సత్కార్యములు
చేసి, మనస్సు చక్కగా కుదిరియుండి, నారాయణుం డొకడే యని
తలంచినవారికి నిర్గుణధ్యానమున్ను పట్టుపడును.

307 "శాంతిం భూషణం" అన్న అభియుక్తోక్తిని బట్టి, శాంతము
అనెడిదానమును వహించిన మనుష్యులు స్వర్గలోకము చెందగలరు.

308 "దురితం మరణం, శౌర్యం సదాచారణే" అన్న వాక్యో
క్తినిబట్టి దురితమనే తొందరను వహించిన దురాత్ములు నరక
లోకము చెందగలరు.

309 వారా వార పరంపరముగా, విగ్రహారాధన చేయు
వారు, దాని కీడు మేలు తెలియక ఇహ పరము లనిత్య మనిన్ని, సా
"బ్రహ్మసత్యం జగన్మిథ్య" అను శ్రుతి చొప్పున, సత్యమైన పదార్థ
మును తెలిసికొని, ఆశాపాశములను త్రుంచి, దేహాభిమానములను
పరిత్యజించిన వారలకే నిర్గుణారాధనమునకు అర్హుడగును.

ముఖ్య తాత్పర్యము.

400 సగుణారాధన, నిర్గుణారాధనలలో మేలు, కీడు, వివేకించి వారి వారి యిష్టానుసారముగా నడుచుకొనవచ్చును.

401 కలకాలము విగ్రహారాధనలో నున్నవారు కడతేఱరని తెలిసికొనుడు.

402 పంచామృతము.

(1) గోమూత్రము. నీరుడు—లేదా తేనె (2) గోమయం—పేడ—లేదా—చక్కెర (3) గోఘృతం— గో నెయ్యి (4) గో దధి—గో పెరుగు (5) గో క్షీరము — గోవు పాలు	హిందూమతస్థులలో పెద్ద ప్రధానములైనవి చేయు నష్టము బ్రాహ్మణులు ఈ పంచామృతమును తీర్థముగా నిచ్చెదరు.

అభ్యంతర భక్తి పదవులు.

404 (1) సద్భక్తి (2) వైష్ణవభక్తి (3) అవధానభక్తి (4) అనుభవభక్తి (5) ఆనందభక్తి (6) సమరసభక్తి ఈ ఆరున్ను అభ్యంతరభక్తుల పలుకును.

(1) సద్భక్తి వివరము.

4[illegible]4 పూర్వోక్తమైన తనయిష్టదేవతను తనహృదయకమల కర్ణికమధ్యంబున నిలుపుకొని యామూర్తియందు భావంబునిల్పుటే సద్భక్తి యనిపించుకొనును.

(2) వైష్ణవ భక్తి వివరము.

405 బహిరాధార వ్యాపారములను వర్జించి అంతరంగంబున స్నానసంధ్యావందనంబులగు నిత్యకర్మంబు లంగీకరించుటయే వైష్ణవ భక్తి యనిపించుకొనును.

(3) అవధానభక్తి వివరము.

406 ఆమూర్తికి షోడశోపచారపూజాదిభావనలను జేసి యూహాపోహలు లేక స్థిరచిత్తమై యుండుటయే అవధానభక్తి యనిపించుకొనును.

(4) అనుభవభక్తి వివరము.

407 దృఢచిత్తంబునుండి యామూర్తి కళా విశేషముతో అవయవసుందరాకారములను హృదయకమలంబున నిల్పి ప్రపంచ వ్యాపారంబులు మరచియుండుట అనుభవభక్తి యనిపించుకొనును.

(5) ఆనందభక్తి వివరము.

408 ఈప్రకారంబుగా ప్రపంచకం బేమియు దోచకుండునప్పుడు ఆనందసాగరమున మునిగి తన మేనుమఱచి యుండుటే ఆనందభక్తి యనిపించుకొనును.

(6) సమరసభక్తి వివరము.

409 తనశరీరంబు తానెఱుంగకయున్నప్పుడు తాను లేకయుండు మూర్తియందలి తానేకస్వరూపమై పూజ్యపూజకుండను భావంబు లేకయుండుటయే సమరసభక్తి యనిపించుకొనును.

410 ఇత్తెరంగున సంగలసి యుండిన ఈశ్వరుండే బాహ్యము నందాచారరూపంబై సమస్తబంధంబులం బరిహరించును.

వైరాగ్యముల యొక్క వివరణము.

1 పరిణామవైరాగ్యము.

411 స్త్రీయనది ప్రసవవేదనపుమూత్రము మల శ్లేష్మాదిలాహ[illegible] మున కాదులు పూనుకొంటివి నిట్టి ముప్పది ముక్కోటి దేవతలను, జేడుకొనుచు (సా॥ తగంతము గదచి పింతమూ త్రాటల నది పిత్తాలు సుఖం చిపున్న తొడలం పురుషసాంగత్యముచేయకూడదని తలంచుచుండు మలాంగి [illegible] ప్రసవవేదనను తప్పించుకొని [illegible]

దేవతను జయించుకొని జనన మైథునాదిగల్గి అశీలవుడు దేవాది
వంతోనము పోరిడి ఎప్పటివలెననంతర బాధములోపడి సుఖించుచు
న్నారు। సా। "మానుని పదపదత్రాబులు మనుచుచుండు అనునట్లు భోగ
ములే దివ్యభోగమనుచుండును. బ్రహ్మస్వర్గప్రాప్త మోహాపాశమును
మార్యకాంతిమువలె భ్రమించుచుండును.

2 పురాణవైరాగ్యము.

412 పురాణశ్రవణము చేయుచున్న మాత్రము (పురుషులు, స్త్రీలు) చెప్పినమును వింటూ ధనధాన్యములను మ
రువక్షాదదనియు తలంచుదురు. అకాలక్షేపముగ విడిచిన పిమ్మట ।సా।
"యథాప్రకారం తథాస్తు అన్న శృతి ... ఇంటికి రావడము
తోనే కొందరు ఆ తలంపులు మరచిపోవుదురు.

3 ఉపదేశవైరాగ్యము.

413 ఉపదేశము పొందవలయునని కోరికగలవారై గురుస్థలకు వా
రి శుశ్రూషలు చేసి ద్రవ్యము వ్యయపరచి ఉపదేశము పొందిన వా
రిలో కొందరు ।సా। "దంభిగ గురుడుపదేశించె యుండి ... లను
ములు ఖండన చేయవు" అన్న శ్రుతిసిద్ధి తమ మనమునందు యున్న
కామక్రోధ రాగద్వేషములను మరియు అజ్ఞానమువలన ఖండన చేయు
నుపాయమును గురువుపదేశించిన పరమరహస్యమును (త్రికరణశుద్ధి
గా మనన చేయక పోవడమే వెఱ్ఱి) భ్రమవల్లనుపదేశము పొందినవారవ
బడుదురు.

4 గ్రంథవైరాగ్యము.

414 గ్రంథములు చదువవలయునని కోరికగలవారై ద్రవ్య
ము ఖర్చుపెట్టి కొనినవారిలో కొందరు అందున్న సారాంశములు గ్రహిం
చక ... బుద్ధితో ... వైరాగ్యము ... లదును.

శ్మశానవైరాగ్యము.

415 శవమును మోసికొని కాటికి పోవునప్పుడు మాత్రము ఎం
దుకు వచ్చినబ్రతుకు ఎక్కడిసంసారము ఎక్కడిధనధాన్యములు
ఎక్కడిజీవితము ఎక్కడిసుఖదుఃఖములు అనిప్రతిమనుష్యుఁడును క్షద్రి
జాలను పొందరే జాలమువంటిది. ఇంటిమార్గమునకు జనులు మరలి
దువకి మొదలు మనముకూడా ఒకదినము పోవలసినవారమే యనిప్ర
సనవమును పీనుగతో నడచెదరు, శవము దహింపబడి పోయినపిమ్మట
ఎవరివారిని వారు ఒకరికి నొకరు చెప్పక యింటికి పోవుదురు. సాయంత్రపు
కాలా, అంటే, ఎప్పటియట్టి తాతా అనుచున్న ఇంట్లకు వచ్చినవారిలో
కొందరు భార్యాపుత్రాదులు ఘాటియుదురు ఆ—రిపులుమాని యధా
ధాప్రకారముగా నడుచుకొని యెదరు. "బ్రతికియుండగా బల్లునకూర
లేదు బ్రతికితేనే" మన్న సామెతనుబట్టి, ప్రాణమును అంటిపెట్టుకొనిగా కా
పాడుకొనియెదరు.

416 ఇట్టిమొదలగునట్టి వైరాగ్యములు చాలాగలవు.

417 ప్రాణిఎట్టికార్యములవలన నరక కూపమ్ములో ప్రవే
శించుచున్నదో ఎట్టికార్యములవలన మోక్షలోకమును ప్రవేశింపు
చున్నదో, గ్రహించినవారే జ్ఞానులు.

418 కరతలామలకముగా అనగా అరచేతిలో ఉసిరికఫలమును
పెట్టినట్లుఅయితే ఆఫలముయొక్క గీతలుఎటువలె స్పష్టముగాచూ
చుటకును బడుచున్నవో అటువలెనే భక్తిమార్గము కనుగొనుటకు
న్నా, భేదించుటక్కయు అరటిపండు ఒలిచిఅరచేత పెట్టినటువలె వరకు

పదములకెల్ల తెల్లముగా తెలియపరచియున్న మధురమైనటువంటి వేద శాస్త్రము, అనుగ్రహించుటకున్ను, ఈరెంటిని అనుభవములోనికి తెచ్చుకొని ఈఅమనస్కముక్తులనదగువారే ధన్యులు.

అమనస్క పరిశోధనము

ముగిసెను.

420 భక్తులనుపాలించే ప్రభునకు

నమః నమస్కారము.

ఓం శ్శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః.

ఉపపీఠిక.

పరిపూర్ణయోగము ఆరంభము.

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా, యోగీశ్వరా గుప్తవస్త్రా విశ్వనేత్రా విమలచరిత్రా జీవశివసగ్రమూర్త్య కల్పా నిష్కళంకా దివ్యప్రకాశ సదా ఉపాసకముగానుండు వాడా అప్రమేయముగానుండువాడా అవ్యక్తముగానుండువాడా తైజసుడుగానుండువాడా ఈశుడుగానుండువాడా అతీతుడుగా నుండువాడా విరాట్టుగానుండువాడా పరిపూర్ణజ్ఞానప్రకాశా! శీతలకృపచే బ్రహ్మజ్ఞానానందములో చేరిన బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపూర్తిగావించి నటువలె అందుచేరిన పరిపూర్ణయోగము తరచిరచియుంచుటకై "వాణీదేవిని" నా జిహ్వయందు నిలిపి వేదాంతవాక్యములచే రచియింపజేసి బ్రహ్మజ్ఞానులను పరిపూర్ణులుగా గావించుమని సదా నిన్ను ఆత్మధ్యానముచే యుచున్నాడను.—నా కుపదేశమిచ్చిన గురువు కుంకుమకోటిదు రాలైన నందిగాం తులశమ్మగారికి సదా కృతజ్ఞుడనైయున్నా డను.—ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.—

భగవంతునకు
నమః నమస్కారము.

యజ్ఞా రామస్వామి
హెడ్ జమాదారు.
ఆల్కాట్‌తోట.
రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము.

5 వ ప్రకరణము.

4 వ ఘట్టము.

శ్లో॥ అచింత్యావ్యక్తరూపాయ నిర్గుణాయ గుణాత్మనే ।
సమస్తజగదాధార మూర్తయే బ్రహ్మణే నమః ॥

శ్లో॥ అజ్ఞానతిమిరాంధస్య జ్ఞానాంజన శలాకయా ।
చక్షురున్మీలితం యేన తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

పరిపూర్ణము.

2 పరిపూర్ణమనగా— అంతటా చక్కగా నిండియుండునది. మఱియొక్క, తాను, నేను, అని చెప్పుకుంటయే (అహంభావము) పరిపూర్ణమనబడును. జననమరణములేని పరిపూర్ణము చలనమేమియు లేక స్థిరముగానుండును. పెరుగుట, విరుగుట, మొరుగుట, తగ్గుట, తరుగుట, మొదలగునవస్థలేమియు లేవు. చలికివణకదు, ఎండకుమాడదు, వానకు తడవదు, చెదరదు, ఎల్లప్పుడును నొకటేరీతిగా నుండును. తన శక్తిని నితరులకు తెలుపదు. తన్ను నితరులుభావించినగాని దూషించినగాని బదులుపలుకదు. విగ్రహముల నారాధించుట, జపతపములు, తీర్థస్నానములు, ఇట్టి ప్రపంచ సంబంధమైన విశేషము లేదు. గ్రాహ్యము దానికి నేను, నీవు, అను భేదబుద్ధి లేదు. అది సర్వత్రా వ్యాపించియున్నది. దానికి, 148 వ పత్రం, 352 వ సంఖ్యను వివరించిన ప్రకారం (1) అస్తితె, (2) జాయతె, (3) వర్థతె, (4) పరిణమతె, (5) అపక్షీయతె, (6) వినశ్యతె, అను షడ్భావవికారములు, స్థూల శరీరము మొదలగు శరీరములు లేవు. వికారగుణములు లేవు. 107నుండి 174 పత్రములలో 437 నుండి 458 సంఖ్యలలో వివరించిన ప్రకారం

తానువర్ణ్యుడై (1) అరిషడ్వర్గములకు (2) రాగద్వేషములకు (3) ఈషణ
త్రయములకు (4) గుణములకు (5) ఆశాపాశములకు, పంచ కోశ
ములకు లోబడడు. పుణ్యపాపములు దానిని అంటవు. ముల్లచెట్ల
యందును, కల్ల రాసులయందును ఒకటే విధముగా సర్వత్ర
వ్యాపించియున్నందున దాని పరిపూర్ణమును ఈపాటిదని చెప్పుటకు అలవి
కాదు.

బ్రహ్మలక్షణము.

3 అఖండ జ్ఞాన దివ్యజ్ఞాన చిన్మయ సదానంద చిద్రూప
చిత్ప్రకాశ తేజోమయుడైనట్టిన్ని, సర్వము శిరస్సునందు ధరించిన శృం
గారమైన మాణిక్యప్రకాశముకన్నను, వైశ్వానరుడనే అగ్ని, చీకటి
యందు ఎట్టికాంతి యిచ్చుచున్నదో, అట్టికాంతికన్నను, సూర్యజ్యోతి
కన్నను ప్రకాశుండైన భగవంతుడే బ్రహ్మ. ఆబ్రహ్మ ఎట్టివా
డనగా:—

వేదశ్రుతి॥ స్వయంభూ శ్చతురాననః॥ అనునట్లు, నా॥ చతు
రతగలవారికంటె, చతురతగలవాడు, ప్రకాశముకంటె, స్వప్రకాశ
కుడు (ఉపమయుక్తి 249వ పత్రం 176వ సంఖ్యనుచూడుము) మరిన్ని
నామరూపములేనివాడు, కల్పితనామరూపములు గలవాడు బ్రహ్మ
అది అనగా, ముఖ్యమైనవి:—

అవ్యయుడు— లింగవిధ త్రిరూపనామక్రియలు లేనివాడు
అక్షరుడు— నశింపనివాడు, నిష్కాముడు, కోరిక లేనివాడు
అతీంద్రియుడు— ఇంద్రియములకగపడనివాడు
తైజసుడు— సుగుణబ్రహ్మము, బంగారు కాంతిలో నుండు
ధాతుద్రవ్యము
ఈశుడు— పరమేశ్వరుడు, శివుడు, భూమీశుడు

విరాటు— ఆదిదేవుడు, నిర్గుణాకారుడు

అచలుడు— కదలనివాడు, పరబ్రహ్మము

అతీతుడు— కంక లేనివాడు, లోకాతీతుడు, శుద్ధ, నిర్గుణ, నిరాకార, అద్వితీయ, పరబ్రహ్మస్వరూపుడు.

అమలుడు— నిర్మలుడు

నిష్కాముడు— కోరిక లేనివాడు

అజుడు— జనన మరణములు లేనివాడు

అకర్త— ఒక కార్యమును చేయనివాడు.

అభోక్త— కర్మానుభవము లేనివాడు

నిర్వికారుడు— రాగాది వికారములు లేనివాడు

నిరామయుడు— అశరీరుడు

అసంగుడు— దేనియందు ఇష్టత లేనివాడు

నిరాకారుడు— ఆకారము లేనివాడు

నిరంజనుడు— ఎందును అంటనివాడు, దోషము లేనివాడు

నిర్వికల్పుడు— ఎందున కల్పము లేనివాడు

ధ్రువుడు— శివ, విష్ణు, మతస్థుల మధ్యమున్నవాడు.

4 సప్త మహా ఋషులు.

(1) కశ్యపుడు (2) అత్రి (3) భరద్వాజుడు (4) విశ్వామిత్రుడు (5) గౌతముడు (6) జమదగ్ని (7) వసిష్ఠుడు ఈ యేడుగురున్ను సప్త మహాఋషులు.

5 షట్చక్రవర్తులు.

శ్లో॥ హరిశ్చంద్రో నలో రాజా పురుకుత్సః పురూరవః।
సగరః కార్తవీర్యశ్చ షడైతే చక్రవర్తినః॥

(1) హరిశ్చంద్రుడు (2) నలుడు (3) పురుకుత్సుడు (4) పురూరవున్ను (5) సగరుడు (6) కార్తవీర్యుడు, ఈ ఆరుగురున్ను షట్చక్రవర్తులు.

6 షోడశ మహారాజులు.

(1) గయుడు (2) అంబరీషుడు (3) శశిబిందువు (4) అనంగుడు (5) పృథువు (6) [illegible] (7) మరుత్తు (8) సహోత్రుడు (9) పరశురాముడు (10) శ్రీరాముడు (11) దిలీపుడు (12) నృగుడు (13) రంతిదేవుడు (14) యయాతి (15) మాంధాత (16) భగీరథుడు ఈ 16 గురున్ను షోడశ మహారాజులు.

7 వేదముల వివరణము

శ్లో॥ ఋగ్వేదోథ యజుర్వేద స్సామవేదో హ్యథర్వణః॥

(1) ఋగ్వేదం (2) యజుర్వేదం (3) సామవేదం (4) అథర్వణ వేదం

8 ఈ వేదములలో మొదట ఏర్పడిన ఋగ్వేదము ముఖ్యమైన దన్ని, ఈ వేదముచే ఇతర వేదములు పుట్టబడ్డవన్ని తెలియబడు చున్నది.

9 ఋగ్వేదము పూర్వమే నిశ్చయమైన వేదమని సన్నీ, పూర్వికులు ఈ ఋగ్వేదమునే నమ్మియుండిరని గ్రంథములవల్ల తెలియబడుచున్నది

10 మొదట ఋగ్వేదమును ఏర్పర్చిన ఋషుల పేర్లు.

(1) వేదవ్యాస (2) గృత్సమద (3) విశ్వామిత్ర (4) వామ దేవ (5) అత్రి (6) బుధ (7) భరద్వాజ (8) వసిష్ట (9) కణ్వ (10) అంగీరస. వీరితో నున్నవారు—(1) అగస్త్య (2) కశ్యప (3) జమదగ్ని (4) పరాశర (5) గౌతమ (6) బృహస్పతి (7) నారద (8) మధు ఛంద్ర (9) నవ్యానిప (10) కట సా (11) హిరణ్యస్తూప (12) వాల్మీకి

11 వేదములు—మహావాక్యములు.

1 ఋగ్వేదమందు 1 ప్రజ్ఞానంబ్రహ్మమనియు.

2 యజుర్వేదమందు 2 అహంబ్రహ్మాస్మియనియు.

3 సామవేదమందు 3 తత్త్వమసి, యనియు.

4 అథర్వణవేదమందు 4 అయమాత్మబ్రహ్మ యనియు.

12 ఇట్లు పరబ్రహ్మమును తెలియజేయునవియై పరబ్రహ్మమువలన కలిగినవియై ప్రకాశించు నాలుగు వేదములలో ఈనాలుగు మహావాక్యములు వచించియున్నారు.

13 ఇవిగాక చిత్తశుద్ధి కలుగుటకు (1) కర్మకాండమును, గురుభక్తులయందును, జ్ఞానశాస్త్రములయందును, నమ్మకము కలుగుటకొరకు (2) భక్తి కాండమును. బ్రహ్మసాక్షాత్కారజ్ఞానము కొరకు (3) జ్ఞానకాండమును అనెడు మూడు కాండములుగా నున్నవి.

14 నాలుగు వేదములలో ఒక [illegible] ండే వేద. రుషులు [illegible] ప్రియమంతయును ముగియునందున తొలుత ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మయను, సాక్షాత్కారవాక్యమును నిరూపించి, దానిచేత అనుభవము కలుగవలెను; యజుర్వేదవాక్యమున అహంబ్రహ్మాస్మి యను మహావాక్యములచేత అనుభవమును చూపెను.

15 అయత్నముచక్కగా తెలియుటకు మూడవదియగు సామవేదమందలి తత్త్వమసియను మహావాక్యముచేత ఉపదేశక్రమమును తెలిపెను. అదే సంపూర్ణమని సమాప్తి నిపొందుటకు, అథర్వణవేదమందు అయమాత్మబ్రహ్మయను మహావాక్యము వచించెను గనుక వేదములు నాలుగే అయ్యెను.

16. శ్లో॥ ఋగ్వేదోథ యజుర్వేద

స్సామవేదో౽ప్యథర్వణః॥

1 ఋగ్వేదమందు ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మయనెడు సాక్షాత్కారమహా వాక్యమును—

2 యజుర్వేదమందు అహంబ్రహ్మాస్మి యను అనుభవ మహా వాక్యమును—

3 సామవేదమునకు తత్త్వమసి యను ఉపదేశ మహావాక్యమును—

4 అథర్వణ వేదమునకు అయమాత్మ బ్రహ్మయను నమాప్తి మహావాక్యమును దెలిపెదనగుక వేదములు నాలుగవుటకు కారణమైనది.

17 ఋగ్వేదమునను.

(1) ప్రజ్ఞానం (2) బ్రహ్మ—అని రెండు పదములు. ప్రజ్ఞాన మను పదమునకు సర్వవిషయములను జ్ఞానస్వరూపమున ఎరుగుచున్నాడో—అజ్ఞానమే ప్రజ్ఞానమను పదమునకు అర్థము. ముఖ్యతాత్పర్యం—నేనే బ్రహ్మమని నిశ్చయము. 25—26 తత్త్వం.

18 యజుర్వేదమందు.

(2) 1 అహం 2 బ్రహ్మ 3 అస్మి యనుమూడు పదములు. అహం అనేపదమునకు—నేనే—బ్రహ్మమనియు—అస్మి—అనేపదమునకు ఐక్యమును ప్రతిపాదించుచున్నది. గనుక ముఖ్యతాత్పర్యం. నేనే బ్రహ్మమని నిశ్చయించుకొనుము.

19 సామవేదమందు

(3) 1 తత్త్వమసి, తత్పదము, త్వం, పదము, అసిపదము అని మూడు పదములు.

తత్ అనుశబ్దమును బ్రహ్మము—త్వం—అనుశబ్దమునకు జీవుడు అనియును అసియనుశబ్దమునకు ఆరెంటియందు నైక్యమును పొందించును. ముఖ్య తాత్పర్యం—జీవుడు—బ్రహ్మములో నైక్యమైయున్నట్టి అర్థము.

20 అథర్వణవేదమందు.

(4) అయమాత్మబ్రహ్మ అయం ఆత్మ బ్రహ్మ యనిమూడు పదములు గలవు. అయం—అనుపదమునకు వ్యవహారమైన నిత్యాపరోక్ష

మైయుండు నది ఆత్మయే యని చెప్పబడుచున్నది. బ్రహ్మయను పదము, శునాదేహమని మొదలగు చైతన్యము ప్రత్యగాత్మ స్వరూపము. బ్రహ్మమను శబ్దమునకు తనకుతాను పరిపూర్ణమయిన పరమాత్మ—పరమార్థార్థం. అస్మి శబ్దత్వాదివికారములు లేక నిర్వికారముగా సాక్షిమాత్రముగానున్నది. అని అర్థమగుచున్నది.

21 ఇట్లుపత్ర బ్రహ్మమును. తెలియజేయునట్టి పరబ్రహ్మము వలన కలిగినవిద్య ప్రకాశించు నాలుగు వేదములలో నాలుగుమహావాక్యములు వసియించియున్నవి.

22 చైతన్యం బ్రహ్మయను, పదమునకు, నిర్వికల్ప, శుద్ధజ్ఞానమే పరబ్రహ్మము అని అర్థమగును.

(1) శబ్దార్థం—శ్రుతి, (3) బాహ్యార్థము—బహిరంగము
(2) వాచ్యార్థం—గురు, (4) లక్ష్యార్థము, అంతరంగము }
స్వానుభవము }

23 ప్రత్యగాత్మయే—పరమాత్మ. పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను సమర్థ్యము బొందుచుండును:

మాయా ప్రతిబింబమగు ఈశ్వరునికి అధిష్ఠానమయి సాక్షిగానుండుచైతన్యమే పరమాత్మ అనబడును. అంతఃకరణ ప్రతిబింబమగు జీవునకు అధిష్ఠానమయి సాక్షిగానుండుచైతన్యమే ప్రత్యగాత్మ అనబడును. ఒక్కటిఆకాశమే ఘటోపాధివలన ఘటాకాశమనియు, మఠోపాధివలనమఠాకాశమనియు, గృహోపాధివలన గృహాకాశమనియు, గోపురోపాధివలన గోపురాకాశమనియు, నానావిధములుగా చెప్పబడినట్లు, పరబ్రహ్మమగు ఆత్మయొక్కటే, జీవజంతువుల శరీరములందు వసించుటవలన ప్రత్యగాత్మయనియు, బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాది దేవశరీరములందు వసించుటవలన, పరమాత్మయనియు చెప్పబడును. మహాకాశమే ఘటాకాశమయినట్లున్నను, ఘటాకాశమే, మహాకాశమైనట్లున్నను, ప్రత్యగాత్మయే పరమాత్మగాను, పరమాత్మయే ప్రత్యగాత్మగాను వను

ద్వైత్యమును పొందుచుందురు. ఈరెంటికిని సత్యజ్ఞానానంద లక్షణ స్వరూపముగాను సవిశేషముగాని ఎంతమాత్రమున్ను భేదము లేదు.

24 శాస్త్రములయొక్క అర్థము తెలిసికొనుట పరోక్షజ్ఞానము అనబడును. ఆ జ్ఞానమువలన విచారణచేసి బ్రహ్మమే నేనని తెలుసుకొనుట అపరోక్షజ్ఞానమనబడును. ఈ అపరోక్షజ్ఞానమే—విజ్ఞానమనబడును. ఈ జ్ఞాన విజ్ఞానములు రెండును మోక్షసాధనములగును. మోక్షమార్గమును పొందినవాడు ఈరెంటివలనకది బ్రహ్మైక్యము పొందగలడు. ఇందుకు శ్రుతి:—

25 శ్రుతి॥ అస్తి, బ్రహ్మేతి, విజ్ఞానం।పరోక్షజ్ఞానముచ్యతే।
బ్రహ్మేతి, విజ్ఞానం।మపరోక్షజ్ఞానముచ్యతే

26 ద్వైతం॥ పరోక్షజ్ఞానమనగా తనకంటెవేరుగా బ్రహ్మము కలదనియున్నదని దానినుపాసించుమతము దానివలన జన్మాంతరంబున ముక్తికలుగును. అనుమతము.

27 అద్వైతం॥ అపరోక్షజ్ఞానమనగా బ్రహ్మమే నేను—నేనే బ్రహ్మమని తెలిసి ఐక్యభావముపొందుట. దీనివలన ఈ జన్మమందే ఇప్పుడే ముక్తి కలుగును అనుమతము. ఇటువలె ఒక గ్రంథమునందు చెప్పియున్నది.

జీవైక్యసంధానము.

28 బ్రహ్మైక్యమును బొందించునట్టి నాలుగువేదములతో చేరిన వారిని మహావాక్యములవల్ల జీవునియొక్క విచారణచేయుట వలన జననమరణములు లేనివారై బ్రహ్మైక్యమును పొందిముక్తిపొందుదురుగాని ఇతరవాటివల్ల వైకుంఠము పొందజాలరు.

29 పైని ఉదాహరించిన, ఋగ్వేదం, యజుర్వేదం, సామవేదం, అథర్వణవేదం, ఇవి (1) విధివాదం (2) అర్థవాదం (3) మంత్రవాదం (4) నామధేయమున్ను నాలుగు విధములుగా సమస్తధర్మములను బోధించును.

30 (1) విధిలో రాజాగ్నివలె నున్న పురుషులను, విధికర్మములను చేయునకీ కర్మములు చేయ విధించునదే, విధివాదమనబడును.

31 (2) వేదములయొక్క మహిమలనుస్తుతించడమే అర్థవాదమనబడును.

32 (3) ఆచార్యులవలె చే జరగినది ఇదియని తెలుపునదే మంత్రవాదమనబడును.

33 (4) జననీ జనకులవలె యాగాదికులకు పేరుపెట్టడమే నామధేయమని చెప్పను.

34 యీనాలుగున్ను కర్మకాండప్రతిపాదకమగును.

ఉపవేదములు.

35 ఆయుర్వేదం—(2) అర్థవేదం (3) ధనుర్వేదం (4) గాంధర్వ వేదములని నాలుగు.

36 (1) వ్యాధి నిదానమున్ను (2) వ్యాధిచిహ్నలున్ను (3) ఔషధ సిగా నిమిత్తఅనుపమానాలతో చికిత్సవల్ల ఆయురారోగ్యములను చెప్పినదే, ఆయుర్వేదం.

37 (2) దక్షిణ మొదలయిన పరోపకారాలనులు నిర్మాయించి ధర్మాదిచతుర్విధ పురుషార్థములకు స్వాధీనముగా ఉంచడమే—అర్థవేదము.

38 (3) మంత్రప్రయోగములను చెప్పునదియే—ధనుర్వేదము

39 (4) స—రి—గ—మ—ప—ధ—ని—స—యనునట్టి స్వరగీతప్రబంధనలు వివరించడమే గాంధర్వవేదము.

40 స్మృతిధర్మములు.

(1) కృతయుగమునందు మనుస్మృతిధర్మమున్ను,

(2) త్రేతాయుగమునందు గౌతమస్మృతి ధర్మమున్ను,

(3) ద్వాపరయుగమునందు శంఖలిఖితస్మృతిధర్మమున్ను,

(40) కలియుగమునందు పరాశర స్మృతి ధర్మమే ముఖ్యముగా నున్నది.

(41) ఈ స్మృతులు మూడు కాండములుగా చెప్పబడ్డవి—అవి యేవనగా:—(1) కర్మకాండము (2) వ్యవహారకాండము (3) ప్రాయశ్చిత్త కాండము.

42(1) జాతి—వర్ణాశ్రమాలు మొదలైనటువంటివి చెప్పేది కర్మ కాండము.

43 (2) తిగ్గవు(?), దండన, దాయాదిభాగములు మొదలైన 18 భేదములు చెప్పేది వ్యవహార కాండము.

44(3) బ్రహ్మహత్యాదంచ(?) మహాపాతకములు మొదలైనమహాపాతకులకు శిక్ష చెప్పేది ప్రాయశ్చిత్తకాండము.

45(1) జాతి అనగా కర్ణాట(?), కన్నడ, ఆంధ్ర, ద్రావిడ,మని నాల్గు ఇవిగాక (1) వేదాంతవాక్యములు (2) సంస్కృతవాక్యములు (3) ద్రావిడ వాక్యములు (4) ఆంధ్ర వాక్యములని ఇవిగాక వ్యాకరణ (శబ్దములు) ఒకటి.

వర్ణాశ్రమములు రెండువిధములు.

46 వర్ణములనగా (1) బ్రహ్మ (2) క్షత్రియ (3) వైశ్య (4) శూద్రులని నాలుగు.

47 ఈ నాలుగు వర్ణములలో గ్రంథములయందు దైవభక్తి కొరకు ఆచారములకొరకు ఉదరపోషణకొరకు చెప్పబడిన చర్యల ప్రకారం, కృతయుగం త్రేతాయుగం ద్వాపర యుగముల యందు జరిగి యుండును.

48 శ్లో॥ కలౌ పాచ(?) సహస్రాణి జాయతే వర్ణసంకరః॥ అన్న శ్లోకముచొప్పున వారి వారికి, తగినట్టుగా దైవభక్తి ఆచారములున్ను ఉదరపోషణకొరకు ఉద్యోగములున్ను చేయుచున్నారు. ఇవియు ధర్మమార్గముగానే ఉన్నవి.

49 భక్తులలో కొందరు కలియుగమునకంటె సమానమైన యుగము లేదని చెప్పుచున్నారు.

50 వర్ణాశ్రమములు.

1 గృహస్థాశ్రమము (2) బ్రహ్మచర్యాశ్రమము (3) వానప్రస్థాశ్రమము (4) సన్యాసాశ్రమము. ఈ వర్ణాశ్రమముల విషయమయి 165, 166, 167, వ పత్రములలో 427, 428, 429, 430, 431 సంఖ్యలయందు చూడుము.

51 జ్ఞానబోధ నేర్చుకునేవారు.

1 అభ్యాసుడు / అభ్యాసులు } జ్ఞానబోధ నేర్చుకునేవాడు, నేర్చుకునేవారు.

జిజ్ఞాసువు — తెలియ నిచ్ఛగలవాడు.

2 సాంఖ్యుడు — ఇంద్రియజ్ఞానము తెలిసికొని పరబ్రహ్మస్వరూపము ఇట్టిదని తెలిసికొనేవాడు.

3 తారకుడు — జననమరణములు గ్రహించి మనస్సును పరిశుద్ధము చేసికొనేవాడు.

4 అమనస్కుడు — బ్రహ్మయోగైక్య జ్ఞానమును పొందేవాడు.

పరిపూర్ణుడు — బ్రహ్మమును తెలిసికొనినవాడు. సకలం తెలిసిన పిమ్మట.

6 ఆరూఢుడు / ఆరూఢులు } సకలం తెలిసినవాడు. సకలం తెలిసినవారు. అభిమానశూన్యులై, వైరాగ్య సంపన్నులై తన్నుతా తెలిసికొనినవాడు (ప్రాజ్ఞుడు పండితుడు)

7 వ్యష్టి — నీవు నేను అని భిన్నభావము కలిగినవాడు.

8 సమిష్టి — భిన్నభావము లేనివాడు.

9 విలక్షణుడు — అన్నిటియందు విరక్తి పొందినవాడు.

10 నిర్మలుడు — లౌకిక కర్మలయందు అపేక్ష లేనివాడు.

11 దాసుడు — జ్ఞాని. అభేదముగా [illegible] కొలుచువాడు.

12 సుమతి — భ్రిమను వగలించువాడు.

13 ముముక్షువు — శాంతగుణములుగలవాడు. భక్తుడు సుజ్ఞానుడు.

14 ముముక్షువు — మోక్షము కలుగ వలయు ననిమోక్షాపేక్ష గలవాడు. సకలము విడువనిచ్ఛగలవాడు. విజ్ఞానుడు.

15 శివుడు — పరమాత్మతో సమానము.

16 జీవన్ముక్తుడు — బ్రహ్మలో ఐక్య మయ్యె వాడు. అనగా, వైకుంఠముం జెందువాడు.

52 ఇట్టి మొదలైన పేర్లన్నియు గ్రహించి సకలం మనోత్యాగముజేసినవాని సిద్ధులు. ముముక్షువు. జీవన్ముక్తుడు.

53 ప్రపంచమును విడచినవాడు. వాడే పరిపూర్ణుడు.

54 జ్ఞానమార్గములో రెండువిధములు.

1 సకలం త్యాగం చేసినజ్ఞాని

2. గృహస్థమార్గమునున్న జ్ఞాని.

55 గృహస్థ మార్గమున నుండి, సకలం త్యాగంచేసిన జ్ఞానులగుదురు.

56 "గృహస్థధర్మమేవాచ" అన్న వచనముచొప్పున, గృహస్థుండగువారు తనకుల వృత్తివల్లగాని, లేక ఉద్యోగమువల్లగాని, వ్యవసాయమువల్లగాని, కూలిపనుల వల్లగాని, తాముకష్టపడి ద్రవ్యమును సంపాదింపుచు, పుత్రపౌత్రాదులతో అంటీఅంటక అనగా, తామరాకులయందు జలం అంటనట్లున్న, బురద నుండి వచ్చిన కుమ్మరి పురుగు వలెనున్న, భూదింత పండుపై బొబ్బరంటనట్లువలె, భార్యాభర్తలు వీరిద్దరు సంసారమునందు మిత పవిత్రతగా సంచరించుచు, వీరిద్దరుగాని. వీరిద్దరులో ఒకరుగాని, బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది,సంసారమునందుండి ముక్తిపొందినయెడల ధన్యులగుదురు.

57 ఇట్లుండక "బహుజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః" అన్నట్లున్న, "తొండముదిరి ఊసరవెల్లి అయినట్టు" వీరిద్దరుభార్యాభర్తలుగాని,

(లేక వీరిలో నొకరుగాని) బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగముగా, అభేద
ముగా సంసారమునుండి తొలంగిపోవడము మహాత్ములగు ఆ వేళ
వారి పుణ్యాతిశయమునుబట్టి ఈశ్వరాజ్ఞవలన వారిసంసారమునుండి
బ్రహ్మజ్ఞానులై బహిరంగములో అభేదముగా చరించి పోయిన మొదల
వారి ననుసరించియున్న పుత్ర మిత్రాదులు పోషించు కర్తలేదని
చింతించుచున్న విషయములో అందుకు ఒక ఇతిహాసము కలదు.

శ్లో॥ ఎవ్వడుసృజించు పాత్రాణాం। నెవ్వడు రక్షించు మరి చు
నెవ్వడనంతుం। డెవ్వడు విభుడెవ్వడు। వాడీశ్వరుడను మనుచు తెలసుకొ
హేమాంగనా॥

(1) గీ॥ ఘనము పీకైబడిన దైవవశంబున। నుండు తోపు మూల
నున్నకాని నడచి రక్షలేని యబలుండు వర్ధిల్లు। రక్షితుండు మందిరమున
చచ్చు॥ అన్న పద్ధతిని పైని ఉదాహరించిన పుత్రమిత్రాదులను
పోషించు కర్త లేదని చింతించుచున్న విషయములో వారిని సృష్టించిన
సృష్టికర్త అనంతుండై, వారి వారి ప్రారబ్ధ కర్మానుసారమును
బట్టి వారిని సంరక్షణచేయను దలంచినవాడై యుండగా
వారు చింతించ నవసరము లేదు.

59 భార్యాభర్తలు ఏకీభవించి భగవంతుని ప్రార్థించిన
మొదల వారి పుణ్యమేమనవచ్చును.

60 భార్యాభర్తలు బ్రహ్మజ్ఞానముపొంది వీరిద్దరుబహి
రంగముగా బ్రహ్మజ్ఞానులై సంచరించిపోవడమునకు లేదా, వారి
పుణ్యాతిశయమువలన, ఒకరికి లభించిన వస్తువు ఒకరికి లభించక
పోవడమువల్ల ఒకరుబహిరంగముగాసంచరించిపోవడము ఒకరుగృహ
కృత్యములో యుండడమువల్ల వారి వారికి తగిన ఫలము కలుగును.
అయినను కాలము గడచినకొలది వీరిద్దరిలో ఒకరినొకరు విడ
నాడిన మొదల, దోషముపంభవించును. ఆదోషఫలము అనుభవించ

పొందుదును. ఉపనిషత్తునందు దిగువ నుదాహరించిన 119 వ సంఖ్యను చూడుము. అట్టి కృతార్థుడైనట్టి బ్రహ్మజ్ఞానికి మొదల నొకకర్తవ్యము షంమంచకు. ఏ మునిః దర్శాదని ముక్తుడగు చున్నాడు. పరతత్త్వ. పరమాత్మ స్వరూపమును పొందిన యొక్క వాస్తవమైన తత్త్వమును ఎవడు తెలిసికొను చున్నాడో అట్టివాడే జీవన్ముక్తుడు. దిగువనున్న 67 వ సంఖ్య చూడుము.

61 ఇట్టి పరిపూర్ణతను చెందినవారె ఈకలియుగమునందు గురు వులయి ప్రఖ్యాతివహించి పరలోకమున బ్రహ్మైక్యము పొందుదు రని శాస్త్రమందు బోధింపబడుచున్నది.

62 ఇట్టి జ్ఞానులు నేను కర్తనుగాను, ఏమిన్ని చేయుటలేదు. నేను భోక్తనుగాను. ఏదిన్ని కోరికతో అనుభవించుటలేదు. నేనుఇత రులకు అనుభవింపజేయు వాడనుకాను. కేవల సాక్షిమాత్రుడను. అకర్తను, అభోక్తను, అని నిశ్చయించుకొని కర్తృత్వ అహంకార మమకారములులేక జ్ఞానిగానుండును. ఇట్టిజ్ఞానులు బాలోన్మత్తపిశా చాదుల రీతిగా నుందురు. ఒకప్పుడు పిచ్చివాని వలెను, ఒకప్పుడు బాలునివలెను, ఒకప్పుడు ఎవరుపిలిచినను వినక యున్నునుండును. ఇట్లు పెక్కువిధములుగా గనబడుచుండును. ఇట్టివారినిచూచి ఆక్షేపింప కూడదు.

63 శ్రుతి: గురువును పూజించుటలో, గురుపుణ్యము పంచు కొనుట శక్యమునుండి: అనునట్లు పైనిటుదాహరించిన జ్ఞానినిఎవరైనను పూజించిన మొదల అతనికొన్న పుణ్యమును పంచుకొని మొదరు.

64 శ్రుతి: గురువును దూషించుటలో, గురుపాపము పంచుకొ నుట శక్యమునుండి: అనునట్లు దూషించిన మొదల అతనికొన్న పాపమును పంచుకొని మొదరు.

65 ప్ర॥ అటువంటి పుణ్యపాపములను పొందకపోయిన యెడల, అజ్ఞాని ముక్తుడగుచున్నాడని శ్రుతులు చెప్పుచున్నవని యాచార్యులు చెప్పియున్నారు.

66 భగవానువాచ — ఉ॥ సన్న్యాసి కేరంగదలచిన వారలకెల్ల కర్మలేపంబుగూడదు గానవలెను। కర్మమంతయు దీర్చి జ్ఞాతువనుచు కాచియుంటివి కర్మము గడచినను॥ అనుశ్రుతి చెప్పిన రామదాసు గారి కర్మములన్నియు, దొలగే పర్యంతము కనిపెట్టుకొని కాచియుండి కర్మము లన్నియు దొలగిన పిమ్మట రామదాసుగారికి వైకుంఠము చెందించెను. గాన, అజ్ఞానికైనను అంత్యకాలములో, పాపపద మునకేగునప్పుడు పరిశుద్ధుడుగా వెళ్ళవలెను లేదా, అజ్ఞానితో కర్మము లున్నయెడల ముక్తుడు కానేరడు. కర్మము లున్నయెడల, వాటి ఫలము లనుభవించుటకై పుణ్యలోకము, లేక నరకలోకము చేరును. పుణ్య లోకము చెందిన యెడల భోగము లనుభవించి, పుణ్యము క్షీణించిన మానవ జన్మములో పురుషుడుగానో, స్త్రీగానో, జన్మించి గొప్ప ఐశ్వర్యమును చెందును. లేదా — నరకలోకము చెందినయెడల కష్టమనుభవించి మరల పశు జన్మములో ఏదో ఒక జన్మము ఎత్తి మిక్కిలి కష్టమనుభవించును.

శ్లో॥ ఈశ్వరానుగ్రహాదేవ పుంసామద్వైతవాసనా। మహాభయకృతత్రాణాత్ విప్రాణాముపజాయతే॥ తా॥ ఈశ్వరానుగ్రహము లేనట్టి వారలకు బ్రహ్మాద్వైత జ్ఞానము గల్గజాలదు. బ్రహ్మజ్ఞానము లేనియెడల జననమరణముల ప్రవాహంబును దాటి మోక్షంబును జేరుటకు సాధ్యపడదు.

67 ప్ర॥ కారణంవినా కార్యం — నోత్పత్తిర్భక్త్యా వినా — బ్రహ్మజ్ఞానం భక్తిమార్గేణ భక్తినిష్ఠోభవ। భక్త్యా సర్వసిద్ధయస్సిద్ధ్యంతి॥ తిర్యక్త్వశక్యతేన — ప్రత్య — విజ్ఞానం — శ్రీపాద ... త్రిపాద్విభూతి కారణము వినా కార్యోత్పత్తి లేనట్లు, భక్తి లేక బ్రహ్మజ్ఞానము గలుగ

జాలము. భక్తిరిష్టాపదముగావలెను. గృహస్థమార్గమునందుండి భక్తివల
ననే సకలసిద్ధులుపొందవలయును. గాన సమస్తఉపాయములన్నిటిలో
భక్తిశ్రేష్ఠము. సమస్తఉపాయములను వదలిఅనగా ఉపాయ
మనగా—సామము, సామమనగా వేదము, దానము—దానమ
నగాదానధర్మములు, భేదమనగా—భేదాభేదములు ఇవియన్నియు
వదలుటయని అర్థమగును. భక్తిసాధించి సౌభాగ్యముకొందవలెనన
లేను. భక్తిచే ఉదయముచేసి జ్ఞానము లభించును గాన బ్రహ్మ
యందు దృఢభక్తిగలిగిన వైరాగ్యము గలుగును. అట్టి పెద్దల
కివిజ్ఞానప్రాప్తియున్న అవిజ్ఞానము క్రమముగా నశించును. అట్టి
జీవన్ముక్తుడగును. శ్రుతి॥ అభ్యాసా—త్కిల్—జ్ఞానం—క్రమేణ
పరిపక్వార్థవతి॥ పక్వవిజ్ఞానం—జీవన్ముక్తోభవతి॥ అనుశ్రుతి [illegible]
అభ్యాసమువలన జ్ఞానం క్రమముగా వృద్ధియగును. జ్ఞానము వలన
క్రమముగావిజ్ఞానం వృద్ధియగును. విజ్ఞానమువలన క్రమముగా జీవన్ముక్తు
డగునని శ్రుతులు పలుకుచున్నవి—గాన.—

63 పద్యం॥ భక్తే మోక్షముచూపును
భక్తిదింతిం చభోగభాగ్యములిచ్చు
భక్తే బ్రహ్మైక్యము జెందించును
భక్తిరిచేకొనినవారే ధన్యులగుదురు.

69 భక్తివిషయమై ఉగ్రంథమునందు 223వ పత్రము మొదలుకొని 244వ పత్రమువరకు చూడుము.

జీవన్ముక్తుడు—విషయము.

70. శ్రుతి॥ ప్రారబ్ధకర్మపర్యంతం। దేహానిరోధ్రవత్॥ అను వట్లుప్రారబ్ధకర్మము నశించువరకును ఎట్టివానికిని దేహమునశించదు గాన జ్ఞానిని ప్రారబ్ధకర్మము నశించువరకును దేహధారుడై యుండును. అయితే, జ్ఞానికి పాపములు—పుణ్యములు మొదలు ముందునుండా

దుర స్పష్ట జ్ఞానాగ్నివలన, ఇకమీఁద తనకుఁ పుణ్యపాపములు రాకుండా చేసికొని వర్తమానదేహప్రారబ్ధమునకై నిర్వికల్పుఁడయి ఏదోషములున్ను లేనివాఁడై [illegible] కృత్య [illegible] కర్తవ్యములనెడు అహంకార శూన్యుఁడయి సంకల్పరహి తుఁడై ... [illegible] లోనుండు సంస్కారవృత్తులకు మొదలంటకట్టలున్ను [illegible] ౨౮వ పత్రిక 118వ సంఖ్యయందు చెప్పిన ప్రకారమున్ను సంసారము నుండియు దానిని అంటీఅంటక నిమిత్తమాత్రుఁడుగానుండి సకలజను లకు మిత్రుఁడయి అతిదయాదాక్షిణ్యముగలవాఁడయి ఓర్పుగలవాఁడయి [illegible] తాపములు అసూయాదంభము మొదలగునవి లేనివాఁడై దీనజనుదాహరించుటుల దేశసంచారి కాఁదేయి జనులకు జ్ఞాన బోధ చేయుచు తనకు నిష్టమగు పదార్థములు లభించుటవలన సం తోషమున్ను తనకు నిష్టములేని పదార్థములు లభించుటవలన దుఃఖ మున్ను లేనివాఁడయి తనపూర్వకర్మానుసారముగా ఏదిఏది ప్రా ప్తమగునో దానితో తృప్తిఁ పొందుచు తనకు లభించనివస్తువులకుగాను దుఃఖింపక దూషణ భూషణములు సమముగా తలచుచు సదా బ్ర హ్మాత్మైక్యానుసంధానము చేయుచుండును. ఇతఁడే జీవన్ముక్తుఁడు. ముఖ్య తాత్పర్యం యేమనఁగా వ్యక్తమైన దేహమునకు, ప్రారబ్ధంబగు లేశమైన మిగిలియుండగా, తృష్ణింతోవని మనుజుఁడు సప్తద్వీపంబులందు చ క్రవర్తియైన అనుకుంటిని బట్టి ఆయా వేళలయందు రాఁగలవన్నిటిని భరించి ధీరత్వముగా నున్న యాతఁడే జీవన్ముక్తుఁడు.

71 పైనుదాహరించిన అంశములలో సరూపమనోనాశన మనియు, అరూపమనోనాశనమనియు రెండు విధములుగా గలవు. జీవన్ముక్తునియందు సరూపమనోనాశనమున్ను, విదేహముక్తునియందు అరూపమనోనాశనమున్ను గలుగును.

సరూపమనోనాశనము.

72 శా॥ అహంకారమమకారములు, సంకల్పవికల్పములున్ను మనోవికారములనబడును. ఇవియెల్లనశించి మనస్సు నిర్వికారముగా

కర్తృత్వ శూన్యమై జీవకారుణ్య మైత్రి మొదలగు సద్గుణములుగలిగి పరమశాంతిని పొందియుండుటే సరూప మనోనాశన మనబడును.

— గ్రసా॥ అగ్నియందు కాలినగుడ్డ మునుపటిరూపుతోడ కనబడుచున్నను ఉపయోగపడనట్లు జ్ఞానులగువారు సకలగృహకృత్య కార్యములు చేయుచున్నను వారి మనస్సు బ్రహ్మనిష్ఠ జ్ఞానాగ్నియందు దగ్ధమై యుండుటవలన నిర్వికారమై కర్తృత్వ శూన్యమైయుండును. కాబట్టి అదిసరూప మనోనాశనమును పొందియుండును. ఇందువలన వారికి పునర్జన్మములు లేకపోవును.

అరూపమనోనాశనము.

73 పైనిఉదాహరించిన కాలినగుడ్డ మడతచేతితో నలిపినంత వస్త్రమే రూపులేక ధూళిగా నెగిరి పోవునట్లు మనస్సు రూపులేక బొత్తిగా నశించిపోవుట. ఇదివిదేహముక్తియందు గలుగును. ఎటులనగా ప్రారబ్ధమునశించినంతనే జ్ఞాని 24తత్వములున్ను దేహాశ్రయమున్ను రూపులేక బొత్తిగా నశించిపోవును గాన అటువలెనే జీవబ్రహ్మైక్యము పొందుచున్నది. ఇదే అరూపమనోనాశన మనబడును.

74 (25)వతత్వముగా జీవాత్మగానుండెడు తాను దేహేంద్రియాది 24తత్వములుతాను గాదనుచు వాటియందలి భ్రాంతినివిడిచిపెట్టి 26 వ తత్వమైన పరబ్రహ్మమే తానని దృఢనిశ్చయము గలయాతడే జీవన్ముక్తుడు ఈగ్రంథమునందున్న 17 వ పత్రము 6,7,8, 13, 14,15 సంఖ్యలను చూడుము.

జీవన్ముక్తి విషయమై—

75 సకలవ్యాపారములు నశించినమొదల. చింతలేకుండును. చింతలేకుండుటవలన వాసనాత్రయము నశించును. అట్లునశించుటే జీవన్ముక్తి యనబడును.

జ్ఞాని, దేశసంచారవిషయము.

76 శ్రుతి॥ పరమాత్మగగనేబంధుః॥ అనుశ్రుతివిధిజ్ఞ. జ్ఞాని బట్టబయలైన బ్రహ్మము యందే బుద్ధికలిగి॥ శ్రుతి॥ సర్వదేశసంచారశీలః॥ అనునట్లు, యథేచ్ఛగా, నిర్భయముగా సర్వదేశ సంచారశీలుండై। శ్రుతి॥ సర్వదేశజ్ఞానబోధః॥ అనునట్లు సర్వదేశస్థులకు జ్ఞానబోధ తెలిపినవాడై॥ శ్రుతి॥ సర్వదేశస్తుతిపాత్రః॥ అనునట్లు సర్వదేశస్థులచేత స్తుతింపబడినవాడై సహజ అమనస్కయోగనిద్రాళువై యుండి సదా అఖండజ్ఞానానంద వృత్తితోనుండునట్టి యాతడే జీవన్ముక్తుడు. అతడే దేశసంచారజ్ఞాని యనబడును. అట్టిజ్ఞాని గృహస్థధర్మ మార్గముననుండి దేశసంచారము చేయవచ్చును.

బట్టబయలు విషయము.

77 బట్టబయలు అనగా (బయలు బయలు) నిక్కిరిబయలు. (బటాబయలు, బిటాకబయలు) మరియెన్ని ఎటులుండుననగా భూమ్యాకాశములకు మధ్యనున్నదే బట్టబయలు. ఆబట్టబయలైన భూమి యందు సకల చరాచరములు నివసించుచున్నవి.

బట్టబయలు అనే శబ్దముకు సాదృశ్యము.

78 (1) సూర్యకిరణములవల్ల వెలిగేటిగల తెలుపురంగు గలదిగా అగానున్ను (2) చంద్రకిరణములవల్ల కలిగే చల్లని నీలవర్ణముగల రాత్రిగానున్ను (3). నల్లని చీకటిఛాయగల, రాత్రిగానున్నదే బట్టబయలు. బ్రహ్మ సృష్టించినదే యగును. ఆ సృష్టించిన బట్టబయలులోన ఆదిమధ్యాంతరహితుడుగా బ్రహ్మ ప్రకాశించుచున్నాడు. శ్రుతి॥ పరమాత్మగగనేబంధుః॥ అన్న శ్రుతి [illegible]॥ అపరమాత్మ బట్టబయలైనట్టి బ్రహ్మమని అర్థమగును. భూమ్యాకాశములు పుట్టకముందు బట్టబయలు లేనేలేదు. ఈవిషయమై॥ శ్రుతి॥ [illegible]

అనుబంధమును బట్టి 11వ పత్రం 15వ సంఖ్యనుంచి 29వ సంఖ్యవరకు చూడుము.

భగవంతుని తెలియుట.

79 సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, పరిపూర్ణ యోగాభ్యాసులైనను శ్రైటచూడుడు, నిశ్చయములేక యుండుటచేత నిట్టివారు భగవత్స్వరూపమును తెలిసికొనజాలరు. మఱియు అజ్ఞానమనెడి బురదయందు మునిగినవారు ఉపవాసముల చేతను, వ్రతముల చేతను, గాఢయోగముల చేతను భగవంతుని తెలిసికొనజాలరు. ఈ గ్రంథమునందున్న 234 వ పత్రం 87వ సంఖ్యయందును 236వ పత్రమున 101 సంఖ్యలలో చెప్పిన ప్రకారం యోగాంతిక ధ్యానపరులను అద్వైతజ్ఞాన భక్తులు ఈ యుగమునందే భగవంతుని తెలియగలరు.

భగవంతుని స్వరూపము.

వాసుదేవ నామము చేత—ఆత్మగాను,
సంకర్షణ నామము చేత—బుద్ధిగాను,
ప్రద్యుమ్న నామము చేత—అహంకారముగాను,
అనిరుద్ధ నామము చేత—మనస్సుగాను,

ఇట్లు నాలుగు విధములుగా విభజింపఁబడియున్నాడు. గావున పైనుదాహరించిన ఏకాంత ధ్యానపరులగు అద్వైత జ్ఞానభక్తులు, అట్టి స్థూల స్వరూపమును తెలియగలరు.

ముక్తుల చర్యల విషయము

81 ॥పద్యం॥ ఏకర్మ చేసినను, ఏ అవస్థ పొందినను, ముక్తుల చిత్త మొండొక తావునుండదు, విజ్ఞాననారి ఆటలాడుచు నలుగుర్ల [illegible] [illegible] ముండుటయందు అనునామమునను బట్టి—
[illegible] శ్రీ [illegible] మందు మకోని [illegible]

మాటలాడుచు, కథలుచెప్పుచు, నవ్వుచు, చేతులు వీచుకొనుచు తిప్పుచున్నను, స్త్రీచిత్రము అనుటుముసంమండపకేటిల బ్రహ్మవిదు డు ప్రపంచజ్ఞానముగలవాడై జీవనోపాధికొరకు ప్రవృత్తిచేస్తున్నను, ఏ అవస్థలు పడుచున్నను ముక్తుల చిత్తము మౌనముగ నుండును. దోషము లేదు.

43 (1) బ్రహ్మజ్ఞానము వచ్చినవారికి కామక్రోధాదులన్నియు నశించును.

(2) బ్రహ్మజ్ఞానులు నిష్కాములై సకల కోరికలను విడిచిపెట్టి సదా పరబ్రహ్మమగు తమ ఆత్మస్వరూపమందే జ్ఞప్తిగలవారై యుందురు.

(3) బ్రహ్మజ్ఞానులు పక్షపాతములేక సర్వమును తమవలెనే చూచుచుందురు.

(4) బ్రహ్మజ్ఞానులు ఆకలిదప్పులు మఱచి నిత్యానందులై నిత్య తృప్తులుగా నుందురు.

(5) దైవాధీనముగా తమకు లభించిన వాటిని అనుభవించుచు, తమకులభింపని వాటికిగాను చింతపడకయుండి నిరాశగా నుండువారె జ్ఞానులన బడుదురు. ఇటులగాక భోజనమందు రుచులు కోరేవాడు జ్ఞానికాడు.

(6) ఇసుక చక్కెరచేరి యున్న మొసలిచీమ చక్కెరను గ్రహించి యిసుకను త్రోసివేయునుగదా! అటులజ్ఞానులు ఇతర దోషములను త్రోసివైచి సత్వాదిగుణముల గ్రహింతురు.

(7) శివప్రాయముగా నుండువారే జ్ఞానులు. గర్వముగా మర్యాద విచారించక మాటలాడేవారు జ్ఞానులుకారు.

(8) దీపస్తంభము క్రింద నీడగానే యుండును. అదీపము చుట్టు వున్న వస్తువులను కనుపెట్టును. గాని దానిక్రింద నున్న వస్తువులను

కనుపర్చెదరు. అట్టిజ్ఞానుల పదియోగమును నుండు నారు. వారి మాహా
త్మ్యము కన్నుగొనలేరు. దూరముగా నుండునట్టి వారు, గాని కోరిక పర
మార్థము పొందుదురు.

84 ॥శ్లో॥ ఉత్తమే క్షణకోపంచ॥ అనునట్లు సత్పురుషుల
కోపము నీటిమీది గీతవలె క్షణమాత్రముండునని యర్థము

(2) మధ్యమే ఘటికాద్వయం — మధ్యములకు బంగరము, అనగా?
ఇంత సేపు కోపము ఉండునని అర్థము.

(3) అధమం అహోరాత్రంచ॥ అనునట్లు దుష్టుల కోపము, ఒక
రాత్రినంతటానుండునని అర్థము.

(4) కపటే మరణాంతకః॥ అనునట్లు కపటము కలిగినవానికోపం
చచ్చేవరకు ఉండునని అర్థము.

85 శ్లో॥ అగ్నికుండ సమానారీ। ఘృతకుండ సమానరః।
జానుబంధు పయోస్త్రీణాం। కన్య నిశ్చలతో మనః।

86 శ్లో॥ మతాపతి పుత్రా చేనాం। పితాయాం సదాచారః।
ఉభయోర్వర్య సంబంధే। కన్యనిశ్చలతో మనః॥

87 శ్లో॥ కోకిలానాం స్వరో రూపం। పాతివ్రత్యంతు యోషితాః।
విద్యారూపం గురుమూర్తి। సదాచారిత్యంతు పురుషః॥

యీశ్లోకముల భావము గ్రహించినవారే జ్ఞానులు.

88 బ్రాహ్మణః॥ జ్ఞాన యోగమునుబట్టి బ్రహ్మమును తెలిసి
కొని అటువలె నడచినవాడే బ్రాహ్మణుడు.

89. వారము గానిదిగానున్న, శ్రేష్టముగా వున్నటువంటి
బ్రహ్మము ఏదో ఆబ్రహ్మమును సూత్రముగా(నూలుపోగును జన్ని
దముగా) ధరించుకొనవలెను. ఏర్పాటుగా(గుర్తిగా) కనుపర్చుచున్నం
దున సూత్రమని చెప్పుచున్నారు. సూత్రమనేది పరమపదము.
(ఉత్తమమైన బ్రహ్మము) గనుక ఆమాత్ర భావమును కనినవాడే

బ్రాహ్మణః। నారదాది వారిని గోపికవస్త్రుల్లో శూద్రుడవ ఉప
దేశమంతయు చెప్పియున్న దానిని మన్నించ దగినది. (సూత్ర మునగా
నూలుపోగు. శర్మ్మనము, వాడుక నూలి జంధెము — పర్యాయపదములు)

90. శ్రుతి "బ్రహ్మజ్ఞానాత్తు బ్రాహ్మణః" అన్నట్లు ఎవరైతే
బ్రహ్మము ఇట్టిదని తెలిసికొనుచున్నారో, వారే బ్రాహ్మణ్యము
పొందిన వారని చున్నారు. గనుక, జంధెము అవసరము లేదన
వచ్చును.

దొంగగురువుల లక్షణము.

91 బ్రహ్మజ్ఞాను లయినవారు వారి పుణ్యాతిశయము వలన
వారి స్వగృహము మాత్రముగా ఏర్పరచుకొని ఉండినను గాని లేక ఇతరస్థ
లమునందు మఠముగా ఏర్పరచుకొనినను గాని భగవత్ స్మరణ చేయు
చు జనులకు గురుబోధ చెప్పచున్నా॥ "కారణమే గురుధర్మ"మనునట్లు
ఉపదేశమిచ్చుచు అందుకు తగిన పూజమర్యాదలు ఒనరించుచున్న
యెడల ఇహలోకములో విహితగురువులనే పేరుగలవారైయున్న
పరలోకములో భోగ భాగ్యములు లేక, బ్రహ్మైక్యమును పొంద
గలరు.

92 గురువులైనవారలు తనయొక్క శిష్యుని సుతునిగానున్న, అన
గా కుమారునివలెనున్న, స్త్రీశిష్యురాలును సుతసీగానున్న అనగా
కుమార్తెవలెనున్న భావించుకొని శిష్యపరిపాదములను నొసగవలెను.
ఇట్టివారు విహిత గురువులనబడుదురు.

శ్లో॥ శరణాగతుడగు శిష్యుని కరుణించియు సాంఖ్యతారక
సన్యాంబులలోనగు మనసుకు గుణిజాతని గురువులు కావ్యగురువులే
గాని విహితగురువులుగారు

93 విహితగురువులనగా శిష్యులకుగలిగినట్టి సకలసందేహ

ములను వారిగొట్టి వితరణానంద సైదల్యములను పొందునట్లు చేసిన మొదల విఖ్యాతగురువులనబడుదురు.

౯౪. శృతి. శ్లో. "విద్వాన్ సర్వత్ర పూజ్యతే". అన్న శృతిని బట్టి విద్వాంసుడు సకలదేశములయందును పూజింపబడును. అటువ లెనె విఖ్యాతగురువులనువారే సకలదేశములయందును పూజింపబడు దురు గనుక గురువులనువారలు మాసములకు గాని లేక ఒక సంవత్స రముకుగాని శిష్యులను చూచి వారి క్షేమ సమాచారములను విచా రించి అచ్చటచ్చట పూజా పురస్కారములు శిష్యులవల్ల జరిగించి అందుకు రావలసిన గురుకట్నములు శిష్యులిచ్చినంత పొందటము గురుధర్మము. శిష్యులు గురురాక కెదురు చూచుచున్న వారే శ్రేష్ఠ మైన గురుశిష్యులనబడుదురు.

శివమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

౯౫ గురువులనువారలు శిష్యులకు తీర్థమిచ్చునపుడు పరిశు ద్ధమైనట్టి భగవంతు ప్రతిష్ఠచేసిన పాత్రములనే తేట జలమునున్ను. పంచామృతమున్ను పులగము పరమాన్నము పాయసము పండ్లు ఫలహారములు అన్నము పనకాయ కూరలు తినేవంటలు మొదలై నవి శివునికర్పణచేసి శిష్యులకుతీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుట ధర్మ మగును. ఇది శివమతపూజయనబడును. స్ఫటికలైనట్టి తీర్థము లను ఏదయినా మలినము చేసినయెడల అనర్థమగును. పాపము పొందగలరు.

విష్ణుమతము.

తీర్థప్రసాదముల వివరణము.

౯౬ గురువులనువారలు శిష్యులకు తీర్థమిచ్చునపుడు పం చామృతము (భక్తులచేవారమున [illegible] మొదల మధురప్రసాదములనే

శ్చావకం, మాంసాదులు నైవేద్యములుమొదలైనవి వంటశాలలు సురాపానకములో బట్టున్న.) కంద్లి ఫలాహారములు పులగము వరమాన్నము పాయసము మొదలయిన టువంటివిన్ని అన్నము, వడ్రాయదూరంబు పిండివంటలు మొదలయినటువంటిన్ని విష్ణువునకర్పణచేసి శిష్యులకు తీర్థప్రసాదములుగా నిచ్చుటధర్మమార్గమగును. ఇది విష్ణుమతపూజ యనబడును. మధురిపు సారాయ ద్రావకము శ తీర్థములో జలమువినా ఏవస్తువయినా మిశ్రముచేసిన మొదల పాపాత్ములగుదురు.॥ శ్రుతి॥ దానరిపాట్లు పెరుమాళ్లవారు కనునట్లు గాక ఏవస్తువునైనా మితముగాభుజించడము ఉత్తమము—ఏమో వ్యాసుడు శ తలంపుతలచకుడీ—శ్రుతి—."శివాయవిష్ణురూపాయ।శివరూపాయవిష్ణవే" అన్న వేదశ్రుతిచే పన్నీవ శివుడేవిష్ణువు। విష్ణువేశివుడు గనుక భుజించేవారయిన మొదల విష్ణుపూజ శివపూజకు ఒనరింపదగినదియును. ఇందుకు నస్మృతి—

97 మనముచేసే వంటలన్నియును పాసియును లన్నియు ప్రతి దినము దేవునికర్పణచేయక భుజించడము పాపమగును.

98 మనముకట్టుకొను వస్త్రములు లన్నియుదేవునికి అర్పణము చేయక కట్టుకొనడము పాపమగును,

తీర్థప్రసాదుల విషయము.

(1) పైనిఉదాహరించిన 96—98వసంఖ్యలలో చెప్పినతీర్థప్రసాదములు శివ—కేశవులకుఅర్పితమైనందున పవిత్రమైనవియై యగును. కనుక శివకేశవులు ఒకటేయగుదురు. ,జనము మధ్యలోనున్న పురలోనున్న ఖైపురలము. మాంసాదులలో భుజించగలదు. మధ్య మరి, పాపముచేయకముందు ఉన్న 300 పాపముచేసిన మారిపోవును. ఇదిగ్రహించి మానవులలో కొందరు పారంపర్యము

మాంసాదులు భక్షించుట మానుకొన్న పంతములుగలవు. వారిం
వార్కి మధు, సురా, మాంసాదులు భక్షించేపంతములు గలవు. వా
రిలో కొందరు విహీనవర్ణులు మధుసురామాంసాదులు భక్షించుటమా
నుకొనుచున్నారు. వీరు శ్రేష్ఠులగుదురు. బ్రాహ్మణులలో కొందరు
మధు సురా మాంసాదులు భక్షించనివా రున్నారు. కొందరు మధు
సురా మాంసాదులు భక్షించేవా రున్నారు. ఐతే మధు సురా
మాంసాదులు భక్షించనివారికి మోక్షముగలదనిన్ని భక్షించేవారికి
మోక్షముగలుగదనిన్ని చెప్పుటకువలనుగాదు. ఎవ్వరైనను దైవ నామ
త్రికరణ శుద్ధిగా ధ్యానించిన యెడల మోక్షము గలుగుటకు సంది
యంబు లేదు. గనుక మానవుల యిష్టపద్ధతిని శివపూజ చేకొనినవా
రు శివపూజ నిర్గుణారాధనగా చేసికొనవచ్చును. కేశవుని పూజ భక్తిం
చేవారు కేశవుని పూజ నిర్గుణారాధనముగా చేసికొనవచ్చును. తుదకు
శోధించగా శివకేశవులు ఒకటేయగుదురు. గాని యిరువురుగారు
గనుక ఈ రెండు పూజలున్ను ఇహపరలోకములకు పూజ్యులైన
"శ్రీ స్వయంభూశ్చతురానన" అను శ్రుతినిబట్టి అస్వయంభువులైన
ఈశ్వరునికే చెందును. ఈ రెంటియందున మోక్షముగలదు. గనుక
గృహస్థ ధర్మమార్గములోనున్న బ్రాహ్మణులు వారి వారి స్వంత
గృహములలో వారి, వారి, స్వంత గురువును రప్పించుకొని ఈ పూ
జలు నెరవేర్చుకొనవచ్చును. గురువును రప్పించుటకు శక్తిలేనియెడల
నున్ను, గురువు గతించిపోయినను, గురువులేని యెడలను ఈ గ్రంథ
మును బట్టి స్వయముగా అప్పుడప్పుడు 95,96వ సంఖ్యలలో చెప్పినట్లు
నైవేద్య తీర్థ ప్రసాదములుగా సమర్పించి 254వ పత్రములో 198వ
సంఖ్యలో చెప్పినట్లు పూజ నెరవేర్చుకుంటూ శక్తి కొలది గృహస్థ
మార్గమును తప్పక జ్ఞానులన్నుగాని, ఇతరభక్తులన్నుగాని స్వతుష్టిపర
మచున్న యెడల మోక్షము చెందుటకు సందియంబు లేదు.

అఖండజ్ఞానిగురుపూజ.

2 అఖండజ్ఞానిగురుపూజ అనగా బ్రహ్మజ్ఞానులందరును అచ్చ టచ్చట సమూహముగా చేరి, నిర్గుణారాధన నవలంబించి పూజచే యుట ఎటులనగా పైని 95, 93వ సంఖ్యలలో చెప్పినప్రకారం నై వేద్యతీర్థప్రసాదములుగానర్పించి 214వ పత్రములో 198సంఖ్యలో చెప్పినప్రకారం పూజనుచేసి బ్రహ్మజ్ఞానులందరు సమిష్టిగాభుజించి ఆనందించవలెను అఖండజ్ఞానిపూజ యనబడును. ఈపూజలో నుండు వారికి మోక్ష మరచేత నుండును.

సమిష్టివిషయము.

3 సమిష్టిలో రెండువిధములు గలవు. అవియనగా:-

4—(1)అంతరంగసమిష్టి (2)బహిరంగసమిష్టి

—అంతరంగసమిష్టి—

5 గృహస్థమార్గములోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానులు రహస్యఅంత రంగసమిష్టిగా నుండవలెను. వీరు అంతరంగసమిష్టు లనబడుదురు. బహిరంగములో వ్యష్టి అనబడుదురు. అనగా భేదముగా నుందు వారు. మోక్షముగలదు.

— బహిరంగసమిష్టి —

6 గృహస్థమార్గమును విడిచినజ్ఞానులు బహిరంగ సమిష్టిగా నుండవలెను. వీరుబహిరంగ సమిష్టులనబడుదు. బ్రహ్మజ్ఞానులలో ముముక్షువులనబడును. అనగా సకలము త్యాగముచేసినవారు. అభేద ముగానుండువారు. మోక్షము గలదు. ఇందుకుసమ్మతి:—

ముముక్షువులు.

7 గీ॥ జాతిభేదంబు లెన్నుటంచితిగాదు
జ్ఞానవంతులజన్మమేజాతి కొలువు

అదియు లేకున్న నన్నియుం వ్యర్థమగును
జ్ఞానశీలం బెఱుంగుము నిర్మలాత్మ!
కనుక ముముక్షువులగువారు ఈవిధముగానుందురు.

9 రహస్య అంతరంగ సమష్టిలోనున్న గురువులున్ను బ్రహ్మజ్ఞానులున్ను బహిరంగ సమష్టిలోనికి రాగలరు. ఇందుకు సమ్మతి తొండ మూదిరి ఊనరవల్లె యగును.

10 ముముక్షువులకు అఖండజ్ఞాని గురుపూజలు అవసరము లేదు.

ఉపదేశ పద్ధతులు.

11—గురువువద్ద ఉపదేశము పొందతలంచినవారు ఉపదేశము చేయ్యునమయమున శిరస్స్నానము చేసికొని, పట్టుపీతాంబరముగాని, లేక క్రొత్తవస్త్రమునుగాని మడికట్టుకొనవలయును.

గురు శుశ్రూషలు.

12—(1) గురుస్థానమందు గురుపీఠమొకటియేర్పర్చి, ఆపీఠము మీద క్రొత్త వస్త్రమును పరుచ వలెను. (2) గురువుకు స్నానము చేయించి (3) పట్టుపీతాంబరముగాని, లేక క్రొత్తకావి వస్త్రమును గాని లేక క్రొత్తనన్న తెల్లటి వస్త్రమునుగాని, ధరియింపంజేయించి (4) గంధ పరిమళాదులు గురుదేహమునకు పూసి (5) గురువుకొరకు ఏర్పరిచిన గురుపీఠముమీద కూర్చుండబెట్టవలయును. ఒక బ్రహ్మజ్ఞానిని సాక్షిమాత్రుడుగానుండుటకున్ను, ఉపదేశపద్ధతులు ఆశిష్యునకు నేర్పుటకున్ను, గురువువద్దకూర్చుండ పెట్టవలెను. శ్రుతి॥ "తాంబూల దక్షిణాం సమర్పయామి" అనునట్లు తాంబూలముతో గురు కట్నం, తనద్రవ్య సంపాదనకొలది సమర్పించవలెను. గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించు చుండవలెను.

తీర్థ ప్రసాదములు.

13 శిష్య ఉపదేశము పొందే మొదలు పైనుదాహరించిన, 95 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్న కేశవుని ఉపదేశము పొందే మొదలు 96 వ సంఖ్యలో చెప్పిన పద్ధతిగానున్ను, తీర్థప్రసాదములు సమర్పించవలెను. శ్రీవాత్సల్య గురువగువారు "నిర్గుణారాధనగా" 254 వ పుటలో 197 వ సంఖ్యలో చెప్పినప్రకారం శిష్యునకుబోధపర్చి పూజ పునస్కారములు చేయించి శిష్యునకు ఉపదేశమిచ్చి తీర్థ ప్రసాదములు నొసగవలెను. గురువు, శిష్యుడు, సాక్షి ఈ ముగ్గురు లోనే ఈయుపదేశపద్ధతులు జరుగవలెను॥ గురుమూర్తి రహస్యముగా ఉపదేశించిన మూలమంత్రమును సదా ధ్యానించు చుండవలెను.

14 స్త్రీ—శిష్యురాలైనను మొదలు గురువునకు శుశ్రూషలు ఈ పైన ఉదాహరించిన పద్ధతిగానే జరుపవలెను. గురువుపైనుదహరించిన ప్రకారం శిష్యురాలకుఉపదేశమిచ్చి తీర్థప్రసాదములనొసగవలెను.

గురువులు.

15— గురువులలో, స్త్రీలు—పురుషులుగలరు. పామరులుగానున్న స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని వీరిరువురిలో ఎవరి వద్దనైన నొకరివద్ద ఉపదేశము పొందవచ్చును.

ధర్మమార్గము.

99 అనేకవిధములుగా అనేకధర్మములు గలవు. అట్టిధర్మముల కన్నింటికితగిన ఫలములున్నవేగాని ఫలములేనిధర్మమొకటియు లేదు. ఈఫలములననుభవించుటకయి పునర్జన్మముగలదు. జలదానమునకు పునర్జన్మము ఉండదు. 188—189—190 పత్రములందు చూడుము.

100 అట్టి ధర్మములకంటె ఆత్మమార్గము కలుగజేసెడి ధర్మములు శ్రేష్ఠమైనవియగును. అవిఎవనగా—.

101 విషయములవలన కలిగెడి సుఖదుఃఖములను [illegible] నందు (నిశ్చలశక్తివలన) తేర్చుకొనుటయే మోక్షధర్మమగును. గ్రహించుడి—

శిష్యులవిషయమై.

1వ పద్ధతి

102 గృహకృత్యములలో నున్నవారు గురుబోధ పొందడము మహాఅరుదు గనుకనే అనేకులు పామరులుగానున్నారు. ఉపదేశము పొందినాననే పేరు వహించుటకాదు. బ్రహ్మజ్ఞానమునే బోధకావలసియున్నది. ఉపదేశముపొందినవారైనను ఉపదేశముపొందని వారైనను ఈగ్రంథమును బట్టి ఇందులోనున్న బ్రహ్మజ్ఞానము నున్ను మంత్రములనున్ను, గురిగా పఠించిన యెడల కడతేరగలరు. ఇందుకు సందియంబు లేదు.

2 వ పద్ధతి.

103 ఈగ్రంథమున్ను తెలిసిచూచి బ్రహ్మజ్ఞానము పట్టుబడిన పిమ్మట గురూపదేశము పొందడము మహాఉచితమగును.

104 పామరులుగానున్నవారు గురువును ఏవిషయమైన అడుగగలరు వారు ఏవిషయమునుగురించి చెప్పగలరు. ఏనను వారు యోచించి ఎంతని చెప్పగలరు. అట్లు చెప్పినయెడల యెంతని గ్రహించగలరు. "శృతి" అడిగినవారికిస్తురు అడగనివారికట్లు ఇచ్చు అనునట్లు కాబట్టి ఈగ్రంథమును పఠించి అందున విషయములను గ్రహించని వారు అప్పుడప్పుడు గురువులనుగాని పెద్దలనుగాని విచారించినయెడల సంశయము తీరుచుండును. అట్టిసంశయములు ఉండనేవుండవు.

105 పురుషులుగాని, స్త్రీలుగాని, గురువులను, పెద్దలను, దూషించకూడదు. దూషించిననుగాని నిందించిననుగాని రౌరవాది నరకములను చెందుదురు.

106 గురువుల సమున్నంధించిన మొదల వారిపారికి తగిన మర్యా
దలు జరుపవలయును. గురురాక గోరుచుండవలయును.

శిష్యులిను తిగలుగా నున్నారు.

107 ఇహాముష్మిక్యమైన యుపదేశమును గురువులజ్ఞాప్రకారము
తమంతటనుంచుకొను వారుసిక్షులనబడుదురు.

108 ఇహాముష్మిక్యమైన యుపదేశమును తమంతటనుభవించ
కొరకు బహిరంగపఱచి అందరు నుత్తమగతి పొందేటట్టు చేయు
వేరోపకారులు అవతారపురుషులనబడుదురు.

109 ఇట్టి యాత్మాధారకమగు విషయమును గురుఆజ్ఞపొంది
మతివకరి ఉపదేశమివ్వవచ్చును.

శిష్యులవిషయమై.

110 శిష్యులగువారు గురువును నాశ్రయించి ముక్తిలిథయథార్థ
లతో పరమార్థముకొరకై తపనమనస్కులై యున్న శిష్యులకు పరి
పూర్ణములోకివచ్చేమార్గమును గురువు కనుపర్చని మొదల ఆశిష్యులు
ఇతరగురువులను నాశ్రయించి కడతేరవచ్చును. గాని గురునింద చేయ
కూడదు. అట్లుగురునింద చేసిన మొదల ప్రాయశ్చిత్తము పొందగలరు.

111 శిష్యులగు వారు గురువునకు భిక్ష జరిపించవలెను.

శిష్యులగువారు మఠములో నిష్టావస్తువు లుపయోగించకూ
డదు.

112 శిష్యులగువారు గురుమతమును ఏర్పర్చిదానిని వృద్ధిపొం
దించినవారికిఇహలోకములోకీర్తియు పరలోకమునమోక్షపదవియు
గలుగును.

113 శిష్యులగువారు గురుమతమునందు సంశయమునకు రాలు
ద్రువిన్న ఆమతమును భ్రష్టుచేసిన వారు రౌరవ నరకంబునకుం జెందు
దురు.

114॥శ్లో॥ మాతృవత్పరదారాంశ్చ। అనుపస్త్రీశ స్త్రీ ... ర లుగాని ఇతరులుగాని పర—స్త్రీని—తల్లివలె భావించుకొనవలెను.

115॥ శ్రుతి॥ పితృవత్పరపురుషాంశ్చ। అనునట్లు—స్త్రీలు—పరపురుషుని తండ్రివలె భావించుకొనవలెను.

శిష్యులారా!

116 జగమునందు గురుబోధకంటె మించినబోధ జగ్గి చినా! మాచినను మతియొకటిలేదు. గురువుగారికగలవాడనబడును. గురువు కంటె గౌరవగలవారులేరు. విహితగురువైనమొదల మోక్షమార్గము చూపును. దైవము మోక్షమిచ్చును. ఈవిషయమై 190వ పత్రిక 549వ సంఖ్యను చూడుము.

117 ॥శ్లో॥ గుకారో అంధకారశ్చ
రుకారో తేజముచ్యతే.

అనుశ్రుతిచొప్పున—గు—అనేశబ్దము అజ్ఞానమనే చీకటిని రు—అనే శబ్దముహరించి జ్ఞానమనే వెలుతురును కలుగ చేయున్న గురువుయందు ఇంత శక్తి కలిగియున్నది.

118 శ్లో॥ గురుతీర్థోదకంపీత్వా। గురోరుచ్ఛిష్టభోజనం।
గురుమూర్తిన్సదాధ్యానం। గురుమంత్రంసదాజపేత్॥

119 తా॥ గురుతీర్థప్రసాదమును భుజించుచు గురుమూర్తిని సదా ధ్యానించుచు గురుమంత్రమును సదాజపించుచుండవలెను.

శిష్యులగువారలు గురువుకుచేయవలసిన
—శుశ్రూషలు—

(1) స్థానశుశ్రూష.

120 గురుగృహకృత్యములు వగైరాలు రక్షించుటకు తలంచుట.

(2) అంగశుశ్రూష.

121 దేహమునకు అభ్యంగస్నానము మొదలైనవి చేయించుట.

(3) భావశుశ్రూష.

122 గురుడు శిష్య మోక్షమార్గము చూపునని మనస్సునందు తలంచుట.

(4) అర్థశుశ్రూష.

123 గురువునకు కొరత లేకుండ ఇష్టమైన పదార్థములను తెచ్చియిచ్చి తృప్తిబొందించ తలంచుట.

124 గురువునకు ఈచతుర్విధశుశ్రూషలు అనగా నాలుగు శుశ్రూషలు చేసి గురువును ఆనందముపొందించిన వారే శిష్యులు.

125 బ్రాహ్మమత ధర్మములు:

(1) పుట్టించువాడును రక్షించువాడును ముక్తినిచ్చువాడు నగు సర్వేశ్వరు డొక్కడే కలడు. అతడు పరమాత్మ. అతని కద్వితీయమగు శక్తి, బుద్ధి, ప్రేమ, న్యాయము, పవిత్రత గలవు. ఆయన సర్వవ్యాపి, ఆద్యంతరహితుడు, ఆనందమయుడు.

(2) మానవుని యాత్మకు గూడ వినాశము లేదు. ఆయాత్మకు గూడ హద్దులేని వ్యాప్తి కవకాశము గలదు. తనయాచరణమున నా యాత్మ పరమాత్మకుత్తరవాదియై యున్నది.

(3) భగవంతుడు సత్యస్వరూపుడనియు పరమాత్ముడనియు నారాధింపబడదగినవాడు. పరమసుఖానుభూతికిని మోక్షప్రాప్తికిని భగవంతుని యారాధన మవసరము.

(4) భగవంతుని ప్రేమించి జీవయాత్రయందన్ని విషయముల నాతనిచిత్తి ననుసరించుటయే నిజమైన భగవదారాధనము.

(5) ప్రార్థనము చేయుట. భగవంతునే నమ్ముకొనియుండుట. భగవత్సన్నిధానమును నిరంతరమును గమనించుట యనునవియే ఆముష్మిక వాంఛాభివృద్ధికి ముఖ్యసాధనములు

(6) పరమేశ్వరునిచే సృష్టింపబడిన ఏపదార్థమునుగాని భగవంతునిగ నెంచి పూజింపగూడదు. ఏదైననొక గ్రంథముగాని ఎవడైన నొక పురుషుడుగాని పరిపూర్ణతను కలిగియుండు నట్లుగాని ముక్తి ముఖ్యసాధనమగునట్లుగాని తలంపగూడదు. గాని అన్నిమత గ్రంథములలోను అందరు మతకర్తలవలనను అని దేశములలోను వ్రాయబడినయంశములలో సత్యపరములగునట్టి యంశములను భక్తిపూర్వకముగ నంగీకరింపవలయును.

(7) సర్వేశ్వరుడు జగత్పిత. మానవు లందరును సోదరులు. సమస్త జీవకోటిని ప్రేమించ వలెను. అనునవియే నిజమైన మతముయొక్క ముఖ్యధర్మములు.

(8) భగవంతుడు పుణ్యమును బహూకరించును. పాపమును శిక్షించును. ఆయనశిక్ష పాపపరిహారార్థముగాని నిరంతరసంతాపార్థము కాదు.

(9) పాపి తానొనరించిన పాపకార్యములకు పరితాపముజెంది అదిమొదలు పాపకార్యములను చేయకుండుటయే ప్రాయశ్చిత్తము. బుద్ధియందును యోగ్యతయందును పవిత్రతయందును భగవదైక్యమే నిత్యమైనముక్తి అనునీతొమ్మిదియును బ్రాహ్మమతధర్మములు.

126 బ్రాహ్ములమతము బ్రాహ్మ్యమతము. బ్రాహ్ముల మతము బ్రాహ్మమతము. బ్రాహ్మమనగా సర్వేశ్వరుడు. బ్రహ్మము నెరిగినవాడు బ్రాహ్మణుడు. బ్రాహ్మశబ్దముకూడ బ్రహ్మమునుండి వచ్చినదియే బ్రాహ్ములనునది యుచ్చుట. నద్వైతపరము బ్రాహ్మ ణులునుగూడ భగవంతుడు నిరాకార నిర్గుణుడు పరమాత్మ యనియే

కావించి. అతనినే బ్రహ్మమని పిలచుచున్నారు. కాని అద్వైతులు బ్రాహ్మణులు వేదము లాధారములని యొప్పుకొను చున్నారు. బ్రహ్మజ్ఞానియగువరకును జాతి మతభేదమును కర్మయును అవశ్యక మనుచున్నారు. సోహం బ్రహ్మయను జ్ఞానము స్వానుభవమునకు వచ్చినపిమ్మట కర్మలతోను జాతి మతభేదములతోను, అవసరము లేదని (అద్వైతులు) బ్రాహ్మణులనుచున్నారు. వారికి వేదములతో పని లేదు.

127 సర్వేశ్వరుడుగం[శి. మానవులందరును సోదరులు. జీవకోటులనన్నిటిని ప్రేమించవలెను. అహింస పుణ్యము. అసత్యమాడరాదు. వ్యభిచారము చేయరాదు. స్వార్థత్యాగము, పరోపకారము, భూతదయ, ఇంద్రియనిగ్రహము నిర్దాంభికత్వము, కలిగి యుండవలెను. శౌచముండవలెను. కాని షట్కర్మలతో పని లేదు. (షట్కర్మలనగా యజనయాజన అధ్యయన అధ్యాపక దానప్రతిగ్రహ) స్నానము పరిశుభ్రతకొరకు, పశ్చాత్తాపమే పాపమునకు ప్రాయశ్చిత్తము ప్రార్థనమే భగవంతుని కరుణపడయుటకు సాధనము. భగవంతుడు రూపరహితుడు, సర్వశక్తి భరితుడు, కరుణామయ విగ్రహుడు. సర్వపరిపూర్ణుడు, సర్వవ్యాపి సర్వసమర్థుడు న్యాయైకరతుడు పుణ్యాత్ములనాతడు గౌరవించును, పాపయుతులనాతడు శిక్షించును. ఆశిక్ష తైన హరినిరాకరవాది మహానరకముల పాల్సేయుటకాదు. వారికి పరితాపము కలుగుటకు, వారికి పశ్చాత్తాపము కలుగుటకు, వారి తప్పువారికి తెలియుటకు, వారిబుద్ధిపాపములనుండి మరలుటకు మాత్రమే భగవంతుడు పాపులను శిక్షించును. తండ్రి తప్పుచేసినబిడ్డను శిక్షించినటులనే, రాజు ద్రోహిని శిక్షించినటులనే శిక్షించును. కాని పగచేతగాదు.

128 పరిపూర్ణభక్తగణమునకు జాతి భేదము లింగభేదములు

దలగువానితో సేవింపవలెననియుకూడ భక్తులంగీకరించియున్నా రు. కాని అట్టిసంపూర్ణ భక్తి కలుగువరకును కర్మలును జాతిభేదములును అవశ్యకమని భక్తులనుచున్నారు. భక్తి కుదిరెడివరకును భక్తులును బ్రహ్మజ్ఞానము కుదిరెడువరకు అద్వైతులకును కర్మలును జాతిభేద ములును అవసరములు.

(ఇట్లురగుకు మద్రాసు శేకలో ప్రచురించినవారు.)

129 శ్లో॥ అభ్యాసేనతుల్యప్రస్య। పయూపాకం ప్రయోజనం।
ఏవంస్వాత్మసంస్కారాత్। వేదైః ప్రయోజనంకింభవేత్॥

(1) తా॥ అభ్యాసిపానము చేసినవానికి జపానము చేయుట వలన ఫలములేనట్టు వేదాంతవిచారణచే ఆత్మను భజము పొందిన వానికి వేదములతో పనిలేదు.

బొట్టువిషయము

130 అడ్డబొట్టు, నిలువుబొట్టు, చుక్కబొట్టు, జన్నిదమువేసిన ప్రతములతో పనిలేదు. ఇవి జాతి, మతి, భేదములుకనుపర్చునున్నవి. ఇం లేగాని మరివకటిగాదు. గనుక సర్వసైనబ్రహ్మజ్ఞానికి, జాతి, మతి, భేద, కులగోత్రములు కర్మలు దేశాభిమానములు వుండవు గనుక వీటితో పని వుండకూడదు. మానవులు వేదాంతవిచారణ చేసేవరకు నివి యున్నియు అవసరములు. ఈగ్రంథమును పరిశీలించి చూడుము

131 ఎవనియొక్క మనస్సు చంచలములేక వాక్కు కాయమాన ముగా ఇంద్రియములు స్వేచ్ఛగా విహరింపక సు పరిశుద్ధముగానుండు వాడే వేదాంతమునందు చెప్పబడిన ఆత్మసుఖమును పొందును. యితరులుపొందజాలరు. శుద్ధనిర్గుణపరబ్రహ్మము తానని తెలిసికొనిన వాడే జ్ఞాని. కర్తృత్వ, అహంకార, మమకారములు, శ్లాఘాపోధ త్వములులేక రాజయోగమానముగా నుండువాడే జ్ఞానియిట్టివల్ల జాని

న్యాకార్యమును చేయుచున్నను లోకమాయచేత బ్రతి మలిన బుద్ధి యుండు ను. బాలోన్మత్త, పిచ్చి, పిశాచాదుల రీతిగానుండుచున్నను, బ్రహ్మము తాను సర్వసాక్షిగానుండును. ఒక్కొక్కప్పుడు పెద్దలతో మాటలా డుచుండును, కొన్ని దినములు తిర్యగ్జంతువులవలె పైకి సత్యమైన వాక్యములు బోధించుచును మౌనము గాను ఉండును. సర్వభూతముల యందు సమభావముతో నుండును. బ్రహ్మానిష్ఠమున్న విషయ సుఖదుఃఖముల లోన నానుండినను దోషము లేదు. మాయచేత కల్పింపబడిన ఇది దేహాత్మ అభిమానము ఇవి రాజుల, వైశ్య, శూద్రులవంటివన్ని ఇది మాయవలన కలిగిన వాటిలనన్నీ భేదము లేక సర్వము సమముగా అశేషముగానుండును. దోషము లేదు. సత్యజ్ఞాని ప్రారబ్ధమునశించిన పిదప శరీరమును విడచి బ్రహ్మైక్యము చెందును గాన అతని దేహము హోమమువలె వదలినను దోషము లేదు. అట్టి బ్రహ్మవిద్యాజ్ఞాని దేహ శరీరమును ఎట్లువదలినను సమాధి చేయవచ్చును. దోషము లేదు. గానీ దహింపరాదు. ఏలనగ దేహము జ్ఞానాగ్నివలన దహింపబడుచుండు ను. ఇంగితస్మృతి:—

132 శ్లో॥ కస్య దహనంవా స్త్రీయస్యపిండదానంయథా।
జ్ఞానాగ్నిదగ్ధ దేహస్య నచశ్రాద్ధం నచక్రియా॥

133 తా॥ జ్ఞాని, జ్ఞానాగ్నిదగ్ధశరీరుడగు జనుడు. అగ్నిలో కాలి బూడిదగా పోయినవస్తువును మరల కాల్చుట లేదు. అట్లుజ్ఞానాగ్నివ లన దేహము కాలెనని భ్రాంతి నశించిన జ్ఞాని మరణించిన తర్వాత అతని మూలశరీరమును మరల శ్మశానాగ్నిలో దహనము చేయరాదు. అయితే అతని శవమును భూమిలో సమాధిచేసి సమారాధనాదులు చే యవలయును గాని శ్రాద్ధము నచక్రియా॥ అనునట్లు అత ని తిలోదకదానము, పిండప్రదానము మొదలగు కర్మక్రియలు శ్రా

[illegible] నవి చేయరాదు. సమాధిక్రియలు [illegible] క్రొ [illegible]
[illegible] చేయవలెను.

124 సమాధిక్రియలనగా మూడువిధములు. అవిఎవనగా (1) శివపూజ (2) అన్నదానము (3) వస్త్రదానము, వీటిలో శక్తి కొలది ఏదియైనను చేయించవచ్చును. ఎటులనగా:—

125 బ్రాహ్మణులలో ఏవ్వరికైనను గాని లేక భక్తులలో ఏవ్వరికైనను గాని వీరియందులో జ్ఞాని పూజచేసినవారిలో నొకరికి సమాధి చేసిన రెండవదినముగాని మూడవదినముగాని పదియవదినము దాకాను [illegible] చినప్రకారం జ్ఞాని పూజసమాధివద్ద శివపూజ చేయవలయును.

—శివపూజ—

126 స్నానంసమర్పయామి, (2) గంధంసమర్పయామి (3) అక్షితాన్సమర్పయామి (4) పుష్పంసమర్పయామి (4) దీపంసమర్పయామి (6) ధూపంసమర్పయామి (7) పంచామృతస్నానం సమర్పయామి (8) నైవేద్యంసమర్పయామి (9) వస్త్రంసమర్పయామి (10) నారికేళంసమర్పయామి. ఇటులపూజచేసినపిమ్మట కలిగియున్నట్లైతే అన్నదానం, కలిగియున్నట్లైతే వస్త్రదానం చేయించవలెను. ఇటులసమాధిక్రియలు చేయించినపుణ్యాత్ములకు గాని లేకపుణ్యాత్మునకుగాని ఇహలోకమునందుకీర్తియు, పరలోకమునందుభోగభాగ్యములుగలుగును.

దానములవివరము.

127 (1) సమాధి స్థలం దానము చేసినవారికి (2) సమాధికట్టించిన వారికి (3) సమాధిపూజలాచరించువారికి (4) గుళ్లలోదీపములుపెట్టు వారికి (5) సమాధుల గూళ్లలోదీపములుపెట్టువారికి (6) మఠములలో దీపములుపెట్టుటకు చందా సొమ్మిచ్చిన వారికి వీరు [illegible] [illegible] చేసినచాక పుణ్యములు వచ్చును [illegible] గ్రంథములో చెప్పిన ప్రకారం [illegible] పొందగలరు. నమ్మవలసినది.

138 సుకృతులగు వారలు వైరాగ్యయుతులంటే ప్రతిపాదింపబడిన హైతవాదాంధకారం శిష్యులుగాని సంబంధులుగాని, యితరులు గాని చేరి సమానాధికారి సమాన క్రియలు జరుపవలయును. ఈ గురువు గారి శిష్యులలో వారి వారి సత్వము కలవానిగాని లేక శిష్యులలో గుణవంతునిగాని నొకరి నేర్పాటుచేయవచ్చును

ద్వైత మతములు.

139 హిందూ మతములలో మూడు విధములు.— అవి ఎట్లనగా—

(1) ద్వైతము (2) విశిష్టాద్వైతము (3) అద్వైతము అని మూడు విధములు. అవి ఎట్లనగా—

1. ద్వైతము.

140 భగవంతుడు వేరు, జీవుడు వేరు, జగత్తు వేరు, ఈ మూడు పదార్థములకు భేదమున్నదను మతము,

2 విశిష్టాద్వైతము.

141 జీవుడు, జగత్తు, జగత్కారుడు వస్తువులను మతము.

142 ఈ రెండు మతముల వారిలో కొన్ని అభిప్రాయభేదములు తప్ప తక్కిన అంశములన్నియు సమములుగానే యున్నవి—

143 ఈ రెండు మతముల వారును భగవంతుని జగత్కారణ మనుటవలన ఆస్తిక మతము అనబడును.

144 శ్రుతి॥ అస్తి బ్రహ్మేతి, జ్ఞానం

పరోక్ష జ్ఞానముచ్యతే—

145 అను శ్రుతిచే ఆస్తిక మతమున పరోక్ష జ్ఞానమనగా తనకంటె వేరుగా బ్రహ్మ మొకటి యున్నదని దాని నుపాసించు మతము. దానివలన సాక్షాత్కారంబున ముక్తి కలుగునని మతము. ఇది ఆస్తిక మతమునకు వివరము.

3 అద్వైతము.

146 సూత్రి: ఏక మేవా ద్వితీయం బ్రహ్మ అనునట్లు బ్రహ్మం వినా అన్యవస్తు వేదియు లేదు. శ్రుతి; సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ అను వస్తువేను ద్వయము బ్రహ్మమే అను మతము అభేదము. భేదము లేదనుట శ్రుతి; బ్రహ్మ విజ్ఞాన మహదజ్ఞాన ముచ్యతే; అను శ్రుతిని బట్టి ద్వైతమతమున అహంకార ... మునగా బ్రహ్మమే — నేను — నేనే — బ్రహ్మము అని వ్యాఖ్యానము ... చేయుట. దీనివలన ముక్తి మాటే ఇప్పుడే ముక్తి ... లనునదే ముగము. ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందము రాజయోగానంద మగునని అనబడును.

147 మతములసిద్ధాంతములు.

1 సర్వజ్ఞత్వ — సర్వలోక వ్యవహారములను తెలియుట

2 సర్వేశ్వరత్వ — సకల చరా — చరములకు అధిపతిగానుండుట.

3 సర్వాంతర్యామిత్వ — త్రిలోకములయందు వ్యాపించియుండుట

4 సర్వభోక్తృత్వ — త్రిలోకములయందు ప్రపంచ పదార్థ వ్యాపారములు తానుపొందుట.

5 సర్వస్వతంత్ర — అన్నిటియందు స్వతంత్రుడనుట.

6 సర్వస్రష్టత్వ — సకలచరాచరములను విచిత్రముగా కల్పించుట

7 సర్వపాలకత్వ — సకలచరా — చరములను రక్షించుట.

8 సర్వసంహారకత్వ — లోకములను లయింప చేయుట.

9 సర్వసమత్వ — అన్నిటియందు సముడుగా నుండుట.

10 సర్వజీవదయాపరత్వ — అన్ని జీవములయందు దయాళుడుగా నుండుట.

11 సర్వక్రియా శూన్యత్వ — సర్వక్రియలయందు శూన్యుడుగా నుండుట.

12 నిస్సంగత్వ — దేనియందు అంటకయుండుట.

13 నిరస్త—అ స్థగులు లేనివారు

148 ఆ పరమేశ్వరుడు ఎన్నగనని కల్యాణగుణములు గలవాడయును ఎందువలనంటే ఇవి స్వాభావికముగానున్నాడు. యిట్టి లీలా వినోదముందగి యిచ్ఛచే నతడు దగిన్నను సంతృప్తులు. ప్రకృ యమునకు యిచ్ఛానుసారము గాను జరుగుచున్నది. అయిన ప్రకృ తమిట్టిదని నిర్ణయింపశక్యముగాదు. ఆయన హేయగుణరహితుడును దుఃఖశూన్యుడును సర్వదా యానందముగల వాడయియున్నాడు.

149 ఈశ్వరుడు శుద్ధసత్వోపాధి గలవాడును జీవుడుమలిన సత్వోపాధిగలవాడునగుటవలన సర్వజ్ఞత్వ కించిజ్ఞత్వాది భేదములకు కారణమైనదని అద్వైతమతమువారు చెప్పెదరు. ఈవిషయము పైగ్రంథమునందు 159 వ పత్రిక మొదలు 161 వ పత్రికవరకు చూడుము.

150 జీవులకు అంతఃకరణాదిసంఘములును ఈశ్వరునకు ప్రకృతము స్థూలశరీరములుయున్నవని ద్వైతులు చెప్పెదరు. ఈవిషయము పై గ్రంథమునందు 36 వ పత్రిక 37. వ పత్రికయు చూడుము.

151 ప్రళయకాలమున ఈశ్వరుని యందు జీవులీనమై యుందురు. సృష్టియందుస్థూలశరీరములను ధరించి జ్ఞానాంధులై యుందురు ఈవిషయము పై గ్రంథమునందు 216వ పత్రికయు 610వ సంఖ్యను చూడుము.

152 జలూకమనగా జలగ గడ్డిపోచనుండు జలగ యేలాగున తన ముందటి గడ్డిపరకను పట్టుకొని వెనుకటి గడ్డిపరకను వదలివేయునో యాలాగునే జీవులీమహోత్తమ ముందటి శరీరమును అవలంబించి వెనుకటి శరీరమునువిడిచి పెట్టుదురు. దీనికే పునర్జన్మమని చెప్పెదరు. ఈవిషయము పైగ్రంథము 71 వ పత్రికము మొదలు 76 వ పత్రికయు వరకు చూడుము.

153 ఇట్టిశరీరములు పొందించుటకొఱకే ఈశ్వరుడు అనాదిసృష్టి యుగములనుండియు జీవులకు వారివారి చేసిన పుణ్యపాపములకు తగినట్లు సుఖదుఃఖముల ననుభవించుటకై శరీరములను గలుగజేయుచున్నాడని చెప్పుదురు. ఈవిషయమై ఈగ్రంథమునందున్న పునర్జన్మప్రకరణము 71వ ప్రశ్న.

154 మోక్షము సత్క్రియాచరణము చేతను ఈశ్వరాంశ ప్రేమ చేతను శాశ్వతసుఖములను గోరుచున్న యతని దనకులోపల ప్రాప్తిగానుండి సంపాదించి జనన మరణములేని నిత్యపదవిని పొందించును ఇదే మోక్షము.

155 ఇట్టిమోక్షము నందలి భేదములు.

(1) ద్వైతులు—సాలోక్య, సామీప్యములు, ఈశ్వరుని సన్నిధిని గలుగు నందురు.

(2) విశిష్టాద్వైతులు—సారూప్యముగలిగి ఈశ్వరాంశులయి యుందురందురు.

(3) అద్వైతులు—సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్యములు నాలుగింట యుందురందురు. ఈవిషయమై [illegible] ప్రశ్నము మొదలు 241వ ప్రశ్నమువఱకు చూడుడు.

156 నాస్తిక మతములు. [1 బౌద్ధమతము.]

(1) జ్ఞానము వస్తువు కూడా గలదను వారిమతము.

(2) జ్ఞానము మాత్రమే గలదనువారి మతము వీరు క్షణికత్వ ప్రాప్తి—క్షణికవినాశముగలదని చెప్పుదురు.

(3) జ్ఞానవస్తువులు రెండును లేవను వారిమతము.

2 చార్వాకమతము.

157 [illegible]భూతములలో [illegible] నిత్యమని చెప్పు

పంచభూతసమాహారమే జగత్కారణము అనుమతము.

ఇది కేవల నాస్తికమతము.

3 యోగసాంఖ్య మతములు.

158 మాయా జగత్కారణమనునది.

(1) పాతంజలిదర్శనము, ఆస్తికసాంఖ్యము. ఇదే యోగమతము.

(2) కపిలదర్శనము. నాస్తికసాంఖ్యము ఇదే సాంఖ్యమతము

4 శైవశాక్తమతము.

159 ఇది చిచ్ఛక్తి జగత్కారణమనునది.

160—(5) తార్కికమతములు, పరమాణువులు జగత్కారణమని వాదించు వారి మతములు.

(1) నైయాయికమతము గౌతమ సిద్ధాంతము.

ఇది నాస్తిక తర్కము.

(2) వైశేషికమతము— కణాదసిద్ధాంతము. ఇదే నాస్తిక తర్కము.

6 ఆర్హతమతము.

161 యిది జైనుల సిద్ధాంతము. పంచపదార్థములు జగత్కారణమగునట్టివి.

7 పూర్వమీమాంస.

162 కర్మ జగత్కారణమనునట్టిది. ఇది ప్రచ్ఛన్ననాస్తికమతము.

163 అన్ని మతములలో, బద్ధులు, ముక్తులు, నిత్యులు, కేవలులు, నాలుగువిధములుగ విభజింపబడిరి—వివరణము.

(1) బద్ధులనగా—అవశ్యమును ననుభవించువారు.

(2) ముక్తులనగా — శాంతిసుఖానందములను ముక్తి ననుభవించు వారు.

(3) సత్యాలవగా— ఎల్లక్కడు దైవభక్తి నన్నువదలని వారు.

(4) శీలులంగా— మనశ్శుపరిశుద్ధము చేసుకొనిన వారు.

పరమార్థిస్తో [illegible] సేవారము.

164 యీ భూమి యందు వారివరసలు గ్రహించక మనుష్య [illegible] విలాసము పొందువారు బద్ధులనబడుదురు. అనగా [illegible] సంసారం అనిత్యమును [illegible] వారసబడుదు [illegible] జెందుదురు. సందియంబు లేదు.

హరినామస్మరణ

165 శ్లో॥ [illegible], నారద, పరాశర, పుండరీక, వ్యాస, [illegible], శుక, శౌనక, భీష్మ, దాల్భ్యాగ్ర, రుక్మాంగద, దార్హిక, వసిష్ఠ, హనుమాద్విభీషణ, [illegible], పుణ్యాన్ విరుం [illegible] భాగ వతా న్నమ్రామి. వీరందరును హరినామస్మరణ నారాయణనామము, పఠించి [illegible] తేరినారట.

166 శ్లో॥ [illegible]

[illegible] యన॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] నింత [illegible] మాత్రము [illegible]

[illegible]

[illegible] శరీరము అనిత్యము [illegible]

[illegible]

[illegible]

167 [illegible]

1 వ్యాసులు [illegible] జయదేవులన్నియు,

2 వాల్మీకులు [illegible] తులసీదాసులన్నియు,

3 శుకులు [illegible] కబీరుదాసులనియు,

4. ఆచార్యులు మధ్వాచార్యులందరు నవనందులు పూర్వకాలమునందు
5 శ్రీకృష్ణుడు పండరిపురమునందు నామదేవుడు మొదలగువారు, వీరుగాక
ఇంకా అనేకస్థలముల వనేక నామములతో నవతరించి లోక రక్షణ
కృత్యములు పెక్కులు చేసి జనుల హృదయములనావరించుకొని
యున్న యజ్ఞానాంధకారములను తొలగించి ధన్యులుగా చేసి ధర్మ
మును లోకమునందు స్థిరముగా నిలిపి తిరిగి భగవంతుని యనుగ్రహ
మువల్ల వారి వారి నివాసస్థానములకు వెళ్ళిపోయిరి.

168 యుగముల పరిమాణము.

1 కృత యుగమునకు— పదియేడు లక్షల యిరువది యెనిమిది
వేల సంవత్సరములు. (17 28 000) సం॥ లు.

2 త్రేతా యుగమునకు—పన్నెండు లక్షల తొంబది యారు వేల
సంవత్సరములు. (12 96 000) సం॥ లు.

3 ద్వాపర యుగమునకు—ఎనిమిది లక్షల యరువది నాలుగు వేల
సంవత్సరములు. (8 64 000) సం॥ లు.

4 కలి యుగమునకు—నాలుగు లక్షల ముప్పది రెండు వేల సంవ
త్సరములు. (4 32 000) సం॥ లు.

169 ముక్తివిషయము.

1 కృతయుగము నందలి జనులు అనేక సహస్ర సంవత్సరములు
పంచముద్రలను ధరియించి అష్టాంగయోగములను సాధించి అణి
మాది సిద్ధులను గాంచి జ్ఞానులై ముక్తి ప్రయాసతో పొందిన
వారట.

2 త్రేతా యుగమందు జనులు గొప్ప గొప్ప యాగము లనేక
ములు చేసి ముక్తి కష్టముమీద నొందినారట.

3 ద్వాపరయుగమందుండెడి జనులు పలు పూజలు, ఘోర వ్రత
ములు, తీర్థయాత్రలును చేసి, సత్కార్యములను గావించినారట.

4 కలియుగమునందు క్రైస్తుని సదాహారించిన కొన్ని ఆలను ఉండక, కేవలము, భగవంతుని గుణగణములను కీర్తించుటవలననే ముక్తిని బహుసులభముగా పొందిరని కొందరు భక్తులు కలియుగముతో సమానమైన యుగములేదని నిశ్చయించినారు.

170 రామాయణము.

1 పరస్త్రీల నపేక్షించకూడదని రామాయణము బోధించు చున్నది,

171 భాగవతము.

2 భగవంతునియందు నెల్లపుడును ధ్యానముగలిగి యుండవలె నని భాగవతము బోధించుచున్నది.

172 భారతము.

3 నీతిమార్గముగా ప్రవర్తించుటకును, భగవంతుని స్మరించుట కున్ను అన్నదమ్ములు మోసపుచ్చుట యెన్నటికిగూడదని భారతము బోధించుచున్నది.

173 భగవంతుడు వైకుంఠమునందుగాని, లేక యోగిజనుల హృదయకమలములయందు గాని యుండడనియు, భక్తులెచట భగవన్నామసంకీర్తనచేయుదురో యచ్చట తప్పక వసియించునటుల స్పష్టముగానున్నది. గనుక నటువంటి పరమాత్ముని యెటుల కనుగొన వచ్చునని వారు భగవంతుని జ్ఞానమువలనగాని, స్మరణవల్లగాని, భగవన్నామ పరవశులై యానందనృత్యము సేయుటవలన కనుగొనవచ్చును.

174 మరియొన్ని, మొదటనైతే భగవన్నామమును చేయదలచి తంబూరయొక్కగాని, లేక మృదంగముయొక్కగాని, ధ్వనిని మొదట చేయుదురో యాధ్వనిని వినిన తోడనే భక్తులను కాపాడ భగవంతుండచ్చట ప్రవేశించి తాండవమాడుచుండును.

175 ముఖ్యము భగవన్నామ కీర్తన చేయువారల అనగా, దే
హము పులకాంకురంబులును నేత్రములందు ఆనందబాష్పంబులు రాలు
చు గద్గదస్వరంబుగలిగి మైమరచి భగవన్నామకీర్తన చేయు
చున్న సమయమున అభక్తజనులు నిలువబడి కృత్యము చేయు
చుందురు.

176 ముఖ్యలన్నవను భగవత్స్మరణ చేయుచున్న సేవకుల
పామరులు అస్మరణవినుటకై వచ్చువారు అస్మరణవిని అందువలన
గలిగేఫలమును అనుభవించనేరక అసాధారణమున భోగమువాండ్లు
నాట్యమాడుచున్నయెడల (అశబ్దము విన్నమాత్రమున నే దీపమును
మంచి పతంగములు అనగా రెక్కలుగల మిడతలు వగయిరాలు
భ్రమపడి నశించుపట్టుల) నాట్యముచూచుటకై వెళ్ళి మోహాంధ
కారములో ప్రవేశించి "కృతిః కించిత్ భోగం భ్రష్టాచారత్వం"
అనునట్లు, కించిత్ భోగము అనుభవించి, అందువలన గలిగినట్టి కష్టము
లకులోబడి దుఃఖించుదురేగాని ముందుహరిభజనవలన గలిగే ఫల
మును అనుభవించలేకపోతిమని చింతించజాలరు. గనుకనే పామరులిట్టి
వారని గ్రహించవలెను— యిదిగ్నగాక గ్రామాదుల వీధులయందు
భజనభక్తులు హరిస్మరణ గానవినోదములచే నృత్యము సలుపుచు
ఆనంద భరితులై వెళ్లుచున్నయెడల అభజనభక్తులే యుందురు గాని
మత్తయితరులు నెవ్వరు వారితోనుండరు. వారివెనుక భోగమువాళ్లు
నాట్య మాడుచు వెళ్ళుచున్నయెడల, నా. "పిలువనిపేరంటము" అన్న
వచనము చొప్పున అభోగమువాళ్ల చుట్టు యెంతమంది జనం గుం
పూడియుందురో చెప్పుటకలవిగాదు.

భగవానువాచ.

177 గీ॥ నాకు మెలుగేరు నాభక్తుడగువాడు
భక్తజనులకెన్న పరమగతియు

భక్తుండు చనిన బలు తెరువు వెనువెంట
గోత్రమంట దగులు గోవిందుఁ॥

తా॥ సత్పురుషుఁడైతే, ఇతరాపేక్ష లేక నన్నే శరణుపొంది భజించుచున్నారో, అట్టి అచంచల భక్తులయొక్క పాదాగ్రములను వహించుచున్నాను. అని కృష్ణ పరమాత్మ చెప్పుచున్నారు,

178 భగవద్విలాసము,

1 భగవంతుని భక్తులెట్లాగున సాధించిన, తాను నాలాగు నాడుచుండును.

2 భక్తులు సంతతము, భగవంతునకు మేలుకోరు చుందురు. భగవంతుడు సంతతము భక్తులకు మేలుకోరుచుండును,

3 భక్తులెక్కడకు పోయినా భగవంతు డక్కడకు పోవుచుండును.

4 భక్తుల హృదయము భగవంతునిది, భగవంతుని హృదయము భక్తులది.

5 భగవంతుని భక్తులెరుగుదురు, భక్తులను భగవంతు డెరుగును. గనుక విపరీతముగా గొనియాడేవారి చిద్విలాస మునే అనంత మనుకొనవచ్చును. చెప్పతరముగాదు.

6 ఒక భక్తుడు యింకొక భక్తునితో చేరుటవలన నిరువురు సుఖముగా భగవత్కథలను తెలిపించుకొనుచు కాలక్షేపము చేయుదురు. ఒకరినొకరు వదులుటకు సమ్మతింపరు.

7 తాబేటిగ్రుడ్లు వేనవేలు సంవత్సరములు నీటియందున్నను, తనయందుండు జ్యోతిగలదిగాన పోగొట్టుకొనదు గనుక అగ్నిజ్యోతి కంటె అధిక ప్రకాశుండైనట్టి భగవంతుని స్మరించినయెడల ముక్తి పొందగలరు, పరమపదమనే బ్రహ్మములో ఐక్యముకాగలదు. ఇవన

మరణముల నశించి ముక్తి మోక్షమునందు జనిర్మలులై వైకుంఠ
వాసులై యుందురు. బ్రహ్మైక్యముగా వైకుంఠ మున్న బుద్ధును.

179 ఈపరి పూర్ణానంద రహస్యమును దెలిసికొన్న వారు ఇందు చెప్పబడిన పూర్ణఫలమును బొందగలరు.

180 ఇందలి తప్పులను మన్నించ పండితులు ప్రార్థితులు.

181 ఓం శాంతి శ్శాంతిః

182 పరిపూర్ణము ముగిసెను.

యర్రా రామస్వామి దాసు.
హెడ్ జమాదార్
ఆలకట్టుతోట
రాజమండ్రి.

బ్రహ్మజ్ఞానానందము

వేదములు మొదలైనటువంటి వాటివివరణములు.

183 పైనిచెప్పబడిన నాలుగువేదములలో శ్రేష్ఠమైనది సామవేద మనబడును. యిందులో 4 మహావాక్యములు, 3 కాండములు గలవు. ఇదిగాక 6 శాస్త్రములు, 18 పురాణములు భాగవతం, భారతం, రామాయణము, చౌషష్టిభాషలు, మన్వాదిధర్మశాస్త్రములు, శిల్పశాస్త్రము, కోకశాస్త్రము, సాముద్రికము, యింద్రజాల మహేంద్రజాల గోకర్ణ గజకర్ణవిద్యలు, అరువదినాలుగువిద్యలలో శ్రేష్టమైన అధ్యాత్మ విద్యయును, బ్రహ్మ విద్యయును. ఆరు వేదాంగములును అనగా (1) శిక్ష, (2) వ్యాకరణము, (3) ఛందస్సు (4) నిరుక్తము (5) జ్యోతిషము (6) కల్పము ఇవి అరువేదాంగము లనబడును. ధర్మవేత్తలు చెప్పబడిన ధర్మశాస్త్రములు, మీమాంస శాస్త్రములు, వైద్యశాస్త్రములు, మనువు చెప్పిన భక్తి జ్ఞానభావములు, తర్కశాస్త్రములు, బ్రహ్మతత్వవిచారణరూపమగు వేదాంత శాస్త్రములు, ధనుర్వేదము ఆయుర్వేదము గాంధర్వవిద్య అర్థశాస్త్రమగు నీతివిద్య అనీతివిద్యతో సహాయముగానుండెడి నీతిశాస్త్రములు ద్వైతము విశిష్టాద్వైతము అద్వైతము ఉపనిషత్తులు 28 అంగములు సప్తకోటి మంత్రములు అనంతనామములు పంచముద్రలు త్రివిధ దృష్టులు ప్రాణాయామ లక్షణము అంతఃప్రాణాయామ లక్షణము, సమాధిలక్షణము సులక్షణసారము జపతపాదులు తపోయోగములు

వైరాగ్యములు వేదాంత సంస్కృత చారిత్ర, ఆంధ్ర వ్యాకరణ
కావ్య కన్నడ గానభాషాంతర్యాది శాస్త్రములు స్తుతులు కీర్త
నములు చరిత్రములు కథలు ఇట్టి మొదలైనటువంటివి చాలాగలవు.
ఇవి సాధించుటకు గృహస్థధర్మమార్గములోనున్న మానవులకు అలవి
గాదు. కనుక ఈగ్రంథములోనున్న జ్ఞానమార్గములను సులభముగా
గ్రహించవచ్చును. మఱియు, ఇందున్న మంత్రములను పఠించుటకై
ప్రాణాయామన్యాసములు మొదలైనటువంటివి చేయుటకై మూడుకాల
ములుగలవు. అనగా ఉదయం, మధ్యాహ్నము, సాయంకాలము,
ఇవి భగవంతుని స్మరించుటకై ఉచితకాలములగును. త్రికాలము
యందును అనగా ఈమూడుకాలములలో త్రికరణశుద్ధిగా అనగా, భగ
వంతుని స్మరించునపుడు ఇతరతలంపులు మాని అనగా వ్యవహార
వ్యాపకములను మనస్సునందు రానీయక నా—నా—ఇష్టాను
సారముగా ఈగ్రంథమునందున్న మంత్రములను మనస్ఫూర్తిగా
స్మరించినయెడల అధికఫలము గలుగును. ఇంతకంటె మఱియొకఫలము
వేదములయందు చెల్లించి వెదకిచూచినను లేదు.

184 ఈగ్రంథమును బాల్య, యౌవన, కౌమార, వార్ధక్య
ములుకల పురుషులు, స్త్రీలు, వారివారి కరమున(అనగా హస్తేరి)
నుంచుట మహా ఉచితమగును.

185 మేలిమి బంగారువస్తువులలో వజ్ర, వైడూర్య, గోమే
ధిక, పుష్యరాగ, మరకత, మాణిక్య, నీలములు మొదలైనటువంటివి
స్థాపించినటువలె పంచ సృష్టి, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క, పరి
పూర్ణములలోనున్న అక్షరగుటికలతో సమానమైనటువంటి వాక్య
ములను చదివి వారిమనస్సునందు స్థాపించుకొన్నయెడలనైకుంఠపదవి
పొందుటకు సందేహములేదు.

186 శ్రీ బ్రహ్మ జ్ఞానానందమును భక్తి శ్రద్ధలతో చదివిన వారును విఘ్నేశ్వరుని జగద్గురుని కటాక్షంబున ముక్తిఁ జెందగలరు. (ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.)

గ్రంధరచన యిదియే ప్రథమ ప్రయత్నము గనుక ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

యర్రా రామస్వామి దాసు
పోష్టు జమాదార్.
అలకట్టు తోట
రాజమండ్రి

ప్రపంచ సృష్టికర్తయైన
ఈశ్వరునకు
నమః నమస్కారము.

7 వ పీఠిక

6 వ ప్రకరణము

గ్రంథ పూర్తి

నిరామయుని చరిత్రి

—:(o):—

188(1) శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా త్రేతాయుగా ద్యా గత్రితా హి గ్యాత్ముని వధించి పాపమునిపాదిన మహాత్మ(2)నిలుకొన లింగము పూజచేసి మార్కండేయునకు యమునిపాశముమ తుంచి యెల్లప్పుడు 16 సంవత్సరముల చిరంజీవి బాల్యునిగా నుండు కట్లు వర మిచ్చిన దాతువుగావా (3) అశ్వమేధయాగములో అనాంగుడైన శ్రీ రాములవారి పాదస్పర్శ తగిలినంత మాత్రమున శిలఅసగా రాతినుంచి శాపవిమోచనమై వెడలిన మునిభార్యఅయిన అహల్యకు మోక్షమి చ్చిన శ్రీరాములవారవుగావా(4)ఆనాడు రామ, లక్ష్మణ, భరత, శత్రు ఘ్నుల మాతృ ముగ్గురు వనములో శబరి దెచ్చిన తొంగి పండ్లను భక్షిం చి అశబరికి నేమాలదానికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీరాములవారవుగా వా(5) రావణాసురునిజంపి శరణుజొచ్చిన విభీషణునకు పట్టముగట్టి ఆ రావణ కుంభకర్ణాదులతో యుద్ధములో జచ్చినవారందరికి మోక్ష మిచ్చిన పదునాలుగు లోకములకు కర్తయైన శ్రీరాములవారవుగావా (6) కౌరవయుద్ధములో అర్జునునకు రథసారథియై అన్నదమ్ముల భా గము నివ్వక లోభగుణముగలిగిన దుర్యోధనునితో సహా యుద్ధ ములో చనిపోయినవారికి మోక్షమిచ్చిన శ్రీకృష్ణమూర్తివిగావా

(7) భూభారము బాపిన భారతపుగావా? (8) పంచపాండవులకు ప్రాణ బంధువై హితుఁడై మహానుభావుఁడవుగావా? (9) అనాథ ద్రౌపదికి అక్షయ మానముగా నిచ్చిన వస్త్రప్రదాతవుగావా? 10 ధర్మరాజున కుపదేశ మిచ్చిన భీష్మునకు [illegible] ముక్తి నిచ్చిన శ్రీకృష్ణుడవుగావా? (11) కావుకావుమని శరణుజొచ్చిన గజేంద్రుని కాచి రక్షించిన భారివుగావా? (12) ద్రౌపదీదేవికి [illegible] అక్షయముగ [illegible] నిండు అన్నపానాదులు రక్షించిన కృష్ణమూర్తివిగావా? (13) అనాథుడు వానరుని బంధించినపుడు సహాయము చేసిన దేవ ప్రేమతో యున్న శ్రీరాములవారవుగావా! (14) సీతోపద్యాక్షిగాను న్న కుచేలుడనీవు వచ్చాననుకొనెదవు పురుషు చెలువితో సన్ను మాటువ కుమని ఆనతిచ్చిన ప్రకారము కుచేలుడు స్వస్థానమునకు వెళ్ళి దా మాపురాత్రిములతో, ముక్కలి పేదరికముగా నుండినపుడు. భార్య. నాథా! "మీ బాల్యస్నేహితుడు కృష్ణుడు కరుణ కర్త కరుణ అతని చెంత కేగిన మన దారిద్ర్యము నశించునని తోచుచున్నది. అట్లు చేయుమని చెప్పగా మిత్రదర్శనమునకు వెళ్ళునపుడు రిక్తహస్తములతో వెళ్ళరాదని భార్య యిచ్చిన గుప్పెడటుకులు బట్టచెంగున మూటగ ట్టుకొని కుచేలుడు ద్వారకాపురము చేరి కృష్ణుని దర్శనము చేయగా కృష్ణుడు కౌగిలించుకొని పెండ్లి అయినదా? భార్య గుణవతియేనా? పిల్లలుగలరా? మనము గురుకులవాసమున్న నాటి చేష్టలు జ్ఞాపకమున్నవా!" అని క్షేమసమాచారములు అడుగగా కుచేలుడు పెండ్లియైనది పెక్కండ్రు పిల్లలుగలరు. భార్య గుణవతియే! బాల్యావస్థయంతయు జ్ఞాపకమున్నదని చెప్పెను. మిత్రుడా! చాలాకాలమునాటికి నన్ను చూడవచ్చితివి గదా! నాకు ఏమైనా తెచ్చితివా! అని అడిగి బట్టచెంగున నేదో మూటయున్నది అని చూచి అటుకులున్నవని గుప్పెడు తీసి తిన బోవుచు తినబోగా రుక్మిణి, నాథా! (రహస్యముగా) మీరు తిన

[illegible] అని చెప్పగా [illegible] కృష్ణుడు [illegible] అని [illegible] గావా?—

దశావతారములు.

(1) మత్స్యావతారమునొంది సోమకాసురుని చంపి వేదములను బ్రహ్మదేవునకిచ్చి జీవులను రక్షించిన కృష్ణుడవుగావా? (2) కూర్మరూపమునొంది దేవదానవులు సముద్రమును మథించునపుడు [illegible] జీవులను సంతోషపెట్టిన కృష్ణుడవుగావా? (3) వరాహరూపమునొంది [illegible] సముద్రమునందు భూమిని ఎత్తి నట్టి యజ్ఞవరాహరూపుడవు గావా? (4) నృసింహరూపమునొంది హిరణ్యకశిపుని గోళ్లచేత చీల్చి భక్తుడగు ప్రహ్లాదుని రక్షించినట్టి నారసింహరూపుడవుగావా? (5) వామనరూపము నెత్తి [illegible] గుజ్జై తన విశ్వరూపము చేత మూడు లోకములను ఆక్రమించుకొని బలిచక్రవర్తిని అణచి దేవేంద్రుని రక్షించినట్టి వామనరూపుడవు కృష్ణుడవు గావా? (6) పరశురామావతారమునొంది జమదగ్ని మహాముని గర్భమందు పరశురాముడై పుట్టి రాజుల నిరువదియొక్క మార్లు వధించిన క్రోధరూపుడైనట్టి పరశురాముడగు కృష్ణుడవుగావా? (7) శ్రీరామావతారమునొంది దశరథుని గర్భమందు శ్రీరాముడనెడి నామమున జన్మించి దేవశత్రువగు రావణాసురుని సంహరించినట్టి శ్రీరామరూపుడగు కృష్ణుడవుగావా? (8) బలరాము

అవతారము గొంది రోహిణీదేవి గర్భమున బలరామునవతరించి నాగేంద్రుని శేషుని యొక్క శయనములుగా ధరించి భోగరూపుడైనట్టి బలరామరూపుడగు కృష్ణుడవుగావా? (9) కృష్ణావతారము నొందియా దవవంశమందు శ్రీకంఠమునకు దేవకీదేవిగర్భమున బుట్టి సకల రాక్షసులను దండించి అర్జునునకు సారథివై సకల రాజులను సంహరించి కౌరవులను జంపి భూభారమును పోగొట్టినట్టి కృష్ణుడవుగావా? కలిఅవతారము నొంది కలియుగాంతమునందు ధర్మమార్గము ప్రవర్తింపజేయుటకై కలికిరూపము నొంది గుఱ్ఱమునెక్కి సకల మ్లేచ్ఛులను సంహరింపబోయెడి కలికిరూపుడగు కృష్ణుడవుగావా? (10) ఈ అవతారములన్నియు నీయొక్క అంశ (కళ)గా ఉద్భవించిన వారికి నీవు తోడుగానుండి వారి కార్యములను నెరవేర్చిన వాడవుగావా? ఈకీలు తెలియని జనులు (జననమరణాదివికారములు లేని వాడవు సర్వలోక స్వరూపుడవు) నీవుద్భవించినావు అని పలుకుదురు.

అనాదికారిని కాచి ముక్తిని సత్యచంద్ర తేజోమయమైనట్టి చక్రముతో ఖండించి అమరికి మోక్షమిచ్చిన ప్రభుడవుగావా? (17) కృతయుగ, త్రేతాయుగ, ద్వాపరయుగములలో, మిక్కిలి శ్రమతో అనగా జనులు పంచముద్రలు అష్టాంగయోగములు అణిమాదిసిద్ధులను గాంచి గొప్పగొప్ప యాగములనేకులు చేసి భూప్రదక్షిణములు తీర్థయాత్రలు చేసి జన్మరాహిత్యమును గాంచినారట. (18) కలియుగమునందు ఈ పైనిదాహరించిన క్రియలను కొందరకే వలదు భగవంతుని గుణగణములను కీర్తించుటవలననే ముక్తిబహుమాన ఫలముగా పొందిరనికొందరు భక్తులు కలియుగములో ప్రమాణమైన యుగము లేదని నిర్ధారించియున్నారు. (19) మరియన్ని గ్రంథములందు ముద్రించిన మంత్రములే సత్తోటకముల ప్రకాశ

ష్ఠితమగు వేదములుఘోషించు చున్నవి. అనేక శ్రుతులు మంచి
పూర్వమహా కావ్యలిపుస్తకములు వరకన్నండన వేదశాస్త్ర నారదా
దులు, మునులు, యోగులు, సురలు, కిన్నర కింపురుషులు, దేవతలు,
మొదలైనట్టివారు కష్టపడినారట. (20) గాన నీవు స్త్రీలలోనగు యింక
మహోద్ధారార్థ నందిగాం తులశమ్మగారి వలన జ్ఞానోపదేశమున్ను
బ్రహ్మజ్ఞానబోధను నాకనుగ్రహింపజేసి నాయొక్క—సకలసర్వ
శాస్త్రములవలన— శారద, శ్రీలక్ష్మి, సావిత్రి, భారతి, వాణి, ఇట్టి
మొదలైనటువంటి నామములుగల సరస్వతీదేవిని నావాక్కునందు
నిలిపి తారకయోగమునందున బ్రహ్మజ్ఞానానందమునే గ్రంథమును
సంపూర్తిగావింపజేసి ప్రచురింప చేయించిన మహానుభావా!
(21) ఈ గ్రంథమును చదివి జన్మసార్థకమును పొందినస్త్రీల అంత్య
కాలములో నీభటులను పంపి వారిజన్మమున్ను నాయూనమునుగా రక్షించు
కొని బ్రహ్మైక్యమునగా వైకుంఠము చెందించుటకై మీకీ వినయ
ముతో నా అంత్యకాలమువరకు పూర్ణచంద్రప్రకాశము అనుభ
వింపచు త్రిలోకమ్మునకు శ్రీ సత్యసంకల్పాత్మరూపమున్నదియుండు
టవలన నీపాక్కుడనే ప్రధానమైన దైవమని నమ్మి త్రికరణశుద్ధిగా
అత్యంత నిశ్చలభక్తితో నిన్ను ప్రార్థించుచున్నాదను.

189 నాకుజ్ఞానోపదేశమిచ్చిన గురువుసంతుమహోత్తమాశైల
ం తులశమ్మగారికి—నేను—సదా—కృతజ్ఞతనై యున్నా
ను. మరియున్ను— ఈగ్రంథములోనున్న జ్ఞానమార్గము గాక, చరి
త్ర, ధర్మముల యందున్ను, పునర్జన్మ, ప్రాశ్చిత్తముల యందు
న్ను, పుణ్య, పాప, కర్మముల యందున్ను, వేదాంత వాక్యము
యందున్ను, ఇంకానుండబడ్డ సాధారణమైన, వాక్యములయందున్ను
ఈగడచిన పదూడు సంవత్సరములనుండి, శ్రీకు సెత్తుగాని—నా
చేతుల్లమగా—తెలియపర్చి సమయమా! మిగ్రధా శక్తిం

శ్రీ మకేదార్ నందిగాం రామస్వామి నాయుడుగారున్ను, అట్టివ ప్రియపత్ని, శ్రీ ఫిర్రాజుగారు ప్రయునిడిజాపారించిన ప్రకారం వారిచ్చ గోపదేశమిచ్చిన జ్ఞానులైనగల గురువగుటలకమ్మగారిని పరివృతిని ఏమనికొనియున్నగలను. ఇందుకు సమ్మతి:—

100 శ్లో॥ గురుమూర్తింసదాధ్యాయేత్ । గురుమంత్రం సదా జపేత్ । గురువేదకర్తృతి చాన్యథా । తా॥ గురుమూర్తిని సదాధ్యానిం చుచు । గురుమంత్రమును సదాజపంచు చున్నాడను.

101 ఇందలి తప్పులు మన్నింప పండితులు ప్రార్థితులు.

102 గ్రంథపూర్తి యగుసను.

ఇట్లు.

యర్లా రామస్వామిదాసు, మాజీ జమా దార్, ఆంకోలు, రాజమండ్రి.

---

103 బ్రహ్మానందము.

సంపూర్ణము.

104 ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః.

---

105 ఈ గ్రంథమును

అచిరుంపం చేయించి

పూర్తిగావించి

ప్రకటింపం చేయించినట్టి

శ్రీ కృష్ణ దన స్తు

సద్గురు నమస్కారము.

106 బ్రహ్మశ్రీలింగాల సుబ్రహ్మణ్యము శాస్త్రులగారి భార్యయైన నందినాం ఏలికమ్మగారు గ్రంథమునందిన యమ్మయుంచి యుద్దనగణ్యన్యాళ్లోధించి నట్టానలోన వలన గ్రంథము సంపూర్ణమాయెను.

విధేయుడు.

యల్లా రామస్వామిదాసు, పిఠాపుర జమీందారు

అలకట్టుతోట, రాజమండ్రి.

ఇట్లు.

బ్రహ్మశ్రీలింగాల సుబ్రహ్మణ్యము శాస్త్రులగారి భార్యయైన

నందినాం ఏలికమ్మగారు

అర్పిత.

ఈగ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును, సర్వైశ్వర్యా పాపాన్నిష్టపదవులను బొందుదురు. గాక (గురువాక్యము.)

సంపూర్ణము.

పరిపూర్ణము యొక్క ముఖ్యతాత్పర్యము

1 వాగ్దానములు నెరవేర్పు కొరకు కాచియుండవలెననియు మరొ
వాక్యములో తెలిసికొంటిమి. పరిశుద్ధాత్మ పొందుట, రాకడ
క్రీస్తుతో కలిసికొనుట మొదలైనవి ఈ మాటలో పరిపూర్ణ
ముకుదిరెను. వాగ్దానములతో కూడిన ఫలితమే యొక్క పరి
పూర్ణము నెరవేర్పు అను వివేకమును, యుక్తమైన పదములును.

2 అపరిగమము, నిరాపరిగమని రెండుగలవు. అపరిగమునే వాగ్దా
నమనియు, నిరాపరిగమును పరిపూర్ణమనియు మహాత్ములు చెప్పుదురు.
అపరిగము వాగ్దానములకు గోచరముగా నుండును. నిరాపరిగము
వాగ్దానములకు గోచరము కానిది. మన వాక్యములకందనిది. అపరిగ
మని అనేకములలో నిరాపరిగమునే పరిపూర్ణముగ తెలిసికొని అవి
అపరిగమును దాటిపోదుము.

3 పరిపూర్ణమనగా ఏకక్రియ పరులకు తెలుపుట. అనుభవ
మలుపు గాబడదు. ఇట్టిదానిని చెప్పుటవలన తెలుపబడే భావములు
దానికి సరిపడవు. కొన్ని విషయములు దూషించినను కాని, ప్రకటించినను గా
ఫలితములు పలుకవు. అట్టి పరిపూర్ణము దేవుడు అనుగ్రహించును. అది
నాకనుగ్రహింపుము వృత్తులను దాటినది. అది [illegible] [illegible]
స్థితి లేదు.

4 ఉపమానములు లేని పరిపూర్ణము [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] యొక్క, అట్టి [illegible] పరిపూర్ణమును [illegible]
[illegible] [illegible]

5 ఏపరిపూర్ణమైతే శరీరమెల్లను దైవము బట్టబయలై వ్యాపించియున్నదో ఆపరిపూర్ణము ప్రపంచముయొక్క లోపలను బైటనుకూడ యున్నదని తెలిసికొనవలెను. పరిపూర్ణజ్ఞానము తెలిసినపిదప, శరీరప్రపంచములు రెండును లేకపోవును.

6 పాతివ్రత్యమైన పతివ్రతకు మాంగళసూత్రమెట్లాగు ప్రధాన భూషణమో అట్లే పురుషులకు స్త్రీలకు పరిపూర్ణజ్ఞానమే ఉత్తమ భూషణము.

7 ఈ శరీరమునందు నవరంధ్రములు గలవని పిండోత్పత్తిలో తెలియచేయబడినది. అవిఅనగా ముక్కురంధ్రములు 2, నేత్రరంధ్రములు 2. చెవిరంధ్రములు, 2, నోరు 1, గుదరంధ్రము 1, మర్మస్థానము 1, వీటిలో నేత్రరంధ్రములు రెంటికి నాలుగు తుల్కులు. అనగా మోక్షము—అనగా—కంటికి నాలుగుమూతలు రెక్కలుగలుపులనబడును. వాటిలో మొదటిది యెఱ్ఱది అనగా, కంటిరెప్పలు రక్తనాళము లోపలనున్న యెఱ్ఱనిగీతలు. రెండవది తెల్లదిఅనగా కంటిపాపను నుండు తెల్లపొర. మూడవది నీలపుగ్రుడ్డు. నాలుగవది, నలుపుగ్రుడ్డులో కల్గు దానిఎదుట ఏవస్తువుకనుబడినను ఆవస్తువే కనుబడును. ఆకృతిగా అద్దమువంటిది. ఈనాలుగింటికి పైనయుండు నాళమునే వివేకముతో చేరిన దృష్టి(చూపు)దివ్యదృష్టియందు పొందియుండును. అనంతమే— [illegible]— ఆనందమే—ముక్తికాంత— అముక్తికాంతే —శక— శ్రుతి— పెనుమాయ— ఇతరములనుచున్నది. ఇది మహారహస్యమైనవస్తువు—ఈయెట్టు కనుగొనుటకు ఎవరి శక్యము గాదు. సద్గురుప్రసాద [illegible]ము.

8 [illegible] శక్యముకాదు [illegible] అత్యంత [illegible] చెప్పుదురు. [illegible] గాదు. [illegible]

నడుచు పైకృతమైయున్నది. పెనుమాయయిది తెలిసికొనుము. [illegible] నవిమాయ లోకమునంతటా వ్యాపించియున్నది. [illegible] చిక్కుకుము.

9 పరిపూర్ణమునిత్యము. పరిపూర్ణమునందు మాయలేదు. ఈ మాయ దరిద్రముగా నుండి లేదా! మాయయొక్క పుట్టినది. మాయ తప్ప యింకేదియు నెరుగజాలదు. తనమాయలను తెలియగలిగినప్పుడు తానే మాయమైపోవును. ఈమాయ పోకకాలమిది యనే తత్త్వాలంకారత మునందు కూడియున్నది. మహాత్మరియనే సద్గురువుతో ఆమ్నాయము పారవోలుము.

10 దేవుడెట్టివాడో నీకు తెలియదు. నీవు ఎట్టివాడవయినది నీకు తెలియదు. ఈ గ్రంథమును తెరచి దేవుని చూడుము. నిన్ను [illegible] చూడుము.

11 ప్రకృతిద్వయంబొకటి, పరిపూర్ణమొకటి, రెండుగలవు. ఈ రెంటిభావము దెల్పినవారే సద్గురువులు.

12 ఈగ్రంథములోనున్న గ్రంథ ప్రభావములో చెప్పిన ప్రాకారము, పరమపదము, బయలు. గుహ్యగుహ్యము, అనంతము, గోప్యము, పరమాత్మ, పరిపూర్ణము, అచలము, యింకా ఉండబడ్డ అనేక నామములు. బేధములు పర్యాయనామములుగా గ్రహింపుము. పర్యాయ నామములనగా క్రమమైన కల్పిత నామము లనబడును. వీటిని భేద బుద్ధితో నెంచిచూచి వివేకమును వదలిపెట్టుము. నామరూప రహితమై [illegible] మరపులు లేనిదియునైన యుత్కృష్టవస్తువే పరిపూర్ణము.

13 లోకపెనుమాయ అనగా (పెనుమాయలోని ప్రకృతిద్వయము) ఇంద్రియాల మహేంద్రజాలపు గారడీవిద్యలు కనుపట్టుచుండు [illegible] నవారిని సద్గురువు పరిపూర్ణబోధవలన విడిచి [illegible] పరిపూర్ణమును పొందినపిదప [illegible] తనకు తానై పోవును. [illegible]

సర్వసత్ప్రవర్తనే కృతకృత్యులగుదురు. ఆత్మయందున్నవారు అంత్యకాల ములో బ్రహ్మనిర్వాణ—పునరావృత్తిరహితం లేక, బ్రహ్మైక్యము నొందు దురు. పరిపూర్ణమును సేవించిన భక్తులు, జనన మరణములు లేకుండా లేని యుందురు. కేవల పక్షములను వదలి రాజయోగా నందమునే, బ్రహ్మజ్ఞానమును సంపాదించి సద్గురువు కటాక్షమువలన పరిపూర్ణ ముపొందుము.

14 కేవలపక్షముగా బ్రహ్మజ్ఞానమునకు వెలుపలనున్న పక్షులనుడు.

15 ప్రకృతి ద్వయమునకు అనేక అర్థములు గలవు—ప్రకృతి అనగా—మాయా—స్వభావము—శరీరము, మూలము లేనిది. ప్రకృతిద్వయమనగా రెండు చేరినది. (త్రయరహితము.

16 పరిపూర్ణమూర్తి పేరైన అనంతనామములు "బ్రహ్మయన" కల్పితనామము అని అర్థమగును

17 శ్రుతి॥ "నామరూపము లేనిది. అది నాశమెన్నడు గానిది." అను శ్రుతినిబట్టి ఆదిని నామరూపము లేనివస్తువగా నుండెను. నాశము కానిది.

18 పరిపూర్ణముయొక్క పుట్టుకను పరిపూర్ణము తప్ప ఇంకేదియు నెరుగజాలదు.

19 (శ్రుతి॥ స్వయంభూ శ్రుతురావళి॥ అను శ్రుతిని బట్టి బ్రహ్మ స్వయముగా తనకు తానే పుట్టినది.

పరిపూర్ణబోధను

సమాప్తము.

20 ప్రపంచమునందున్న భక్తులలో కొందరు విగ్రహారా-
ధనలయందును, కొందరు ముందిచ్చి వారి [illegible] కొలుచుట
యందును, కొందరు ఆకాశమునందును, సముద్రమునందును, గంగాన
దులయందును, అగ్నియందును, పుణ్యక్షేత్రములందును, నాగేంద్రుని పుట్టలో
పాలు పోయుటయందును, కొందరు గారడీ మోసపు గ్రహములయందును,
మోన యోగములందును, నరమాంసభక్షణచేసే అఘోరీయోగులయందును,
దశవిధనాదములయందును అనగా (1) ఓం అనే ప్రణవనాదము (2)
భ్రమరమనే తుమ్మెదనాదము (3) ఘంటానాదము (4) శంఖనాద
ము (5) వీణానాదము (6) తాళనాదము (7) వేణునాదము (8) భేరీ
నాదము (9) మృదంగనాదము (10) మేఘనాదము అనెడి నాదముల
యందును, ఇట్టి దశవిధనాదములను వివిధములుగా భక్తులు వారివారి
అనుభవస్థితిని ఏర్పరచియున్నవాటి నాదములందును, కొందరు
పంచ ముద్రలయందును అనగా (1) ఖేచరీ (2) భూచరీ (3) మధ్యచరీ (4) ష
ణ్ముఖి (5) శాంభవి అనెడు పంచముద్రల యందును, ఇట్టి పంచముద్రలను
వివిధములుగా భక్తులు వారివారి అనుభవస్థితిని ఏర్పాటుచేసుకొన్న ము
ద్రలయందును కొందరు వివిధములైన వ్రతముల యందును
పొద్దాఒంటిపూట ఉపవాసములయందును, వాయుభక్షణయందును ప
చ్చికందమూల పదార్థముల భక్షణయందును చెట్ల ఆకుల భక్షణ
యందును కొందరు పాలు, పెరుగు, పళ్లు, పిండివంటల ఫలహార
ములు మొదలైనటువంటి వాటియందును బుద్ధినిలిపి ధారణచేసి
యుందురు. అనగా మీర దేహము కృశింపజేసినను ఫలములేదు
ఓం అనే ప్రణవనాదమును భ్రమరమనే తుమ్మెద నాదముగా వినుచు
న్నారు.

21. కొందరు కృష్టులయందును అనగా నేత్రముల త్రాటకం ను శీర్షాసనాది కొన్నాసనాలు ప్రదేశములనుబోధి యుక్తులయందు బ్ర హ్మలును కనుపించుకొని అనగా బ్రహ్మనుచూచుచుందురు. ఇట్టివి అనే క కృష్టులను చెప్పియున్నారు. వీటియందు శరీరకష్టమనుభవించడమే కాని ఫలములేదు. ఇవిఅనుభవములో కి తెచ్చినవారు అనిత్యము అనిత్యముని పరిపూర్ణబోధలో కి ప్రవేశించియున్నారు.

22. కొందరు ఆత్మసాక్షాత్కా అనుభవమాగా—ఆత్మనుదెలు సుకొనుటయే మోక్షమందురు. కాదు, తత్వజ్ఞాన లనబడుదురు.

కొందరు తన్నుదాదెలుసుకొనుటయే మోక్షమని చెప్పుదురు. కాదు. ఇంద్రియజ్ఞాన అనబడుదురు.

23. ఈబోధలన్నియు తొరుకయని దెలుసుకొనుము. ఇవియు న్నియు సహస్ర—గోకర్ణ—యింద్రజాల—మహేంద్రజాల—గా రుడితంత్రములు—మాయా—మహిమలు—మంత్రమనే జాలవిద్య తంత్రమనే మాయ—వీటివలన మోక్షము తెంచనేరదు. ఈబోధవ లను నమ్మకుము.

24. ముందుచెప్పినటువలె తొరుకవలన పరిపూర్ణబోధ సద్గు రువులవలననున్న వారుచేసిన పరిపూర్ణ గ్రంథములనుచూచి నమ్మ ము క్రొత్తదుము. ఈక్రింద నుదాహరించిన ఇతిహాసములను చూడు ము.

25. "పద్యం. తూర్పుచ్ఛేరను రూపములు దోచుచుండు। మా ర్గములోగల రూపము పాపయును ము। చూపులేవట్టివారలు మునులర "ణి" అనుతల్లు—రూపే—తొరుక—తొరుక అబద్ధము—నిజ ము పరిపూర్ణము గాకున పరిపూర్ణమును ఈగ్రంథములో అమన స్కములో నున్న పంచాక్షరి—ద్వాదశాక్షరి, అష్టాక్షరి—షోడశా క్షరి—అనే మంత్రములను పఠించక తేయము—త్రిమూర్తులు ఓ

కోటోటిపూర్ణుడవని తెలుసుకుము—తరువాత మురుకుమ పూరించి పరిపూర్ణ
మైయుండి నా సన్నిధి ప్రవహించిన [illegible] ఉన్నదనుము.

26 కందార్థము. సాధన నిరంతరము [illegible] కలిరాదు.
వినరాయయ్యా, సాధ్యము చేయక సాధనలేని కాలము మురిగించు
నీకు, సాధనలంతయు మరిగి తెరాకు సాధకుని [illegible]
బాసకేసిరి వేసి పరిపూర్ణ బోధ నిసిమనీకు, సాధనలందు మరిగి తె
రాకు. అను కందార్థము చెప్పిన పైని ఉదహరించిన యోగములు
మొకలయినటువాటివలన ఉపయోగము లేదని అనుభవజ్ఞానులు చె
ప్పియున్నారు. గనుక తొలుత, సాంఖ్య, తారక, అమనస్క యోగ
ములు ఈ గ్రంథమునందున్నవి. వాటినిచూచనగా మరిగి అభిగా
జాడ తెలుసుకొని—తేలిపోయిన పరిపూర్ణబోధకూడా ఈ గ్రంథ
ములు ననుసరించి అనుభవముల్లోనే తెల్పుకొనుము. కాదు, పిడప
షోధము లేకయుండు పరిపూర్ణజ్ఞాన ఈ గ్రంథమునందు పూర్వాపరములను
బాగుగా గ్రోలుము. ఇదినిశ్చయము. ఈ గ్రంథమునందు యోగములు
గూఢార్థముగా తెల్పియుండేను. గూఢార్థమనగా రహస్యము
మరియు తెలిసి తెలపవట్టి అనికూడా అర్థమగును.

27 పద్యం. కర్తచేతను కర్మయు గలుగుచుండు। కర్త లే
కున్న కర్మయుండుగా బోదు। ఉత్తమలందు నిజము కర్త లేదు
కర్త లేకున్న కర్మముల్ దొలగిపోవు॥

28 తా॥ మొరక, మూసే, కర్మయను అర్థమగును.

29 కందార్థము—పంచాక్షరములనేల పదములు మంత్రా
లనిగి నన్నుయర్పవచే, పదియారక్షరములు గలు"దధిమెట్టిరో తెల్పి
నేని యుత్తరమవద్దుము। ఈ రెండెరిగిన పరదే శివుడు" అనుచున్నా—
తా॥ పంచాక్షరి అనే అయిదక్షరములతో గూడిన నిర్గుణ
మయిన మంత్రమును నెరిగి షోడశాక్షరమును పదునారక్షరము

[illegible] స్థాపిత మంత్రము ఈ రెంటి భేదాభేదములను చెప్పిన యోగి చే సద్గురువు. పరిపూర్ణమైన [illegible] ఇష్టసంకల్పమువలన పరిపూర్ణత్వ ము కెందుగా.

30 || కీ|| మనోవాక్కులకు అందనట్టి. మొదటి మాంత్రిక భావము| ఈ భావముచే లేక కలిగిన సృష్టియు మనోమయము|

2 అదిమధ్యాంతములు లేనిదే ద్వాదశాంత న్యాయము| వా మభేదము లేక నిలచిన వేదసాగారితము|| మా||

3 [illegible] తెలియచేసె షోడశాంత భావము| ఇది ఉండదే [illegible] సిద్ధాంతము|| మా||

4 ప్రపంచముకు [illegible] పంచదశాంత భావము| కల జగమంతయు [illegible] గాలిపోవు [illegible] న్యాయము|| మా||

5 స్థిరముగను [illegible] జనన మరణములున్నవి| గురు కరుణచే [illegible] జనన మరణములు లేవు|| మా||

31 శ్లో|| [illegible] అమనస్కములో పున్న మంత్రి భావములో తరచిచూడుమనే.

32 కీర్తన. అనాది జనులకు అచలభావము| సూక్ష్మమార్గంబై యున్నది| ఈ సారము తెలియనివారికి చాలగాఢగా యున్నది|| మా||

2 నిత్యమైయున్నది—[illegible] శక్యముగానిది| సత్యవంతుల కెవ్వరికైనది| నిత్యపదమై యున్నది|| మా||

3 రెంటికి యుందున్నది—రెండుండినప్పుడు యున్నది| ఈ రెండు [illegible]—[illegible] దండిగా నిలచున్నది|| మా||

4 [illegible] వచ్చిన [illegible] పోయిన| [illegible] యున్నది| [illegible] ఉన్నది—అది [illegible] లేనిది|| మా||

5 ఎంతెంతకు—[illegible] అలవడుటయి లేనిది| నిష్ఠ [illegible] తెలిసిండువారికి [illegible] యున్నది|| మా||

6 నామరూపములేనిది అదినాశమున్నగానిది ఒక్క ప్రత్యే[illegible]
ని ఉపచారవాక్కున అవనిలో చెప్పబడ్డది॥ సూ॥

7 అది అంగములు లేనిది అది అవ[illegible]గనరానిది, ఇట్టిదయ్యె
యున్నది—అది భయము—భ్రాంతులు లేనిది॥ సూ॥

8 చావుపుట్టుక లేనిది—అది సర్వవ్యాపియైయున్నది, సాక్షీభూ
తత్త్వమైనది వికారభేదము లేనిది॥ సూ॥

9 రత్నములను మీరినది—అది—మహారత్నమైయున్నది
దీనిమహిమను గనినవారికి మోక్షపదమైయున్నది॥ సూ॥

10 కొండజూచిన అచలము పరిపూర్ణమైయున్నది, మంత్ర
బుద్ధిలేనిది చిమ్మాను ముందుగానేయున్నది॥ సూ॥

11 స్థిరముగను దీనిజేరి గనరకు—జనన—మరణములున్నవి.
గురుకరుణచే ఇది గనినమీదట జనన—మరణములు లేనివి॥ సూ॥

33 శా॥ పరిపూర్ణము ఇట్లు వర్ణింపబడియున్నది గావున
ఈ గ్రంథమునందున్న పరిపూర్ణ మంత్రములను సదా ధ్యానించి
మోక్షమును చెందుము.

34 (1) మొదటిపుష్పము—జీవహింస చేయకుండ వర్తించుట.

(2) రెండవపుష్పము—ఇంద్రియనిగ్రహము అనగా కర్మేం
ద్రియములను, జ్ఞానేంద్రియములను అవి యథేచ్ఛగా వ్యవహారములు
చేయకుండా పాపకార్యములకు పోకుండా వశ్యంచుట.

(3) మూడవపుష్పము—పశ్చాత్తాపము. దుష్ట జంతువులను
మినహా భూతదయ పశ్చాత్తాపముగా నుండుట. అన్నిజంతువుల యం
దు ప్రేమకలిగి బీద భిక్షకులకు అన్నపానాదుల నిచ్చుట. దుర్గుణము
లను ప్రవర్తింపచేసేవారికి విగ్రహించకుండుట. వాటిఫలితములను గ్ర
హించి వాటియందు క్రోధబుద్ధి కలుగకుండుట పాపాత్ములగుదురు.

(4) నాల్గవపుష్పము—క్షమ యనగా శాంత గుణమువాది

గుణములు కలుగుట, ప్రీతి గలిగియుండుట, క్షమించుట.

(5) అయిదవ పుష్పము—శాంతి—తాను చేసిన పాపములను మన్నింపుమని ఈశ్వరుని వేడుకొనుట.

(6) ఆరవ పుష్పము—తపస్సు—సదా బ్రహ్మవిచారము చేయుచుండుట—దేవోపాసన చేయుట.

(7) ఏడవపుష్పము—ధ్యానము—సదా బ్రహ్మమును మానసమున ధ్యానించుట.

(8) ఎనిమిదవ పుష్పము—సదా సత్యవాక్యము లాడుట—పక్షపాతము లేక—తీర్పు చేయుట.

(9) తొమ్మిదవ పుష్పము—తలిదండ్రులను పూజించుట.

(10) పదవపుష్పము—గురువచనము మరవకుండుట.

(11) పదకొండవపుష్పము—ఏకపత్ని సదాచారిగా నుండుట.

(12) పన్నెండవ పుష్పము—సదా భర్తను పూజించుచు పతివ్రతాధర్మమును విడువకుండుట.

(13) పదమూడవ పుష్పము—పరుల ద్రవ్యము అపహరించకుండుట.

(14) పదునాలుగవ పుష్పము—సాధు సజ్జనుల భగవద్భక్తుల నింద చేయకుండుట.

(15) పదియేనవపుష్పము—కైపువస్తువులను నివర్తించుట.

(16) పదునారవపుష్పము—పరదార—పరపురుష గమనమును నివర్తించుట.

(17) పదియేడవ పుష్పము—అధిక నిద్రాహారములు నివర్తించుట.

(18) పదునెనిమిదవపుష్పము—పెద్దలనిందించకుండుట—పెద్దలన్నగా తెలిసినవారు—వయస్సు చెన్నవారలో బుద్ధిమంతులు,

శ్లో॥ "పూర్వజన్మ కృతం పాపం। వ్యాధిరూపేణ బాధతే
తచ్ఛాంతిరౌషధై ర్దానై ర్జపహోమ సురార్చనైః॥

తా॥ పూర్వజన్మమందు చేయబడిన పాపము ఈజన్మమందు రోగరూపమై బాధించుననియు — ఆ రోగ వ్యాధి అయినా మొదల కదం
గాదనియు స్పష్టపరచుచున్నది. కావున పరిపూర్ణమును తెలిసికొనుటకు

1 శ్రీగిరిశిఖరదర్శనము చేయుజనంబుల పాపకర్మము।
ర్వ్యాగదరిద్రదుఃఖములు రూపితగవశ్యము చేసి, మోక్షసం
భోగము నొసంగి బ్రోతుమని భోగిధరుండు ప్రతిజ్ఞ చేయగా
జాగననేల శంకరుని సన్నిధి జూడవె మూఢ చిత్తమా॥

2 కాయము బలిమి యౌవనము కలిమియు సంపద తల్లిదండ్రులున్
ప్రియము సోదరుల్ మిగుల బాంధవవర్గము ఆప్తకోటియున్
మాయపుల ప్రపంచములు గారడి తంత్రము కల్లగాని తు
మాయనుమన మర్మరాము పరమార్థము శివుడని నమ్ము చిత్తమా

3 కామమతంబు పౌరుషము కామము క్రోధము లోభమోహ
క్రూరము మదము మత్సరము కీచకవృత్తి దురాభిమాన
జానగుణంబు తస్కరము చంచలబుద్ధి దురాశ తమకముల్
ఘోరకువికారములు కూడవు పురహరు జేరు చిత్తమా॥

4 బొమికెలు మాంసఖండలును బొక్కలు మురిగిన చర్మ గ్రంథులు
జమజమ లాడు రక్తమును, చీము నరాలు పురీష మూత్రము
అమరిన తోలుబొమ్మ ఘనగౌరవమైన సువర్ణఘటంబుగాదు
క్రిములకు చిక్కి మాసిపోవు శివు రాణి నిగోర్చి తరించు చిత్తమా॥

5 "మితముక్తాయువంచు పరమేశ్వరు లిఖించిన కల్ల వ్రాత
గతుల నెరిగిల్లి వ్యర్థముగ కాలము పోకడ బెట్టి మత్త
రక్తిని చరించి వర్గతికి మార్గము గానక పోయి చివరకు
గతిని చెరంగ మనుజుడ కాలుని రాక నెరుగు చిత్తమా॥

౬. కాలము మీరిపోవు గనకాలము మేలని తోచదాయె నీ
[illegible] కలికాలము సంకరవర్ణ[illegible] నీ
కాలము [illegible] యికకాలము రాముని వేడుచిత్తమా!!

7 విశబద్ధకామకర్మమయ సృష్టిని మారి భవాంబురాసిలో
కదబడ బట్టలేక దుఃఖము బాధ [illegible] బహుప్రయాసచే
[illegible]నడిచెడి ద్వారపుత్ర ధనవాంఛను [illegible] చెరెంగనేల
[illegible] శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

8 స్నానములు పితృతర్పణము సంధ్యజపంబులు బ్రహ్మయజ్ఞము
గానము వేదశాస్త్రములు కావ్యపురాణము యోగసాధనల్
దానము యాగయోగములు ధర్మము సత్యవ్రతంబులన్ని సు
జ్ఞానము పాటిరావు శివనాథుని గొల్చి తరించు చిత్తమా!!

9 ఎవ్వరు నీకు దిక్కు మరి యెవ్వరు నీకు తరింపజేయువా
రెవ్వరు లేరు భాగ్యులు ఎవ్వరు నీకు భిక్ష దీర్చువారు యిం
కెవ్వరు నీదు గోడు ఫలియింపగ జేసెడి బాంధవాళి వా
రెవ్వరు లేరు శివుడె గతి యంచు దలంచు తరించు చిత్తమా!!

36 ఈపైని ఉదహరించిన యుపదేశములను బట్టి గృహస్థ[illegible] మార్గమున నుండి వృత్తిపనులు నెరవేర్చుకుంటూ పరిపూర్ణము పొందగలరు. పిదప వారివారి యిష్టానుభవము చొప్పున—(1) బ్రహ్మచర్యాశ్రమ (2) వానప్రస్థాశ్రమ (3) సన్యాసాశ్రమముల పొందవచ్చును.

37 ఈ పరిపూర్ణబోధ గొన్నవారు జనన—మరణరహితుల గుదురు.

38 ఈ గ్రంథమునందలి సారాంశమును గ్రోలిన చిన్న—పెద్దలు అంత్యకాలమున మోక్షము జెందుదురు. ఈ భూమియందు [illegible]న్నంతకాలము కీర్తివహించి సుఖపడుదురు.

పరిపూర్ణబోధ సంపూర్ణము.

8వ పత్రిక.

—:(౦)—

శ్రీమదఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండనాయకా, శ్రీమహా సర్వాత్మా, అష్టమూర్త్యాత్మా, వాఙ్మానసములకు గోచరము గానివాడవు. మనోవాక్కులకందనివాడవు, భక్తవత్సలా, ఈ బ్రహ్మజ్ఞానానందమనే గ్రంథమును రచియింపజేయించి సంపూర్తిగావించి ఈకలియుగమునందున ప్రకటింపజేయించినట్టి భక్తవత్సలా, మీరు కటాక్షించిన పదవినిగురించి గురుశిష్యులగు మేమిరువురము మిమ్ము స్తోత్రించుచు మిక్కిలి ఆనందభరితులమై యున్నారము.

గ్రంథముఖ్య తాత్పర్యము.

1 భక్తి మోక్షంబిచ్చును. 2భక్తి చింతించె భోగభాగ్యములిచ్చును. 3భక్తి బ్రహ్మైక్యము జెందించును. 4 భక్తిని చేకొనువారు ధన్యులగుదురు.

పాపము విషయము.

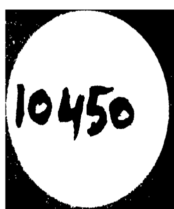
1 పాపమదృష్టదరిద్రంబిచ్చును. 2పాపము చింతించెదుఃఖబాధలనిచ్చును. 3పాపము నరకము జెందించును. 4 పాపము చేకొననివారు ధన్యులగుదురు.

ఈగ్రంథమును చదివినవారును, విన్నవారును, భక్తిభావ బ్రహ్మైక్యము జెందుదురనిన్ని—పునరపి జననము లేదనిన్ని నమ్ముచున్నారము.

భక్తురాలు, నందిగాం తులశమ్మ, ఆర్థిలి.

భక్తుడు, గ్రంథకర్త, యర్రా రామస్వామి, హెడ్మాష్టరు, ఆలకట్టుతోట రాజమండ్రి.

—

10450